

Stroon Runciman

ORIENTALIA CHRISTIANA ANALECTA

166

KOC University Library

3 1093 6171284 8

LE TYPICON DE LA GRANDE ÉGLISE

Ms. Saint-Croix n° 40, Xe siècle

INTRODUCTION, TEXTE CRITIQUE, TRADUCTION ET NOTES

PAR

JUAN MATEOS S. I.

Professeur à l'Institut Pontifical d'Études Orientales

Tome II

LE CYCLE DES FÊTES MOBILES

PONT. INSTITUTUM ORIENTALIUM STUDIORUM

PIAZZA SANTA MARIA MAGGIORE, 7

ROMA

1963

ACI

BX

101

,07

1962

v.2

IMPRIMI POTEST

Romae, die 11 oct. 1963.

IOSEPHUS GILL, S. I.

Praeses Pont. Instituti Orientalis

IMPRIMATUR

E Vicariatu Urbis, die 12 oct. 1963

✠ ALOYSIUS Card. TRAGLIA

Pro-vicarius

SIGNES UTILISÉS

() incise appartenant au texte.

「 」 texte corrigé.

「 」 texte illisible, restitué ou non.

< > addition au texte.

OUVRAGES PRINCIPAUX

E. M. ANTONIADÈS, *Ἐκφρασις τῆς Ἀγίας Σοφίας*, I Athènes 1907,
II Athènes 1908.

Apostolos, éd. Rome 1881.

L. CLUGNET, *Dictionnaire grec-français des noms liturgiques en usage dans l'Eglise grecque*, Paris 1895.

Euchologe, éd. Rome 1873.

Hiératikon, éd. Rome 1950.

Horologion, éd. Rome 1937.

R. JANIN, *La géographie ecclésiastique de l'Empire byzantin*. Première partie: *Le Siège de Constantinople et le Patriarcat Oecuménique*. Tome III: *Les Eglises et les Monastères*, Paris 1953.

Paraclétique, éd. Rome 1885.

Triodion, éd. Rome 1873.

TEXTE ET TRADUCTION

DEUXIÈME PARTIE

LE CYCLE DES FÊTES MOBILES

OUVRAGES PRINCIPAUX

E. M. ANTONIADÈS, *Ἐκφρασις τῆς Ἁγίας Σοφίας*, I Athènes 1907,
II Athènes 1908.

Apostolos, éd. Rome 1881.

L. CLUGNET, *Dictionnaire grec-français des noms liturgiques en usage dans l'Eglise grecque*, Paris 1895.

Euchologe, éd. Rome 1873.

Hiératikon, éd. Rome 1950.

Horologion, éd. Rome 1937.

R. JANIN, *La géographie ecclésiastique de l'Empire byzantin*. Première partie: *Le Siège de Constantinople et le Patriarcat Oecuménique*. Tome III: *Les Eglises et les Monastères*, Paris 1953.

Paracletique, éd. Rome 1885.

Triodion, éd. Rome 1873.

TEXTE ET TRADUCTION

DEUXIÈME PARTIE

LE CYCLE DES FÊTES MOBILES

[Deest fol. in H; quae sequuntur, ex ms. P, fol. 186^v-187^r]

Κανὼν τῆς ἀγίας τοῦ Θεοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας ἀναγνώσεων πράξεων, ἀποστόλων, εὐαγγελίων καὶ προφητικῶν, καὶ ἐκάστης ἀκολουθίας ἀπὸ τῆς κυριακῆς πρὸ τῆς ἀπόκρεω μέχρι τῆς Ν' ἐπιδημίας τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Τῇ κυριακῇ πρὸ τῆς ἀπόκρεω, ὁ ἀπόστολος πρὸς Κορινθίους· Ἀδελφοί, πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει, τέλος· ἅτινά ἐστιν τοῦ Θεοῦ. Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν, κεφ. ργ'· Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην· ἄνθρωπός τις εἶχε δύο υἱούς, τέλος· ἀπολωλώς 10 ἦν καὶ εὐρέθη.

Τῷ σαββάτῳ τῆς ἀπόκρεω, προκείμενον, ἥχος πλ. β'· Δίκαιοι δὲ κληρονομήσουσι γῆν, ἕως· ἐπ' αὐτῆς. Στίχος· Ὁλην τὴν ἡμέραν ἐλεεῖ καὶ δανεῖζει ὁ δίκαιος, ἕως· εἰς εὐλογίαν ἔσται. Ὁ ἀπόστολος πρὸς Κορινθίους· Ἀδελφοί, πάντα μοι ἔξεστιν, τέλος· τοῦ γὰρ Κυρίου ἡ 15 γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς. Ἀλληλούια, ἥχος β'· Μακάριοι οὓς ἐξελέξω καὶ προσελάβον. Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν, κεφ. σμθ'· Εἶπεν ὁ Κύριος· βλέπετε μὴ πλανηθῆτε, τέλος· ἐμπροσθεν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Κοινωνικόν· Μνήμη δικαίων.

Τῇ κυριακῇ τῆς ἀπόκρεω, προκείμενον, ἥχος γ'· Μέγας ὁ Κύριος 20 ἡμῶν καὶ μεγάλη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ. Στίχος· Αἰνεῖτε τὸν Κύριον ὅτι ἀγαθὸς ψαλμός. Ἀπόστολος πρὸς Κορινθίους· Ἀδελφοί, βρώμα ἡμᾶς οὐ παρίστησι τῷ Θεῷ, τέλος· ὑμεῖς ἐστε ἐν Κυρίῳ. Ἀλληλούια, ἥχος α'. Στίχος· Ὁ Θεὸς ἐμφανῶς ἦκει, ἕως· σφόδρα. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον, κεφ. σογ'· Εἶπεν ὁ Κύριος· ὅταν ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου 25 ἐν τῇ δόξῃ, τέλος· οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον. Κοινωνικόν· Αἰνεῖτε τὸν Κύριον ἐκ τῶν οὐρανῶν.

6	1 Cor 6,12-20	8	Lc 15,11-32	11	Ps 36,29.26	14	1 Cor 10,23-28
15	Ps 64,5	16	Lc 21,8-36	18	Prov 10,7	19	Ps 146,5.1
21	1 Cor 8,8-9,2	23	Ps 49,2-3	24	Mt 25,31-46	25	Ps 148,1.

[Du ms. P]

Canon de la Sainte et Grande Eglise de Dieu pour les lectures des Actes, de l'Apôtre, de l'Evangile et des Prophètes, et pour tout office depuis le dimanche avant le Carnaval jusqu'à la Descente du Saint-Esprit le jour de la Pentecôte⁽¹⁾.

Dimanche avant le Carnaval ⁽²⁾. Apôtre: 1 Cor 6,12-20. Evangile: Lc 15,11-32.

Samedi de Carnaval. <A la Liturgie,> prokeimenon, mode 2 pl.: ps 36,29; stique: *ibid.* 26. Apôtre: 1 Cor 10,23-28. Alléluia, mode 2: ps 64,5. Evangile: Lc 21,8-36. Koinonicon: Prov 10,7.

Dimanche de Carnaval. <A la Liturgie,> prokeimenon, mode 3: ps 146,5; stique: *ibid.* 1. Apôtre: 1 Cor 8,8-9,2. Alléluia, mode 1; stique: ps 49,2-3. Evangile: Mt 25,31-46. Koinonicon: ps 148,1.

⁽¹⁾ Ce titre ne recouvre pas tout le contenu de cette section du Typicon. Elle renferme aussi, en effet, l'indication des péricopes pour les samedis et les dimanches depuis la Pentecôte jusqu'au samedi avant le carnaval.

⁽²⁾ Notons que le dimanche du Pharisien et du Publicain n'est pas compris dans la préparation au Carême.

〈Εβδομάς τῆς τυροφάγου〉

[incipit ms. H]

215^r 〈Τῇ τετάρτῃ τῆς τυροφάγου, εἰς τὸν ν', τροπάριον...〉 ||
τῶν βρωμάτων, καὶ οὐ φα[...].μάτων, οὐ γὰρ τὰ εἰσπορευόμενα
[...].πορευόμενα προσενοῦσι τὴν κόλασιν, ἄδικος λόγος καὶ ῥήματα
ἀνομίας, χεῖλη καταλαλοῦντα καὶ γλῶσσα μεγαλορρημονοῦσα. Διὸ
5 βόησον Χριστῷ· Ἐλέησόν με. Καὶ ἀπὸ τοῦ ὁρθρου προανάγνωσις ἐκ
τῆς Παλαιᾶς μέχρι τῆς τριτοέκτης.

Καὶ μετὰ τοῦτο γίνονται ἀντίφωνα γ' ἐκ τῶν ψαλμῶν τῶν ἐνορδίνων.
'Αντίφωνον α'· Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου. 'Αντίφωνον β'· Ἀλλη-
λούια τριποῦν. 'Αντίφωνον γ'· Ὁ μονογενὴς Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ
10 Θεοῦ. Καὶ γίνεται εἰσόδος τοῦ πατριάρχου, καὶ δίδωσιν ὁ ἀρχιδιάκονος
τῷ ἀναγνώστῃ τῷ στιχολογοῦντι εὐλογίαν ἐκ τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ
δοξάζει. Καὶ γίνεται εὐχὴ συναπτὴ χωρὶς αἰτήσεων. Καὶ ἀνέρχονται
οἱ ψάλται ἐν τῷ ἄμβωνι καὶ ἄρχονται τροπάριον, ἥχος γ'· Βασιλεῦ
ἄγιε, παντοδύναμε, ὃν πάντα φοῖσσει καὶ τρέμει τὰ σύμπαντα, σῶσον
15 ἡμᾶς, δύνασαι γὰρ συγχωρεῖν ἁμαρτίας ὡς εὐσπλαγχνός. Καὶ λέγουσιν
αὐτὸ γ', καὶ δοξάζουσι, καὶ μίαν περισσὴν, καὶ ἀναγνῶσται δέχονται
εἰς τὴν σωλαίαν. Προκείμενον, ἥχος πλ. β'· Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν
σου καὶ εὐλόγησον. Στίχος· Πρὸς σέ, Κύριε, κεκράξομαι. Ἀνάγνωσμα
προφητείας Ἰωήλ· Τάδε λέγει Κύριος· ἐπιστρέφητε πρὸς με, τέλος·
20 ὁ λαός μου εἰς τὸν αἰῶνα. Προκείμενον, ἥχος γ'· Ψάλατε τῷ Θεῷ
ἡμῶν, ψάλατε. 〈Στίχος〉· Πάντα τὰ ἔθνη, κροτήσατε χεῖρας. Καὶ
πάλιν ὁ διάκονος τὴν μεγάλην ἐκτενὴν καὶ εὐχὴν συναπτὴν μετὰ τῶν
αἰτήσεων, καὶ τὸ Ἐν εἰρήνῃ προέλθωμεν. Ἡ ἀκολουθία αὕτη γίνεται
εἰς τὴν τριτοέκτην καὶ ἐν ὅλαις ταῖς νηστεαῖς.

25 Ἐσπέρας, εἰς τὸ λυχνικόν, μετὰ τὴν ἀνοιξὶν τῆς ἐκκλησίας,
ἀνέρχεται προανάγνωσις, καὶ λοιπὸν τὸ Κλῆρον, Κύριε, καὶ τὸ τελευ-
ταῖον 〈καὶ τὸ〉 Κύριε, ἐκέκραξα. Μετὰ τὴν εἴσοδον ἀνέρχεται ὁ πατριάρ-

17 Ps 27,9.1 19 Ioel 2,12-27 20 Ps 46,7.2 26 Ps 85
27 Ps 140

2 [...] textus legi nequit per spatium circiter 33 litterarum 3 [...] id. 16 litt. circiter 6 μέχρι τῆς τριτοέκτης] μέχρι ὥρας ε' P 9 Ἀντί-
φωνον γ' usq 10 Θεοῦ om P 16 ἀναγνῶσται δέχονται om P 17 σωλαίαν
add καὶ λοιπὰ P || ἥχος β' P 22 τὴν μεγάλην ἐκτενὴν] τὸ μέγα Κύριε, ἐλέη-
σον P 23 Ἡ ἀκολουθία usq 24 νηστεαῖς om P 25 μετὰ τὴν usq 27
ἐκέκραξα om P

〈Semaine « des laitages »〉

[ms. H]

〈Mercredi « des laitages »〉. Au ps 50 de l'orthros, tro-
paire: ...〉 des aliments, et non [...] car ce n'est pas ce qui entre
[dans l'homme qui le souille, mais ce qui sort de l'homme] attire le
châtiment, les paroles injustes et les discours méchants, les lèvres
médisantes et la langue superbe. C'est pourquoi crie au Christ: Aie
pitié de moi! Après l'orthros, lecture de l'Ancien Testament jus-
qu'à la tierce-sexe (1).

〈A la tierce-sexe,〉 on chante trois antiphones avec les
psaumes ordinaires (2). 1re antiphone: Par les prières de la Théo-
tocos. 2e antiphone: Allélouia triple. 3e antiphone: O Fils unique
et Verbe de Dieu (3). Le patriarche fait son entrée (4); l'archidiacre
fait signe (5) de l'autel au lecteur qui chante le psaume, et celui-ci
dit le Gloria Patri. On dit la prière synaptie sans les demandes et
les psaltes montent à l'ambon et commencent le tropaire, mode 3:
Roi saint, tout-puissant, universellement craint et devant qui tremble
l'univers, sauve-nous; toi, qui es tout de tendresse, tu peux remettre les
péchés. On le dit trois fois, ensuite le Gloria Patri et une fois encore;
les lecteurs, qui sont sur la soléa, le reprennent. Prokeimenon, mo-
de 2 pl.: ps 27,9; stique: *ibid.* 1. Lecture: Ioel 2,12-27. Prokeimenon,
mode 3: ps 46,7; stique: *ibid.* 2. Ensuite le diacre dit la grande
ecténie, une prière synaptie avec les demandes, et l'Allons en paix.
Cette acolouthie de la tierce-sexe a lieu tous les 〈jours de〉 jeûne.

Le soir, au lucernaire, après l'ouverture de l'église, on com-
mence une lecture. Ensuite on dit le *Incline, Seigneur* (ps 85),
le dernier antiphone (6) 〈et le〉 *Seigneur, j'ai crié* (ps 140). Après

(1) La tritoecte (Tierce + Sexte) était célébrée dans la matinée
les jours de Carême, en dehors des samedis et des dimanches, jours de
Messe. En outre, on la célébrait le mercredi et le vendredi de la semaine
« des laitages ». Cf. SYMÉON DE THESSALONIQUE, *De Sacra Precatione*, PG
155, 649D. Le ms P dit que la lecture durait jusqu'à la sixième heure.

(2) Selon SYMÉON DE THESS., *ibid.*, 652 AB, ces psaumes étaient
les pss 24, 26 et 100, chantés en entier.

(3) Selon SYMÉON, *ibid.*, le 2e antiphone était: *Sauve-nous, Fils de
Dieu, nous qui te chantons: Allélouia*. On le répétait après chaque stique,
y compris le Gloria Patri. Le 3e antiphone consistait en un double allélouia.

(4) Selon SYMÉON, *ibid.*, on faisait l'entrée au chant de ps 100,6:
Qui marche dans une voie sans tache.

(5) Littéralement: « 〈lui〉 donne une bénédiction ».

(6) Cf. le 1er septembre, note 3.

χης ἐν τῷ συνθρόνῳ καὶ λέγει ὁ ψάλτης προκείμενον, ἤχος πλ. α', ψαλμὸς νγ'. Ὁ Θεός, ἐν τῷ ὀνόματί σου σῶσόν με. Στίχος. Ὁ Θεός, εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς <μου>. Καὶ μετὰ τοῦτο, ἀνάγνωσμα Ἰωήλ. Τάδε λέγει Κύριος· ἐξεγείρεσθω καὶ ἀναβαινέτω πάντα τὰ ἔθνη, τέλος·
 5 καὶ Κύριος κατασηνώσει ἐν Σιών. Καὶ πάλιν προκείμενον, ἤχος πλ. β'. Ἐλπισάτω Ἰσραὴλ ἐπὶ τὸν Κύριον, ἕως τοῦ αἰῶνος. Στίχος α'. Κύριε, οὐχ ὑψώθη ἡ καρδιά μου, ἕως· ἔμετεωρίσθησαν. Στίχος β'. Εἰ μὴ ἔταπεινοφρόνουν, ἕως· ἐπὶ τὴν ψυχὴν μου. Καὶ μετὰ τοῦτο ὁ
 10 διάκονος τὴν μεγάλην ἐκτενὴν, καὶ ἄλλος τοὺς κατηγουμένους, καὶ ἀντὶ τοῦ μυστικοῦ ἄρχονται οἱ ψάλται ἐν τῇ σωλαίᾳ, ἤχος πλ. β'. Νῦν αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν, καὶ ἡ λοιπὴ ἀκολουθία τῶν προηγιασμένων. Κοινωνικόν· Γεύσασθε καὶ ἴδετε.

215v || Τῇ παρασκευῇ [τῆς τυροφάγου. Τροπάριον], ἤχος γ', εἰς τὸν ν'. Ἐγκράτειαν προβαλλομένη, μετάνοιαν περιζωσμένη, τὰ μέγιστα κατορθώσεις, ψυχὴ· τὰ γὰρ πάθη νικῶσα τῆς σαρκὸς καὶ τῶν μελλόντων ἀπολαύσεις ἀγαθῶν, κράζουσα· [Βασιλεῦ] τῆς δόξης, Χριστὲ ὁ Θεός, ἐλέησον ἡμᾶς.

Εἰς τὴν τριτοέκτην, τροπάριον, ἤχος πλ. α'. Δὸς ἡμῖν βοήθειαν ἐκ θλίψεως καὶ σῶσον ἡμᾶς, ὁ τεχνθεὶς ἐκ τῆς Παρθένου, Φιλάνθρωπε. Προκείμενον, ἤχος γ'. Ψάλατε τῷ Θεῷ ἡμῶν, ψάλατε. Στίχος· Πάντα τὰ ἔθνη, κροτήσατε χεῖρας. Ἀνάγνωσμα προφητείας Ζαχαρίου· Τάδε λέγει Κύριος παντοκράτωρ· ἰδοὺ ἐγὼ σῶζω, τέλος· λέγει Κύριος παντοκράτωρ. Προκείμενον, ἤχος πλ. δ'. Ἐξῆσθε καὶ ἀπόδοτε Κυρίῳ τῷ Θεῷ ἡμῶν. Στίχος· Γνωστός ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ὁ Θεός. Ὁ διάκονος
 25 τὴν μεγάλην ἐκτενὴν καὶ τὰ λοιπά, καὶ ἀπολύει.

Ἐσπέρας, μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀνέρχονται οἱ ψάλται καὶ λέγουσι προκείμενον, ἤχος βαρύς· Ὁ Θεός, ἀντιλήπτωρ μου εἰ, τὸ ἔλεός σου

2 Ps 53,3.4 3 Joel 4,12-21 6 Ps 130,3.1.2 12 Ps 33,9
 20 Ps 46,7.2 21 Zach 8,7-17 23 Ps 75,12.2 27 Ps 58,10^b-11^a.2

5 καὶ πάλιν] καὶ ἀντὶ τοῦ Κατευθυνθήτω λέγεται P 7 ἔμετεωρίσθη H || Στίχος β' (ps 130,2) om P 8 ἔταπεινόφρουν H 9 τὴν μεγάλην ἐκτενὴν] τὸ Εἴπωμεν πάντες· Κύριε, ἐλέησον, καὶ τὴν τῶν κατηγουμένων εὐχὴν P 9-10 καὶ ἀντὶ usq 11 οὐρανῶν om P 12 ἴδετε add καὶ τὸ Πληρωθήτω P 13 Τροπάριον usq 17 ἡμᾶς om P 16 Βασιλεὺς H 18 τριτοέκτην add γίνονται ἀντίφωνα γ' καθὼς προεγράφη τῆς τριτοέκτης, καὶ μετὰ τὴν εἴσοδον ἀνέρχονται οἱ ψάλται ἐν τῷ ἄμβωνι καὶ λέγουσι τροπάριον P 20 Προκείμενον, ἤχος βαρύς· Κύριος ἰσχύς (ps 28,11). Στίχος· Ἐνέγκατε (ibid. 1) P 24 Ὁ διάκονος usq 25 ἀπολύει om P

l'entrée, le patriarche monte au trône de l'abside et le psalte dit le prokeimenon, mode 1 pl.: ps 53,3; stique: *ibid.* 4. Ensuite, lecture: *Ioel* 4,12-21. Prokeimenon, mode 2 pl.: ps 130,3; 1er stique: *ibid.* 1; 2e stique: *ibid.* 2⁽¹⁾. Le diacre dit la grande ecténie et un autre <diacre la litanie> des catéchumènes. Au lieu du *Chérubicon* ⁽²⁾, les psaltes, sur la soléa, entonnent: *Maintenant les puissances des cieux* ⁽³⁾, et le reste de l'acolouthie des Présanctifiés. Koinonicon: ps 33,9.

Vendredi [« des laitages ». Tropaire] au ps 50 <de l'orthros>, mode 3: *En te proposant l'abstinence, en revêtant la pénitence, tu accompliras de grands exploits, ô âme: quand tu auras dominé les passions de la chair, tu jouiras des biens à venir, en t'écriant: Roi de la gloire, Christ Dieu, aie pitié de nous!*

A la tierce-sexte, tropaire, mode 1 pl.: *Secours-nous dans l'affliction et sauve-nous, toi qui es né de la Vierge, ô Philanthrope!* Prokeimenon, mode 3: ps 46,7; stique: *ibid.* 2. Lecture: *Zach* 8,7-17. Prokeimenon, mode 4 pl.: ps 75,12; stique: *ibid.* 2. Le diacre dit la grande ecténie et le reste et il renvoie <le peuple> ⁽⁴⁾.

Le soir, après l'entrée, les psaltes montent <à l'ambon> et ils disent le prokeimenon, mode grave: ps 58,10^b-11^a; stique:

⁽¹⁾ Comme le dit explicitement le ms. P, ce prokeimenon remplace le *Dirigatur* (ps 140,2). Ce mercredi, et le vendredi suivant, ou célébrait donc la Liturgie des Présanctifiés sans le chant du *Dirigatur*.

⁽²⁾ Chant pour la procession des dons (Grande Entrée) dans la Liturgie complète. Le ms. l'appelle le « Mysticon ».

⁽³⁾ Chant pour la procession des dons dans la Liturgie des Présanctifiés.

⁽⁴⁾ Il dit: *Allez en paix*.

προφθάσει με. Στίχος· Γ' Εξελοῦ με ἔκ τῶν ἐχθρῶν μου, ὁ Θεός. Ἀνάγνωσμα προφητείας Ζαχαρίου· Τάδε λέγει Κύριος παντοκράτωρ· νηστεία ἢ τετάρτη, τέλος· ὅτι ὁ Θεός μεθ' ἡμῶν ἐστίν. Προκείμενον β', ἤχος πλ. β'· Ἐλπισάτω Ἰσραὴλ (προεγράφη). Καὶ ἡ λοιπὴ ἀκολουθία τῶν 5 προηγιασμένων.

Τῷ σαββάτῳ τῆς τυροφάγου, μνήμη τῶν ὁσίων ἀσκητῶν καὶ ἱεραρχῶν καὶ ἱερομαρτύρων.

Εἰς τὸν ν'· Νηστείαν ἐπαγγέλλομαι, ἀλλὰ τοῦ πταίειν οὐκ ἀφίσταμαι, μετάνοιαν ἐκδέχομαι ὁρῶν σου τὸ φιλόανθρωπον. Διό, Χριστέ 10 ὁ Θεός, ἐπίστρεψον ὡς ἀγαθός.

Καὶ λέγεται προκείμενον, ἤχος βαρύς· Κανχήσονται ὅσιοι. Στίχος· Ἄσατε. Ὁ ἀπόστολος πρὸς Ῥωμαίους· Ἀδελφοί, τὰ τῆς εἰρήνης διώκωμεν, τέλος· ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας, ἀμήν. Ἀλληλουία, ἤχος β'. Στίχος· Οἱ ἱερεῖς σου, Κύριε. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον, κεφ. μβ'. 15 Εἶπεν ὁ Κύριος· προσέχετε τὴν ἐλεημοσύνην ὑμῶν, τέλος· εἰς τοὺς αἰῶνας, ἀμήν.

Τῇ κυριακῇ τῆς τυροφάγου, μνήμην ἐπιτελοῦμεν τῶν ἐν ἀγίοις πατέρων ἡμῶν καὶ ἀρχιεπισκόπων γενομένων Φλαβιανοῦ μὲν ταύτης τῆς θεοφυλάκτου Κωνσταντινουπόλεως, Λέοντος δὲ τῆς πρεσβυτέρας 20 Ῥώμης, καὶ μνήμην τῶν εὐσεβῶν βασιλέων ἡμῶν Μαρκιανοῦ καὶ Πουλχερίας, ἐν τοῖς Ἀγίοις Ἀποστόλοις.

Δεῖ δὲ εἰδέναι ὅτι εἰς τὸ τελευταῖον τοῦ Ἀμώμου εἰσέρχονται ἔσω ἀπὸ τοῦ νάρθηκος εἰς τὸν ναὸν καὶ λέγεται τὸ Εὐλογεῖτε.

Καὶ εἰς τὸν ν' λέγουσι τροπάριον ἀναστάσιμον καὶ μετὰ β' 25 <στίχους> ἀλλάττουσι καὶ λέγουσι τροπάριον, ἤχος γ'· Στόμα γέγονας τῆς παρορησίας, ἔργοις ἔδειξας ὀρθοδοξίας, ὅτι πέποιθεν ὡς λέων ὁ δίκαιος τῆς ἀληθείας κηρύττειν τὰ δόγματα καὶ προνομεύειν ἢ τῆς πλάνης τὰ σπήλαια, πάτερ ὅσιε. Χριστὸν τὸν Θεὸν ἱκέτευε δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

30 Καὶ πάλιν μετὰ τρίτον στίχον τροπάριον, ἤχος γ'· Κράτος ἐννομον ἡ τῆς βασιλείας θεῖω νεύματι παραλαβόντες, νικηταὶ ὀρθοδοξίας γεγό-

2 Zach 8,19-23 4 Ps 130,3 11 Ps 149,5.1 12 Rom 14,19-23; 16,25-27 14 Ps 131,9 || Mt 6,1-13 22 Ps 118 23 Dan 3,57

1 Ἐξελοῦ με] Ἐξελοῦμαι H 6 ἀσκητῶν add ἀκουσῶν P 8 Εἰς τὸν ν' usq 10 ἀγαθὸς om P 16 ἀμήν add Κοινωνικόν· (ps 32,1) P 23 Εὐλογεῖτε] Εὐλογητὸς DMITR. cf. infra p. 92, lin. 26 24 μετὰ β'] μετὰ γ' στίχων P 27 κηρύττων P || προνομεύεις P 31 τὴν βασιλείαν θεῶν H

ibid. 2. Lecture: Zach 8,19-23. 2e prokeimenon, mode 2 pl.: ps 130,3 etc. (comme le mercredi). Et le reste de l'acolouthie des Pré-sanctifiés.

Samedi « des laitages ». Mémoire des ss. ascètes, évêques et hiéromartyrs (1).

<ACOLOUTHIE:> Au ps 50 <de l'orthros>, tropaire: *Bien que je fasse profession de jeûner, je ne cesse de pécher; j'espère cependant un jour faire pénitence, quand je vois ton amour des hommes. C'est pourquoi, Christ Dieu, ramène-moi à toi, Bon que tu es!*

<Liturgie:> Prokeimenon, mode grave: ps 149,5; stique: ibid. 1. Apôtre: Rom 14,19-23; 16,25-27 (2). Alléluia, mode 2; stique: ps 131,9. Evangile: Mt 6,1-13.

Dimanche des laitages. Les ss. archevêques Flavien de Constantinople et Léon de l'ancienne Rome, et les pieux empereurs Marcien et Pulchérie, aux Saint-Apôtres (3).

<ACOLOUTHIE: A l'orthros,> au dernier <antiphone> du ps 118, on entre du narthex à la nef et l'on dit le *Benedicite*.

Au ps 50, tropaire de la Résurrection. Après deux stiques, on le remplace par ce tropaire, mode 3: *Ta parole fut celle de la franchise, et, par des œuvres d'orthodoxie, tu montras que le juste <trouve> la hardiesse du lion pour prêcher les dogmes de la vérité et purger les repaires de l'erreur. Père saint, supplie le Christ Dieu que nous soit accordée la grande miséricorde!*

Après le troisième stique, tropaire, mode 3: *Investis du pouvoir impérial légitime par un décret divin, vous avez été des vainqueurs*

(1) Dans ce Typicon, c'est le seul samedi où l'on trouve une commémoration des défunts.

(2) Selon l'*Apostolos*, éd. Rome 1881, pp. 219-20.

(3) JANIN, *Eglises*, 46-55.

νατε, σὺν Εὐτυχεῖ καθελόντες Διόσκορον καὶ σὺν ἐκείνοις καταλαβόντες Νεστόριον, ὅθεν εὗρατε πατέρων χορὸν θεόπνευστον, αἰτούμενοι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος. Καὶ μετὰ τὸν ὄρθρον ἡ προανάγνωσις.

Εἰς δὲ τὴν λειτουργίαν τὰ τοιαῦτα τροπάρια καὶ τὸ τρισάγιον.
5 Τὸ προκείμενον, ἥχος πλ. δ'. Εὐξασθε καὶ ἀπόδοτε Κυρίῳ τῷ Θεῷ ἡμῶν. Στίχος· Γνωστός ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ὁ Θεός. Ὁ ἀπόστολος πρὸς Ῥωμαίους· Ἀδελφοί, νῦν ἐγγύτερον ἡμῶν ἡ σωτηρία, τέλος· ὁ Θεὸς στησαὶ αὐτόν. Ἀλληλουία, ἥχος πλ. δ'. Στίχος α'. Ἐλεον καὶ κρίσιν ἄσσομαί σοι, Κύριε, ἕως· πρὸς μέ. Στίχος β'. Διεπορευόμεν ἐν ἀκακίᾳ
10 καρδίας, ἕως· παραβάσεις ἐμίσησα. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον, κεφ. μδ'. Εἶπεν ὁ Κύριος· ἐὰν ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα, τέλος· ἐκεῖ ἔσται ἡ καρδιά ἡμῶν. Κοινωνικόν· Αἰνεῖτε τὸν Κύριον. Ἄλλο· Ἀγαλλιᾶσθε.

Καὶ τῇ αὐτῇ κυριακῇ κηρύσσεται οὕτως· ἀποδείπνια οὐ ψάλλονται,
15 εἰ μὴ μόνον τὸ τρισάγιον, καὶ γίνονται μετάνοιαι γ'. Εἰς δὲ τὸν κανόνα τῆς β', εἰ μὲν ἐστιν κανὼν τέλειος, ψάλλεται καθίσματα ἐν τοῦ ψαλτῆρος καὶ ὁ κανὼν. Εἰ δὲ οὐκ ἐστιν κανὼν, ψάλλονται καθίσματα β' καὶ ἡ ἀκολουθία τῆς ἀγίας τεσσαρακοστῆς.

Ἑβδομάς πρώτη

20 Τῇ β' τῆς α' ἑβδομάδος.

Εἰς τὸν ὄρθρον ἀρχόμεθα τοῦ ψαλτῆρος καὶ ὑφαιρούμεν ἀντίφωνον ἐν καὶ γίνονται ιβ'. Ἐν δὲ τῷ λυχνικῷ, μέχρι τοῦ ἀγίου Πάσχα, ψάλλονται ιβ'. Καὶ ὅτε μὲν γίνονται τὰ προηγησάμενα, ψάλλεται τὸ α' ἀντίφωνον καὶ τὸ τελευταῖον καὶ τὸ Κύριε, ἐκέκραξα. Εἰ δὲ οὐ τελοῦνται προηγησάμενα, ψάλλονται ιβ'.

25 Εἰς δὲ τὸ τελευταῖον τοῦ ὄρθρου εἰσέρχονται ἔσω, καὶ τὸ Εὐλογεῖτε οὐ λέγεται, ἀλλ' εἰς τὴν σωλαίαν ἄρχονται τοῦ ν' καὶ ψάλλουσιν τροπάριον, ἥχος α', ὅπερ ὅλην τὴν ἑβδομάδα εἰς τὴν θ' ἕως τῆς

5 Ps 75,12-2 7 Rom 13,11^b-14,4 8 Ps 100,1-2^a.2^b-3 10 Mt 6,14-21 12 Ps 148,1 13 Ps 32,1 24 Ps 140 26 Dan 3,57

4 λειτουργίαν add ἀντίφωνα γ'. Τὸ α'· Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου. Τὸ β'· Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ. Τὸ γ'· τὸ προγεγραμμένον τροπάριον P 8 Ἀλληλουία, ἥχος πλ. δ'· (ps 79,2.3^{bc} *deletum*) in *margine autem* ps 79,15^b P 13 Ps 32,1 om P 14 Καὶ τῇ αὐτῇ usq 17 τεσσαρακοστῆς om P 21 ἀρχόμεθα usq 24 ιβ' om P 25-26 τὸ Εὐλογεῖτε] τὸ εὐαγγέλιον (*perperam*) P, *Opisanie* I, 113 τὸ Εὐλογητός 27 ὅπερ usq p. 12,1 λέγεται om P

pour l'orthodoxie, renversant Eutychès et Dioscore, et, avec eux, terrassant Nestorius. C'est pourquoi, vous avez rejoint le chœur des Pères inspirés de Dieu, et vous demandez pour nous la grande miséricorde. Après l'orthros, lecture.

A la Liturgie, les mêmes tropaires et le trisagion. Prokeimenon, mode 4 pl.: ps 75,12; stique: *ibid.* 2. Apôtre: Rom 13,11^b-14,4. Alléluia, mode 4 pl.; 1er stique: ps 100,1-2^a; 2e stique: *ibid.* 2^b-3. Évangile: Mt 6,14-21. Koinonicon: ps 148,1. Un autre: ps 32,1.

En ce dimanche on fait cette annonce: On ne chante pas les apodeipnia, mais seulement le trisagion, avec trois métanies. Au canon du lundi, s'il y a canon complet, on chante un cathisme du psautier et le canon. S'il n'y a pas de canon, on chante deux cathismes et l'accolouthie du Carême ⁽¹⁾.

Première semaine < du Carême >

Lundi.

N. B. — A l'orthros, on commence le psautier. On enlève un antiphone <à la psalmodie de l'orthros>, de façon qu'il y en ait 12. Au lucernaire, on chante 12 <antiphones> jusqu'à Pâques. Lorsqu'on célèbre la Liturgie des Présanctifiés, on chante <seulement> le premier antiphone (ps 85), le dernier et le Seigneur, j'ai crié (ps 140). Si on ne célèbre pas la Liturgie des Présanctifiés, on chante <les> 12 <antiphones>.

Au dernier antiphone de l'orthros, on fait l'entrée. On ne dit pas le *Benedicite*, mais sur la soléa on commence le ps 50 et le tropaire, mode 1 (ce tropaire se dit pendant toute la semaine jusqu'à vendredi, au Seigneur, j'ai crié (ps 140), à la neuvième

⁽¹⁾ Le canon dont parle le ms. est probablement le canon pénitentiel d'André de Crète (cf. *Triodion*, éd. Rome 1879, pp. 139-47 et jours suivants), qui commençait à pénétrer à Constantinople. Si on chantait le canon, étant donnée sa longueur, on supprimait la moitié de la psalmodie (un cathisme). Il faut noter la terminologie tout à fait hagiopolite de cette annonce: *apodeipnia*, *canon*, *cathisme*, sont des entités liturgiques étrangères au rite de la Grande Eglise. Cette rubrique contredit en outre aux prescriptions pour la psalmodie qu'on va donner au début de l'office du premier lundi du Carême.

παρασκευῆς, εἰς τὸ Κύριε ἐκέκραξα, λέγεται Γ' 1. Ἡ νηστεία τὸν Μωσέα θεόπτην ἀνέδειξεν, ἐν ἄρματι πυρινῷ Ἡλίαν ἀνέλαβεν, τὸν Δανιὴλ ἐκ στομάτων λεόντων ἐρρύσατο, τὸν Βαπτιστὴν ὑπὲρ πάντας προφήτην ἐδόξασε. Διὸ καὶ ἡμῖν, Χριστὲ ὁ Θεός, δι' ἐγκρατείας δώρησαι τῶν 5 ἀγαθῶν τὴν ἀπόλαυσιν καὶ τὸ μέγα ἔλεος.

Δεῖ γινώσκειν ὅτι μετὰ τὸν ὄρθρον γίνονται προαναγνώσματα μέχρι τῶν ἀντιφώνων τῆς τριτοῦ ἐκ τῆς καὶ μετὰ <τὰ> ἀντίφωνα καὶ τὴν εἴσοδον οἱ ψάλλται, ἀντὶ τοῦ τρισαγίου, τροπάριον, ἥχος α'· Κύριε, Κύριε, 216^v Γ' 1 πάντα || φρίσσει καὶ τρέμει ἀπὸ προσώπου δυνάμεώς σου· σοὶ 10 προσπίπτομεν, Ἀθάνατε, σοῦ δεόμεθα, Ἄγιε· σῶσον τὰς ψυχὰς ἡμῶν, πρεσβείαις τῶν ἁγίων σου. Καὶ μετὰ ταῦτα προκείμενον α', ψαλμὸς α', ἥχος δ'· Γινώσκει Κύριος ὁδὸν δικαίων. Στίχος α'· Μακάριος ἀνὴρ 15 ὃς οὐκ ἐπορεύθη, ἕως· οὐκ ἐκάθισε. Στίχος β'· Ἀλλ' ἢ ἐν τῷ νόμῳ Κυρίου, ἕως· καὶ νυκτός. Ἀναγνώσμα προφητείας Ἡσαΐου· Ὁρασις 15 ἦν εἶδεν Ἡσαΐας υἱὸς Ἀμώς, τέλος· τὸ γὰρ στόμα Κυρίου ἐλάλησε ταῦτα. Προκείμενον β', ψαλμὸς β'· Δουλεύσατε τῷ Κυρίῳ, ἕως· ἐν τρόμῳ. Στίχος α'· Ἰνα <τί> ἐφρούαξαν ἔθνη, ἕως· κατὰ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ. Στίχος β'· Διαρρήξωμεν τοὺς δεσμοὺς αὐτῶν, ἕως· ἐκμυκτηριεῖ αὐτούς. Στίχος γ'· Τότε λαλήσει πρὸς αὐτοὺς ἐν ὀργῇ αὐτοῦ, ἕως· 20 ταράξει αὐτούς. Εἶτα τὴν μεγάλην ἐκτενὴν καὶ τὰ λοιπά.

Καὶ ἐσπέρας, μετὰ τὸ ἀντίφωνον καὶ τὸ Κύριε, ἐκέκραξα, εἰσέρχονται εἰς τὴν εἴσοδον οἱ ἱερεῖς καὶ ἀνέρχονται ἐν τῷ συνθρόνῳ καὶ δίδωσιν τὴν εἰρήνην. Καὶ εὐθὺς λέγεται προκείμενον α', ψαλμὸς γ', ἥχος πλ. β'· Τοῦ Κυρίου ἡ σωτηρία, καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου ἡ εὐλογία 25 σου. Στίχος α'· Κύριε, τί ἐπληθύνθησαν, ἕως· ἐν τῷ Θεῷ αὐτοῦ. Στίχος β'· Σὺ δέ, Κύριε, ἀντιλήπτωρ μου, ἕως· ἁγίου αὐτοῦ. Στίχος γ'· Ἐγὼ ἐκοιμήθην καὶ ὑπνωσα, ἕως· ἀντιλήπεται μου. Ἀναγνώσμα α', Γενέσεως· Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, τέλος· ἡμέρα 30 τρίτη. Προκείμενον β', ψαλμὸς δ', ἥχος α'· Κύριος εἰσακούσεται μου, ἕως· πρὸς αὐτόν. Στίχος α'· Ἐν τῷ ἐπικαλεῖσθαί με εἰσήκουσέν μου, ἕως· τῆς δικαιοσύνης μου. Στίχος β'· Υἱοὶ ἀνθρώπων, ἕως· τότε, ἕως·

1 Ps 140 11 Ps 1,6.1.2 14 Is 1,1-20 16 Ps 2,11.1-2.3-4.5
21 Ps 140 24 Ps 3,9.2-3.4-5.6 27 Gen 1,1-13 29 Ps 4,4^b.2^a.3-4^a

1 λέγεται add τροπάριον Η 8 ὁν] δ Η 13 Στίχος β'· (ps 1,2)
om P 18 Στίχος β'· (ps 2,3-4) om P 19 Στίχος γ'· (ps 2,5) om P
21 μετὰ usq 23 εἰρήνην om P 25-26 Στίχος β'· (ps 3,4-5) om P
26 Στίχος γ'· (ps 3,6) om P 31 Στίχος β'· (ps 4,3-4^a) om P

heure) (1): *Le jeûne fit de Moïse un contemplateur de Dieu; il éleva Elie sur un char de feu; il sauva Daniel de la gueule des lions, et fit du Baptiste un prophète plus glorieux que les autres. Accorde-nous donc aussi, par l'abstinence, ô Christ Dieu, la jouissance des biens et la grande miséricorde!*

Après l'orthros, on fait des lectures jusqu'aux antiphones de la tierce-sexe. <A la tierce-sexe,> après les antiphones et l'entrée, les psaltes, au lieu du trisagion (2), <disent> le tropaire, mode 1: *Seigneur, Seigneur, dont la puissance fait frémir et trembler tout être! Nous nous prosternons devant toi, ô Immortel, nous te supplions, ô Saint: par les prières de tes saints, sauve nos âmes!* Ensuite, 1er prokeimenon, mode 4: ps 1,6; 1er stique: *ibid.* 1; 2e stique: *ibid.* 2. Lecture: Is 1,1-20. 2e prokeimenon: ps 2,11; 1er stique: *ibid.* 1-2; 2e stique: *ibid.* 3-4, 3e stique: *ibid.* 5. Puis, la grande ecténie et le reste.

Le soir, après l'antiphone (3) et le *Seigneur*, j'ai crié (ps 140) les prêtres font l'entrée, montent à l'abside et on dit: *Paix à tous* (4). Ensuite, 1er prokeimenon, mode 2 pl.: ps 3,9; 1er stique: *ibid.* 2-3; 2e stique: *ibid.* 4-5; 3e stique: *ibid.* 6. 1e lecture: Gen 1,1-13. 2e prokeimenon, mode 1: ps 4,4^b; 1er stique: *ibid.* 2^a; 2e stique: *ibid.*

(1) On voit que pendant le Carême les vêpres, suivies de la Liturgie des Présanctifiés, étaient célébrées à la 9e heure.

(2) La description de la tierce-sexe donnée le mercredi « des laitages » (ci-dessus, p. 4) ne fait aucune mention du chant du trisagion après l'entrée, mais indique seulement la synaptie et le tropaire. Le scribe fait donc ici une comparaison implicite du début de la tierce-sexe avec celui de la Liturgie eucharistique. Le tropaire qui suit contient d'ailleurs tous les éléments du trisagion.

(3) Le dernier antiphone, sans doute.

(4) Le président, sans doute.

τὸν ὅσιον αὐτοῦ. Ἀνάγνωσμα β', Παροιμιῶν· Παροιμίαι Σολομῶντος
νίου Δαυὶδ, τέλος· παρηγορίαν ἄγει. Καὶ τὸ Κατενθρονητῶ. Κοινωνι-
κόν· Γεύσασθε.

Δεῖ δὲ εἰδέναι ὅτι δι' ὅλης τῆς ἐβδομάδος αἱ συνήθεις πάννυχτοι στάσεις ἐπι-
5 τελοῦνται (ἐν) τῇ ἁγιοτάτῃ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ ὑπὲρ λύτρου καὶ ἀφέσεως τῶν
ἡμετέρων πλημμελημάτων, ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν λυτρώσεται ἡμᾶς τῆς
μελλούσης κρίσεως.

Τῇ γ' τῆς α' ἐβδομάδος, εἰς τὸν ν' τροπάριον, ἦχος βαρύς·
Ἐν ἐτοιμῇ καρδίᾳ καὶ παθῶν ἐγκρατεία ἀξίωσον ἡμᾶς, Κύριε, τῆς
15 νηστείας τὸ δῶρον ὑποδέξασθαι, ἵνα ἐν ἀγνείᾳ τηρήσαντες τὰς ψυχὰς
ἡμῶν ἀκατακρίτως προσκυνήσωμεν τὴν ἀγίαν σου Ἀνάστασιν.

Εἰς δὲ τὴν τριτοέκτην λέγεται τροπάριον, ἦχος α'· Ὅτι
πάροικοι ἐσμεν ἐν τῇ γῇ καθὼς πάντες οἱ πατέρες ἡμῶν, τὸ βραχὺ τῆς
ζωῆς ἡμῶν ἀναμάρτητον διαφύλαξον, Σωτὴρ ἡμῶν, καὶ ἐλέησον ἡμᾶς
15 ὡς φιλόανθρωπος. Προκείμενον α', ψαλμὸς ε', ἦχος δ'· Πρόσχευς τῇ
φωνῇ τῆς δεήσεώς μου, ἕως· ὁ Θεὸς μου. Στίχος α'· Τὰ ῥήματά μου
ἐνώτισαι, Κύριε. Ἀνάγνωσμα προφητείας Ἡσαΐου· Τάδε λέγει Κύριος·
217⁺ ἐὰν θέλητε καὶ εἰσακούσητέ μου, || τέλος· καὶ πορευσόμεθα ἐν αὐτῇ.
Προκείμενον β', ψαλμὸς ζ', ἦχος δ'· Κύριε, μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξης
20 με, ἕως· παιδεύσης με. Στίχος· Ἐλέησόν με, Κύριε, ὅτι ἀσθενὴς εἰμι,
ἕως· τὰ ὀστά μου.

Ἐσπέρας, προκείμενον α', ψαλμὸς ζ', ἦχος πλ. β'· Κύριε ὁ
Θεὸς μου, ἐπὶ σοὶ ἤλπισα, ἕως· σῶσόν με. Στίχος· Ἐκ πάντων τῶν
διωκόντων με. Ἀνάγνωσμα α', Γενέσεως· Εἶπεν ὁ Θεός· γεννηθήτωσαν
25 φωστῆρες, τέλος· πρῶτὴ ἡμέρα πέμπτη. Προκείμενον β', ψαλμὸς η',
ἦχος πλ. α'· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἕως· ἐν <πάσῃ> τῇ γῇ. Στίχος· Ὅτι
ἐπήρθη ἡ μεγαλοπρέπειά σου, ἕως· τῶν οὐρανῶν. Ἀνάγνωσμα β',
Παροιμιῶν· Σοφία ἐν ἐξόδοις ὑμνεῖται, τέλος· ἀπὸ παντός κακοῦ.

Τῇ δ' τῆς α' ἐβδομάδος, εἰς τὸν ν' τροπάριον τὸ προγε-
30 γραμμένον· Ἡ νηστεία τὸν Μωσέα.

1 Prov 1,1-20	2 Ps 140,2	3 Ps 33,9	15 Ps 5,3,2
17 Is 1,19-2,3	19 Ps 6,2,3	22 Ps 7,2 ^a ,2 ^b	24 Gen 1,14-23
25 Ps 8,2 ^a ,2 ^b	28 Prov. 1,20-33		

2 καὶ τὸ usq 3 Γεύσασθε] καὶ ἡ λοιπὴ ἀκολουθία τῶν προηγουμένων P
4 Δεῖ usq 7 κρίσεως om P 10 ὑποδέξασθαι] ἐκτελέσαι P

3-4^a. 2e lecture: Prov 1,1-20. Puis, le *Dirigatur* (ps 140,2). Koino-
nicon: ps 33,9.

N. B. — Pendant toute la semaine, la pannychis ⁽¹⁾ habituelle a
lieu dans la Grande Eglise pour l'expiation et le pardon de nos péchés et
transgressions, afin que le Seigneur notre Dieu nous délivre du jugement
à venir.

Mardi <Orthros:> Au ps 50, tropaire, mode grave:
*Rends-nous capables, Seigneur, d'accueillir le don du jeûne avec un
cœur bien disposé et dans la maîtrise des passions, afin qu'en gar-
dant nos âmes dans la pureté, nous puissions, sans encourir condam-
nation, adorer ta sainte Résurrection* ⁽²⁾.

A la tierce-sexe, tropaire, mode 1: *Puisque nous som-
mes des étrangers ici-bas* ⁽³⁾, ainsi que tous nos pères, garde sans péché
notre courte vie, ô notre Sauveur, et aie pitié de nous, toi le Philan-
thrope! 1er prokeimenon, mode 4: ps 5,3; 1er stique: *ibid.* 2 ⁽⁴⁾.
Lecture: Is 1,19-2,3. 2e prokeimenon, mode 4: ps 6,2; stique:
ibid. 3.

Le soir, 1er prokeimenon, mode 2 pl.: ps 7,2^a; stique:
ibid. 2^b. 1e lecture: Gen 1,14-23. 2e prokeimenon, mode 1 pl.:
ps 8,2^a; stique: *ibid.* 2^b. 2e lecture: Prov 1,20-33.

Mercredi. <Orthros:> Au ps 50, tropaire: *Le jeûne fit de
Moïse* (comme le lundi de cette semaine).

⁽¹⁾ Cf. Appendice II et SYMÉON DE THESS., *op. cit.*, PG 155,660-61.
La pannychis était un office solennel de Complies, cf. *ibid.*, 661 C.

⁽²⁾ Depuis le début du Carême on met en évidence l'idée que le
jeûne n'est qu'une préparation à la fête de Pâques.

⁽³⁾ Cf. ps 118,19.

⁽⁴⁾ Le scribe a peut-être oublié le 2e stique.

Εἰς δὲ <τὴν> τριτοέκτην τροπάριον, ἤχος δ'· Οἶδας τὸ πλάσμα
 ἡμῶν, οἶδας τὴν ἀσθένειαν ἡμῶν, Φιλάνθρωπε· ἡμάρτομεν ἀλλ' οὐκ
 ἀπέστημέν σου, ὁ Θεός, οὐ διεπετάσαμεν χεῖρας ἡμῶν πρὸς Θεὸν ἀλ-
 λότριον, φεῖσαι ἡμῶν τῇ σῇ ἀγαθότητι, Εὐσπλαγχνε. Προκείμενον α',
 5 ψαλμὸς θ', ἤχος δ'· Ἐξομολογήσομαί σοι, Κύριε, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου,
 ἕως· τὰ θανμάσιά σου. Στίχος· Εὐφρανθήσομαι, ἕως· Γ'Υψιστε].
 Ἀνάγνωσμα προφητείας Ἡσαίου· Τάδε λέγει Κύριος· ἐκ Σιών ἐξελεύ-
 σεται, τέλος· ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. Προκείμενον Γ' β', ψαλμὸς ι', ἤχος
 β'· Δίκαιος Κύριος καὶ δικαιοσύνας ἡγάπησεν. Στίχος· Ἐπὶ τῷ Κυρίῳ
 10 πέποιθα, ἕως· στρουθίον.

Ἐσπέρας, προκείμενον α', ψαλμὸς ια', ἤχος πλ. α'· Σὺ, Κύριε,
 φυλάξεις ἡμᾶς, ἕως· εἰς τὸν αἰῶνα. Στίχος· Σῶσόν με, Κύριε, ὅτι
 ἐκλέλοιπεν ὁσῖος, ἕως· τῶν ἀνθρώπων. Ἀνάγνωσμα α', Γενέσεως·
 Εἶπεν ὁ Θεός· ἐξαγαγέτω ἡ γῆ ψυχὴν ζῶσαν, τέλος· ὁ Θεὸς ποιῆσαι.
 15 Προκείμενον β', ἤχος πλ. β', ψαλμὸς ιβ'· Ἐπίβλεπον, εἰσάκουσόν μου,
 Κύριε ὁ Θεός μου. Στίχος· Ἔως πότε, Κύριε, ἐπιλήση μου εἰς τέλος,
 ἕως· ἀπ' ἐμοῦ. Ἀνάγνωσμα β', Παροιμιῶν· Υἱέ, ἐὰν δεξάμενος ῥῆσιν
 ἐμῆς ἐντολῆς, τέλος· ὑπολειφθήσονται ἐν αὐτῇ.

Τῇ ε' τῆς α' ἐβδομάδος, εἰς τὸν ν', τροπάριον, ἤχος
 20 βαρύς· Ἐν ἐτοιμῇ καρδίᾳ (προεγράφη).

Εἰς δὲ τὴν τριτοέκτην, τροπάριον, ἤχος γ'· Ὁρατῶν καὶ
 ἀοράτων ἐχθρῶν ῥῶσαι ἡμᾶς, Κύριε, μήποτε εἴπωσι· ποῦ ἐστὶν ὁ Θεός
 αὐτῶν; Γνώτωσαν, Δέσποτα, ὅτι παροργᾷς ἀμαρτίας λαοῦ σου μετα-
 νοῦντος. Προκείμενον α', ψαλμὸς ιγ', ἤχος δ'· Ἐν τῷ ἐπιστρέφει Κύ-
 25 ριον τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ λαοῦ, ἕως· Ἰσραὴλ. Στίχος· Εἶπεν ἄφρων ἐν
 καρδίᾳ αὐτοῦ, ἕως· ἐν ἐπιτηδεύμασιν. Ἀνάγνωσμα προφητείας Ἡσαίου·
 Τάδε λέγει Κύριος· ὑψωθήσεται Κύριος μόνος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ,
 τέλος· ὅταν ἀναστῇ θραῦσαι τὴν γῆν. Προκείμενον β', ψαλμὸς ιδ',
 ἤχος δ'· Κύριε, τίς παροικήσει ἐν τῷ σκηνώματί σου. Στίχος· Πορευό-
 30 μενος ἄμωμος, ἕως· ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ.

217v

Ἐσπέρας, προκείμενον α', ψαλμὸς ιε', ἤχος πλ. β'· Ἐὐλογήσω
 τὸν Κύριον τὸν συνετίσαντά με. Στίχος· Φύλαξόν με, Κύριε, ὅτι ἐπὶ

5 Ps 9,2.3	7 Is 2,3-11	8 Ps 10,7.1	11 Ps 11,8.2
13 Gen 1,24-2,3	15 Ps 12,4.2	17 Prov 2,1-21	24 Ps 13,7.1 ^{ab}
26 Is 2,11-21	28 Ps 14,1.2	31 Ps 15,7.1-2	

6 Ὑψιστος Η 8 προκείμενον add ἤχος Η 8-9 ἤχος β'] ἤχος
 πλ. β' Ρ

A la tierce-sexe, tropaire, mode 4: *Tu sais de quoi nous sommes façonnés* ⁽¹⁾, *tu sais notre faiblesse, ô Philanthrope! Nous avons péché, mais nous ne t'avons pas renié, ô Dieu, nous n'avons pas tendu nos mains vers un dieu étranger* ⁽²⁾. *Epargne-nous dans ta bonté, toi qui es plein de tendresse!* 1er prokeimenon, mode 4: ps 9,2; stique: *ibid.* 3. Lecture: Is 2,3-11. 2e prokeimenon, mode 2: ps 10,7; stique: *ibid.* 1.

Le soir, 1er prokeimenon, mode 1 pl.: ps 11,8; stique: *ibid.* 2. 1e lecture: Gen 1,24-2,3. 2e prokeimenon, mode 2 pl.: ps 12,4; stique: *ibid.* 2. 2e lecture: Prov 2,1-21.

Jeudi. <Orthros:> Au ps 50, tropaire, mode grave: *Rends-nous capables, Seigneur* (comme le mardi de cette semaine).

A la tierce-sexe, tropaire, mode 3: *Des ennemis visibles et invisibles délivre-nous, Seigneur, qu'ils ne puissent dire: où est leur Dieu?* ⁽³⁾ *Qu'ils sachent, ô Souverain, que tu fermes les yeux sur les péchés de ton peuple pénitent.* 1er prokeimenon, mode 4: ps 13,7; stique: *ibid.* 1^{ab}. Lecture: Is 2,11-21. 2e prokeimenon, mode 4: ps 14,1; stique: *ibid.* 2.

Le soir, 1er prokeimenon, mode 2 pl.: ps 15,7; stique:

⁽¹⁾ Cf. ps 102,14.

⁽²⁾ Cf. ps 43,21.

⁽³⁾ Cf. ps 41,4.11; ps 78,10; ps 113,10.

σοὶ ἤλπισα, ἕως· οὐ χρεῖαν ἔχεις. Ἀνάγνωσμα α', Γενέσεως· Αὕτη ἡ βίβλος γενέσεως οὐρανοῦ τε καὶ γῆς, τέλος· τοῦτο ὄνομα αὐτῷ. Προκείμενον β', ψαλμὸς ις', ἥχος δ'· Φύλαξόν με, Κύριε, ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ, ἕως· σκεπάσεις με. Στίχος· Εἰσάκουσον, Κύριε, δικαιοσύνης μου, ἕως·
5 οὐκ ἐν χεῖλεσιν δολίοις. Ἀνάγνωσμα β', Παροιμιῶν· Υἱέ, ἐμῶν νομίμων μὴ ἐπιλανθάνου, τέλος· ἐπὶ Κύριον ἀσφαλής.

Τῇ ἑκτῇ τῆς α' ἐβδομάδος, εἰς τὸν ν', ἥχος α', τροπάριον·
<H> νηστεία τὸν Μωσέα (προεγράφη).

Εἰς τὴν τριτοέκτην τροπάριον, ἥχος πλ. α'· Τὸν πολυαμάρ-
10 τητον ἡμῶν βίον καὶ τὸν ἀμετανόητον τρόπον οἰκτιρμοῖς προκατάλαβε, Κύριε· [ἔκτός] σου ἄλλον οὐκ οἶδαμεν ζωῆς καὶ θανάτου δεσπόζοντα· σῶσον ἡμᾶς ὡς φιλόφιλανθρωπος. Προκείμενον α', ψαλμὸς ις', ἥχος βαρύς· Ἀγαπήσω σε, Κύριε ἡ ἰσχύς μου, ἕως· καὶ ὅσσης μου. Στίχος· Ὁ Θεός μου βοηθός μου, καὶ ἐλπιῶ, ἕως· καὶ ἀντιλήπτωρ μου. Ἀνάγνωσμα
15 προφητείας Ἡσαΐου· Ἴδου ὁ δεσπότης Κύριος Σαβαώθ, τέλος· τῶν ἀρχόντων αὐτοῦ. Προκείμενον β', ψαλμὸς ιη', ἥχος πλ. β'· Κύριε βοηθέ μου καὶ λυτρωτά μου. Στίχος· Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν Θεοῦ, ἕως· στερέωμα.

Ἐσπέρας, προκείμενον α', ψαλμὸς ιθ', ἥχος πλ. β'· Ἐπακούσαι
20 σου Κύριος, ἕως· θλίψεως. Στίχος· Ὑπερασπίσαι σου τὸ ὄνομα, ἕως· ἀντιλάβοιτό σου. Ἀνάγνωσμα α', Γενέσεως· Ἐκάλεσεν Ἀδὰμ ὀνόματα, τέλος· μήτηρ πάντων τῶν ζώντων. Προκείμενον β', ψαλμὸς κ', ἥχος δ'· Ὑψώθητι, Κύριε, ἐν τῇ δυνάμει. Στίχος· Κύριε, ἐν τῇ δυνάμει σου εὐφρανθήσεται, ἕως· σφόδρα. Ἀνάγνωσμα β', Παροιμιῶν· Ὁ
25 Θεὸς τῇ σοφίᾳ ἐθεμελίωσε, τέλος· ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν.

Τῷ σαββάτῳ τῆς α' ἐβδομάδος, ἐν τῇ ἀγιωτάτῃ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ ὁ ἀπόστολος πρὸς Ἑβραίους· Πολυμερῶς καὶ πυλοτρόπως, τέλος· καὶ τὰ ἔτη σου οὐκ ἐκλείπουσιν. Εὐαγγέλιον κατὰ Μάρκον, κεφ. κδ'· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἐπορεύετο ὁ Ἰησοῦς τοῖς σάββασιν, τέλος·
30 ὕγιής ὡς ἡ ἄλλη.

ibid. 1-2. 1e lecture: *Gen* 2,4-19. 2e prokeimenon, mode 4: *ps* 16,8; stique: *ibid.* 1. 2e lecture: *Prov.* 3,1-18.

Vendredi. <Orthros:> Au ps 50, tropaire, mode 1: *Le jeûne fit de Moïse* (comme le lundi de cette semaine).

A la tierce-sexte, tropaire, mode 1 pl.: *Refrène, Seigneur, dans ta miséricorde, notre vie pécheresse et nos mœurs impénitentes. Hors de toi, nous le savons, nul autre⁽¹⁾ ne domine sur la vie et sur la mort: sauve-nous, ô Philanthrope!* 1er prokeimenon, mode grave: *ps* 17,2-3^a; stique: *ibid.* 3^b. Lecture: *Is* 3,1-14. 2e prokeimenon, mode 2 pl.: *ps* 18,15^e; stique: *ibid.* 2.

Le soir, 1er prokeimenon, mode 2 pl.: *ps* 19,2^a; stique: *ibid.* 2^b-3. 1e lecture: *Gen* 2,20-3,20. 2e prokeimenon: *ps* 20,14; stique: *ibid.* 2. 2e lecture: *Prov* 3,19-34.

Samedi. Dans la Grande Eglise, <à la Liturgie,> apôtre: *Hebr* 1,1-12. Evangile: *Mc* 2,23-3,5.

1 *Gen* 2,4-19 3 *Ps* 16,8.1 5 *Prov* 3,1-18 12 *Ps* 17,2-3^a,3^b
15 *Is* 3,1-14 16 *Ps* 18,15^e.2 19 *Ps* 19,2^a,2^b-3 21 *Gen* 2,20-3,20
22 *Ps* 20,14.2 24 *Prov* 3,19-34. 27 *Hebr* 1,1-12 28 *Mc* 2,23-3,5

7 εἰς τὸν ν' usq 8 προεγράφη om P 11 ἐκτόν H 16 ἥχος πλ. β' om P

(1) Cf. *Is* 26,13.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος Θεοδώρου. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις ἐν τοῖς Σπαρακίῳ, καὶ λέγεται τροπάριον εἰς τὸν ν', ἤχος β'. Μεγάλα τὰ τῆς πίστεως κατορθώματα· ἐν τῇ πηγῇ τῆς φλογός, ὡς ἐπὶ ὕδατος ἀναπαύσεως, <ὁ ἅγιος μάρτυς> ἠγάλλετο. Ταῖς αὐτοῦ ἱκεσίαις, Χριστὲ ὁ Θεός, ἐλέησον ἡμᾶς. Προκείμενον, ἤχος βαρύς· Εὐφρανθήσεται δίκαιος. Στίχος· Εἰσάκουσον, ὁ Θεός, φωνῆς μου, ἕως· πρὸς σέ. Ὁ ἀπόστολος πρὸς Ἐφεσίους· Ἀδελφοί, ὁ Θεός πλούσιος ὢν ἐν ἐλέει, τέλος· ἵνα ἐν αὐτοῖς περιπατήσωμεν (προσεγράφη καὶ εἰς τὰς ιδ' τοῦ δεκεμβρίου μηνός). Ἀλληλούια, ἤχος δ'. Δίκαιος 10 ὡς φοῖνιξ ἀνθήσει. Εὐαγγέλιον τὸ προγεγραμμένον ἐκεῖ. Κοινωνικόν· Ἀγαλλιᾶσθε.

218^r Τῇ κοριακῇ τῆς α' ἐβδομάδος τῶν νηστειῶν, μνήμη ἐπιτελεῖται τῶν ἁγίων προφητῶν || Μωσέως καὶ Ἀαρὼν καὶ Σαμουὴλ. Συναγόμεθα δὲ ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ.

15 Δεῖ δὲ εἰδέναι ὅτι εἰς τὸ γ' ἀντίφωνον τοῦ Ἀμώμου, πρὸ β' στίχων τοῦ εἰσοδεῦσαι λέγομεν τροπάριον, ἤχος δ'. Ἡ σεπτὴ τῶν προφητῶν σου πανήγυρις οὐρανὸν τὴν ἐκκλησίαν ἀνέδειξεν, καὶ τοῖς ἀνθρώποις συγχορεύουσιν ἄγγελοι. Ταῖς αὐτῶν πρεσβείαις, Χριστὲ ὁ Θεός, τὴν ζωὴν ἡμῶν ἐν εἰρήνῃ κυβέρνησον, ἵνα ψάλλωμέν σοι· Ἀλλη- 20 λούια.

Εἰς δὲ τὸν ν' λέγεται τροπάριον, ἤχος β'. Καὶ ἐν πυρὶ παραδειχθεὶς καὶ ἐν σαρκὶ φανερωθεὶς τὸ Μωσέως ἐδόξασας πρόσωπον, ταῖς ἐν νόμῳ ἱερατείαις τὸν Ἀαρὼν κατεκόσμησας, τύπον τῆς καινῆς ἀνέδειξας χάριτος. Αὐτῶν ταῖς ἱκεσίαις, Χριστὲ ὁ Θεός, δώρησαι ἡμῖν 25 <τὸ μέγα ἔλεος>.

Ἄλλο· Καὶ ὁ χορὸς τῶν προφητῶν, μετὰ Μωσέως καὶ Ἀαρὼν, εὐφροσύνη εὐφραίνεται σήμερον, ὅτι πέρας ταῖς προφητείαις ἐπαγαγόν, λάμπει ὁ Σταυρὸς ἐν ᾧ ἡμᾶς ἔσωσας. Αὐτῶν ταῖς ἱκεσίαις, Χριστὲ ὁ Θεός, <σῶσον τὰς ψυχὰς ἡμῶν>. Προκείμενον, ἤχος βαρύς· Κανχήσονται 30 ὅσοι ἐν δόξῃ. Στίχος· Ἀσατε τῷ Κυρίῳ ἄσμα καινόν. Ὁ ἀπόστολος πρὸς Ἐβραίους· Ἀδελφοί, πίστει Μωσῆς μέγας γενόμενος, καὶ λέγει

5 Ps 63,11.2^a 7 Eph 2,4-10 9 Ps 91,13 11 Ps 32,1
15 Ps 118 29 Ps 149,5.1 31 Hebr 11,24-26.32-40

4 ὁ ἅγιος μάρτυς P 5 Προκείμ. ἤχ. δ'· (ps 67,36.27) P 7 Eph 2,4-10] 2 Tim 2,1-10 P 23 κατεκόσμησας om P 25 τὸ μέγα ἔλεος P
27 ἐπαγαγόν] ἀγαγόν P

Le même jour, le s. martyr Théodore. Sa synaxe a lieu dans le quartier de Sphorace ⁽¹⁾.

<ACOLOUTHIE>: Au ps 50 <de l'orthros>, tropaire, mode 2: Qu'ils sont magnifiques les exploits de la foi! Au foyer même du brasier, <le saint martyr> était dans la joie comme auprès d'une eau reposante. Par ses supplications, ô Christ Dieu, aie pitié de nous! ⁽²⁾. Prokeimenon, mode grave: ps 63,11; stique: ibid. 2^a. Apôtre: Eph 2,4-10 (cf. le 4 décembre). Alléluia, mode 4: ps 91,13. Évangile: <Mc 2,23-3,5> (comme plus haut). Koinonicon: ps 32,1.

Dimanche de la première semaine du Carême. Le ss. prophètes Moïse, Aaron et Samuel. La synaxe a lieu à la Grande Eglise ⁽³⁾.

<ACOLOUTHIE: A l'orthros,> au troisième antiphone du ps 118, deux stiques avant l'entrée, on dit le tropaire, mode 4: Quand elle célèbre avec vénération tes prophètes, l'Eglise devient un ciel où les anges dansent avec les hommes. Par leurs prières, Christ Dieu, dirige notre vie dans la paix, pour que nous te chantions: Alléluia!

Au ps 50, tropaire, mode 2: Quand tu apparus dans le feu, quand tu te manifestas dans la chair, tu fis rayonner le visage de Moïse; tu ornas Aaron des rites sacrés de la Loi, <et> tu fis paraître une image de la Grâce nouvelle. Par leurs supplications, Christ Dieu, accorde-nous <la grande miséricorde>!

Un autre <tropaire>: Le chœur des prophètes lui-même, avec Moïse et Aaron, se réjouit grandement aujourd'hui, car la Croix, par laquelle tu nous as sauvés, resplendit en donnant aux prophéties leur achèvement. Par leurs supplications, Christ Dieu, <sauve nos âmes>! ⁽⁴⁾.

<A la Liturgie,> prokeimenon, mode grave: ps 149,5;

⁽¹⁾ JANIN, *Eglises*, 159-60.

⁽²⁾ Cf. les additions faites à ce tropaire dans *Horol.* p. 715.

⁽³⁾ Ce fut en ce dimanche qu'on plaça plus tard la fête de l'Orthodoxie. Cf. Introduction, tome I, p. XII-XIV.

⁽⁴⁾ On remarquera que, en ce dimanche, aucune mention n'est faite d'un tropaire de la Résurrection.

ἕως· τὴν μισθαποδοσίαν, καὶ ὑπερβαίνει καὶ λέγει· καὶ τί ἔτι λέγω,
ἐπιλείψει γὰρ με, τέλος· τελειωθῶσιν. Ἀλληλούια, ἥχος δ'. Στίχος·
Μωσῆς καὶ Ἀαρὼν, ἕως· τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην·
Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἠθέλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐξελθεῖν εἰς τὴν Γαλιλαίαν,
5 τέλος· ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου. Κοινωνικόν· Ἀγαλλιᾶσθε.

< Ἑβδομάς δευτέρα >

Τῇ β' τῆς β' ἑβδομάδος τῶν νηστειῶν.

Ὑφαιρεῖται ἐκ τοῦ ὁρθρου ἀντίφωνον ἓν καὶ γίνονται ια'.

Εἰς δὲ τὸν ν' λέγεται τροπάριον, ἥχος α'. Ψυχὴν Γμολυνθεῖσαν
τῷ ῥύπῳ τῶν ἁμαρτιῶν καὶ ἐν θλίψει τελοῦσαν κάθαρον, Κύριε,
10 πρεσβείαις τῶν ἁγίων σου, ὡς ποτὲ τὴν πόρνην. Καὶ λέγει ἄλλο· Ἐν
ἐτοιμῇ καρδίᾳ καὶ παθῶν ἐγκρατεῖα ἀξιώσον ἡμᾶς, Κύριε, τῆς νηστείας
τὸ δῶρον ὑποδέξασθαι, ἵνα ἐν ἀγνείᾳ τηρήσαντες τὰς ψυχὰς ἡμῶν,
ἀκατακρίτως προσκυνήσωμεν καὶ τὴν ἁγίαν ἀνάστασιν.

Καὶ εἰς τὴν τριτοέκτην τροπάριον, ἥχος πλ. α'. Ὁ πλάσας
15 κατὰ μόνας τὰς καρδίας ἡμῶν, μνήσθητι ὅτι χοῦς ἐσμεν· μὴ καταδι-
κάζῃς ἡμᾶς ἐν τοῖς κατωτάτοις τῆς γῆς, Ἀναμάρτητε. Προκείμενον α',
ψαλμὸς κα', ἥχος β'. Οἱ φοβούμενοι τὸν Κύριον, αἰνέσατε αὐτόν. Στίχος·
Ὁ Θεός, ὁ Θεός μου, πρόσχες μοι, ἕως· τῶν παραπτωμάτων μου.
Ἀνάγνωσμα προφητείας Ἡσαΐου· Τάδε λέγει Κύριος· ἐπιλάμψει ὁ
20 Θεὸς τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, τέλος· νεόφυτον ἡγαπημένον. Προκείμενον β',
ψαλμὸς κβ', ἥχος πλ. β'. Ἡ ῥάβδος σου καὶ ἡ βακτηρία σου, ἕως·
παρεκάλεσαν. Στίχος· Κύριος ποιμαίνει με, καὶ οὐδέν, ἕως· κατεσκή-
νωσεν.

Ἐσπέρας, προκείμενον α', ψαλμὸς κγ', ἥχος α'. Κύριος κρα-
25 ταίος καὶ δυνατός, ἕως· ἐν πολέμῳ. Στίχος· Τοῦ Κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ
πλήρωμα, ἕως· ἐν αὐτῇ. Ἀνάγνωσμα α', Γενέσεως· Ἐποίησεν Κύριος
ὁ Θεὸς τῷ Ἀδὰμ καὶ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, τέλος· καὶ σὺ ἄνθρωπε ἀρξείης].

2 Ps 98,6 3 Io 1,44-52 5 Ps 32,1 17 Ps 21,24,2
19 Is 4,2-5,6 21 Ps 22,4^c.1-2^a 24 Ps 23,8^b.1 26 Gen 3,21-4,7

2 Ἀλληλούια usq 3 αὐτοῦ om P 7 Ὑφαιρεῖται usq ια' om P 8 Εἰς
δὲ usq 13 ἀνάστασιν om P || μολυνθεὶς τῶν ῥύπων H 12 ὑπεδέξασθαι H
27 αὐτοῦ ἄρξεις] αὐτοὺς ἄξεις H

stique: *ibid.* 1. Apôtre: *Hebr* 11,24-26. 32-40. Alléluia, mode 4;
stique: *ps* 98,6. Évangile: *Io* 1,44-52. Koinonicon: *ps* 32,1.

< Deuxième semaine du Carême >

Lundi.

N. B. — A l'orthros, on enlève un antiphone, et il en reste 11.

Au ps 50, tropaire (1), mode 1: *Purifie, par les prières de tes saints, l'âme qu'ont souillée les taches du péché et qui se trouve dans l'affliction, Seigneur, comme autrefois <tu purifias> la courtisane.* Et l'on dit cet autre: *Rends-nous capables, Seigneur, d'accueillir le don du jeûne avec un cœur bien disposé et dans la continence des passions, afin qu'en gardant nos âmes dans la pureté, nous puissions, sans encourrir condamnation, adorer ta sainte Résurrection* (2).

A la tierce-sexte, tropaire, mode 1 pl.: *Toi qui seul as façonné nos cœurs* (3), *souviens-toi que nous sommes poussière* (4): *ne nous condamnes pas au plus profond de la terre* (5), *Toi qui es sans péché!* 1er prokeimenon, mode 2: *ps* 21,24; stique: *ibid.* 2. Lecture: *Is* 4,2-5,6. 2^e prokeimenon, mode 2 pl.: *ps* 22,4^c; stique: *ibid.* 1-2^a.

Le soir, 1er prokeimenon, mode 1: *ps* 23,8^b; stique:

(1) Le ms. P omet les tropaires quadragésimaux pour le ps 50. Le ms. H en donne depuis le premier lundi jusqu'au quatrième. Sont-ils des compositions du Xe siècle? En tout cas, il y avait des tropaires καθημερινά pour le ps 50 (cf. O. STRUNK, *The byzantine office at Hagia Sophia*, dans *Dumbarton Oaks Papers* 9-10 [1955-56], p. 202), dont le chant est prescrit au deuxième lundi après Pâques (ci-dessous, p. 108).

(2) Cf. le mardi de la première semaine de Carême.

(3) Cf. ps 32,15.

(4) Cf. ps 102,14.

(5) Cf. ps 138,15.

Προκείμενον β', ψαλμὸς κδ', ἥχος πλ. β' · Ἐπιβλεψον ἐπ' ἐμέ καὶ ἐλέη-
σόν <με>. Στίχος· Πρὸς σέ, Κύριε, ἦρα τὴν ψυχὴν μου, ἕως· εἰς τὸν
αἰῶνα. Ἀνάγνωσμα β', Παροιμιῶν· Κύριος ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται,
τέλος· καὶ πάσῃ τῇ σαρκὶ αὐτῶν ἴασε.

5 Τῇ γ' τῆς β' ἐβδομάδος, εἰς τὸν ν' τροπάριον, ἥχος μέσος α' ·
Ὁ εἰδὼς ὅτι ἐγὼ ἐν ἀνομίαις συνελήφθην, ἕως· ἐκίσσησέ με, Δέσποτα
Χριστὲ ὁ Θεός, ἐλέησόν <με>.

Εἰς τὴν τριτοέκτην τροπάριον, ἥχος πλ. β' · Ἀξίως ἀνυμνεῖν
σε οὐκ ἔχομεν, ἀλλ' αἰτοῦμεν δεόμενοι· μὴ συναπωλέσης ἡμᾶς ταῖς
10 ἀνομίαις ἡμῶν, εὐδιάλλακτε Κύριε. Προκείμενον α', ψαλμὸς κε', ἥχος
δ' · Κύριε, ἡγάπησα εὐπρέπειαν οἴκου σου, ἕως· δόξης σου. Στίχος·
Κοῖνόν με, Κύριε, ὅτι ἐγὼ ἐν ἀκακίᾳ μου ἐπορεύθην. Ἀνάγνωσμα προ-
φητείας Ἡσαίου· Τάδε λέγει Κύριος· ὁ ἀμπελὼν Κυρίου Σαβαώθ,
τέλος· ἐν δικαιοσύνῃ. Προκείμενον β', ψαλμὸς κς', ἥχος γ' · Κύριος
15 φωτισμός μου καὶ σωτήρ μου. Στίχος· Κύριος ὑπερασπιστὴς τῆς ζωῆς
μου.

Ἐσπέρας προκείμενον α', ψαλμὸς κς', ἥχος πλ. β' · Σῶσον,
Κύριε, τὸν λαόν. Στίχος· Πρὸς σέ, Κύριε, ἐκέκραξα. Ἀνάγνωσμα
Γενέσεως· Εἶπεν Κάιν πρὸς Ἀβελ τὸν ἀδελφόν, τέλος· πάντα τὸν
20 εὐρίσκοντα αὐτόν. Προκείμενον β', ψαλμὸς κη', ἥχος βαρύς· Κύριος
ἰσχύς τῷ λαῷ αὐτοῦ δώσει. Στίχος· Ἐνέγκατε τῷ Κυρίῳ, υἱοὶ Θεοῦ.
Ἀνάγνωσμα β', Παροιμιῶν· Υἱέ, ἐμῇ σοφίᾳ πρόσσεχε, τέλος· καὶ ἀπὸ
σῶν φρεάτων πηγῆς.

Τῇ δ' τῆς β' ἐβδομάδος, εἰς τὸν ν' λέγεται τροπάριον,
25 ἥχος β' · Ἐν τοῖς ὄρθροις ἐξαγγέλλω τὴν ἀνομίαν μου, καὶ τὴν ἁμαρτίαν
μου ἐξαγορεύων δέομαί σου, Χριστὲ ὁ Θεός· Γ' ἐλέησόν <με>.

Εἰς τὴν τριτοέκτην, ἥχος πλ. α' · Ὑψιστε ἐν οὐρανοῖς κατοι-
κῶν, ὁ κτίσας πᾶσαν πνοήν, σῶσον ἡμᾶς, ὁ Θεός, ἐπὶ σοὶ γὰρ ἠλπίσα-
μεν, Σωτήρ ἡμῶν. Προκείμενον α', ψαλμὸς κθ', ἥχος πλ. β' · Πρὸς σέ,
30 Κύριε, κεκραξόμαι καὶ πρὸς τὸν Θεόν μου δεηθήσομαι. Στίχος· Ὑψώσω
σε, Κύριε, ὅτι ὑπέλαβές με, ἕως· ἐπ' ἐμέ. Ἀνάγνωσμα προφητείας

ibid. 1. 1e lecture: Gen 3,21-4,7. 2e prokeimenon, mode 2 pl.:
ps 24,16; stique: *ibid.* 1-2^a. 2e lecture: Prov 3,34-4,22.

Mardi. <Orthros:> Au ps 50, tropaire, mode 1 moyen:
*Toi qui sais que j'ai été conçu dans l'iniquité <et que ma mère>
m'a enfanté <dans le péché> (1), Souverain, Christ Dieu, aie pitié <de
moi>!*

A la tierce-sexte, tropaire, mode 2 pl.: *Nous ne pouvons
te louer dignement, mais nous t'implorons en suppliant: Ne nous
fais pas périr avec nos iniquités (2), Seigneur, toi si facile à apaiser!*
1er prokeimenon, mode 4: ps 25,8; stique: *ibid.* 1. Lecture: Is 5,7-16.
2e prokeimenon, mode 3: ps 26,1^a; stique: *ibid.* 1^b.

Le soir, 1er prokeimenon, mode 2 pl.: ps 27,9; stique:
ibid. 1. 1e lecture: Gen 4,8-15. 2e prokeimenon, mode grave: ps
28,11; stique: *ibid.* 1. 2e lecture: Prov 5,1-15.

Mercredi. <Orthros:> Au ps 50, tropaire, mode 2: *Le matin
je proclame mon iniquité, et, confessant mon péché (3), je te supplie,
Christ Dieu: Aie pitié <de moi>!*

A la tierce-sexte, <tropaire,> mode 1 pl.: *Très Haut qui
habites dans les cieux (4), qui as créé tout ce qui respire (5), sauve-nous,
ô Dieu, car en toi nous avons mis notre espérance (6), ô notre Sauveur!*
1er prokeimenon, mode 2 pl.: ps 29,9; stique: *ibid.* 2. Lecture:

1 Ps 24,16.1-2^a 3 Prov 3,34-4,22 6 Cf. ps 50,7 10 Ps 25,8.1
13 Is 5,7-16 14 Ps 26,1^a.1^b 17 Ps 27,9.1 19 Gen 4,8-15
20 Ps 28,11.1 22 Prov 5,1-15 29 Ps 29,9.2

5 εἰς τὸν ν' usq 7 ἐλέησόν με om P 20 ἥχος β' P 24 εἰς τὸν ν'
usq 26 ἐλέησόν με om P 26 ἐλέησον fraem καὶ H

(1) Cf. ps 50,7.

(2) Cf. Gen 19,15.

(3) Cf. ps 31,5.

(4) Cf. ps 2,4.

(5) Cf. Is 57,16.

(6) Cf. ps 21,5-6; ps 30,2.15.

Ἡσαΐου· Ὑψωθήσεται Κύριος Σαβαόθ, τέλος· ἀλλ' ἔτι ἡ χεὶρ αὐτοῦ ὑψηλή. Προκείμενον β', ψαλμὸς λ', ἥχος πλ. β'· Ἐπὶ σοί, Κύριε, ἠλπισα, ἕως· εἰς τοὺς αἰῶνας. Στίχος· Ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ῥῶσαί με, ἕως· τοῦ ἐξελέσθαι με.

5 Ἐσπέρας, προκείμενον α', ψαλμὸς λα', ἥχος πλ. β'· Εὐφρανθήτε ἐπὶ Κύριον καὶ ἀγαλλιᾶσθε, δίκαιοι. Στίχος· Μακάριοι ὧν ἀφένθησαν αἱ ἀνομίαι. Ἀνάγνωσμα α', Γενέσεως· Ἐξῆλθε Κάιν ἀπὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ, τέλος· τὸ ὄνομα Κυρίου τοῦ Θεοῦ. Προκείμενον β', ψαλμὸς λβ', ἥχος α'· Γένοιτο, Κύριε, τὸ ἔλεός σου ἐφ' ἡμᾶς. Στίχος·
10 Ἀγαλλιᾶσθε, δίκαιοι, ἐν <τῷ> Κυρίῳ. Ἀνάγνωσμα β', τῶν Παροιμιῶν·
219^r || Υἱέ, πίνε ὕδατα ἀπὸ σῶν ἀγγείων, τέλος· ἃ ἐγὼ σοι ἐντέλλομαι καὶ σῶζου.

Τῇ ε' τῆς β' ἑβδομάδος, εἰς τὸν ν' τροπάριον, ἥχος β'·
Ὁ τελώνης διδάσκει ἡμᾶς, ἡ πόρνη πληροφορεῖ, ὁ Δαυὶδ προτρέπει
15 κράζειν σοι· Κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς.

Εἰς τὴν τριτοέκτην, τροπάριον, ἥχος <α'>· Πεπτωκότας ἀνάστησον ἡμᾶς, ἀποστραφέντας ἐπίστρεφον πρὸς σέ, ὁ Θεός, ὡς φιλόανθρωπος, ὁ τῆς γῆς τὰ πέρατα κατέχων, Ἄγιε. Προκείμενον α', ψαλμὸς λγ', ἥχος πλ. β'· Ἐξεζήτησα τὸν Κύριον καὶ ἐπήκουσέν μου.
20 Στίχος· Εὐλογήσω τὸν Κύριον ἐν παντὶ καιρῷ, ἕως· ἐν τῷ στόματί μου. Ἀνάγνωσμα προφητείας Ἡσαΐου· Ἐγένετο τοῦ ἔτους οὗ ἀπέθανεν Ὁζίας ὁ βασιλεὺς εἶδον τὸν Κύριον, τέλος· οἱ καταλειφθέντες ἐπὶ τῆς γῆς. Προκείμενον β', ψαλμὸς λδ', ἥχος πλ. β'· Ἐξεγέρθητι, Κύριε, ἕως· τῇ κρῖσει μου. Στίχος· Δίκασον, Κύριε, τοὺς ἀδικοῦντάς
25 με, ἕως· τοὺς πολεμοῦντάς με.

Ἐσπέρας, προκείμενον α', ψαλμὸς λε', ἥχος δ'· Κύριε, ἐν τῷ οὐρανῷ τὸ ἔλεός σου, ἕως· τῶν νεφελῶν. Στίχος· Φησὶν ὁ παράνομος τοῦ ἁμαρτάνειν, ἕως· ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. Ἀνάγνωσμα α', Γενέσεως· Αὕτη ἡ βίβλος γενέσεως ἀνθρώπων, τέλος· διότι μετέθηκεν αὐτὸν ὁ
30 Θεός. Προκείμενον β', ψαλμὸς λς', ἥχος πλ. β'· Ὑπόμεινον τὸν Κύριον,

1 Is 5,16-25 2 Ps 30,2^a.2^b-3^a 5 Ps 31,11.1 7 Gen 4,16-26
9 Ps 32,22.1 10 Prov 5,15-6,3^a 19 Ps 33,5.2 21 Is 6,1-12
23 Ps 34,23^a.1 26 Ps 35,6.2 28 Gen 5,1-24 30 Ps 36,34^a.1

5 ἥχος β' P 9 ἥχος α' om P 11 ὕδατος H 13 εἰς τὸν ν' usq
15 ἐλέησον ἡμᾶς om P 16 α' P 17 ἀποστραφέντα H 26 ἥχος α' P

Is 5,16-25. 2^e prokeimenon, mode 2 pl.: ps 30,2^a; stique: *ibid.* 2^b-3^a.

Le soir, 1er prokeimenon, mode 2 pl.: ps 31,11; stique: *ibid.* 1. 1e lecture: Gen 4,16-26. 2e prokeimenon, mode 1: ps 32,22; stique: *ibid.* 1. 2e lecture: Prov 5,15-6,3^a.

Jeudi. <Orthros:> Au ps 50, troaire, mode 2: *Le publicain nous enseigne, la courtisane nous persuade, David nous exhorte à te crier: Seigneur, aie pitié de nous!*

A la tierce-seкте, troaire, mode <1>: *Relève-nous, nous qui sommes tombés* ⁽¹⁾ *ramène-nous vers toi, nous qui nous sommes détournés de toi, ô Dieu, comme Philanthrope, toi le Saint, qui détiens les extrémités de la terre!* ⁽²⁾ 1er prokeimenon, mode 2 pl.: ps 33,5; stique: *ibid.* 2. Lecture: Is 6,1-12. 2e prokeimenon, mode 2 pl.: ps 34,23^a; stique: *ibid.* 1.

Le soir, 1er prokeimenon, mode 4: ps 35,6; stique: *ibid.* 2.

⁽¹⁾ Cf. Ier 8,4; Mich 7,8

⁽²⁾ Cf. Is 40,22.

ἕως· τὴν ὁδὸν αὐτοῦ. Στίχος· Μὴ παραζήλῃς, ἕως· τὴν ἀνομίαν. Ἀνάγνωσμα β', Παροιμιῶν· Υἱέ, ποίει ἃ ἐγὼ σοι ἐντέλλομαι καὶ σῶζόν, τέλος· καὶ μὴ ἀπώσῃ θεσμούςς σου.

Τῇ ε' τῆς β' ἐβδομάδος, εἰς τὸν ν' τροπάριον, ἦχος β'·
5 Ἰλάσθητί μοι ὡς τῷ τελώνῃ, Κύριε, καὶ ὡς τὴν πόρνην καθάρισόν με, ὡς τὴν Χαναναίαν ἐλέησόν με, κατὰ τὸ μέγα σου ἔλεος.

Εἰς τὴν τριτοέκτην, τροπάριον, ἦχος α'· Ἐν νυκτὶ καὶ ἡμέρᾳ προσπίπτομέν σοι, Κύριε, τοῦ δοῦναι ἄφεσιν ἁμαρτιῶν ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν, ἵνα ἐν εἰρήρῃ σε προσκυνῶμεν καὶ δοξολογῶμεν, Φιλάνθρωπε.
10 Προκείμενον α', ψαλμὸς λζ', ἦχος δ'· Κύριε, μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξῃς, ἕως· παιδεύσῃς με. Στίχος· Ὅτι τὰ βέλη σου ἐνεπάρησαν. Ἀνάγνωσμα προφητείας Ἡσαΐου· Ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Ἀχαζ τοῦ Ἰωθαμ, τέλος· Κύριος αὐτὸς ἡμῖν σημεῖον. Προκείμενον β', ψαλμὸς λη', ἦχος πλ. β'· Εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου, Κύριε, καὶ τῆς δεήσεώς μου
15 ἐνώτισαι. Στίχος· Εἶπα· φυλάξω τὰς ὁδούς μου, ἕως· ἐναντίον μου.

Ἐσπέρας, προκείμενον α', ψαλμὸς λθ', ἦχος α'· Τό ἔλεός σου, Κύριε, καὶ ἡ ἀλήθειά σου διὰ παντός ἀντελάβετό μου. Στίχος· Ὑπομένων ὑπέμεινα τὸν Κύριον, ἕως· τῆς δεήσεώς μου. Ἀνάγνωσμα α', Γενέσεως· Νῶε ἦν ἐτὼν πεντακοσίων, καὶ ἐγέννησε Νῶε τρεῖς υἱούς,
20 τέλος· ἔναντι Κυρίου τοῦ Θεοῦ. Προκείμενον β', ψαλμὸς μ', ἦχος δ'·
219ν Ἐγὼ εἶπα· Κύριε, ἐλέησόν με, ἕως· ὅτι || ἡμαρτόν σοι. Στίχος· Μακάριος ὁ συνίων ἐπὶ πτωχόν καὶ πένητα, ἕως· ὁ Κύριος. Ἀνάγνωσμα β', Παροιμιῶν· Υἱέ, φύλασσε νόμους πατρός σου, τέλος· πλὴν δὲ αὐτοῦ μὴ φοβοῦ <ἄλλον>.

25 Τῷ σαββάτῳ τῆς β' ἐβδομάδος, προκείμενον· Γένοιτο, Κύριε, τὸ ἔλεος. Στίχος· Ἀγαλλιᾶσθε, δίκαιοι, ἐν Κυρίῳ. Ὁ ἀπόστολος πρὸς Ἑβραίους· Ἀδελφοί, βλέπετε μὴ ποτε, τέλος· βεβαίαν κατὰσχῶμεν. Ἀλληλούια, ἦχος δ'· Εὐλογήσω τὸν Κύριον, ἕως· ἡ ψυχὴ μου. Εὐαγγέλιον κατὰ Μάρκον, κεφ. ιζ'· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἀπῆλθεν ὁ Ἰησοῦς
30 εἰς Γ' ἔρημον, τέλος· εἰς μαρτύριον αὐτοῖς.

2 Prov 6,3-20	10 Ps 37,2.3	12 Is 7,1-14 ^a	13 Ps 38,13.2
16 Ps 39,12 ^b .2	19 Gen 5,32-6,8	20 Ps 40,5.2	23 Prov 6,20-7,1
25 Ps 32,22.1	27 Hebr 3,12-14	28 Ps 33,2-3 ^a	29 Mc 1,35-44

4 εἰς τὸν ν' usq 6 ἔλεος om P	5 τὸν τελώνην H	9 προσκυνῶμεν H
25 προκείμενον add ἦχος πλ. α' P	28 ψυχῆς H	30 ἔρημον praem τὴν H

1e lecture: Gen 5,1-24. 2e prokeimenon, mode 2 pl.: ps 36,34^a; stique: *ibid.* 1. 2e lecture: Prov 6,3-20.

Vendredi. <Orthros:> Au ps 50, tropaire, mode 2: *Par-donne-moi comme au publicain, Seigneur, et comme la courtisane purifie-moi, aie pitié de moi comme de la Chananéenne, selon ta grande miséricorde!*

A la tierce-septe, tropaire, mode 1: *Nuit et jour nous nous prosternons devant toi, Seigneur, pour que tu accordes à nos âmes la rémission des péchés, en sorte que nous t'adorions et te glorifions en paix, ô Philanthrope!* 1er prokeimenon, mode 4: ps 37,2; stique: *ibid.* 3. Lecture: Is 7,1-14^a. 2e prokeimenon, mode 2 pl.: ps 38,13; stique: *ibid.* 2.

Le soir, 1er prokeimenon, mode 1: ps 39,12^b; stique: *ibid.* 2. 1e lecture: Gen 5,32-6,8. 2e prokeimenon, mode 4: ps 40,5; stique: *ibid.* 2. 2e lecture: Prov 6,20-7,1.

Samedi. <Liturgie:> Prokeimenon: ps 32,22; stique: *ibid.* 1. Apôtre: Hebr 3,12-14. Alléluia, mode 4: ps 33,2-3^a. Evangile: Mc 1,35-44.

Τῇ κυριακῇ τῆς β' ἑβδομάδος, μνήμη τελεῖται τῆς ἀθλήσεως τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Πολυκάρπου ἐπισκόπου Σμύρνης, ἐν τῇ ἁγίᾳ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ.

Καὶ εἰς τὸν ν' καὶ εἰς τὴν εἰσοδὸν λέγεται τροπάριον, ἦχος δ'. Καὶ τρόπων μέτοχος καὶ θρόνων διάδοχος. Προκείμενον, ἦχος βαρὺς· Εὐφρανθήσεται δίκαιος. Στίχος· Εἰσάκουσον, ὁ Θεός, φωνῆς μου, ἕως· πρὸς σέ. Ὁ ἀπόστολος πρὸς Ἑβραίους· Κατ' ἀρχὰς σὺ, Κύριε, τὴν γῆν ἐθεμελίωσας, τέλος· εἰς ἡμᾶς ἔβειβαιώθη¹. Ἀλληλουῖα, ἦχος δ'. Στίχος· Δίκαιος ὡς φοῖνιξ ἀνθήσει. Εὐαγγέλιον κατὰ 10 Μάρκον, κεφ. κ'. Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς Καπερναοὺμ, τέλος· οὐδέποτε οὕτως εἶδομεν. Κοινωνικόν· Ἀγαλλιᾶσθε.

Δεῖ δὲ εἰδέναι ὅτι ἀπὸ τοῦ εὐαγγελίου τούτου εὐθὺς ἀναγινώσκεται τὸ [προσφωνητικόν] τῶν κατηχομένων.

< Ἑβδομάς τρίτη >

Τῇ β' τῆς γ' ἑβδομάδος, εἰς τὸν ν' τροπάριον, ἦχος β'. 15 Ὁ τῆς πόρνης τὰ δάκρυα καὶ τοῦ Πέτρου δεξάμενος, καὶ τελώνην δικαιώσας ἐκ βάθους στενάξαντα, καὶ ἀπεγνωσμένον ἐξ ἔργων οἰκτείρησον, Σωτήρ, καὶ ἐλέησόν με. Ἄλλο· Εἰ καὶ βρωμάτων πρὸς ὀλίγον ἀφίστασαι, ψυχὴ, καὶ χαλεπῶς ἁμαρτάνειν οὐ παύῃ· μᾶλλον κτῆσαι λογισμὸν μετανοίας, ἵνα εὖρης δι' αὐτῆς τῶν πλημμελημάτων ἀποχὴν. 20 Εἰς τὴν τριτοέκτην, τροπάριον, ἦχος βαρὺς· Σωτηρία ἡμῶν ὑπάρχεις, Κύριε, καὶ ὑπερασπιστὴς ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως· ἐλέησον ἡμᾶς κατὰ τὸ μέγα σου ἔλεος, ὡς φιλόανθρωπος. Προκείμενον α', ψαλμὸς μα', ἦχος <δ'>. Προσευχὴ τῷ Θεῷ τῆς ζωῆς μου, ἕως· ἀντιλήπτωρ μου

6 Ps 63,11.2^a 7 Hebr. 1,10-2,3 9 Ps 91,13 10 Mc 2,1-12
11 Ps 32,1 23 Ps 41,9^b-10^a.2

1 μνήμη τελεῖται] κηρύσσεται οὕτως· μνήμην ἐπιτελοῦμεν P 8 ἐβειβαιώθη] βειβαιώθη H 12 Δεῖ usq 13 κατηχομένων om P || προσφωνητικόν] προσφητικόν H 14 εἰς τὸν ν' usq 19 ἀποχὴν om P 23 δ' P

Dimanche. A la Grande Eglise a lieu la mémoire du s. martyr Polycarpe, évêque de Smyrne.

<ΑCOΛΟΥΘΗΕ>: Au ps 50 <de l'orthros> et à l'Entrée <de la Liturgie>, tropaire, mode 4: *En partageant le genre de vie des apôtres* (1). Prokeimenon, mode grave: ps 63,11; stique: *ibid.* 2^a. Apôtre: Hebr 1,10-2,3. Alléluia, mode 4: ps 91,13. Evangile: Mc 2,1-12. Koinonicon: ps 32,1.

N. B. — Immédiatement après l'évangile on lit l'appel des catéchumènes (2).

< Troisième semaine du Carême >

Lundi. <Orthros:> Au ps 50, tropaire, mode 2: *Toi qui as accepté les larmes de la courtisane et celles de Pierre, toi qui as justifié le publicain qui gémissait au plus profond <de son cœur>, aie compassion de moi aussi, qui désespère à cause de <mes> œuvres, ô Sauveur, et aie pitié de moi!* Un autre <tropaire>: *Bien que pour un temps tu te privas de nourriture, ô <mon> âme, tu ne cesses pas de pécher gravement. Tâche d'acquérir l'esprit de pénitence, pour qu'il t'aide à t'abstenir de toute faute.*

A la tierce-sexte, tropaire, mode grave: *Tu es notre salut, Seigneur, et notre défenseur au jour de l'affliction: aie pitié de nous selon ta grande miséricorde, comme Philanthrope!* 1er pro-

(1) Cf. le 3 septembre. Nul tropaire de la Résurrection en ce dimanche.

(2) DMITRIEVSKIJ, Древнѣише (cf. Introduction, p. VIII), p. 156, donne la traduction russe du passage du ms. Dresde A 104 où se trouve le texte de cet appel. Nous le traduisons de Dmitrievskij:

«Celui qui doit lire le prosphoneticon des catéchumènes, accompagné de six diacres, trois à sa droite et trois à sa gauche, s'arrête dans la partie antérieure de l'ambon et prononce cet avertissement:

Mes enfants, en vérité très aimés! Connaissant votre foi sincère dans le Christ et combien vous estimez le Saint Baptême, nous vous exhortons maintenant encore, en vertu de l'usage établi, pour vous demander ceci: Ceux qui désirent amener au Baptême salutaire du Christ quelqu'un de leurs parents, qu'ils le conduisent donc ici, aux saintes églises, afin qu'il soit possible d'instruire comme il convient les catéchumènes des divins enseignements selon les règles de la foi. Il arrive, en effet, que quelques-uns s'approchent du saint mystère sans rien comprendre aux enseignements qui leur sont proposés: de cette façon, il participent à la grâce sans en connaître absolument rien. Donc, quiconque aura chez lui quelqu'un en ces conditions, qu'il l'amène avant le dimanche du milieu du Carême, car, après ce jour-là, nous ne

εἶ. Στίχος· Ὁν τρόπον ἐπιποθεῖ, ἕως· πρὸς σέ, ὁ Θεός. Ἀνάγνωσμα προφητείας Ἡσαΐου· Κύριον αὐτὸν ἀγιάσατε, τέλος· ποιήσει ταῦτα]. Προκείμενον β', ψαλμὸς μβ', ἤχος πλ. β'· Σωτήριον τοῦ προσώπου μου ὁ Θεός μου. Στίχος· Κριὸν με, ὁ Θεός, ἕως· ῥῦσαί με.

220^r 5 Ἐσπέρας, προκείμενον α', ψαλμὸς μγ', ἤχος δ'· Ἐν τῷ Θεῷ ἔπαινεσθυσόμεθα] ὅλην τὴν ἡμέραν. Στίχος· Ὁ Θεός, ἐν τοῖς ὡσὶν ἡμῶν ἠκούσαμεν, ἕως· ἀγγέλειαν ἡμῖν. Ἀνάγνωσμα α', Γενέσεως· Νῶε ἄνθρωπος δίκαιος, τέλειος ὢν, τέλος· ὁ Θεός, οὕτως ἐποίησεν. Προκείμενον β', ψαλμὸς μδ', ἤχος πλ. β'· Μνησθήσομαι τοῦ ὀνόματός σου. Στίχος· Ἐξηρεύετο ἡ καρδιά μου λόγον ἀγαθόν, ἕως· τῷ βασιλεῖ. Ἀνάγνωσμα β', Παροιμιῶν· Υἱέ, σὺ τὴν σοφίαν κήρυξον, τέλος· ἐμπλήσω ἀγαθῶν.

Τῇ γ' τῆς γ' ἐβδομάδος, εἰς τὸν ν' τροπάριον, ἤχος δ'· Πλὴν ὁ Γμε] τοῖς δάκρυσιν τῆς μετανοίας, παρέχων μοι συγχώρησιν 15 πλημμελημάτων διὰ κατανύξεως, Σωτήρ, ὡς ἔχων τὸ μέγα ἔλεος.

Εἰς τὴν τριτοέκτην, τροπάριον, ἤχος δ'· Ὅτι ἀσθενεῖς ἡμεῖς καὶ παρειμένοι ταῖς ἁμαρτίαις, ἴασαι τὰ συντρίμματα ἡμῶν, ὁ ἐπιστάμενος τὸν νοῦν τῶν ἀνθρώπων, ὡς φιλόανθρωπος. Προκείμενον α', ψαλμὸς με', ἤχος δ'· Ὁ Κύριος] τῶν δυνάμεων μεθ' ἡμῶν, ἕως· ὁ Θεός Ἰακώβ. 20 Στίχος· Ὁ Θεός ἡμῶν καταφυγή, ἕως· σφόδρα. Ἀνάγνωσμα προφητείας Ἡσαΐου· Τάδε λέγει Κύριος· γινώσεται πᾶς ὁ λαὸς τοῦ Ἐφραΐμ, τέλος· ἀλλ' ἔτι] ἡ χεὶρ αὐτοῦ ὑψηλή. Προκείμενον β', ψαλμὸς μς', ἤχος γ'· Ψάλατε τῷ Θεῷ ἡμῶν, ψάλατε. Στίχος· Πάντα τὰ ἔθνη, ἕως· ἀγαλλιάσεως.

25 Ἐσπέρας, προκείμενον α', ψαλμὸς μζ', ἤχος πλ. β'· Μέγας Κύριος καὶ αἰνετὸς σφόδρα. Στίχος· Ἐν πόλει τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ἕως· τῆς γῆς. Ἀνάγνωσμα α', Γενέσεως· Εἶπεν Κύριος ὁ Θεός πρὸς Νῶε· εἰσελθε, τέλος· ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ Κύριος ὁ Θεός. Προκείμενον β', ψαλμὸς μη', ἤχος α'· Τὸ στόμα μου λαλήσει σοφίαν. Στίχος· Ἀκούσατε ταῦτα, 30 πάντα τὰ ἔθνη, ἕως· τὴν οἰκουμένην. Ἀνάγνωσμα β', Παροιμιῶν· Υἱέ, ἄκουε ἐμοῦ καὶ μακάριοι, τέλος· καὶ προστεθήσεται σοι ἔτη ζωῆς.

2 Is 8,13-9,6 3 Ps 42,5^c.1 5 Ps 43,9.2^{ab} 7 Gen 6,9-22
9 Ps 44,18.2^{ab} 11 Prov 8,1-21 19 Ps 45,8.2 21 Is 9,8-16
22 Ps 46,7.2 25 Ps 47,2^a.2^b-3^a 27 Gen 7,1-5 29 Ps 48,4.2
30 Prov 8,32-9,11

2 ταῦτα] αὐτὸν H 6 ἐπαινεσόμεθα H 9 ἤχος πλ. δ' P 13 εἰς τὸν ν' usq 15 ἔλεος om P 14 με] μοι H 16 Ὅτι om P 19 Κύριε H
22 ἔτι] ἔσται H

keimenon, mode <4>: ps 41,9^b-10^a; stique: *ibid.* 2. Lecture: Is 8,13-9,6. 2^e prokeimenon, mode 2 pl.: ps 42,5^c; stique: *ibid.* 1.

Le soir, 1er prokeimenon, mode 4: ps 43,9; stique: *ibid.* 2^{ab}. 1^e lecture: Gen 6,9-22. 2^e prokeimenon, mode 2 pl.: ps 44,18; stique: *ibid.* 2^{ab}. 2^e lecture: Prov 8,1-21.

Mardi. <Orthros:> Au ps 50, tropaire, mode 4: *Lave-moi* ⁽¹⁾ par les larmes de la pénitence, en m'accordant, par la comfonction, le pardon des fautes, Sauveur, toi qui détiens la grande miséricorde!

A la tierce-sexte, tropaire, mode 4: *Nous sommes faibles et languissants à cause de nos péchés; guéris nos meurtrissures* ⁽²⁾, toi qui connais la pensée de l'homme ⁽³⁾, comme Philanthrope! 1er prokeimenon, mode 4: ps 45,8; stique: *ibid.* 2. Lecture: Is 9,8-16. 2e prokeimenon, mode 3: ps 46,7; stique: *ibid.* 2.

Le soir, 1er prokeimenon, mode 2 pl.: ps 47,2^a; stique: *ibid.* 2^b-3^a. 1e lecture: Gen 7,1-5. 2e prokeimenon, mode 1: ps 48,4; stique: *ibid.* 2. 2e lecture: Prov 8,32-9,11.

⁽¹⁾ Cf. ps 50,9.

⁽²⁾ Cf. ps 59,4.

⁽³⁾ Cf. Iob 7,20.

permettrons à personne, sauf le cas d'extrême nécessité, d'être conduit sans examen au Baptême lors de la prochaine fête de Pâques ».

Au dimanche suivant, on trouvera dans le texte de H le dernier avertissement.

Τῇ δ' τῆς γ' ἐβδομάδος, εἰς τὸν ν' τροπάριον, ἥχος δ'·
 "Ολον μου τὸν βίον ἐρύπωσα τῇ ἁμαρτία, ὅλον σου τὸν νόμον ἠθέτησα
 τῇ ῥαθυμία, διὸ προσπίπτων βοῶ· καρδίαν καθαρὰν κτίσον ἐν ἐμοί,
 ὁ Θεός, καὶ πρὸ τέλους ἐπίστρεψον, ἐλέησόν με.

5 Εἰς τὴν τριτοέκτην, τροπάριον, ἥχος πλ. δ'· Ὑπόστασις
 ἔργων ἐν ἡμῖν οὐκ ἔστιν, Κύριε, ἐλεήμων ὑπάρχεις, Φιλάνθρωπε ἄγιε,
 τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου μὴ παρίδης, Ἀναμάρτητε, δεόμεθα. Προκεί-
 μενον α', ψαλμὸς μθ', ἥχος δ'· Θῦσον τῷ Θεῷ θυσίαν, ἕως· τὰς εὐχὰς
 σου. Στίχος· Θεὸς θεῶν Κύριος ἐλάλησεν, ἕως· δυσμῶν. Ἀνάγνωσμα
 10 προφητείας Ἑσαίου· Ἔσται ὅταν συντελέσῃ Κύριος, τέλος· τὸν Θεὸν
 τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραήλ. Προκείμενον β', ψαλμὸς ν', ἥχος πλ. β'· Ἐλέησόν
 με, ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα. Στίχος· Καὶ κατὰ τὸ πλήθος τῶν οἰκτιρμῶν
 σου, ἕως· τὸ ἀνόμημά μου.

Ἐσπέρας, προκείμενον α', ψαλμὸς να', ἥχος δ'· Ἥλπισα ἐπὶ
 15 τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ. Στίχος· Τί ἐγκαυχᾷ ἐν κακίᾳ, ὁ δυνατός, ἕως·
 ἡ γλῶσσά σου. Ἀνάγνωσμα Γενέσεως· Νῶε ἦν ἐτῶν ἑξακοσίων, τέλος·
 ἐντετείλατο ὁ Θεός τῷ Νῶε. Προκείμενον β', ψαλμὸς νβ', ἥχος δ'· Ἐν
 220ν τῷ ἐπιστρέφαι [Κύριον], ἕως· Ἰσραήλ. Στίχος· Εἶπεν || ἄφρων ἐν καρδίᾳ
 αὐτοῦ· οὐκ ἔστιν Θεός, ἕως· ἐν ἀνομίαις. Ἀνάγνωσμα β', Παροιμιῶν·
 20 Υἱέ, ἐὰν σοφὸς γένῃ σεαυτῷ, τέλος· [προσθεθῇ] <δέ> σοι ἔτη ζωῆς.

Τῇ ε' τῆς γ' ἐβδομάδος, εἰς τὸν ν' λέγεται τροπάριον,
 ἥχος μέσος δ'· Τὰς ἀνομίας μου, Κύριε, γινώσκω, τὰς ὑπὲρ ἐμοῦ
 πληθυνομένας καὶ κατ' ἐμοῦ ὀπιζομένας· ἀλλ' ἐκ τούτων, ὁ Θεός,
 λυτρούμενος, ἐλέησόν με.

25 Τῆς τριτοέκτης, ἥχος βαρὺς· Ἐὰν ἀνομίας παρατηρήσης,
 Φιλάνθρωπε, ποίας σωτηρίας ἐλπίς ἡμῖν; ἀλλὰ τὴν σὴν ἐξ ὕψους βοή-
 θειαν, ὡς οἰκτίρμων, τῷ λαῷ σου κατάπεμψον, Κύριε. Προκείμενον α',
 ψαλμὸς νγ', ἥχος δ'· Ὁ Θεός, ἐν τῷ ὀνόματί σου σῶσόν με. Στίχος·
 Ὁ Θεός, εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου. Ἀνάγνωσμα προφητείας
 30 Ἑσαίου· Τάδε λέγει Κύριος· ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, τέλος· καὶ

Mercredi. <Orthros:> Au ps 50, tropaire, mode 4: *J'ai souillé toute ma vie par le péché, j'ai méprisé toute ta loi par ma nonchalance* ⁽¹⁾, *c'est pourquoi je me prosterne et je m'écrie: Crée en moi un cœur pur, ô Dieu* ⁽²⁾, *et avant la fin <de ma vie> convertis-moi, aie pitié de moi!*

A la tierce-sexte, tropaire, mode 4 pl.: *Il n'est point de substance* ⁽³⁾ *en nos œuvres, Seigneur. Tu es miséricordieux, Philanthrope Saint: ne détourne pas tes yeux des œuvres de tes mains* ⁽⁴⁾, *Toi sans péché, nous t'en prions!* 1er prokeimenon, mode 4: ps 49,14; stique: *ibid.* 1. Lecture: Is 10,12-20, 2e prokeimenon, mode 2 pl.; ps 50,3^a; stique: *ibid.* 3^b.

Le soir, 1er prokeimenon, mode 4: ps 51,10^b; stique: *ibid.* 3-4^a. 1e lecture: Gen 7,6-9. 2e prokeimenon, mode 4: ps 52,7^{bc}; stique: *ibid.* 2. 2e lecture: Prov. 9,12-18.

Jeudi. <Orthros:> Au ps 50, tropaire, mode 4 moyen: *Je connais mes iniquités, Seigneur, qui, en foule* ⁽⁵⁾, *me submergent et s'arment contre moi. Daigne, ô Dieu, m'en délivrer et aie pitié de moi!*

A la tierce-sexte, tropaire, mode grave: *Si tu regardes nos iniquités, Philanthrope, quel salut pourrons-nous espérer?* ⁽⁶⁾ *Envoie donc d'en haut ton secours à ton peuple, miséricordieux comme tu es, Seigneur!* 1er prokeimenon, mode 4: ps 53,3; stique: *ibid.*

8 Ps 49,14.1 10 Is 10,12-20 11 Ps 50,3^a.3^b 14 Ps 51,10^b.3-4^a
 16 Gen 7,6-9 17 Ps 52,7^{bc}.2 19 Prov 9,12-18 28 Ps 53,3,4
 30 Is 11,10-12,2

1 εἰς τὸν ν' usq 4 ἐλέησόν με om P 17 ἥχος α' P 18 Κύριον]
 τὸν Θεὸν H 20 προστεθήσεται H 21 εἰς τὸν ν' usq 24 ἐλέησόν με
 om P 28 ἥχος πλ. α' P

⁽¹⁾ Cf. Is 24,16.

⁽²⁾ Cf. ps 50,12.

⁽³⁾ Cf. ps 68,3.

⁽⁴⁾ Cf. ps 137,8.

⁽⁵⁾ Cf. Eccli 47,24.

⁽⁶⁾ Cf. ps 129,3.

ἐγένετό μοι σωτηρία. Προκείμενον β', ψαλμός νδ', ἤχος βαρύς· Ἐνώ-
τισαι, ὁ Θεός, τὴν προσευχήν μου, ἕως· τὴν δέησίν μου. Στίχος· Πρό-
σχες μοι καὶ εἰσάκουσόν μου, ἕως· ἁμαρτωλοῦ.

Ἐσπέρας, προκείμενον α', ψαλμός νε', ἤχος πλ. β'· Ἐλέησόν
5 με, ὁ Θεός, ὅτι κατεπάτησέν με ἄνθρωπος. Στίχος· Ὁλην τὴν ἡμέραν
πολεμῶν ἐθλίψέ με. Ἀνάγνωσμα α', Γενέσεως· Ἐγένετο ἐν τῷ ἑξα-
κοσιοστῷ ἔτει ἐν τῇ ζωῇ, τέλος· μετὰ ρ' πενήκοντα ἡμέρας. Προκεί-
μενον β', ψαλμός νς', ἤχος βαρύς· Ὑψώθητι ἐπὶ τοὺς οὐρανοὺς, ὁ Θεός.
Στίχος· Ἐλέησόν με, ὁ Θεός, ἐλέησόν με. Ἀνάγνωσμα β', Παροιμιῶν·
10 Υἱὸς σοφὸς εὐφραίνει πατέρα, τέλος· προστεθῇ αὐτῇ λύπη ἐν καρδίᾳ.

Τῇ ε' τῆς γ' ἑβδομάδος, εἰς τὸν ν' λέγεται τροπάριον
ἤχος δ'· Ἐν ἀνομίαις συλληφθέντες καὶ ἐν ἁμαρτίαις τεχθέντες σοι
προσπίπτομεν, Χριστέ ὁ Θεός, λύσιν τῶν δεινῶν ἡμῶν αἰτούμενοι καὶ
τὸ μέγα ἔλεος.

15 Εἰς τὴν τριτοέκτην, τροπάριον, ἤχος πλ. α'· Λόγω τὰ πάντα
σὴ κατηρτίσω δυνάμει, ὁ Θεός, καὶ εἰς τὸ εἶναι ἐκ τοῦ μὴ ὄντος ἀγαθὸν
ἡμᾶς, μὴ παραδώῃς ἡμᾶς ταῖς ἀνομίαις ἡμῶν, ἀναμάρτητε Κύριε,
δεόμεθα. Προκείμενον α', ψαλμός νς', ἤχος πλ. β'· Εὐφρανθήσεται
δίκαιος ὅταν ἴδῃ ἐκδίκησιν. Στίχος· Εἰ ἀληθῶς ἄρα δικαιοσύνην λαλεῖτε;
20 ἕως· υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων. Ἀνάγνωσμα προφητείας Ἡσαίου· Τάδε
λέγει Κύριος· ἐπ' ὄρους πεδινοῦ, τέλος· ἐπέλθῃ ὁ θυμὸς αὐτοῦ. Προ-
κείμενον β', ψαλμός νη', ἤχος βαρύς· Ὁ Θεός, ἀντιλήπτωρ μου εἰ.
Στίχος· Ἐξελοῦ με ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου, ὁ Θεός.

Ἐσπέρας, προκείμενον α', ψαλμός νθ', ἤχος δ'· Δὸς ἡμῖν
25 βοήθειαν ἐκ θλίψεως, Κύριε, καὶ ματαία σωτηρία ἀνθρώπων. Στίχος·
Ὁ Θεός, ἀπόσω ἡμᾶς καὶ καθεῖλες ἡμᾶς. Ἀνάγνωσμα α', Γενέσεως·
Ἐκάθισεν ἡ κιβωτὸς ἐν Γ', τέλος· Κύριος ὁ Θεός ὁσμήν εὐωδίας. Προ-
κείμενον β', ψαλμός ξ', ἤχος πλ. β'· Εἰσάκουσον, ὁ Θεός, τῆς δεήσεώς
μου. Στίχος· Πρόσχες τῇ προσευχῇ μου, ἕως· σὲ ἐκέκραξα. Ἀνάγνωσμα
30 β', Παροιμιῶν· Στόμα δικαίου ἀποστάζει, τέλος· φρόνιμος ἡσυχίαν
ἄγει.

1 Ps 54,2.3-4^a 4 Ps 55,2^a.2^b 6 Gen 7,11-8,4 8 Ps 56,12.2
9 Prov 10,1-22 18 Ps 57,11.2 20 Is 13,2-13 22 Ps 58,18^b.2
24 Ps 59,13.3 26 Gen 8,4-21 28 Ps 60,2^a.2^b-3^a 30 Prov 10,31-11,2

4 ἤχος πλ. β' om P 8 β' fraem ἤχος H 10 πατέρα] μητέρα H ||
προστεθῇ αὐτῇ λύπη] προστεθήσεται λοιπ. H 11 εἰς τὸν ν' usq 14 ἔλεος
om P 12 Ἐν Ἐάν H 13 αἰτούμενος H 15 ἤχος πλ. δ' P 27 ἐν
add τῷ H 29 Στίχος (ps 60,3^a) P

4. Lecture: Is 11,10-12,2. 2^e prokeimenon, mode grave: ps 54,2;
stique: *ibid.* 3-4^a.

Le soir, 1er prokeimenon, mode 2 pl.: ps 55,2^a; stique:
ibid. 2^b. 1e lecture: Gen 7,11-8,4. 2e prokeimenon; mode grave:
ps 56,12; stique: *ibid.* 2. 2e lecture: Prov 10,1-22.

Vendredi. <Orthros:> Au ps 50, tropaire, mode 4: *Conçus dans l'iniquité et nés dans le péché* (1), nous nous prosternons devant toi, Christ Dieu, en demandant d'être délivrés de nos maux et la grande miséricorde.

A la tierce-sexte, tropaire, mode 1 pl.: *D'un seul mot tu as créé l'univers par ta puissance* (2), ô Dieu; *puisque tu nous as fait passer du néant à l'être, ne nous livre pas à nos iniquités* (3), Seigneur sans péché, nous t'en prions! 1er prokeimenon, mode 2 pl.: ps 57,11; stique: *ibid.* 2. Lecture: Is 13,2-13. 2e prokeimenon, mode grave: ps 58,18^b; stique: *ibid.* 2.

Le soir, 1er prokeimenon, mode 4: ps 59,13; stique: *ibid.* 3. 1e lecture: Gen 8,4-21. 2e prokeimenon, mode 2 pl.: ps 60,2^a; stique: *ibid.* 2^b-3^a. 2^a lecture: Prov 10,31-11,2.

(1) Cf. ps 50,7.

(2) Cf. ps 32,6; ps 73,16.

(3) Cf. ps 118,121.

221^r

|| Τῷ σαββάτῳ τῆς γ' ἐβδομάδος, ὁ ἀπόστολος πρὸς Ἑβραίους·
 Ἀδελφοί, ἀναμιμνήσκεσθε, τέλος· ὁ δὲ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται.
 Εὐαγγέλιον κατὰ Μάρκον, κεφ. οδ'· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἐξῆλθεν ὁ Ἰησοῦς
 ἐκ τῶν ὁρίων Τύρου καὶ Σιδῶνος, <τέλος>· καὶ τοὺς ἀλάλους λαλεῖν.

5 Τῇ κυριακῇ τῆς γ' ἐβδομάδος τῶν νηστειῶν.

Χρῆ δὲ εἰδέναι ὅτι ταύτῃ τῇ κυριακῇ ἀπὸ τοῦ τρισαγίου ἀνέρχεται
 προκηρυκτικὸς περιέχων οὕτως· Προτρέπομαι τὴν ὑμετέραν ἀγάπην,
 φιλόχριστοι ἀδελφοί ὅσοι ἔχετε τινὰς ὀφείλοντας προσερχθῆναι τῷ
 ἀγίῳ βαπτίσματι, γινώσκοντες ἐπιφθάσειν τὴν τοῦ Χριστοῦ ἀνάστασιν,
 10 τούτους ἀπὸ τῆς αὔριον προσαγάγετε τῇ ἁγιωτάτῃ ἡμῶν ἐκκλησίᾳ
 ἐπὶ τῷ λαμβάνειν αὐτοὺς τὴν ἐν Χριστῷ σφραγίδα καὶ φυλάττεσθαι
 αὐτοὺς καὶ κατηχεῖσθαι· ὅσοι δὲ μετὰ τὴν ἑβδομάδα ἐπιτηδεύουσι
 προσάγεσθαι, ἔσεσθε γινώσκοντες ὡς ἁβασανίστῳ λογισμῷ, ἐὰν μὴ
 τις ἀνάγκη πρόκειται, τούτους προσδέξασθαι οὐκ ἀνεξόμειθα. Καὶ εὐθέως
 15 τὸ προκείμενον.

Ὁ ἀπόστολος πρὸς Ἑβραίους· Ἀδελφοί, ἔχοντες ἀρχιερέα μέγαν,
 τέλος· κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ. Εὐαγγέλιον κατὰ Μάρκον, κεφ. πε'·
 Εἶπεν ὁ Κύριος· ὅστις θέλει ὀπίσω μου, τέλος· ἐληλυθυῖαν ἐν δυνάμει.

Καὶ μετὰ τὸ εὐαγγέλιον ἀνέρχεται κηρυκτικὸς δηλῶν τὴν προσκύ-
 20 νησιν τοῦ τιμίου Σταυροῦ· τὴν μὲν τρίτην καὶ τετράδα συνήθως ἀνδρῶν
 συνερχομένων, τὴν δὲ ε' καὶ παρασκευὴν γυναικῶν συνερχομένων.

< Ἑ β δ ο μ ᾶ ς τ ε τ ᾶ ρ τ η >

Τῇ β' τῆς μέσης ἐβδομάδος.

Ὑφαίρεται ἐκ τοῦ ὁρθρου ἀντίφωνον ἓν, καὶ γίνονται ι'.

Λέγεται δὲ εἰς τὸν ν' τροπάριον, ἥχος πλ. β'· Τὸ στάδιον
 25 τῆς νηστείας μεσάσαντες, ἀνεκτον τὸν δρόμον τελέσωμεν, ἵνα φθάσωμεν
 τὸ δεῖπνον τὸ μυστικὸν καὶ εἰσελθωμεν εἰς τὴν χαρὰν τῆς ἀναστάσεως
 τοῦ Χριστοῦ, τοῦ παρέχοντος ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

1 Hebr 10,32-38^a 3 Mc 7,31-37 16 Hebr 4,14-5,6 17 Mc
 8,34-9,1

3 Mc 7,31-37] Mc 2,14-17 P 6 Χρῆ usq 15 προκείμενον om P
 12 ἐβδομάδαν H 13 ἁβασανίστῳ] ἁβανίστῳ H 19 Καὶ μετὰ usq 21
 γυναικῶν συνερχομένων om P 23 Ὑφαίρεται usq 27 ἔλεος om P

Samedi. <Liturgie:> Apôtre: Hebr 10,32-38. Évangile:
 Mc 7,31-37.

Dimanche.

N. B. — En ce dimanche, après le trisagion, on fait la pro-
 clamations suivante: *J'exhorte votre charité, ô frères aimés du Christ,*
si vous avez quelqu'un qui doit s'approcher du Saint Baptême, sa-
chant que la Résurrection du Christ approche, de l'amener à partir
de demain à notre très-sainte église, afin qu'il reçoive le sceau du
Christ, qu'il soit tenu à l'écart ⁽¹⁾ *et catéchisé. Pour ceux qu'on amè-*
nerait à dessein après cette semaine, sachez bien que, sans examen,
à moins d'une nécessité évidente, nous ne tolérerons pas leur admis-
 sion. Ensuite on dit le prokeimenon.

Apôtre: Hebr 4,14-5,6. Évangile: Mc 8,34-9,1.

Après l'évangile, on annonce en indiquant <l'ordre de> l'ado-
 ration de la précieuse Croix: mardi et mercredi, comme d'habi-
 tude, viennent les hommes, jeudi et vendredi, les femmes.

< Quatrième semaine, de la mi-Carême >

Lundi.

N. B. — On enlève à l'orthros un antiphone et il en reste 10.

Au ps 50, tropaire, mode 2 pl.: *Parvenus à mi-stade de notre*
jeûne, finissons la course désormais supportable, pour arriver à la
Cène mystique et entrer dans la joie de la Résurrection du Christ,
lui qui nous octroie la grande miséricorde.

⁽¹⁾ Il semble que les catéchumènes faisaient une espèce de retraite
 pour se préparer au Saint Baptême.

Εἰς τὴν τριτοέκτην, τροπάριον, ἦχος βαρύς· Κύριε, μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξης λαὸν ἡμαρτηκότα, μὴδὲ τῇ ὀργῇ σου παιδεύσης ἡμᾶς, ἀγαθὸς ὑπάρχων· σὲ γὰρ δοξάζει πᾶσα ἡ γῆ, καὶ δεόμενά σου· σῶσον ἡμᾶς, Ἀγιε. Προκείμενον α', ψαλμὸς ξα', ἦχος δ'· Ἐπὶ τῷ Θεῷ
5 τὸ σωτήριόν μου καὶ ἡ δόξα <μου>. Στίχος· Οὐχὶ τῷ Θεῷ ὑποταγῆσεται ἡ ψυχὴ μου; Ἀνάγνωσμα προφητείας Ἡσαΐου· Τάδε λέγει Κύριος Σαβαώθ· ὃν τρόπον, τέλος· οἱ ταπεινοὶ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. Προκείμενον β', ψαλμὸς ξβ', ἦχος δ'· Οὕτως ἐβλογίσω σε ἐν τῇ ζωῇ μου, ἕως· ἄρῳ τὰς χεῖράς μου. Στίχος· Ὁ Θεός, ὁ Θεός μου, πρὸς σὲ ὀρθρίζω, ἕως·
10 ψυχὴ μου.

Ἐσπέρας, προκείμενον α', ψαλμὸς ξγ', ἦχος πλ. β'· Εἰσάκουσον, ὁ Θεός, φωνῆς μου, ἕως· πρὸς σέ. Στίχος· Ἀπὸ φόβου ἐχθροῦ ἐξελοῦ τὴν ψυχὴν μου. Ἀνάγνωσμα α', Γενέσεως· Εἶπεν Κύριος ὁ Θεός διανοηθεὶς, τέλος· καὶ κατακυριεύσατε αὐτῆς. Προκείμενον β', ψαλμὸς
221v 15 ξδ', || ἦχος πλ. β'· Ἐπάκουσον ἡμῶν, ὁ Θεός ὁ Σωτὴρ ἡμῶν. Στίχος· Σοὶ πρέπει ὕμνος, ὁ Θεός, ἕως· ἐν Ἱερουσαλήμ. Ἀνάγνωσμα β', Παροιμιῶν· Υἱὸς δίκαιος γεννᾶται εἰς ζωὴν, τέλος· ῥύσεται αὐτοῦς.

Τῇ γ' τῆς μέσης ἐβδομάδος τῶν νηστειῶν, εἰς τὸν ὄρθρον ἀντὶ τῆς ὑπακοῆς λέγεται πρῶτον τροπάριον, ἦχος πλ. β'· Σήμερον τὸ προφητικὸν πεπλήρωται λόγιον, τῇ δ' καὶ τῇ ε' καὶ τῇ ζ'· καὶ μετὰ τὸν ὄρθρον· Τὸν Σταυρόν σου προσκυνοῦμεν, Δέσποτα, καὶ τὴν ἀγίαν σου ἀνάστασιν δοξάζομεν. Τοῦτο δὲ λέγεται γ', καὶ δοξάζουσιν οἱ ψάλται. Τὸ δὲ αὐτὸ τροπάριον λέγεται καὶ εἰς τὰς δ' ἡμέρας τῆς προσκυνήσεως, καὶ εἰς τὸν ν' καὶ εἰς τὰ ἀντίφωνα τῆς τριτοέκτης καὶ εἰς τὴν τριτοέκτην,
25 καὶ λέγεται λοιπὸν περισσῇ, ἦχος α'· Σῶσον, Κύριε, τὴν λαόν σου.

<Εἰς τὴν τριτοέκτην,> προκείμενον α', ψαλμὸς ξε', ἦχος πλ. β'· Εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὃς οὐκ ἀπέστησεν τὴν προσευχὴν <μου>. Στίχος· Ἀλαλάξατε τῷ Κυρίῳ, πᾶσα ἡ γῆ, ἕως· αἰνέσει αὐτοῦ. Ἀνάγνωσμα προφητείας Ἡσαΐου· Κύριε ὁ Θεός μου, δοξάσω σε, ὑμνήσω, τέλος·

4 Ps 61,8.2 6 Is 14,24-32 8 Ps 62,5.2ab 11 Ps 63,2a.2b
13 Gen 8,21-9,7 15 Ps 64,6.2 17 Prov 11,19-12,6 26 Ps 65,20.1b-2
29 Is 25,1-9

4 ἦχος α' P 14 κατακυριεύσατε αὐτῆς] πληνύσεσθε ἐπ' αὐτῆς Rahlfs
19 τροπάριον] προκείμενον (perpetam) P 20 λόγιον add καὶ οὕτως τὴν ἐνορδίνου ὑπακοήν. Ὡμοίως καὶ P || καὶ μετὰ usq 22 δοξάζομεν] καὶ μετὰ τὸν ὄρθρον ἢ προανάγνωσις καὶ τὰ ἀντίφωνα κατὰ τάξιν. Τὸ τροπάριον τῆς τριτοέκτης, ἦχος πλ. β'· Τὸν Σταυρόν σου P 23 ἡμέραν H

A la tierce-sexte, tropaire, mode grave: *Seigneur, ne reprends pas en ta colère le peuple qui a péché, ne nous châtie pas en ta fureur* (1), *toi qui es Bon, car toute la terre te glorifie et nous te prions: Aie pitié de nous, ô Saint!* 1er prokeimenon, mode 4: ps 61,8; stique: *ibid.* 2. Lecture: Is 14,24-32. 2e prokeimenon, mode 4: ps 62,5; stique: *ibid.* 2^{ab}.

Le soir, 1er prokeimenon, mode 2 pl.: ps 63,2^a; stique: *ibid.* 2^b. 1e lecture: Gen 8,21-9,7. 2e prokeimenon, mode 2 pl.: ps 64,6; stique: *ibid.* 2. 2e lecture: Prov 11,19-12,6.

Mardi. Au début de l'orthros, au lieu de l'hypacoï, on dit le tropaire, mode 2 pl.: *Aujourd'hui s'est accomplie la parole prophétique* (2). <On fait de même> le mercredi, le jeudi et le vendredi. Après l'orthros <on chante>: *Nous adorons ta Croix, ô Maître, et nous glorifions ta sainte Résurrection.* Ce <tropaire> se dit trois fois, et les psaltes disent le *Gloria Patri*. Ce même tropaire se dit les quatre jours de l'adoration <c.-à-d. du mardi au vendredi> aussi au ps 50, aux antiphones de la tierce-sexte (3) et à la tierce-sexte (4), et, comme perissie (5), <le tropaire,> mode 1: *Sauve, ton peuple, Seigneur.*

<A la tierce sexte,> 1er prokeimenon, mode 2 pl.

(1) Cf. ps 37,2.

(2) Cf. le 14 septembre.

(3) Sans doute, au 3e antiphone.

(4) Comme tropaire de la tritoecte, cf. le mercredi « des laitages ».

(5) Le mot perissie, qui indique en principe la dernière répétition d'un tropaire après le *Gloria Patri*, désigne aussi par la suite le tropaire qu'on chante après le *Gloria Patri*, même s'il est différent de celui qu'on a chanté avec le psaume.

ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ ἡμῶν]. Προκείμενον β', ψαλμὸς ξξ', ἥχος πλ. β'· Εὐλο-
γήσαι ἡμᾶς ὁ Θεὸς ἡμῶν. Στίχος· Ὁ Θεὸς οἰκτιρήσαι ἡμᾶς καὶ εὐλογή-
σαι ἡμᾶς.

Ἐσπέρας, προκείμενον α', ψαλμὸς ξξ'· Ἀσπασατε τῷ Κυρίῳ,
5 ψάλατε τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. Στίχος· Ὁδοποιήσατε τῷ ἐπιβεβηκότι ἐπὶ
δυσμῶν. Ἀνάγνωσμα πρῶτον, Γενέσεως· Εἶπεν ὁ Θεὸς τῷ Νῶε,
τέλος· ἡ ἐστὶν ἐπὶ τῆς γῆς. Προκείμενον β', ψαλμὸς ξη', ἥχος πλ. β'·
Ἡ σωτηρία σου, ὁ Θεὸς, ἀντελάβετό μου. Στίχος· Ἰδέτωσαν πτωχοὶ
καὶ εὐφρανθήτωσαν, ἕως· ψυχὴ ἡμῶν. Ἀνάγνωσμα β', Παροιμιῶν·
10 Στόμα συνετοῦ, τέλος· δεκτὸς παρ' αὐτῷ.

Τῇ δ' τῆς μέσης ἐβδομάδος, ἡ προσκύνησις τῶν τιμίων καὶ
ζωοποιῶν ξύλων.

Εἰς τὴν τριτοέκτην, τροπάριον· Τὸν Σταυρόν σου προσκυ-
νοῦμεν. Περιστή, ἥχος β'· Τὸν ζωοποιὸν Σταυρόν τῆς σῆς ἀγαθότητος.
15 Προκείμενον α', ψαλμὸς ξθ', ἥχος δ'· Ὁ Θεός, εἰς τὴν βοήθειάν μου
πρόσρχες, ἕως· σπεῦσον. Στίχος· Ἀγαλλιᾶσθωσαν καὶ εὐφρανθήτωσαν ἱ,
ἕως· ὁ Θεός. Ἀνάγνωσμα προφητείας Ἡσαΐου· Ἰδοὺ Κύριος ἀπὸ τοῦ
ἀγίου τόπου, τέλος· τὰ εἰδῶλα αὐτῶν. Προκείμενον β', ψαλμὸς ο',
ἥχος πλ. β'· Ἐπὶ σοί, Κύριε, ἠλπισα, μὴ κατασχυνθείην. Στίχος·
20 Ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ῥῦσαί με καὶ ἐξελοῦ με.

Ἐσπέρας, προκείμενον α', ψαλμὸς οα', ἥχος δ'· Εὐλογητὸς Κύ-
ριος ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ, ἕως· μόνος. Στίχος· Ὁ Θεός, τὸ κῆρυγμα σου
τῷ βασιλεῖ δός. Ἀνάγνωσμα α', Γενέσεως· Ἦσαν <οἱ> υἱοὶ Νῶε, καὶ
τὰ ἐξῆς, τέλος· υἱοὶ μετὰ κατακλυσμόν. Προκείμενον β', ψαλμὸς οβ',
25 ἥχος δ'· Ἐμοὶ δὲ τὸ προσκολληῖσθαι τῷ Θεῷ ἀγαθόν. Στίχος· Ὡς
ἀγαθὸς ὁ Θεὸς τῷ Ἰσραὴλ, τοῖς εὐθέσι τῇ καρδίᾳ. Ἀνάγνωσμα β',
Παροιμιῶν· Ἀνὴρ συνετὸς θρόνος αἰσθήσεως, τέλος· Οἰκτιροῦσιν
καὶ ἐλεῶσιν].

ps 65,20; stique: *ibid.* 1^b-2. Lecture: *Is* 25,1-9. 2e prokeimenon,
mode 2 pl.: ps 66,7^b; stique: *ibid.* 2.

Le soir, 1er prokeimenon: ps 67,5^a; stique: *ibid.* 5^b. 1e lec-
ture: *Gen* 9,8-17. 2e prokeimenon, mode 2 pl.: ps 68,30^b; stique:
ibid. 33. 2e lecture: *Prov* 12,8-22.

Mercredi. L'adoration du précieux et vivifiant Bois <de la
Croix>.

A la tierce-sexte, tropaire: *Nous adorons ta Croix. Peris-
sie: La Croix vivifiante, que tu nous as donnée dans ta bonté* (1).
1er prokeimenon, mode 4: ps 69,2^b; stique: *ibid.* 5. Lecture: *Is*
26,21-27,9. 2e prokeimenon, mode 2 pl.: ps 70,1^b; stique: *ibid.* 2.

Le soir, 1er prokeimenon, mode 4: ps 71,18; stique: *ibid.* 1.
1e lecture: *Gen* 9,18-10,1. 2e prokeimenon, mode 4: ps 72,28;
stique: *ibid.* 1. 2^e lecture: *Prov* 12,23-13,9^a.

1 Ps 66,7 ^b .2	4 Ps 67,5 ^a .5 ^b	6 Gen 9,8-17	7 Ps 68,30 ^b .33
10 Prov 12,8-22	15 Ps 69,2 ^b .5	17 Is 26,21-27,9	18 Ps 70,1 ^b .2
21 Ps 71,18.1	23 Gen 9,18-10,1	24 Ps 72,28.1	27 Prov 12,23-13,9 ^a

1 ἡμῶν] μου H usq 12 ξύλων om P (ps 69,5 ^a .3 ^b) P	4 ψαλμὸς ξξ' add ἥχος πλ. β' P 15 Προκείμενον α'· (ps 69,2 ^b .5)] Προκ. ἥχος πλ. β'· 16 εὐφρανθήτωσαν bis H	11 ἡ προσκύνησις 27-28 οἰκτιροῦσι καὶ ἐλεῶσιν H
---	--	---

(1) Cf. le 14 septembre.

222^r

Τῇ ε' τῆς μέσης ἑβδομάδος, εἰς τὴν τριτοέκτην, τροπάριον·
 Τὸν Σταυρόν σου προσκυνούμεν. Περισσὴ· Σωτηρίαν εὐργάσω ἐν μέσῳ
 τῆς γῆς. Προκείμενον α', ψαλμὸς ογ', ᾠδὴ δ'· Ὁ Θεὸς βασιλεὺς
 ἡμῶν, ἕως· τῆς γῆς. Στίχος· Ἰνα τί, ὁ Θεός, ἀπώσω εἰς τέλος; Ἀνά-
 5 γνωσμα προφητείας Ἡσαΐου· Τάδε λέγει Κύριος· ἀκούσατε λόγον
 Κυρίου, τέλος· ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν. Προκείμενον β', ψαλμὸς οδ', ᾠδὴ
 δ'· Ἐγὼ δὲ ἀγαλλιάσομαι εἰς τὸν αἰῶνα, ἕως· Ἰακώβ. Στίχος· Ἐξομολο-
 γησόμεθά σοι, ὁ Θεός, ἕως· τὸ ὄνομά σου.

Ἐσπέρας, προκείμενον α', ψαλμὸς οε', ᾠδὴ πλ. δ'· Εὐξασθε
 10 καὶ ἀπόδοτε. Στίχος· Γνωστὸς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ὁ Θεός, ἕως· τὸ ὄνομα
 αὐτοῦ. Ἀνάγνωσμα α', Γενέσεως· Αὐταὶ αἱ φύλαι τῶν νιῶν Νῶε,
 τέλος· πάσης τῆς γῆς. Προκείμενον β', ψαλμὸς ος', ᾠδὴ δ'· Φωνῇ
 μου πρὸς Κύριον ἐκέκραξα. Στίχος· Ἐν τῇ ἡμέρᾳ θλίψεώς μου, ἕως·
 οὐκ ἠπατήθην. Ἀνάγνωσμα β', Παροιμιῶν· Ἐπιθυμία εὐσεβῶν,
 15 τέλος· παρὰ φρονήμοις εὐχερῆς.

Τῇ παρασκευῇ τῆς μέσης ἑβδομάδος, εἰς τὴν τριτοέκτην,
 τροπάριον· Τὸν Σταυρόν σου προσκυνούμεν. Περισσὴ, ᾠδὴ α'· Ἀπὸ
 ὕψους ἀοράτως ἡμᾶς σύντριψεν τὸν βραχίονα τοῦ πονηροῦ
 τῇ δυνάμει τοῦ Σταυροῦ σου, Δυνατέ, καὶ σῶσον ἡμᾶς. Προκείμενον
 20 α', ψαλμὸς οζ', ᾠδὴ πλ. β'· Αὐτός ἐστιν οἰκτίρων καὶ ἰλάσεται ταῖς
 ἁμαρτίαις ἡμῶν. Στίχος· Προσέχετε, λαός μου, τῷ νόμῳ μου, ἕως·
 τοῦ στόματός μου. Ἀνάγνωσμα α', Ἡσαΐου· Τάδε λέγει Κύριος·
 ἐγγίξει μοι ὁ λαός οὗτος, τέλος· φοβηθήσονται. Προκείμενον β',
 ψαλμὸς οη', ᾠδὴ πλ. β'· Βοήθησον ἡμῖν, ὁ Θεός ὁ σωτὴρ ἡμῶν. Στίχος·
 25 Ὁ Θεός, ἦλθοσαν ἐθνη, ἕως· τὸν ἅγιόν σου.

Ἐσπέρας, προκείμενον α', ψαλμὸς οθ', ᾠδὴ δ'· Ὁ ποιμαίνων
 τὸν Ἰσραὴλ, πρόσχος. Στίχος· Ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν Χερουβὶμ, ἕως·
 Μανασσῆ. Ἀνάγνωσμα α', Γενέσεως· Εἶπεν Κύριος τῷ Ἀβραμ·
 ἔξελθε, τέλος· τῷ ὀφθέντι αὐτῷ. Προκείμενον β', ψαλμὸς π', ᾠδὴ
 30 πλ. β'· Ἀγαλλιᾶσθε τῷ Θεῷ τῷ βοηθῷ ἡμῶν. Στίχος· Λάβετε

3 Ps 73,12.1	5 Is 28,14-22	6 Ps 74,10.2	9 Ps 75,12.2
11 Gen 10,32-11,9	12 Ps 76,2.3 ^{ab}	14 Prov 13,19-14,6	20 Ps 77,38 ^{ab} .1
22 Is 29,13-23	24 Ps 78,9.1 ^{ab}	26 Ps 79,2 ^a .2 ^c -3 ^a	
28 Gen 12,1-7	29 Ps 80,2.3		

14 Ἐπιθυμία ἀσεβῶν Η 18 πολεμοῦντας Η || σύντριψεν usq 19 σῶσον
 ἡμᾶς] τῷ Σταυρῷ σου, Δυνατέ, σῶσον ἡμᾶς, Χριστέ ὁ Θεός, ἡ ἐλπίς πάντων τῶν
 περᾶτων τῆς γῆς, ὡς φιλόανθρωπος Ρ 19 δυνάμει add σου Η 24 ᾠδὴ
 πλ. β' om Ρ 29-30 ᾠδὴ δ' Ρ

Jeudi. A la tierce-sexte, tropaire: *Nous adorons ta Croix.*
 Perissie: *Tu as opéré le salut au milieu de la terre* (1). 1er prokei-
 menon, mode 4: ps 73,12; stique: *ibid.* 1. Lecture: *Is 28,14-22.*
 2e prokeimenon; mode 4: ps 74,10; stique: *ibid.* 2.

Le soir, 1er prokeimenon, mode 2 pl.: ps 75,12; stique: *ibid.* 2. 1re lecture: *Gen 10,32-11,9.* 2e prokeimenon, mode 4: ps 76,2; stique: *ibid.* 3^{ab}. 2^e lecture: *Prov 13,19-14,6.*

Vendredi. A la tierce-sexte, tropaire: *Nous adorons ta Croix.* Perissie, mode 1: *Brise d'en haut, par la force de ta Croix, le bras du Mauvais* (2) *qui nous combat invisiblement, ô Puissant, et sauve-nous!* 1er prokeimenon, mode 2 pl.: ps 77,38^{ab}; stique: *ibid.* 1. Lecture: *Is 29,13-23.* 2^e prokeimenon, mode 2 pl.: ps 78,9; stique: *ibid.* 1^{ab}.

Le soir, 1er prokeimenon, mode 4: ps 79,2^a; stique: *ibid.*

(1) Cf. *Horologion*, p. 172.

(2) Cf. ps 9,36.

ψαλμὸν καὶ δότε τύμπανον, ἔως· κιθάρας. Ἀνάγνωσμα β', Παροιμιῶν·
Ἀκακος πιστεύει, τέλος· ἔρεισμα εἰρήνης.

Τῷ σαββάτῳ τῆς μέσης ἑβδομάδος, ὁ ἀπόστολος πρὸς Ἑβραίους· Ἀδελφοί, πεπείσμεθα περὶ ὑμῶν, τέλος· Ἐκκλησιολογία
5 τὰς ἐπαγγελίας. Εὐαγγέλιον κατὰ Μάρκον, κεφ. πβ'· Τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ, ἐξῆλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὰς κώμας, τέλος· καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἠναστήναι].

Τῇ κυριακῇ τῆς μέσης ἑβδομάδος τῶν νηστειῶν, μνήμη τοῦ ἁγίου Δομετίου πέραν ἐν Ἰουστινιανᾷς.
10 Ὁ ἀπόστολος πρὸς Ἑβραίους· Ἀδελφοί, τῷ Ἀβραάμ ἐπαγγειλάμενος, τέλος· γενόμενος εἰς τὸν αἰῶνα. Εὐαγγέλιον κατὰ Μάρκον, κεφ. ιγ'· Τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ, ἄνθρωπος τις προσῆλθεν τῷ Ἰησοῦ γονυπετῶν, τέλος· τῇ γ' ἡμέρᾳ ἀναστήσεται.

< Ἑβδομάς πέμπτη >

Τῇ β' τῆς ε' ἑβδομάδος.

15 Ὑφαιρεῖται ἐκ τοῦ ὄρθρου ἀντίφωνον ἐν καὶ γίνονται θ'.

222v || Εἰς τὴν τριτοέκτην, τροπάριον, ἥχος γ'· Ὅτι αἱ ἀνομίαι ἡμῶν ἐπανεστήσαν ἡμῖν, ἀνάστα, Κύριε, βοήθησον ἡμῖν, σὺ γὰρ εἶ πατὴρ ἡμῶν, Ἐκτός σου ἄλλον θεὸν οὐ γινώσκουμεν. Προκείμενον α', ψαλμὸς πλ', ἥχος δ'· Ἐγὼ εἶπα· θεοὶ ἔστε. Στίχος· Ὁ Θεὸς ἔστη ἐν
20 συναγωγῇ, ἔως· διακρίνει. Ἀνάγνωσμα προφητείας Ἡσαίου· Τάδε λέγει Κύριος τῶν δυνάμεων ἐπὶ τῶν βασιλέων τῶν Ἀσσυρίων, τέλος· ὑπὲρ τῆς πόλεως ταύτης. Προκείμενον β', ψαλμὸς πβ', ἥχος πλ. β'· Σὺ μόνος ὑψιστος ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν. Στίχος· Ὁ Θεός, τίς ὁμοιωθήσεται ἔως· ὁ Θεός.

1 Prov 14,15-26 4 Hebr 6,9-12 5 Mc 8,27-31 10 Hebr 6,13-20
11 Mc 9,17-31 19 Ps 81,6.1 20 Is 37,33-38,6
22 Ps 82,19b.2

4 κληρονομοῦντες Η 5 Mc 8,27-31] Mc 7,31-37 P 7 ἀναστήσεται Η 9 Ἰουστινιανᾷς] Σουκαῖς P 15 Ὑφαιρεῖται usq θ' om P 18 ἐκτός ἐκτόν Η 19 Ps 81,6.1] Ps 83,4c.2 P 22 ψαλμ. πβ', ἥχος πλ. β' (ps 82,19b.2)] ψαλμ. πε', ἥχος δ' (ps 85,11.1) P

2e-3^a. 1e lecture: Gen 12,1-7. 2e prokeimenon, mode 2 pl.: ps 80,2; stique: *ibid.* 3. 2e lecture: Prov. 14,15-26.

Samedi. <Liturgie:> Apôtre: Hebr 6,9-12. Evangile: Mc 8,27-31.

Dimanche. Mémoire de s. Domèce dans le quartier de Justinien, sur l'autre rive (1).

<Liturgie:> Apôtre: Hebr 6,13-20. Evangile: Mc 9,17-31.

< Cinquième semaine >

Lundi.

N. B. — On enlève à l'orthros un antiphone, et il en reste 9.

A la tierce-sexte, tropaire, mode 3: *Puisque nos iniquités se sont dressées contre nous* (2), *lève-toi, Seigneur, et secours-nous* (3); *car tu es, toi, notre Père* (4), *et hors de toi nous ne connaissons pas d'autre Dieu!* (5) 1er prokeimenon, mode 4: ps 81,6; stique: *ibid.* 1. Lecture: Is 37,33-38,6. 2e prokeimenon, mode 2 pl.: ps 82,19b; stique: *ibid.* 2.

(1) JANIN, *Eglises*, 105. L'auteur ne signale pas cette synaxe.

(2) Cf. ps 3,2b; Job 19,19b.

(3) Cf. ps 43,27.

(4) Cf. ps 88,27; ps 102,13.

(5) Cf. Is 26,13.

Ἑσπέρας, προκείμενον α', ψαλμὸς πγ', ἥχος δ'· Τὰ θυσιαστήριά σου, Κύριε τῶν δυνάμεων. Ἀνάγνωσμα α', Γενέσεως· Ἀβραμ παρῳήκησεν ἐν γῇ Χάμ, τέλος· θυσιαστήριον τῷ Κυρίῳ. Προκείμενον β', ψαλμὸς πδ', ἥχος δ'· Δεῖξον ἡμῖν, Κύριε, τὸ ἔλεός σου. Στίχος· Ἐδδόκησας, 5 Κύριε, τὴν γῆν σου, ἕως· τῷ λαῷ σου. Ἀνάγνωσμα β', Παροιμιῶν· Φόβος Κυρίου πηγὴ ζωῆς, τέλος· πλησθήσεται πνεύματος.

Τῇ γ' τῆς ε' ἑβδομάδος, εἰς τὴν τριτοέκτην, τροπάριον, ἥχος γ'· Ἀντιλήπτωρ ἡμῶν ὁ Θεὸς Ἰακώβ, καὶ ὑπερασπιστὴς ἐστὶν ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως. Προκείμενον α', ψαλμὸς πζ', ἥχος πλ. β'· Πτωχὸς ἐγὼ 10 εἰμι καὶ ἐν κόποις. Στίχος· Ὑψωθείς δὲ ἐταπεινώθη, ἕως· αἱ ὁργαὶ σου. Ἀνάγνωσμα προφητείας Ἡσαΐου· Τίμι ὡμοιώσατε Κύριον; τέλος· ἀλλάξουσιν ἰσχύν. Προκείμενον β', ψαλμὸς πη', ἥχος πλ. β'· Μακάριος ὁ λαὸς ὁ γινώσκων ἀλαλαγμόν. Στίχος· Ἐν τῷ φωτὶ τοῦ προσώπου σου, ἕως· τὴν ἡμέραν.

15 Ἑσπέρας, προκείμενον α', ψαλμὸς πθ', ἥχος δ'· Κύριε, καταφυγὴ ἐγενήθης. Στίχος· Πρὸ τοῦ ὄρη γενηθῆναι καὶ πλασθῆναι τὴν γῆν. Ἀνάγνωσμα α', Γενέσεως· Ἐγένετο ὄνμα Κυρίου πρὸς Ἀβραμ λέγων, τέλος· ταφεῖς ἐν γήρει καλῶ. Προκείμενον β', ψαλμὸς ι', ἥχος δ'· Ὁ κατοικῶν ἐν βοηθείᾳ τοῦ Ὑψίστου. Στίχος· Ἐρεῖ τῷ 20 Κυρίῳ· ἀντιλήπτωρ μου εἶ καὶ καταφυγὴ μου. Ἀνάγνωσμα β', Παροιμιῶν· Χεὶρ σοφῶν δέδεται, τέλος· αἱ δὲ τῶν ἁνδρείων τετριμμέναί].

Τῇ δ' τῆς ε' ἑβδομάδος, εἰς τὴν τριτοέκτην, τροπάριον, ἥχος γ'· Ἀνυπόστατος, Κύριε, ἡ ὁργή [] τῆς ἐπὶ ἁμαρτωλοῦς ἀπειλῆς σου, καὶ οὐκ ἐσμέν ἄξιοι ἀτενίσαι καὶ αἰτῆσαι παρὰ σοῦ τὸ ἔλεός σου· 25 μὴ τῷ θυμῷ σου, μὴ τῇ ὁργῇ σου ἀπολέσης ἡμᾶς, οὗς ἐκ γῆς τῇ χειρὶ σου ἐπλασας. Προκείμενον α', ψαλμὸς ια', ἥχος δ'· Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι τῷ Κυρίῳ. Στίχος· Τοῦ ἀναγγέλλειν τὸ πρῶν, ἕως· κατὰ νύκτα. Ἀνάγνωσμα προφητείας Ἡσαΐου· Οὕτω λέγει Κύριος· Ἐγὼ

1 Ps 83,4^e 2 Gen 13,12-18 3 Ps 84,8.2-3^a 5 Prov 14,27-15,4
9 Ps 87,16^a.16^b-17^a 11 Is 40,18-31 12 Ps 88,16^a.16^b-17^a
15 Ps 89,1.2^{ab} 17 Gen 15,1-15 18 Ps 90,1.2 20 Prov 15,7-19
26 Ps 91,2.3 28 Is 41,4-14.

1 Ἑσπέρας usq 2 δυνάμεων om DMITR. 3 Ps 84,8.2-3^a] Ps 86,2.1 P
6 Φόβος] Πρὸσταγμα Rahlfs 21 ἁνδρείων τετριμμέναί] ἁνδρεὶ λειοί (?) H
23 ὁργή add σου H

Le soir, 1er prokeimenon, mode 4: ps 83,4^e (1). 1e lecture: Gen 13,12-18. 2e prokeimenon, mode 4: ps 84,8; stique: *ibid.* 2-3^a. 2e lecture: Prov 14,27-15,4.

Mardi. A la tierce-sexte, tropaire, mode 3: *Notre secours c'est le Dieu de Jacob* (2), et notre défenseur au jour de l'angoisse! (3). 1er prokeimenon, mode 2 pl.: ps 87,16^a; stique: *ibid.* 16^b-17^a. Lecture: Is 40,18-31. 2e prokeimenon, mode 2 pl.: ps 88,16^a; stique: *ibid.* 16^b-17^a.

Le soir, 1er prokeimenon, mode 4: ps 89,1; stique: *ibid.* 2^{ab}. 1e lecture: Gen 15,1-15. 2e prokeimenon, mode 4: ps 90,1; stique: *ibid.* 2. 2e lecture: Prov 15,7-19.

Mercredi. A la tierce-sexte, tropaire, mode 3: *Elle est insoutenable* (4), Seigneur, la colère dont tu menaces les pécheurs, et nous ne sommes pas dignes de fixer nos yeux <sur toi> pour implorer ta miséricorde. Dans ta colère, dans ta fureur, ne nous fais pas périr (5), nous que tes mains ont façonné (6) de terre! 1er prokeimenon, mode 4:

(1) Le scribe a oublié le stique; cf. ci-dessous, p. 186.

(2) Cf. ps 45,8^b.12^b.

(3) Cf. ps 70,3.

(4) Cf. ps 123,5^b.

(5) Cf. ps 6,2; ps 37,2.

(6) Cf. ps 118,73; Job 10,8.

Θεὸς πρῶτος, τέλος· ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραήλ. Προκείμενον β', ψαλμὸς 4β', ἥχος πλ. β'· Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν, εὐπρέπειαν. Στίχος· Ἐνεδύσατο Κύριος.

223^r || Ἐσπέρας, προκείμενον α', ψαλμὸς 4γ', ἥχος δ'. Θεὸς ἐκδι-
5 κήσεων Κύριος. [Στίχος· Ὑψώθητι, ὁ κρείνων τὴν γῆν, ἕως· τοῖς
ὕπερηφάνοις. Ἀνάγνωσμα α', Γενέσεως· Ἐγένετο Ἀβραμ ἐτῶν 4θ',
τέλος· μετὰ σὲ εἰς τὰς γενεὰς τῶν αὐτῶν]. Προκείμενον β', ψαλμὸς 4ε',
ἥχος πλ. β'· Ἀσατε τῷ Κυρίῳ ᾄσμα καινόν. Στίχος· Ἀσατε τῷ Κυρίῳ
πᾶσα ἡ γῆ. Ἀνάγνωσμα β', Παροιμιῶν· Υἱὸς σοφὸς εὐφραίνει, τέλος·
10 τὰ διαβήματα αὐτοῦ.

Τῇ ε' τῆς ε' ἐβδομάδος, εἰς τὴν τριτοέκτην, τροπάριον, ἥχος
πλ. β'· Εὐσπλαγχνε, μακρόθυμε, παντοκράτορ Κύριε, κατάπεμψον τὸ
ἔλεός σου ἐπὶ τὸν λαόν σου. Προκείμενον α', ψαλμὸς 4ς', ἥχος πλ. β'·
Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν, ἀγαλλιᾶσθω ἡ γῆ. Στίχος· Εὐφρανθήτωσαν
15 νῆσοι πολλαί, ἕως· κύκλῳ αὐτοῦ. Ἀνάγνωσμα προφητείας Ἡσαίου·
Οὕτως λέγει Κύριος ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, τέλος· λέγει
Κύριος. Προκείμενον β', ψαλμὸς 4ζ', ἥχος πλ. β'· Ἀσατε τῷ Κυρίῳ
ᾄσμα καινόν. Στίχος· Ὅτι θαυμαστὰ ἐποίησεν ὁ Κύριος, ἕως· ὁ ἅγιος
αὐτοῦ.

20 Ἐσπέρας, προκείμενον α', ψαλμὸς 4η', ἥχος βαρύς· Ὑποῦτε
Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν. Στίχος· Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν, ὀργιζέσθωσαν
λαοί. Ἀνάγνωσμα α', Γενέσεως· Εἶπεν Κύριος· κραυγὴ Σοδόμων,
τέλος· εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. Προκείμενον β', ψαλμὸς 4θ', ἥχος πλ. β'·
Ἀλαλάξατε τῷ Κυρίῳ πᾶσα ἡ γῆ. Στίχος· Δουλεύσατε τῷ Κυρίῳ
25 ἐν εὐφροσύνῃ. Ἀνάγνωσμα β', Παροιμιῶν· Ὁ δεχόμενος παιδεῖαν,
<τέλος>· πᾶσι τὰ δίκαια.

Τῇ παρασκευῇ τῆς ε' ἐβδομάδος, εἰς τὴν τριτοέκτην,
τροπάριον, ἥχος πλ. δ'· Ὑπερύμνητος εἶ, Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ σα-
λεύων τὴν γῆν εἰς τὸ ἐπιστρέψαι καὶ σωθῆναι τοὺς κατοικοῦντας ἐν
30 αὐτῇ, καὶ πάλιν στερεῶν αὐτὴν διὰ ἰδίαν ἀγαθότητα καὶ ἄφατον εὐ-

1 Ps 92,1 ^a ,1 ^b	4 Ps 93,1,2	6 Gen 17,1-10	7 Ps 95,1 ^a ,1 ^b
9 Prov. 15,20-29 ^b	13 Ps 96,1 ^a ,1 ^b -2 ^a	15 Is 42,5-16	17 Ps
97,1 ^a ,1 ^b -d	20 Ps 98,9,1	22 Gen 18,20-33	23 Ps 99,1,2
25 Prov 16,17-33			

7 αὐτῶν] αὐτοῦ Η 16-17 λέγει Κύριος = v. 16, ex P 24 Κυρίῳ]
Θεῷ Η

ps 91,2; stique: *ibid.* 3. Lecture: *Is* 41,4-14. 2^e prokeimenon, mode 2 pl.: ps 92,1^a; stique: *ibid.* 1^b.

Le soir, 1er prokeimenon, mode 4: ps 93,1; stique: *ibid.* 2. 1e lecture: *Gen* 17,1-10. 2e prokeimenon, mode 2 pl.: ps 95,1^a; stique: *ibid.* 1^b. 2e lecture: *Prov* 15,20-29^b.

Jeudi. A la tierce-sexte, tropaire, mode 2 pl.: *Compa-*
tissant, lent à la colère, tout-puissant Seigneur, fais descendre ta
miséricorde sur ton peuple! 1er prokeimenon, mode 2 pl.: ps 96,1^a; stique: *ibid.* 1^b-2^a. Lecture: *Is* 42,5-16. 2e prokeimenon, mode 2 pl.: ps 97,1^a; stique: *ibid.* 1^b-d.

Le soir, 1er prokeimenon, mode grave: ps 98,9; stique: *ibid.* 1. 1e lecture: *Gen* 18,20-33. 2e prokeimenon, mode 2 pl.: ps 99,1; stique: *ibid.* 2. 2e lecture: *Prov* 16,17-33.

Vendredi. A la tierce-sexte, tropaire, mode 4: *Tu es au*
dessus de toute louange⁽¹⁾, *Christ notre Dieu, toi qui secoues la terre*⁽²⁾
pour convertir et sauver ses habitants, et qui la raffermis⁽³⁾ *par un effet*
de ta bonté et de ton ineffable tendresse. Par les prières de la Théotocos,

(1) Cf. *Dan* 5,53^b.

(2) Cf. ps 45,7^b; ps 76,19^c; ps 96,4^b; ps 98,1^b.

(3) Cf. ps 92,1^c.

σπλαγχρίαν. Προεσβείαις τῆς Θεοτόκου, ἐλέησον ἡμᾶς (δεῖ δὲ εἰδέναι ὅτι ψάλλεται τὸ τροπάριον τοῦτο καὶ τῇ ις' τοῦ μαρτίου μηνὸς εἰς τὴν παραμονὴν τοῦ σεισμοῦ). Λέγεται δὲ καὶ ἕτερον τροπάριον, ἥχος πλ. α'· Ἀκαταμάχητον τείχος ἔδωκας τῇ πόλει ἡμῶν, τὴν τεκοῦσάν σε Παρ-
5 θένον. Δι' αὐτῆς, Σωτήρ, ἀπὸ τῶν κύκλῳ συνεπιτιθεμένων κακῶν ἐξελοῦ, δεόμεθα, τὰς ψυχὰς ἡμῶν. Προκείμενον α', ψαλμὸς ρ', ἥχος πλ. β'· Ἐλεος καὶ κρίσιν ἄσوماί σοι, Κύριε. Στίχος· Ψαλῶ καὶ συνήσω ἐν ὁδῷ ἀμώμῳ. Ἀνάγνωσμα προφητείας Ἡσαΐου· Οὕτω λέγει Κύριος ὁ Θεός, ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραὴλ, τέλος· λέγει Κύριος παντοκράτωρ. Προ-
10 κείμενον β', ψαλμὸς ρα', ἥχος δ'· Κύριε, εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου καὶ ἡ κραυγὴ μου. Στίχος· Μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου, ἕως· εἰσάκουσόν μου).

Ἐσπέρας, προκείμενον α', ψαλμὸς ρβ', ἥχος δ'· Οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων ὁ Κύριος. <Στίχος>· Εὐλόγει, ἡ ψυχὴ μου, τὸν Κύριον,
15 <ἕως· ἅγιον αὐτοῦ. Ἀνάγνωσμα α', Γενέσεως· Ἐγένετο μετὰ τὰ ὅρηματα ταῦτα, τέλος· τῆς ἐμῆς φωνῆς. Προκείμενον β', ψαλμὸς ργ', ἥχος δ'· Ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου, Κύριε. Στίχος· Εὐλόγει, ἡ ψυχὴ μου, τὸν Κύριον.> ἕως· σφόδρα. Ἀνάγνωσμα β', Παροιμιῶν· Ἀδελφοὶ ἐν ἀνάγκαις χρήσιμοι, τέλος· τὸ δίκαιον ἐν κρίσει.

20 Τῷ σαββάτῳ μετὰ τὴν μέσσην ἐβδομάδα, σὺναξις ἐπιτελεῖται τῆς παναγίας, ἀχράντου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας ἐν τῷ σεβασμίῳ αὐτῆς οἴκῳ τῷ ὄντι ἐν Βλαχέρναις,
223v τῆς παννυχίδος ἀπὸ ἐσπέρας τελουμένης, ἐν ᾗ εὐχαριστίαν αὐτῇ ἐξ ὅλης καρδίας προσάγομεν ἀνθ' ὧν ὑπὲρ πᾶσαν ἐλπίδα τὴν δουλικὴν
25 ταύτης πόλιν ἐκ τῶν ἅμα κατὰ καιροὺς κυκλωσάντων αὐτὴν Περσικῶν καὶ βαρβαρικῶν κινδύνων ἐλυτρώσατο.

Γίνεται δὲ ἡ ἀκολουθία οὕτως· εἰς τὴν παραμονὴν ἀπέρχεται

6 Ps 100,1.2 8 Is 45,11-17 10 Ps 101,2-3 13 Ps 102,8.1
15 Gen 22,1-18 16 Ps 103,24.1ab 18 Prov 17,17-18,5

2 ις' Τριτοέκτης (perperam ex falsa lectione γς') P 3 Λέγεται usq
6 ψυχὰς ἡμῶν om P 13 ἥχος α' P 15 ἕως usq 18 Κύριον om H propter
homoteleutia, ex P 20 Τῷ σαββάτῳ usq ἐβδομάδα] Καὶ οἶαν ἐβδομάδα
τῶν νηστεϊῶν κελεύει ὁ πατριάρχης, εἴτε τῇ μέσῃ εἴτε τῇ μετὰ ταύτην ἐβδομάδι,
γίνεται ἡ παννυχὶς ἐν Βλαχέρναις P 23 ἐν ᾗ usq 26 ἐλυτρώσατο om P
27 εἰς τὴν usq 54,2 Σοφῶ] ἐσπέρας ἀπέρχονται οἱ δύο ἐβδομαδάριοι (ἐβδομάδες?)
τῶν ἀναγνωστῶν ἐν Βλαχέρναις· καὶ ἡ μὲν μία ἐβδομάς ποιεῖ ἐκεῖ τὰ ἐσπερινὰ καὶ
τὸ κοντάκιον, τὸν δὲ τριαδικὸν καὶ τὰ μεσονυκτικὰ ποιοῦσιν οἱ ἐντόπιοι, τὸν δὲ ὄρθρον
ποιεῖ ἡ ἄλλη ἐβδομάς τῶν ἀναγνωστῶν. Ἀπέρχεται γὰρ ἐκεῖ ἀσκητήριον τῆς Μεγά-
λης Ἐκκλησίας, καὶ ψάλλομεν εἰς τὸν ὄρθρον ἀντίφωνα η'· τὸ α' καὶ τὰς ζ' φθὰς P

aie pitié de nous! (Ce tropaire se chante aussi le 16 mars à la para-
monie du tremblement de terre) (1). On dit aussi un autre tropaire,
mode 1 pl.: Tu as muni notre ville d'un rempart inexpugnable, la
Vierge qui t'a enfanté. Par elle, Sauveur, arrache nos âmes, nous t'en
prions, aux dangers qui nous assaillent de toute part! 1er prokeime-
non, mode 2 pl.: ps 100,1; stique: ibid. 2. Lecture: Is 45,11-17.
2e prokeimenon, mode 4: ps 101,2; stique: ibid. 3.

Le soir, 1er prokeimenon, mode 4: ps 102,8; stique: ibid. 1.
<1e lecture: Gen 22,1-18. 2e prokeimenon, mode 4: ps 103,24;
stique: ibid. 1^{ab}.> 2e lecture: Prov 17,17-18,5.

Samedi après la semaine de la mi-Carême (2). Synaxe de la
Théotocos aux Blachernes (3), en commençant le soir par la pan-
nychis. Elle se célèbre en action de grâces pour la libération de
cette ville, sa servante, des dangers des Perses et des Barbares qui
l'ont assiégée en différentes occasions.

Ακολουθία: A la paramonie, le patriarche se rend <aux

(1) Le tremblement de terre était commémoré le 17 mars. Sa para-
monie ou vigile attachée aux vêpres appartenait liturgiquement au 17
mars (cf. lundi des Rameaux, plus bas p. 56), mais était célébrée le soir
du 16 mars. Dans le cycle des douze mois, on ne donne pas de pièces
spéciales pour cette paramonie.

(2) Dans P, la date de cette célébration n'est pas encore fixée: « La
semaine du Carême que désignera le patriarche, soit celle de la mi-Carême,
soit la suivante, on fait la pannyichis aux Blachernes ».

(3) JANIN, *Eglises*, 169-179. A p. 178, JANIN ne signale pas cette synaxe.

ὁ πατριάρχης καὶ παννυχεύει, ποιεῖ δὲ καὶ τὸν ὄρθρον ἐν τῇ ἀγίᾳ Σορῶ, καὶ εἰς τὸν ν' λέγεται τροπάριον, ἥχος δ'· Τῆς Θεοτόκου ἡ πόλις τῇ Θεοτόκῳ προσφόρως τὴν ἑαυτῆς ἀνατίθεται σύστασιν· ἐν αὐτῇ γὰρ ἐστήρικται καὶ διαμένει, δι' αὐτῆς περισώζεται καὶ κραταιοῦται 5 βοῶσα πρὸς αὐτήν· Χαῖρε, ἡ ἐλπίς πάντων τῶν περάτων τῆς γῆς.

Καὶ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ὄρθρου, γίνονται εὐθέως ἀντίφωνα. Καὶ εἰς τὸ τρίτον ἀντίφωνον λέγεται ἐν ἑκ τῶν τροπαρίων, ἡ τὸ Ὑπερευλογημένη ὑπάρχεις, ἡ τὸ Χαῖρε, κεχαριτωμένη Θεοτόκε Παρθένε, λιμὴν καὶ προστασία, ἡ τὸ Ἀγιωτέρα τῶν Χερουβίμ. Προκεί- 10 μενον, ὡδὴ τῆς Θεοτόκου, ἥχος γ'· Μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον. Στίχος· Ὅτι ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν. Ὁ ἀπόστολος πρὸς Ἑβραίους· Ἀδελφοί, εἶχεν ἡ πρώτη, τέλος· τῶν τοῦ λαοῦ ἀγνοημάτων. Ἐτερος ἀπόστολος πρὸς Ἑβραίους· Ἀδελφοί, ὁ ἀγιάζων καὶ οἱ ἀγια- 15 ζόμενοι, τέλος· βοηθήσαι. Ἀλληλούια, ἥχος πλ. δ'. Στίχος· Ἀνάστηθι, Κύριε, εἰς τὴν ἀνάπαυσίν σου, ἕως· τοῦ ἀγιάσματος σου. Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν, κεφ. γ'· Ἐν ταῖς ἡμέραις <ἐκείναις>, ἀναστᾶσα Μαριάμ, καὶ λέγει ἕως· καὶ ἅγιον τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ ὑπερβαίνει καὶ λέγει· ἔμεινε δὲ Μαριάμ, τέλος· εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς. Κοινωνικόν· Ποτήριον σωτηρίου.

20 Τῷ σαββάτῳ ἐν τῇ ἀγιωτάτῃ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ ὁ ἀπόστολος πρὸς Ἑβραίους· Ἀδελφοί, οὐκ εἰς χειροποίητα ἅγια, τέλος· εἰς σωτηρίαν. Εὐαγγέλιον κατὰ Μάρκον, κεφ. κα'· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, παράγων ὁ Ἰησοῦς εἶδεν Λευὴν τὸν τοῦ Ἀλφαίου, τέλος· ἀλλὰ ἡμαρ- 25 τωλοὺς εἰς μετάνοιαν.

25 Τῇ κυριακῇ τῆς ε' ἐβδομάδος, μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος Ζηνοβίου πέραν ἐν Ἰουστινιανᾷς.

10 Lc 1,46<-47>.48 11 Hebr 9,1-7 13 Hebr 2,11-18
14 Ps 131,8 16 Lc 1,39-49.56 18 Ps 115,4 21 Hebr 9,24-28
22 Mc 2,14-17

2 ἥχος πλ. β' P 6 Καὶ μετὰ usq 9 Χερουβίμ] Καὶ μετὰ τὸν ὄρθρον προαναγινώσκουσιν οἱ ἐντόπιοι ἀναγνώσται. Τὰ ἀντίφωνα τῆς λειτουργίας, τὸ α'· Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου. Τὸ β'· Ἀλληλούια τριπλοῦν, καὶ εἰς τὸ Δόξα· Ὁ μο- 3 νογενὴς Υἱός. Τὸ γ' μετὰ τροπαρίου, ἥχος πλ. α'· Ἀγιωτέρα τῶν Χερουβίμ, ὑψη- 4 λοτέρα τῶν οὐρανῶν, πανύμνητε, Θεοτόκε σε ἐν ἀληθείᾳ ὁμολογοῦντες, ἔχομεν ἁμαρτωλοὶ προστασίαν, εὐρίσκομεν ἐν καιρῷ σωτηρίαν. Διὸ μὴ παύσῃ ὑπὲρ ἡμῶν πρεσβεύουσα, κραταίωμα καὶ καταφυγὴ τῶν ψυχῶν ἡμῶν P 7 τὸ τρίτον] τὴν 8 γς' H 11 Hebr 9,1-7 om P 16 γ' lege α' 18 αὐτῆς] αὐτοῦ H 22 Mc 2,14-17] Mc 8,27-31 P 26 Ἰουστινιανᾷς] Συκαῖς P

Blachernes> et y célèbre la pannychis (1); il célèbre aussi l'orthros à la Sainte Châsse.

<Orthros:> Au ps 50, tropaire, mode 4: *La Ville de la Théotocos, en esprit d'offrande, consacre à la Théotocos sa stabilité, car c'est par Elle qu'elle se tient et demeure, c'est par Elle qu'elle est protégée et qu'elle règne, en lui criant: Réjouis-toi, Espoir de la terre jusqu'à ses extrémités!*

<Liturgie:> Après le renvoi de l'orthros, on dit tout de suite les antiphones (2). Au troisième, l'on dit un de ces tropai- res: *Bénie es-tu* (3), ou *Réjouis-toi, pleine de grâce, Mère de Dieu et Vierge, Havre et Avocate* (4) ou *Plus sainte que les Chérubins* (5). Prokeimenon, mode 3: Lc 46<-47>; stique: *ibid.* 48. Apôtre: Hebr 9,1-7. Un autre apôtre: Hebr 2,11-18. Alléluia, mode 4 pl.; stique: ps 131,8. Evangile: Lc 1,39-49. 56. Koinonicon: ps 115,4.

A la Grande Eglise, apôtre: Hebr 9,24-28. Evangile: Mc 2,14-17.

Dimanche. Mémoire du s. martyr Zénobe dans le quartier de Justinien, sur l'autre rive (6).

(1) P: Le soir, les deux « semaines » de lecteurs se rendent aux Blachernes. Une « semaine » célèbre les vêpres et le contakion (c.-à-d. l'hymne Acathiste); le triadique (canon à la Sainte-Trinité?) et les mésonyctica sont célébrés par ceux du lieu (le clergé des Blachernes). L'orthros est célébré par l'autre « semaine » de lecteurs. En effet, un ascétéron de la Grande Eglise y descend et l'on chante à l'orthros huit antiphones: le 1er (ps 3, 62, 133) et les sept cantiques.

(2) P intercale une lecture entre l'orthros et la Liturgie.

(3) Cf. *Horologion*, p. 125.

(4) Cf. le 1er septembre.

(5) Cf. le 31 juillet. C'est le seul tropaire que P indique pour le troi- sième antiphone.

(6) JANIN, *Eglises*, 141. On n'y signale pas cette synaxe.

θητι ὅτι πάντοτε τὴν ἐλπίδα εἰς σὲ ἀνεθέμεθα τὸν παντοδύναμον, καὶ βοήθησον ἡμῖν, δεόμεθα. Προκείμενον α', ψαλμὸς ρή', ἤχος δ'· Βοήθησόν μοι, Κύριε ὁ Θεός μου, καὶ σῶσόν με κατὰ τὸ ἔλεός σου. Στίχος· Ὁ Θεός, τὴν αἰνεσίαν μου μὴ παρασιωπήσης, ἕως· ἐπ' ἐμὲ ἠροίχθη.
5 Ἀνάγνωσμα προφητείας Ἡσαΐου· Τάδε λέγει Κύριος· ἰδοὺ δέδωκά σε, τέλος· παρακαλέσει ἑαυτούς. Προκείμενον β', ψαλμὸς ρθ', ἤχος δ'· Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν. Στίχος· Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου· κάθου ἐκ δεξιῶν μου.

Ἐσπέρας, προκείμενον α', ψαλμὸς ρι', ἤχος δ'· Ἀρχὴ σοφίας
10 φόβος Κυρίου, ἕως· τοῖς ποιούσιν αὐτήν. Στίχος· Ἐξομολογήσομαί σοι, Κύριε, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ, ἕως· ἐν βουλῇ εὐθελίων. Ἀνάγνωσμα α', Γενέσεως· Εἶπεν Κύριος πρὸς Ἰακώβ, τέλος· ὁ Θεός ἔσσι, ποίει. Προκείμενον β', ψαλμὸς ρια', ἤχος δ'· Ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων καὶ δίκαιος. Στίχος· Μακάριος ἀνὴρ ὁ φοβούμενος τὸν Κύριον. Ἀνάγνωσμα β', Παροιμιῶν·
15 Υἱέ, ποίει τὰ δίκαια, τέλος· ζώῃν καὶ δόξαν.

Τῇ δ' τῶν βαΐων, εἰς τὴν τριτοέκτην, καὶ τῇ ε' καὶ τῇ ς', τὰ περισσεύοντα ἐν ταῖς μνήμας τοῦ σεισμοῦ καὶ τῶν ἀγίων μ' καὶ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, λέγεται δὲ εἰς τὸν σεισμὸν τροπάριον, ἤχος πλ. α'· Αὕτη ἐστίν, ὁ Θεός, ἡ φοβερά ἡμέρα (προεγράφη), εἰς δὲ τοὺς ἀγίους
20 μ', ἤχος α'· Τὰς ἀληθινὰς τῶν ἀγίων ἅς ὑπὲρ σοῦ ἔπαθον, δυσωπήθητι, Κύριε, καὶ πάσας ἡμῶν τὰς ὁδύνας ἴασαι, Ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων. Εἰς τὸν Εὐαγγελισμόν· Ἀκαταμάχητον τεῖχος ἔδωκας τῇ πόλει ἡμῶν (προεγράφη). Λέγεται δὲ τροπάριον, τῇ δ' εἰς τὴν τριτοέκτην, ἤχος πλ. δ'· Τὰ ἔλεός σου, Κύριε, ποίησον μεθ' ἡμῶν καὶ μὴ παραδόῃς ἡμᾶς
25 ταῖς ἀνομίαις ἡμῶν, ἅγιε Δέσποτα παντοκράτορ, σοῦ δεόμεθα. Προκείμενον α', ψαλμὸς ριβ', ἤχος δ'· Αἰνεῖτε, παῖδες, Κύριον, αἰνεῖτε τὸ ὄνομα. Στίχος· Εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου εὐλογημένον. Ἀνάγνωσμα προφητείας Ἡσαΐου· Οὕτως λέγει Κύριος· ἀναβόησον ἐν ἰσχύϊ, τέλος· μετὰ σοῦ διὰ παντός. Προκείμενον β', ψαλμὸς ριγ', ἤχος πλ. β'· Εὐλόγη
30 γημένοι ὑμεῖς τῷ Κυρίῳ. Στίχος· Ὁ οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ τῷ Κυρίῳ, ἕως· ἀνθρώπων.

2 Ps 108,26.1-2^a 5 Is 49,6-10 6 Ps 109,4^b.1 9 Ps 110,10^{ab}.1
11 Gen 31,3-16 13 Ps 111,4^b.1 14 Prov 21,3-21 26 Ps 112,1.2
28 Is 58,1-11 29 Ps 113,23.24^a

6 αὐτούς] αὐτόν Η 9 ἤχος α' Ρ 12 σοί] μου Η 16 εἰς τὴν
usq 19 προεγράφη om Ρ 21 δεόμεθα, Φιλάνθρωπε Η, sed cf. diem 9 martii
23 τῇ] ἡ Η 29 ψαλμὸς usq πλ. β' om Ρ

toujours mis notre espérance en toi, le Tout-Puissant, et que nous te prions de nous secourir! 1er prokeimenon, mode 4: ps 108,26; stique: *ibid.* 1-2^a. Lecture: Is 49,6-10. 2e prokeimenon, mode 4: ps 109,4^b; stique: *ibid.* 1.

Le soir, 1er prokeimenon, mode 4: ps 110,10^{ab}; stique: *ibid.* 1. 1e lecture: Gen 31,3-16. 2e prokeimenon, mode 4: ps 111,4^b; stique: *ibid.* 1. 2e lecture: Prov 21,3-21.

Mercredi. A la tierce-sexte, et de même le jeudi et le vendredi, <on dit> comme perissie <les tropaires qui se trouvent> aux mémoires du tremblement de terre, des Quarante Martyrs et de l'Annonciation ⁽¹⁾; pour le tremblement de terre, tropaire, mode 1 pl.: *C'est ici, ô Dieu, le jour terrible* ⁽²⁾; pour les Quarante Martyrs, mode 1: *Par les souffrances des saints, endurées pour toi, laisse-toi attendrir, Seigneur, et guéris tous nos maux, Philanthrope, nous t'en prions!* pour l'Annonciation: *Tu as muni notre ville d'un rempart inexpugnable* ⁽³⁾.

A la tierce-sexte du mercredi, tropaire, mode 4 pl.: *Mets en œuvre pour nous tes miséricordes* ⁽⁴⁾, Seigneur, et ne nous livre pas à nos iniquités, Saint Souverain tout-puissant, nous t'en prions! 1er prokeimenon, mode 4: ps 112,1; stique: *ibid.* 2. Lecture: Is 58,1-11. 2e prokeimenon, mode 2 pl.: ps 113,23; stique: *ibid.* 24^a.

⁽¹⁾ Pour l'usage de la perissie, cf. p. ex. les jours de la quatrième semaine.

⁽²⁾ Cf. le lundi précédent.

⁽³⁾ Cf. le vendredi précédent.

⁽⁴⁾ Cf. ps 108,21.

Ἐσπέρας, προκείμενον α', ψαλμὸς ριδ', ἤχος δ'· *Εὐαρεστήσω ἐναντίον Κυρίου ἐν χάριτι. Στίχος· Ἠγάπησα, ὅτι εἰσακούσεται Κύριος, ἕως· τῆς δεήσεώς μου. Ἀνάγνωσμα α', Γενέσεως· Εἰσήμενον τῷ Ἰωσήφ, τέλος· καὶ || ἡ θεραπεία αὐτοῦ. Προκείμενον β', ψαλμὸς ριέ', ἤχος δ'· Τὰς εὐχὰς μου τῷ Κυρίῳ ἀποδώσω. Στίχος· Ἐπίστευσά, διὸ ἐλάλησα, ἕως· σφόδρα. Ἀνάγνωσμα β', Παροιμιῶν· Υἱέ, ὃς φυλάσσει τὸ στόμα αὐτοῦ, τέλος· καὶ ἡ δόξα καὶ ζωὴ].*

Τῇ ε' τῶν βαΐων, εἰς τὴν τριτοέκτην, τροπάριον, ἤχος βαρύς· Τῆς φωνῆς τῶν ἱκετῶν σου μὴ ἐπιλάβῃς, μνήσθητι ὅτι πάντες εἰς σὲ τὴν ἐλπίδα ἀνεθέμεθα τὸν παντοδύναμον, καὶ βοήθησον ἡμῖν, δεόμεθα. Προκείμενον α', ψαλμὸς ριζ', ἤχος δ'· Αὐτὴ ἡ πύλη τοῦ Κυρίου, δίκαιοι. Στίχος· Ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ ὅτι ἀγαθός. Ἀνάγνωσμα προφητείας Ἡσαΐου· Οὕτως λέγει Κύριος· ὃν τρόπον εὑρεθήσεται, τέλος· τὸν Θεὸν τὸν ἀληθινόν. Προκείμενον β', ψαλμὸς ριγ', ἤχος δ'· Ὅδον ἐντολῶν σου ἔδραμον, ὅταν ἐπλάτυνας. Στίχος· Νομοθέτησόν με, Κύριε, τὴν ὁδὸν τῶν δικαιοματίων σου.

Ἐσπέρας, προκείμενον <α'>, ψαλμὸς ριθ', ἤχος πλ. β'· Πρὸς Κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαί με. Στίχος· Κύριε, ῥῦσαι τὴν ψυχὴν μου ἀπὸ χειλέων ἀδίκων καὶ ἀπὸ γλώσσης δολίας. Ἀνάγνωσμα α', Γενέσεως· Ἀπάρας Ἰσραήλ, τέλος· ἤγαγεν εἰς Αἴγυπτον. Προκείμενον β', ψαλμὸς ρκ', ἤχος πλ. β'· Κύριος φυλάξει σε ἀπὸ παντὸς κακοῦ. Στίχος· Ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου εἰς τὰ ὄρη, πόθεν ἥξει. Ἀνάγνωσμα β', Παροιμιῶν· Υἱέ, εἰς σοφὴν γένηται, τέλος· γεωργίου ἡμετέρου].

Τῇ ς' τῶν βαΐων, εἰς τὴν τριτοέκτην, τροπάριον, ἤχος γ'· Ἀνυπόστατος, Κύριε, ἡ ὀργὴ τῆς ἐπὶ ἁμαρτωλοὺς ἀπειλῆς σου (προσεγράφη τῇ β' τῆς παρούσης ἑβδομάδος). Προκείμενον α', ψαλμὸς ρκα', ἤχος δ'· Ἐνεκα τοῦ οἴκου Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ἐξεζήτησα ἀγαθὰ σοι. Στίχος· Εὐφρανθήνῃ ἐπὶ τοῖς εἰρηκόσιν. Ἀνάγνωσμα προφητείας Ἡσαΐου· Εὐφρανθήνῃ ἅμα Ἱερουσαλήμ, τέλος· πάση σαρκί.

1 Ps 114,9.1	3 Gen 43,26-45,16	4 Ps 115,9.1	6 Prov 21,23-22,4
11 Ps 117,20.1	13 Is 65,8-16	14 Ps 118,32.33	
17 Ps 119,1.2	19 Gen 46,1-7	20 Ps 120,7.1	22 Prov 23,15-24,5
27 Ps 121,9.1	29 Is 66,10-24		

7 αὐτοῦ] μου H || δόξαν καὶ ζωὴν H 9 Τῆς φωνῆς usq 11 δεόμεθα
nota diversitates textus cum eo in feria III huius hebdomadis 21 ἤχος
πλ. β' om P 23 μεγάλου] μαρτ H

Le soir, 1er prokeimenon, mode 4: ps 114,9; stique: *ibid.* 1. 1e lecture: Gen 43,26-45,16. 2e prokeimenon, mode 4: ps 115,9; stique: *ibid.* 1. 2e lecture: Prov 21,23-22,4.

Jeudi. A la tierce-sexte, tropaire, mode grave: *N'oublie pas la voix de ceux qui te supplient: rappelle-toi que nous avons toujours mis notre espérance en toi, le Tout-Puissant, et que nous te prions de nous secourir!* (1). 1er prokeimenon, mode 4: ps 117,20; stique: *ibid.* 1. Lecture: Is 65,8-16. 2e prokeimenon, mode 4: ps 118,32; stique: *ibid.* 33.

Le soir, <1er> prokeimenon, mode 2 pl.: ps 119,1; stique: *ibid.* 2. 1e lecture: Gen 46,1-7. 2e prokeimenon, mode 2 pl.: ps 120,7; stique: *ibid.* 1. 2e lecture: Prov 23,15-24,5.

Vendredi. A la tierce-sexte, tropaire, mode 3: *Elle est insoutenable, Seigneur, la colère dont tu menaces les pécheurs* (cf. le lundi de cette semaine). 1er prokeimenon, mode 4: ps 121,9;

(1) Cf. le mardi précédent.

Προκείμενον β', ψαλμὸς ρκβ', ἥχος πλ. β' · Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε, ἐλέησον. [Στίχος] · Πρὸς σὲ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου.

Ἐσπέρας, προκείμενον α', ψαλμὸς ρκγ', ἥχος πλ. β' · Ἡ βοήθεια ἡμῶν ἐν ὀνόματι Κυρίου. Στίχος · Εἰ μὴ ὅτι Κύριος ἦν ἐν 5 [ἡμῖν], εἰπάτω. Ἀνάγνωσμα α', Γενέσεως · Κατέπανσεν Ἰακώβ, τέλος · ἐν Αἰγύπτῳ. Προκείμενον β', ψαλμὸς ρκδ', ἥχος δ' · Οἱ πεποινότες ἐπὶ Κύριον ὡς ὄρος Σιών. Στίχος · Οὐ σαλευθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα. Ἀνάγνωσμα β', Παροιμιῶν · Υἱέ, ἀνοίγε σὸν στόμα, τέλος · ἀνῆρ αὐτῆς.

Τῷ σαββάτῳ τῆς βαΐοφόρου, μνήμη τοῦ ὁσίου καὶ δικαίου 10 Λαζάρου.

Ὑφαιρεῖται εἰς τὸν ὄρθρον ἀντίφωνον ἓν, καὶ ψάλλονται ἡ' ἕως [τοῦ ἁγίου σαββάτου].

Ὁ δὲ ὄρθρος γίνεται ἐν τῷ νάρθηκι, καὶ τὸ πρῶν εἰς τὸ τελευ-
ταῖον [εἰσερχονται] ἔσω καὶ λέγεται τὸ Εὐλόγεῖτε. Καὶ εἰς τὸν ν' λέγεται
15 τροπᾶριον, ἥχος α' · Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν πρὸ τοῦ σοῦ πάθους πιστού-
μενος, ἐκ νεκρῶν ἠγειρας τὸν Λάζαρον, Χριστέ ὁ Θεός. Μετὰ δὲ τὴν
ἀπόλυσιν τοῦ ὄρθρου, προανάγνωσις τῶν Πράξεων.

Καὶ λοιπὸν κατέρχεται ὁ πατριάρχης ἐν τῷ μικρῷ βαπτιστηρίῳ,
225^r καὶ βαπτίζει καὶ χρίει τῷ ἁγίῳ μύρῳ, καὶ ἵσταται ὁ ψάλτης ἔμπροσθεν ||
20 ψάλλον ψαλμὸν λα', ἥχος βαρύς · Μακάριοι ὧν ἀφένθησαν αἱ ἀνομίαι.
Στίχος · Μακάριος ἄνθρωπος ὃς οὐ μὴ λογίσῃται Κύριος ἁμαρτίαν. Ὅτε
δὲ ἔλθῃ εἰς τοὺς μέσους πυλῶνας, ὁ ψάλτης ἔμπροσθεν τῶν νεοφωτίστων
πορευόμενος, λέγει στίχον β' · Εἶπα · ἔξαγορεύσω κατ' ἐμοῦ τὴν
ἀνομίαν, ἕως τῆς ἁμαρτίας <μου>. Καὶ ὅτε φθάσῃ πλησίον τοῦ ἄμβω-
25 νος, ἀποδύεται [τὸ] φελώνιον αὐτοῦ καὶ ἀνέρχεται εἰς τὸν ἄμβωνα,
ψάλλον ἐνορδίνως τὸν ψαλμὸν ἕως οὗ δώσῃ [αὐτῷ] ὁ διάκονος καιρὸν
ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου. Καὶ λοιπὸν [ἀνέρχεται] πάλιν προανάγνωσις τῶν
Πράξεων · Ἀγγελος Κυρίου ἐλάλησεν πρὸς Φίλιππον, καὶ [ἀναγινώσ-
κεται] ἕως τῶν ἀντιφώνων τῆς λειτουργίας.

1 Ps 122,3.1 3 Ps 123,8.1 5 Gen 49,33-50,26 6 Ps 124,1^a.1^b
8 Prov. 31,8-31 20 Ps 31,1.2 23 Ps 31,5^{cd} 28 Act 8,26

1 ἥχος πλ. δ' P 2 Στίχος] τέλος H 5 ἡμῖν] ἐμοὶ H 11 Ὑφαι-
ρεῖται usq 12 σαββάτου om P 11-12 τῷ ἁγίῳ σαββάτῳ H 13 Ὁ δὲ
usq νάρθηκι om P 14 εἰσερχεται H 18 Καὶ λοιπὸν usq 19 μύρῳ] καὶ
γίνονται λοιπὸν τὰ βαπτίσματα P 19 ἔμπροσθεν add αὐτῶν P 22 ἔμπρο-
σθεν usq 23 πορευόμενος om P 25 τὸ] τὸν H 26 αὐτῷ] αὐτὸν H ||
καιρὸν om P 27 ἀνέρχεται] προανέρχεται H 28 ἀναγινώσκειται] ἀνάγνωσμα H

stique: *ibid.* 1. Lecture: *Is* 66,10-24. 2e prokeimenon, mode 2 pl.: *ps* 122,3; stique: *ibid.* 1.

Le soir, 1er prokeimenon, mode 2 pl.: *ps* 123,8; stique: *ibid.* 1. 1e lecture: *Gen* 49,33-50,26. 2e prokeimenon, mode 4: *ps* 124,1^a; stique: *ibid.* 1^b. 2e lecture: *Prov* 31,8-31.

Samedi. Mémoire du saint et juste Lazare.

N. B. — A l'orthros, on enlève un antiphone, et on en chante 8 jus-
qu'au Samedi Saint.

L'orthros a lieu au narthex, et le matin, au dernier <anti-
phone>, on fait l'entrée et l'on dit le *Benedicite*. Au ps 50, tropaire,
mode 1: *En voulant, avant la Passion, fonder notre foi en la commune*
résurrection, tu as ressuscité Lazare d'entre les morts, ô Christ Dieu.
<C'est pourquoi, comme les enfants <d'alors>, nous portons les sym-
boles de la victoire, et te chantons, à toi, vainqueur de la mort: Hosan-
na au plus haut <des cieux>! Béni celui qui vient au nom du Sei-
gneur!> (1). Après le renvoi de l'orthros, lecture des Actes.

Ensuite le patriarche descend au petit baptistère et il baptise
et fait l'onction avec le saint Chrême (2). Le psalte se tient en face
<de lui>, chantant selon le mode grave: *ps* 31,1; stique: *ibid.* 2.
Lorsqu'il arrive aux portes centrales, le psalte, marchant en tête
des nouveaux baptisés, dit le 2e stique: *ps* 31,5^{cd}. Lorsqu'il arrive
près de l'ambon, il enlève son phélonion et monte à l'ambon, où
il chante le psaume d'affilée jusqu'à ce que le diacre lui fasse signe
du sanctuaire. Puis, on recommence la lecture des Actes, depuis
Act 8,26, <qu'on lit> jusqu'au moment des antiphones de la
Liturgie.

(1) Cf. *Horologion*, pp. 725-26. Le texte de ce tropaire indique clai-
rement une procession. Sa place primitive était sans doute le dimanche
des Rameaux (cf. plus bas, p. 66).

(2) Pour éviter l'allongement excessif de la vigile pascale, on admi-
nistré le baptême le samedi de Lazare et au matin du Samedi Saint;
on utilisait pour cela le petit baptistère (cf. le Samedi Saint). Le grand
baptistère était utilisé le jour de l'Épiphanie et à la vigile pascale.

Καὶ λοιπὸν ἀντίφωνον α'· Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου. Τὸ β'· Ἀλληλούια. Τὸ γ', τὸ προγεγραμμένον τροπάριον, ἥχος α'· Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν. Καὶ οἱ ψάλλται ἀντὶ τοῦ τρισαγίου· Ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε. Προκείμενον, ἥχος γ'· Κύριος φωτισμός μου καὶ σωτήρ μου.
 5 Στίχος· Κύριος ὑπερασπιστὴς τῆς ζωῆς μου, ἀπὸ τίνος ἰδευάσω. Ὁ ἀπόστολος πρὸς Ἑβραίους· Ἀδελφοί, βασιλείαν ἀσάλευτον, τέλος· ὁ αὐτὸς καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀλληλούια, ἥχος δ'· Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν, ἕως· περιεζώσατο. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. 4δ'· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἦν τις ἀσθενῶν Λάζαρος, τέλος· καὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν.
 10 Κοινωνικόν· Αἰνεῖτε. Ἄλλο· Ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων. Ἐσπέρας, εἰς τὴν παραμονήν, λέγομεν τὸ Κλῖνον, Κύριε, τὸ τελευταῖον καὶ τὸ Κύριε ἐκέκραξα, καὶ τὰ τρία ἀντίφωνα τὰ μικρά. Καὶ μετὰ τὴν εἴσοδον τοῦ πατριάρχου, εὐχὴ συναπτῇ. Προκείμενον α', ἥχος πλ. α'· Κύριε ὁ Κύριος ἡμῶν, ὡς θαυμαστὸν τὸ ὄνομά σου. Στίχος·
 15 Ὅτι ἐπήρθη ἡ μεγαλοπρέπεια σου, ἕως· αἶνον. Ἀνάγνωσμα Γενέσεως· Ἐκάλεσεν Ἰακώβ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, τέλος· ἡ γάλα. Προκείμενον β', ἥχος βαρύς· Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν. Στίχος· Προσκυνήσατε αὐτῷ πάντες, ἕως· τῆς Ἰουδαίας. Ἀνάγνωσμα προφητείας Σοφοῦ· Τάδε λέγει Κύριος· χαῖρε σφόδρα, θύγατερ, τέλος· ἐν πάσῃ τῇ γῇ. Προκί-
 20 μενον γ', ἥχος βαρύς· Ἐπαίνει, Ἱερουσαλήμ, τὸν Κύριον. Στίχος· Ὅτι ἐνίσχυσε τοὺς μοχλοὺς, ἕως· ἐν σοί. Ἀνάγνωσμα γ', προφητείας Ζαχαρίου· Χαῖρε σφόδρα, θύγατερ, τέλος· ὑπερασπιεῖ αὐτούς. Καὶ μετὰ τοῦτο λέγουσιν οἱ ψάλλται τροπάριον, ἥχος πλ. δ'· Συνταφέντες σοι διὰ τοῦ βαπτίσματος, Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, τῆς ἀθανάτου ζωῆς
 25 ἡξιώθημεν τῇ ἀναστάσει σου, καὶ ἀννυνοῦντες κρᾶζομεν· Ὡσαννά ἐν τοῖς ὑψίστοις, ἐδλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου.

Τῇ κυριακῇ, ἡ μετὰ βατῶν ἀπάντησις τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Τελεῖται δὲ ἡ τοιαύτη σύναξις ἐν τῇ ἀγιωτάτῃ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ, τῆς παννυχίδος ἀπὸ ἐσπέρας τε-
 30 λουμένης.

3 Gal 3,27 4 Ps 26,1^a.1^b 6 Hebr 12,28-13,8 7 Ps 92,1^{ab}
 8 Io 11,1-45 10 Ps 148,1 || Ps 8,3 11 Ps 85 12 Ps 140 14 Ps
 8,2^a.2^b-3^a 15 Gen 49,1-12 17 Ps 96,1.7^c-8^b 18 Soph 3,14-19
 20 Ps 147,1.2 22 Zach 9,9-15.

5 δειλιάσσομαι H 7 ἥχος πλ. δ' P 8 4δ' lege 4ζ' 10 Ps 8,3 om P
 11 εἰς τὴν usq 13 συναπτῇ μετὰ τὰ ἀντίφωνα τὰ μικρά γίνεται εὐχὴ συναπτῇ
 μετὰ τῶν αἰτήσεων P 22 αὐτοῦς] αὐτοῦ H 27 ἡ μετὰ usq 28 Χριστοῦ]
 τῆς βαϊοφόρου P 28 Τελεῖται usq 29-30 τελουμένης om P

⟨Liturgie:⟩ 1er antiphone: *Par les prières de la Théotocos*. 2e ⟨antiphone⟩: *Alléluia*. 3e ⟨antiphone⟩: le tropaire écrit plus haut: *En voulant, avant ta Passion*. Au lieu du trisagion, les psaltes chantent: *Vous qui avez été baptisés dans le Christ, (vous avez revêtu le Christ. Alléluia)* (1). Prokeimenon, mode 3: ps 26,1^a; stique: *ibid.* 1^b. Apôtre: *Hebr 12,28-13,8*. Alléluia, mode 4: ps 92,1^{ab}. Évangile: *Io 11,1-45*. Koinonicon: ps 148,1. Un autre: ps 8,3.

Le soir, à la paramonie, on dit le *Incline, Seigneur* (ps 85), le dernier antiphone, le *Seigneur, j'ai crié* (ps 140) et les trois petits antiphones. Après l'entrée du patriarche, prière synaptie (2). 1er prokeimenon, mode 1 pl.: ps 8,2^a; stique: *ibid.* 2^b-3^a. ⟨1^e⟩ lecture: *Gen 49,1-12*. 2^e prokeimenon; mode grave: ps 96,1; stique: *ibid.* 7^c-8^b. ⟨2^e⟩ lecture: *Soph 3,14-19*. 3^e prokeimenon, mode grave: ps 147,1; stique: *ibid.* 2. 3^e lecture: *Zach 9,9-15*. Ensuite, les psaltes disent le tropaire, mode 4 pl.: *Ensevelis avec toi par le baptême, Christ notre Dieu, nous avons été rendus dignes, par ta Résurrection, de recevoir la vie immortelle. Et te louant nous nous écrions: Hosanna au plus haut (des cieux)! Béni celui qui vient au nom du Seigneur!* (3)

Dimanche. La sortie, avec des Rameaux, à la rencontre de notre grand Dieu et Sauveur Jésus-Christ. Cette synaxe a lieu à la Grande Eglise, en commençant le soir par la célébration de la pannychis.

(1) Ce chant remplaçait le trisagion les jours où l'on administrait le baptême.

(2) On remarquera l'ordre tout à fait insolite des pièces dans cette paramonie (cf. le schéma ordinaire dans Introduction I-XXII et à l'index liturgique). Le ms. P (cf. l'apparat critique) présente la structure ordinaire. Il doit donc s'agir d'une négligence du copiste de H.

(3) Nouvelle allusion à la cérémonie du baptême qui avait eu lieu le matin.

225v

Γίνεται || δὲ ὁ ὄρθρος ἐν τῷ ἄμβωνι, καὶ λέγεται· *Εὐλογεῖτε*, καὶ εἰς τὸν ν' λέγεται τροπάριον τὸ προγεγραμμένον.

Ἐωθεν δὲ συντρέχουσι μετὰ τοῦ πατριάρχου συνήθως ἐν τῷ μαρτυρίῳ τῶν ἁγίων μ' μαρτύρων, πλησίον τοῦ Χαλκοῦ Τετραπύλου, καὶ οὕτω λιτανεύοντες ἀπέρχονται ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ.

Οἱ μέντοι βουλόμενοι κατὰ τὴν πρώτην συνήθειαν συνάγονται ἐν τῷ μαρτυρίῳ τοῦ ἁγίου Τρύφωνος, πλησίον τοῦ Χαμούνδου, κακεῖθεν λιτανεύοντες παραγίνονται ἐν τῷ μαρτυρίῳ τοῦ ἁγίου Ῥωμανοῦ ἐν τοῖς Ἐλεβίχου.

Κατὰ δὲ τὴν νῦν συνήθειαν, ἀπέρχεται, ὡς προείρηται, ὁ πατριάρχης εἰς τοὺς ἁγίους μ', καὶ διανέμει τοῖς συνελθοῦσιν, ἱερατικοῖς καὶ λαϊκοῖς, τὰ βάρια. Καὶ γίνεται εὐχὴ τοῦ τρισαγίου, καὶ ἄρχονται οἱ ψάλλται ἐν τῷ ἄμβωνι τροπάριον, ἥχος α'. *Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν, καὶ ἐν τῷ Φόρῳ δοξάζουσι, καὶ ἐν τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ ὁμοίως δοξάζουσιν.*

Ἀντίφωνα δὲ οὐ γίνονται, ἀλλ' εὐθὺς τὸ τρισάγιον. Προκείμενον, ἥχος δ', ψαλμὸς ριζ'. *Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος. Στίχος· Ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ ὅτι ἀγαθός. Ὁ ἀπόστολος πρὸς Φιλιππησίους· Ἀδελφοί, χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε, τέλος· ἔσται μεθ' ὑμῶν. Ἀλληλούια, ἥχος α'. Ἀσατε τῷ Κυρίῳ ᾄσμα καινόν, ὅτι θαυμαστά. Στίχος β'. Ἐγνώρισε Κύριος τὸ σωτήριον, ἕως· τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. 4ζ'. Πρὸ ἑξ ἡμερῶν τοῦ Πάσχα, τέλος· τὸ σημεῖον. Κοινωνικόν· Ἐκ στόματος. Ἄλλο· Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος. Ἄλλο· Ποτήριον.*

⟨ Ἡ ἁγία καὶ μεγάλη ἐβδομάς ⟩

Τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ β'.

Δεῖ εἰδέναι ὅτι δι' ὅλης τῆς ἐβδομάδος αἱ παννύχαι στάσεις ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ γίνονται καθὼς καὶ ἐν τῇ α' ἐβδομάδι τῶν νηστειῶν.

Τὸ μέντοι πρωί, εἰς τὸ τελευταῖον τοῦ ὄρθρου εἰσέρχονται ἔσω, καὶ εἰς τὸν ν' λέγεται τροπάριον, ἥχος δ'. *Ὁ ἀπαθὴς τῇ θεότητι,*

1 Dan 3,57 16 Ps 117,26.1 17 Phil 4,4-9 19 Ps 97,1.2
21 Io 12,1-18 22 Ps 8,3 || Ps 117,26 23 Ps 115,4

2 προγεγραμμένον *add* καὶ μετὰ τὸν ὄρθρον γίνεται προανάγνωσις ἐκ τῶν Πράξεων P 3 Ἐωθεν *usq* 5 Ἐκκλησίᾳ] καὶ τῆς λιτῆς εἰσερχομένης εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἀπὸ τῶν ἁγίων μ' P 6 Οἱ μέντοι *usq* 14 δοξάζουσιν *om* P 16 ψαλμὸς ριζ' *om* P 22 Κοινωνικόν· *Αἰνεῖτε* (ps 148,1). Ἐτερον κοινωνικόν· Ποτήριον (ps 115,4) P 25 Δεῖ *usq* 26 νηστειῶν *om* P

L'orthros se célèbre sur l'ambon, on dit le *Benedicite* et, au ps 50, le tropaire écrit plus haut (1).

A l'aurore, comme d'habitude, on se rassemble avec le patriarche aux Saints-Quarante-Martyrs, près de l'Arc de Bronze (2), et l'on va en procession à la Grande Eglise.

Ceux qui préfèrent l'ancienne coutume, se rassemblent à Saint-Tryphon-Martyr, près du quartier de Chamoundos (3); de là, ils se rendent en procession à Saint-Romain-Martyr dans le quartier d'Elebique (4).

Selon l'usage actuel, comme il est dit, le patriarche se rend aux Saints-Quarante et il distribue les rameaux aux assistants, clercs et laïques. On dit la prière du trisagion et les psaltes entonnent sur l'ambon le tropaire: *En voulant, avant ta Passion* (5). Au Forum, ils disent le *Gloria Patri*, et pareillement à la Grande Eglise.

⟨Liturgie:⟩ Il n'y a pas d'antiphones, mais tout de suite le trisagion. Prokeimenon, mode 4: ps 117,26; stique: *ibid.* 1. Apôtre: *Phil* 4,4-9. Alléluia, mode 1: ⟨1er stique⟩ ps 97,1; 2e stique: *ibid.* 2. Evangile: *Io* 12,1-18. Koinonicon: ps 8,3. Un autre: ps 117,26. Un autre: ps 115,4.

⟨ Semaine Sainte ⟩

Lundi.

Pendant toute cette semaine on célèbre la pannychis à la Grande Eglise, comme la première semaine du Carême.

Le matin, au dernier ⟨antiphone⟩ de l'orthros, on fait l'entrée. Au ps 50, tropaire, mode 4: *Toi, l'impassible selon ta divi-*

(1) Le tropaire: *Ensevelis avec toi*, ou peut-être le *En voulant avant ta Passion*.

(2) JANIN, *Eglises*, 501. Cette procession n'y est pas signalée.

(3) Le site de ce quartier est inconnu; aussi, il est impossible d'identifier l'église Saint-Tryphon.

(4) JANIN, *Eglises*, 463-65. P omet cet usage plus ancien.

(5) Cf. le samedi précédent. La procession des rameaux a disparu dans le rite byzantin actuel.

ὕπερ ἡμῶν δὲ <τὰ πάθη σαρκί> καταδεξάμενος, Κύριε, τὴν ἀγίαν
ἐορτήν τῆς σῆς ἀναστάσεως ἐν εἰρήνῃ παράσχου ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν.

Εἰς δὲ τὴν τριτοέκτην, τροπάριον, ἦχος πλ. β'. Ἐν ψυχῇ
συντετριμμένη προσπίπτομέν σοι, καὶ δεόμεθά σου, Σωτὴρ τοῦ κόσμου.
5 σὺ γὰρ εἶ Θεὸς τῶν μετανοούντων. Προκείμενον α', ψαλμὸς ρκς', ἦχος
δ'. Ἐν τῷ ἐπιστρέφει Κύριον τὴν αἰχμαλωσίαν Γ. Στίχος. Τότε ἐπλή-
σθη χαρὰς τὸ στόμα ἡμῶν, καὶ ἡ γλῶσσα. Ἀνάγνωσμα προφητείας
Ἰεζεκιήλ. Ἐγένετο ἐν τῷ τριακοστῷ ἔτει, τέλος· πνεῦμα ζωῆς ἐν τοῖς
τρόχοις. Προκείμενον β', ψαλμὸς ρκς', ἦχος δ'. Ἐὰν μὴ Κύριος οἰκοδο-
10 μῆσιν. Στίχος. Ἐὰν μὴ Κύριος φυλάξῃ πόλιν, ἕως· ὁ φυλάσσων.

Ἐσπέρας, προκείμενον α', ψαλμὸς ρκς', ἦχος πλ. β'. Εὐλογῆσαι
σε Κύριος ἐκ Σιών. Στίχος. Μακάριοι πάντες οἱ φοβούμενοι τὸν Κύριον.
Ἀνάγνωσμα α', τῆς Ἐξόδου. Ταῦτα τὰ ὀνόματα, τέλος· καὶ ἴσχυσε
σφόδρα. Προκείμενον β', ψαλμὸς ρκή', ἦχος πλ. β'. Εὐλογήκαμεν ὁμᾶς
15 ἐν ὀνόματι Κυρίου. Στίχος. Πλεονάκεις ἐπολέμησάν με ἐκ νεότητός
226 μου. Ἀνάγνωσμα β', Ἰώβ. Ἀνθρωπὸς τις ἦν ἐν χώρα τῇ Αὐστίτιδι, ||
τέλος· ἀπὸ προσώπου Κυρίου. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον, κεφ. σμγ'.
Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, καθημένου τοῦ Ἰησοῦ, τέλος· οὐ μὴ παρέλθωσιν.

Τῇ ἀγίᾳ καὶ μεγάλῃ γ', τὸ πρῶτ' εἰς τὸ τελευταῖον εἰσέρχονται
20 ἔσω, καὶ εἰς τὸν ν' τροπάριον, ἦχος δ'. Ὡς ὁ ληστής ὁμολογῶν,
ἀναβοῶ σοι τῷ ἀγαθῷ· ἐν τῇ σῇ βασιλείᾳ μνησθητί μου, Κύριε, καὶ
σεαυτῷ με συνανάστησον, ὁ ἐκουσίως τὰ πάθη δι' ἡμᾶς καταδεξάμενος.

Καὶ εἰς τὴν τριτοέκτην λέγεται τροπάριον, ἦχος α'. Τοῖς
ἀμέτρως πταίουσιν πλουσίως συγχώρησον, Σωτὴρ· ἀξίωσον ἡμᾶς
25 ἀκατακρίτως προσκυνῆσαι σου τὴν ἀγίαν ἀνάστασιν, πρεσβείαις τῆς
ἀχράντου σου μητρὸς, μόνε Πολυέλεε. Προκείμενον α', ψαλμὸς ρκθ',
ἦχος δ'. Ὅτι παρὰ τοῦ Κυρίου τὸ ἔλεος. Στίχος. Ἐκ βαθέων ἐκέκραξα.
Ἀνάγνωσμα προφητείας Ἰεζεκιήλ. Ἐν τῷ πορεύεσθαι τὰ ζῶα, τέλος·
Γδόξης Κυρίου. Προκείμενον β', ψαλμὸς ρλ', ἦχος δ'. Ἐλπισάτω Ἰσραὴλ
30 ἐπὶ τὸν Κύριον. Στίχος. Κύριε, οὐχ ὑψώθη μου ἡ καρδιά.

Ἐσπέρας, προκείμενον α', ψαλμὸς ρλα', ἦχος βαρύς. Ἀνάστηθι,
Κύριε, εἰς τὴν ἀνάπανσίν σου. Στίχος. Μνησθητι, Κύριε, τοῦ Δαυὶδ.

5 Ps 125,1.2	8 Ez 1,1-20	9 Ps 126,1 ^a ,1 ^{ed}	11 Ps 127,5.1
13 Ex 1,1-20	14 Ps 128,8 ^b .1	16 Iob 1,1-12	17 Mt 24,3-35
26 Ps 129,7.1	28 Ez 1,21-28	29 Ps 130,3.1	31 Ps 131,8.1

1 τὰ πάθη σαρκί P, om H 6 αἰχμαλωσίαν add τοῦ H 9 ἦχος
πλ. β' P 22 σεαυτῷ] σὺν αὐτῷ P 29 δόξα H 31 ἦχος πλ. β' P

νité, qui as accepté pour nous <la Passion dans la chair>, Seigneur,
accorde à nos âmes <de célébrer> en paix la sainte fête de ta Résur-
rection! (1)

A la tierce-sexte, tropaire, mode 2 pl.: *L'âme brisée* (2),
nous tombons devant toi, et nous te prions, Sauveur du monde: car
tu es le Dieu des pénitents. 1er prokeimenon, mode 4: ps 125,1;
stique: *ibid.* 2. Lecture: Ez 1,1-20. 2e prokeimenon, mode 4: ps
126,1^a; stique: *ibid.* 1^{ed}.

Le soir, 1er prokeimenon, mode 2 pl.: ps 127,5; stique:
ibid. 1. 1e lecture: Ex 1,1-20. 2e prokeimenon, mode 2 pl.: ps 128,8^b;
stique: *ibid.* 1. 2e lecture: Iob 1,1-12. Evangile: Mt 24,3-35.

Mardi. Le matin, au dernier <antiphone de l'orthros>, on
fait l'entrée. Au ps 50, tropaire, mode 4: *Comme le larron, je te*
confesse et crie vers toi, qui es bon: Souviens-toi de moi dans ton
Royaume, Seigneur, et fais-moi ressusciter avec toi, qui as pour nous
accepté volontairement la Passion!

A la tierce-sexte, tropaire, mode 1: *A ceux qui pèchent*
sans mesure, pardonne abondamment, ô Sauveur; rends-nous capa-
bles d'adorer ta sainte Résurrection sans encourir réprobation, par les
prières de ta Mère immaculée, ô seul riche en miséricorde! 1er pro-
keimenon, mode 4: ps 129,7; stique: *ibid.* 1. Lecture: Ez 1,21-28.
2e prokeimenon, mode 4: ps 130,3; stique: *ibid.* 1.

Le soir, 1er prokeimenon, mode grave: ps 131,8; stique:

(1) Les tropaires du ps 50, pour les jours de la semaine sainte, exis-
tent aussi dans le ms. P. On notera que l'orthros de ces jours ne compor-
tait pas de lecture évangélique.

(2) Cf. ps 50,19.

Ἀνάγνωσμα α', τῆς Ἐξόδου· Κατέβη ἡ θυγάτηρ, τέλος· αὐτὸν ἀνελό-
μην. Προκείμενον β', ψαλμὸς ρλβ', ἥχος δ'· Ἰδοὺ δὴ τί καλὸν ἢ τί τερπνόν.
Στίχος· Ὡς μύρον ἐπὶ κεφαλῆς τὸ καταβαῖνον. Ἀνάγνωσμα β', Ἰώβ·
Ἐγένετο ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη, τέλος· ἀφροσύνην τῷ Θεῷ. Εὐαγγέλιον
5 κατὰ Ματθαῖον, κεφ. σζ'. Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἐαυτοῦ μαθηταῖς·
περὶ τῆς ἡμέρας ἐκείνης, τέλος· παραδίδοται εἰς τὸ σταυρωθῆναι.

Τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ δ', εἰς τὸν ν' λέγεται τροπάριον,
ἥχος πλ. δ'· Ἐν τῇ αὐλῇ Καϊάφα συνήχθη σήμερον τὸ κατὰ σοῦ, Ζωο-
δότα, βουλευτήριον, καὶ ἠνέσχον πάντα, ὡς ὑπὲρ πάντων σταυρούμενος.
10 Εἰς τὴν τριτοέκτην, τροπάριον, ἥχος πλ. β'· Σήμερον τὸ
πονηρὸν συνήχθη συνέδριον καὶ κατὰ σοῦ κενὰ ἐμελέτησαν. Σήμερον
ἐκ συμφώνου τὸν βρόχον Ἰούδας ἀρραβωνίζεται, Καϊάφας δὲ ἄκων
ὁμολογεῖ, ὅτι εἰς ὑπὲρ πάντων ἀναδέχῃ τὸ πάθος ἐκουσίως. Αντρωτὰ
ἡμῶν, Χριστέ ὁ Θεός, δόξα σοι. Προκείμενον α', ψαλμὸς ρλγ', ἥχος δ'·
15 Εὐλογήσει σε Κύριος ἐκ Σιών. Στίχος· Ἰδοὺ δὴ εὐλογεῖτε τὸν Κύριον.
Ἀνάγνωσμα προφητείας Ἰεζεκιήλ· Εἶπεν Κύριος πρὸς μέ· νιὲ ἀν-
θρώπου, τέλος· μέλι γλυκάζον. Προκείμενον β', ψαλμὸς ρκδ', ἥχος
πλ. β'· Οἱ φοβούμενοι τὸν Κύριον. Στίχος· Αἰνεῖτε τὸ ὄνομα.

Ἐσπέρας, προκείμενον α', ψαλμὸς ρλε', ἥχος δ'· Ἐξομολογεῖσθε
20 τῷ Θεῷ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα. Στίχος· Ἐξομολογεῖσθε τῷ
Κυρίῳ ὅτι ἀγαθός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα. Ἀνάγνωσμα α', τῆς Ἐξόδου·
Ἐν ταῖς ἡμέραις ταῖς πολλαῖς ἐκείναις, τέλος· ἐκ χειρὸς Φαραώ. Προ-
κείμενον β', ψαλμὸς ρλζ', ἥχος δ'· Κύριε, τὸ ἔλεός σου εἰς τὸν αἰῶνα.
Στίχος· Ἐξομολογήσομαί σοι, Κύριε, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου. Ἀνάγνωσμα
226 25 β', Ἰώβ· Ἐγένετο ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη καὶ ἦλθον || οἱ ἄγγελοι, τέλος·
ἐναντίον τοῦ Κυρίου. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον, κεφ. σς'. Τῷ
καιρῷ ἐκείνῳ, τοῦ Ἰησοῦ γενομένου ἐν Βηθανίᾳ, τέλος· ἵνα αὐτὸν
παραδῶ.

1 Ex 2,5-10	2 Ps 132,1.2	3 Iob 1,13-22	5 Mt 24,36-26,2
14 Ps 133,3.1	16 Ez 2,3-3,3	17 Ps 134,20 ^b .1	19 Ps 135,26.1
21 Ex 2,11-22?	23 Ps 137,8 ^b .1	25 Iob 2,1-10	26 Mt 26,6-16

9 πάντα] πάντων P 17 γλυκάζον] βλυκάζον H 17-18 ἥχος πλ. β'
om P 22 ἐκ χειρὸς Φαραώ HP, ἐν γῇ ἀλλοτριᾷ (v. 22) Triod. p. 347
23 ρλζ'] ρλς' H || ἥχος α' P 26 ἐναντίον τοῦ Κυρίου, ex Triodion p. 648,
καὶ οὐκ ἔδωκεν ἀφροσύνην τῷ Θεῷ P

ibid. 1. 1e lecture: Ex 2,5-10. 2e prokeimenon, mode 4: ps 132,1;
stique: *ibid.* 2. 2e lecture: Iob 1,13-22. Evangile: Mt 24,36-26,2.

Mercredi. <Orthros:> Au ps 50, tropaire, mode 4 pl.:
Dans le palais de Caïphe, aujourd'hui, le Conseil s'est rassemblé contre
toi, ô Donateur de la vie, et tu as tout supporté, en <want> être
crucifié pour tous.

A la tierce-sexte, tropaire, mode 2 pl.: Aujourd'hui le
tribunal criminel s'est réuni, et ils ont formé contre toi de vains
projets ⁽¹⁾. Aujourd'hui, par un pacte, Judas s'est voué à la corde;
Caïphe confesse malgré lui qu'un seul subira volontairement la Pas-
sion pour tous. Notre Rédempteur, Christ Dieu, gloire à toi! 1er
prokeimenon, mode 4: ps 133,3; stique: *ibid.* 1. Lecture: Ez 2,3-3,3.
2e prokeimenon, mode 2 pl.: ps 134,20^b; stique: *ibid.* 1.

Le soir, 1er prokeimenon, mode 4: ps 135,26; stique:
ibid. 1. 1e lecture: Ex 2,11-22? ⁽²⁾. 2e prokeimenon, mode 4: ps
137,8^b; stique: *ibid.* 1. 2e lecture: Iob 2,1-10. Evangile: Mt 26,6-16.

⁽¹⁾ Cf. ps 2,1^b.

⁽²⁾ La lecture actuelle se termine au v. 22, cf. Triodion, p. 647.

Τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ ε', ἡ προσκύνησις τῆς τιμίας καὶ ἁγίας λόγχης τῆς νηξάσης τὴν ζωοποιὸν πλευρὰν τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀπὸ ἑωθεν ἕως ὥρας ε' ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ.

5 Εἰς τὸν ν' λέγομεν τροπάριον, ἥχος πλ. δ'. Σήμερον ὁ βασιλεὺς τῆς ζωῆς Ἰουδαίους παραδίδοται σταυρωθῆναι, ἵνα τοῦ θανάτου καταργήσῃ τὸ κράτος, καὶ τῶν ἀνθρώπων τῷ γενεὶ τὴν ἀνάστασιν δωρήσῃται.

Καὶ μετὰ τὸν ὄρθρον κατέρχεται ὁ πατριάρχης, καὶ προσκυνουμένης τῆς τιμίας λόγχης λέγεται τροπάριον, ἥχος β'. Προσκυνοῦμεν τὴν λόγχην τὴν νύξασαν τὴν ζωοποιὸν πλευρὰν τῆς σῆς ἀγαθότητος, καὶ τὴν ἀνεξιχνίαστόν σου συγκατάβασιν δοξάζομεν.

Καὶ ὅτε δοθῶσιν τὰ ἀντίφωνα, λέγεται τὸ αὐτὸ τροπάριον, τὸ Προσκυνοῦμεν τὴν λόγχην. Καὶ μετὰ τὴν εἴσοδον τῆς τριτοέκτης, 15 λέγουσιν οἱ ψάλται ἐν τῷ ἄμβωνι τροπάριον, ἥχος γ'. Ὁ ῥαπισθεὶς ὑπὲρ γένους ἀνθρώπων καὶ μὴ ὀργισθεὶς, ἐλευθέρωσον ἐκ φθορᾶς τὴν ζωὴν ἡμῶν, Κύριε, καὶ σῶσον ἡμᾶς. Προκείμενον α', ψαλμὸς πβ', ἥχος α'. Γνώτωσαν ὅτι ὄνομά σοι Ἱερός. ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν. Στίχος. Ὁ Θεός, τίς ὁμοιωθήσεται σοι; ἕως. ὁ Θεός. Ἀνάγνωσμα 20 προφητείας Ἱερεμίου. Κύριε, γνώρισόν μοι καὶ γνώσομαι, τέλος. εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. Προκείμενον β', ψαλμὸς οε', ἥχος πλ. δ'. Εὐξασθε καὶ ἀπόδοτε. Στίχος. Γνωστὸς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ὁ Θεός, ἕως. μέγα τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

Δεῖ δὲ εἰδέναι ὡς μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς τριτοέκτης γίνεται ἡ κατάπλυσις 25 τῆς ἁγίας τραπέζης.

Ἐσπέρας δέ, μετὰ τὰ ἐσπερινά, γίνεται ἀκολουθία τοῦ νιπτῆρος ἐν τῷ νάρθηκι, νίπτοντος τοῦ πατριάρχου ἐκ μὲν τῶν ὑποδιακόνων τρεῖς καὶ ἐκ τῶν διακόνων τρεῖς, ὡσαύτως καὶ ἐκ τῶν πρεσβυτέρων τρεῖς, καὶ ἀρχιεπίσκοπος α' καὶ μητροπολίται β'. Καὶ 30 λέγεται εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. Γιδ'. Πρὸ τῆς ἐορτῆς τοῦ

17 Ps 82,19.2 20 Ier 11,18-12,15 21 Ps 75,12.2 30 Io 13,3-11

1 ἡ προσκύνησις usq 4 Ἐκκλησίᾳ om P 9 Καὶ μετὰ usq 12 δοξάζομεν om P 14 μετὰ usq τριτοέκτης om P 15 οἱ ψάλται] ἀντὶ τοῦ τρισαγίου P || ἐν τῷ ἄμβωνι om P 18 Κύριε H 27 ἐν τῷ νάρθηκι usq 29 μητροπολίται β' om P 30 ριδ'] ριβ' H, cf. p. 76, lin. 3

Jeudi. L'adoration de la Sainte Lance qui perça le Côté vivifiant de notre grand Dieu et Sauveur Jésus-Christ. Elle a lieu depuis l'aurore jusqu'à la sixième heure, dans la Grande Eglise.

⟨Orthros:⟩ Au ps 50, tropaire, mode 4 pl.: *Aujourd'hui le Roi de la vie est livré aux Juifs pour être crucifié, afin d'anéantir l'empire de la mort et d'accorder la résurrection au genre humain.*

Après l'orthros, le patriarche descend, et pendant l'adoration de la Sainte Lance on dit le tropaire, mode 2: *Nous adorons la Lance qui perça le Côté d'où ta bonté a fait jaillir la vie, et nous glorifions ton insondable condescendance.*

Au moment des antiphones ⟨de la tierce-sexe⟩, on dit le même tropaire: *Nous adorons la Lance.* Après l'entrée de la tierce-sexe, les psaltes disent sur l'ambon le tropaire, mode 3: *Toi qui as été souffleté pour la race des hommes et ne t'en es pas irrité, délivre notre vie de la corruption, Seigneur, et sauve-nous!* 1er prokeimenon, mode 1: ps 82,19; stique: *ibid.* 2. Lecture: *Jer 11,18-12,15.* 2e prokeimenon, mode 4 pl.: ps 75,12; stique: *ibid.* 2.

N. B. — Après le renvoi de la tierce-sexe, a lieu le lavage de la Sainte Table (1).

Le soir, après les vêpres (2), a lieu dans le narthex (3) l'accolouthie du lavement ⟨des pieds⟩ (4). C'est le patriarche qui les lave à trois sous-diacres, trois diacres, trois prêtres, un archevêque et deux métropolitains. On lit l'évangile: *Io 13,3-11.* Le lavement des

(1) Cf. le formulaire de ce rite dans GOAR, *Euchologion*, pp. 497-99.

(2) Après les vêpres, mais avant les lectures qui prolongent en carême l'office vespéral. Le lavement des pieds précède la célébration de l'Eucharistie, selon l'ordre des événements exposé par l'Evangile. Actuellement, le lavement des pieds a lieu après la Liturgie eucharistique.

(3) Actuellement, au centre de la nef.

(4) P suppose que le rite se célèbre dans un monastère. Cf. l'apparat critique du texte.

Πάσχα, εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς, ἕως· οὐχὶ πάντες καθαροὶ ἐστε. Καὶ μετὰ τὸ νίψασθαι ἀποτίθεται ὁ πατριάρχης τὸ λέντιον καὶ περιβάλλεται τὸ φελώνιον αὐτοῦ καὶ ὑπαναγινώσκει τὸ εὐαγγέλιον· Ὅτε οὖν ἐνιψέ τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν, τέλος· μακάριοι ἐστε ἐὰν ποιῇτε αὐτά.

- 5 Καὶ εἴθ' οὕτως γίνεται εὐχή τῆς εἰσόδου, καὶ εἰσοδεύει ὁ πατριάρχης μετὰ τοῦ εὐαγγελίου, χωρὶ θυμιάματος καὶ μανουαλίων, καὶ ἀνέρχεται ἐν τῷ συνθρόνῳ. Τρισάγιον δὲ οὐ λέγεται οὐδὲ προκείμενον, ἀλλ' εὐθέως ἀνάγνωσμα α', τῆς Ἐξόδου· Εἶπεν Κύριος πρὸς Μωσῆν· καταβάς διαμάρτυραι, τέλος· αὐτῷ φωνῇ. Προκείμενον α', ψαλμὸς ρλθ', ἥχος α'·
- 10 Ἐξελοῦ με, Κύριε, ἐξ ἀνθρώπου. Στίχος· Οἵτινες ἐλογίσαντο ἀδικίαν ἐν καρδίᾳ, ἥ ἕως· πολέμους. Ἀνάγνωσμα β', Ἰώβ· Εἶπεν ὁ Κύριος [τῷ Ἰώβ] διὰ λαίλαπος, τέλος· ἔτῳ σου πολὺς. Προκείμενον β', ψαλμὸς νη', ἥχος βαρύς· Ἐξελοῦ με ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου, ὁ Θεός. Στίχος· Ῥῥσαί με ἐκ τῶν ἐργαζομένων τὴν ἀνομίαν. Ἀνάγνωσμα γ', Ἡσαίου·
- 15 Κύριος δίδωσάν μοι γλῶσσαν παιδείας, τέλος· ἐν λύπῃ κοιμηθήσῃσθε. Προκείμενον γ', ψαλμὸς β', ἥχος βαρύς· Οἱ ἄρχοντες συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτό. Στίχος α'· Ἵνα τί ἐφρύαξαν ἔθνη, ἕως· κατὰ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ. Στίχος β'· Διαρρήξωμεν τοὺς δεσμοὺς αὐτῶν, ἕως· ἐκμνηστῆρι αὐτούς. Στίχος γ'· Τότε λαλήσει πρὸς αὐτούς, ἕως· ταράξει αὐτούς.
- 20 Ὁ ἀπόστολος πρὸς Κορινθίους α'· Ἀδελφοί, ἐγὼ παρέλαβον, τέλος· κατακριθῶμεν. Ἀλληλούια, ἥχος πλ. β'· Μακάριος ὁ συνίων ἐπὶ πτωχόν, ἕως· ὁ Κύριος. Στίχος β'· Οἱ ἐχθροὶ μου εἶπον κακὰ μοι, ἕως· τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Στίχος γ'· Ὁ ἐσθίων ἄρτους μου ἐμεγάλυνεν, ἕως· καὶ ἀνταποδώσω αὐτοῖς. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον, κεφ. σοδ'· Εἶπεν ὁ

3 Io 13,12-17 8 Ex 19,10-19 9 Ps 139,2.3 11 Iob 38,1-21
13 Ps 58,2.3 14 Is 50,4-11 16 Ps 2,2^b.1-2.3-4.5 20 1 Cor 11,23-32
21 Ps 40,2.6.10^b-11^a 24 Mt 26,2-20; Io 13,3-17; Mt 26,21-39; Lc 22,43-44; Mt 26,40-27,2

1 μετὰ τὸ usq 3 εὐαγγέλιον] καὶ νιπτομένων τῶν ἀδελφῶν τοὺς πόδας ὑπὸ τοῦ ἱερέως, καὶ τῷ λεντίῳ ἀποσμήχοντος αὐτοὺς ἀπὸ ἐσχάτου ἕως τοῦ πρώτου, λέγοντος τροπάρια μετὰ τοῦ Ἀμώμου (ps 118) τὰ ὑποτεταγμένα οὕτως· ἥχος β'· Μεγάλῃς εὐεργεσίᾳς ἀπολαύειν. Ἄλλο, ἥχος πλ. β'· Ὁ νίψας τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν, καὶ ἡμᾶς καθάρισεν ἐκ τῶν ἀνομιῶν ἡμῶν. Ἄλλο, ἥχος πλ. δ'· Ὁ λεντίῳ ζωσάμενος καὶ νίψας τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν, Χριστὲ ὁ Θεός, ἀπόπλυνον ἡμῶν τῆς φυχῆς τὸν μολυσμόν, καὶ περιζώσον ἡμᾶς σίνδεσμον πνευματικόν τοῦ ποιεῖν τὰς ἐντολὰς τῆς σῆς ἀγαθότητος. Καὶ μετὰ τὸ νίψασθαι πάντας, εἰσέρχεται εἰς τὸ θυσιαστήριον ὁ ἱερεὺς καὶ λέγει τὰ ἀκόλουθα τοῦ εὐαγγελίου P 5 εἰσόδου add τῆς λειτουργίας P 9 Προκείμενον, ἥχος δ' P 12-13 ψαλμὸς νη' om P 16 ψαλμὸς β' om P 18 Στίχος β' usq 19 αὐτοῦς²] καὶ λοιπὸν P 22 Στίχος β' usq 23 αὐτοῦ om P 23 Στίχος γ'] Στίχος β' P

pieds terminé, le patriarche dépose le linge, revêt son phélonion et reprend la lecture de l'évangile: Io 13,12-17 ⁽¹⁾.

Ensuite on dit la prière de l'entrée: le patriarche fait son entrée avec l'évangile ⁽²⁾, sans encens ni chandeliers, et monte au trône de l'abside. On ne dit pas le trisagion ⁽³⁾ ni de prokeimenon, mais tout de suite la 1e lecture: Ex 19,10-19. 1er prokeimenon, mode 1: ps 139,2; stique: *ibid.* 3. 2e lecture: Iob 38,1-21 ⁽⁴⁾. 2e prokeimenon, mode grave: ps 58,2; stique: *ibid.* 3. 3e lecture: Is 50,4-11 ⁽⁵⁾. 3e prokeimenon, mode grave: ps 2,2^b; 1er stique: *ibid.* 1-2; 2e stique: *ibid.* 3-4; 3e stique: *ibid.* 5. Apôtre: 1 Cor, 11,23-32. Alléluia, mode 2 pl.; <1er stique:> ps 40,2; 2e stique: *ibid.* 6; 3e stique: *ibid.* 10^b-11^a.

⁽¹⁾ On notera l'influence palestinienne que révèle le ms P dans cette cérémonie, comme il appert du chant du ps 118 intercalé de tropaires; cf. l'apparat critique et A. BAUMSTARK, *Denkmäler der Entstehungsgeschichte des byzantinischen Ritus*, dans *Oriens Christianus*, 3e Serie, 2 (1927), p. 21.

⁽²⁾ Il entre du narthex dans l'église; on porte le livre de l'Evangile, dont on vient de faire la lecture.

⁽³⁾ Actuellement, le trisagion est chanté avant la lecture de l'Apôtre.

⁽⁴⁾ Ces deux lectures n'ont pas de rapport avec la célébration du jour; elles appartiennent à la *lectio continua* quadragesimale.

⁽⁵⁾ Cette prophétie, qui parle du serviteur de Yahvé, est spécialement choisie pour le Jeudi saint; elle représente l'ancienne lecture prophétique de la Liturgie, perdue pendant la plus grande partie de l'année.

Κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς· οἶδατε ὅτι μετὰ β' ἡμέρας, καὶ λέγει ἕως· ἀνέκειτο μετὰ τῶν ἑβ' μαθητῶν, καὶ ὑπερβαίνει εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην εἰς κεφ. ριδ', καὶ λέγει· εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ὅτι πάντα δέδωκεν αὐτῷ ὁ Πατήρ, καὶ λέγει ἕως· εἰ ταῦτα οἶδατε, μακάριοί ἐστε ἐὰν ποιῇτε αὐτά, 5 καὶ ὑποστρέφει εἰς τὸ κατὰ Ματθαῖον, εἰς κεφ. σοθ', καὶ λέγει· καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν εἶπεν· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἰς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με, καὶ λέγει ἕως· οὐχ ὡς ἐγὼ θέλω, ἀλλ' ὡς σύ, καὶ ὑποστρέφει εἰς τὸ κατὰ Λουκᾶν, κεφ. σπγ', καὶ λέγει· ὦφθη δὲ ἄγγελος ἀπὸ οὐρανοῦ ἐνισχύων αὐτόν, καὶ γενόμενος ἐν ἀγωνίᾳ, ἐκτενέστερον προσήυχετο· 10 ἐγένετο δὲ ὁ ἰδρὼς αὐτοῦ ὥσει θρόμβοι αἵματος καταβαίνοντες ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ πάλιν ὑποστρέφει εἰς τὸ κατὰ Ματθαῖον, εἰς τὸ κεφ. σγς', καὶ λέγει· καὶ ἀναστὰς ἀπὸ τῆς προσευχῆς, ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητάς καὶ εὐρίσκει αὐτοὺς καθεύδοντες, καὶ λέγει τῷ Πέτρῳ, τέλος· παρέδωκαν αὐτόν Ποντίῳ Πιλάτῳ τῷ ἡγεμόνι.

15 Καὶ γίνεται λειτουργία τελεία καὶ εὐχὴ τοῦ μύρου ἡγουν ἡ ποίησις. Μυστικὸν δὲ <καὶ> κοινονικόν, ἦχος μέσος δ'. Τοῦ δείπνου σου τοῦ μυστικοῦ, σήμερον. Τὸ αὐτὸ λέγεται καὶ ἀπολυτίκιον ἀντὶ τοῦ Πληρωθῆτω.

Τῇ δὲ αὐτῇ ἐσπέρᾳ εἰς τὴν παννυχίδα τῶν παθῶν τοῦ Κυρίου 20 ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. ρκε'. Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς· νῦν ἐδοξάσθη ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, τέλος· εἰς ὃν εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς σὺν τοῖς μαθηταῖς <αὐτοῦ>. Εὐαγγέλιον β', κατὰ Ἰωάννην, κεφ. ρνς'. Τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ, ἐξῆλθεν ὁ Ἰησοῦς σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, τέλος· ἀλλ' ἵνα φάγῳσιν τὸ Πάσχα. Εὐαγγέλιον 25 γ', κατὰ Ματθαῖον, κεφ. σλς'. Τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ, οἱ στρατιῶται κρατήσαντες, τέλος· ἔκλαυσεν πικρῶς. Εὐαγγέλιον δ', κατὰ Ἰωάννην, κεφ. ρος'. Τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ, ἄγουσιν τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ τοῦ Καϊάφα, τέλος· ἵνα σταυρωθῇ. Εὐαγγέλιον ε', κατὰ Ματθαῖον, κεφ. τιθ'. Τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ, ἰδὼν ὁ Ἰούδας ὅτι κατεκρίθη, τέλος· ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν 227 30 αὐτοῦ. || Εὐαγγέλιον ς', κατὰ Μάρκον, κεφ. σζ'. Τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ, οἱ στρατιῶται ἀνήγαγον τὸν Ἰησοῦν, τέλος· καὶ πιστεύσωμεν αὐτῷ. Εὐαγγέλιον ζ', κατὰ Ματθαῖον, κεφ. τλβ'. Τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ, ἐλθόντες

20 Io 13,31-18,1 23 Io 18,1-28 25 Mt 26,57-75 26 Io 18,28-19,16 28 Mt 27,3-32 30 Mc 15,16-32 32 Mt 27,33-54

11 σγς' lege σγς' 15 Καὶ γίνεται usq 16 ποίησις om P 16 Μυστικὸν usq 18 Πληρωθῆτω] Οἱ ψάλλται τὸ μυστικόν, ἀντὶ τοῦ Οἱ τὰ χερουβίμ, λέγουσι· Τοῦ δείπνου σου τοῦ μυστικοῦ σήμερον. Τὸ αὐτὸ λέγεται καὶ κοινωνικόν P
19 Τῇ δὲ usq p. 78,9 κουστωδίας om P 25 σλς' lege τς'

Εὐαγγιλε: Mt 26,2-20; Io 13,3-17; Mt 26,21-39; Lc 22,43-44; Mt 26,40-27,2.

On célèbre la Liturgie complète et la prière, c.-à-d. la confection, du saint Chrême⁽¹⁾. <Hymne> mystique <et> koinonicon, mode 4 moyen: *A ta Cène mystique* ⁽²⁾. On le dit aussi comme apolytikion au lieu du <Que ma bouche> se remplisse ⁽³⁾.

Le même soir, à la pannychis des souffrances de la Passion de Notre-Seigneur Jésus-Christ, 1er évangile: Io 13,31-18,1. 2e évangile: Io 18,1-28. 3e évangile: Mt 26,57-75. 4e évangile: Io 18,28-19,16. 5e évangile: Mt 27,3-32. 6e évangile: Mc 15,16-32. 7e évangile: Mt 27,33-54. 8e évangile: Lc 23,32-49. 9e évangile:

(1) A L'Entrée avec les dons, le protoprétre portait un « alabastre de myron » qui restait sur la Sainte Table jusqu'à la fin de l'anaphore. A ce moment avait lieu la bénédiction du Saint-Chrême, composée d'une prière de bénédiction et d'une autre d'inclination. La bénédiction terminée, le diacre commençait la litanie πάντων τῶν ἁγίων; cf. GOAR, *Eucho-logion*, pp. 501-503.

(2) Cf. *Hiératicon*, p. 182.

(3) Le nom d'apolytikion est appliqué ici au tropaire qui terminait le psaume de communion, car il était tout près de l'apolytis ou congé des fidèles (= l'actuelle prière derrière l'ambon). C'est probablement à la Liturgie, qu'on a appliqué d'abord le nom d'apolytikion à un tropaire.

οἱ στρατιῶται, τέλος· Θεοῦ υἱὸς ἦν οὗτος. Εὐαγγέλιον η', κατὰ Λουκᾶν, κεφ. τιζ'. Τῷ καιρῷ ἐκεῖνω, ἤγοντο σὺν τῷ Ἰησοῦ καὶ ἕτεροι, τέλος· ὁρῶσαι ταῦτα. Εὐαγγέλιον θ', κατὰ Ἰωάννην, κεφ. σβ'. Τῷ καιρῷ ἐκεῖνω, εἰστήκεισαν παρὰ τῷ σταυρῷ τοῦ Ἰησοῦ, τέλος· εἰς ὃν ἐξεκέν-
5 τησαν. Εὐαγγέλιον ι', κατὰ Μάρκον, κεφ. σκζ'. Τῷ καιρῷ ἐκεῖνω, ἐλθὼν Ἰωσήφ, ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, τέλος· ἐθεώρουν ποῦ τέθειται. Εὐαγγέλιον ια', κατὰ Ἰωάννην, κεφ. σς'. Τῷ καιρῷ ἐκεῖνω, ἠρώτησε τὸν Πιλάτον, τέλος· ἔθικαν τὸν Ἰησοῦν. Εὐαγγέλιον ιβ', κατὰ Ματθαῖον, κεφ. τνα'. Τῇ ἐπαύριον, ἥτις ἐστὶ, τέλος· μετὰ τῆς κουστωδίας.

10 Τῇ ἁγία καὶ μεγάλη παρασκευῇ ὁμοίως προσκυνεῖται ἡ τιμία λόγχη ἕως ὥρας ζ', καὶ μετὰ τοῦτο ἀποδίδεται ἐν τῷ Παλατίῳ διὰ τοῦ ῥεφερενδαρίου.

Πρῶτὸ δὲ, εἰς τὸ τελευταῖον τοῦ ὁρθρου εἰσέρχονται ἔσω, καὶ εἰς τὸν ν' λέγεται τροπάριον, ἥχος πλ. δ'. Σήμερον τοῦ ναοῦ το κατα-
15 πέτασμα εἰς ἔλεγχον ῥήγνυται τῶν παρανόμων καὶ τὰς ιδίας ἀκτῖνας ὁ ἥλιος κρύπτει, Δεσπότην ὁρῶν σταυρούμενον.

Εἰς τὸ γ' ἀντίφωνον τῆς τριτοέκτης, τροπάριον, ἥχος β'. Προσκυνοῦμεν τὴν λόγχην καὶ τὰ λοιπά. Οἱ δὲ ψάλλται λέγουσιν ἕτερον τροπάριον, ἥχος α'. Σταυρωθέντος σου, Χριστέ, ἀνηρέθη ἡ τύραννος,
20 ἐπατήθη ἡ δύναμις τοῦ ἐχθροῦ· οὐδὲ γὰρ ἄγγελος ἢ ἀνθρώπος ἀλλ' αὐτὸς ὁ Κύριος ἔσωσεν ἡμᾶς. Δόξα σοι. Προκείμενον α', ἥχος δ'. Ὁ Θεός, εἰς τὴν βοήθειάν μου πρόσχες, ἕως· σπεῦσον. Στίχος α'. Αἰσχυνθήτωσαν καὶ ἐντραπίψαν οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν μου. Στίχος β'. Ἀποστραφείσαν εἰς τὰ ὀπίσω καὶ καταισχυνθείσαν οἱ λογιζόμενοί
25 μοι. Ἀνάγνωσμα προφητείας Ζαχαρίου· Τάδε λέγει Κύριος· λήφομαι τὴν ῥάβδον μου, τέλος· καθὼς συνέταξέν μοι Κύριος. Προκείμενον β', ἥχος πλ. α'. Σύ, Κύριε, φυλάξεις ἡμᾶς καὶ διατηρήσεις ἡμᾶς. Στίχος α'. Σῶσόν με, Κύριε, ὅτι ἐκλέλοιπεν ὁσος. Στίχος β'. Μάταια ἐλάλησεν ἕκαστος, ἕως· κακά. Καὶ μετὰ τὴν τριτοέκτην ἀπέρχεται ὁ
30 πατριάρχης εἰς τὴν ἁγίαν Εἰρήνην, καὶ ποιεῖ κατήχησιν.

1 Lc 23,32-49 3 Io 19,25-37 5 Mc 15,43-47 7 Io 19,38-42
8 Mt 27,62-66 22 Ps 69,2.3^a.3^b 25 Zach 11,10-13 27 Ps 11,8.2.3

10 ὁμοίως usq 12 ῥεφερενδαρίου om P 20 οὐδὲ] οὐκ H 23 Στί-
χος β' usq 25 μοι (ps 69,3^b) om P 26 καθὼς κτλ. = v. 13, ex Triodio
27 φυλάξεις H 28 Στίχος β' usq 29 κακά (ps 11,3) om P 29 Καὶ μετὰ
usq 30 κατήχησιν om P

Io 19,25-37. 10e évangile: Mc 15,43-47. 11e évangile: Io 19,38-42.
12e évangile: Mt 27,62-66 (1).

Vendredi. Pareillement, adoration de la Sainte Lance jusqu'à la sixième heure. Ensuite, le référendaire (2) la reporte au Palais.

Le matin, au dernier <antiphone> de l'orthros, on fait l'entrée. Au ps 50, tropaire, mode 4 pl.: *Aujourd'hui le voile du temple s'est déchiré, pour la confusion des impies, et le soleil a caché ses rayons à la vue du Souverain crucifié.*

Au troisième antiphone de la tierce-sexe (3), tropaire, mode 2: *Nous adorons la Lance* (4). Les psaltes disent un autre tropaire, mode 1: *Lorsque tu fus crucifié, ô Christ, la tyrannie a été renversée et la puissance de l'ennemi écrasée; car ce n'est ni un ange ni un homme, mais c'est le Seigneur lui-même qui nous a sauvés. Gloire à toi!* 1er prokeimenon, mode 4: ps 69,2; 1er stique: *ibid.* 3^a; 2e stique: *ibid.* 3^b. Lecture: Zach 11,10-13; 2e prokeimenon, mode 1 pl.: ps 11,8; 1er stique: *ibid.* 2; 2e stique: *ibid.* 3. Après la tierce-sexe, le patriarche va à Sainte-Irène (5) et y fait la catéchèse (6).

(1) Ce sont les 12 évangiles qu'on lit à l'orthros actuel du vendredi saint. Le ms. P les omet. Ils manifestent une influence palestinienne sur le rite de Constantinople. Leur origine a été la Via Crucis qu'on faisait à Jérusalem le vendredi saint, depuis minuit jusqu'au matin; on y lisait huit évangiles en différents endroits de la ville. Cf. *Le Grand Lectionnaire de l'Eglise de Jérusalem*, éd. M. TARCHNISCHVILI, CSCO 189 (Scr. Iberici 10), Louvain 1959, pp. 93-97.

(2) CLUGNET, *Dictionnaire*: Référendaire, officier ecclésiastique dont la fonction consiste à porter à un prince ou à tout autre grand personnage des communications que le patriarche veut lui faire parvenir. = Nuncius, nonce; Cursor, curseur.

(3) On notera l'absence des Grandes Heures, d'origine palestinienne. Cf. O. STRUNK, *Byzantin Office at Hagia Sophia*, dans *Dumbarton Oaks Papers* 9-10 (1955-56), p. 198 et planches 12-13.

(4) Cf. le jeudi saint.

(5) Sans doute, Sainte-Irène l'Ancienne et Nouvelle, JANIN, *Eglises*, 108-111.

(6) Le texte de cette catéchèse, qui comportait la renonciation à Satan et l'adhésion au Christ, avec la récitation du symbole, a été publié par GOAR, *Euchologion*, pp. 279-81, selon le ms. *Barberini grec 336* (VIIIe-IXe s.). Dans ce ms., le lieu de la célébration semble avoir été la Grande Eglise (τῇ ἁγιωτάτῃ ἐκκλησίᾳ) au lieu de Sainte-Irène. Cette catéchèse

Ἐσπέρας δέ, μετὰ τὴν ἀνοιξὶν τῆς ἐκκλησίας, ἡ προανάγνωσις καὶ τὰ τρία ἀντίφωνα, καὶ εἰς τὸ Κύριε ἐκέκραξα γίνεται εἴσοδος τοῦ πατριάρχου μετὰ τοῦ μεγαλείου, χωρὶς θυμιάματος καὶ τῶν μανουαλίων, καὶ ἀνέρχεται ἐν τῷ συνθρόνῳ, καὶ εὐθὺς ἀναγνώσματα. Ἀνάγνωσμα α', 5 τῆς Ἐξόδου· Ἐλάλησεν Κύριος πρὸς Μωσῆν, τέλος· οὐκ ὀφθήσεται σοι. Προκείμενον α', ψαλμὸς λδ', ἤχος α'· Δίκασον, Κύριε, τοὺς ἀδικούντας με. Στίχος α'· Ἐπιλαβοῦ ὄπλον καὶ θυρεοῦ καὶ ἀνάστηθι. Στίχος β'· Ἐκχεον ῥομφαίαν, ἕως· τῶν καταδιωκόντων με. Ἀνάγνωσμα β', Ἰώβ· Εὐλόγησε Κύριος τὰ ἔσχατα Ἰώβ, τέλος· πέμπτον ἀπὸ Ἀβραάμ.

228^r 10 Προκείμενον β', ψαλμὸς κα', ἤχος δ'· Διμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἡ ἐαυτοῖς. Στίχος· Ὁ Θεός, ὁ Θεός μου, πρόσχες μοι, ἕως· τῶν παραπτωμάτων μου. Ἀνάγνωσμα γ', Ἡσαΐου· Τάδε λέγει Κύριος· ἰδοὺ συνήσει ὁ παῖς μου, [τέλος· ἐχούσης] τὸν ἄνδρα. Προκείμενον γ', ψαλμὸς πζ'· Ἐθεντό με ἐν λάκκῳ κατωτάτῳ. Στίχος· Κύριε ὁ Θεός τῆς 15 σωτηρίας μου, ἕως· [τὴν δέησίν] μου, Κύριε. Ὁ ἀπόστολος πρὸς Κορινθίους· Ἀδελφοί, ὁ λόγος ὁ τοῦ σταυροῦ, τέλος· καὶ τοῦτον ἐσταυρωμένον. Ἀλληλούια, ἤχος πλ. α'. Στίχος α'· Σῶσόν με, ὁ Θεός, ὅτι εἰσῆλθον ὕδατα, ἕως· κατεπόντισέν με. Στίχος β'· Ὁνειδισμόν προσεδόκει, ἕως· καὶ εἰς σκάνδαλον. Στίχος γ'· Σκοτισθήτωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν, 20 ἕως· σύγκαμψον. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον, κεφ. τιζ'· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, συμβούλιον ἔλαβον πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς, καὶ λέγει ἕως· καὶ εἰς ἐξ ἐθωνίμων, καὶ ὑποστρέφει εἰς τὸ κατὰ Λουκᾶν, εἰς κεφ. τκε', καὶ λέγει· εἰς δὲ τῶν κρεμασθέντων, καὶ λέγει ἕως· μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ παραδείσῳ, καὶ ὑποστρέφει εἰς τὸ κατὰ Ματθαῖον, 25 εἰς κεφ. τλζ', καὶ λέγει· οἱ δὲ παραπορευόμενοι ἐβλασφήμουν αὐτόν, καὶ λέγει ἕως· ἀληθῶς Θεοῦ υἱὸς ἦν οὗτος, καὶ ὑποστρέφει εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην, κεφ. σε'· Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι, ἵνα μὴ μείνῃ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ, καὶ λέγει ἕως· ὀψονται εἰς ὃν ἐξεκέντησαν, καὶ πάλιν ὑποστρέφει εἰς τὸ κατὰ Ματθαῖον, εἰς κεφ. τμζ'· ἦσαν δὲ καὶ γυναῖκες ἐκεῖ πολλαί, 30 τέλος· ἀπέναντι τοῦ τάφου. Εἴτα λέγει ὁ διάκονος τὴν μεγάλην ἐκτενήν

2 Ps 140 5 Ex 33,11-23 6 Ps 34,1.2.3^a 9 Iob 42,12-17^c
 10 Ps 21,19.2 12 Is 52,13-54,1 14 Ps 87,7.2-3 15 1 Cor 1,18-2,2
 17 Ps 68,2-3.21-23.24 20 Mt 27,1-38; Lc 23,39-43; Mt 27,39-54; Io 19,31-37; Mt 27,55-61

1 μετὰ usq ἐκκλησίας om P 4 καὶ ἀνέρχεται ἐν τῷ συνθρόνῳ om P
 6 ἤχος δ' P 7 Στίχος α' usq 8 με (ps 34,2.3) om P 8 Ἀνάγνωσμα praeem Ἡ δὲ εἴσοδος μετὰ θυμιατοῦ καὶ μανουαλίων σὺν κηρῶν ιβ'. Φῶς Χριστοῦ φαίνει πᾶσιν P 10 ψαλμὸς κα' om P 13-14 ψαλμὸς πζ' ἤχος πλ. β' P
 15 τῆς δεήσεως H 21 γραμματεῖς] πρεσβύτεροι Merk 30 Εἴτα usq ἐκτενήν] Τὸ Κύριε, ἐλέησον P

Le soir, après l'ouverture de l'église, lecture et les trois antiphones: <le *Incline, Seigneur* (ps 85), le dernier antiphone et le *Seigneur, j'ai crié* (ps 140)>. Au ps 140 a lieu l'entrée du patriarche avec l'évangile ⁽¹⁾, sans encens ni chandeliers. Il monte au trône de l'abside et tout de suite <on commence> les lectures. 1e lecture: Ex 33,11-23. 1er prokeimenon, mode 1: ps 34,1; 1er stique: *ibid.* 2; 2e stique: *ibid.* 3^a. 2e lecture: Iob 42,12-17^c ⁽²⁾. 2e prokeimenon, mode 4: ps 21,19; stique: *ibid.* 2 ⁽³⁾. 3e lecture: Is 52,13-54,1 ⁽⁴⁾. 3e prokeimenon: ps 87,7; stique: *ibid.* 2-3. Apôtre: 1 Cor 1,18-2,2. Alléluia, mode 1 pl.: 1er stique: ps 68,2-3. 2e stique: *ibid.* 21-23; 3e stique: *ibid.* 24. Evangile: Mt 27,1-38; Lc 23,39-43; Mt 27,39-54; Io 19,31-37; Mt 27,55-61. Ensuite le diacre dit la grande ecténie et

⁽¹⁾ Le mot grec *mégaleion* (de l'hébreu *megilla* = volume) est l'équivalent d'évangélaire. Cf. SOPHOCLES, *Greek Lexicon*, s.v. C'est probablement un évangélaire plus riche, utilisé en des occasions très solennelles.

⁽²⁾ La lecture de l'Exode et celle de Job appartiennent à la *lectio continua* quadragésimale.

⁽³⁾ On notera l'absence du *Dirigatur* (ps 140,2) dans cette Liturgie des Présanctifiés.

⁽⁴⁾ Cette lecture d'Isaïe, qui narre les souffrances du Serviteur de Yahvé, est choisie selon l'esprit du jour. Comme le jeudi saint, elle constitue, avec l'Apôtre et l'Evangile, le groupe de trois lectures propre à une célébration eucharistique.

était la seule cérémonie liturgique où avait lieu la récitation du symbole, jusqu'au moment où le patriarche Timothée (512-18) déterminait de l'introduire dans la Liturgie eucharistique; cf. THEODORUS LECTOR, *Hist. Eccles.* II,32 (PG 86,201 A).

καὶ τὰ λοιπὰ τῶν προηγιασμένων. Οἱ ψάλλται τὸ Νῦν αἱ δυνάμεις.
Κοινωνικόν· Γεύσασθε.

Τῷ ἁγίῳ καὶ μεγάλῳ σαββάτῳ πρωί, εἰς τὸ τελευταῖον
τοῦ ὁρθρου εἰσέρχονται ἔσω καὶ λέγεται τὸ Εὐλογεῖτε. Καὶ εἰς τὸν
5 ν' τροπάριον, ἤχος βαρύς· Τὸ μνήμά σου ἐφύλαττον στρατιῶται, οἱ
δὲ ἄγγελοι ἀνυμνοῦντές σε, Χριστέ ὁ Θεός, ἔλεγον· Κύριε, δόξα σοι.

Καὶ μετὰ τὸν ὁρθρον, εἰς τὸ τρισάγιον [τοῦ] Δόξα ἐν
ὑψίστοις Θεῷ, γίνεται εἰσόδος τοῦ πατριάρχου καὶ τῶν ἱερέων μετὰ
τοῦ μεγαλείου, καὶ εὐθὺς ἀνέρχονται οἱ ψάλλται ἐν τῷ ἄμβωνι καὶ λέγουσι
10 τροπάριον, ἤχος β'· Ὁ συνέχων τὰ πέρατα τάφῳ συσχεθῆναι κατεδέξω,
Χριστέ ὁ Θεός, ἵνα τῆς τοῦ ἄδου καταπτώσεως λυτρώσης τὸ ἀνθρώπινον
καὶ ἀθανάτισας ζωώσης ἡμᾶς, ὡς Θεός ἀθάνατος καὶ φιλόανθρωπος.

Καὶ μετὰ τοῦτο ἀνέρχονται ἐν τῷ συνθρόνῳ καὶ γίνεται ἡ ἄνω καθέδρα.

Καὶ εὐθὺς προκείμενον, ἤχος δ'· Ἀνάστα, Κύριε, βοήθησον
15 ἡμῖν, καὶ λύτρωσαι. Στίχος α'· Ὁ Θεός, ἐν τοῖς ὡσὶν ἡμῶν ἠκούσαμεν,
ἕως· ἀνήγγειλαν ἡμῖν. Στίχος β'· Ἔργον δ' εἰργάσω, ἕως· ἀρχαίαις.
Στίχος γ'· Ἡ χεὶρ σου ἔθνη ἐξωλέθρευσεν, ἕως· ἐξέβαλες αὐτούς.
Ἀνάγνωσμα προφητείας Ἰεζεκιήλ· Ἐγένετο ἐπ' ἐμὲ χεὶρ Κυρίου,
τέλος· λέγει Κύριος. Προκείμενον β', ἤχος βαρύς· Ἀνάστηθι, Κύριε ὁ

20 Θεός μου, ὑψωθήτω ἡ χεὶρ σου. Στίχος α'· Ἐξομολογήσομαί σοι,
Κύριε, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου. Στίχος β'· Εὐφρανθήσομαι καὶ ἀγαλλιάσομαι,
ἕως· Ὑψιστε. Στίχος γ'· Ἐν τῷ ἀποστραφῆναι τὸν ἐχθρόν, ἕως· ἀπὸ

228ν προσώπου <σου>. Ἀπόστολος πρὸς Κορινθίους α'· ἥ Ἀδελφοί, μικρὰ
ζύμη ὅλον, καὶ λέγει ἕως· καὶ ἀληθείας, καὶ ὑποστρέφει εἰς Γαλάτας

25 καὶ λέγει· Χριστὸς ἡμᾶς ἐξηγόρασεν, τέλος· διὰ τῆς πίστεως. Ἀλλη-
λουία, ἤχος δ'· Ἀναστήτω ὁ Θεός, καὶ διασκορπισθήτωσαν, ἕως·
εὐφρανθήτωσαν. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον, κεφ. τνα'· Τῇ ἐπαύριον
ἦτις ἐστίν, τέλος· μετὰ τῆς κουστωδίας. Εἶτα λέγει ὁ διάκονος τὴν
μεγάλην ἐκτενὴν καὶ εὐχὴν συναπτὴν μετὰ τῶν αἰτήσεων, καὶ τὸ Ἐν

2 Ps 33,9 4 Dan 3,57 14 Ps 43,27.2ab.2c.3 18 Ez 37,1-14
19 Ps 9,33.2.3.4 23 1 Cor 5,6-8; Gal 3,13-14 26 Ps 67,2-4a
27 Mt 27,62-66

6 Κύριε om P 7 τοῦ] τὸ H 8 καὶ τῶν usq 9 μεγαλείου] μετὰ
τοῦ μεγαλείου καὶ τῶν ἱερέων P 9 καὶ εὐθὺς usq 12 φιλόανθρωπος om P
13 καὶ γίνεται ἡ ἄνω καθέδρα om P 21 Στίχος β' usq 23 προσώπου σου
(ps 9,3.4) om P 26 Ἀναστήτω usq 27 εὐφρανθήτωσαν] Στίχος α'· Ἀνα-
στήτω (v. 2). Στίχος β'· Ὡς ἐκλείπει (v. 3a). Στίχος γ'· Οὕτως ἀπολούνται
(v. 3c) P 28-29 τὴν μεγάλην ἐκτενὴν] τὸ μέγα Κύριε, ἐλέησον P

<l'on célèbre> le reste <de la Liturgie> des Présanctifiés⁽¹⁾.
Les psaltes: *Maintenant les puissances* ⁽²⁾. Koinonicon: ps 33,9.

Samedi. Le matin, au dernier <antiphone> de l'orthros, on fait l'entrée et on dit le *Benedicite*. Au ps 50, tropaire, mode grave: *Des soldats gardaient ton sépulcre, et les anges, en te louant, Christ Dieu, s'écriaient: Seigneur, gloire à toi!*

Après l'orthros, au trisagion du *Gloria in excelsis*, a lieu l'entrée du patriarche et des prêtres avec l'évangile. Les psaltes montent alors à l'ambon et ils disent le tropaire, mode 2: *Toi qui ensermes les extrémités <du monde>, as accepté d'être enserré dans un tombeau, Christ Dieu, pour délivrer l'humanité de la chute dans l'Hadès, et pour nous donner la vie en nous immortalisant, ô Dieu immortel et philanthrope que tu es!* Après cela, on monte à l'abside et on s'asseyait sur le trône d'en haut.

Ensuite, prokeimenon, mode 4: ps 43,27; 1er stique: *ibid.* 2^{ab}; 2e stique: *ibid.* 2^c; 3e stique: *ibid.* 3. Lecture: Ez 37,1-14. 2e prokeimenon, mode grave: ps 9,33; 1er stique: *ibid.* 2; 2e stique: *ibid.* 3; 3e stique: *ibid.* 4. Apôtre: 1 Cor 5,6-8; Gal 3,13-14. Alléluia, mode 4: ps 67,2-4a. Evangile: Mt 27,62-66. Ensuite le diacre dit la grande ecténie et une prière synaptie avec les demandes et l'*Allez en*

⁽¹⁾ La célébration de la Liturgie des Présanctifiés le vendredi saint était déjà abandonnée lors de la visite d'Antoine de Novgorod à Constantinople, vers l'année 1200. Cf. B. DE KHITROWO, *Itinéraires russes en Orient*, Genève 1889, p. 105. D'autre part, jamais on n'a célébré à Constantinople une Liturgie complète le Vendredi Saint, même si ce jour coïncidait avec la fête de l'Annonciation. Cf. le 25 mars, vol. I, p. 256.

⁽²⁾ Chant pour la procession des dons dans la Liturgie des Présanctifiés, cf. *Hiératikon*, p. 247.

εἰρήνη προέλθετε, καὶ εὐθὺς μετὰ τὴν ἀπόλυσιν γίνονται εἰς τὸ βαπτιστήριον τὸ μικρὸν τὰ φωτίσματα ὑπὸ τοῦ πατριάρχου.

Περὶ δὲ ὥραν ζ' εἰσέρχεται ὁ βασιλεὺς καὶ ἀλλάσσει τὴν ἐνδυτὴν τῆς ἀγίας τραπέζης, καὶ μετὰ τοῦτο θυμιᾷ ὁ πατριάρχης καὶ εὐθὺς ἀνοίγεται ἡ ἐκκλησία.

Ἐσπέρας δέ, προανάγνωσις οὐ γίνεται, ἀλλὰ τρία ἀντίφωνα, τὸ Κλῆρον, Κύριε, καὶ τὸ τελευταῖον καὶ τὸ Κύριε, ἐκέκραξα. Καὶ εἰσοδεύει ὁ πατριάρχης μετὰ τοῦ μεγαλείου καὶ τῶν ἱερέων καὶ τοῦ θυμιατοῦ τοῦ μεγάλου καὶ μανουαλίων γ', καὶ ἀνέρχονται ἐν τῷ συνθρόνῳ. Καὶ εὐθὺς λέγεται προκείμενον, ἦχος πλ. δ'· Πᾶσα ἡ γῆ προσκυνησάτωσαν. Στίχος α'· Ἀλαλάξατε τῷ Κυρίῳ πᾶσα, ἕως· αἰνέσει αὐτοῦ. Στίχος β'· Εἶπατε τῷ Θεῷ· ὡς φοβερά, ἕως· οἱ ἐχθροί σου. Ἀνάγνωσμα α', Γενέσεως· Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν, τέλος· ἡμέρα μία.

Καὶ μετὰ τοῦτο κατέρχεται ὁ πατριάρχης ἐκ τοῦ συνθρόνου, καὶ ἀπέρχεται εἰς τὸ μέγα βαπτιστήριον καὶ ἀλλάσσει τὸ στιχάριον τὸ ἄσπρον καὶ εἰσέρχεται εἰς τὴν κολυμβήθραν καὶ κατὰ τὸ σύνηδες θυμιᾷ τρίτον, γυρεύων τὴν ἀγίαν κολυμβήθραν, ὁψικευόντων τῶν διακόνων, καὶ ποιῇ κατὰ τὴν τάξιν ἐκεῖ τὰ τῆς βαπτίσεως φωτίσματα.

Ἐν τούτῳ δὲ λέγονται εἰς τὸν ναὸν τὰ λοιπὰ ἀναγνώσματα, ἔχουν ἀνάγνωσμα β', προφητείας Ἡσαΐου· Φωτίζον, φωτίζον, Ἱερουσαλήμ, τέλος· ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ. Ἀνάγνωσμα γ', τῆς Ἐξόδου· Εἶπεν Κύριος πρὸς Μωσῆν, τέλος· Πάσχα ἐστὶ Κυρίου. Προκείμενον β', ἦχος γ'· Κύριος φωτισμός μου καὶ σωτήρ μου. Στίχος α'· Κύριος ὑπερασπιστὴς τῆς ζωῆς μου. Στίχος β'· Ἐὰν παρατάξηται ἐπ' ἐμέ, ἕως· ἐγὼ ἐλπίζω. Ἀνάγνωσμα δ', προφητείας Ἰωνᾶ· Ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς Ἰωνᾶν, τέλος· καὶ κτήνη πολλά· Ἀνάγνωσμα ε', Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ· Παρενέβαλον υἱοὶ Ἰσραὴλ, <τέλος· καὶ ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς οὕτως. Ἀνάγνωσμα ζ', τῆς Ἐξόδου· Ἐξήραντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐκ Σοκχώθ> τέλος· καὶ Μωσῆς τῷ θεράποντι αὐτοῦ. Καὶ εὐθὺς ὁ ψάλτης, ὅταν λέγει ὁ διάκονος· Σοφία, ἐκεῖνος λέγει· Ὁδὴ τῆς Ἐξόδου· Ἀσωμεν τῷ Κυρίῳ, ἐνδόξως

7 Ps 85 || Ps 140 10 Ps 65,4.1-2.3 13 Gen 1,1-5 20 Is 60,1-16
21 Ex 12,1-11 23 Ps 26,1^a.1^b.3 25 Ion 1,1-4,11
26 Ios 11,5^b-15^a 28 Ex 13,20-14,31 30 Ex 15,1^b

1 προέλθετε] προέλθωμεν, καὶ ἀπολύει P || καὶ εὐθὺς usq 2 πατριάρχου om P
9 τοῦ μεγάλου om P 11 Κυρίῳ] Θεῷ Ralphis 14 κατέρχεται usq συνθρόνου om P 14-15 καὶ ἀπέρχεται usq 19 ἔχουν] ἀπέρχεται ὁ πατριάρχης εἰς τὸ (τὸν ?) βαπτιστὴν καὶ βαπτίζει P 15 τὸ μέγα] τὸν μέγαν H
22 ἦχος γ' om P 24 Στίχος β' usq ἐλπίζω (ps 26,3) om P 27 τέλος usq 28 Σοκχώθ ex P 29 ψάλτης add ἀντὶ προκειμένου P

paix. Après le renvoi, le patriarche baptise dans le petit baptistère ⁽¹⁾.

Vers la sixième heure, l'empereur fait son entrée et change la couverture de la Sainte Table, le patriarche encense et ensuite on ouvre l'église.

Le soir, il n'y a pas de lecture, mais trois antiphones: le *Incline, Seigneur* (ps 85), le dernier <antiphone> et le *Seigneur, j'ai crié* (ps 140). Le patriarche fait son entrée avec l'évangile, les prêtres, le grand encensoir et trois chandeliers, et monte au trône de l'abside. On dit ensuite le prokeimenon, mode 4 pl.: ps 65,4; 1er stique: *ibid.* 1-2; 2e stique: *ibid.* 3. 1e lecture: *Gen* 1,1-5.

Puis, le patriarche descend de l'abside et va au grand baptistère ⁽²⁾. Il revêt un sticharion blanc, entre dans <la salle de> la piscine <baptismale>, et comme d'habitude encense trois fois, en faisant le tour de la sainte piscine, escorté par les diacres, et il y baptise selon l'ordo.

Entretiens l'on fait dans la nef les autres lectures. 2e lecture: *Is* 60,1-16. 3e lecture: *Ex* 12,1-11. 2e prokeimenon, mode 3: ps 26,1^a; 1er stique: *ibid.* 1^b; 2e stique: *ibid.* 3. 4e lecture: *Ion* 1,1-4,11. 5e lecture: *Ios* 11,5^b-15^a ⁽³⁾. 6e lecture: *Ex* 13,20-14,31. Ensuite, lorsque le diacre dit: *Sagesse*, le psalte dit: *Cantique de l'Exode*. *Chantons au Seigneur, car il s'est couvert de gloire* (*Ex* 15,1^b). Et il

⁽¹⁾ Le petit baptistère était probablement situé derrière l'abside de Sainte-Sophie. Cf. ANTONIADÈS, *Hagia Sophia* II, 160.

⁽²⁾ Le Grand Baptistère, bâti par Justinien, était situé sur le côté sud-ouest de Sainte-Sophie, un peu en retrait par rapport à la façade. Il avait la forme d'une petite église, avec une salle, où se trouvait la piscine, et un narthex. Pour aller du baptistère à la basilique, il fallait traverser la Belle Porte, et à travers le propylée et la moitié droite du narthex, on arrivait aux Grandes Portes ou Portes centrales, par où on entrait dans la nef. Cf. ANTONIADÈS, *op. cit.*, I, planche 17 et pp. 123-30.

⁽³⁾ Dans la vigile actuelle, cette lecture est remplacée par *Ios* 5,10-15.

γὰρ [δεδοξασται]. Καὶ πληροῦ τὴν ὥδην ὅλην ἐν τῷ ἄμβωνι, κατὰ
στίχου δεχομένου τοῦ λαοῦ ἀπὸ ἐνάρξεως τοῦ α' στίχου. Ἀσωμεν τῷ
Κυρίῳ, ἐνδόξως, καὶ Δόξα καὶ μίαν περισσὴν. Καὶ εὐθὺς κατέρχεται
καὶ ἀνάρχεται ἀνάγνωσμα ζ', προφητείας Σοφονίου. Τάδε λέγει Κύριος·
5 ὑπόμεινόν με, τέλος· καὶ οὐκ ὄψῃ κακὰ οὐκέτι.

Καὶ ἐὰν συμβῇ παρατεῖναι τὸν πατριάρχην εἰς τὸ βαπτίζειν, ἀναγι-
νώσκονται ἐνορδίνως ἀπὸ τοῦ η' ἀναγνώσματος καθὼς ὑποτέτακται.
229^r Εἰ δὲ πρὸς πληρῶμα ἔχει τοῦ βαπτίζεσθαι, ἀπὸ τοῦ ζ' ἀναγνώσματος,
εὐθὺς ἀναγινώσκειται ὁ Δανιὴλ καὶ μετὰ τοῦτο τὸ Εὐλογοεῖτε.

10 Εἰ δὲ ὡς προεῖρηται παρατείνει ὁ πατριάρχης εἰς τὸ βαπτίζειν,
λέγεται ἀνάγνωσμα η', Βασιλειῶν γ'. Ἐγένετο ῥῆμα [Κυρίου] πρὸς
Ἡλιοῦ, τέλος· ἐν τῷ στόματί σου ἀληθινόν. Ἀνάγνωσμα θ', προφητεία
Ἡσαίου. Ἀγαλλιᾶσθω ἡ ψυχὴ μου, τέλος· Κύριος ἐπὶ σοί. Ἀνάγνωσμα
ι', Γενέσεως. Ὁ Θεὸς ἐπείραξε τὸν Ἀβραάμ, τέλος· τῆς ἐμῆς φωνῆς.
15 Προκειμένον δ', ἤχος πλ. β'. Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν, εὐπρέπειαν.
Στίχος α'. Ἐνεδύσατο Κύριος. Στίχος β'. Καὶ γὰρ ἐστερέωσε τὴν
οἰκουμένην. Ἀνάγνωσμα ια', προφητείας Ἡσαίου. Πνεῦμα Κυρίου
ἐπ' ἐμέ, τέλος· εὐφρανθήσονται ἐπὶ Κυρίῳ. Ἀνάγνωσμα ιβ', Βασιλειῶν
δ'. Ἐγένετο ἡμέρα, καὶ διέβη Ἑλισσαιέ, τέλος· τὸν υἱὸν αὐτῆς καὶ
20 ἐξῆλθεν. Ἀνάγνωσμα ιγ', προφητείας Ἡσαίου. Τάδε λέγει Κύριος·
ποῦ ὁ ἀναβιβάσας, τέλος· καὶ μνησθήσονται. Ἀνάγνωσμα ιδ', προφη-
τείας Ἱερεμίου. Τάδε λέγει Κύριος· Ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, τέλος·
οὐ μὴ μνησθῶ ἔτι. Ἀνάγνωσμα ιε', προφητείας Δανιὴλ. Ἐτοὺς ὀκτω-
καιδεκάτου Ναβουχοδονόσορ, τέλος· ἐν τῇ καμίνῳ λέγοντες. Εἴτα
25 λέγει ὁ ψάλτης προκειμένον οὕτως, ὕμνος τῶν τριῶν παίδων. Εὐλο-
γεῖτε πάντα τὰ ἔργα Κυρίου τὸν Κύριον, καὶ ὁ λαὸς ἀποκρίνεται·
ὕμνεϊτε καὶ ὑπερυψοῦτε, καὶ λοιπὸν στιχολογεῖ κατὰ στίχον, ἕως τὸ
Εὐλογοῦμεν Πατέρα καὶ Υἱὸν καὶ ἅγιον Πνεῦμα, καὶ μόνον ἕως οὗ
30 εἰσῆλθεν ὁ πατριάρχης εἰς τὴν εἴσοδον μετὰ τῶν νεοφωτίστων. Τοῦτο
δὲ ψάλλοντες, κατέρχονται [οἱ ἱερεῖς] ἐκ τοῦ συνθρόνου, καὶ ἀλλάσ-
σουσι στιχάρια ἄσπρα.

4 Soph 3,8-15 9 Dan 3,57 11 1 Reg 17,8-24 13 Is 61,10-62,5
14 Gen 22,1-18 15 Ps 92,1^a.1^b.1^c 17 Is 61,1-10 19 2 Reg 4,8-37
20 Is 63,11-64,4 22 Ier 38,31-34 23 Dan 3,1-51 25 Dan 3,57

1 δεδοξασθε H 6-7 ἀναγινώσκονται ἐνορδίνως om P 7 καθὼς
usq 8 ἀναγνώσματος om P 9 ὁ Δανιὴλ καὶ ex P 10 εἰς τὸ βαπτίζειν
ex P 20 Ἡσαίου usq 21 προφητεία om H, ex P 30 οἱ ἱερεῖς] οἱ ἐρεῖς H

chante sur l'ambon le cantique en entier. Le peuple, à chaque
stique, depuis le premier, répond: *Chantons au Seigneur, car il*
s'est couvert de gloire. <Le psalte dit> le *Gloria Patri* et <l'on chante
le refrain> encore une fois. <Le psalte> descend <de l'ambon>
et l'on commence la 7e lecture: *Soph 3,8-15.*

Si le patriarche doit baptiser encore longtemps, on fait toutes
les autres lectures, à partir de la 8e, comme prévu. Si, par contre, il
est près de terminer les baptêmes, après la 7e lecture on lit celle
de Daniel et ensuite <on chante> le *Benedicite* ⁽¹⁾.

Si donc le patriarche doit baptiser encore longtemps, 8^e lec-
ture: 1 Reg 17,8-24. 9^e lecture: Is 61,10-62,5. 10^e lecture: Gen 22,1-18.
4^e prokeimenon, mode 2 pl.: ps 92,1^a; 1er stique: *ibid.* 1^b; 2^e stique:
ibid. 1^c. 11^e lecture: Is 61,1-10. 12^e lecture: 2 Reg 4,8-37. 13^e lecture:
<Is 63,11-64,4. 14^e lecture:> Ier 38,31-34. 15^e lecture: Dan 3,1-51.
Ensuite le psalte dit ce prokeimenon, hymne des trois jeunes-gens:
Bénissez le Seigneur, toutes les œuvres du Seigneur (Dan 3,57) et
le peuple répond: *Louez-le et exaltez-le <pour les siècles>.* Le <psalte>
continue à chanter les stiques, jusqu'à: *Béniissons le Père, le Fils*
et le Saint-Esprit, mais seulement jusqu'au moment où le patriar-
che entre par la porte ⁽²⁾ avec les nouveaux baptisés. En chantant
le <cantique>, les prêtres descendent de l'abside et revêtent des
sticharia blancs.

(1) La vigile pascalle, comme celles de Noël et de l'Épiphanie, com-
portait donc sept lectures (1e à 7e). Celle de Daniel (15e) appartenait,
avec l'Apôtre et l'Évangile, à la Liturgie eucharistique. Les autres sept
lectures (8e à 14e) étaient prévues seulement pour le cas où le nombre
de baptêmes était très élevé. Le jour de l'Épiphanie, on prévoyait cinq
lectures, outre les sept de la vigile, pour une éventualité semblable.

(2) Par la porte principale de la Basilique, entre le narthex intérieur
et la nef. Plus bas elle sera appelée « les portes centrales ». L'esonarthex,
en effet, communiquait avec la nef par neuf portes monumentales, dont
les trois du milieu étaient réservées au cortège impérial et patriarcal.
Cf. JANIN, *Eglises*, 477.

Τοῦ δὲ πατριάρχου χρίοντος τῷ μύρῳ τοὺς νεοφωτίστους, ὁ πρω-
τος πριμικήριος τῶν ψαλτῶν λέγει· "Οσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε,
Χριστὸν ἐνεδύσασθε, ἀλληλούια. Καὶ ὅταν κινήσῃ ὁ πατριάρχης μετὰ
τῶν νεοφωτίστων τοῦ εἰσελθεῖν εἰς τὴν β' εἴσοδον, ὁ β' πριμικήριος·
5 Μακάριοι ὧν ἀφένθησαν αἱ ἀνομίαι. Στίχος· Μακάριος ἀνὴρ ᾧ οὐ μὴ
λογίσῃται Κύριος ἁμαρτίαν, ἕως· δόλος. "Ότε δὲ ἔλθῃ εἰς τοὺς μέσους
πυλῶνας, ὁ μὲν πατριάρχης γονυκλιτεῖ γ' καὶ οὕτως εἰσέρχεται.

Καὶ συνεισέρχονται μετ' αὐτοῦ εἰς τὸ θυσιαστήριον ἰβ' ἀρχιερεῖς
ἡλλαγμένοι, μετὰ τῶν ὁμοφορίων αὐτῶν, οἵτινες αὐτῷ καὶ εἰς τὴν καθέ-
10 δραν συνανέρχονται. Οἱ δὲ λοιποὶ προσκαλοῦνται μετὰ τὴν ἀπόλυσιν
τοῦ εὐαγγελίου. Καὶ ὁ μὲν πατριάρχης διὰ τῆς εἰσόδου εἰσέρχεται,
οἱ δὲ ἰβ' διὰ τῆς πλαγίας.

Ὁ δὲ ψάλτης, εἰσοδεύοντος τοῦ πατριάρχου λέγει στίχον β'· Εἶπα·
ἐξαγορεύσω κατ' ἐμοῦ, ἕως· τῆς καρδίας μου. Καὶ ὅτε φθάσωσι πλησίον
15 τοῦ ἁμβωνος, κατέρχεται ὁ ἐν τῷ ἁμβωνί ψάλτης, καὶ ὁ ψάλλων τὸ Γ
Μακάριοι ὧν ἀφένθησαν αἱ ἀνομίαι ἀποδύεται τὸ φελώνιον αὐτοῦ καὶ
ἀνέρχεται εἰς τὸν ἁμβωνα καὶ λέγει ἐφεξῆς τὸν ψαλμόν, καὶ μετὰ τὸ
εἰσελθεῖν τὸν πατριάρχην εἰς τὸ θυσιαστήριον, δίδωσιν ὁ ἀρχιδιάκονος
εὐλογίαν τῷ ψάλτῃ καὶ λέγει τὴν περισσὴν καὶ κατέρχεται.

2 Gal 3,27

5 Ps 31,1.2

13 Ps 31,5^{cd}

15 Ps 31,1

1 τῷ μύρῳ] τὸν μύρον H 3 ἀλληλούια add Στίχος· Ὁ Κύριος ἐβασί-
λευσεν (ps 92,1^a)· Χριστὸν ἐνεδύσασθε, ἀλληλούια. Καὶ κατὰ στίχον, ἕως οὗ
πληρωθῇ ὁ ψαλμός, λέγει· Χριστὸν ἐνεδύσασθε, ἀλληλούια P 4 πριμικήριος
add τῶν ψαλτῶν ἄρχεται ἔμπροσθεν αὐτῶν ψαλμόν, ἤχος βαρύς, καὶ λέγει P
7 γ' om P 8 Καὶ συνεισέρχονται usq 12 πλαγίας om P 13 εἰσοδεύοντος τοῦ
πατριάρχου om P 15 τὸ bis H 16 τὸ] τὸν H 18 δίδωσιν usq 19 εὐλο-
γίαν] ἕως οὗ δώσῃ αὐτῷ ὁ διάκονος <καιρὸν> ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ μετὰ τὸ
εἰσελθεῖν τὸν πατριάρχην εἰς τὸ ἱερατεῖον, δίδωι εὐλογίαν τῷ ψάλτῃ P

<Au baptistère> tandis que le patriarche administre l'onction
avec le Chrême aux nouveaux baptisés, le chef du premier chœur
de psaltes ⁽¹⁾ dit: *Vous qui avez été baptisés dans le Christ, vous*
avez revêtu le Christ, alléluia (Gal 3,27) ⁽²⁾. Lorsque le patriarche
se met en mouvement avec les nouveaux baptisés pour traverser
le second seuil ⁽³⁾, le chef du second chœur <chante>: ps 31,1 ⁽⁴⁾;
stique: *ibid.* 2. Lorsqu'on arrive aux portes centrales ⁽⁵⁾, le pa-
triarche s'agenouille trois fois et entre ensuite.

Douze évêques, après avoir revêtu <leurs ornements> ⁽⁶⁾,
avec leurs omophoria, entrent avec lui au sanctuaire et montent
avec lui au trône de l'abside. Les autres ⁽⁷⁾ sont appelés après le
renvoi <qui a lieu> après l'évangile ⁽⁸⁾. Le patriarche entre par la
porte <centrale du sanctuaire>, les douze <évêques> par la <porte>
latérale.

Au moment où le patriarche entre <dans l'église>, le psalte
dit le deuxième stique: ps 31,5^{cd}. Lorsqu'il arrive près de l'ambon,
le psalte qui était sur l'ambon descend, et celui qui chante le ps 31
quitte son phélonion et monte à l'ambon, où il continue le psaume.
Après l'entrée du patriarche au sanctuaire, l'archidiacre donne la
bénédiction au psalte, et celui-ci fait la dernière reprise ⁽⁹⁾ et
descend <de l'ambon>.

⁽¹⁾ Selon CLUGNET, *Dictionnaire*, le primicère était un ecclésiastique
chargé de diriger le chant. Puisque dans le ms H il est question de deux
primicères, chacun d'eux devait être le chef d'un chœur.

⁽²⁾ Selon P ce tropaire était chanté avec les versets du ps 92. A la
fin de chaque verset on ne répétait pas le tropaire en entier, mais seulement
la deuxième partie: *Vous avez revêtu le Christ, alléluia*. A la fin, sans doute,
après le *Gloria Patri*, on chantait le tropaire en entier, comme au début.
Cf. l'apparat critique du texte.

⁽³⁾ C'est sans doute la « Belle Porte », ou porte méridionale de l'esonarthex, qu'on passait en allant du Grand Baptistère aux Portes centrales de la Basilique. Cf. ANTONIADÈS, *op. cit.*, I, 146-149 et JANIN, *Eglises*, 477.

⁽⁴⁾ Ce verset est le refrain qu'on répétait au long du psaume.

⁽⁵⁾ De la basilique, qui mettaient en communication l'esonarthex avec la nef.

⁽⁶⁾ C.-à-d. en ornements blancs.

⁽⁷⁾ « Les autres », c.-à-d. les prêtres, probablement.

⁽⁸⁾ Litt.: « Le renvoi de l'évangile », probablement le renvoi des catéchumènes après l'évangile ou peut-être, simplement, « l'évangile terminé ».

⁽⁹⁾ C'est la répétition finale, après le *Gloria Patri*, du refrain du ps 31, qui était le verset: *Heureux qui sont absous de leurs péchés*.

229^v Εὐχὴ δὲ οὐ γίνεται, οὐδὲ λέγονται ἀντίφωνα. Ἀντὶ δὲ τοῦ τρισαγίου, λέγουσιν οἱ ψάλται· || Ὅσοι Γεῖς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε¹. Προκείμενον δὲ οὐ λέγεται, ἀλλ' εὐθύς ὁ ἀπόστολος πρὸς Ῥωμαίους· Ἀδελφοί, ὅσοι ἐβαπτίσθημεν εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν, τέλος· ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ 5 Κυρίῳ ἡμῶν. Καὶ ἀντὶ τοῦ ἀλληλούια, ἤχος βαρύς· Ἀνάστα, ὁ Θεός, κρῖνον τὴν γῆν. Στίχος α'· Ὁ Θεὸς ἔστη ἐν συναγωγῇ θεῶν, ἕως διακρίνει. Στίχος β'· Ἔως πότε κρῖνετε ἀδικίαν, ἕως δικαιώσατε. Στίχος γ'· Οὐκ ἔγνωσαν οὐδὲ συνῆκαν, ἕως τέλους. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον, κεφ. τιβ'· Ὅπῃ σαββάτων, τῇ ἐπιφωσκούσῃ, τέλος· Γ τοῦ 10 αἰῶνος¹, ἀμήν. Οἱ ψάλται τὸν μυστικὸν ὕμνον· Οἱ τὰ Χερουβίμ. Κοινωνικὸν τὸ ἀρχαῖον· Αἰνεῖτε, τὸ δὲ νέον· Ἐξηγέρθη ὡς ὁ ὑπνῶν Κύριος καὶ ἀνέστη σῶζων ἡμᾶς, ἀλληλούια.

Χρὴ γινώσκειν ὅτι, ἐὰν οὐκ εἰσὶ βαπτίσματα, μετὰ τὸ Εὐλογεῖτε λέγεται τὸ Ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε, καὶ προκείμενον· Μακάριοι ὧν ἀφῆθησαν αἱ ἀνομίες. Στίχος· Μακάριος ἀνὴρ ὃς οὐ μὴ λογίσῃται Κύριος ἁμαρτίαν, ἕως δόλος. Καὶ οὕτως ὁ ἀπόστολος καὶ ἡ λοιπὴ ἀκολουθία.

Δεῖ δὲ εἰδέναι ὅτι τὰ εὐαγγέλια ἀναγινώσκονται οὕτως· ἀπὸ τοῦ Πάσχα ἕως τῆς Ν' τοῦ κατὰ Ἰωάννην εὐαγγελίου, ἀπὸ τῆς Ν' ἕως τοῦ νέου ἔτους τὸ κατὰ Ματθαῖον, ἀπὸ τοῦ νέου ἔτους μέχρι τῶν νηστειῶν τὸ κατὰ Λουκᾶν, ἀπὸ τῶν νηστειῶν 20 μέχρι τῶν Βαῶν τὸ κατὰ Μάρκον.

2 Gal 3,27 3 Rom 6,3-11 5 Ps 81,8.1.2-3.5-7 9 Mt 28,1-20
11 Ps 148,1 || Cf. ps 77,65 13 Dan 3,57 14 Gal 3,27 || Ps 31,1.2

2 οἱ ψάλται om P 8 τέλους add καὶ τούτου ψαλλομένου οἱ ἱερεῖς κάθονται ἐν τῷ συνθρόνῳ P 9 κεφ. τιβ' P || τοῦ usq 10 αἰῶνος] τῶν αἰώνων H
16 ἡ] οἱ H

On ne dit ni prière ni antiphones. Au lieu du trisagion, les psaltes disent: *Vous qui avez été baptisés dans le Christ* (Gal 3,27). Il n'y a pas de prokeimenon, mais tout de suite l'apôtre: Rom 6,3-11. A la place de l'alléluia: ps 81,8; 1re stique: *ibid.* 1; 2e stique: *ibid.* 2-3; 3e stique: *ibid.* 5-7 (¹). Evangile: Mt 28,1-20. Les psaltes <chantent> le Chérubicon. Ancien koinonicon: ps 148,1. Le nouveau: *Le Seigneur s'est réveillé comme quelqu'un qui dort, et il s'est levé pour nous donner le salut, alléluia* (cf. ps 77,65).

N. B. — S'il n'y a pas de baptêmes, après le *Benedicite* on dit le *Vous qui avez été baptisés dans le Christ* (Gal 3,27) et le prokeimenon: ps 32,1; stique: *ibid.* 2^a. Ensuite l'apôtre et le reste de l'accolouthie.

Les évangiles se lisent ainsi: Depuis Pâques jusqu'à la Pentecôte l'évangile de Jean, depuis la Pentecôte jusqu'au Nouvel An (²) celui de Matthieu, depuis le Nouvel An jusqu'au Carême celui de Luc, depuis le Carême jusqu'aux Rameaux celui de Marc.

(¹) Jusqu'à ce moment, le caractère de la vigile a été purement baptismal. C'est le chant du ps 81 qui constitue le *praeconium* de la Résurrection, à laquelle se réfère aussi l'évangile. Dans le rite romain, c'est aussi le chant solennel de l'alléluia avant l'évangile qui inaugure la partie pascale de la célébration.

(²) Le Nouvel An était le 23 septembre. Cf. ce jour.

Ἀρχοτέλειαι τῶν Πράξεων καὶ τοῦ ἁγίου Εὐαγγελίου
ἀπὸ τῆς ἁγίας Ἀναστάσεως μέχρι τῆς ἁγίας Πεντηκοστῆς.

Τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ κυριακῇ πρωί, εἰς τὸν ὄρθρον, ψάλλεται τὸ α' ἀντίφωνον, τὸ Ἐγὼ ἐκοιμήθην, καὶ τὰ γ' ἀντίφωνα τοῦ Ἀμώμου. Εἰς δὲ τὸ 5 λυχνικόν, εἴτε εἰς μάρτιον φθάσῃ ἡ ἁγία κυριακὴ εἴτε εἰς ἀπρίλιον, ψάλλονται ἀντίφωνα β', καὶ ἄρχομεν ἀπὸ τοῦ α' ψαλμοῦ.

Καὶ τῇ β' τῆς διακαινησίμου προστίθεται εἰς τὸ λυχνικὸν ἀντίφωνον ἓν, καὶ γίνονται ιγ'. Ἐν δὲ τῷ ὄρθρῳ τῆς αὐτῆς β' ψάλλονται ἀντίφωνα ζ'.

Καὶ λοιπὸν ἕως κγ' τοῦ ἰουλίου μηνὸς ἐν τῇ μνήμῃ τῶν ἁγίων πατέρων τῆς ε' 10 συνόδου τῶν εὐρεθέντων κατὰ Σευήρου τοῦ δυσσεβοῦς, ἦτοι τῶν δειλινῶν ἀλλακτῶν, τὰ αὐτὰ ζ' ἀντίφωνα ψάλλονται εἰς τὸν ὄρθρον, ἐν δὲ τοῖς λυχνικοῖς, μέχρι τῆς συμπληρώσεως τοῦ ἀπριλίου μηνός, τὰ ιγ' ἀντίφωνα.

Τῇ δὲ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ κυριακῇ, ἡ Ἀνάστασις ἐορτάζεται τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ ἀγιωτάτῃ 15 Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ καὶ ἐν ταῖς κατὰ τόπον παντὸς τοῦ κόσμου ἁγίαις ἐκκλησίαις.

Καὶ ψάλλονται εἰς τὸν ὄρθρον, καθὼς εἴρηται, ἀντίφωνα 230^r δ', καὶ εἰς τὸ γ' ἀντίφωνον τοῦ Ἀμώμου, πρὸ δύο στίχων τῆς εἰσόδου, λέγεται τροπάριον, ἡχος γ', ἐν τῷ νάρθηκι. Ἐν τῇ εἰσόδῳ τῆς 20 κτίσεως καὶ ῥηγνυμένου καταπετάσματος, τοὺς ἐν τῷ ἄδη μοχλοὺς καὶ τὰς πύλας συνέτριψας, καὶ δῆσας τὸν ἰσχυρόν, ἠγέρθητι ὡς κρα- 25 δ'. Σήμερον σωτηρία τῷ κόσμῳ· ἄσωμεν τῷ ἀναστάντι ἐκ τάφου, τῷ

3 Ps 3,6 4 Ps 118 18 Ps 118 24 Dan 3,57

3 Τῇ ἁγίᾳ usq 12 ἀντίφωνα om P 13 κυριακῇ add τοῦ Πάσχα P || ἡ Ἀνάστασις usq 16 ἐκκλησίαις om P. 17 Καὶ om P || καθὼς εἴρηται om P 18 πρὸ δύο usq εἰσόδου om P 19 ἐν τῷ νάρθηκι κάτω (DMITR. perpe- ram κατὰ) νάρθηκος P || Συνκλουμένης H 21 ὡς κραταῖός, τὰς ψυ- ex P 22-23 φθορᾶς ἀνα- ex P 26 Hic et in diebus qui sequuntur, abbreviatio- nem quae in ms. P apparet, composita ex litteris Evoy, interpretatur Dmi- trievskij Εὐλογητός, nos autem, cum ms. H, Εὐλογεῖτε

Incipit et desinit <des pericopes> des Actes
et du saint Evangile depuis la Sainte Résurrection
jusqu'à la Sainte Pentecôte.

N. B. — Le dimanche de Pâques, le matin, à l'orthros, on chante le premier antiphone, <c.-à-d.> le *Moi, je me suis couché* (ps 3,6), et les trois antiphones du ps 118. Au lucernaire, que Pâques tombe en mars ou en avril, on chante 12 antiphones, en commençant par le ps 1.

Le lundi du Renouveau, on ajoute au lucernaire un antiphone: on en chante donc 13. A l'orthros du lundi on chante 7 antiphones (1).

Pareillement jusqu'au 23 juillet, mémoire des Pères du cinquième Concile contre l'impie Sévère (2), bien que <le nombre d'antiphones> varie le soir, à l'orthros on chante toujours 7 antiphones. Au lucernaire, jusqu'à la fin d'avril, 13 antiphones.

Le Saint et Grand Dimanche, on fête la RÉSURRECTION DE NOTRE GRAND DIEU ET SAUVEUR JÉSUS-CHRIST, dans la Grande Eglise et dans toutes les saintes Eglises en tout lieu du monde entier.

<ACOLOUTHIE:> A l'orthros, comme on l'a dit, on chante quatre antiphones. Au troisième antiphone du ps 118, deux stiques avant l'entrée, on dit, au narthex, le tropaire, mode 3: *Tandis que s'ébranlait la création et que le voile se déchirait, tu as brisé les verrous et les portes de l'Hadès; ayant lié le Fort, tu t'es levé, car tu fus le <plus> fort, arrachant les âmes, comme des brebis, à l'emprise du chasseur. Christ Dieu, qui as ramené notre vie de la corruption, gloire à toi!* Ensuite on fait l'entrée et l'on dit le *Benedicite*. Au ps 50, tropaire, mode 4: *Aujourd'hui c'est le salut du monde: chan-*

(1) C'est un fait curieux que, dans le rite de Constantinople, la *psalmodia currens*, d'origine monastique, existe même le jour de Pâques et pendant la semaine pascale. Dans le rite byzantin de Saint-Sabas, cette psalmodie est supprimée aux vêpres et au nocturne depuis le dimanche de Pâques jusqu'au samedi suivant. Dans le rite chaldéen et au romain, pareillement, le nocturne est omis pendant ces jours, et il n'en reste que les trois psaumes de l'ancienne vigile cathédrale, ou leur équivalent.

(2) La mémoire du Synode se célèbre le dimanche qui suit le 16 juillet. Le 23 juillet est donc la date extrême de cette célébration.

ἀρχηγῷ τῆς ζωῆς Χριστῷ τῷ Θεῷ. Καὶ μετὰ τὸν ὄρθρον, προανάγνωσις ἐκ τοῦ ἀποστόλου.

Χρὴ δὲ γινώσκειν ὅτι ἕως τῆς Ν' ὁ ἀπόστολος προαναγινώσκεται, εὐαγγέλιον δὲ οὐ λέγεται.

- 5 Μετὰ δὲ τὸν ὄρθρον, τὰ ἀντίφωνα τῆς λειτουργίας. Ἀντίφωνον α', ψαλμὸς ξε'. Ἀλαλάξατε τῷ Κυρίῳ, πᾶσα ἡ γῆ. Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, καὶ ἀλλάσσουσι. Πρεσβείαις τῶν ἁγίων. Ἀντίφωνον β', ψαλμὸς ξς'. Ὁ Θεὸς οἰκτιρῆσαι ἡμᾶς καὶ εὐλογῆσαι ἡμᾶς, ἐπιφάναι. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, καὶ εἰς τὸ Δόξα. Ὁ μονογενὴς
- 10 Υἱὸς καὶ Λόγος. Ἀντίφωνον γ', ψαλμὸς ξζ'. Ἀναστήτω ὁ Θεὸς καὶ διασκορπισθήτωσαν. Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, θανάτῳ θάνατον πατήσας. Καὶ εἰσοδεῦει, τὸν στίχον τοῦτον λέγων. Ἐν ἐκκλησίαις εὐλογεῖτε τὸν Θεόν, Κύριον ἐκ πηγῶν Ἰσραὴλ. Ἀντὶ δὲ τοῦ τρισαγίου, τροπάριον, ἥχος πλ. α'. Ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε, Χριστὸν
- 15 ἐνεδώσασθε, ἀλληλούια.

Τὰ δὲ αὐτὰ ἀντίφωνα καὶ τὸ Ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε, καὶ τὸ κοινωνικὸν Σῶμα Χριστοῦ μεταλάβετε, μέχρι τοῦ σαββάτου τῆς διακαινησίμου οὕτως ψάλλονται ὡς τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἀγίας μεγάλης κυριακῆς.

- Προκείμενον, ἥχος πλ. δ'. Αὕτη ἡ ἡμέρα ἣν ἐποίησεν ὁ Κύριος, 20 ἀγαλλιασώμεθα. Στίχος α'. Ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ ὅτι ἀγαθός. Στίχος β'. Ἐἰπάτω ἡ δὴ οἶκος Ἰσραὴλ. Ὁ ἀπόστολος, Πράξεων ἡ ἀρχή. Τὸν μὲν πρῶτον λόγον, τέλος. καὶ ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς. Ἀλληλούια, ἥχος δ'. Στίχος α'. Σὺ, Κύριε, ἀναστὰς οἰκτιρήσεις τὴν Σιών, ἕως ἡκεί καιρὸς. Στίχος β'. Κύριος ἐξ οὐρανοῦ ἐπὶ τὴν γῆν ἐπέβλεψεν, 25 ἕως τῶν τεθανατωμένων. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, ἡ ἀρχή. λέγει ὁ διάκονος τὸ ῥωμαῖον, καὶ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ῥωμαίου εὐαγγελίου εἰρηνεύει ὁ πατριάρχης, καὶ λέγει ὁ διάκονος. Σοφία, πρόσχωμεν, καὶ ἄρχεται ὁ πατριάρχης. Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος. Ὁ διάκονος, ἐστὼς ἐν

6 Ps 65,1 8 Ps 66,2 10 Ps 67,2 12 Ps 67,27 14 Gal 3,27
19 Ps 117,24.1.2 21 Act 1,1-8 23 Ps 101,14.20^b-21 28 Io 1,1<-17>

3-4 εὐαγγέλιον δὲ οὐ λέγεται om P 6 Κυρίῳ] Θεῷ Rahlfs 13 Ἀντὶ usq 14 πλ. α' om P 21 Εἰπατε H 27 λέγει usq πρόσχωμεν] ὁ ἀρχιδιάκονος λέγει. Σοφία, καὶ ἐπιδίδοται τῷ πατριάρχῃ τὸ εὐαγγέλιον, καὶ λέγει ὁ πατριάρχης. Εἰρήνη πᾶσιν. Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην ἁγίου εὐαγγελίου τὸ ἀνάγνωσμα, καὶ ὁ ἀρχιδιάκονος λέγει. Ἐν σοφίᾳ πρόσχωμεν P 28 διάκονος add ὁ γραμικός P

tons à celui qui s'est levé du tombeau, à l'Auteur de la vie, le Christ Dieu! Après l'orthros, lecture de l'apôtre.

N. B. — Jusqu'à la Pentecôte, la lecture (entre l'orthros et la Liturgie) est prise de l'apôtre, non de l'évangile.

Après l'orthros⁽¹⁾, les antiphones de la Liturgie⁽²⁾: 1er antiphone, ps 65: *Par les prières de la Théotocos*, en alternant avec *Par les prières de tes saints*. 2e antiphone, ps 66: *Sauve-nous, Fils de Dieu*, et au Gloria: *O Fils unique et Verbe*. 3e antiphone, ps 67: *Le Christ est ressuscité des morts, écrasant la mort par sa mort*⁽³⁾. L'entrée se fait au chant du ps 67,27⁽⁴⁾. Au lieu du trisagion, tropaire, mode 1 pl.: *Vous qui avez été baptisés dans le Christ, vous avez revêtu le Christ, alléluia* (Gal 3,27).

N. B. — Les mêmes antiphones, le *Vous qui avez été baptisés*, et le koinonikon: *Recevez le Corps du Christ*, se chantent jusqu'au samedi du Renouveau comme au dimanche de Pâques.

Prokeimenon, mode 4 pl.: ps 117,24; 1er stique: *ibid.* 1; 2e stique: *ibid.* 2. Apôtre: Act 1,1-8. Alléluia, mode 4; 1er stique: ps 101,14; 2e stique: *ibid.* 20^b-21. Evangile: Io 1,1<-17>. Le diacre lit l'évangile en latin; quand il termine, le patriarche dit *Paix à tous*, et le diacre: *Sagesse, attention*. Le patriarche commence: *Au commencement était le Verbe*. Le diacre, debout sur l'ambon, reprend

(1) Et, naturellement, après la lecture.

(2) On remarquera l'absence du tropaire *Le Christ est ressuscité des morts*, avec les versets du ps 67, qu'on chante aujourd'hui avant le premier antiphone. Ce chant n'est, en effet, qu'un doublet du troisième antiphone. Son origine est à chercher dans une procession avant la Liturgie, comme celle qui a lieu le lundi après Pâques. Cf. ce jour, p. 99.

(3) Cf. *Horologion*, p. 735.

(4) On notera que le refrain *Sauve-nous, Fils de Dieu* ne suit pas le verset d'Entrée; ceci confirme l'antiquité de la pratique russe actuelle. Le chant de l'hypacoï et du contakion, qu'on ajoute aujourd'hui à celui du tropaire, n'existait pas au Xe siècle.

τῷ ἄμβωνι, προσυπακούων λέγει τρανότερον τὰ ὑπὸ τοῦ πατριάρχου ἀναγινωσκόμενα μέχρι συμπλήρωσεως. Μετὰ δὲ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ εὐαγγελίου, λέγει ὁ ἀρχιδιάκονος· Σοφία, ὁρθοί. Ὁ διάκονος τὴν μεγάλην ἐκτενὴν, οἱ ψάλται· Οἱ τὰ Χερουβίμ. Δεῖ δὲ εἰδέναι ὅτι γ' λέγεται 5 τὸ Οἱ τὰ Χερουβίμ, τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. Κοινωνικόν· Σῶμα Χριστοῦ.

Τῇ δὲ μεγάλῃ κυριακῇ ἐσπέρας, εἰς τὸ λυχνικόν, εἰς τὸ Κύριε, ἐκέκραξα, λέγεται τροπάριον, ἥχος β'· Ἐνδοξε ἀειπαρθένε Μήτηρ Χριστοῦ, προσάγαγε τὴν ἡμετέραν προσευχὴν τῷ Υἱῷ σου καὶ Θεῷ ἡμῶν. Προκείμενον, ἥχος βαρύς· Τίς Θεὸς μέγας ὡς ὁ Θεὸς ἡμῶν, 230^v 10 ἕως· θαυμάσια. Στίχος α'· Καὶ εἶπα· νῦν ἠρξάμην, ἕως· τοῦ Ὑψίστου. || Στίχος β'· Ἐμνήσθη τῶν ἔργων Κυρίου, ἕως· τῶν θαυμασίων σου. Στίχος γ'· Ἐγνώρισας ἐν τοῖς λαοῖς.

Χρὴ γινώσκων ὅτι τὸ ἀρχαῖον, μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ λυχνικοῦ, ἀνέρχεται ὁ πατριάρχης ἐν τοῖς εὐκτηρίοις τοῦ πατριαρχείου, καὶ ἐλέγετο ὑπὸ τοῦ διακόνου 15 ἡ μεγάλη ἐκτενὴ, καὶ ἀνεγίνωσκεν ὁ πατριάρχης τὸ εὐαγγέλιον τὸ ἀναστάσιμον τῆς πλευρᾶς ἕως· ἂν τινων κρατῇτε κεκράτηνται. Νῦν δὲ παρόντων αὐτῶν ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ τῆς Μεγάλῃς Ἐκκλησίας, ἀναγινώσκει τὸ εὐαγγέλιον ὑπὸ τοῦ α' πρεσβυτέρου ἐπὶ τοῦ ἄμβωνος.

Τῇ β' τῆς διακαινησίμου, μνήμη τῶν ἁγίων ἀποστόλων. Τε- 20 λεῖται δὲ ἡ τοιαύτη σύνοδος ἐν τῷ ἐπωνύμῳ αὐτῶν Ἰακώβ τῷ μεγάλῳ. Ἡ δὲ ἀκολουθία γίνεται οὕτως· ἐν τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ, εἰς τὸ τελευταῖον τοῦ ὁρθρου εἰσέρχονται ἕσω καὶ λέγεται τροπάριον, ἥχος β'· Ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος.

Μετὰ δὲ τὸν ὁρθρον, προανάνησις οὐ γίνεται, ἀλλ' εὐθὺς 25 εὐχὴ καὶ ἀντίφωνα. Καὶ γίνονται ἀντίφωνα γ', εἰς τὴν σωλαίαν. Τὸ α', ψαλμὸς ριθ'· Ἐλέησον ἡμᾶς, Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν. Τὸ β', ψαλμὸς ρκ'· Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου. Τὸ γ', ψαλμὸς ρκα'· Ἀλλη-

6-7 Ps 140 9 Ps 76, 14^b-15^a. 11. 12. 15^b 15-16 Io 20, 19-23 26 Ps 119 27 Ps 120 || Ps 121

1 προσυπακούων usq 2 συμπλήρωσεως] ἐκφωνεῖ κράζων τὰ λεγόμενα ὑπὸ τοῦ πατριάρχου οὕτως· Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος (Io 1, 1) P 2 Μετὰ usq 4 ἐκτενὴν om P 11 Στίχος β' usq Κυρίου ex P 13 τὸ ἀρχαῖον om P 14 ἐλέγετο usq 15 ἐκτενὴ] γίνεται ὑπὸ τοῦ διακόνου τὸ μέγα Κύριε, ἐλέησον P 15 ἀνεγίνωσκεν] ἀναγινώσκει P 16 Νῦν δὲ usq 18 ἄμβωνος om P 19 Τε- 20 λεῖται usq 20 μεγάλη om P 20 ναὶ] ναὶ H 21 Ἡ δὲ usq Ἐκκλησίᾳ om P 22 ἕσω add καὶ λέγομεν τὸ Εὐλογεῖτε (DMITR. Εὐλογητός) καὶ εἰς τὸν υ' P 24 προανάνησις] ἀνάγνωσις P 25 εὐχὴ καὶ ἀντίφωνα] γίνεται εὐχὴ ἀντιφώνου P 26 Θεὸς ἡμῶν add Τὸ ἀνταποκρινόμενον· Βοήθησον ἡμῖν, Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν P

les phrases lues par le patriarche, les prononçant à voix plus haute, jusqu'à la fin. L'évangile terminé, l'archidiacre dit: *Sagesse, debout*, le diacre, la grande ecténie, les psaltes le Chérubicon. En ce jour, le Chérubicon se dit trois fois. Koinonicon: *Recevez le Corps du Christ*, *goûtez à la source immortelle, alléluia*.

Le Grand Dimanche, le soir, au lucernaire. Au Seigneur, j'ai crié (ps 140), tropaire, mode 2: *Glorieuse toujours Vierge Mère du Christ, offre notre prière à ton Fils notre Dieu* (1). Prokeimenon, mode grave: ps 76, 14^b-15^a; 1er stique: *ibid.* 11; 2e stique: *ibid.* 12; 3e stique: *ibid.* 15^b.

N. B. — Autrefois, après la fin du lucernaire, le patriarche montait aux oratoires du Patriarcat, le diacre disait la grande ecténie et le patriarche lisait l'évangile: *Io 20, 19-23* (2). De nos jours, il se tiennent dans le sanctuaire de la Grande Eglise, tandis que, sur l'ambon, le proto-prêtre lit l'évangile.

<Semaine du Renouveau>

Lundi. Mémoire des saints Apôtres. Cette assemblée (3) a lieu dans le grand sanctuaire du même nom (4).

ACOLOUTHIE: A la Grande Eglise, au dernier <antiphone> de l'orthros on entre dans la nef et l'on dit le tropaire, mode 2: *En ressuscitant du sépulcre* (5).

<Procession:> Après l'orthros, il n'y a pas de lecture, mais tout de suite la prière et les antiphones. Les antiphones sont au nombre de trois, et on les chante sur la soléa. 1er antiphone, ps 119: *Aie pitié de nous, Christ notre Dieu*. 2e antiphone; ps 120: *Par les prières de la Théotocos*. Troisième <antiphone>, ps 121:

(1) C'est le refrain du ps 140 pour le dimanche soir, cf. O. STRUNK, *Byzantine Office at Hagia Sophia*, dans *Dumbarton Oaks Papers* 9-10 (1955-56), p. 201.

(2) La rédaction de ce passage dans H, mettant le premier verbe au présent et les autres à l'imparfait, montre que le scribe copiait un document plus ancien. P ne décrit que l'usage le plus ancien.

(3) Le ms., au lieu de *synaxis*, emploie le mot *synodos*.

(4) JANIN, *Eglises*, 46-55.

(5) Cf. *Horologion*, p. 133. Tropaire destiné, sans doute, à être chanté avec le ps 50 (cf. les autres jours de cette semaine).

λούια τὸ ἀπλοῦν δειλινόν, ἐνόρδινον ἕως οὗ εἰσέλθῃ ὁ πατριάρχης ἐν τῷ
 θυσιαστηρίῳ διὰ τῆς πλαγίας. Εἴτα δίδωσιν ὁ ἀρχιδιάκονος τῷ ἀναγ-
 νώστῃ εἰρήνην καὶ ποιεῖ ὁ διάκονος εὐχὴν συναπτὴν. Καὶ ἀνέρχονται οἱ
 ψάλται ἐν τῷ ἄμβωνι καὶ ἄρχονται τὸ Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, καὶ
 5 ἐξέρχεται ἡ λιτὴ.

Χρὴ δὲ εἰδέναι ὅτι μετὰ τὸ ἐξελθεῖν τὴν λιτὴν προσκυνεῖται ἡ θεία φίβλα ἐν
 τῇ ἁγίᾳ Ἐκκλησίᾳ μέχρι τοῦ καιροῦ τῶν ἀντιφώνων.

Οἱ δὲ ψάλται, μετὰ τῆς λιτῆς, ἐν τῷ Φόρῳ δοξάζουσι, καὶ ὁ διάκονος
 λέγει τὴν μεγάλην ἐκτενὴν καὶ ποιεῖ ὁ πατριάρχης εὐχὴν, καὶ οὕτως
 10 ἀπέρχεται εἰς τοὺς Ἀγίους Ἀποστόλους, καὶ πάλιν οἱ ψάλται δοξάζουσιν
 ἐκεῖ.

Καὶ μετὰ τὸ Δόξα, γίνεται εὐχὴ καὶ ἀντίφωνα γ', τὰ προγεγραμ-
 μένα τῆς ἁγίας κυριακῆς, καὶ τὰ λοιπά. Καὶ ἀντὶ τοῦ τρισαγίου· Ὅσοι
 εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε. Προκείμενον, ἦχος πλ. δ'· Εἰς πᾶσαν τὴν
 15 γῆν ἐξῆλθεν. Στίχος α'· Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν, ἕως· τὸ στερέωμα.
 Στίχος β'· Ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ ἐρεῖγεται, ἕως· γινώσκιν. Ἀνάγνωσμα τῶν
 Πράξεων· Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ὑπέστρεψαν οἱ ἀπόστολοι, ἕως·
 τῆς διακονίας ταύτης, καὶ ὑπερβαίνει καὶ λέγει· δεῖ οὖν τῶν συνελθόντων,
 τέλος· μετὰ τῶν ια' ἀποστόλων. Ἀλληλούια, ἦχος α'. Στίχος α'· Ἐξο-
 20 μολογήσονται οἱ οὐρανοί, ἕως· ἁγίων. Στίχος β'· Ὁ Θεὸς ἐνδοξαζόμενος
 ἐν βουλῇ, ἕως· κύκλῳ αὐτοῦ. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. η'.
 Θεὸν οὐδεὶς ἑώρακεν πώποτε, τέλος· Ἰωάννης βαπτίζων. Κοινωνικόν·
 Σῶμα Χριστοῦ.

Ὁμοίως δὲ καὶ ἐν τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ ἡ αὕτῃ ἀκολου-
 25 θία γίνεται κατὰ τάξιν, χωρὶς τοῦ ἀναγνώσματος τῶν Πράξεων· ἀναγινώ-
 σκεται δὲ οὕτως ἐκεῖ· Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, σταθεὶς ὁ Πέτρος
 σὺν τοῖς ια', τέλος· τὸ ὄνομα Κυρίου σωθήσεται.

Ἐσπέρας, εἰς τὸ λυχνικόν, προκείμενον, ἦχος βαρύς· Ὁ
 Θεὸς ἡμῶν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῇ πάντα. Στίχος α'· Ἐν ἐξόδῳ
 231* 30 Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου, ἕως· βαρβάρων. || Στίχος β'· Ἡ θάλασσα εἶδεν,
 ἕως· εἰς τὰ ὀπίσω. Στίχος γ'· Τί σοί ἐστι, θάλασσα, ἕως· ἀρνία προ-
 βάτων.

13 Gal 3,27 14 Ps 18,5.2.3 17 Act 1,12-17.21-26 19 Ps 88,6.8
 21 Io 1,18-28 26 Act 2,14-21 28 Ps 113,11.1.3.5

4-5 καὶ ἐξέρχεται ἡ λιτὴ om P 6 Χρὴ usq 7 ἀντιφώνων om P 9 τὴν
 μεγάλην ἐκτενὴν τὸ μέγα Κύριε, ἐλέησον P || οὕτως] οὕτος H 13 Καὶ ἀντὶ
 τοῦ τρισαγίου om P

Alléluia simple vespéral, d'affilée, jusqu'à ce que le patriarche
 entre au sanctuaire par la <porte> latérale. Alors, l'archidiacre
 dit au lecteur: *Paix à toi*, et le diacre dit une prière synaptie. Les
 psaltes montent à l'ambon et entonnent le <tropaire>: *Le Christ*
est ressuscité des morts, et la procession sort (1).

N. B. — Après la sortie de la procession, jusqu'au moment des anti-
 phones <de la Liturgie> dans la Grande Eglise on adore la fibule
 sacrée (2).

Les psaltes, avec la procession, disent le *Gloria Patri* au Forum,
 le diacre dit la grande ecténie et le patriarche récite la prière. En-
 suite on se rend aux Saints-Apôtres, où les psaltes disent de nouveau
 le *Gloria Patri*.

<Liturgie:> Après le *Gloria Patri*, prière, les trois anti-
 phones du dimanche de Pâques et le reste. Au lieu du trisagion:
Vous qui avez été baptisés dans le Christ (Gal 3,27). Prokeimenon,
 mode 4 pl.: ps 18,5; 1er stique: *ibid.* 2; 2e stique: *ibid.* 3. Lecture:
Act 1,12-17.21-26. Alléluia, mode 1; 1er stique: ps 88,6; 2e stique:
ibid. 8. Evangile: *Io 1,18-28*. Koinonicon: <Recevez> le Corps du
 Christ etc.

A la Grande Eglise, la même acolouthie, selon l'ordo,
 sauf la lecture des Actes, pour laquelle on prend: *Act 2,14-21*.

Le soir, au lucernaire, prokeimenon, mode grave: ps 113,
 11; 1er stique: *ibid.* 1; 2e stique: *ibid.* 3; 3e stique: *ibid.* 5.

(1) Cette procession, au chant du tropaire pascal, semble être à
 l'origine du chant de ce tropaire avant le premier antiphone, dans la
 liturgie actuelle de la semaine de Pâques.

(2) Dans les ouvrages suivants, aucune mention n'est faite d'une
 fibule parmi les reliques appartenant à Sainte-Sophie: Riant, *Des dépouil-
 les religieuses enlevées à Constantinople au XIIIe siècle par les Latins*,
 Paris 1875; B. DE KHITROWO, *Itinéraires russes en Orient*, Genève 1889;
 S. G. MERCATI, *Santuari e reliquie Costantinopolitane secondo il codice
 ottoboniano latino 169 prima della conquista latina (1204)*, dans *Rendiconti
 della Pont. Accad. Romana di Archeologia* 12 (1946). Elle ne figure pas
 davantage dans la liste contenue dans MIKLOSICH-MÜLLER, *Acta et Di-
 plomata* II, Vienne 1862, pp. 566-70.

Τῇ γ' τῆς διακαινησίμου, μνήμη τῆς παναγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου. Τελεῖται δὲ ἡ τοιαύτη σύναξις ἐν Βλαχέρναις.

Ἡ δὲ ἀκολουθία γίνεται οὕτως· εἰς τὸν ὄρθρον, εἰς τὸ τελευταῖον εἰσέρχονται ἔσω καὶ λέγεται τὸ *Εὐλογεῖτε*, καὶ μετὰ τὸν ν', 5 τροπάριον, ἤχος β'. Ὑπερευλογημένη ὑπάρχεις. Καὶ μετὰ τὸν ὄρθρον ἡ προανάγνωσις.

Ὁμοίως δὲ καὶ ἐν Βλαχέρναις τὸ αὐτὸ τροπάριον. Καὶ ἀπέρχεται ὁ πατριάρχης μετὰ τῆς λιτῆς καὶ λειτουργεῖ ἐκεῖ. Καὶ γίνονται ἀντίφωνα γ', τὰ προγεγραμμένα τῆς ἀγίας κυριακῆς. Προκείμενον, 10 ἤχος γ', ὅδ' ἡ Θεοτόκου· Μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον. Στίχος· Ὅτι ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν, ἕως· πᾶσαι αἱ γενεαί. Ἀνάγνωσμα τῶν Πράξεων· Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, σταθεὶς ὁ Πέτρος, τέλος· σωθήσεται. Ἀλληλούια, ἤχος πλ. δ'. Στίχος· Ἀνάστηθι, Κύριε, εἰς τὴν ἀνάπαυσίν σου, ἕως· τοῦ ἁγιάσματος σου. Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν, 15 κεφ. τλθ'. Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ὁ Πέτρος ἀναστάς, τέλος· ἐν τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου. Κοινωνικόν· Σῶμα Χριστοῦ.

Ἐσπέρας, εἰς τὸ λυχνικόν, προκείμενον· Φωνῇ μου πρὸς Κύριον ἐκέκραξα, ἕως· καὶ ἡ πρόσεσχέν μοι. Στίχος α'. Ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως, ἕως· οὐκ ἐπατήθη. Στίχος β'. Ἀπηνήγατο παρακληθῆναι, 20 ἕως· καὶ εὐφρανθήν. Στίχος γ'. Ὁ Θεός, ἐν τῷ ἁγίῳ ἡ ὁδός σου, ἕως· ὁ ποιῶν θαυμάσια.

Τῇ δ' τῆς διακαινησίμου, μνήμη τῆς ὑπερενδόξου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου ἐν τοῖς Χαλκοπρατείοις.

Ἡ δὲ ἀκολουθία γίνεται οὕτως· ἐν τῇ ἀγίᾳ Μεγάλῃ 25 Ἐκκλησίᾳ, εἰς τὸ τελευταῖον εἰσέρχονται ἔσω καὶ λέγεται τὸ *Εὐλογεῖτε*, καὶ εἰς τὸν ν' τροπάριον, ἤχος β'. Ταῖς μυροφόροις γυναιξί, παρὰ τὸ μνήμα ἐπιστάς. Καὶ μετὰ τὸν ὄρθρον ἡ προανάγνωσις.

4 Dan 3,57 10 Lc 1,46<-47>.48 12 Act 2,14-21 13 Ps 131,8
14 Lc 24,21-35 17 Ps 76,2.3^{ab}.3^c-4^a. 14-15^a 26 Dan 3,57

1 μνήμη usq 2 Βλαχέρναις] Τῆς ἀγίας Θεοτόκου ἐν Χαλκοπρατείοις P
3 Ἡ δὲ usq ὄρθρον] Ἐν τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ P 4 *Εὐλογεῖτε*, DMITR. *Εὐ-*
λογητός || μετὰ] εἰς P 7 Βλαχέρναις] τοῖς Χαλκοπρατείοις P || Καὶ ἀπέρχε-
ται usq 9 κυριακῆς] Τῷ δὲ καιρῷ τῶν ἀντιφώνων, κατέρχεται ὁ πατριάρχης εἰς
τὰ Χαλκοπρατεῖα καὶ λειτουργεῖ ἐκεῖ P 17 προκείμενον add ἤχος πλ. δ' P
18 πρόσεσχες H 23 τοῖς Χαλκοπρατείοις] Βλαχέρναις P 26 *Εὐλογεῖτε*,
DMITR. *Εὐλογητός* 27 προανάγνωσις add ἐκ τοῦ ἀποστόλου P

Mardi. Mémoire de la Très-sainte Théotocos. Cette synaxe a lieu aux Blachernes ⁽¹⁾.

ACOLOUTHIE: A l'orthros, <à la Grande Eglise,> au dernier <antiphone> on entre dans la nef et on dit le *Benedicite*. Après le ps 50, tropaire: *Bénie es-tu* ⁽²⁾. L'orthros terminé, lecture.

Aux Blachernes, pareillement, le même tropaire. Le patriarche s'y rend avec la procession et y célèbre la Liturgie. On dit les trois antiphones du dimanche de Pâques. Prokeimenon, mode 3: *Lc 1,46<-47>*; stique: *ibid.* 48. Lecture: *Act 2,14-21*. Alléluia, mode 4 pl.; stique: *ps 131,8*. Evangile: *Lc 24,21-35*. Koinonicon: <Recevez> le Corps du Christ etc.

Le soir, au lucernaire, prokeimenon: *ps 76,2*; 1er stique: *ibid.* 3^{ab}; 2e stique: *ibid.* 3^c-4^a; 3e stique: *ibid.* 14-15^a.

Mercredi. Mémoire de la Théotocos aux Chalcoprataia ⁽³⁾.

ACOLOUTHIE: A la Grande Eglise, au dernier <antiphone de l'orthros> on entre dans la nef et on dit le *Benedicite*. Au ps 50, tropaire, mode 2: *Aux femmes myrophores, se tenant à côté du sépulcre* ⁽⁴⁾. Après l'orthros, lecture.

⁽¹⁾ P met cette synaxe aux Chalcoprataia et celle du mercredi aux Blachernes. Cependant, le *Livre des Cérémonies* I, 20 (11), éd. VOGT, p. 81, donne raison au ms H. Le patriarche, en effet, se rendait en procession aux Blachernes le mardi de Pâques. Cf. aussi JANIN, *Eglises*, 178.

⁽²⁾ Cf. *Horologion*, p. 125.

⁽³⁾ JANIN, *Eglises*, 249, ne mentionne pas cette synaxe.

⁽⁴⁾ Cf. *Horologion*, p. 753. Ce tropaire est chanté actuellement le troisième dimanche après Pâques, ou « dimanche des Myrophores ».

Τῷ δὲ καιρῷ τῶν ἀντιφώνων, κατέρχεται ὁ πατριάρχης ἐν τοῖς Χαλκοπρατείοις καὶ λειτουργεῖ ἐκεῖ. Καὶ λέγεται προκείμενον, ἥχος πλ. δ'· *Μνησθήσομαι τοῦ ὀνόματός σου ἐν πάσῃ γενεᾷ καὶ γενεᾷ. Στίχος*· Ἐξηρεύετο ἡ καρδία μου, ἕως· τῷ βασιλεῖ. Ἀνάγνωσμα τῶν 5 Πράξεων· Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ὑπέστρεψαν οἱ ἀπόστολοι, τέλος· καὶ σὺν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ. Ἀλληλούια, ἥχος πλ. β'· Μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον. Στίχος· Ὅτι ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν Γ'. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. ιη'· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, γάμος ἐγένετο, τέλος· οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

10 Εἰς δὲ τὴν Μεγάλην Ἐκκλησίαν, προκείμενον οἶον θέλης. Ἀνάγνωσμα τῶν Πράξεων· Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, εἶπεν Πέτρος πρὸς τὸν λαόν· ἄνδρες Ἰσραηλῖται, τέλος· ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε. Ἀλληλούια οἶον θέλης. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. ις'· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, εἰστέκει ὁ Ἰωάννης καὶ ἐκ τῶν μαθητῶν, τέλος· ἐπὶ τὸν υἱόν 15 τοῦ ἀνθρώπου.

231v Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, τοῦ ἁγίου πρωτομάρτυρος Στεφάνου. Τελεῖται δὲ εἰς τὸν ἅγιον Λαυρέντιον. Ἀνάγνωσμα τῶν Πράξεων ζ'· Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, Στέφανος πλήρης, καὶ λέγεται ἕως· || οὐδὲ βῆμα ποδός, καὶ ὑπερβαίνει καὶ λέγει· Σολομών δὲ ὠκοδόμησε, 20 τέλος· ἐκοιμήθη.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, μνήμη τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου, ἐν τῷ Τρίτῳ. Ἐσπέρας, προκείμενον, ἥχος βαρύς· Ἐνώτισαι, ὁ Θεός, τὴν προσευχήν μου, ἕως· τὴν δέησίν μου. Στίχος α'· Πρόσχες μοι καὶ εἰσάκουσόν μου, ἕως· ἁμαρτωλοῦ. Στίχος β'· Ὅτι ἐξέκλιναν ἐπ' ἐμέ, 25 ἕως· ἐνεκότην μοι. Στίχος γ'· Ἐγὼ πρὸς τὸν Θεόν μου ἐκέκραξα.

Τῇ ε' τῆς διακαινησίμου, μνήμη τῶν ἁγίων ἀποστόλων Ἰωάννου τοῦ εὐαγγελιστοῦ καὶ Ἰακώβου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. Τελεῖται δὲ ἡ τοιαύτη σύναξις ἐν τῷ Παλατίῳ καὶ ἐν τῷ ἐπωνύμῳ αὐτοῦ ναῷ τῷ ὄντι πλησίον τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας.

3 Ps 44,18.2^{ab} 5 Act 1,12-14 6 Lc 1,46<-47>.48 8 Io 2,1-11
11 Act 2,22-36 13 Io 1,25-52 17 Act 6,8-7,5.47-60 22 Ps
54,2.3-4^a.4^b c.17

1 Τῷ δὲ usq 2 ἐκεῖ] καὶ ἀνέρχεται ὁ πατριάρχης ἐν Βλαχέρναις καὶ γίνονται ἀντίφωνα γ', τὰ προγεγραμμένα τῆς ἁγίας κυριακῆς P 3 ἥχος πλ. β' P 7 ταπείνωσιν add αὐτῆς H 14 τὸν υἱόν] τῶν υἱῶν H 24 ἁμαρτωλῶν H 26 μνήμη usq p. 104,3 Εὐλογεῖτε om P

Au moment des antiphones <de la Liturgie> le patriarche descend aux Chalcoprataia et y célèbre. Prokeimenon, mode 4 pl.: ps 44,18; stique: *ibid.*: 2^{ab}. Lecture: Act 1,12-14. Alléluia, mode 2 pl.: Lc 1,46<-47>; stique: *ibid.* 48. Evangile: Io 2,1-11.

A la Grande Eglise, prokeimenon *ad libitum*. Lecture: Act 2,22-36. Alléluia *ad libitum*. Evangile: Io 1,25-52 ⁽¹⁾.

Le même jour, le s. protomartyr Etienne. <La synaxe> a lieu à Saint-Laurent ⁽²⁾. Lecture: Act 6,8-7,5.47-60.

Le même jour, mémoire de s. André, dans la Troisième ⁽³⁾.

Le soir, prokeimenon, mode grave: ps 54,2; 1er stique: *ibid.* 3-4^a; 2e stique: *ibid.* 4^{bc}; 3e stique: *ibid.* 17.

Jeudi. Mémoire des ss. apôtres Jean l'évangéliste et Jacques son frère. Cette synaxe a lieu au Palais ⁽⁴⁾ et à <Saint-Jean-Apôtre> près de la Grande Eglise ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ Les lectures propres à la Grande Eglise sont celles qui subsistent aujourd'hui pour le mercredi du Renouveau. Cependant, on utilise le *prokeimenon* et l'*alléluia* de la célébration à Blachernes.

⁽²⁾ La seule église Saint-Laurent qui ait sûrement existé à Constantinople est celle du quartier de Pulchérie, appelée dans H Saint-Laurent au Pétrion (cf. le 30 mai). C'est donc là qu'il faut placer cette synaxe, cf. JANIN, *Eglises*, 314-15. Le ms H semble exclure l'existence de toute autre église dédiée à s. Laurent.

⁽³⁾ Le Triton (troisième) se trouvait hors des remparts, près de la Porte Dorée. Il y avait une église dédiée à s. André, cf. JANIN, *Eglises*, 36.

⁽⁴⁾ C'est la chapelle Saint-Jean en face du Triconque, JANIN, *Eglises*, 278-79.

⁽⁵⁾ Saint-Jean au Diippion, *ibid.*, 273-75.

Ἡ δὲ ἀκολουθία γίνεται οὕτως· ἐν τῇ ἀγιωτάτῃ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ, εἰς τὸ τελευταῖον τοῦ ὁρθρου εἰσέρχονται ἔσω καὶ λέγεται τὸ *Εὐλογεῖτε*, καὶ εἰς τὸν ν' καὶ εἰς τὴν εἴσοδον τροπάριον, ἥχος γ'. *Εὐφραυνέσθω τὰ οὐράνια, ἀγαλλιásθω*. Καὶ μετὰ τὸν ὁρθρον ἡ προ-
5 ἀνάγνωσις.

Τῇ δὲ ε' ταύτῃ καὶ τῇ ἐξῆς ζ' ἐν τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ λειτουργεῖ ὁ πατριάρχης, καὶ λέγεται προκείμενον, ἥχος γ'. *Ψάλατε τῷ Θεῷ ἡμῶν. Στίχος· Πάντα τὰ ἔθνη κροτήσατε χεῖρας, ἕως· ἀγαλλιásεως. Ἀνάγνωσμα τῶν Πράξεων· Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, εἶπεν Πέτρος*
10 *πρὸς τὸν λαόν· μετανοήσατε, τέλος· διὰ τῶν ἀποστόλων ἔγινετο*]. Ἀλληλούια, ἥχος πλ. δ'. Στίχος· Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι, ἕως· Ὑψιστε. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. κδ'. *Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἀνθρωπὸς τις ἦν ἐκ τῶν Φαρισαίων, τέλος· ζωὴν αἰώνιον*.

Ἐσπέρας, εἰς τὸ λυχνικόν, προκείμενον, ἥχος βαρύς· Ἀγα-
15 πῆσω σε, Κύριε, ἡ ἰσχὺς μου. Στίχος α'. Ὁ Θεός μου βοηθός, ἕως· καὶ ἀντιλήπτωρ μου. Στίχος β'. Αἰνῶν ἐπικαλέσομαι τὸν Κύριον, ἕως· σωθήσομαι. Στίχος γ'. Ἦκουσεν ἐκ ναοῦ, ἕως· τὰ ὦτα αὐτοῦ.

Τῇ παρασκευῇ τῆς διακαινησίμου, μνήμη τῶν ἁγίων καὶ κορυφαίων ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου. Τελεῖται δὲ ἡ τοιαύτη σύναξις
20 ἐν τῷ ἀγιωτάτῳ ἀποστολείῳ τοῦ ἁγίου Πέτρου τῷ συγκειμένῳ τῇ ἀγιωτάτῃ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ, καὶ ἐν τῷ Ὁρφανοτροφείῳ.

Δεῖ δὲ εἰδέναι ὅτι καὶ ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐν τῇ ἀγιωτάτῃ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ λειτουργεῖ ὁ πατριάρχης.

Εἰς τὸν ν' δὲ λέγεται τροπάριον, ἥχος β'. Ὁ εὐσχήμων Ἰωσήφ.
25 Προκείμενον, ἥχος δ'. Ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου, Κύριε. Στίχος· Εὐλόγει, ἡ ψυχὴ μου, τὸν Κύριον, ἕως· σφόδρα. Ἀνάγνωσμα τῶν Πράξεων θ'. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἀνέβαινον, τέλος· καὶ αἰνῶν τὸν Θεόν. Ἀλληλούια, ἥχος α'. Στίχος· Ἐκτεινον καὶ κατευοδοῦ, ἕως· ἡ δεξιὰ σου. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. ιθ'.
30 *Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς Καπερναοὺμ, τέλος· ὃ εἶπεν Ἦ ὁ Ἰησοῦς*].

3 Dan 3,57	7 Ps 46,7.2	9 Act 2,38-43	11 Ps 91,2
12 Io 3,1-16	14 Ps 17,2.3 ^{bc} .4.7 ^{ed}	25 Ps 103,24.1 ^{ab}	27 Act 3,1-8
28 Ps 44,5	29 Io 2,12-22		

4-5 προανάγνωσις add ὁ ἀπόστολος P 10 ἐγίνετο] ἐγένετο H 18 μνήμη
usq 23 πατριάρχης om P 24 ἥχος πλ. β' P 31 ὁ Ἰησοῦς] Κύριος H

ACOLOUTHIE: A la Grande Eglise, au dernier <antiphone> de l'orthros on entre dans la nef et on dit le *Benedicite*. Au ps 50 et à l'Entrée <de la Liturgie>, tropaire, mode 3: *Que les cieux se réjouissent, <que la terre> exulte* ⁽¹⁾. Après l'orthros, lecture.

En ce jeudi et le vendredi qui suit, le patriarche célèbre à la Grande Eglise. Prokeimenon, mode 3: ps 46,7; stique: *ibid.* 2. Lecture: Act 2,38-43. Alléluia, mode 4 pl.; stique: ps 91,2. Evangile: Io 3,1-16.

Le soir, au lucernaire, prokeimenon, mode grave: ps 17,2; 1er stique: *ibid.* 3^{bc}; 2e stique: *ibid.* 4; 3e stique: *ibid.* 7^{cd}.

Vendredi. Mémoire des ss. apôtres et coryphées Pierre et Paul. Cette synaxe a lieu à Saint-Pierre-Apôtre à côté de la Grande Eglise ⁽²⁾, et dans l'Orphelinat ⁽³⁾.

N. B. — Aussi en ce jour, le patriarche célèbre à la Grande Eglise.

<ACOLOUTHIE> Au ps 50 <de l'orthros>, tropaire, mode 2: *Le noble Joseph* ⁽⁴⁾. <A la Liturgie>, prokeimenon, mode 4: ps 103,24; stique: *ibid.* 1^{ab}. Lecture: Act 3,1-8. Alléluia, mode 1; stique: ps 44,5. Evangile: Io 2,12-22.

⁽¹⁾ Cf. *Horologion*, p. 774. C'est actuellement le tropaire de la Résurrection pour le mode 3. Il est d'ailleurs le seul des huit tropaires de la Résurrection mentionné par H.

⁽²⁾ JANIN, *Eglises*, 142. On n'y mentionne pas cette synaxe.

⁽³⁾ *Ibid.*, 413-14. Pas de mention de cette synaxe.

⁽⁴⁾ Ce tropaire est chanté aussi le troisième dimanche après Pâques, lorsqu'on célèbre la mémoire de Joseph d'Arimathie.

Εἰς τὸ λυχνικόν, <προκείμενον,> ἦχος πλ. δ'. Ἐδωκας κληρονομίαν. Στίχος α'. Ἀπὸ τῶν περάτων τῆς γῆς, ἕως· εἰς τὸν αἰῶνα. Στίχος β'. Σκεπασθήσομαι || ἐν τῇ σκέπῃ, ἕως· τῶν εὐχῶν μου. Στίχος γ'. Οὕτως ψαλῶ τῷ ὀνόματί σου, ἕως· ἐξ ἡμέρας. Ἀπολυτίκιον, ἦχος πλ. α'. Θεασάμεναι τὸν τάφον αἱ τίμαι γυναῖκες καὶ ἀποθέμεναι τὸν θοῆνον, ἐν ἀγαλλιάσει ἐκήρυττον· Ἠγέρθη ὁ Κύριος ζωὴν τῷ κόσμῳ δωρησάμενος, ὡς ἔχων τὸ μέγα ἔλεος. Τὸ αὐτὸ ψάλλεται καὶ εἰς τὰς λοιπὰς ἐσπέρας.

Τῷ σαββάτῳ τῆς διακαινησίμου, εἰς τὸν ν' καὶ εἰς
10 τὴν εἴσοδον τροπάριον, ἦχος πλ. δ'. Ὁ ἄδυτος ἥλιος, ὁ γεννηθεὶς πρὸ ἑωσφόρου καὶ ἐγερθεὶς ἀπὸ τοῦ τάφου, ἀνάτειλον, Κύριε, ταῖς καρδίαις ἡμῶν τὸν ἁγιασμόν καὶ τὸ μέγα ἔλεος. Προκείμενον, ἦχος γ'. Κύριος φωτισμός μου καὶ σωτήρ μου. Στίχος· Κύριος ὑπερασπιστὴς τῆς ζωῆς μου. Ἀνάγνωσμα τῶν Πράξεων· Ἐν ταῖς ἡμέραις
15 ἐκείναις, κρατοῦντος τοῦ ἱαθέντος, τέλος· ἀπέναντι πάντων ἡμῶν. Ἀλληλούια, ἦχος πλ. α'. Στίχος· Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν, ἵνα εὐπρέπειαν. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. κδ'. Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὴν Ἰουδαίαν, τέλος· ὅτι ὁ Θεὸς ἀληθὴς ἐστίν.

20 Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, μνήμη τοῦ ἁγίου προφήτου, προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου. Τελεῖται δὲ ἡ τοιαύτη σύναξις ἐν τοῖς Σπαρακίῳ. Ἀπέρχεται ἐκεῖ ὁ πατριάρχης καὶ γίνονται ἀντίφωνα γ'. Καὶ λέγεται προκείμενον, ἦχος δ'. Θανμαστός ὁ Θεός. Στίχος· Ἐν ἐκκλησίαις εὐλογεῖτε. Ἀνάγνωσμα τῶν Πράξεων· Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις,
25 ἐγένετο ἐν τῷ τὸν Ἀπολλῶ, τέλος· τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Ἀλληλούια, ἦχος α'. Εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ, ἕως· τῷ λαῷ αὐτοῦ. Εὐαγγέλιον καὶ κοινωνικὸν τὰ προγεγραμμένα.

1 Ps 60,6^b.3-5^a.5^b-6^a.9 13 Ps 26,1^a.1^b 14 Act 3,11-16
16 Ps 92,1 17 Io 3,22-33 23 Ps 67,36.27 24 Act 19,1-8
26 Lc 1,68

2 τῶν περάτων] προσώπου H 9-10 καὶ εἰς τὴν εἴσοδον om P 16 εὐπρέπειαν φραστ ἕως H

Au lucernaire, <prokeimenon,> mode 4 pl.: ps 60,6^b; 1er stique: *ibid.* 3-5^a; 2e stique: *ibid.* 5^b-6^a; 3e stique: *ibid.* 9. Apolytikion (¹), mode 1 pl.: *Les nobles femmes, ayant vu le tombeau et cessé leurs lamentations, proclamaient dans l'allégresse: Le Seigneur est ressuscité, et a donné la vie au monde, lui qui détient la grande miséricorde!* Le même <apolytikion> se chante les autres soirs.

Samedi. <ACOLOUTHIE:> Au ps 50 <de l'orthros> et à l'Entrée <de la Liturgie>, tropaire, mode 4 pl.: *O Soleil sans déclin, toi qui fus engendré avant l'étoile du matin et qui es ressuscité du tombeau, fais, Seigneur, que se lève sur nos cœurs la sainteté et la grande miséricorde!* Prokeimenon, mode 3: ps 26,1^a; stique: *ibid.* 1^b. Lecture: Act 3,11-16. Allélouia, mode 1 pl.; stique: ps 92,1. Évangile: Io 3,22-33.

Le même jour, mémoire de s. Jean-Baptiste. Cette synaxe a lieu dans le quartier de Sphorace (²).

<ACOLOUTHIE:> Le patriarche s'y rend et l'on dit trois antiphones. Prokeimenon, mode 4: ps 67,36; stique: *ibid.* 27. Lecture: Act 19,1-8. Allélouia, mode 1: Lc 1,68. Évangile et koinonicon mentionnés plus haut (³).

(¹) C'est la seule fois que, dans le ms. H, on appelle *apolytikion* le tropaire final des vêpres. Cf. pl 77, note 3.

(²) JANIN, *Eglises*, 455-56, Cette synaxe n'y est pas mentionnée non plus.

(³) Le koinonicon n'y figure pas.

Ἑσπέρας, εἰς τὸ λυχνικόν, προκείμενον, ἥχος πλ. β' · Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν, εὐπρέπειαν. Στίχος α' · Ἐνεδύσατο Κύριος δύναμιν. Στίχος β' · Καὶ γὰρ ἐστερέωσε τὴν οἰκουμένην. Στίχος γ' · Τῷ οἴκῳ σου πρόπει ἁγίασμα, ἕως ἡμερῶν.

< Ἑβδομάς δευτέρα >

5 Ἡ κυριακὴ ἡγῶν τὸ Ἀντίπασχα. Εἰς τὸ τελευταῖον τοῦ Ἀμώμου λέγεται τροπάριον, ἥχος γ' · Συγκλονομένης τῆς κτίσεως (προεγράφη τῇ μεγάλῃ κυριακῇ). Καὶ εἰσέρχονται ἔσω καὶ λέγεται τὸ Εὐλογεῖτε. Καὶ εἰς τὸν ν' λέγεται τροπάριον, ἥχος βαρύς · Ἐσφραγισμένου τοῦ μνήματος, ἡ Ζωὴ ἐκ τάφου ἀνέτειλεν. Καὶ μετὰ τὸν ὄρθρον
10 ἡ προανάγνωσις.

Τὰ δὲ ἀντίφωνα τῆς λειτουργίας οὕτως · Τὸ α', ψαλμὸς 4α' · Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου. Τὸ β', ψαλμὸς 4β' · Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ. Τὸ γ', ψαλμὸς 4δ', τροπάριον τὸ προγεγραμμένον · Ἐσφραγισμένου τοῦ μνήματος. Οἱ ψάλλται τὸ τρισάγιον. Προκείμενον, ἥχος γ' · Μέγας ὁ
15 Κύριος ἡμῶν καὶ μεγάλη. Στίχος · Αἰνεῖτε τὸν Κύριον, ὅτι ἀγαθὸς ψαλμὸς. Ἀνάγνωσμα τῶν Πράξεων ια' · Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, διὰ τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων, τέλος τῆς ζωῆς ταύτης. Ἀλληλούια, ἥχος πλ. δ'. Στίχος · Δεῦτε, ἀγαλλιασώμεθα τῷ Κυρίῳ, ἕως τῷ Σωτῆρι ἡμῶν.
232^v Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. σιγ' · || Οὔσης ὁφίας [τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ,
20 τέλος · ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. Κοινωνικόν, τὸ μὲν ἀρχαῖον · Αἰνεῖτε, τὸ δὲ νέον · Ἐπαλίνει, Ἱερουσαλήμ].

[Ἑσπέρας,] εἰς τὸ λυχνικόν, προκείμενον, ἥχος βαρύς · Τίς Θεὸς μέγας ὡς ὁ Θεὸς ἡμῶν (προεγράφη τῇ κυριακῇ τοῦ Πάσχα).

Τῇ β' μετὰ τὴν διακαινήσιμον πρωί, εἰς τὸ τελευταῖον
25 εἰσέρχονται ἔσω καὶ λέγεται τὸ Εὐλογεῖτε. Καὶ εἰς τὸν ν' λέγεται τροπάριον καθημερινόν, καὶ μετὰ τὸν ὄρθρον προανάγνωσις ἐκ τοῦ ἀποστόλου.

1 Ps 92, 1^a, 1^b, 1^c, 5^{bc} 6 Ps 118 8 Dan 3, 57 11 Ps 91
12 Ps 92 13 Ps 94 14 Ps 146, 5.1 16 Act 5, 12-20 18 Ps 94, 1
19 Io 20, 19-31 20 Ps 148, 1 21 Ps 147, 1 22 Ps 76, 14^b
26 Dan 3, 57

2 Ἐνεδύσατο usq 3 Στίχος β' om P 8 Εὐλογεῖτε, DMITR. Εὐλογητός
17 νέον add ἥχος πλ. δ' P 22 ἥχος βαρύς om P 25 Εὐλογεῖτε, DMITR. Εὐλογητός

Le soir, au lucernaire, prokeimenon, mode 2 pl.: ps 92, 1^a; 1er stique: *ibid.* 1^b; 2^e stique: *ibid.* 1^c; 3^e stique: 5^{bc}.

< Deuxième semaine après Pâques >

Le dimanche, c.-à-d. l'Antipascha. <Orthros:> Au dernier antiphone du ps 118, tropaire, mode 3: *Tandis que s'ébranlait la Création* (cf. le dimanche de Pâques). On entre dans la nef et on dit le *Benedicite*. Au ps 50, tropaire, mode grave: *Le sépulcre étant scellé, la Vie s'est levée du tombeau* (1). Après l'orthros, la lecture.

Antiphones de la Liturgie: Le premier, ps 91: *Par les prières de la Théotocos*. Le deuxième, ps 92: *Sauve-nous, Fils de Dieu*. Le troisième, ps 94, tropaire: *Le sépulcre étant scellé*. Les psaltes <chantent> le trisagion. Prokeimenon, mode 3: ps 146, 5; stique: *ibid.* 1. Lecture: Act 5, 12-20. Alléluia, mode 4 pl.; stique: ps 94, 1. Evangile: Io 20, 19-31. Koinonicon ancien: ps 148, 1; nouveau: ps 147, 1.

Au lucernaire, prokeimenon, mode grave: ps 76, 14^b (comme le dimanche de Pâques).

Lundi. Le matin, au dernier <antiphone de l'orthros,> on entre dans la nef et on dit le *Benedicite*. Au ps 50, tropaire quotidien (2). Après l'orthros, lecture de l'Apôtre.

(1) Cf. *Horologion*, p. 751.

(2) Cf. ci-dessus, p. 23, note 1.

Καὶ τὰ ἀντίφωνα τῆς λειτουργίας οὕτως· Τὸ α', ψάλλεται ψαλμὸς Γ' 4'. Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου. Τὸ β', ψαλμὸς 4β'. Ἀλληλοῦα τριπλοῦν. Τὸ γ', ψαλμὸς 4δ'. Ὁ μονογενὴς Υἱός. Τὸ τρισάγιον. Προκειμενον οἶον θέλῃς. Ἀνάγνωσμα τῶν Πράξεων 1β'. Ἐν ταῖς ἡμέραις 5 ἐκεῖναις, εἶπεν Πέτρος πρὸς τὸν λαόν· μετανοήσατε, τέλος· ἀπὸ τῶν πονηριῶν ὑμῶν. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. ιη'. Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, γάμος ἐγένετο, τέλος· οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. Κοινωνικόν· Αἰνεῖτε.

Χρὴ δὲ γινώσκειν ὅτι ἕως τῆς ἀγίας Ν' ψάλλεται καθ' ἡμέραν τὸ Εὐλογεῖτε, καὶ προαναγινώσκειται ὁ ἀπόστολος καὶ γίνονται τὰ τῆς λειτουργίας ἀντίφωνα κα- 10 θάπερ γέγραπται· ψαλμοὶ 4α', 4β', 4δ' κατὰ τάξιν. Ἀλλὰ γὰρ καὶ χωρὶς τῶν ἡμερῶν τῆς Ν' εἰς τὰ ἀντίφωνα τῆς λειτουργίας οἱ αὐτοὶ ψαλμοὶ λέγονται, χωρὶς τῶν ἐπισήμων ἑορτῶν· καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν, ἡ λειτουργία πᾶσα γίνεται ὡς προτέτακται ἐν ταύτῃ τῇ β' ἡμέρᾳ, χωρὶς τῶν ἀναγνωσμάτων καὶ Πράξεων καὶ τοῦ εὐαγγελίου.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, μνήμη τῆς ἀγίας Θεοτόκου. Τελεῖται δὲ ἐν τοῖς 15 Χαλκοπρατείοις.

Καὶ γίνεται ἡ παννυχὶς καὶ ὁ ὄρθρος ἐκεῖ ἔμπροσθεν τοῦ ἄμβωνος εἰς τὴν σωλίαν. Καὶ μετὰ τὸ τελευταῖον λέγεται τὸ Εὐλογεῖτε, καὶ εἰς τὸν ν', τροπάριον, ἥχος β'. Ὑπερευλογημένη ὑπάρχεις, Θεοτόκε Παρθένε.

20 Καὶ κατέρχεται ὁ πατριάρχης καὶ λειτουργεῖ ἐκεῖ. Τὰ ἀντίφωνα· Τὸ α'· Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου. Τὸ β'· Ἀλληλοῦα τριπλοῦν, εἰς τὸ Δόξα· Ὁ μονογενὴς Υἱός. Τὸ γ', μετὰ τὸ εἰς τὸν ν' τροπάριον, καὶ εἰς τὸ Δόξα, <τροπάριον> ἥχος πλ. α'. Ἀγιωτέρα τῶν Χερουβίμ, ὑψηλότερα. Τὸ τρισάγιον. Προκειμενον, ἥχος πλ. β'. Μνησθήσομαι 25 τοῦ ὀνόματός σου. Στίχος· Ἀκουσον, θύγατερ, καὶ ἴδε, ἕως· τοῦ πατρός σου. Ἀνάγνωσμα τῶν Πράξεων ιγ'. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεῖναις, συνιδὼν ὁ Πέτρος, τέλος· εἰς ἕτερον Γτόπον. Ἀλληλοῦα, ἥχος β', ὥδῃ τῆς Θεοτόκου· Μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. ιη'. Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, γάμος ἐγένετο (προεγράφη). 30 Κοινωνικόν· Ποτήριον.

2 Ps 91 Ps 92	3 Ps 94	4 Act 3,19-26	6 Io 2,1-11
7 Ps 148,1	8 Dan 3,57	10 Pss 91, 92, 94	17 Dan 3,57
24 Ps 44,18.11	26 Act 12,12-17	28 Lc 1,46	29 Io 2,1-11
30 Ps 115,4			

2 4α' 4δ' H 4 1β' om P 8 Εὐλογεῖτε, DMITR. Εὐλογητός 10 γὰρ] γε P 17 σωλίαν sic H 18 ἥχος δ' P 19 Παρθένε add καὶ μετὰ τὸν ὄρθρον ἡ προαναγνώσις P 23 καὶ εἰς τὸ usq 24 ὑψηλότερα om P 27 τό-πον] τρώπον H

Antiphones de la Liturgie: Le premier, ps 91: *Par les prières de la Théotocos*. Le deuxième, ps 92: *Allélouia* triple⁽¹⁾. Le troisième, ps 94: *O Fils unique*⁽²⁾. Trisagion. Prokeimenon *ad libitum*. Lecture: *Act 3,19-26*⁽³⁾. Evangile: *Io 2,1-11*. Koinonicon: *ps 148,1*.

N. B. — Jusqu'à la Pentecôte on chante chaque jour (à l'orthros) le *Benedicite*; <entre l'orthros et la Liturgie> on fait une lecture de l'apôtre et, à la Liturgie, <on dit> les antiphones comme il est écrit ci-dessus: *pss 91,92 et 94*, selon l'ordo. En dehors des jours du temps pascal on dit les mêmes psaumes aux antiphones de la Liturgie, sauf aux fêtes importantes⁽⁴⁾. En un mot, la Liturgie entière se célèbre selon l'ordo de ce lundi, sauf les lectures des Actes et de l'Evangile.

Le même jour, MÉMOIRE DE LA THÉOTOCOS. Elle se célèbre aux Chalcoprataia.

<ACOLOUTHIE> La pannychis et l'orthros s'y célèbrent devant l'ambon, sur la soléa. Après le dernier antiphone de l'orthros on dit le *Benedicite*. Au ps 50, tropaire, mode 2: *Bénie es-tu, Mère de Dieu et Vierge*⁽⁵⁾.

<Liturgie> Le patriarche descend et y célèbre. Antiphones: Le premier: *Par les prières de la Théotocos*. Le deuxième: *Allélouia* triple, et au *Gloria Patri*: *O Fils unique*. Le troisième, avec le tropaire du ps 50, et au *Gloria Patri*, <tropaire> mode 1 pl.: *Plus sainte que les Chérubins, plus haute*⁽⁶⁾. Trisagion. Prokeimenon, mode 2 pl.: *ps 44,18*; stique: *ibid 11*. Lecture: *Act 12,12-17*. Allélouia, mode 2: *Lc 1,46*. Evangile: *Io 2,1-11*⁽⁷⁾. Koinonicon: *ps 115,4*.

(1) Le deuxième antiphone férial actuel, πρεσβείαις τῶν ἁγίων σου, n'est jamais destiné dans H au deuxième antiphone de la Liturgie; lorsqu'il y apparaît, il est chanté au premier antiphone, en alternant avec le ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου (cf. l'index liturgique).

(2) Dans le cod. grec 44 de Saint-Petersbourg (Sinaïtique 50), IXe s., publié par J.-B. THIBAUT, *Monuments de la notation ekphonétique et hagiopolite de l'Eglise grecque*, Saint-Petersbourg 1913, 3e partie, pp. 1-11, le Ὁ μονογενὴς est le chant de l'Entrée pour les dimanches.

(3) L'allélouia, qui n'est pas mentionné, était aussi sans doute *ad libitum*.

(4) On peut donc supposer que le Ὁ μονογενὴς était le tropaire du troisième antiphone pour tous les jours de l'année où l'on célébrait la Liturgie et qui n'avaient pas de tropaire spécial. Si le saint dont on fêtait la mémoire avait un tropaire propre, le Ὁ μονογενὴς passait à la fin du deuxième antiphone. Tel est le cas dans la célébration en l'honneur de la Sainte Vierge en ce même jour. Le même phénomène apparaît dans le ms. cité dans la note 2: dans les formulaires qu'il donne pour le commun des

Τῇ γ' τῆς β' ἐβδομάδος, ἀνάγνωσμα τῶν Πράξεων ιδ'. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεῖναις, λαλοῦντων τῶν ἀποστόλων, τέλος· ἐνώπιον ὑμῶν ὕμνης. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. κδ'. Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἐαυτοῦ μαθηταῖς· οὕτως ἡγάπησεν ὁ Θεός, τέλος· ὅτι ἐν τῷ Θεῷ 5 εἰσιν εἰργασμένα].

Τῇ δ' τῆς β' ἐβδομάδος, ἀνάγνωσμα τῶν Πράξεων ιε'. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεῖναις, θεωροῦντες οἱ Ἰουδαῖοι, τέλος· τὸ σημεῖον τῆς ἰάσεως. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. λθ'. Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐληλυθότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· ὁ Πατήρ μου, τέλος· ἐκ 10 θανάτου εἰς ζωὴν.

233^r Τῇ ε' τῆς β' ἐβδομάδος, ἀνάγνωσμα τῶν Πράξεων ις'. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεῖναις, ἀπολυθέντες οἱ ἀπόστολοι, || τέλος· τοῦ Θεοῦ μετὰ παρησίας. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, [κεφ. μα']. Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐληλυθότας <πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους> ἀμὴν ἀμὴν λέγω 15 ὑμῖν, [ὅτι ὁ τὸν λόγον μου ἀκούων, τέλος·] τοῦ πέμψαντός με Πατρός.

Τῇ ς' τῆς β' ἐβδομάδος, ἀνάγνωσμα τῶν Πράξεων ιζ'. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεῖναις, ἀνὴρ τις Ἀνανίας, τέλος· τοὺς ἀκούοντας ταῦτα. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. μβ'. Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς πεπιστευκότας αὐτῷ Ἰουδαίους· καθὼς ἀκούω κρῖνω, τέλος· ἐπὶ τῶν 20 ἀσθενούντων.

Τῷ σαββάτῳ β', ἀνάγνωσμα τῶν Πράξεων ιη'. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεῖναις, εἰσῆλθον οἱ ἀπόστολοι εἰς τὸ ἱερόν, τέλος· τοῖς πειθαρχοῦσιν αὐτῷ. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. ν'. Τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ, ἰδόντες οἱ ἄνθρωποι ὃ ἐποίησεν, τέλος· ἐσφράγισεν ὁ Θεός.

25 Τῷ αὐτῷ σαββάτῳ, μνήμη τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Ἰακώβου ἀδελφοῦ τοῦ Κυρίου. Τελεῖται δὲ ἐν τοῖς Χαλκοπρατείοις.

1 Act 4,1-10	3 Io 3,16-21	6 Act 4,13-22	8 Io 5,17-24
11 Act 4,23-31	13 Io 5,24-30	16 Act 5,1-11	18 Io 5,30 ^b -6,2
21 Act 5,21-32	23 Io 6,14-27		

1 ιδ' om P	2 ἀποστόλων] μαθητῶν P	4 ἡγάπησεν] ἡγάπα H
5 εἰργασμένα H	6 ιε'] ια' P	8 λθ'] ιθ' P
cf. index biblique	16 ιζ'] ιγ' P	21 ιη'] ιδ' P

Mardi. Lecture: Act 4,1-10. Evangile: Io 3,16-21.

Mercredi. Lecture: Act 4,13-22. Evangile: Io 5,17-24.

Jeudi. Lecture: Act 4,23-31. Evangile: Io 5,24-30.

Vendredi. Lecture: Act 5,1-11. Evangile: Io 5,30-6,2.

Samedi. Lecture: Act 5,21-32. Evangile: Io 6,14-27.

Le même samedi, mémoire du s. apôtre Jacques, le frère du Seigneur. <La synaxe> a lieu aux Chalcostrateia ⁽¹⁾.

(1) Dans l'église Saint-Jacques, située dans l'enceinte de Notre-Dame des Chalcostrateia, JANIN, *Eglises*, 261-63. Cette synaxe n'y est pas mentionnée.

saints (sept, mais le premier est mutilé) et dans celui d'une Dédicace, le tropaire de l'Entrée est propre; dans ce ms., cependant, nulle indication d'un premier ni d'un deuxième antiphone.

(5) Cf. *Horologion*, p. 125.

(6) Cf. le 31 juillet.

(7) Cf. le mercredi de la semaine du Renouveau.

Εἰς τὸ τελευταῖον τοῦ ὁρθρου εἰσέρχονται ἔσω ἐν τῷ αὐτοῦ
 εὐκτηρίῳ καὶ λέγεται τροπάριον, ᾠχος β'. Ὡς τοῦ Κυρίου μαθητῆς
 ἀνεδέξω, δίκαιε, τὸ εὐαγγέλιον (προεγράφη τῇ κυριακῇ μετὰ τὴν Χρι-
 στοῦ Γέννησιν). Προκείμενον, ᾠχος δ'. Θανμαστός ὁ Θεός. Στίχος.
 5 Ἐν ἐκκλησίαις εὐλογεῖτε. Ἀνάγνωσμα τῶν Πράξεων ιθ'. Ἐν ταῖς
 ἡμέραις ἐκείναις, ἐξανέστησαν τινες τῶν ἀπὸ τῆς αἰρέσεως, καὶ λέγει
 ἕως· οἱ λόγοι τῶν προφητῶν, καὶ ὑπερβαίνει καὶ λέγει· διὸ ἐγὼ κρίνω
 μὴ παρενοχλεῖν, καὶ λέγει ἕως· καὶ τοῦ αἵματος, καὶ ὑπερβαίνει καὶ
 λέγει· τότε ἔδοξε τοῖς ἀποστόλοις, καὶ λέγει ἕως· οἷς οὐ διεστείλαμεθα,
 10 καὶ λέγει· ἔδοξεν δὲ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, τέλος· ἐχάρησαν ἐπὶ τῇ
 παρακλήσει. Ἀλληλούια, ᾠχος α'. Στίχος· Σωτηρία τῶν δικαίων, ἕως·
 θλίψεως. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. η', τὸ προγεγραμμένον.
 Κοινωνικόν· Ἀγαλλιᾶσθε.

〈 Ἐβδομάς τρίτη 〉

Κυριακῇ γ', μνήμη τῶν δικαίων Ἰωσήφ τοῦ ἀπὸ Ἀριμαθαίας
 15 καὶ Μαρίας τῆς Μαгдаληνῆς καὶ τῶν λοιπῶν μαθητριῶν τοῦ Κυρίου.
 Τελεῖται δὲ ἡ τοιαύτη σύναξις ἐν τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ.

Εἰς τὸ τελευταῖον τοῦ ὁρθρου εἰσέρχονται ἔσω καὶ λέγεται
 τὸ Εὐλογεῖτε. Καὶ εἰς τὸν ν', τροπάριον, ᾠχος β'. Ὁ εὐσχήμων Ἰωσήφ,
 ἀπὸ τοῦ ξύλου καθελών. Καὶ μετὰ β' στίχους ἀλλάσσουν καὶ λέγουσιν
 20 ἰσόμελον· Τῶν μαθητῶν σου ὁ χορὸς ἰ σὺν μυροφόροις γυναιξὶν ἀγάλλ-
 λονται συμφώνως· κοινὴν γὰρ ἐορτὴν αὐτοῖς ἐορτάζομεν εἰς δόξαν καὶ
 τιμὴν τῆς σῆς ἀναστάσεως, καὶ δι' αὐτῶν δεόμεθα, φιλόανθρωπε Κύριε·
 τῷ λαῷ σου παράσχου τὸ μέγα ἔλεος.

4 Ps 67,36.27 5 Act 15,5-15*.19-20.22-24.28-31 11 Ps 36,39
 12 Io 6,14-27 13 Ps 32,1 18 Dan 3,57

1 ἔσω usq 2 τροπάριον] ἔσω ἐν τῷ αὐτῷ εὐκτηρίῳ καὶ λέγομεν τὸ Εὐλο-
 γεῖτε (DMITR.: τὸ Εὐλογητός) καὶ εἰς τὸν ν' λέγομεν τροπάριον P 5 ιθ'
 om P 15 λοιπῶν add μαθητῶν καὶ P 18 τὸ Εὐλογεῖτε (DMITR.:
 τὸ Εὐλογητός) 19 μετὰ β' usq 23 ἔλεος] μετατίθεται στίχος, ἀλλάσσομεν
 καὶ λέγομεν ἰσόμελον· Ταῖς μυροφόροις γυναιξί. Καὶ μετὰ β' στίχους πάλιν
 ἀλλάσσομεν ἰσόμελον· Τῶν μαθητῶν σου ὁ χορὸς σὺν μυροφόροις γυναιξί P
 20 χορὸς add εἴς (?) H

〈ACOLOUTHIE〉 Au dernier 〈antiphone〉 de l'orthros on
 entre dans l'oratoire ⁽¹⁾ et l'on dit le tropaire, mode 2: *Comme*
disciple du Seigneur (cf. le dimanche après Noël) ⁽²⁾. 〈A la Li-
 turgie,〉 prokeimenon, mode 4: ps 67, 36; stique: *ibid.* 27.
 Lecture: Act 15,5-15.19-20.22-24. 28-31. Alléluia, mode 1; stique:
 ps 36,39. Evangile: 〈Io 6,14-27,〉 mentionné plus haut. Koinoni-
 con: ps 32,1.

〈Troisième semaine après Pâques〉

Dimanche. Mémoire des justes Joseph d'Arimatee, Marie
 Madeleine et les autres femmes disciples du Seigneur ⁽³⁾. Cette
 synaxe a lieu à la Grande Eglise.

〈ACOLOUTHIE〉 Au dernier 〈antiphone〉 de l'orthros, on
 entre dans la nef et on dit le *Benedicite*. Au ps 50, tropaire, mode 2:
Le noble Joseph ⁽⁴⁾. Après deux stiques on le change et on prend
 l'isomelon ⁽⁵⁾: *Le chœur de tes disciples, avec les femmes myrophores,*
se réjouissent ensemble; avec eux nous célébrons une commune fête
pour la gloire et l'honneur de ta Résurrection, et par eux nous te
prions, Seigneur philanthrope: Accorde à ton peuple la grande misé-
ricorde!

⁽¹⁾ C'est l'église Saint-Jacques.

⁽²⁾ Vraisemblablement, ce tropaire n'est pas destiné à l'entrée de
 l'orthros, mais au ps 50, cf. ci-dessus p. 97, note 5.

⁽³⁾ Le titre actuel de ce dimanche, « dimanche des Myrophores »,
 a fait passer au second plan la figure de Joseph d'Arimatee. Le tropaire
 des femmes myrophores qu'on chante aujourd'hui apparaît dans H
 seulement le mercredi du Renouveau.

⁽⁴⁾ Cf. *Horologion*, p. 752.

⁽⁵⁾ C.-à-d. sur la même mélodie que le précédent.

Εἰς τὴν λειτουργίαν, προκείμενον, ἤχος βαρύς· *Κανχήσονται ὅσοι. Στίχος· Ὑψάσατε τῷ Κυρίῳ. Ἀνάγνωσμα <Πράξεων> κ'· Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, πληθυνόντων τῶν μαθητῶν, τέλος· ὑπήκουον τῇ πίστει. Ἀλληλούια, ἤχος α'. Στίχος· Μνήσθητι, Κύριε, τοῦ Δαυὶδ, 5 ἕως· Ἰακώβ. Εὐαγγέλιον κατὰ Μάρκον, κεφ. Γσκζ'· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἐλθὼν Γ'Ιωσήφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, τέλος· ἐφοβοῦντο γάρ. Κοινωνικόν· Ἀγαλλιᾶσθε.*

Τῇ β' τῆς γ' ἐβδομάδος, ἀνάγνωσμα τῶν Πράξεων κα'· Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, Στέφανος πλήρης χάριτος, καὶ λέγει ἕως· 10 οὐδὲ βῆμα ποδός, καὶ ὑπερβαίνει καὶ λέγει· Σολομὼν δὲ ὠκοδόμησεν, τέλος· εἰπὼν ἐκοιμήθη. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. λζ'· Ἦν τις βασιλικός, τέλος· ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

233v Τῇ γ' τῆς γ' ἐβδομάδος, ἀνάγνωσμα τῶν Πράξεων κβ'· Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, Φίλιππος κατελθὼν, || τέλος· ἐλάβανον <Πνεῦμα ἅγιον>. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. Γνβ'· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς πεπιστευκότας αὐτῷ Ἰουδαίους· ἐργάζεσθε μὴ τὴν βρωσιν, 15 τέλος· διδοὺς τῷ κόσμῳ.

Τῇ δ' τῆς γ' ἐβδομάδος, ἀνάγνωσμα τῶν Πράξεων Γγγ'· Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ἰδὼν ὁ Σίμων, τέλος· εὐηγγελίζοντο. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. Γνε'· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς πεπιστευκότας 20 αὐτῷ Ἰουδαίους· ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος, τέλος· τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.

A la Liturgie ⁽¹⁾, prokeimenon, mode grave: *ps* 149,5; stique: *ibid.* 1. Lecture: *Act* 6,1-7. Alléluia, mode 1; stique: *ps* 131,1-2. Evangile: *Mc* 15,43-16,8. Koinonicon: *ps* 32,1.

Lundi. Lecture: *Act* 6,8-7,5.47-60. Evangile: *Io* 4,46-54.

Mardi. Lecture: *Act* 8,5-16. Evangile: *Io* 6,27-33 ⁽²⁾.

Mercredi. Lecture: *Act* 8,18-25. Evangile: *Io* 6,35-39 ⁽³⁾.

1 *Ps* 149,5.1 2 *Act* 6,1-7 4 *Ps* 131,1-2 5 *Mc* 15,43-16,8
7 *Ps* 32,1 8 *Act* 6,8-7,5a.47-60 11 *Io* 4,46b-54 13 *Act* 8,5-16
15 *Io* 6,27-33 18 *Act* 8,18-25 20 *Io* 6,35-39

2 κ' om P 5 σκζ' P, κζ' H 6 Ἰωσήφ ὁ ὁ Ἰωσήφ H 8 κα']
ιζ' P 9 χάριτος] πίστεως H 12 βασιλικός] βασιλεύς H 13 κβ'] ιζ' P
15 *Io* 6,27-33] *Io* 4,46-54, *evang. diei praecedentis* H, cf. *diem sequentem*
18 *Act* 8,18-25] *Act* 8,5-16, *lectio diei praeced.* H, cf. *diem seq.* || κγ'] ιη' P
19 εὐηγγελίσαντο H 20 *Io* 6,35-39] *Io* 6,27-33, *evang. diei praeced.* H.,
cf. *diem seq.*

⁽¹⁾ Aucun tropaire spécial n'est indiqué pour la Liturgie de ce dimanche. Le tropaire de l'Entrée devait être le 'Ο μονογενής, cf. p. 111, note 2.

⁽²⁾ Nous corrigeons le ms., car le scribe a répété l'évangile du jour précédent.

⁽³⁾ La lecture des Actes et de l'évangile que H donne pour le mercredi, sont ceux du mardi.

Τῇ ε' τῆς γ' ἑβδομάδος, ἀνάγνωσμα τῶν Πράξεων Γκδ'· Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ἄγγελος ἐλάλησεν, τέλος· τὴν ὁδὸν αὐτοῦ χαίρων¹. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. <νη>· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς πεπιστευκότας <αὐτῷ Ἰουδαίους>· τοῦτό ἐστι τὸ θέλημα, τέλος· τῇ 5 ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ¹.

Τῇ ε' τῆς γ' ἑβδομάδος, ἀνάγνωσμα τῶν Πράξεων κε'· Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, Φίλιππος εὐρέθη, τέλος· Ἐνισχύθη¹. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. ξγ'· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς πεπιστευκότας <αὐτῷ Ἰουδαίους>· ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος, τέλος· τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.

10 Τῷ σαββάτῳ τῆς γ' ἑβδομάδος, ἀνάγνωσμα τῶν Πράξεων κς'· Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ἐγένετο ὁ Ἰσαῦλος¹, τέλος· ἐπληθύνοντο. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. Γρλγ'¹. Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἐαυτοῦ μαθηταῖς· ταῦτα ἐντέλλομαι, τέλος· προσφέρειν τῷ Θεῷ.

< Ε β δ ο μ ά ς τ ε τ ά ρ τ η >

Τῇ κοριακῇ τῆς δ' ἑβδομάδος, Πράξεων κζ'· Ἐν ταῖς ἡμέ-
15 ραῖς ἐκείναις, ἐγένετο Πέτρον, τέλος· Ἐπέστρεψαν¹ ἐπὶ τὸν Κύριον. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. λη'· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἀνέβη ὁ Ἰη-
σοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα, τέλος· ὁ ποιήσας αὐτὸν ὑγιῇ.

Τῇ β' τῆς δ' ἑβδομάδος, Πράξεων κη'· Ἐν ταῖς ἡμέραις
ἐκείναις, ἀνὴρ ἦν τις ἐν Καισαρείᾳ ὀνόματι Κορνήλιος, τέλος· τὸ σκεῦος
20 εἰς τὸν οὐρανόν. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. ξη'· Εἶπεν ὁ Κύριος
πρὸς τοὺς πεπιστευκότας αὐτῷ Ἰουδαίους· Ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα,
τέλος· ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος.

1 Act 8,26-39	3 Io 6,40-44	6 Act 8,40-9,19	8 Io 6,48-54
10 Act 9,19-31	12 Io 15,17-16,2	14 Act 9,32-35	16 Io 5,1-15
18 Act 10,1-16	20 Io 6,56-69		

1 Act 8,26-39] Act 8,18-25, lectio diei praec., cf. diem 14 nov. || κδ'
ιθ' P 3 Io 6,40-44, ex P 6 κε' κ' P 7 ἐνίσχυσεν H 10 κς'
κα' P 11 Σαῦλος] Παῦλος H 12 ρλγ' P, ρλζ' H 14 κζ'] κβ' P
15 ἐπέστρεψαν] ἐπίστευσαν H 18 τῆς δ' ἑβδομάδος] τῆς μεσοπεντηκοστῆς P ||
κη'] κγ' P

Jeudi. Lecture: Act 8,26-39. Evangile: Io 6,40-44 ⁽¹⁾.

Vendredi. Lecture: Act 8,40-9,19. Evangile: Io 6,48-54.

Samedi. Lecture: Act 9,19-31. Evangile: Io 15,17-16,2.

< Quatrième semaine après Pâques >

Dimanche ⁽²⁾. Lecture: Act 9,32-35. Evangile: Io 5,1-15.

Lundi. Lecture: Act 10,1-16. Evangile: Io 6,56-69.

⁽¹⁾ Au mercredi dans le manuscrit.

⁽²⁾ C'est le dimanche appelé actuellement « du Paralytique ». Comme au dimanche précédent, aucun tropaire spécial n'est prévu pour la Liturgie.

Τῇ γ' τῆς δ' ἐβδομάδος, Πράξεων κθ'. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καταβάς ὁ Πέτρος, τέλος· τὰ προστεταγμένα σοι ὑπὸ τοῦ [Κυρίου]. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. Γοε'. Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, περιεπάτει ὁ Ἰησοῦς ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, τέλος· διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων.

5 Τῇ δ' τῆς δ' ἐβδομάδος, ἡ μεσοπεντηκοστή. Λέγεται τὸ Εὐλογεῖτε, καὶ εἰς τὸν ν' καὶ εἰς τὴν εἴσοδον τῆς λειτουργίας τροπάριον, ἥχος πλ. δ'. Μεσοῦσης τῆς ἑορτῆς διηρῶσάν μου τὴν ψυχὴν εὐσεβείας πότισοννάματα, ὅτι πᾶσι, Σωτήρ, ἐβόησας· Ὁ διηρῶν ἐρχέσθω πρὸς με καὶ πινέτω. Ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς μου, Χριστέ ὁ Θεός, δόξα σοι. Τὰ δὲ ἀντίφωνα τῆς λειτουργίας λέγονται τοῦ Ἀντίπασχα. Προκείμενον, ἥχος γ'. Μέγας ὁ Κύριος ἡμῶν. Στίχος· Αἰνεῖτε τὸν Κύριον ὅτι ἀγαθός, ἕως· αἰνεῖς. Ἀνάγνωσμα τῶν Πράξεων λ'. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, κατέφυγον οἱ ἀπόστολοι, τέλος· τοῦ μὴ θύειν αὐτοῖς. Ἀλληλουῖα, ἥχος α'. Μνήσθητι τῆς συναγωγῆς σου, ἕως· κληρονομίας σου. Στίχος β'. Ὅσα ἐπονηρέυσατο, ἕως· τῆς ἑορτῆς σου. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. οε'. Τῆς ἑορτῆς μεσοῦσης ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς, τέλος· ἡ ὥρα αὐτοῦ. Κοινωνικόν· Ὁ τρώγων μου.

Τῇ ε' τῆς δ' ἐβδομάδος, ἀνάγνωσμα τῶν Πράξεων λα'. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ἀνοίξας Πέτρος τὸ στόμα, τέλος· πιστεύοντα 20 εἰς αὐτόν. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. πς'. Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς πεπιστευκότας αὐτῷ Ἰουδαίους· ἐγὼ εἰμι τὸ φῶς, τέλος· ἡ ὥρα αὐτοῦ.

234^r Τῇ ς' τῆς δ' ἐβδομάδος, ἀνάγνωσμα τῶν Πράξεων λβ'. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, λαλοῦντος τοῦ Πέτρου, || τέλος· ἅπαντ[α] εἰς τὸν 25 οὐρανόν. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. πθ'. Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐληλυθότας πρὸς αὐτόν Ἰουδαίους· [ἐγὼ ὑπάγω, τέλος·] ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν.

1 Act 10,21-33 3 Io 7,1-13 5 Dan 3,57 11 Ps 146,5.1
12 Act 14,6-18 14 Ps 73,2^{ab}.3^b-4^a 16 Io 7,14-30 17 Io 6,56
18 Act 10,34-43 20 Io 8,12-20 23 Act 10,44-11,10 25 Io 8,21-30

1 κθ' κδ' 3 Κυρίου Θεοῦ Η || οε' Ρ, οβ' Η 5 τὸ Εὐλογεῖτε usq 4 λειτουργίας om Ρ 10 τοῦ Ἀντίπασχα om Ρ 12 λ' κε' Ρ 17 Ὁ τρώγων μου] Αἰνεῖτε (ps 148,1) Ρ 18 λα' κς' Ρ 20 Ἰωάννην] Λουκᾶν (perferam) Ρ 23 λβ' ιβ' (?) Η, κς' Ρ

Mardi. Lecture: Act 10,21-33. Evangile: Io 7,1-13.

Mercredi. La mi-Pentecôte. <A l'orthros> on dit le *Benedicite*. Au ps 50 et à l'Entrée de la Liturgie, tropaire, mode 4 pl.: *A la mi-fête, abreuve aux flots de la piété mon âme altérée, car toi, Sauveur, tu as crié à tous: « Qu'il vienne à moi et qu'il boive celui qui a soif! » Source de la vie, Christ Dieu, gloire à toi!*

Les antiphones de la Liturgie sont ceux du dimanche de l'Antipascha⁽¹⁾. Prokeimenon, mode 3: ps 146,5; stique: *ibid.* 1. Lecture: Act 14,6-18. Alléluia, mode 1; <1er stique> ps 73,2^{ab}; 2e stique: *ibid.* 3^b-4^a. Evangile: Io 7,14-30. Koinonicon: Io 6,56.

Jeudi. Lecture: Act 10,34-43. Evangile: Io 8,12-20.

Vendredi. Lecture: Act 10,44-11,10. Evangile: Io 8,21-30.

(1) Mais, évidemment, au troisième antiphone, comme il est indiqué plus haut, on chantait le tropaire de la mi-Pentecôte au lieu de celui du dimanche de l'Antipascha.

Τῷ σαββάτῳ τῆς δ' ἐβδομάδος, ἀνάγνωσμα τῶν Πράξεων λγ'·
Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἐπέβαλεν Ἡρώδης, τέλος· τοῦ λαοῦ τῶν
'Ιουδαίων. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. πθ'· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς
τοὺς πεπιστευκότας αὐτῷ Ἰουδαίους· Ἐὰν ὑμεῖς μένητε ἐν τῷ ἐμῷ
5 λόγῳ, τέλος· ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐξηλθόν καὶ ἦκω.

〈 Ε β δ ο μ α ς π έ μ π τ η 〉

Τῇ κυριακῇ τῆς ε' ἐβδομάδος, ἀνάγνωσμα τῶν Πράξεων λδ'·
'Εν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, διασπαρέντες οἱ ἀπόστολοι, καὶ λέγει ἕως·
τοὺς μαθητὰς χριστιανούς, καὶ ὑπερβαίνει καὶ λέγει· τῶν δὲ μαθητῶν,
τέλος· καὶ Σαῦλον. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. λγ'· Τῷ καιρῷ
10 ἐκείνῳ, ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς εἰς πόλιν, τέλος· ὁ σωτὴρ τοῦ κόσμου, ὁ
Χριστός.

Τῇ β' τῆς ε' ἐβδομάδος, τῶν Πράξεων λε'· Ἐν ταῖς ἡμέραις
ἐκείναις, συνιδὼν ὁ Πέτρος ἦλθεν, τέλος· εἰς ἕτερον τόπον. Εὐαγγέλιον
κατὰ Ἰωάννην, κεφ. πθ'· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐληλυθότας (πρὸς
15 αὐτὸν Ἰουδαίους)· εἰ ὁ Θεὸς πατὴρ ὑμῶν ἦν, ἡγαπᾶτε, τέλος· οὐ μὴ
θεωρήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα.

Τῇ γ' τῆς ε' ἐβδομάδος, Πράξεων λς'· Ἐν ταῖς ἡμέραις
ἐκείναις, Βαρνάβας καὶ Ἰσαῦλος, τέλος· ἐπὶ τῇ διδαχῇ τοῦ Κυρίου.
Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. πθ'· Εἶπεν ὁ Κύριος· ἀμὴν ἀμὴν λέγω
20 ὑμῖν, ἐὰν τις τὸν λόγον τὸν ἐμὸν, τέλος· καὶ παρήγεν οὕτως.

Τῇ δ' τῆς ε' ἐβδομάδος, Πράξεων λς'· Ἐν ταῖς ἡμέραις
ἐκείναις, ἀναθρόντες ἀπὸ τῆς Πάφου, τέλος· παντὶ τῷ <λαῷ> Ἰσραήλ.
Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. μθ'· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἐπάρας ὁ
'Ιησοῦς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ θεασάμενος, τέλος· ὁ ἐρχόμενος
25 εἰς τὸν κόσμον.

1 Act 12,1-11 3 Io 8,31-42 6 Act 11,19-26.29-30 9 Io 4,5-42
12 Act 12,12-17 14 Io 8,42-52 17 Act 12,25-13,12 19 Io 8,52-59
21 Act 13,13-24 23 Io 6,5-14

1 λγ'] κη' P 6 λδ'] κθ' P 12 λς'] λ' P 17 λς'] λα' P
18 Σαῦλος] Παῦλος H 21 λς'] λβ' P

Samedi. Lecture: *Act 12,1-11.* Evangile: *Io 8,31-42.*

〈Cinquième semaine après Pâques〉

Dimanche ⁽¹⁾. Lecture: *Act 11,19-26.29-30.* Evangile: *Io 4,5-42.*

Lundi. Lecture: *Act 12,12-17.* Evangile: *Io 8,42-52.*

Mardi. Lecture: *Act 12,25-13,12.* Evangile: *Io 8,52-59.*

Mercredi. Lecture: *Act 13,13-24.* Evangile: *Io 6,5-14.*

⁽¹⁾ C'est le « dimanche de la Samaritaine ». Aucun tropaire propre n'est prescrit pour la Liturgie.

Τῇ ε' τῆς ε' ἐβδομάδος, Πράξεων λη' · Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ἐξηλθεν ὁ Παῦλος σὺν τῷ Βαρνάβᾳ, τέλος· πίστεως τοῖς ἔθνεσι. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. πθ' · Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐληλυθότας <πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους>· εἰς κρῖμα ἐγὼ εἰς τὸν κόσμον, 5 τέλος· καὶ νομὴν εὐρήσει.

Τῇ ς' τῆς ε' ἐβδομάδος, Πράξεων λθ' · Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ἐξανέστησαν τινες τῶν ἀπὸ τῆς αἰρέσεως, τέλος· ἐν τοῖς ἔθνεσι δι' αὐτῶν. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. 4β' · Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐληλυθότας· διὰ τοῦτο ὁ Πατήρ [με] ἀγαπᾷ, τέλος· δίδωμι 10 [αὐτοῖς].

Τῷ σαββάτῳ τῆς ε' ἐβδομάδος, Πράξεων μ' · Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, Παῦλος καὶ Βαρνάβας διέτριβον, τέλος· ἐπιστηρίζων τὰς ἐκκλησίας. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. 4β' · Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐληλυθότας <πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους>· τὰ πρόβατα τὰ ἐμά, τέλος· 15 κἀγὼ ἐν [αὐτῷ].

< Ἑ β δ ο μ ᾶ ς ἔ κ τ η >

Τῇ κυριακῇ τῆς ς' ἐβδομάδος, Πράξεων μα' · Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ἐγένετο πορευομένων, τέλος· πεπιστευκῶς τῷ Θεῷ. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. πθ' · Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, παράγων ὁ Ἰησοῦς εἶδεν ἄνθρωπον τυφλόν, τέλος· καὶ προσεκόνησεν αὐτῷ.

20 **Τῇ β' τῆς ς' ἐβδομάδος**, Πράξεων μβ' · Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, διώδενσαν οἱ ἀπόστολοι, τέλος· ἕτερον εἶναι, Ἰησοῦν. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. 4δ' · Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, συνήγαγον οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι, τέλος· διέτριβεν μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ.

1 Act 14,20-27	3 Io 9,39-10,9	6 Act 15,5-12	8 Io 10,17-28
11 Act 15,35-41	13 Io 10,27-38	16 Act 16,16-34	18 Io 9,1-38
20 Act 17,1-7	22 Io 11,47-54		

1 λη'] λγ' P	2 Παῦλος] Πέτρος H	6 λθ'] λδ' P	8 4β'] σβ' P
9 με] μον H	10 αὐτοῖς] αὐτῷ H	11 μ'] λε' P	13 4β'] ιβ' P
15 αὐτῷ] αὐτοῖς H	16 μα'] λς' P	20 μβ'] λς' P	22 4δ' H,

lege 4ζ' || συνήγαγον] συνήχθησαν P

Jeudi. Lecture: Act 14,20-27. Evangile: Io 9,39-10,9.

Vendredi. Lecture: Act 15,5-12. Evangile: Io 10,17-28.

Samedi. Lecture: Act 15,35-41. Evangile: Io 10,27-38.

< Sixième semaine après Pâques >

Dimanche ⁽¹⁾. Lecture: Act 16,16-34. Evangile: Io 9,1-38.

Lundi. Lecture: Act 17,1-7. Evangile: Io 11,47-54.

⁽¹⁾ « Dimanche de l'aveugle-né ». Pas de tropaires spéciaux pour la Liturgie.

234^v

Τῇ γ' τῆς ε' ἐβδομάδος, Πράξεων μγ' · Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ἐπιλαβόμενοι οἱ Ἀθηναῖοι, τέλος· καὶ κινούμεθα καὶ ἐσμέν. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. ρβ' · Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, συμβούλιον ἔποίησαν οἱ φαρισαῖοι, τέλος· ἵνα υἱοὶ φωτός γέννησθε].

5 Τῇ δ' τῆς ε' ἐβδομάδος, [Πράξεων ||| · Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, κατελθὼν ὁ Παῦλος, τέλος· εἶναι τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν. [Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. ρη' · Εἶπεν ὁ Κύριος] πρὸς τοὺς ἐληλυθότας <πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους>· ἕως τὸ φῶς ἔχετε, πιστεῦετε, [τέλος· ἵνα σώσω] τὸν κόσμον.

10 Τῇ ε' ἡγουν τῇ ἑορτῇ τῆς [Ἀναλήψεως τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Τῆς] αὐτῆς ἑορτῆς σύναξις τελεῖται ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ καὶ ἐν ταῖς κατὰ τόπον ἁγίαις ἐκκλησίαις, τῆς παννυχίδος ἀπὸ ἐσπέρας τελουμένης.

Ἡ δὲ ἀκολουθία γίνεται οὕτως· εἰς <τὴν> παραμονὴν 15 λέγεται τὸ Κλῖνον, Κύριε, τὸ τελευταῖον καὶ τὸ Κύριε, ἐκέκραξα. Καὶ μετὰ τὴν εἴσοδον τοῦ πατριάρχου καὶ τὸ προκείμενον, ὁ διάκονος λέγει τὴν μεγάλην ἐκτενὴν. Εἴτα γίνονται τὰ τρία ἀντίφωνα τὰ μικρὰ καὶ γίνεται εὐχὴ συναπτὴ μετὰ τῶν αἰτήσεων. Καὶ εὐθὺς ἀνάγνωσμα τὸ α', Ἡσαίου· Τάδε λέγει Κύριος· ἔσται ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις] ἐμφανές, 20 τέλος· καὶ πορευσόμεθα ἐν αὐτῇ. Τὸ β', τοῦ αὐτοῦ· Τάδε λέγει Κύριος· πορεύεσθε [·, τέλος· τὰς ἡμέρας τοῦ αἰῶνος. Τὸ γ', Ζαχαρίου· Τάδε λέγει Κύριος· ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται], τέλος· [Ἱερουσαλὴμ] πεποιθότως. Καὶ μετὰ τοῦτο λέγουσιν οἱ ψάλται τροπάριον, ἥχος δ'· Ἀνελήφθης ἐν δόξῃ, Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, χαροποιήσας τοὺς μαθητὰς τῇ ἐπαγγελίᾳ 25 τοῦ ἁγίου Πνεύματος, βεβαιωθέντων αὐτῶν διὰ τῆς εὐλογίας ὅτι σὺ εἶ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ Λυτρωτὴς τοῦ κόσμου. Λέγουσι δὲ αὐτὸ γ' καὶ εἰς τὸν μς' ψαλμὸν στίχους γ', ὁ α'· Πάντα τὰ ἔθνη κροτήσατε

1 Act 17,19-28 3 Io 12,19-36 5 Act 18,22-28 7 Io 12,36-47
15 Ps 85 || Ps 140 19 Is 2,2-3 20 Is 62,10-63,9 21 Zach 14,1-11
27 Ps 46,2.5.7-8

1 μγ'] λη' P 2 Ἀθηναῖοι] Ἰουδαῖοι P 4 ἐποίησαν usq γέννησθε ex P 11 Τῆς αὐτῆς usq 13 τελουμένης om P 16 κ. τὸ προκείμενον] ὁ ψάλτης λέγει προκείμενον P 17 τὴν μεγάλην ἐκτενὴν] τὸ μέγα Κύριε, ἐλέησον P 19 τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ H 20 αὐτῇ add Καὶ μετὰ τοῦτο λέγουσιν οἱ ψάλται τροπάριον, ἥχος δ'· Ἀνελήφθης ἐν δόξῃ P 21 πορεύεσθε add διέλθετε H 22 ἡμέρα ἔρχεται H || Ἱερουσαλὴμ] Ἰσραὴλ H 27 εἰς τὸν μς' ψαλμόν] ἐκ τοῦ μς' ψαλμοῦ P

Mardi. Lecture: Act 17,19-28. Evangile: Io 12,19-36.

Mercredi ⁽¹⁾. Lecture: Act 18,22-28. Evangile: Io 12,36-47.

Jeudi. Fête de l'ASCENSION de notre grand Dieu et Sauveur Jésus-Christ. La synaxe de cette fête a lieu à la Grande Eglise et aux saintes Eglises en tout lieu. Elle commence le soir par la célébration de la pannychis.

ACOLOUTHIE: A la paramonie on dit le *Incline, Seigneur* (ps 85), le dernier <antiphone> et le *Seigneur, j'ai crié* (ps 140). Après l'entrée du patriarche et le prokeimenon, le diacre dit la grande ecténie. Ensuite on chante les trois petits antiphones et l'on dit une prière synaptie avec les demandes. Puis, les lectures: 1e lecture: Is 2,2-3. 2e lecture: Is 62,10-63,9. 3e lecture: Zach 14,1-11. Après cela, les psaltes disent le tropaire, mode 4: *Tu as été enlevé en gloire, Christ notre Dieu, après avoir réjoui tes disciples par la promesse de l'Esprit Saint, et ils reçurent par ta bénédiction la certitude que tu es le Fils de Dieu, le Rédempteur du monde.* Ils le disent trois fois, avec trois stiques du ps 46; 1er stique: ps 46,2;

⁽¹⁾ Aucune allusion, en ce mercredi, à une clôture de la fête de Pâques.

χεῖρας, ἕως· ἀγαλλιάσεως. Στίχος β'· Ἀνέβη ὁ Θεὸς ἐν ἀλαλαγμῷ, ἕως· σάλπιγγος. Στίχος γ'· Ψάλατε τῷ Θεῷ ἡμῶν, ψάλατε, ἕως· συνετώς, καὶ τὴν περισσὴν. Καὶ λέγει ὁ ἀρχιδιάκονος· Σοφία, καὶ ἀνέρχεται προ-
 5 ἀνάγνωσις τοῦ ἀποστόλου ἕως τῆς παννυχίδος, καὶ λοιπὸν ἡ παννυχὶς κατὰ τάξιν.

Ὁ δὲ ὁρθρος γίνεται ἐν τῷ ἄμβωνι, καὶ λέγεται τὸ Ἐδλογεῖτε, καὶ εἰς τὸν ν' λέγεται τροπάριον τὸ προγεγραμμένον, καὶ μετὰ τὸν ὁρθρον ἡ προανάγνωσις.

Τὰ δὲ ἀντίφωνα τῆς λειτουργίας, οὕτως· Ἀντίφωνον α',
 10 ψαλμὸς μα'. Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου. Ἀντίφωνον β', ψαλμὸς με'. Ἀλληλοῦα τριπλοῦν. Ἀντίφωνον γ', ψαλμὸς με' καὶ τὸ τροπάριον τὸ προγεγραμμένον. Τὸ τρισάγιον. Τὸ προκείμενον, ἦχος βαρύς· Ὑψώ-
 15 θητι ἐπὶ τοὺς οὐρανοὺς, ὁ Θεός. Στίχος· Ἐτοίμη ἡ καρδία μου, ὁ Θεός, ἕως· ἐν τῇ δόξῃ <μου>. Ἀνάγνωσμα τῶν Πράξεων· Τὸν μὲν πρῶτον λόγον, τέλος· σαββάτου ἔχων ὁδόν. Ἀλληλοῦα, ἦχος β'. Στίχος·
 Ἀνέβη ὁ Θεὸς ἐν ἀλαλαγμῷ, ἕως· σάλπιγγος. Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς ἐκ νεκρῶν, τέλος· τὸν Θεόν, ἀμήν. Κοινωνικόν· Ἀνέβη ὁ Θεός.

Τῇ ε' τῆς ε' ἐβδομάδος, Πράξεων με'· Ἐγένετο ἐν τῷ τὸν
 20 Ἀπολλῶ, τέλος· τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. ρκζ'. Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς· μὴ ταρασσέσθω, τέλος· καὶ ὁ Πατὴρ ἐν ἑμοί ἐστιν.

Τῷ σαββάτῳ τῆς ε' ἐβδομάδος, Πράξεων· Ἐν ταῖς ἡμέραις
 25 ἐκείναις, συνηγμένων τῶν μαθητῶν, τέλος· καὶ παρεκλήθησαν οὐ μετρίως. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. ρκζ'. Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς
 235 ἑαυτοῦ μαθηταῖς· τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ λαλῶ, καὶ λέγει ἕως· ἐν ὑμῖν ἔσται, καὶ ὑπερβαίνει καὶ λέγει· ὁ ἔχων τὰς ἐντολάς <μου>, τέλος· ἐμφανίσω αὐτῷ ἐμάντόν.]

6 Dan 3,57 10 Ps 41 11 Ps 45 || Ps 46 12 Ps 107,6,2
 14 Act 1,1-12 16 Ps 46,6 || Lc 24,36-53 18 Ps 46,6 19 Act
 19,1-8 20 Io 14,1-11 23 Act 20,7-12 25 Io 14,10-17.21

10 μα'] μδ' P 10-11 ψαλμὸς με' usq' Ἀντίφ. γ' om perperam DMITR.
 16 Λουκᾶν add κεφ. τμ' P 18 Κοινωνικόν add ἦχος πλ. δ' P 19 με']
 μα' P 23 Πράξεων] Πράξεις μβ' P 26-27 Ea quae in H legi ne-
 queunt, ex P

2e stique: *ibid.* 5; 3e stique: *ibid.* 7-8, et la dernière répétition. L'archidiacre dit: *Sagesse*, et ensuite <on célèbre> la pannychis selon l'ordo.

L'orthros se célèbre à l'ambon, on dit le *Benedicite* et au ps 50 le tropaire écrit plus haut. Après l'orthros, la lecture.

Antiphones de la Liturgie: 1re antiphone, ps 41: *Par les prières de la Théotocos*. 2e antiphone, ps 45: *Alléluia* triple. 3e antiphone, ps 46 avec le tropaire écrit ci-dessus⁽¹⁾. Trisagion. Prokeimenon, mode grave: ps 107,6; stique: *ibid.* 2. Lecture: *Act 1,1-12*. Alléluia, mode 2; stique: ps 46,6. Evangile: *Lc 24,36-53*. Koinonicon: ps 46,6.

Vendredi (2). Lecture: *Act 19,1-8*. Evangile: *Io 14,1-11*.

Samedi. Lecture: *Act 20,7-12*. Evangile: *Io 14,10-17.21*.

(1) Les livres liturgiques actuels, grecs et slaves, prescrivent pour le premier antiphone le ps 46, pour le deuxième, le ps 47 et pour le troisième, le ps 48. Le verset d'Entrée (εἰσοδικόν), ps 46,6, reste ainsi séparé du psaume auquel il appartient. Le ms. H montre bien que le troisième antiphone — ancien chant processionnel d'entrée — était le ps 46, auquel appartient l'εἰσοδικόν. On notera aussi que le deuxième antiphone n'a pas le refrain *Sauve-nous, Fils de Dieu*, et qu'il ne se termine pas par le Ὁ μονογενής.

(2) On remarquera qu'aucune mention n'est faite d'une octave de l'Ascension ni du chant du tropaire de la fête depuis ce vendredi jusqu'au suivant.

〈 Ἑβδόμη εἰς ἑβδόμη 〉

Τῇ κυριακῇ πρὸ τῆς Ν', [μνήμην ἐπιτελοῦμεν τῶν τιμ' ἁγίων πατέρων τῶν ἐν τῇ] Νικαέων μητροπόλει, ἐπὶ τὸ [] συναχθέντων καὶ παραδόντων ἡμῖν τὸ τῆς πίστεως [] σύμβολον, οἷς καὶ παρῇν τὸ ἅγιον καὶ ζωοποιὸν Πνεῦμα, καὶ τῶν ρν' ἁγίων πατέρων τῶν κατὰ ταύτην τὴν θεοφυλάκτην καὶ βασιλίδαν πόλιν συνελθόντων καὶ βεβαιωσάντων τὸ αὐτὸ συνεργίᾳ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, καὶ τῶν ἐν Ἐφέσῳ τῶν ὁμοίως ἁγίων πατέρων συνελθόντων τῇ χάριτι τοῦ ἁγίου Πνεύματος, καὶ τῶν ἐν Χαλκηδόνι χλ' ἁγίων πατέρων συνελθόντων καὶ κηρυσσάντων τὸ εἰρημένον ἅγιον σύμβολον, καὶ οἱ ρξε' ἁγίων πατέρων τῶν ἐν τῇ ἁγία ε' συνόδῳ κατὰ τὴν θεοφυλάκτην καὶ βασιλίδαν πόλιν συναχθέντων καὶ τὰ δόγματα τῶν εἰρημένων ἁγίων δ' συνόδων τῇ δυνάμει τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐπισφραγισάντων, καὶ τῶν ρο' ἁγίων πατέρων τῶν ἐν τῇ ἁγία καὶ οἰκουμένηκῃ ε' συνόδῳ εἰς αὐτὸ συναθροισθέντων κατὰ ταύτην τὴν θεοφυλάκτην καὶ βασιλίδαν πόλιν καὶ τὰ θεῖα δόγματα τῶν προ-
15 λεχθεισῶν ἁγίων ε' συνόδων τῇ χάριτι τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐπικυρωσάντων. Τελεῖται δὲ ἡ τοιαύτη σύναξις ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ, τῆς παννυχίδος ἀπὸ ἐσπέρας τελουμένης.

Γίνεται δὲ ἡ ἀκολουθία οὕτως· ἐσπέρας, εἰς τὴν παραμονήν, λέγεται τὸ Κλῆρον, Κύριε, τὸ τελευταῖον καὶ τὸ Κύριε, ἐκέκραξα, καὶ
20 μετὰ τὴν εἴσοδον τοῦ πατριάρχου καὶ τὸ προκείμενον καὶ γ' ἀντίφωνα τὰ μικρά, γίνονται ἀναγνώσματα γ'. Τὸ α', Γενέσεως· Ἀκούσας Ἀβραμ, τέλος· ὑποχειρίους σοι. Τὸ β', <Δευτερονομίου>· Εἶπεν Κύριος πρὸς Μωσῆν· εἶπον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, τέλος· ὅτι ἡ κρίσις τοῦ Θεοῦ ἐστίν. Τὸ γ', τοῦ αὐτοῦ· Εἶπε Μωσῆς πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ· ἰδοὺ Κυρίου
25 τοῦ Θεοῦ, τέλος· ἃ εἶδον οἱ ὀφθαλμοί σου. Καὶ μετὰ τοῦτο λέγουσιν οἱ ψάλται τροπάριον, ἤχος πλ. δ'· Ὑπερδοξασμένος εἶ, Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ φωστήρας ἐπὶ γῆς τοὺς πατέρας ἡμῶν θεμελιώσας καὶ δι' αὐτῶν πρὸς τὴν ἀληθινὴν πίστιν πάντας ἡμᾶς ὁδηγήσας. Πολυεύσπλαγχνε,

19 Ps 85 || Ps 140
24 Deut 10,14-21

21 Gen 14,14-20

22 Deut 1,8-17

1 Τῇ κυριακῇ usq 17 τελουμένης] Κυριακῇ ζ', τῶν ἁγίων τιμ' πατέρων τῶν ἐν Νικαίᾳ P || μνήμην usq 2 τῇ legi nequit per spatium circiter 80 litt.
2 Νικαέων sic H || [] legi nequit per spatium circiter 24 litt. 3 [] ἅγιον ?
21 τὰ μικρά] γίνεται συναπτὴ εὐχή P 25 σου] μου H

〈Septième semaine après Pâques〉

Dimanche avant la Pentecôte. Mémoire des 318 saints Pères réunis dans la métropole de Nicée, qui nous donnèrent le symbole de la foi, par l'assistance de l'Esprit saint et vivifiant, et des 150 saints Pères réunis dans cette ville impériale et protégée de Dieu, qui confirmèrent le même symbole par la collaboration du Saint-Esprit, et des 150 saints Pères rassemblés à Ephèse par la grâce du Saint-Esprit, et des 630 saints Pères réunis à Chalcédoine, qui promulguèrent le symbole susdit, et des 165 saints Pères rassemblés dans la ville impériale et protégée de Dieu, au cinquième synode, qui, par la force du Saint-Esprit, souscrivirent aux dogmes des quatre synodes mentionnés, et des 170 saints Pères rassemblés au sixième synode œcuménique dans cette ville impériale et protégée de Dieu, qui, par la grâce de l'Esprit Saint, confirmèrent les dogmes des cinq synodes précédents (1). Cette synaxe a lieu à la Grande Eglise. Elle commence le soir par la célébration de la pannychis.

ACOLOUTHIE: Le soir, à la paramonie, on dit le *Incline, Seigneur* (ps 85), le dernier <antiphone> et le *Seigneur, j'ai crié* (ps 140). Après l'entrée du patriarche, le prokeimenon et les trois petits antiphones, on fait trois lectures: *Gen 14,14-20; Deut 1,8-17; Deut 10,14-21*. Ensuite les psaltes disent le tropaire, mode 4 pl.: *Tu es infiniment glorifié, Christ notre Dieu, car tu as établi nos Pères comme des astres sur la terre, et par eux tu nous as tous amenés à la vraie foi. Très miséricordieux, gloire à toi!* On le dit trois fois,

(1) Le ms. P dédie ce dimanche au seul concile de Nicée.

δόξα σοι. Λέγουσι δὲ αὐτὸ γ', καὶ ἐκ τοῦ μγ' ψαλμοῦ ψάλλουσι στίχους γ'. Στίχος α'· Ὁ Θεός, ἐν τοῖς ὡσὶν ἡμῶν ἠκούσαμεν, ἕως· ἀρχαίαις. Στίχος β'· Ἡ χεὶρ σου ἔθνη ἐξωλέθρευσε, ἕως· ἐξέβαλες αὐτούς. Στίχος γ'· Ἐσώσας γὰρ ἡμᾶς, ἕως· κατήσχυνας, καὶ τὴν περισσὴν.
 5 Καὶ λέγει ὁ ἀρχιδιάκονος· Σοφία, καὶ ἀνέρχεται προανάγνωσις ἕως τῆς παννυχίδος, <καὶ λοιπὸν γίνεται ἡ παννυχὶς> κατὰ τάξιν.

Ὁ δὲ ὁρθρος γίνεται ἐν τῷ ἄμβωνι, καὶ εἰς τὸν ν' καὶ εἰς τὴν εἴσοδον τῆς λειτουργίας λέγεται τροπάριον τὸ προγεγραμμένον, καὶ ἄλλο τροπάριον, ἥχος δ'· Ὁ Θεός τῶν πατέρων ἡμῶν, ὁ ποιῶν αἰ
 235^v 10 μεθ' ἡμῶν (προεγράφη). Καὶ μετὰ τὸν ὁρθρον προ||ανάγνωσις τῶν προσφωνητικῶν τῶν ἁγίων συνόδων.

Εἶτα τὰ ἀντίφωνα τῆς λειτουργίας, τὸ τρισάγιον. Προκείμενον, [ἥχος δ'· Εὐλογητός εἶ, Κύριε ὁ Θεός] τῶν πατέρων ἡμῶν. Στίχος· Ὅτι δίκαιος εἶ ἐπὶ πᾶσι, [τέλος·] αἱ ὁδοί σου. Ἀνάγνωσμα τῶν Πράξεων.
 15 Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, [ἐκρίνεν ὁ] Παῦλος, καὶ λέγει ἕως· ὡς δὲ παρεγένοντο πρὸς αὐτὸν [εἶπεν αὐτοῖς], καὶ ὑπερβαίνει καὶ λέγει· προσέχετε ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τὸ ποιμνίῳ, τέλος· σὺν πᾶσιν αὐτοῖς προσήξατο. Ἀλληλουῖα, ἥχος α'· Ὁ Θεός, ἐν τοῖς ὡσὶν ἡμῶν ἠκούσαμεν, ἕως· ἀνήγγειλαν ἡμῖν. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. ρνγ'. Τῷ
 20 καιρῷ ἐκείνῳ, ἐπάρας ὁ Ἰησοῦς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανόν, εἶπεν· Πάτερ, ἐλήλυθεν, τέλος· [πεπληρωμένην] ἐν αὐτοῖς. Κοινωνικόν· Ἀγαλλιᾶσθε.

Τῇ β' τῆς ζ' ἐβδομάδος, Πράξεων· Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ἐξελθόντες οἱ ἀπόστολοι ἀπὸ Τύρου, τέλος· τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου
 25 [γινέσθω]. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. ρλβ'. Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς· μὴ ταρασσέσθω, τέλος· καὶ γενήσεται ὑμῖν.

1 Ps 43,2.3.8 13 Dan 3,26.27^{ab} 14 Act 20,16-17.28-36
 18 Ps 43,2^{ab} 19 Io 17,1-13 22 Ps 32,1 23 Act 21,8-14
 25 Io 14,27-15,7

10-11 τῶν προσφων. τῶν ἁγίων ex P 12 λειτουργίας add οὕτως· Ἀντίφωνα α', ψαλμὸς μα'. Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου. Ἀντίφ. β', ψαλμὸς μβ'. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ. Ἀντίφ. γ', ψαλμὸς μγ'. Τὸ προγεγραμμένον τροπάριον P
 14 Πράξεων add μγ' P 17 ἑαυτοῖς] ἑαυτὸν H 19 ρνγ'] ρν' P
 21 πεπλημένην H 23 Πράξεων add μδ' P 24 Τύρου] τοῦ ὄρους P
 25 γινέσθω] γενέσθω H

avec trois versets du ps 43: 1er stique: ps 43,2; 2e stique: *ibid.* 3; 3e stique: *ibid.* 8. Et la dernière répétition. L'archidiacre dit: Sagesse, et l'on commence une lecture, <qui dure> jusqu'au moment de la pannychis. <Celle-ci se célèbre> selon l'ordo.

L'orthros se célèbre à l'ambon. Au ps 50 et à l'Entrée de la Liturgie <on chante> le tropaire cité plus haut et cet autre tropaire, mode 4: *Dieu de nos Pères* ⁽¹⁾. Après l'orthros, lecture des décrets des saints synodes.

Ensuite, les antiphones de la Liturgie. Trisagion. Prokeimenon, mode 4: *Dan* 3,26; stique: *ibid.* 27^{ab}. Lecture: *Act* 20, 16-17; 28-36. Alléluia, mode 1: ps 43,2^{ab}. Evangile: *Io* 17,1-13. Koinonicon: ps 32,1.

Lundi. Lecture: *Act* 21,8-14. Evangile: *Io* 14-27-15,7.

⁽¹⁾ Cf. le 15 septembre. Le second tropaire était probablement chanté au *Gloria Patri* (cf. p. ex. la célébration en l'honneur de la Sainte Vierge le deuxième lundi après Pâques). Aucune mention n'est faite du chant d'un tropaire de la Résurrection ni de celui de l'Ascension.

Τῇ γ' τῆς ζ' ἐβδομάδος, Πράξεων· Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, παραλαβὼν ὁ Παῦλος, τέλος· τύπτοντες τὸν Παῦλον. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. Γρμζ' Γ· Καὶ εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἐαυτοῦ μαθηταῖς· ἔρχεται ὥρα ἵνα πᾶς ὁ ἀποκτείνας, τέλος· εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν.

5 Τῇ δ' τῆς ζ' ἐβδομάδος, Πράξεων· Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ἀτενίσας ὁ Παῦλος, τέλος· καὶ εἰς Ῥώμην μαρτυρῆσαι. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. ρμῇ· Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἐαυτοῦ μαθηταῖς· πάντα ὅσα ἔχει ὁ Πατήρ, τέλος· δώσει ὑμῖν.

Τῇ ε' τῆς ζ' ἐβδομάδος, Πράξεων· Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, 10 Ἀγρίππας ὁ βασιλεὺς, τέλος· ὁ Παῦλος Γζῆν. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. ρν'· Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἐαυτοῦ μαθηταῖς· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅσα ἂν αἰτήσητε, τέλος· εἰρήνην ἔχετε.

Τῇ ε' τῆς ζ' ἐβδομάδος, Πράξεων· Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ὡς ἐκρίθη τοῦ ἀποπλεῖν, τέλος· ἡ νῆσος καλεῖται. Εὐαγγέλιον κατὰ 15 Ἰωάννην, κεφ. ρνγ'· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἐπάρας ὁ Ἰησοῦς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἶπεν· καθὼς σύ, Πάτερ, τέλος· κἀγὼ ἐν αὐτοῖς.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, μνήμη τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Ἰούδα τοῦ ἐν Βηρὺτῳ τελειωθέντος καὶ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Ἰακώβου. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις ἐν τῷ ἁγιωτάτῳ αὐτοῦ ναῷ τῷ ὄντι ἐνδον τοῦ σεβασ- 20 μίου οἴκου τῆς ἁγίας Θεοτόκου πλησίον τῆς ἁγιωτάτης Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἐν τοῖς Χαλκοπρατεῖαις.

Λέγεται δὲ εἰς τὸν ν' καὶ εἰς τὴν εἴσοδον τροπάριον, ἥχος β'· Τοῦ ἀποστόλου <σου>, Κύριε, τὴν μνήμην. Προκείμενον, ἥχος δ'· Θανμαστός ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ. Στίχος· Ἐν ἐκκλησίαις εὐλο- 25 γεῖτε. Ἀνάγνωσμα ἐκ τῆς καθολικῆς ἐπιστολῆς Ἰούδα· Ἰούδας, Ἰησοῦ Χριστοῦ δοῦλος, ἀδελφὸς δὲ Ἰακώβου, ἕως τέλους. Ἀλληλουῖα, ἥχος α'· Ἐξομολογήσονται, ἕως· ἁγίων. Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν, κεφ. μγ'· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἐξῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ὄρος, τέλος· ἰᾶτο πάντας.

1 Act 21,26-32 3 Io 16,2^b-13 5 Act 23,1-11 7 Io 16,15-23
9 Act 25,13-19 10 Io 16,23^b-33 13 Act 27,1-28,1 15 Io 17,18-26
24 Ps 67,36-27 25 Iudae 1-25 27 Ps 88,6 || Lc 6,12-19

1 Πράξεων add με' P 3 ρμζ' P, ρμ' H 5 Πράξεων add μζ' P
7 ρμῇ] ρκῇ P 9 Πράξεων add μζ' P 10 ζῆν] ζῆ H 13 Πράξεων
add μῇ P 17 Τῇ αὐτῇ usq 29 πάντας om P

Mardi. Lecture: Act 21,26-32. Evangile: Io 16,2-13.

Mercredi. Lecture: Act 23,1-11. Evangile: Io 16,15-23.

Jeudi. Lecture: Act 25,13-19. Evangile: Io 16,23-33.

Vendredi ⁽¹⁾. Lecture: Act 27,1-28,1. Evangile: Io 17,18-26.

Le même jour, le s. apôtre Jude, mort à Beyrouth, frère du s. apôtre Jacques. Sa synaxe a lieu à <Saint-Jacques-Apôtre> dans l'enceinte du sanctuaire de la Théotocos aux Chalcoprateia, près de la Grande Eglise ⁽²⁾.

<ACOLOUTHIE> Au ps 50 <de l'orthros> et à l'Entrée <de la Liturgie>, tropaire, mode 2: *En fêtant, Seigneur, la mémoire de ton apôtre, <par lui nous t'en supplions: Sauve nos âmes!>*. Prokeimenon, mode 4: ps 67,36; stique: *ibid.* 27. Lecture: *Iudae 1-25*. Alléluia, mode 1: ps 88,6. Evangile: *Lc 6,12-19*.

⁽¹⁾ Pas de clôture de la fête de l'Ascension.

⁽²⁾ Dans l'église Saint-Jacques aux Chalcoprateia, JANIN, *Eglises* 261-63.

236· Τῷ σαββάτῳ τῆς Ν', Πράξεων· Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, διασωθέντες οἱ περὶ τὸν || Παῦλον, τέλος· ἀκωλύτως. [Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. σκς'· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἐφανεῖρωσεν ὁ Ἰησοῦς τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, τέλος· βιβλία,] ἀμήν.

5 Τῇ κυριακῇ τῆς Ν', ἡ ἀγία Πεντηκοστή [ἐορτάζεται] ἐν τῇ ἀγιωτάτῃ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ καὶ ἐν ταῖς κατὰ τόπον ἐκκλησίαις, τῆς παννυχίδος ἀπὸ ἐσπέρας τελουμένης.

Ἡ δὲ ἀκολουθία γίνεται οὕτως· Εἰς τὴν παραμονὴν λέγεται τὸ Κλῖνον, Κύριε, τὸ τελευταῖον καὶ τὸ Κύριε, ἐκέκραξα, καὶ 10 μετὰ τὴν εἴσοδον τοῦ πατριάρχου καὶ τὰ γ' ἀντίφωνα τὰ μικρά, γίνεται εὐχὴ συναπτὴ μετὰ τῶν αἰτήσεων. Καὶ λέγεται προκειμενον καὶ ἀναγνώσματα γ'. Τὸ α', Ἀριθμῶν· Εἶπεν Κύριος πρὸς Μωσῆν· «συνάγαγέ μοι οἱ ἄνδρες, τέλος· τὸ πνεῦμα αὐτοῦ εἰς αὐτούς. Τὸ β', προφητείας Ἰωήλ· Τάδε λέγει Κύριος· τέκνα Σιών, χαίρετε, τέλος· τὸ ὄνομα Κυρίου 15 σωθήσεται. Τὸ γ', προφητείας Ἰεζεκιήλ· Τάδε λέγει Κύριος· λήψομαι ὑμᾶς ἐκ τῶν ἐθνῶν, τέλος· καὶ ἐγὼ ἔσομαι ὑμῖν εἰς Θεόν. Καὶ μετὰ ταῦτα λέγουσιν οἱ ψάλται ἐν τῷ ἄμβωνι τροπάριον, ἦχος πλ. δ'· Εὐλογητὸς εἶ, Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πανσόφους τοὺς ἀλιεῖς ἀναδείξας, καὶ λέγουσιν αὐτὸ γ' καὶ ἐκ τοῦ ιη' ψαλμοῦ στίχους γ', καὶ τὴν περισ- 20 σήν. Καὶ λέγει ὁ ἀρχιεπίσκοπος· Σοφία, καὶ ἀνέρχεται προανάγνωσις, ὁ ἀπόστολος, ἕως τῆς παννυχίδος. Καὶ λοιπὸν γίνεται ἡ παννυχὶς κατὰ τάξιν.

Ὁ δὲ ὄρθρος λέγεται ἔσω ἐν τῷ ἄμβωνι. Καὶ λέγεται τὸ Εὐλογεῖτε, καὶ εἰς τὸν ν' λέγεται τὸ προγεγραμμένον τροπάριον· Εὐλο- 25 γητὸς εἶ, Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν. Καὶ μετὰ τὸν ὄρθρον προανάγνωσις, ὁ λόγος τοῦ ἀγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου ὁ εἰς τὴν Ν'.

Καὶ κατέρχεται ὁ πατριάρχης ἐν τῷ βαπτιστηρίῳ καὶ ποιεῖ τὰ βαπτίσματα, καὶ ὅτε χρῖση τοὺς νεοφωτίστους τῷ ἁγίῳ μύρῳ, [ἵσταται] ὁ ψάλτης πλησίον αὐτοῦ καὶ λέγει ψαλμὸν λα', ἦχος βαρύς· Μακάριοι

1 Act 28,1-31 3 Io 21,14-25 9 Ps 85 || Ps 140 12 Num 11,16-29 14 Ioel 2,23-3,5 15 Ez 26,24-28 19 Ps 18 24 Dan 3,57
29 Ps 31,1

1 Πράξεων add μθ' P 3 κεφ. σκς' P 5 ἐορτάζεται usq 7 τελου-
μένης om P 10 μετὰ usq καὶ om P 12 συναγάγετε H 28 ἵσταται]
ἵστατο H

Samedi de la Pentecôte. <Lecture:> Act 28,1-31. <Evan-
gile:> Io 21,15-25.

Dimanche de la Pentecôte ⁽¹⁾. La sainte Pentecôte se célèbre dans la Grande Eglise et dans les églises en tout lieu, en commençant le soir par la célébration de la pannychis.

ACOLOUTHIE: A la paramonie on dit le *Incline, Seigneur* (ps 85), le dernier <antiphone> et le *Seigneur, j'ai crié* (ps 140). Après l'entrée du patriarche et les trois petits antiphones, on dit une prière synaptie avec les demandes. Et l'on dit le prokeimenon ⁽²⁾ et trois lectures: Num 11,16-29; Ioel 2,23-3,5; Ez 36,24-28. Ensuite les psaltes disent sur l'ambon le tropaire, mode 4 pl.: *Béni es-tu, Christ notre Dieu, qui as rempli les pêcheurs de sagesse* ⁽³⁾. On le dit trois fois, avec trois versets du ps 18, et la dernière répétition. L'archidiacre dit: *Sagesse*, et l'on commence une lecture, de l'apôtre, jusqu'à la pannychis. Ensuite, la pannychis selon l'ordo.

L'orthros se célèbre dans <la nef>, sur l'ambon. On dit le *Benedicite*. Au ps 50, le tropaire écrit plus haut: *Béni es-tu*. Après l'orthros, lecture du discours de s. Grégoire le Théologien sur la Pentecôte ⁽⁴⁾.

Le patriarche descend au baptistère et baptise. Lorsqu'il administre l'onction du Chrême aux nouveaux baptisés, le psalte se tient près de lui et dit le ps 31, mode grave: ps 31,1. Ensuite,

⁽¹⁾ Ce samedi, appelé actuellement le ψυχοσάββατον, a été dédié à la commémoration des défunts. Dans H, cependant, aucune mention n'est faite de cette commémoration. Les lectures suivent simplement le cycle pascal. Cf. p. 9, note 1.

⁽²⁾ On notera que le prokeimenon n'est pas à sa place ordinaire. Généralement, en effet, il se situe entre l'entrée et les petits antiphones. A la paramonie du 14-IX (I 26) on trouve la même structure qu'à la Pentecôte.

⁽³⁾ Cf. *Horologion*, p. 763.

⁽⁴⁾ Cas rare d'une προανάγνωσις non empruntée à l'Ecriture Sainte.

ὡν ἀφ' ἑθνησιν αἱ ἀνομίαι. Καὶ λοιπόν, ὁ ψικεύων αὐτὸν εἰσέρχεται εἰς τὴν εἴσοδον. Μετὰ ταῦτα, ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ στιχολογεῖ ἐφεξῆς τὸν ψαλμόν, καὶ ὅτε ἔλθῃ πλησίον τοῦ ἁμβωνος στιχολογεῖ ἕως οὗ λάβῃ καιρὸν ἀπὸ τοῦ ἀρχidiaκόνου, καὶ λέγει τὴν περισσὴν καὶ κατέρχεται. Καὶ 5 εὐθὺς ἀνέρχεται προανάνωσις ἐκ τῶν Πράξεων. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ἄγγελος Κυρίου ἐλάλησε, τέλος· τὴν ὁδὸν αὐτοῦ χαίρων, καὶ προαναγινώσκεται ἕως τῶν ἀντιφώνων.

Εἶτα οἱ ἀναγινώσκονται λέγουσι τὰ ἀντίφωνα τῆς λειτουργίας. Τὸ α', ψαλμὸς ιη'. Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, καὶ· Πρεσβείαις 10 τῶν ἁγίων. Τὸ β', ψαλμὸς ιθ'. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, καὶ εἰς τὸ Δόξα· Ὁ μονογενὴς Υἱός. Τὸ γ', ψαλμὸς κ'. Τροπᾶριον τὸ προγεγραμμένον. Οἱ ψάλται, ἀντὶ τοῦ τρισαγίου· Ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε. Προκειμενον, ἤχος πλ. δ'. Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν. Στίχος· Οἱ οὐρανοὶ 236^v 15 συμπληροῦσθαι τὴν ἡμέραν τῆς Ν', τέλος· τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ. || Ἀλληλούια, ἤχος α'. Στίχος α'. Τῷ λόγῳ Κυρίου οἱ οὐρανοὶ ἐστερεώθησαν, ἕως· δύναμις αὐτῶν. Στίχος β'. Ἐξ οὐρανοῦ ἐπέβλεψεν ὁ Κύριος, ἕως· [κατοικοῦντας] τὴν γῆν. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. πα'. Τῇ ἑσχατῇ ἡμέρᾳ, τέλος· τὸ φῶς τῆς ζωῆς. Κοινωνικόν, τὸ 20 μὲν ἀρχαῖον· Αἰνεῖτε, τὸ δὲ νέον, ἤχος πλ. δ'. Τὸ πνεῦμά σου τὸ ἀγαθόν, Κύριε, ὁδηγήσει.

Ἐσπέρας, εἰς τὸ λυχνικόν, προκείμενον, ἤχος βαρύς· Τίς Θεὸς μέγας (προεγράφη εἰς τὸ ἅγιον Πάσχα).

5 Act 8,26-39 9 Ps 18 10 Ps 19 11 Ps 20 12 Gal 3,27
13 Ps 18,5.2 14 Act 2,1-11 16 Ps 32,6.13-14 18 Io 7,37-53;
8,12 20 Ps 148,1 || Ps 142,10^b 22 Ps 76,14^b

1 αὐτὸν] αὐτοὺς P 1-2 εἰς τὴν εἴσοδον usq στιχολογεῖ] μετὰ τὴν εἴσοδον μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ στιχολογῶν P 12 Οἱ ψάλται om P 17 Στίχος β' usq 18 γῆν (ps 32,13-14) om P 19 πα'] πθ' P 19-20 τὸ μὲν usq νέον om P 22 Ἐσπέρας usq 23 Πάσχα om P

l'escortant, il entre par les portes <dans la nef>. Dans l'église, il récite le psaume d'affilée, et lorsqu'il arrive près de l'ambon il continue le psaume jusqu'à ce que l'archidiaque lui fasse signe; il dit alors la dernière répétition ⁽¹⁾ et il descend ⁽²⁾. Ensuite on commence une lecture: Act 8,26-39 ⁽³⁾ et on la continue jusqu'au moment des antiphones.

Les lecteurs disent alors les antiphones de la Liturgie. Le premier, ps 18: *Par les prières de la Théotocos*, et *Par les prières de tes saints*. Le deuxième, ps. 19: *Sauve-nous, Fils de Dieu*, et au *Gloria Patri: O Fils unique et Verbe de Dieu*. Le troisième, ps 20: le tropaire cité plus haut. Les psaltes, au lieu du trisagion, chantent: *Vous qui avez été baptisés* (Gal 3,27). Prokeimenon, mode 4 pl.: ps 18,5; stique: *ibid.* 2. Lecture: Act 2,1-11. Alleluia, mode 1; 1er stique: ps 32,6; 2e stique: *ibid.* 13-14. Evangile: Io 7,37-53; 8,12. Ancien koinonicon: ps 148,1. Nouveau: ps 142,10^b.

Le soir, au lucernaire, prokeimenon, mode grave: ps 76,14^b (comme le dimanche de Pâques).

(1) La dernière répétition du refrain (ps 32,1): *Heureux ceux qui sont absous de leurs péchés*.

(2) Comme le samedi saint, le psalte était sans doute monté à l'ambon.

(3) Bien que H et P donnent la fin de cette proanagnosis, ils semblent affirmer qu'on la continuait jusqu'au moment où on commençait les antiphones de la Liturgie.

Ἀρχοτέλειαι τοῦ ἁγίου ἀποστόλου καὶ τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου
σαββάτων καὶ κυριακῶν, τὰ ἀναγινωσκόμενα ἀπὸ τῆς ἁγίας Ν'
μέχρι τῆς κυριακῆς τῆς ἀπόκρεω.

Τῇ β' ἡγούον τῇ ἐπαύριον τῆς Ν', σύναξις τελεῖται τῶν ἁγίων
5 καὶ πανευφήμων ἀποστόλων ἐν τῷ σεπτῷ αὐτῶν μεγάλῳ ἀποστολείῳ,
τῆς λιτῆς ἔωθεν ἀπὸ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ἀπερχομένης ἐν τῷ
Φόρῳ καὶ μετὰ τὰς ἐκεῖ συνήθεις εὐχὰς παραγινομένης ἐν τῇ εἰρημένῃ
συνάξει, καὶ τῆς θείας λειτουργίας καὶ μυσταγωγίας ἐκεῖσε ἐπιτελου-
μένης.

10 Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, μνήμη τῆς μετὰ φιλανθρωπίας ἐπενεχθείσης ἡμῖν
φοβεῶς ἀπειλῆς τοῦ σεισμοῦ, ἧς παρ' ἐλπίδα πᾶσαν ἐλυτρώσατο ἡμᾶς
ὁ φιλόανθρωπος Θεός.

Ἡ δὲ ἀκολουθία γίνεται οὕτως· μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ
ὁρθροῦ κατέρχεται ὁ πατριάρχης καὶ εἰσέρχεται διὰ τῆς πλαγίας
15 εἰς τὸ ἅγιον θυσιαστήριον. Καὶ γίνεται εὐχὴ τρισαγίου, καὶ ἄρχονται
οἱ ψάλλται ἐν τῷ ἄμβωνι τροπάριον, ἥχος πλ. δ'· Ὁ ἐπιβλέπων ἐπὶ τὴν
γῆν καὶ ποιῶν αὐτὴν τρέμειν (προεγράφη τῇ κς' τοῦ ὁκτωβρίου μηνός).
καὶ ἐν τῷ Φόρῳ δοξάζουσιν. Καὶ λέγει ὁ ἀρχιδιάκονος τὴν μεγάλην
ἐκτενὴν, καὶ πάλιν ἄρχονται οἱ ψάλλται τῆς αὐτῆς λιτῆς τὸ τροπάριον.

20 Καὶ ὅτε εἰσέλθῃ ἡ λιτὴ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῶν Βλαχερνῶν, δοξάζουσιν οἱ
ψάλλται. Ἀντίφωνα δὲ οὐ γίνονται, ἀλλ' εὐθὺς τὸ τρισάγιον. Τὸ προκεί-
μενον, ἥχος πλ. β'· Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου καὶ ἐδόλγησον. Στίχος·
Πρὸς σέ, Κύριε, ἐκέκραξα, ἕως· ἀπ' ἐμοῦ. Ὁ ἀπόστολος πρὸς Ἐφε-
σίους¹· Ἀδελφοί, ὡς τέκνα φωτὸς περιπατεῖτε, τέλος· ὡμῶν τῷ Κυρίῳ.

25 Ἀλληλούια, ἥχος πλ. α'· Ὁ Θεός, ἀπόσω ἡμᾶς, ἕως· οἰκτίρησας
(ἡμᾶς). Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον, κεφ. ρπα'· Εἶπεν ὁ Κύριος· ὁρᾶτε
μὴ καταφρονήσητε, τέλος· ἐκεῖ εἰμι (ἐν) μέσῳ αὐτῶν. Κοινωνικόν·
Ποτήριον σωτηρίου.

22 Ps 27,9.1^{ab} 23 Eph 5,8^b-19 25 Ps 59,3 26 Mt 18,10-20
28 Ps 115,4.

23 Ἐφεσίους] Ἑβραίους H

Incipit et Desinit <des pericopes> de l'apôtre
et du saint Evangile pour les samedis et les dimanches
depuis la Sainte Pentecôte jusqu'au dimanche de Carnaval⁽¹⁾.

Lundi après la Pentecôte. Synaxe des ss. apôtres dans
leur grand apostolion, <l'église des Saints-Apôtres>⁽²⁾. A l'aurore
la procession va de la Grande Eglise au Forum et, après
les prières qu'on y fait habituellement, elle se rend à la synaxe
mentionnée, où l'on célèbre la divine Liturgie mystagogique.

Le même jour, mémoire de la terrible menace, le tremblement
de terre, de laquelle, contre tout espoir, nous délivra le Dieu
philanthrope.

ACOLOUTHIE: Après le renvoi de l'orthros, le patriarche
descend et entre au sanctuaire par la porte latérale. On dit la
prière du trisagion, et les psaltes entonnent sur l'ambon le tro-
paire, mode 4 pl.: *Toi qui regardes la terre et la fais trembler* (cf. le
26 octobre). Au Forum, ils disent le *Gloria Patri*. L'archidiacre dit
la grande ecténie, et les psaltes entonnent encore le tropaire de la
procession. Lorsque celle-ci entre dans l'église des Blacher-
nes, les psaltes disent le *Gloria Patri*.

<A la Liturgie,> il n'y a pas d'antiphones, mais tout
de suite le trisagion. Prokeimenon, mode 2 pl.: ps 27,9; stique:
ibid. 1^{ab}. Apôtre: Eph 5,8^b-19. Alléluia, mode 1 pl.: ps 59,3. Evan-
gile: Mt 18,10-20. Koinonicon: ps 115,4.

(1) Le fait qu'une nouvelle section du Typicon commence le lundi
après la Pentecôte indique que les jours de la première semaine après
la fête n'étaient pas censés en constituer l'octave.

(2) JANIN, *Eglises*, 46-55.

Τῇ δ' μετὰ τὴν Ν', σύναξις τῶν ἁγίων ἀρχαγγέλων Μιχαήλ καὶ Γαβριήλ. Τελεῖται δὲ ἐν τῷ ἁγιωτάτῳ αὐτῶν οἴκῳ ἐν τῷ Νέῳ Παλατίῳ.

Ἡ δὲ ἀκολουθία γίνεται οὕτως· περὶ ὥραν β' ἐξέρχεται ἡ 5 λιτὴ ἀπὸ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, ψάλλεται δὲ Ὁ μονογενὴς Υἱός, καὶ παραγίνεται ἐν τῷ Νέῳ Παλατίῳ. Καὶ μετὰ τὴν εἴσοδον ἔνθα, τὸ τρισάγιον. Προκείμενον, ἦχος βαρύς· Κύριος ἰσχὺν τῷ λαῷ αὐτοῦ δώσει. Στίχος· Ἐνέγκατε τῷ Κυρίῳ, ἕως· καὶ τιμὴν. Ὁ ἀπόστολος πρὸς Ἑβραίους· Ἀδελφοί, εἰ ὁ δι' ἀγγέλων λαληθεῖς, τέλος· διὰ παθη- 10 μάτων τελειῶσαι. Ἀλληλούια, ἦχος πλ. δ'· Δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα, ἕως· τῷ σωτῇρι ἡμῶν. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. ιη'· Τῷ καιρῷ ἐκένω, ἡθέλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐξελθεῖν, || τέλος· ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώ- 237⁺ πον. [Κοινωνικόν· ///].

Τῷ σαββάτῳ μετὰ τὴν Ν', σύναξις ἐπιτελεῖται τῆς ἁγίας, 15 ἀχράντου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ τῶν ἁγίων Ἰωακείμ καὶ Ἀννης ἐν τῷ ἐξαέρῳ <αὐτῆς οἴκῳ τῷ ὄντι πλησίον> ταύτης Μεγάλης Ἐκκλησίας.

Καὶ εἰς τὸν ν' τροπάριον, ἦχος βαρύς· Χαῖρε, κεχαριτομένη Θεοτόκε Παρθέने, λιμὴν καὶ προστασία τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων. Ἐκ 20 σοῦ γὰρ ἐσαρκώθη ὁ Ἀνθρωπίνος τοῦ κόσμου, μόνη ὑπάρχεις Μήτηρ καὶ Παρθένος, αἰεὶ εὐλογημένη καὶ δεδοξασμένη· πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ εἰρήνην [δωρῆσασθαι] πάσῃ τῇ οἰκονομένῃ.

Καὶ εἰς τὸ γ' ἀντίφωνον λέγεται· Ἀγιωτέρα τῶν Χερουβίμ. Προ- κείμενον, ἦχος πλ. β'· Εὐφρανθήτε ἐπὶ Κύριον καὶ ἀγαλλιᾶσθε. Στίχος· 25 Μακάριοι ὧν ἀφένθησαν αἱ ἀνομίαι. Ὁ ἀπόστολος πρὸς Γαλάτας· Ἀδελφοί, ὁ καρπὸς τοῦ Πνεύματός ἐστιν, τέλος· τὸν νόμον τοῦ Χριστοῦ. Ἀλληλούια, ἦχος α'· Σωτηρία τῶν δικαίων παρὰ Κυρίου, ἕως· θλίψεως. Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν, κεφ. οθ'· Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἐαυτοῦ μαθη- ταῖς· οὐδεὶς λύχνον, τέλος· καὶ ποιῶντες αὐτόν. Κοινωνικόν· Ἀγαλ- 30 λιᾶσθε.

7 Ps 28,11.1 9 Hebr 2,2-10 10 Ps 94,1 11 Io 1,43-51
24 Ps 31,11.1 25 Gal 5,22-6,2 27 Ps 36,39 28 Lc 8,16-21
29 Ps 32,1

11 ιη' H, lege ιζ', cf. index biblique 13 Κοινωνικόν· Ἀνεῖτε τὸν Κύριον (ps 148,1) P 22 δωρῆσασθαι] δώρησαι

Mercredi après la Pentecôte. Synaxe des ss. archanges Michel et Gabriel. Elle a lieu dans leur sanctuaire au Nouveau Palais (1).

ACOLOUTHIE: Vers la deuxième heure <du jour> la pro- cession sort de la Grande Eglise et, au chant du <tropaire> O Fils unique, elle se rend au Nouveau Palais.

<Liturgie:> Une fois entrés, le trisagion. Prokeimenon, mode grave: ps 28,11; stique: *ibid.* 1. Apôtre: Hebr 2,2-10. Alléluia, mode 4 pl.: ps 94,1. Evangile: Io 1,43-51. Koinonicon: ///.

Samedi après la Pentecôte. Synaxe de la Théotocos, et des ss. Joachim et Anne, dans le sanctuaire de la Théotocos près de la Grande Eglise (2).

ACOLOUTHIE: Au ps 50 <de 1' orthros>, tropaire, mode grave: Réjouis-toi, pleine de grâce, Mère de Dieu et Vierge, Havre et Avocate de la race humaine, car c'est de toi qu'a pris chair le Rédempteur du monde. Toi seule es Mère et Vierge, ô toujours bénie et glorieuse. Prie le Christ Dieu d'accorder la paix au monde entier!

Au troisième antiphone de la Liturgie, <tropaire>: Plus sainte que les Chérubins (3). Prokeimenon, mode 2 pl.: ps 31,11; stique: *ibid.* 1. Apôtre: Gal 5,22-6,2. Alléluia, mode 1: ps 36,39. Evangile: Lc 8,16-21. Koinonicon: ps 32,1.

(1) *Ibid.*, 356. On n'y mentionne pas cette synaxe.

(2) Aux Chalcoprataia, *ibid.*, 246-51. Aucune mention de cette synaxe.

(3) Cf. le 31 juillet.

Τῷ αὐτῷ σαββάτῳ, ἐν τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ ὁ ἀπόστολος πρὸς Ῥωμαίους· Ἀδελφοί, χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς, τέλος· ὑμῶν τε καὶ ἐμοῦ. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον, κεφ. λθ'· Εἶπεν ὁ Κύριος· τῷ αἰτοῦντί σε δίδου, τέλος· τέλειός ἐστι.

5 Ἐσπέρας, εἰς τὴν παραμονὴν τῶν ἁγίων πάντων, λέγεται τὸ Κλῆρον, Κύριε, τὸ τελευταῖον καὶ τὸ Κύριε, ἐκέκραξα. Καὶ μετὰ τὴν εἴσοδον τοῦ πατριάρχου καὶ τὸ προκείμενον καὶ <τὰ> γ' ἀντίφωνα τὰ μικρά, γίνονται ἀναγνώσματα γ'. Τὸ α', Ἡσαΐου· Τάδε λέγει Κύριος· πάντα τὰ ἔθνη συνήχθησαν, τέλος· ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραὴλ. Τὸ β', Σοφία Σολο-
10 μῶντος· Δικαίων ψυχαὶ ἐν χειρὶ Θεοῦ, τέλος· ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς αὐτοῦ. Τὸ γ', τοῦ αὐτοῦ· Δίκαιοι εἰς τὸν αἰῶνα ζῶσιν, τέλος· καὶ ἡ δυναστεία παρὰ Ὑψίστου. Καὶ μετὰ τοῦτο λέγουσιν οἱ ψάλλται τροπάριον, ἥχος δ'· Τῶν ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ μαρτύρων σου ὡς πορφύραν καὶ βύσσον τὰ αἵματα ἢ ἐκκλησία σου στολισμένη, δι' αὐτῶν βοᾷ σοι, Χριστὲ ὁ Θεός· τῷ
15 λαῷ σου τοὺς οἰκτιρμοὺς σου κατάπεμψον καὶ εἰρήνην τῇ πολιτείᾳ σου δώρησαι, πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, μόνε φιλάνθρωπε. Καὶ λέγει ὁ διάκονος· Σοφία, καὶ γίνεται ἡ παννυχὶς κατὰ τάξιν.

Τῇ δὲ ἐπαύριον ἡγουν τῇ κοριακῇ μετὰ τὴν Ν', μνήμη ἐπι-
τελεῖται τῶν αὐτῶν ἁγίων καὶ καλλινίκων μαρτύρων τῶν ἐν πάσῃ τῇ
20 οἰκουμένῃ κατὰ διαφόρους καιροὺς μαρτυρησάντων ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Τελεῖται δὲ ἡ τοιαύτη σὺναξις ἐν τῇ ἀγιωτάτῃ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ, τῆς παννυχίδος ἀπὸ ἐσπέρας γινομένης, καὶ ἐν τῷ ἐπωνύμῳ αὐτῶν ναῷ τῷ ὄντι πλησίον τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων τῶν μεγάλων, ἔνθα καὶ ἡ λιτὴ ἀπὸ τῆς Μεγάλης
25 Ἐκκλησίας ἀπέρχεται, ἐν ᾗ καὶ ἡ θεία λειτουργία καὶ μυσταγωγία ἐπιτελεῖται καθὼς καὶ ἐν τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ.

Λέγεται δὲ καὶ εἰς τὸν ν' τροπάριον καὶ εἰς τὴν εἴσοδον τῆς
237^v λειτουργίας τὸ προγεγραμμένον. || Προκείμενον, ἥχος δ'· Τοῖς ἁγίοις τοῖς ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ. Στίχος· Προωρώμην τὸν Κύριον. Ὁ ἀπόστολος
30 πρὸς Ἑβραίους· Ἀδελφοί, οἱ ἅγιοι πάντες, τέλος· καὶ τελειωτὴν Ἰησοῦν. Ἀλληλούια, ἥχος δ'· Ἐκέκραξαν οἱ δίκαιοι. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον, κεφ. ιγ'· Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς· πᾶς ὅστις ὁμολογήσει, καὶ λέγει <ἕως>· ἀρνήσομαι αὐτὸν κἀγὼ ἔμπροσθεν τοῦ Πατρὸς μου, καὶ ὑπερβαίνει εἰς κεφ. ις' καὶ λέγει· ὁ φιλῶν πατέρα ἢ

Le même samedi, dans la Grande Eglise, apôtre: Rom 1,7^b-12. Evangile: Mt 5,42-48.

Le soir, à la paramonie de la Toussaint, on dit le *Incline, Seigneur* (ps 85), le dernier <antiphone> et le *Seigneur, j'ai crié* (ps 140). Après l'entrée du patriarche, le prokeimenon et les trois petits antiphones, on fait trois lectures: Is 43,9-14^a; Sap 3,1-9; Sap 5,15-6,3^b. Ensuite, les psaltes disent le tropaire, mode 4: *Parée, comme de pourpre et de lin fin, du sang de tous ceux qui, dans le monde entier, furent tes martyrs, ton Eglise te crie par eux, ô Christ Dieu: Verse sur ton peuple tes miséricordes, donne la paix à ton empire, par les prières de la Théotocos, toi le seul Philanthrope!* Le diacre dit: *Sagesse*, et l'on célèbre la pannychis selon l'ordo.

Dimanche après la Pentecôte. Mémoire de tous les saints martyrs victorieux, mis à mort dans le monde entier à cause du nom de notre grand Dieu et Sauveur Jésus-Christ. Cette synaxe a lieu dans la Grande Eglise, en commençant le soir par la célébration de la pannychis, et dans le temple de Tous-les-Saints près des Saints-Apôtres ⁽¹⁾. La procession s'y rend, partant de la Grande Eglise, et on y célèbre, de la même manière qu'à la Grande Eglise, la divine Liturgie mystagogique.

<ACOLOUTHIE> Au ps 50 <de l'orthros> et à l'Entrée de la Liturgie, le tropaire cité plus haut. Prokeimenon, mode 4: ps 15,3; stique: *ibid.* 8. Apôtre: Hebr 11,33-12,2^a. Alléluia,

2 Rom 1,7 ^b -12	3 Mt 5,42-48	5 Ps 85	6 Ps 140
8 Is 43,9-14 ^a	9 Sap 3,1-9	11 Sap 5,15-6,3 ^b	28 Ps 15,3,8
30 Hebr 11,33-12,2 ^a	31 Ps 33,18	32 Mt 10,32-33. 37-38; 19,27-30	

(1) JANIN, *Eglises*, 403-404. On n'y fait pas mention de cette synaxe.

μητέρα, καὶ λέγει ἕως· οὐκ ἔστιν μου ἄξιος, καὶ ὑπερβαίνει εἰς κεφ. Γ ρη'] καὶ λέγει· ἀποκριθεὶς δὲ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ· ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφήκαμεν, τέλος· καὶ οἱ ἔσχατοι πρῶτοι. Κοινωνικόν· Ἀγαλλιᾶσθε.

Τῇ δ' μετὰ τῶν ἁγίων πάντων, σύναξις τῆς παναγίας, ἀχράν-
5 του Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. Τελεῖται δὲ
ἐν τῷ σεβασμῷ αὐτῆς οἶκῳ τῷ ὄντι ἐν τῇ Παλαιᾷ Πέτρᾳ.

Περὶ μέντοι νυκτερινὴν θ' ὥραν, συντρέχουσιν ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ
Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ καὶ οὕτω λιτανεύοντες ἀπέρχονται ἐν τῷ Φόρῳ,
καὶ ἐκεῖσε τὰς συνήθεις ποιησάμενοι προσευχάς, μετὰ τῆς αὐτῆς λιτῆς
10 παραγίνονται ἐν τῇ εἰρημένῃ συνάξει, τὴν θείαν λειτουργίαν καὶ μυστα-
γωγίαν ἐπιτελοῦντες.

Τῷ σαββάτῳ β' μετὰ τὴν Ν', ὁ ἀπόστολος πρὸς Ῥωμαίους·
'Ἀδελφοί, οἶδαμεν Γ] ὅτι ὅσα ὁ νόμος, τέλος· ἐκ πίστεως Ἰησοῦ. Εὐαγγέ-
γέλιον κατὰ Ματθαῖον, κεφ. ν'· Μὴ κρίνετε, ἵνα μὴ κριθῆτε, τέλος·
15 καὶ τῷ κρούοντι ἀνοιγέσεται.

Κυριακῇ β' μετὰ τὴν Ν', ὁ ἀπόστολος πρὸς Ῥωμαίους·
'Ἀδελφοί, δόξα καὶ τιμὴ, τέλος· διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Εὐαγγέλιον κατὰ
Ματθαῖον, κεφ. κ'· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, περιπατῶν ὁ Ἰησοῦς παρὰ τὴν
θάλασσαν, τέλος· μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ.

20 Τῇ δὲ αὐτῇ κυριακῇ, μνήμη τελεῖται τοῦ ἁγίου Θεοδώρου ἐν τοῖς
Σπαρακίῳ, ὁ λεγόμενος ῥοδισμός.

Σαββάτῳ γ', ὁ ἀπόστολος πρὸς Ῥωμαίους· Ἀδελφοί, λογιζόμεθα
πίστει, τέλος· αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον, κεφ.
ζα'· Εἶπεν ὁ Κύριος· πᾶς ὅστις ἀκούει μου τοὺς λόγους, τέλος· εἰς
25 μαρτύριον αὐτοῖς.

3 Ps 32,1 12 Rom 3,19-26 14 Mt 7,1-8 16 Rom 2,10-16
18 Mt 4,18-23 22 Rom 3,28-4,3 23 Mt 7,24-8,4

3 ρη'] ρη' H 4 Τῇ δ' usq 11 ἐπιτελοῦντες om P 13 οἶδαμεν add
ὅσα H 16 ὁ ἀπόστολος praem εἰς τὴν ἁγιωτάτην Μεγάλῃν Ἐκκλησίαν
ἀναγινώσκεται οὕτως P

mode 4: ps 33,18. Evangile: Mt 10,32-33.37-38; 19,27-30. Koino-
con: ps 32,1.

Mercredi après la Toussaint. Synaxe de la Théotocos à
son sanctuaire dans la Vieille Pierre ⁽¹⁾.

〈ACOLOUTHIE〉 Vers la neuvième heure de la nuit, on se
rassemble dans la Grande Eglise. On va en procession au
Forum et, après y avoir fait les prières habituelles, on se rend,
toujours en procession, à la synaxe mentionnée, où l'on célèbre la
divine Liturgie mystagogique.

2e samedi après la Pentecôte. Apôtre: Rom 3,19-26. Evan-
gile: Mt 7,1-8.

2e dimanche après la Pentecôte. Apôtre: Rom 2,10-16.
Evangile: Mt 4,18-23.

Le même dimanche, dans le quartier de Sphorace, mémoire
de s. Théodore qu'on appelle les Rosalies.

3e samedi. Apôtre: Rom 3,28-4,3. Evangile: Mt 7,24-8,4.

⁽¹⁾ JANIN, *Eglises*, 46-551.

Κοριακῇ γ', ὁ ἀπόστολος πρὸς Ῥωμαίους· Ἀδελφοί, δικαιωθέν-
τες ἐκ πίστεως, τέλος· ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον,
κεφ. μζ'· Εἶπεν ὁ Κύριος· ὁ λύχνος τοῦ σώματος, τέλος· προστεθήσεται
ὑμῶν.

5 **Σαββάτῳ δ',** ὁ ἀπόστολος πρὸς Ῥωμαίους· Ἀδελφοί, οὕτως καὶ
ὑμεῖς λογίζεσθε, τέλος· τύπον διδαχῆς. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον, ξη'·
Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν, τέλος· οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

Κοριακῇ δ', ὁ ἀπόστολος πρὸς Ῥωμαίους· Ἀδελφοί, ἐλευθερω-
θέντες, τέλος· τῷ Κυρίῳ ἡμῶν. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον, κεφ. ξδ'·
10 Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἐλθόντι τῷ Ἰησοῦ εἰς Καπερναούμ, τέλος· ἐν τῇ
ὥρᾳ ἐκείνῃ.

Σαββάτῳ ε', ὁ ἀπόστολος πρὸς Ῥωμαίους· Ἀδελφοί, ὅσοι Πνεύ-
ματι Θεοῦ, τέλος· τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον,
κεφ. ςα'· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, παράγων ὁ Ἰησοῦς εἶδεν ἄνθρωπον, τέλος·
15 ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν.

Κοριακῇ ε', ὁ ἀπόστολος πρὸς Ῥωμαίους· Ἀδελφοί, ἡ μὲν
εὐδοκία τῆς ἐμῆς, τέλος· ὁμολογεῖται εἰς σωτηρίαν. Εὐαγγέλιον κατὰ
Ματθαῖον, κεφ. ξθ'· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἐλθόντι τῷ Ἰησοῦ εἰς τὴν χώραν,
τέλος· εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν.

20 **Σαββάτῳ ς',** ὁ ἀπόστολος πρὸς Ῥωμαίους· Ἀδελφοί, ἀλήθειαν
λέγω; τέλος· εἰς τοὺς αἰῶνας, ἀμήν. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον, κεφ.
οδ'· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἄρχων τις προσελθὼν τῷ Ἰησοῦ προσεκύνει,
τέλος· εἰς ὅλην τὴν γῆν ἐκείνην.

238^r **|| Κοριακῇ ς',** ὁ ἀπόστολος πρὸς Ῥωμαίους· Ἀδελφοί, ἔχοντες
25 χαρίσματα, τέλος· εὐλογεῖτε καὶ μὴ καταρᾶσθε. Εὐαγγέλιον κατὰ
Ματθαῖον, κεφ. ο'· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἐμβὰς ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ πλοῖον,
τέλος· τοιαύτην τοῖς ἀνθρώποις.

1 Rom 5,1-10	2 Mt 6,22-33	5 Rom 6,11-17	6 Mt 8,14-23
8 Rom 6,18-23	9 Mt 8,5-13	12 Rom 8,14-21	13 Mt 9,9-13
16 Rom 10,1-10	18 Mt 8,28-9,1	20 Rom 9,1-5	21 Mt 9,18-26
24 Rom 12,6-14	26 Mt 9,1-8		

5 Σαββάτῳ δ' *abhinc deest apud DMITR. transcriptio manuscripti* P
6 ξη' H, *lege* ξζ'

3^e dimanche. Apôtre: Rom 5,1-10. Evangile: Mt 6,22-33.

4^e samedi. Apôtre: Rom 6,11-17. Evangile: Mt 8,14-23.

4^e dimanche. Apôtre: Rom 6,18-23. Evangile: Mt 8,5-13.

5^e samedi. Apôtre: Rom 8,14-21. Evangile: Mt 9,9-13.

5^e dimanche. Apôtre: Rom 10,1-10. Evangile: Mt 8,28-9,1.

6^e samedi. Apôtre: Rom 9,1-5. Evangile: Mt 9,18-26.

6^e dimanche. Apôtre: Rom 12,6-14. Evangile: Mt 9,1-8.

Σαββάτω ζ΄, ὁ ἀπόστολος πρὸς Ῥωμαίους· Ἀδελφοί, παρακαλῶ ὑμᾶς διὰ τῶν οἰκτιρισμῶν, τέλος· μέτρον πίστεως. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον, κεφ. 43· Εἶπεν ὁ Κύριος· ὁ φιλῶν πατέρα, τέλος· ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν.

5 **Κυριακῇ ζ΄**, ὁ ἀπόστολος πρὸς Ῥωμαίους· Ἀδελφοί, ὀφείλομεν ἡμεῖς, τέλος· εἰς δόξαν <τοῦ> Θεοῦ. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον, κεφ. 46· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, παράγοντι, τέλος· πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ.

Σαββάτω η΄, ὁ ἀπόστολος πρὸς Ῥωμαίους· Ἀδελφοί, πᾶσα ψυχὴ, τέλος· νόμου ἢ ἀγάπῃ. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον, κεφ. 47· Εἶπεν 10 ὁ Κύριος, ὁ μὴ ὦν, τέλος· καταδικασθῆσθαι.

Κυριακῇ η΄, ὁ ἀπόστολος πρὸς Κορινθίους α΄· Ἀδελφοί, παρακαλῶ ὑμᾶς διὰ τοῦ ὀνόματος, τέλος· δύναμις Θεοῦ ἐστίν. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον, κεφ. 48· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, εἶδεν ὁ Ἰησοῦς πολλὸν ὄχλον, τέλος· ἕως οὗ ἀπολύσῃ τοὺς ὄχλους.

15 **Σαββάτω θ΄**, ὁ ἀπόστολος πρὸς Ῥωμαίους· Ἀδελφοί, ὁ φρονῶν τὴν ἡμέραν, τέλος· καὶ ζώντων κυριεύσῃ. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον, κεφ. 49· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, προσκαλεσάμενος, τέλος· εἰς τὰ ὄρια Μαγδαλά.

Κυριακῇ θ΄, ὁ ἀπόστολος πρὸς Κορινθίους α΄· Ἀδελφοί, Θεοῦ 20 ἐσμεν συνεργοί, τέλος· οἵτινές ἐστε ὑμεῖς. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον, κεφ. 50· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἠνάγκασεν ὁ Ἰησοῦς, τέλος· εἰς τὴν γῆν Γεννησαρέτ.

Σαββάτω ι΄, ὁ ἀπόστολος πρὸς Ῥωμαίους· Ἀδελφοί, παρακαλῶ ὑμᾶς διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ διὰ τῆς ἀγάπης, τέλος· 25 μετὰ πάντων ὑμῶν, ἀμήν. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον, κεφ. 51· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, προσῆλθον οἱ τὰ δίδραχμα, τέλος· ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν.

1 Rom 12,1-3 3 Mt 10,37-11,1 5 Rom 15,1-7 6 Mt 9,27-35
8 Rom 13,1-10 9 Mt 12,30-37 11 1 Cor 1,10-18 13 Mt 14,14-22
15 Rom 14,6-9 16 Mt 15,32-39 19 1 Cor 3,9-17 20 Mt 14,22-34
23 Rom 15,30-33 25 Mt 17,24-18,4

7^e samedi. Apôtre: Rom 12,1-3. Evangile: Mt 10,37-11,1.

7^e dimanche. Apôtre: Rom 15,1-7. Evangile: Mt 9,27-35.

8^e samedi. Apôtre: Rom 13,1-10. Evangile: Mt 12,30-37.

8^e dimanche. Apôtre: 1 Cor 1,10-18. Evangile: Mt 14,14-22.

9^e samedi. Apôtre: Rom 14,6-9. Evangile: Mt 15,32-39.

9^e dimanche. Apôtre: 1 Cor 3,9-17. Evangile: Mt 14,22-34.

10^e samedi. Apôtre: Rom 15,30-33. Evangile: Mt 17,24-18,4.

Κυριακῇ ι', ὁ ἀπόστολος πρὸς Κορινθίους α'· Ἀδελφοί, ὁ Θεὸς ἡμᾶς τοὺς ἀποστόλους, τέλος· μιμηταί μου γίνεσθε. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον, κεφ. ροδ'· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἀνθρώπος τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ γονυπετῶν, τέλος· τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερεθήσεται.

5 **Σαββάτῳ ια'**, ὁ ἀπόστολος πρὸς Κορινθίους α'· Ἀδελφοί, χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη, τέλος· τοῦ Κυρίου ἡμῶν. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον, κεφ. ρπθ'· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, προσῆλθον οἱ φαρισαῖοι, τέλος· ὁ δυνάμενος <χωρεῖν χωρεῖτω>.

Κυριακῇ ια', ὁ ἀπόστολος πρὸς Κορινθίους α'· Ἀδελφοί, ἡ σφραγὶς τῆς ἐμῆς, τέλος· τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον, κεφ. Γρη'· Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην· ὁμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, τέλος· τὰ παραπτώματα αὐτῶν.

Σαββάτῳ ιβ', ὁ ἀπόστολος πρὸς Κορινθίους α'· Ἀδελφοί, βλέπετε τὴν κλῆσιν ὑμῶν, τέλος· ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον, κεφ. σε'· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἐκπορευομένου τοῦ Ἰησοῦ ἀπὸ Ἱερικῶ, τέλος· ἠκολούθησαν αὐτῷ.

Κυριακῇ ιβ', ὁ ἀπόστολος πρὸς Κορινθίους α'· Ἀδελφοί, γνωρίζω ὑμῖν τὸ εὐαγγέλιον, τέλος· καὶ οὕτως ἐπιστεύσατε. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον, κεφ. ρηγ'· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, νεανίσκος τις, τέλος· πάντα δυνατὰ ἐστίν.

Σαββάτῳ ιγ', ὁ ἀπόστολος πρὸς Κορινθίους α'· Ἀδελφοί, σοφίαν λαλοῦμεν, τέλος· τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον, κεφ. σκγ'· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, συμβούλιον ἔλαβον οἱ φαρισαῖοι, τέλος· 25 καὶ ἀφέντες αὐτόν ἀπῆλθον.

1 1 Cor 4,9-16 3 Mt 17,14-23* 5 1 Cor 1,3-9 6 Mt 19,3-12
9 1 Cor 9,2^b-12 11 Mt 18,23-35 14 1 Cor 1,26-29 16 Mt 20,29-34
18 1 Cor 15,1-11 20 Mt 19,16-24 22 1 Cor 2,6-9 23 Mt 22,15-22

5 In P sabbatum XI postponitur dominicae XI (fol. 238^v-239^r)
11 ρπη' P, ρπε' H 16 σε'] ιε' P 20 ρηγ'] ιγ' H P

10^e dimanche. Apôtre: 1 Cor 4,9-16. Evangile: Mt 17,14,23^a.

11^e samedi. Apôtre: 1 Cor 1,3-9. Evangile: Mt 19,3-12.

11^e dimanche. Apôtre: 1 Cor 9,2^b-12. Evangile: Mt 18,23-35.

12^e samedi. Apôtre: 1 Cor 1,26-29. Evangile: Mt 20,29-34.

12^e dimanche. Apôtre: 1 Cor 15,1-11. Evangile: Mt 19,16-24.

13^e samedi. Apôtre: 1 Cor 2,6-9. Evangile: Mt 22,15-22.

Κοριακῇ ιγ', ὁ ἀπόστολος πρὸς Κορινθίους α' · Ἀδελφοί, γρηγορεῖτε, στήκετε, τέλος · ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ἀμήν. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον, κεφ. σιθ' · || Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην · ἄνθρωπος τις ἦν οἰκοδεσπότης, τέλος · ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν.

5 **Σαββάτῳ ιδ'**, ὁ ἀπόστολος πρὸς Κορινθίους α' · Ἀδελφοί, οὕτως <ἡμᾶς> λογιζέσθω, τέλος · ἐκάστῳ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον, κεφ. σκζ' · Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς τοῖς ὄχλοις, τέλος · ὑψωθήσεται.

10 **Κοριακῇ ιδ'**, ὁ ἀπόστολος πρὸς Κορινθίους β' · Ἀδελφοί, ὁ βεβαιῶν ἡμᾶς σὺν ὑμῖν, τέλος · περισσοτέρως εἰς ὑμᾶς. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον, κεφ. σκα' · Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην · ὁμοιωθῇ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν <ἀνθρώπῳ> βασιλεῖ, τέλος · ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί.

15 **Σαββάτῳ ιε'**, ὁ ἀπόστολος πρὸς Κορινθίους α' · Ἀδελφοί, διὰ τοῦτο ἔπεμψα, τέλος · ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον, κεφ. συμβ' · Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, προσῆλθον οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ ἐπιδεῖξαι αὐτῷ τὰς οἰκοδομάς, καὶ λέγει ἕως · διὰ τὸ ὄνομά μου, καὶ ὑπερβαίνει καὶ λέγει · ὁ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὕτως σωθήσεται.

20 **Κοριακῇ ιε'**, ὁ ἀπόστολος πρὸς Κορινθίους β' · Ἀδελφοί, ὁ Θεὸς ὁ εἰπὼν, τέλος · εἰς τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον, κεφ. Γσκδ' · Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, νομικός τις, τέλος · αὐτὸν οὐκέτι.

25 **Σαββάτῳ ις'**, ὁ ἀπόστολος πρὸς Κορινθίους α' · Ἀδελφοί, πάντα μοι ἔξεστιν, τέλος · καὶ τὸ πλήρωμα Γαυτῆς. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον, κεφ. σνθ' · Εἶπεν ὁ Κύριος · ἀμήν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ παρέλθῃ, καὶ λέγει ἕως · παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ὑπερβαίνει καὶ λέγει · γρηγορεῖτε σὺν, τέλος · ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται.

1 1 Cor 16,13-24 2 Mt 21,33-42 5 1 Cor 4,1-5 7 Mt 23,1-12
9 2 Cor 1,21-2,4 11 Mt 22,2-14 14 1 Cor 4,17-5,5 16 Mt 24,1-9.13
20 2 Cor 4,6-15 21 Mt 22,35-46 23 1 Cor 10,23-26 24 Mt 24,34-37.42-44

22 σκδ' P, σκα' H 24 αὐτῆς] αὐτοῦ H

13^e dimanche. Apôtre: 1 Cor 16,13-24. Evangile: Mt 21,33-42.

14^e samedi. Apôtre: 1 Cor 4,1-5. Evangile: Mt 23,1-12.

14^e dimanche. Apôtre: 2 Cor 1,21-2,4. Evangile: Mt 22,2-14.

15^e samedi. Apôtre: 1 Cor 4,17-5,5. Evangile: Mt 24,1-9.13.

15^e dimanche. Apôtre: 2 Cor 4,6-15. Evangile: Mt 22,35-46.

16^e samedi. Apôtre: 1 Cor 10,23-26. Evangile: Mt 24,34-37. 42-44.

Κοριακῇ ις', ὁ ἀπόστολος πρὸς Κορινθίους β' · Ἀδελφοί, συνεργοῦντες παρακαλοῦμεν, τέλος · καὶ πάντα κατέχοντες. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον, κεφ. σζθ' · Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην · ὁμοιωθῇ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότῃ ὃς ἐκάλεσε, τέλος ·
5 καὶ ὁ βρυνγμὸς τῶν ὀδόντων.

Σαββάτῳ ις', ὁ ἀπόστολος πρὸς Κορινθίους α' · Ἀδελφοί, μὴ παιδία γίνεσθε, τέλος · ὅντως ἐν ὑμῖν ἐστίν. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον, κεφ. σζθ' · Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην · ὁμοιωθῇ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἰ' παρθένοις, τέλος · ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται. Καὶ
10 ἔτι εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν, κεφ. κγ' · Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς Καπερναοὺμ, τέλος · καὶ ἐξέρχονται.

Δέον γινώσκειν ὅτι ἐὰν φθάσῃ τὸ Πάσχα ἔσω λέγεται τὸ κατὰ Λουκᾶν.

Κοριακῇ ις', ὁ ἀπόστολος πρὸς Κορινθίους β' · Ἀδελφοί, ὑμεῖς ἐστε ναὸς Θεοῦ, τέλος · ἐν φόβῳ Θεοῦ. Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν, κεφ.
15 κθ' · Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἐστὼς ὁ Ἰησοῦς παρὰ τὴν λίμνην, τέλος · ἠκολούθησαν αὐτῷ.

Χρὴ δὲ γινώσκειν ὅτι ἕως ις' κυριακῆς ἀναγινώσκεται ὁ Ματθαῖος, ἀπὸ ις' κυριακῆς ἤτοι ἀπὸ μηνὸς Σεπτεμβρίου ὁ Λουκᾶς.

Σαββάτῳ ιη', ὁ ἀπόστολος πρὸς Κορινθίους α' · Ἀδελφοί, οὐ
20 πᾶσα σὰρξ, τέλος · εἰς πνεῦμα ζωοποιοῦν. Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν, κεφ. λς' · Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἦν διδάσκων ὁ Ἰησοῦς καὶ ἦσαν καθήμενοι, τέλος · ἡ παράδοξά] σήμερον.

Κοριακῇ ιη', ὁ ἀπόστολος πρὸς Κορινθίους β' · Ἀδελφοί, ὁ σπεύρων φειδομένως, τέλος · εὐχαριστίαν τῷ Θεῷ. Εὐαγγέλιον κατὰ
25 Λουκᾶν, κεφ. νδ' · Εἶπεν ὁ Κύριος · καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν, τέλος · οἰκτιρῶν ἐστίν.

1 2 Cor 6,1-10 3 Mt 25,14-30 6 1 Cor 14,20-25 7 Mt 25,1-13
10 Lc 4,31-36 13 2 Cor 6,16b-7,1 14 Lc 5,1b-11 19 1 Cor 15,39-45
20 Lc 5,17b-26 23 2 Cor 9,6-11 25 Lc 6,31-36

7 Εὐαγγέλιον usq 10 ἔτι om P 8 σζθ' lectio dubia, sed cf. diem
24 sept. 12 Δέον usq Λουκᾶν om P 17 Χρὴ usq 18 Λουκᾶς om P
22 παράδοξα] παραδός Η 25 νδ'] να' P.

16e dimanche. Apôtre: 2 Cor 6,1-10. Evangile: Mt 25,14-30.

17e samedi. Apôtre: 1 Cor 14,20-25. Evangile: Mt 25,1-13.
Un autre évangile: Lc 4,31-36.

N.B. — Si la date de Pâques le permet, on lit l'évangile de Luc ⁽¹⁾.

17e dimanche. Apôtre: 2 Cor 6,16b-7,1. Evangile: Lc 5,1b-11.

N.B. — Jusqu'au 17e dimanche on lit Matthieu, depuis le 17e dimanche, c.-à-d. depuis le mois de septembre, on lit Luc ⁽²⁾.

18e samedi. Apôtre: 1 Cor 15,39-45. Evangile: Lc 5,17b-26.

18e dimanche. Apôtre: 2 Cor 9,6-11. Evangile: Lc 6,31-36.

⁽¹⁾ Litt.: « Si Pâques tombe dedans, on lit l'évangile de Luc ». Le sens de cette rubrique difficile doit être le suivant: si le nombre de samedis compris entre la date du 17e samedi et le début du Carême est égal au nombre prévu dans le Typicon ou s'il est plus petit que celui-ci, on lit l'évangile de Luc. Si, par contre, Pâques, et par conséquent le début du Carême, tombent très tard, on lit Matthieu et l'on réserve la péricope de Luc pour un samedi avant le Carême.

⁽²⁾ Cf. vol I, p. 55, note sur le nouvel an.

239^r

Σαββάτω ιθ', ὁ ἀπόστολος πρὸς Κορινθίους α'. Ἀδελφοί, ἐδραῖοι γίνεσθε, τέλος· τὴν χάριν ὑμῶν εἰς Ἱερουσαλήμ. Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν, κεφ. λη'. Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, παράγων ὁ Ἰησοῦς || ἐθέασατο τελώνην, τέλος· ἀλλὰ ἀμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν.

5 **Κυριακῇ ιθ'**, ὁ ἀπόστολος πρὸς Κορινθίους β'. Ἀδελφοί, ὁ Θεὸς [καὶ] Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν, τέλος· ἡ δύναμις τοῦ Χριστοῦ. Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν, κεφ. ξζ'. Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἐπορεύετο ὁ Ἰησοῦς εἰς πόλιν καλουμένην Ναὶν, τέλος· ὁ Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ.

10 **Σαββάτω κ'**, ὁ ἀπόστολος πρὸς Κορινθίους β'. Ἀδελφοί, οὐ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν περὶ τῆς θλίψεως, τέλος· εὐχαριστηθῇ ὑπὲρ ἡμῶν. Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν, κεφ. μα'. Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἐπορεύετο ὁ Ἰησοῦς τοῖς σάββασιν διὰ τῶν σπορίμων, τέλος· ὡς ἡ ἄλλη.

15 **Κυριακῇ κ'**, ὁ ἀπόστολος πρὸς Γαλάτας. Ἀδελφοί, γνωρίζω ὑμῖν τὸ εὐαγγέλιον, τέλος· τὸν ἀδελφὸν τοῦ Κυρίου. Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν, κεφ. ος'. Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην· ἐξῆλθεν ὁ σπείρων, καὶ λέγει ἕως· καρπὸν ἑκατονταπλασίονα, καὶ υπερβαίνει καὶ λέγει· ἐπηρώτων δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταί, ἕως· καὶ καρποφοροῦσιν ἐν ὑπομονῇ, καὶ προστίθησι· ταῦτα δὲ λέγων ἐφώνει· ὁ ἔχων ὄτα ἀκούειν, ἀκουέτω.

20 **Σαββάτω κα'**, ὁ ἀπόστολος πρὸς Κορινθίους β'. Ἀδελφοί, ἔχοντες τοιαύτην ἐλπίδα, τέλος· καθάπερ ἀπὸ Κυρίου πνεύματος. Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν, κεφ. ξε'. Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς Καπερναοὺμ, τέλος· εἶδον τὸν ἀσθενοῦντα δοῦλον ὑγιαίνοντα.

25 **Κυριακῇ κα'**, ὁ ἀπόστολος πρὸς Γαλάτας. Ἀδελφοί, εἰδότες ὅτι οὐ δικαιоῦται, τέλος· καὶ παραδόντος ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν. Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν, κεφ. ρζ'. Εἶπεν ὁ Κύριος· ἄνθρωπός τις ἦν πλούσιος καὶ ἐνεδιδύσκετο, τέλος· ἀναστῇ, πεισθήσονται.

1 1 Cor 15,58-16,3 3 Lc 5,27-32 5 2 Cor 11,31-12,9
7 Lc 7,11-16 9 2 Cor 1,8-11 11 Lc 6,1-10 13 Gal 1,11-19
14 Lc 8,5-8^a.9-15.8^b 19 2 Cor 3,12-18 21 Lc 7,1-10 23 Gal 2,16-20
25 Lc 16,19-31

6 καὶ] ὁ H 19 β'] α' H 25 ζς' H

19^e samedi. Apôtre: 1 Cor 15,58-16,3. Evangile: Lc 5,27-32.

19^e dimanche. Apôtre: 2 Cor 11,31-12,9. Evangile: Lc 7,11-16.

20^e samedi. Apôtre: 2 Cor 1,8-11. Evangile: Lc 6,1-10.

20^e dimanche. Apôtre: Gal 1,11-19. Evangile: Lc 8,5-8^a. 9-15.8^b.

21^e samedi. Apôtre: 2 Cor 3,12-18. Evangile: Lc 7,1-10.

21^e dimanche. Apôtre: Gal 2,16-20. Evangile: Lc 16,19-31.

Σαββάτω κβ', ὁ ἀπόστολος πρὸς Κορινθίους β'· Ἀδελφοί· οἶδαμεν ὅτι ἐὰν ἡ ἐπίγειος ἡμῶν, τέλος· τοῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ. Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν, κεφ. οθ'· Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἐαυτοῦ μαθηταῖς· οὐδεὶς λύχρον ἄψας, τέλος· καὶ ποιοῦντες αὐτόν.

5 **Κυριακῇ κβ',** ὁ ἀπόστολος πρὸς Γαλάτας· Ἀδελφοί, <ἴδετε> πηλίκους ὑμῶν, τέλος· ἀδελφοί, ἀμήν. Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν, κεφ. πγ'· Τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ, ἔλθόντι τῷ Ἰησοῦ εἰς τὴν χώραν τῶν Γαδαρη-
νων, καὶ λέγει ἕως· καὶ ἐφοβήθησαν, καὶ ὑπερβαίνει ὀλίγον εἰς κεφάλαιον
πδ' καὶ λέγει· ἐδέετο δὲ αὐτοῦ ὁ ἀνὴρ, τέλος· ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ
10 Ἰησοῦς].

Σαββάτω κγ', ὁ ἀπόστολος πρὸς Κορινθίους β'· Ἀδελφοί, γνω-
ρίζομεν ὑμῶν τὴν χάριν, τέλος· διὰ θελήματος Θεοῦ. Εὐαγγέλιον κατὰ
Λουκᾶν, κεφ. πς'· Τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ, συγκαλεσάμενος ὁ Ἰησοῦς τοὺς
ιβ' μαθητάς, ἔδωκεν αὐτοῖς δύναμιν, τέλος· καὶ θεραπεύοντες πανταχοῦ.

15 **Κυριακῇ κγ',** ὁ ἀπόστολος πρὸς Ἐφεσίους· Ἀδελφοί, ὁ Θεὸς
πλούσιος ὢν ἐν ἐλέει, τέλος· ἐν αὐτοῖς περιπατήσωμεν. Εὐαγγέλιον
κατὰ Λουκᾶν, κεφ. πε'· Τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ, ἀνθρωπὸς τις προσῆλθε
τῷ Ἰησοῦ, <ῥ> ὄνομα Ἰάειρος], τέλος· μηδενὶ εἰπεῖν τὸ γεγονός.

Σαββάτω κδ', ὁ ἀπόστολος πρὸς Κορινθίους β'· Ἀδελφοί, ὄφελον
20 ἁνείχεσθε], τέλος· ἐν πᾶσιν εἰς ὑμᾶς. Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν, κεφ.
ιθ'· Τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ, κατελθόντι τῷ Ἰησοῦ ἀπὸ τοῦ ὄρους, τέλος·
ἐπὶ τῇ μεγαλειότητι τοῦ Θεοῦ.

Κυριακῇ κδ', ὁ ἀπόστολος πρὸς Ἐφεσίους· Ἀδελφοί, Χριστὸς
ἐστιν ἡ εἰρήνη, τέλος· τοῦ Θεοῦ ἐν πνεύματι. Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν,
25 κεφ. ρκα'· Τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ, νομικός τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ πειράζων,
τέλος· καὶ <σὺ> ποιεῖ ὁμοίως.

1 2 Cor 5,1-10^a 3 Lc 8,16-21 5 Gal 6,11-18 6 Lc
8,27-35.38-39 11 2 Cor 8,1-5 13 Lc 9,1-6 15 Eph 2,4-10
17 Lc 8,41-56 19 2 Cor 11,1-6 20 Lc 9,37-43 23 Eph 2,14-22
24 Lc 10,25-37

7 ἐλθόντες H 9 αὐτοῦ] αὐτὸ H 10 Ἰησοῦς] Θεὸς H 15 Ἐφε-
σίους] Ἐβραίους H 18 Ἰάειρος] Ἀειρος H 20 ἀνέχεσθε H 25 ρκα']
κα' P

22^e samedi. Apôtre: 2 Cor 5,1-10^a. Evangile: Lc 8,16-21.

22^e dimanche. Apôtre: Gal 6,11-18. Evangile: Lc 8,27-35.
38-39.

23^e samedi. Apôtre: 2 Cor 8,1-5. Evangile: Lc 9,1-6.

23^e dimanche. Apôtre: Eph 2,4-10. Evangile: Lc 8,41-56.

24^e samedi. Apôtre: 2 Cor 11,1-6. Evangile: Lc 9,37-43.

24^e dimanche. Apôtre: Eph 2,14-22. Evangile: Lc 10,25-37.

Σαββάτω κς', ὁ ἀπόστολος πρὸς Γαλάτας· Ἀδελφοί, χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη, τέλος· Χριστοῦ δοῦλος οὐκ ἂν ἤμην. Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν, κεφ. Γρ'· Τῷ καιρῷ ἡ ἐκείνῳ, πορευομένου τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῇ ὁδῷ, τέλος· Ἔστιν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ.

5 Κυριακῇ κς', ὁ ἀπόστολος πρὸς Ἐφεσίους· Ἀδελφοί, παρακαλῶ ὑμᾶς ἐγὼ ὁ δέσμιος, τέλος· δωρεᾶς τοῦ Χριστοῦ. Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν, κεφ. ρμθ'· Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην, τέλος· ἀκούειν ἀκουέτω.

10 Σαββάτω κς', ὁ ἀπόστολος πρὸς Γαλάτας· Ἀδελφοί, προῖδοῦσα ἡ γραφή, τέλος· ἄνθρωπος ζήσεται ἐν αὐτοῖς. Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν, κεφ. ριζ'· Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἐαυτοῦ μαθηταῖς· ἰδοὺ ἔδωκα ὑμῖν τὴν ἐξουσίαν, τέλος· ἔμπροσθέν σου.

Κυριακῇ κς', ὁ ἀπόστολος πρὸς Ἐφεσίους· Ἀδελφοί, ὡς τέκνα φωτός, τέλος· ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ Κυρίῳ. Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν, κεφ. ρξδ'· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἣν διδάσκων ὁ Ἰησοῦς ἐν μιᾷ τῶν συναγωγῶν, τέλος· τοῖς ᾄδοντες ὑπ' αὐτοῦ.

Σαββάτω κς', ὁ ἀπόστολος πρὸς Γαλάτας· Ἀδελφοί, ὁ καρπὸς τοῦ Πνεύματος ἐστὶν ἀγάπη, τέλος· τὸν νόμον τοῦ Χριστοῦ. Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν, κεφ. ρνα'· Εἶπεν ὁ Κύριος· μὴ φοβοῦ, τὸ μικρὸν ποίμνιον, 20 τέλος· ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται.

Κυριακῇ κς', ὁ ἀπόστολος πρὸς Ἐφεσίους· Ἀδελφοί, ἐνδυναμοῦσθε, τέλος· ὁ ἐστὶν ὄηγμα Θεοῦ. Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν, κεφ. ρπα'· Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην· ἄνθρωπός τις ἐποίησεν δείπνον μέγα, τέλος· καὶ οὐδεὶς γεύσεται μου τοῦ δείπνου, καὶ προστίθεται καὶ 25 τοῦτο [] πολλοὶ γάρ εἰσι κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί.

1 Gal 1,3-10 2 Lc 9,57-62 5 Eph 4,1-7 7 Lc 12,16-21;> 14,35
9 Gal 3,8-12 10 Lc 10,19-21 13 Eph 5,8^b-19 14 Lc 13,10-17
17 Gal 5,22-6,2 19 Lc 12,32-40 21 Eph 6,10-17 22 Lc 14,16-24;
Mt 22,14

3 ρε' P, ρκε' H 4 ἐστὶν τῇ βασιλείᾳ] εἰς τὴν βασιλείαν H 5 Ἐφε-
σίους] Γαλάτας H 11 δέδωκα] δίδωμι H 15 ρξδ' H, lege ρξε', cf. index
biblique 25 [] una vel duae litterae legi nequeunt

25^e samedi. Apôtre: Gal 1,3-10. Evangile: Lc 9,57-62.

25^e dimanche. Apôtre: Eph 4,1-7. Evangile: Lc 12,16<-21;> 14,35.

26^e samedi. Apôtre: Gal 3,8-12. Evangile: Lc 10,19-21.

26^e dimanche. Apôtre: Eph 5,8^b-19. Evangile: Lc 13,10-17.

27^e samedi. Apôtre: Gal 5,22-6,2. Evangile: Lc 12,32-40.

27^e dimanche. Apôtre: Eph 6,10-17. Evangile: Lc 14,16-24;
Mt 22,14.

Σαββάτω κη', ὁ ἀπόστολος πρὸς Ἐφεσίους· Ἀδελφοί, οὐ παύομαι εὐχαριστῶν ὑπὲρ ὑμῶν, τέλος· ἐν πᾶσι πληρουμένον. Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν, κεφ. ρζζ'. Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην· ὁμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν κόκκῳ σινάπεως, τέλος· ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ
5 Θεοῦ.

Κυριακῇ κη', ὁ ἀπόστολος πρὸς Κολασσαεῖς· Ἀδελφοί, εὐχαριστοῦμεν τῷ Θεῷ καὶ Πατρὶ, τέλος· ἐν πᾶσιν αὐτὸς πρωτεύων. Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν, κεφ. σα'. Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, εἰσερχομένου τοῦ Ἰησοῦ εἰς τινα κώμην, τέλος· ἡ πίστις σου σέσωκέν σε.

10 **Σαββάτω κθ'**, ὁ ἀπόστολος πρὸς Ἐφεσίους· Ἀδελφοί, μνημονεύετε ὅτι ὑμεῖς ποτε τὰ ἔθνη, τέλος· ἐν τῷ αἵματι τοῦ Χριστοῦ. Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν, κεφ. ρος'. Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς οἶκόν τινος τῶν ἀρχόντων, τέλος· ὁ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.

Κυριακῇ κθ', ὁ ἀπόστολος πρὸς Κολασσαεῖς· Ἀδελφοί, ὅταν ὁ
15 Χριστὸς φανερωθῇ, τέλος· καὶ ἐν πᾶσι Χριστός. Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν, κεφ. σιη'. Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἀνθρώπος τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ πειράζων αὐτὸν καὶ λέγων, τέλος· δυνατὰ ἐστὶ παρὰ τῷ Θεῷ.

Σαββάτω λ', ὁ ἀπόστολος πρὸς Ἐφεσίους· Ἀδελφοί, γίνεσθε μιμηταὶ τοῦ Θεοῦ, τέλος· νῦν δὲ φῶς ἐν Κυρίῳ. Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν,
20 κεφ. ργ'. Εἶπεν ὁ Κύριος· ὁ πιστὸς ἐν ἐλαχίστῳ καὶ ἐν πολλῷ, τέλος· βδέλυγμα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἐστίν.

Κυριακῇ λ', ὁ ἀπόστολος πρὸς Κολασσαεῖς· Ἀδελφοί, ἐνδύσασθε, ὡς ἐκλεκτοὶ τοῦ Θεοῦ, τέλος· ὑμῶν τῷ Κυρίῳ. Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν, κεφ. σκδ'. Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἐγένετο ἐν τῷ ἐγγίξειν τὸν Ἰησοῦν εἰς
25 Ἱεριχώ, τυφλός, τέλος· ἔδωκεν αἶνον τῷ Θεῷ.

1 Eph 1,16-23 3 Lc 13,19-29 6 Col 1,12-18,, 8 Lc 17,12-19
10 Eph 2,11-13 12 Lc 14,1-11 14 Col 3,4-11 16 Lc 18,18-27
18 Eph 5,1-8^a 19 Lc 16,10-15 22 Col 3,12-16 23 Lc 18,35-43

28^e samedi. Apôtre: Eph 1,16-23. Evangile: Lc 13,19-29.

28^e dimanche. Apôtre: Col 1,12-18. Evangile: Lc 17,12-19.

29^e samedi. Apôtre: Eph 2,11-13. Evangile: Lc 14,1-11.

29^e dimanche. Apôtre: Col 3,4-11. Evangile: Lc 18,18-27.

30^e samedi. Apôtre: Eph 5,1-8^a. Evangile: Lc 16,10-15.

30^e dimanche. Apôtre: Col 3,12-16. Evangile: Lc 18,35-43.

Σαββάτω λα΄, ὁ ἀπόστολος πρὸς Κολασσαεῖς· Ἀδελφοί, χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη, τέλος· τοῦ Θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ. Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν, κεφ. Γ ρη' Γ· Εἶπεν ὁ Κύριος· προσέχετε ἑαυτοῖς, ἐὰν δὲ ἀμάρτη, τέλος· ὅτι ὁ ὠφείλομεν ποιῆσαι, πεποιήκαμεν.

5 **Κοριακῇ λα΄**, ὁ ἀπόστολος πρὸς Τιμόθεον α΄· Τέκνον Τιμόθεε, πιστὸς ὁ λόγος, καὶ πάσης ἀποδοχῆς, τέλος· εἰς αἰῶνας, ἀμήν. Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν, κεφ. σκε΄· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, διήρχετο ὁ Ἰησοῦς τὴν Ἱερικὴν καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ, τέλος· καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλός.

Σαββάτω λβ΄, ὁ ἀπόστολος πρὸς Θεσσαλονικεῖς α΄· Ἀδελφοί, 10 παρακαλοῦμεν ὑμᾶς, νουθετεῖτε, τέλος· Ἰησοῦ Χριστοῦ τηρηθείη. Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν, κεφ. Γιδ' Γ· Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην· κοιτῆς τις ἦν ἐν τινὶ πόλει, τέλος· τὴν ἐκδίκησιν αὐτῶν ἐν τάχει.

Κοριακῇ λβ΄, ὁ ἀπόστολος πρὸς Τιμόθεον α΄· Τέκνον Τιμόθεε, πιστὸς ὁ λόγος, τέλος· φανερά ἢ ἐν πᾶσιν. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον, 15 κεφ. ρνζ΄· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ μέρη Τύρου καὶ Σιδῶνος, τέλος· ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.

Σαββάτω λγ΄, ὁ ἀπόστολος πρὸς Τιμόθεον β΄· Τέκνον Τιμόθεε, πιστὸς ὁ λόγος, εἰ γὰρ συναπεθάνομεν, τέλος· τὸ ὄνομα Κυρίου. Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν, κεφ. σμε΄· Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς· 20 προσέχετε ἀπὸ τῶν γραμματέων, τέλος· καὶ ὁ καιρὸς ἤγγικεν, καὶ προστίθεται· ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω.

Κοριακῇ λγ΄, ὁ ἀπόστολος πρὸς Τιμόθεον β΄· Τέκνον Τιμόθεε, παρηκολούθηκας, τέλος· διὰ πίστεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν, κεφ. σιδ΄· Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην· ἄν- 25 θρωποι δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερόν προσεύξασθαι, τέλος· ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.

Σαββάτω πρὸ τῆς ἀπόκρυψ, ὁ ἀπόστολος καὶ τὸ εὐαγγέλιον οἷα θέλης.

1 Col 1,2 ^b -7 ^a	2 Lc 17,3-10	5 1 Tim 1,15-17	7 Lc 19,1-10
9 1 Thess 5,14-23	11 Lc 18,2-8 ^a	13 1 Tim 4,9-15	14 Mt 15,21-28
17 2 Tim 2,11-19	19 Lc 20,46-21,8 ^a ; 14,35.	22 2 Tim 3,10-15	
24 Lc 18,10-14			

3 ρηδ' H	11 σδ' H	14 Ματθαῖον] Λουκᾶν H	15 ρνζ' H,
lege ρνη'	19 σμε' H, lege σμε'		

31^e samedi. Apôtre: Col 1,2^b-7^a. Evangile: Lc 17,3-10.

31^e dimanche. Apôtre: 1 Tim 1,15-17. Evangile: Lc 19,1-10.

32e samedi. Apôtre: 1 Thess 5,14-23. Evangile: Lc 18,2-8^a.

32e dimanche. Apôtre: 1 Tim 4,9-15. Evangile: Mt 15,21-28.

33e samedi. Apôtre: 2 Tim 2,11-19. Evangile: Lc 20,46-21,8^a; 14,35.

33e dimanche. Apôtre: 2 Tim 3,10-15. Evangile: Lc 18,10-14 ⁽¹⁾.

Samedi avant le Carnaval. Apôtre et évangile, *ad libitum*.

⁽¹⁾ Le dimanche du Pharisien et du Publicain reste en dehors de la préparation au Carême.

SUPPLÉMENT AU TYPICON

Προκείμενα ἀναγνωσμάτων ἐσθινῶν τῶν ἡ' ἡχων, καὶ ἀρχοτέλειαι τῶν ια' εὐαγγελίων ὁμοίως τῶν ἐσθινῶν.

Προκείμενον πρὸ τοῦ εὐαγγελίου, ἡχος α'. Νῦν ἀναστήσομαι, λέγει Κύριος, θήσομαι ἐν σωτηρίᾳ, παρησιασάσομαι ἐν αὐτῷ. Στίχος·
5 Τὰ λόγια Κυρίου λόγια ἀγνά, ἀργύριον πεπρωμένον δοκίμιον [] τῇ γῇ κεκαθαρισμένον ἐπταπλασίως. Καὶ τὸ Πᾶσα πνοή.

Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον, κεφ. τνε'. Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, οἱ ια' μαθηταί, τέλος· ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος.

Προκείμενον, ἡχος β'. Ἐξεγέρθητι, Κύριε, ὁ Θεός μου, ἐν προστάγ-
10 ματι ᾧ ἐνετείλω, καὶ συναγωγῇ λαῶν κυκλώσει σε. Στίχος· Κύριε ὁ Θεός μου, ἐπὶ σοὶ ἠλπισα, σῶσόν με, ἕως· ῥῦσαί με. Καὶ τὸ Πᾶσα πνοή.

Εὐαγγέλιον κατὰ Μάρκον, κεφ. Γ' σλ' Γ'. Διαγενομένου τοῦ σαββάτου, Μαρία ἡ Μαγδαληνή, τέλος· ἐφοβοῦντο γάρ.

Προκείμενον, ἡχος γ'. Εἶπατε ἐν τοῖς ἔθνεσιν ὅτι Κύριος ἐβασίλευ-
15 σεν καὶ γὰρ κατώρθωσεν τὴν οἰκουμένην, ἥτις οὐ σαλευθήσεται. Στίχος· Ἀσατε τῷ Κυρίῳ ἄσμα καινόν, ἄσατε τῷ Κυρίῳ πᾶσα ἡ γῇ. Καὶ τὸ Πᾶσα πνοή.

240^v Εὐαγγέλιον κατὰ Μάρκον || [κεφ. σλ' Γ']· Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς πρῶτῃ σαββάτου, ἐφάνη, τέλος· σημείων, ἀμήν.

20 Προκείμενον, ἡχος δ'. Ἀνάστα, Κύριε, βοήθησον ἡμῖν καὶ λύτρωσαι ἡμᾶς ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου. Στίχος· Ὁ Θεός, ἐν τοῖς ὠσὶν ἡμῶν ἠκούσαμεν, οἱ πατέρες ἡμῶν ἀνήγγειλαν ἡμῖν, ἔργον δ' εἰργάσω ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν, ἐν ἡμέραις ἀρχαίαις· καὶ λύτρωσαι ἡμᾶς ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου. Καὶ τὸ Πᾶσα πνοή.

25 Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν, κεφ. τλς'. Τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων ὄρθρου βαθέως, ἦλθον γυναικες, τέλος· θανατῶν τὸ γεγονός.

3 Ps 11,6 ^{cd} .7	6 Ps 150,6	7 Mt 28,16-20	9 Ps 7,7 ^c -8 ^a .2
11 Ps 150,6	12 Mc 16,1-8	14 Ps 95,10 ^{ab} .1	17 Ps 150,6
18 Mc 16,9-20	20 Ps 43,27.2+27 ^b	24 Ps 150,6	25 Lc 24,1-12

5 δοκίμιον add ἐν H 12 σκδ' H, cf. 22-VII 18 σλγ' cf. II 184

Prokeimena pour les lectures matinales
selon les huit modes, et les onze évangiles matinaux (1).

Prokeimenon avant l'évangile, mode 1: ps 11,6^{cd}; stique: *ibid*.
7. Le *Omnis spiritus* (ps 150,6).

Evangile: Mt 28,16-20.

Prokeimenon, mode 2: ps 7,7^c-8^a; stique: *ibid*. 2. Le *Omnis spiritus* (ps 150,6).

Evangile: Mc 16,1-8.

Prokeimenon, mode 3: ps 95,10^{ab}; stique: *ibid*. 1. Le *Omnis spiritus* (ps 150,6).

Evangile: Mc 16,9-20.

Prokeimenon, mode 4: ps 43,27; stique: *ibid* 2 + 27^b. Le *Omnis spiritus* (ps 150,6).

Evangile: Lc 24,1-12.

(1) Cet appendice montre une influence palestinienne, clairement indiquée par le chant du *Omnis spiritus* avant l'évangile. On remarquera l'existence de dix prokeimena, malgré l'adaptation aux huit modes. Ces prokeimena, d'ailleurs, n'étaient pas tous chantés de la même façon. Ceux des modes 1, 2 et 3, étaient exécutés à la manière de la Palestine, avec la répétition intégrale du verset choisi. Pour les sept autres prokeimena on répétait seulement l'*acroteleution* du verset choisi après chacun de versets qui suivaient. Il s'agit probablement de deux traditions différentes, dont seule la seconde serait constantinopolitaine. D'ailleurs, le nombre de sept prokeimena qui suivent la dernière tradition semble indiquer une organisation antérieure à celle des huit modes.

Προκείμενον, ἤχος πλ. α' · Ἀνάστηθι, Κύριε ὁ Θεός μου, ὑψωθήτω ἡ χεὶρ σου, μὴ ἐπιλάβῃ τῶν πενήτων, ὅτι σὺ βασιλεύεις εἰς τοὺς αἰῶνας τοῦ αἰῶνος. Στίχος · Ἐξομολογήσομαί σοι, Κύριε, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, διηγῆσομαι πάντα τὰ θαυμάσιά σου · ὅτι σὺ βασιλεύεις. Καὶ τὸ Πᾶσα πνοή.
5 Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν, κεφ. τλθ' · Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ὁ Πέτρος ἀναστὰς, τέλος · ἐν τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου.

Προκείμενον, ἤχος πλ. β' · Κύριε, ἐξέγειρον τὴν δυναστείαν σου καὶ ἐλθέ εἰς τὸ σῶσαι ἡμᾶς. Στίχος · Ὁ ποιμαίνων τὸν Ἰσραὴλ, πρόσχες, ὁ ὁδηγῶν ὡσεὶ πρόβατον τὸν Ἰωσήφ, ὁ καθημέρος ἐπὶ τῶν Χερουβίμ,
10 ἐμφάνθη · καὶ ἐλθέ εἰς τὸ σῶσαι ἡμᾶς. Καὶ τὸ Πᾶσα πνοή.

Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν, κεφ. τμ' · Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς ἐκ νεκρῶν, ἔστη ἐν μέσῳ τῶν μαθητῶν, τέλος · καὶ ἐδλογοῦντες τὸν Θεόν, ἀμήν.

Προκείμενον, ἤχος βαρύς · Ἀνάστηθι, Κύριε ὁ Θεός μου, ὑψώ-
15 θήτω ἡ χεὶρ σου. Στίχος · Ἐξομολογήσομαί σοι, Κύριε, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ <μου>, διηγῆσομαι πάντα τὰ θαυμάσιά σου · ὑψωθήτω ἡ χεὶρ σου.

Προκείμενον ἄλλο τοῦ εὐαγγελίου · Ἐπαίνει, Ἱερουσαλήμ, τὸν Κύριον, ἁῖνει τὸν Θεόν σου, Σιών. Στίχος · Ὅτι ἐνίσχυσε τοὺς μοχλοὺς τῶν πυλῶν σου, ἐλόγησε τοὺς νιούς σου ἐν σοί · αῖνει τὸν Θεόν σου,
20 Σιών. Καὶ τὸ Πᾶσα πνοή.

Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. σθ' · Τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων Μαρία ἡ Μαγδαληνή, τέλος · ἀπῆλθον πάλιν πρὸς ἑαυτοὺς οἱ μαθηταί.

Προκείμενον, ἤχος πλ. δ' · Βασιλεύσει Κύριος εἰς τὸν αἰῶνα, ὁ Θεός σου, Σιών, εἰς γενεὰν καὶ γενεάν. Στίχος · Αἶνει, ἡ ψυχὴ μου, τὸν
25 Κύριον, αἰνέσω Κύριον ἐν ζωῇ μου ἕως ὑπάρχω · εἰς γενεὰν καὶ γενεάν.

Ἄλλο προκείμενον · Ἀνάστηθι, Κύριε, εἰς τὴν ἀνάπανσίν σου, σὺ καὶ ἡ κιβωτὸς τοῦ ἁγιάσματος σου. Στίχος · <Μνήσθητι,> Κύριε, τοῦ Δαυὶδ καὶ πάσης τῆς πραότητος αὐτοῦ, ὡς ὤμοσε τῷ Κυρίῳ, ἠΐσατο τῷ Θεῷ Ἰακώβ · σὺ καὶ ἡ κιβωτὸς τοῦ ἁγιάσματος <σου>. Καὶ τὸ Πᾶσα πνοή.

1 Ps 9,33+37^a.2+37^a 4 Ps 150,6 5 Lc 24,21-35 7 Ps 79,3^{bc}.2+3^c 10 Ps 150,6 11 Lc 24,36-53 14 Ps 9,33^a.2+33^a
17 Ps 147,1.2+1^b 20 Ps 150,6 21 Io 20,1-10 23 Ps 145,10.2+10^b
26 Ps 131,8.1-2+8^b 29 Ps 150,6

18 αἶνει αἰνεῖτε H

Prokeimenon, mode 1 pl.: ps 9,33 + 37^a; stique: *ibid.* 2 + 37^a.
Le *Omnis spiritus* (ps 150,6).

Évangile: Lc 24,21-35.

Prokeimenon, mode 2 pl.: ps 79,3^{bc}; stique: *ibid.* 2 + 3^c. Le
Omnis spiritus (ps 150,6).

Évangile: Lc 24,36-53.

Prokeimenon, mode grave: ps 9,33^a; stique: *ibid.* 2 + 33^a ⁽¹⁾.
Un autre prokeimenon de l'évangile: ps 147,1; stique: *ibid.*
2 + 1^b ⁽²⁾. Le *Omnis spiritus* (ps 150,6).

Évangile: Io, 20,1-10.

Prokeimenon, mode 4 pl.: ps 145,10; stique: *ibid.* 1-2 + 10^c.
Un autre prokeimenon: ps 131,8; stique: *ibid.* 1-2 + 8^b. Le
Omnis spiritus (ps 150,6) ⁽³⁾.

⁽¹⁾ On répète seulement la fin du verset 33^a. Bien que ce prokeimenon fut emprunté au même psaume que le prokeimenon du mode 1 pl., il était donc exécuté de manière différente.

⁽²⁾ Ce prokeimenon est absent de l'orthros actuel.

⁽³⁾ Ce prokeimenon n'est non plus en usage à l'orthros.

Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. σια' · Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, Μαρία εἰστήκει πρὸς τὸ μνημεῖον, τέλος · καὶ ταῦτα εἶπεν αὐτῇ.

Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. σιγ' · Οὔσης ὀφίας τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, τέλος · ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.

5 Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. σιδ' · Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἐφάνερωσεν ἑαυτὸν ὁ Ἰησοῦς τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἐπὶ τῆς θαλάσσης τῆς Τιβεριάδος, τέλος · ἐγερεθεὶς ἐκ νεκρῶν.

Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. σκς' · Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἐφάνερωσεν ἑαυτὸν ὁ Ἰησοῦς τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ἐγερεθεὶς ἐκ νεκρῶν, καὶ 10 λέγει τῷ Σίμωνι Πέτρῳ, τέλος · τὰ γραφόμενα βιβλία, ἀμήν.

241^r

|| Προκείμενα ἀναστάσιμα καὶ τῆς λειτουργίας.

Προκείμενον, ἥχος α' · Γένοιτο, Κύριε, [τὸ ἔλεός σου ἐφ' ἡμᾶς.] Στίχος · Ἀγαλλιᾶσθε, δίκαιοι, ἐν Κυρίῳ, ἕως · αἰνεῖς. Στίχος β' · Ἀσατε τῷ Κυρίῳ ᾄσμα καινόν, ἕως · ἐν ἀλαλαγμῷ. Τὸ αὐτὸ καὶ πλ. α'.

15 Ἀλληλούια, ἥχος α' · Ἀλαλάξατε τῷ Κυρίῳ, πᾶσα ἡ γῆ, ἕως · αἰνέσει αὐτοῦ.

Ἄλλο · Ἀσατε τῷ Κυρίῳ ᾄσμα καινόν, ὅτι θαυμαστά ἐποίησεν.

Προκείμενον, ἥχος β', τὸ αὐτὸ καὶ πλ. β' · Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου, καὶ εὐλόγησον. Στίχος α' · Πρὸς σέ, Κύριε, κεκραῖξομαι, ἕως · 20 ἀπ' ἐμοῦ. Στίχος <β'> · Εἰσάκουσον, Κύριε, τῆς φωνῆς τῆς δεήσεώς μου, ἕως · πρὸς σέ.

Ἀλληλούια, ἥχος β' · Ἐπακούσαι σου Κύριος ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως, ἕως · Ἰακώβ.

Ἄλλο · Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός, ἐλέησον <ἡμᾶς>.

25 Προκείμενον, ἥχος γ' · Ψάlate τῷ Θεῷ ἡμῶν, ψάlate. Στίχος α' · Πάντα τὰ ἔθνη, κροτήσατε χεῖρας, ἕως · ἀγαλλιᾶσεως. Στίχος β' · Ὅτι βασιλεὺς πάσης τῆς γῆς, ἕως · συνετώς.

1 Io 20,11-18 3 Io 20,19-31 5 Io 21,1-14 8 Io 21,14-25
12 Ps 32,22.1-3 15 Ps 65,1-2 17 Ps 97,1^{ab} 18 Ps 27,9.1^{ab}.2^a
22 Ps 19, 2 24 Ps 122,3 25 Ps 46,7.2.8

15 Κυρίῳ] Θεῷ Rahlfs

Evangelie: Io 20,11-18.

Evangelie: Io 20,19-31.

Evangelie: Io 21,1-14.

Evangelie: Io 21,14-25.

Prokeimena de la Résurrection pour la Liturgie ⁽¹⁾.

Prokeimenon, mode 1: ps 32,22; 1er stique: *ibid.* 1; 2e stique: *ibid.* 2. Le même <prokeimenon sert> aussi pour le mode 1 pl.

Alléluia, mode 1: ps 65,1-2.

Un autre: ps 97,1^{ab} ⁽²⁾.

Prokeimenon, mode 2 et mode 2 pl.: ps 27,9; 1er stique: *ibid.* 1^{ab}; 2e stique: *ibid.* 2^a ⁽³⁾.

Alléluia, mode 2: ps 19,2.

Un autre: ps 122,3 ⁽⁴⁾.

Prokeimenon, mode 3: ps 46,7; 1er stique: *ibid.* 2; 2e stique: *ibid.* 8.

⁽¹⁾ On remarquera l'existence de sept *prokeimena* seulement (cf. p. 171, note 1), ainsi que le manque de correspondance aux huit modes. Le mode 1 pl., et pareillement le 2 pl., n'a pas de prokeimenon propre. Par contre, le mode 3 en possède deux. Les versets pour l'*alléluia* sont au nombre de douze, dont aucun pour le mode 3 ni pour le mode grave. La répartition actuelle selon les huit modes est l'encadrement artificiel d'usages plus anciens et plus libres.

⁽²⁾ Versets alléluiaques actuels pour le mode 1: ps 17,48.51.

⁽³⁾ Ce prokeimenon est utilisé aujourd'hui seulement pour le mode 2 pl. Pour le mode 2, on a le ps 117,14.18.

⁽⁴⁾ Le ps 112,3 n'est pas utilisé actuellement pour le mode 2.

"Αλλο · Μέγας ὁ Κύριος ἡμῶν καὶ μεγάλη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ. Στίχος <α'> · Αἰνεῖτε τὸν Κύριον ὅτι ἀγαθὸς ψαλμός, ἕως · αἴνεσις. Στίχος β' · Ἐξάρξατε τῷ Κυρίῳ, ἕως · ἐν κιθάρα.

Προκείμενον, ἦχος δ' · Ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου, Κύριε. Στίχος 5 α' · Εὐλόγει, ἡ ψυχὴ μου, τὸν Κύριον, ἕως · σφόδρα. Στίχος <β'> · Ἄσω τῷ Κυρίῳ ἐν τῇ ζωῇ μου, ἕως · ὑπάρχω.

Ἀλληλούια, ἦχος δ' · Σοὶ πρόπει ὕμνος, ὁ Θεός, ἐν Σιών, ἕως · ἐν Ἰσραήλ.

Ἀλληλούια · Ἐλεος καὶ κρίσιν ἄσομαί σοι, Κύριε, ἕως · πρὸς μέ.

10 Ἦ Ἀλληλούια, <ἦχος> πλ. α' · Ὁ Θεὸς οἰκτιρῆσαι ἡμᾶς καὶ εὐλογῆσαι ἡμᾶς.

"Αλλο, ἦχος πλ. α' · Σῶσόν με, ὁ Θεός, ὅτι εἰσῆλθοσαν, ἕως · οὐκ ἔστιν ὑπόστασις.

Ἀλληλούια, ἦχος πλ. β' · Ἦ Ἐξομολογησόμεθά σοι, ὁ Θεός, Ἦ 15 μολογησόμεθά σοι, ἕως · τὸ ὄνομά σου.

"Αλλο · Τὰ ἔλεῃ σου, Κύριε, ἕως · ἐν τῷ στόματί <μου>.

Προκείμενον, ἦχος βαρύς · Κύριος ἰσχὺν τῷ λαῷ αὐτοῦ δώσει, ἕως · ἐν εἰρήνῃ. Στίχος α' · Ἐνέγκατε τῷ Κυρίῳ, υἱοὶ Θεοῦ, ἕως · δόξαν καὶ τιμὴν. Στίχος β' · Ἐνέγκατε τῷ Κυρίῳ δόξαν ὀνόματι αὐτοῦ, ἕως · 20 ἁγία αὐτοῦ.

Προκείμενον, ἦχος πλ. δ' · Εὐξασθε καὶ ἀπόδοτε. Στίχος · Γνωστὸς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ὁ Θεός, ἕως · τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

Ἀλληλούια, ἦχος πλ. δ' · Δεῦτε, ἀγαλλιασώμεθα τῷ Κυρίῳ, ἕως · τῷ σωτῇρι ἡμῶν.

25 "Αλλο · Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι τῷ Κυρίῳ, ἕως · Ὑψιστε.

"Αλλο · Ἐπίβλεπον ἐπ' ἐμὲ καὶ ἐλέησον, ἕως · τὸ ὄνομά σου.

1 Ps 146,5.1.7 4 Ps 103,24.1^{ab}.33 7 Ps 64,2 9 Ps 100,1
10 Ps 66,2 12 Ps 68,2-3^a 15 Ps 74,2 16 Ps 88,2 17 Ps 28,11.1.2
21 Ps 75,12.2 23 Ps 94,1 25 Ps 91,2 26 Ps 118,132

10 Ἀλληλούια Στίχος H 15-16 ἐξομολογησόμεθα] ἐξομολογησάμεθα
bis H

Un autre <prokeimenon>: ps 146,5; 1er stique: *ibid.* 1; 2e stique: *ibid.* 7 (1).

Prokeimenon, mode 4: ps 103,24; 1er stique: *ibid.* 1^{ab}; 2e stique: *ibid.* 33.

Allélouia, mode 4: ps 64,2 (2).

Allélouia: ps 100,1.

Allélouia, <mode> 1 pl.: ps 66,2.

Un autre, mode 1 pl.: ps 68,2-3^a (3).

Allélouia, mode 2 pl.: ps 74,2.

Un autre: ps 88,2 (4).

Prokeimenon, mode grave: ps 28,11; 1er stique: *ibid.* 1; 2e stique: *ibid.* 2 (5).

Prokeimenon, mode 4 pl.: ps 75,12; stique: *ibid.* 2.

Allélouia, mode 4 pl.: ps 94,1 (6).

Un autre: ps 91,2.

Un autre: ps 118,132.

(1) Ce second prokeimenon n'est pas en usage aujourd'hui.

(2) L'allélouia actuel prend ses versets au ps 44,5.8.

(3) Versets alléluiatiques actuels ps 88,2.3. Le v. 2 figure dans H au mode 2 pl.

(4) Versets alléluiatiques actuels: ps 90,1.2.

(5) Dans l'Octoèque actuel, on ajoute un allélouia avec le ps 91,2, qui apparaît dans H au mode 4 pl.

(6) Seul verset alléluiatique en usage aujourd'hui.

Προκείμενα εἰς τὸ λοχνηκὸν ὅλης τῆς ἐβδομάδος.

Τῇ κυριακῇ ἐσπέρας, ἥχος πλ. α'. Ἰδοὺ δὴ εὐλογεῖτε τὸν Κύριον πάντες. Στίχος α'. Οἱ ἐστῶτες ἐν οἴκῳ Κυρίου, ἐν ἀδελαῖς οἴκου. Στίχος β' ΓΓ. Ἐν ταῖς νυξὶν ἐπάρατε τὰς χεῖρας ὑμῶν εἰς τὰ ἅγια 5 καὶ εὐλογεῖτε τὸν Κύριον.

Ἄλλο, ἥχος πλ. δ'. Μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ τοῦ παιδός σου, ἕως· καὶ λύτρωσαι αὐτήν. <Στίχος α'>. Ἡ σωτηρία σου, ὁ Θεός, ἀντελάβετό μου, ἕως· αἰνέσει. Στίχος β'. Ἰδέτωσαν πτωχοὶ καὶ εὐφρανθήτωσαν, ἕως· καὶ ζήσεται ἡ ψυχὴ ὑμῶν.

10 Ἄλλο, ἥχος πλ. δ'. Μὴ ἀπορρήψῃς με ἀπὸ τοῦ προσώπου σου, ἕως· μὴ ἀντανέλῃς ἀπ' ἐμοῦ. Στίχος α'. Ἀπόστρεψον τὸ πρόσωπόν σου, ἕως· ἐξάλειψον. Στίχος β'. Ἀπόδος μοι τὴν ἀγαλλίασιν, ἕως· στηριξόν με.

241^v || Ἄλλο, ἥχος ///. Ἐδωκας κληρονομίαν τοῖς φοβουμένοις τὸ 15 ὄνομά σου, Κύριε. Στίχος α'. Ἀπὸ τῶν περάτων τῆς γῆς, ἕως· εἰς τοὺς αἰῶνας. Στίχος β'. Σκεπασθήσομαι ἐν τῇ σκέπῃ τῶν πτερυγῶν σου, ἕως· εἰσήκουσας τῶν εὐχῶν μου.

Τῇ β', προκείμενον, ἥχος β'. Κύριος εἰσακούσεται μου ἐν τῷ κεκραγένοι. Στίχος. Ἐν τῷ ἐπικαλεῖσθαι, ἕως· τῆς προσευχῆς <μου>.

20 Τῇ γ', προκείμενον, ἥχος α'. Τὰ ἐλέη σου, Κύριε, καταδιώξει με. Στίχος α'. Κύριος ποιμαίνει με καὶ οὐδέν με ὑστερήσει, ἕως· Ἰκατεσκήνωσεν. Στίχος β'. Ἐπὶ ὕδατος ἀναπαύσεως ἐξέθρεψέν με, ἕως· δικαιοσύνης.

Τῇ δ', προκείμενον, ἥχος πλ. α'. Ὁ Θεός, ἐν τῷ ὀνόματί σου 25 σῶσόν με, ἕως· Ἰκρίνον] με. Στίχος α'. Ὁ Θεός, εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου, ἕως· τοῦ στόματός <μου>. Στίχος β'. Ἰδοὺ γὰρ ὁ Θεός βοηθεῖ μοι, ἕως· τοῖς ἐχθροῖς μου.

2 Ps 133,1^{ab}.1^{cd}.2 6 Ps 68,18-19^a.30^b-31.33 10 Ps 50,13.11.14
14 Ps 60,6^b.3-5^a.5^b-6^a 18 Ps 4,4^b.2 20 Ps 22,6^a.1-2^a.2^b-3^b
24 Ps 53,3.4.6-7^a

4 Στίχος β' bis H 21-22 κατεσκήνωσας H 25 κρίνον] κρινεῖς H

Prokeimena du lucernaire
pour chaque jour de la semaine.

Le dimanche soir, mode 1 pl.: ps 133,1^{ab} 1er stique: *ibid.* 1^{ca}; 2^e stique: *ibid.* 2 (1).

Un autre, mode 4 pl.: ps 68,18-19^a; 1er stique: *ibid.* 30^b-31; 2^e stique: *ibid.* 33.

Un autre, mode 4 pl.: ps 50,13; 1er stique: *ibid.* 11; 2^e stique: *ibid.* 14.

Un autre, mode ///: ps 60,6^b; 1er stique: *ibid.* 3-5^a; 2^e stique: *ibid.* 5^b-6^a (2).

Le lundi, prokeimenon, mode 2: ps 4,4^b; stique: *ibid.* 2.

Le mardi, prokeimenon, mode 1: ps 22,6^b; 1er stique: *ibid.* 1-2^a; 2^e stique: *ibid.* 2^b-3^b.

Le mercredi, prokeimenon, mode 1 pl.: ps 53,3; 1er stique: *ibid.* 4; 2^e stique: *ibid.* 6-7^a.

(1) C'est le seul prokeimenon pour le dimanche qui figure dans l'Horologion actuel.

(2) On notera que les quatre prokeimena pour le dimanche et ceux des fêtes, sauf le lundi, ont deux stiques outre le prokeimenon.

Τῇ ε', προκείμενον, ἦχος πλ. β' · Ἡ βοήθειά μου παρὰ Κυρίου, τοῦ ποιήσαντος. Στίχος α' · Ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου, ἕως · ἡ βοήθειά μου. Στίχος β' · Μὴ δώῃς εἰς σάλον τὸν πόδα σου, ἕως · ὁ φυλάσσω τὸν Ἰσραήλ.

5 Τῇ ε', προκείμενον, ἦχος βαρύς · Ὁ Θεός, ἀντιλήπτωρ μου εἶ, <ὁ Θεός μου>, τὸ ἔλεος. Στίχος α' · Ἐξελοῦ με ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου, ὁ Θεός. Στίχος β' · Ῥῥσαί με ἐκ τῶν ἐργαζομένων τὴν ἀνομίαν, ἕως · Γ' ὁ σῶσόν με.

Τῷ σαββάτῳ, προκείμενον, ἦχος πλ. β' · Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν, 10 ἐδύναται. Στίχος α' · Ἐνεδύσατο ὁ Κύριος δύναμιν καὶ περιεζώσατο. Στίχος β' · Καὶ γὰρ ἐστερέωσε τὴν οἰκουμένην, Γ' ἥτις οὐ σαλευθήσεται.

Προκείμενα καὶ ἀρχοτέλειαι τῶν εὐαγγελίων τῶν μεγάλων ἑορτῶν, τοῦ ὁρθρου.

Εἰς τὸ Γενέσιον τῆς παναγίας Θεοτόκου (τὰ αὐτὰ 15 λέγονται καὶ εἰς τὸν Εὐαγγελισμόν καὶ εἰς τὴν Κοίμησιν αὐτῆς). Προκείμενον, ἦχος δ' · Μνησθήσομαι τοῦ ὀνόματός <σου> ἐν πάσῃ γενεᾷ καὶ γενεᾷ. Στίχος · Ἀκουσον, θύγατερ, καὶ ἴδε, ἕως · τοῦ πατρὸς σου. Καὶ τὸ Πᾶσα πνοή.

Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν, κεφ. γ' · Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἀναστᾶσα 20 Μαριάμ, ἕως · εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς.

Εἰς τὸν ὁρθρον τῆς Ὑψώσεως τοῦ τιμίου Σταυροῦ, προκείμενον, ἦχος δ' · Ὁ Θεός ἡμῶν βασιλεὺς πρὸ αἰώνων, ἕως · ἐν μέσῳ τῆς γῆς. Στίχος · Μνήσθητι τῆς συναγωγῆς σου, ἕως · Ἐκκληρονομίας <σου>. Καὶ τὸ Πᾶσα πνοή.

25 Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. ρε' · Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἐαυτοῦ μαθηταῖς · ὁ φιλῶν τὴν ψυχὴν, τέλος · ἵνα υἱοὶ φωτὸς γένησθε.

1 Ps 120,2,1.3-4 5 Ps 58,18^{bc}.2.3 9 Ps 92,1^a.1^b.1^c
16 Ps 44,18.11 18 Ps 150,6 19 Lc 1,39<-49>.56 22 Ps 73,12.2
24 Ps 150,6 25 Io 12,25-36^a

8 σῶσον *fraem* καὶ Η 11 οἰκουμένην *add* ἕως Η 19 γ' Η, *lege* α',
cf. index biblique 23 κληρονομίαν Η

Le jeudi, prokeimenon, mode 2 pl.; ps 120,2; 1er stique: *ibid.* 1; 2^e stique: *ibid.* 3-4.

Le vendredi, prokeimenon, mode grave: ps 58,18^{bc}; 1er stique: *ibid.* 2; 2^e stique: *ibid.* 3.

Le samedi, prokeimenon, mode 2 pl.: ps 92,1^a; 1er stique: *ibid.* 1^b; 2^e stique: *ibid.* 1^c.

Prokeimena et évangiles pour l'orthros des grandes fêtes.

Nativité de la Très-sainte Théotocos (de même à l'Annonciation et à l'Assomption). Prokeimenon, mode 4: ps 44,18; stique: *ibid.* 11. Le *Omnis spiritus* (ps 150,6).

Évangile: Lc 1,39-<49>.56.

Exaltation de la Sainte Croix. Prokeimenon, mode 4: ps 73,12; stique: *ibid.* 2. Le *Omnis spiritus* (ps 150,6). Évangile: Io 12,25-36^a (1).

(1) La présence du *Omnis spiritus* trahit ici encore (cf. ci-dessus, p. 171, note 1), dans toute cette section, l'influence palestinienne. Nulle part au cours du Typicon on ne fait allusion à un évangile pour l'orthros. D'ailleurs, puisque l'évangile était lu à Constantinople après le *Gloria in excelsis* (cf. Introduction, p. xxiii), on ne voit pas comment, dans la description de l'orthros et de la cérémonie de l'Élévation de la Croix faite le 14 sept. (I 28-32), on pourrait insérer ce prokeimenon et cet évangile.

Εἰς τὸν ὄρθρον τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως, προκείμενον, ἤχος δ'· Ἐκ γαστροῦ πρὸ ἑωσφόρου, ἕως· οὐ μεταμεληθήσεται. <Στίχος>· Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου· κάθου, ἕως· τῶν ποδῶν <σου>. Καὶ τὸ Πᾶσα πνοή.

5 Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον, κεφ. β'· Τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ γέννησις οὕτως ἦν, τέλος· καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν.

Εἰς τὸν ὄρθρον τῶν Φώτων, προκείμενον, ἤχος δ'· Φωνὴ Κυρίου ἐπὶ τῶν ὑδάτων, ἕως· ὑδάτων πολλῶν. Στίχος· Ἐνέγκατε τῷ Κυρίῳ, υἱοὶ Θεοῦ, ἕως· καὶ τιμὴν. Καὶ τὸ Πᾶσα πνοή.

10 Εὐαγγέλιον κατὰ Μάρκον, κεφ. ε'· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ Ναζαρετ τῆς Γαλιλαίας, τέλος· ἐν ἑσπέρῃ εὐδόκησα.

242^r || Εἰς τὸν ὄρθρον τῆς Ὑπαπαντῆς, προκείμενον, ἤχος δ'· Ἐγνώρισε Κύριος τὸ ἱστωρίον αὐτοῦ, ἕως· τὴν] δικαιοσύνην αὐτοῦ. Στίχος· Ἐμνήσθη τοῦ ἐλέους αὐτοῦ, ἕως· τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ. Καὶ τὸ Πᾶσα πνοή.

15 Εὐαγγέλιον τὸ προγεγραμμένον εἰς τὸ Γενέσιον τῆς παναγίας Θεοτόκου.

Εἰς τὸν ὄρθρον τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, τὰ προγεγραμμένα εἰς τὸ Γενέσιον τῆς παναγίας Θεοτόκου.

20 Εἰς τὰ Βάϊα, προκείμενον, ἤχος δ'· Ἐκ στόματος νηπίων, ἕως· αἶνον. Στίχος· Κύριε ὁ Κύριος ἡμῶν, ὡς θαυμαστὸν τὸ ὄνομά σου, ἕως· τῇ γῇ. Ἄλλο, ἤχος δ'· Τὰ ὄρη ἀγαλλιᾶσονται ἀπὸ προσώπου, ἕως· ἡκεῖ κρῖναι τὴν γῆν. Στίχος· Ἀσατε τῷ Κυρίῳ ᾄσμα καινόν, ὅτι θαυμαστὰ ἐποίησεν ὁ Κύριος. Καὶ τὸ Πᾶσα πνοή.

25 Εὐαγγέλιον κατὰ [Ματθαῖον], κεφ. σς'· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ὅτε ἤγγισεν ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ λέγει ἕως· ἀπὸ Ναζαρετ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ὑπερβαίνει εἰς κεφ. σιγ', καὶ λέγει· ἰδόντες δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς τὰ θαυμάσια, τέλος· καὶ ἠὲ λίσθη ἐκεῖ.

2 Ps 109,3^c-4^a.1 4 Ps 150,6 5 Mt 1,18-25 7 Ps 28,3.1
9 Ps 150,6 10 Mc 1,9-11. 13 Ps 97,2.3^{ab} 15 Ps 150,6
16 Lc 1,39<-49>.56 20 Ps 8,3^a.2^a 22 Ps 97,8^b-9^a.1 24 Ps 150,6
25 Mt 21,1-11.15-17

5 β' H, lege γ', cf. index biblique 11 ἐν φ' εὐδόκησας H 25 Ματθαῖον] Μάρκον H

Noël. Prokeimenon, mode 4: ps 109,3^c-4^a; <stique> ibid. 1. Le Omnis spiritus (ps 150,6).

Evangile: Mt 1,18-25.

Epiphanie. Prokeimenon, mode 4: ps 28,3; stique: ibid. 1. Le Omnis spiritus (ps 150,6).

Evangile: Mc 1,9-11.

Présentation. Prokeimenon, mode 4: ps 97,2; stique: ibid. 3^{ab}. Le Omnis spiritus (ps 150,6).

Evangile: celui de la Nativité de la Très-sainte Théotocos.

Annonciation: comme à la Nativité de la Très-sainte Théotocos.

Dimanche des Rameaux. Prokeimenon, mode 4: ps 8,3^a; stique: ibid. 2^a. Un autre: ps 97,8^b-9^a; stique: ibid. 1. Le Omnis spiritus (ps 150,6).

Evangile: Mt 21,1-11.15-17.

Εἰς τὸν ὄρθρον τοῦ μεγάλου Σαββάτου, προσεγράφη εἰς τὴν αὐτὴν ἡμέραν.

Εἰς τὸν ὄρθρον τοῦ ἁγίου Πάσχα εὐαγγέλιον οὐ λέγομεν.

Εἰς τὸν ὄρθρον τοῦ Ἀντίπασχα, προκείμενον, τὸ Πᾶσα 5 πνοή. Εὐαγγέλιον ἀναστάσιμον κατὰ τὴν ἀκολουθίαν τοῦ ἤχου.

Εἰς τὸν ὄρθρον τῆς Μεσοπεντηκοστῆς, προκείμενον, ἤχος δ'· Ὁ Θεὸς ἔστη ἐν συναγωγῇ θεῶν, ἕως· διακρινεῖ. Στίχος· Ἔως πότε κρῖνετε ἀδικίαν, ἕως· λαμβάνετε. Καὶ τὸ Πᾶσα πνοή.

Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. αε'. Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, περιε- 10 πάτει ὁ Ἰησοῦς ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, οὐ γὰρ ἤθελεν, τέλος· διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων.

Εἰς τὸν ὄρθρον τῆς ἁγίας Ἀναλήψεως, προκείμενον, ἤχος δ'· Ἀνέβη ὁ Θεὸς ἐν ἀλαλαγμῷ, ἕως· σάλπιγγος. Στίχος· Πάντα τὰ ἔθνη κροτήσατε, ἕως· ἀγαλλιάσεως. Καὶ τὸ Πᾶσα πνοή.

15 Εὐαγγέλιον κατὰ Μάρκον, κεφ. σγ'. Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς πρὸς πρώτην, τέλος· σημείων, ἀμήν.

Εἰς τὸν ὄρθρον τῆς ἁγίας Ν', προκείμενον, ἤχος δ'· Τὸ πνεῦμά σου τὸ ἀγαθόν, Κύριε, ὁδηγήσει με ἐν γῇ εὐθείᾳ. Στίχος· Εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς, ἕως· Ἐν τῇ ἀληθείᾳ <σου>. Καὶ τὸ Πᾶσα πνοή.

20 Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. σιγ'. Οὕσης ὁψίας τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, τέλος· ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.

Εἰς τὸν ὄρθρον τῆς Μεταμορφώσεως, προκείμενον, ἤχος δ'· Θαβὼρ καὶ Ἑρμών ἐν τῷ ὀνόματί <σου> ἀγαλλιᾶσονται. Στίχος· Μακάριος ὁ λαὸς ὁ γινώσκων ἀλαλαγμόν, ἕως· ἀγαλλιᾶσονται. Καὶ τὸ Πᾶσα 25 πνοή.

Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν, κεφ. πζ'. Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, παραλαμ- βάνει, τέλος· οὐδὲν ὦν ἑωράκαν.

4 Ps 150,6 7 Ps 81,1.2 8 Ps 150,6 9 Io 7,1-13 13 Ps 46,6.2
14 Ps 150,6 15 Mc 16,9-20 17 Ps 142,10^b.1^{ab} 19 Ps 150,6
20 Io 20,19-31 23 Ps 88,13^b.16-17^a 24 Ps 150,6 26 Lc 9,28-36

19 ἐν τῇ ἐναντί Η 26 Λουκᾶν] Μάρκον Η 27 ἐωράκατε Η

Samedi Saint. Comme il est écrit en ce jour.

Dimanche de Pâques. Il n'y a pas d'évangile à l'orthros.

Dimanche de l'Antipascha. Prokeimenon: *Omnis spiritus* (ps 150,6) ⁽¹⁾. Evangile de la Résurrection, selon l'acoulouthie du mode.

<Mercredi> de la mi-Pentecôte. Prokeimenon, mode 4: ps 81,1; stique: *ibid.* 2. Le *Omnis spiritus* (ps 150,6). Evangile: Io 7,1-13.

Ascension. Prokeimenon, mode 4: ps 46,6; stique: *ibid.* 2. Le *Omnis spiritus* (ps 150,6). Evangile: Mc 16,9-20.

Pentecôte. Prokeimenon, mode 4: ps 142,10^b; stique: *ibid.* 1^{ab}. Le *Omnis spiritus* (ps 150,6). Evangile: Io 20,19-31.

Transfiguration. Prokeimenon, mode 4: ps 88,13^b; stique: *ibid.* 16-17^a. Le *Omnis spiritus* (ps 150,6). Evangile: Lc 9,28-36.

⁽¹⁾ Cette rubrique prouve que le *Omnis spiritus* n'est qu'un ancien prokeimenon fixe, auquel s'est surajoutée une série de prokeimena variables.

Τάξις γινομένη εἰς ἐγκαίνια ἐκκλησίας.

Ἐσπέρας, εἰς τὴν παραμονήν, μετὰ τὸ λυχνικὸν λέγονται ἀναγνώσματα γ'. Τὸ α', Βασιλειῶν γ'. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεῖναις, ἔστη Σολομὼν κατὰ πρόσωπον, τέλος· ἔλεως ἔσῃ αὐτῷ. Τὸ β', Παροι-
5 μιῶν· Ὁ Θεὸς τῇ σοφίᾳ ἐθεμελίωσεν, τέλος· δικαίων εὐλογοῦνται. Τὸ γ', Παροιμιῶν· Ἡ σοφία ὠκοδόμησε, τέλος· ἔτη ζωῆς. Καὶ μετὰ τοῦτο τροπάριον, ἥχος δ'· Ἀρατε πύλας, οἱ ἄρχοντες, ὑμῶν. Καὶ τοῦτο λέγεται τρίτον καὶ Δόξα καὶ μίαν περισσὴν καὶ ἀπόλυσις.

242^v || [Εἰς τὸν ὄρθρον,] εἰς τὸν ν', τροπάριον, ἥχος δ'· Ὡς
10 τοῦ ἄνω στερεώματος τὴν εὐπρέπειαν, καὶ τὴν κάτω συναπέδειξας ὡραιό-
τητα [τοῦ ἁγίου σκηνώματος] τῆς δόξης σου, Κύριε· κραταίωσον αὐτὸ
εἰς αἰῶνα αἰώνων, καὶ πρόσδεξαι ἡμῶν τὰς ἐν αὐτῷ ἀπαύστως προσ-
αγομένης <σοι> δεήσεις, διὰ τῆς Θεοτόκου, ἡ πάντων χαρὰ καὶ ἀνάστασις.
Εἰς τὸν ὄρθρον, προκείμενον, ἥχος δ'· Πλησθησόμεθα ἐν τοῖς ἀγαθοῖς,
15 ἕως· δικαιοσύνη. Στίχος· Σοὶ πρέπει ὕμνος, ὁ Θεός, ἐν Σιών, ἕως· ἐν
Ἱερουσαλήμ. Ἄλλο· Τὰ θυσιαστήριά σου, Κύριε τῶν δυνάμεων, ὁ
βασιλεὺς <μου>. Στίχος· Μακάριοι οἱ κατοικοῦντες, ἕως· αἰνέσουσίν σε.
Καὶ τὸ Πᾶσα πνοή. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. 4β'. Τῷ καιρῷ
ἐκείνῳ, ἐγένετο τὰ ἐγκαίνια, τέλος· ζωὴν αἰώνιον δίδωμι αὐτοῖς.
20 Εἰς δὲ τὴν εἴσοδον τῆς λειτουργίας λέγομεν τὸ προγεγραμ-
μένον τροπάριον. Προκείμενον, ἥχος δ'· Τῷ οἴκῳ σου πρέπει ἁγίασμα,
Κύριε. Στίχος· Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν, ἕως· καὶ περιεζώσατο. Ὁ
ἀπόστολος πρὸς Ἑβραίους· Ἀδελφοί, εἶχεν ἡ πρώτη σκηνή, τέλος·
καὶ τῶν τοῦ λαοῦ ἀγνοημάτων. Ἄλλος ἀπόστολος πρὸς Ἑβραίους·
25 Ἀδελφοί ἅγιοι, κλήσεως, ἕως· κατασκευάσας Θεός. Ἀλληλούια, ἥχος
δ'· Οἱ θεμέλιοι αὐτοῦ ἐν τοῖς ὄρεσι τοῖς ἁγίοις, ἕως· Ἰακώβ. Εὐαγγέ-
λιον κατὰ Ματθαῖον, <κεφ.> [ρξζ']· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς
<εἰς> τὰ μέρη Καισαρείας, τέλος· οὐ κατισχύουσιν αὐτῆς. Κοινο-
νικόν· Αἰνεῖτε [].

3 1 Reg 8,22-30 4 Prov 3,19-33 6 Prov 9,1-11 7 Ps 23,7
14 Ps 64,5^{ed}.2 16 Ps 83,4^{ed}.5 18 Ps 150,6 || Io 10,22-28^a
21 Ps 92,5^b.1^{ab} 23 Hebr 9,1-7 24 Hebr 3,1-4 26 Ps 86,1-2
27 Mt 16,13-18 29 Ps 148,1

11 τοῦ ἁγίου σκηνώματος] τὸ ἁγίου σκηνώματα H 27 ξε' H, sed
cf. 18-XII 29 [] tres vel quatuor litterae legi nequeunt

Ordo

pour <l'anniversaire de> la Dédicace d'une église.

Le soir, à la paramonie, après le lucernaire, on fait trois lectures: 1 Reg 8,22-30; Prov 3,19-33; Prov 9,1-11. Ensuite, tropaire, mode 4: *Levez vos portes, ô princes (ps 23,7)* ⁽¹⁾. On le dit trois fois, puis le *Gloria Patri*, la dernière répétition <du tropaire> et le renvoi.

A l'orthros, au ps 50, tropaire, mode 4: *De même qu'en haut tu as produit la splendeur du firmament, tu as aussi produit ici-bas la beauté du saint tabernacle de ta gloire, Seigneur: affermis-le pour les siècles des siècles, et accepte les prières que sans cesse nous t'offrons en lui, par la Théotocos, ô Joie et Résurrection de tous!* Prokeimenon de l'orthros, mode 4: ps 64,5^{ed}; stique: *ibid.* 2. Un autre: ps 83,4^{ed}; stique: *ibid.* 5. Le *Omnis spiritus* (ps 150,6). Evangile: Io 10,22-28^a.

A l'Entrée de la Liturgie l'on dit le tropaire écrit plus haut ⁽²⁾. Prokeimenon, mode 4: ps 92,5^b; stique: *ibid.* 1^{ab}. Apôtre: Hebr. 9,1-7. Un autre apôtre: Hebr 3,1-4. Alléluia, mode 4: ps 86,1-2. Evangile: Mt 16,13-18. Koinonicon: ps 148,1.

⁽¹⁾ Cf. le 6 septembre.

⁽²⁾ Le tropaire *Levez vos portes*, cf. le 18-XII (I 138), le 22-XII (I 144) et le 7-VII.

Ἀρχοτέλειαι τῶν σταυρωσίμων τοῦ ἀποστόλου καὶ τοῦ εὐαγγελίου,
εἰς τὸν θέλοντα τετράδα καὶ παρασκευὴν λειτουργίας ἐπιτελεῖν, εἴτε
καὶ προηγιασμένην εἴτε καὶ τελείας.

Ὁ ἀπόστολος πρὸς Κορινθίους α' · Ἀδελφοί, παρακαλῶ ἡμᾶς διὰ
5 τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἵνα τὸ αὐτό, τέλος ·
ἵνα μὴ κενωθῇ ὁ σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον,
κεφ. τκθ' · Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, οἱ στρατιῶται τοῦ ἡγεμόνος παραλαβόντες
τὸν Ἰησοῦν, τέλος · καὶ ἀπήγαγον αὐτόν εἰς τὸ σταυρῶσαι.

Ἄλλος ἀπόστολος πρὸς Κορινθίους α' · Ἀδελφοί, σοφίαν λαλοῦμεν,
10 τέλος · τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον, κεφ. τλδ' ·
Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, οἱ στρατιῶται τοῦ ἡγεμόνος σταυρώσαντες τὸν Ἰησοῦν
διεμερίσαντο τὰ ἱμάτια, τέλος · καὶ πιστεύομεν εἰς αὐτόν.

Ἄλλος ἀπόστολος πρὸς Γαλάτας · Ἀδελφοί, διὰ νόμον νόμῳ
ἀπέθανον, τέλος · ἔστιν ἡ Χριστός. Εὐαγγέλιον κατὰ Μάρκον, κεφ. ρζη' ·
15 Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, συμβούλιον ποιήσαντες οἱ ἀρχιερεῖς, τέλος · ὁ φραγελλώ-
σας παρέδοκεν ἵνα σταυρωθῇ.

Ἄλλος ἀπόστολος πρὸς Γαλάτας · Ἀδελφοί, ὅσοι θέλουσιν εὐπρο-
σωπῆσαι, τέλος · ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ τοῦ Θεοῦ. Εὐαγγέλιον κατὰ Μάρκον,
κεφ. σς' · Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, βουλόμενος ὁ Πιλάτος τῷ ὄχλῳ τῶν
20 Ἰουδαίων τὸ ἱκανὸν ποιῆσαι, ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν Βαραββάν, τέλος ·
ἵνα σταυρώσωσιν αὐτόν.

Ἄλλος ἀπόστολος πρὸς Ἐφεσίους · Ἀδελφοί, Χριστός ἐστιν ἡ
243· εἰρήνη ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὰ ἀμφοτέρω, τέλος · ἐν <ἐνί> πνεύματι ἡμῶν || πρὸς
τὸν Πατέρα. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. ρος' · Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ,
25 ἄγουσιν τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ τοῦ Καϊάφα, τέλος · πᾶς ὁ ὢν ἐκ τῆς ἀληθείας
ἀκούει μου τοὺς λόγους.

Ἄλλος ἀπόστολος πρὸς Φιλιππησίους · Ἀδελφοί, τοῦτο φρονεῖσθω
ἐν ὑμῖν, τέλος · εἰς δόξαν Θεοῦ Πατρός. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ.
σβ' · Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, εἰστήκεισαν παρὰ τῷ σταυρῷ τοῦ Ἰησοῦ, τέλος ·
30 εἰς ὃν ἐξεκέντησαν.

4 1 Cor 1,10-17	6 Mt 27,27-31	9 1 Cor 2,6-9	10 Mt 27,35-42
13 Gal 2,19-3,16	14 Mc 15,1-15	17 Gal 6,12-16	18 Mc 15,15-20
22 Eph 2,14-18	24 Io 18,28-37	27 Phil 2,5-11	28 Io 19,25-37

3 προηγιασμένην, τελείας sic 14 ἐστιν] εἰς H 15-16 φραγελλώσας] σφραγελλώσας H

Péricopes de l'apôtre et de l'évangile relatives à la Croix,

pour celui qui voudrait célébrer la Liturgie le mercredi ou le
vendredi, soit celle des Présanctifiés, soit la Liturgie complète⁽¹⁾.

Apôtre: 1 Cor 1,10-17. Evangile: Mt 27,27-31.

Apôtre: 1 Cor 2,6-9. Evangile: Mt 27,35-42.

Apôtre: Gal 2,19-3,16. Evangile: Mc 15,1-15.

Apôtre: Gal 6,12-16. Evangile: Mc 15,15-20.

Apôtre: Eph 2,14-18. Evangile: Io 18,28-37.

Apôtre: Phil 2,5-11. Evangile: Io 19,25-37.

(1) Le mercredi et le vendredi étaient, depuis l'antiquité, les jours de jeûne pendant l'année. Ce jeûne était terminé par un office de lectures et de communion, équivalent à l'actuelle Liturgie des Présanctifiés (cf. SOCRATE, *Hist. Eccl.* V, 22; PG 67, 636-38, à propos de l'ancienne pratique alexandrine). Selon le Typicon, un usage semblable aurait été traditionnel à Constantinople. Notons que cette Liturgie des Présanctifiés, n'étant pas précédée des lectures quadragésimales, possède un apôtre et un évangile propres. Au Xe siècle, cependant, on pouvait célébrer en ces jours une Liturgie complète.

Ἄλλος ἀπόστολος πρὸς ἸΚολασσαεῖς]· Ἀδελφοί, Χριστῷ συνετάφη
ἐν τῷ βαπτίσματι, τέλος· θριαμβεύσας αὐτοὺς ἐν αὐτῷ.

Ὁ ἀπόστολος πρὸς Ῥωμαίους· Ἀδελφοί, τοῖς ἀγαπῶσιν τὸν
Θεόν, τέλος· ἐν Χριστῷ <Ἰησοῦ> τῷ Κυρίῳ ἡμῶν. Εὐαγγέλιον κατὰ
5 Μάρκον, κεφ. ρλθ'· Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἐαυτοῦ μαθηταῖς· βλέπετε,
τέλος· οὗτος σωθήσεται.

Ὁ ἀπόστολος πρὸς Ἑβραίους· Ἀδελφοί, τοσοῦτον ἔχοντες περι-
κείμενον, τέλος· ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν ἐκλνόμενοι. Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν,
κεφ. σν'· Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἐαυτοῦ μαθηταῖς· προσέχετε ἀπὸ τῶν
10 ἀνθρώπων, τέλος· κτήσασθε τὰς ψυχὰς ὑμῶν.

<Ἀναγνώσματα διάφορα>

Εἰς Ἱεράρχην, ὁ ἀπόστολος πρὸς Ἑβραίους· Ἀδελφοί, οὐχ
ἐαυτῷ τις λαμβάνει τὴν τιμὴν, τέλος· κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ.
Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. πθ'· Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἐαυτοῦ μαθη-
ταῖς· ἐγὼ εἰμι ἡ θύρα, τέλος· εἰς ποιμὴν.

15 Εἰς Ὀσίους, ὁ ἀπόστολος πρὸς Κορινθίους β'· Ἀδελφοί, ὁ
Θεὸς ὁ εἰπὼν ἐκ σκότους, τέλος· ἡμῶν φανερωθῇ. Εὐαγγέλιον κατὰ
Ἰωάννην, κεφ. ρδ'· Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἐαυτοῦ μαθηταῖς· ἐὰν μὴ
ὁ κόκκος τοῦ σίτου, τέλος· καὶ πάλιν δοξάσω.

Ἐπὶ σεισμοῦ, ὁ ἀπόστολος πρὸς Ἐφεσίους· Ἀδελφοί, ὁ Θεὸς
20 πλοῦσιος ὢν ἐν ἐλέει, τέλος· ἵνα ἐν αὐτοῖς περιπατήσωμεν. Εὐαγγέλιον
κατὰ Ματθαῖον, κεφ. ξθ'· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἐμβάντος τοῦ Ἰησοῦ,
τέλος· ὑπακούουσιν αὐτῷ.

Ὁ ἀπόστολος πρὸς Ἐφεσίους· Ἀδελφοί, ὡς τέκνα φωτὸς περι-
πατεῖτε, τέλος· ὑμῶν τῷ Κυρίῳ.

25 Ἄλλος Γ' ἀπόστολος πρὸς Ἑβραίους· Ἀδελφοί, ὃν ἀγαπᾷ Κύριος
παιδεύει, τέλος· τῆς ἀγιότητος αὐτοῦ. Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν, κεφ. πγ'·
Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ πλοῖον, τέλος· ὑπακούουσιν αὐτῷ.

1 Col 2,12-15	3 Rom 8,28-39	5 Mc 13,9-13	7 Hebr 12,1-3
8 Lc 21,12-19	11 Hebr 5,4-6	13 Io 10,9-16	15 2 Cor 4,6-10
17 Io 12,24-28	19 Eph 2,4-10	21 Mt 8,23-27	23 Eph 5,8 ^b -19
25 Hebr 12,6-10	26 Lc 8,22-25		

1 Κολασσαεῖς] Γαλάτας Η 25 ἀπόστολος *fraem* ὁ Η

Apôtre: Col 2,12-15.

Apôtre: Rom 8,28-39. Evangile: Mc 13,9-13.

Apôtre: Hebr 12,1-3. Evangile: Lc 21,12-19.

<Lectures diverses>

Pour un évêque. Apôtre: Hebr 5,4-6. Evangile:
Io 10,9-16 (1).

Pour des ascètes. Apôtre: 2 Cor 4,6-10. Evangile:
Io 12,24-28.

Pour un tremblement de terre. Apôtre:
Eph 2,4-10. Evangile: Mt 8,23-27.

Apôtre: Eph 5,8^b-19.

Apôtre: Hebr 12,6-10. Evangile: Lc 8,22-25.

(1) L'accolouthie commune d'un martyr et celle de plusieurs martyrs
se trouvent dans le Typicon respectivement le 2-IX et le 20-IX.

Ἐπὶ ἐλεύσεως βαρβάρων καὶ εἰς ἀνομβρίαν, καθολικῆς ἐπιστολῆς Ἰακώβου. Ἀδελφοί, μακροθυμήσατε ἕως τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου, τέλος· πλήθος ἁμαρτιῶν. Εὐαγγέλιον κατὰ Μάρκον, κεφ. ρκδ'. Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς· ἔχετε πίστιν, καὶ λέγει
5 ἕως· τὰ παραπτώματα ὑμῶν, καὶ ὑποστρέφει εἰς τὸ κατὰ Ματθαῖον καὶ λέγει· αἰτεῖτε καὶ δοθήσεται ὑμῖν, τέλος· καὶ τῷ κρούοντι ἀνοιγήσεται.

Εἰς Ὀσίους καὶ ἐπὶ σχήματος μοναχῶν, ἀνάγνωσμα Πράξεων. Κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν, τέλος· τοῦ λαοῦ τῶν Ἰουδαίων.
10 Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον, κεφ. 45'. Εἶπεν ὁ Κύριος· ὁ φιλὼν πατέρα ἢ μητέρα, τέλος· οὐ μὴ ἀπολέσῃ τὸν μισθὸν αὐτοῦ.

Ὁ ἀπόστολος πρὸς Ἐφεσίους· Ἀδελφοί, ἐνδυναμοῦσθε ἐν Κυρίῳ, τέλος· ὃ ἐστὶν ὄψμα Θεοῦ. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον, κεφ. ριά'.
Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς· πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ
15 Πατρὸς μου, τέλος· καὶ τὸ φορτίον μου ἐλαφρόν ἐστιν.

243v Ἄλλος || [ἀπόστολος καθολικῆς ἐπιστολῆς] Πέτρου β'. Ἀδελφοί, χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυνθείη, τέλος· οὐ μὴ πταίσῃτε ποτε. Εὐαγγέλιον κατὰ Μάρκον, κεφ. πε'. Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς· ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἔλθεῖν, τέλος· ἐληλυθυῖαν ἐν δυνάμει.

20 Ἀπόστολος πρὸς Ἑβραίους· Ἀδελφοί, μνημονεύετε τῶν ἡγουμένων ὑμῶν, τέλος· εὐαρεστεῖται ὁ Θεός. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην, κεφ. ρε'. Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς· ὁ φιλὼν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ λέγει ἕως· καὶ τιμήσει αὐτὸν ὁ Πατήρ, καὶ ὑποστρέφει καὶ λέγει· νῦν κρίσις ἐστὶν τοῦ κόσμου, τέλος· ἵνα υἱοὶ φωτὸς γένησθε.

25 Εἰς γυναῖκας μάρτυρας καὶ ὁσίας καὶ εἰς ἀσθενοῦντας γυναῖκας, ὁ ἀπόστολος πρὸς Ῥωμαίους· Ἀδελφοί, ὅσοι Πνεύματι Θεοῦ ἄγονται, τέλος· τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον, κεφ. 23'. Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν Πέτρου, καὶ λέγει ἕως· εἰς τὸ πέραν, καὶ ὑπερβαίνει εἰς κεφ. 24' καὶ
30 λέγει· καὶ ἐμβάντι αὐτῷ εἰς τὸ πλοῖον ἠκολούθησαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

2 Iac 5,7-20 3 Mc 11,22-25; Mt 7,7-8 9 Act 12,1-11
10 Mt 10,37-42 12 Eph 6,10-17 13 Mt 11,27-30 16 2 Petr 1,2-10
18 Mc 8,34-9,1 20 Hebr 13,7-16 21 Io 12,25-26.31-36^a 26 Rom 8,14-21
28 Mt 8,14-18.23

19 ἐλθεῖν] ἀκολουθεῖν H

Pour l'invasion des barbares et pour la sécheresse. <Apôtre:> Jac 5,7-20. Evangile: Mc 11,22-25; Mt 7,7-8.

Pour des ss. ascètes et pour la prise d'habit des moines. Lecture: Act 12,1-11. Evangile: Mt 10,37-42.

Apôtre: Eph 6,10-17. Evangile: Mt 11,27-30.

<Apôtre:> 2 Petr 1,2-10. Evangile: Mc 8,34-9,1.

Apôtre: Hebr 13,7-16. Evangile: Io 12,25-26.31-36^a.

Pour des stes femmes martyres, ascètes et pour des femmes malades.

Apôtre: Rom 8,14-21. Evangile: Mt 8,14-18.23.

Ἀπόστολος πρὸς Ῥωμαίους· Ἀδελφοί, ὀφείλομεν ἡμεῖς οἱ δυνα-
τοί, τέλος· παρελάβετο ἡμᾶς εἰς δόξαν Θεοῦ. Εὐαγγέλιον κατὰ Μάρκον,
κεφ. μθ'· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ ὄχλοι πολλοὶ καὶ
συνέθλιβον αὐτόν, καὶ γυνή τις, τέλος· ὕπαγε εἰς εἰρήνην.

5 Ἄλλο ἐπὶ ἐξομολογουμένων εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην,
κεφ. πγ'· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἄγουσιν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι,
τέλος· καὶ ἀπὸ τοῦ νῦν μηκέτι <ἀμάρτανε>.

Ἐπὶ ἐλαίου ἀρρώστου, προκείμενον, ἤχος δ'· Ἐγὼ εἶπα·
Κύριε, ἐλέησόν με, ἕως· ὅτι ἡμαρτόν σοι. Στίχος· Μακάριος ὁ συνίων
10 ἐπὶ πτωχόν καὶ πένητα, ἕως· ὁύσεται αὐτόν ὁ Κύριος. Ὁ ἀπόστολος
καθολικῆς ἐπιστολῆς Ἰακώβου· Ἀδελφοί, ὑπόδειγμα λάβετε τῆς
κακοπαθείας καὶ τῆς μακροθυμίας, τέλος· δικαίου ἐνεργουμένη. Ἀλ-
ληλουία, ἤχος πλ. β'· Κύριε, μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξης με, ἕως· ὅτι
ἀσθενής εἰμι. Ἄλλο, ἤχος πλ. δ'· Ἐλέησόν με, ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα
15 ἔλεός <σου>, ἕως· τὸ ἀνόμημά μου. Εὐαγγέλιον κατὰ Μάρκον, κεφ.
γγ'· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, προσκαλεσάμενος ὁ Ἰησοῦς τοὺς ἰβ' μαθητάς
<αὐτοῦ>, ἤρξατο αὐτοὺς ἀποστέλλειν, τέλος· πολλοὺς ἀρρώστους καὶ
ἐθεραπεύοντο.

Ἀναγνώσματα εἰς κοιμηθέντας. Πράξεων· Ἐν ταῖς ἡμέραις
20 ἐκεῖναις, ἐγένετο Πέτρον διερχόμενον, τέλος· ἐπίστευσαν <πολλοὶ> ἐπὶ
τὸν Κύριον. Ἄλλος ἀπόστολος πρὸς Ῥωμαίους· Ἀδελφοί, ὁ φρονῶν
τὴν ἡμέραν, τέλος· ἵνα καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων κυριεύσῃ. Εὐαγγέλιον
κατὰ Ἰωάννην, κεφ. λθ'· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐληλυθότας πρὸς
αὐτόν Ἰουδαίους· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐδὲν <δύναται> ὁ Υἱὸς ποιεῖν,
25 τέλος· ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωήν.

Ὁ ἀπόστολος πρὸς Κορινθίους α'· Ἀδελφοί, Χριστὸς ἐγγέρεται
ἐκ νεκρῶν, τέλος· ἵνα ἡ ὁ Θεὸς τὰ πάντα ἐν πᾶσι. Εὐαγγέλιον κατὰ
Ἰωάννην, κεφ. μα'· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐληλυθότας πρὸς αὐτόν
244Ὶ Ἰουδαίους· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ὁ τὸν λόγον μου ἀκούων, ||
30 τέλος· τοῦ πέμψαντός με Πατρός.

1 Rom 15,1-7	2 Mc 5,24 ^b -34 ^a	5 Io 8,3-11	8 Ps 40,5.2
11 Iac 5,10-16	13 Ps 6,2-3 ^a	14 Ps 50,3	15 Mc 6,7-13
19 Act 9,32-42	21 Rom 14,6-9	23 Io 5,19-24	26 1 Cor 15,20-28
28 Io 5,24-30			

6 πγ' H, lege πς'

Apôtre: Rom 15,1-7. Evangile: Mc 5,24^b-34^a.

Pour ceux qui se confessent. Evangile: Io 8,3-11.

Pour l'huile des malades. Prokeimenon, mode 4:
ps 40,5; stique: *ibid.* 2. Apôtre: Jac 5,10-16. Alléluia, mode 2 pl.:
ps 6,2-3^a. Un autre, mode 4 pl.: ps 50,3. Evangile: Mc 6,7-13⁽¹⁾.

Lectures pour les défunts. Lecture: Act 9,32-42.
Apôtre: Rom 14,6-9. Evangile: Io 5,19-24.

Apôtre: 1 Cor, 15,20-28. Evangile: Io 5,24-30.

(1) Le rite de l'onction des malades que suppose le ms H est bien plus simple que l'actuel; celui-ci, en effet, contient sept lectures de l'apôtre et sept de l'évangile, en rapport avec les sept onctions faites par sept prêtres. La lecture de l'épître de Jacques est actuellement la première des sept lectures de l'apôtre; l'évangile de Marc, par contre, malgré la mention qu'il contient de l'onction avec l'huile, n'est plus lu aujourd'hui. Cf. *Euchologe*, p. 188 ss.

Ⲛ ⲁⲓⲡⲟⲥⲧⲟⲗⲟⲥ ⲡⲣⲟⲥ Ⲙⲟⲣⲓⲛⲑⲓⲟⲥ ⲁⲓ ⲉⲃⲉⲗⲑⲟⲓ, ⲟⲩ ⲡⲁⲥⲁ ⲥⲁⲣⲗⲥ, ⲧⲉⲗⲟⲥ ⲉⲓⲥ ⲡⲛⲉⲩⲩⲙⲁ ⲗⲟⲥⲟⲩⲟⲩⲟⲩⲛ. Ⲉⲩⲁⲓⲑⲉⲗⲓⲟⲛ ⲕⲁⲧⲁ ⲓⲱⲁⲛⲛⲓⲛ, ⲕⲉⲫ. Ⲛⲉⲓ. Ⲉⲓⲡⲉⲛ ⲟ Ⲙⲩⲣⲓⲟⲥ ⲡⲣⲟⲥ ⲧⲟⲩⲥ ⲡⲉⲡⲓⲥⲧⲉⲩⲕⲟⲧⲁⲥ ⲡⲣⲟⲥ ⲁⲩⲧⲟⲛ ⲓⲱⲃⲁⲓⲟⲥ. ⲉⲑⲱ ⲉⲓⲙⲓ ⲟ ⲁⲣⲧⲟⲥ ⲧⲓⲥ ⲗⲟⲓⲥ, ⲟ ⲉⲣⲟⲩⲟⲙⲉⲛⲟⲥ ⲡⲣⲟⲥ ⲙⲉ ⲟⲩ ⲙⲓ ⲡⲉⲓⲛⲁⲥⲓⲛ, ⲧⲉⲗⲟⲥ.
5 ⲧⲓ ⲉⲥⲟⲩⲁⲧⲓ ⲓⲙⲉⲣⲁ.

ⲉⲃⲉⲗⲑⲟⲓ, ⲟ ⲡⲣⲱⲧⲟⲥ ⲁⲛⲑⲣⲱⲡⲟⲥ ⲕⲟⲓⲕⲟⲥ, ⲧⲉⲗⲟⲥ ⲉⲓⲥ ⲧⲟⲩ Ⲙⲩⲣⲓⲟⲩ ⲓⲙⲱⲛ ⲓⲑⲥⲟⲩ Ⲙⲣⲓⲥⲧⲟⲩ. Ⲉⲩⲁⲓⲑⲉⲗⲓⲟⲛ ⲕⲁⲧⲁ ⲓⲱⲁⲛⲛⲓⲛ, ⲕⲉⲫ. ⲛⲓ. Ⲉⲓⲡⲉⲛ ⲟ Ⲙⲩⲣⲓⲟⲥ ⲡⲣⲟⲥ ⲧⲟⲩⲥ ⲉⲗⲓⲑⲗⲟⲑⲧⲁⲥ ⲡⲣⲟⲥ ⲁⲩⲧⲟⲛ ⲓⲱⲃⲁⲓⲟⲥ. ⲧⲟⲩⲧⲟ ⲉⲥⲧⲓ ⲧⲟ ⲑⲉⲗⲓⲙⲁ ⲧⲟⲩ ⲡⲉⲙⲫⲁⲛⲧⲟⲥ ⲙⲉ ⲡⲁⲧⲣⲟⲥ, ⲧⲉⲗⲟⲥ.
10 ⲧⲓ ⲉⲥⲟⲩⲁⲧⲓ ⲓⲙⲉⲣⲁ.

ⲉⲃⲉⲗⲑⲟⲓ, ⲟⲩⲃⲁⲙⲉⲛ ⲟⲩⲧⲓ ⲉⲁⲛ ⲓ ⲉⲡⲓⲑⲓⲟⲥ ⲓⲙⲱⲛ ⲟⲓⲕⲓⲁ, ⲧⲉⲗⲟⲥ. ⲉⲙⲡⲣⲟⲥⲑⲛ ⲧⲟⲩ ⲑⲓⲙⲁⲧⲟⲥ ⲧⲟⲩ Ⲙⲣⲓⲥⲧⲟⲩ. Ⲉⲩⲁⲓⲑⲉⲗⲓⲟⲛ ⲕⲁⲧⲁ ⲓⲱⲁⲛⲛⲓⲛ, ⲕⲉⲫ. ⲗⲉⲃ. Ⲉⲓⲡⲉⲛ ⲟ Ⲙⲩⲣⲓⲟⲥ ⲡⲣⲟⲥ ⲧⲟⲩⲥ ⲡⲉⲡⲓⲥⲧⲉⲩⲕⲟⲧⲁⲥ ⲡⲣⲟⲥ ⲁⲩⲧⲟⲛ ⲓⲱⲃⲁⲓⲟⲥ. ⲉⲑⲱ ⲉⲓⲙⲓ ⲟ ⲁⲣⲧⲟⲥ ⲧⲓⲥ ⲗⲟⲓⲥ, ⲟⲓ ⲡⲁⲧⲉⲣⲉⲥ
15 ⲩⲙⲱⲛ ⲧⲟ ⲙⲁⲛⲛⲁ, ⲧⲉⲗⲟⲥ. ⲉⲛ ⲧⲓ ⲉⲥⲟⲩⲁⲧⲓ ⲓⲙⲉⲣⲁ.

ⲉⲃⲉⲗⲑⲟⲓ, ⲟⲩ ⲑⲉⲗⲱ ⲩⲙⲁⲥ ⲁⲑⲛⲟⲉⲓⲛ ⲡⲉⲣⲓ ⲧⲟⲩⲥ ⲕⲉⲕⲟⲓⲙⲓⲙⲉⲛⲟⲥ, ⲧⲉⲗⲟⲥ. ⲡⲁⲛⲧⲟⲧⲉ ⲥⲟⲛ Ⲙⲩⲣⲓⲱ ⲉⲥⲟⲙⲉⲑⲁ. Ⲉⲩⲁⲓⲑⲉⲗⲓⲟⲛ ⲕⲁⲧⲁ Ⲙⲟⲩⲕⲁⲛ, ⲕⲉⲫ. ⲗⲉⲗ. ⲧⲱ ⲕⲁⲓⲣⲱ ⲉⲕⲉⲓⲛⲱ, ⲉⲡⲟⲣⲉⲩⲉⲧⲟ ⲟ ⲓⲑⲥⲟⲩⲥ ⲉⲓⲥ ⲡⲟⲗⲓⲛ ⲕⲁⲗⲟⲛⲙⲉⲛⲓⲛ ⲛⲁⲓⲛ, ⲧⲉⲗⲟⲥ. ⲟ ⲑⲉⲟⲥ ⲧⲟⲛ ⲗⲁⲟⲛ ⲁⲩⲧⲟⲩ.

1 1 Cor 15,39-45 2 Io 6,35-39 6 1 Cor 15,47-57
8 Io 6,39-40 11 2 Cor 5,1-10^a 13 Io 6,48-54 16 1 Thess 4,13-17
18 Lc 7,11-16

Apôtre: 1 Cor 15,39-45. Evangile: Io 6,35-39.

Apôtre: 1 Cor 15,47-57. Evangile: Io 6,39-40.

Apôtre: 2 Cor 5,1-10^a. Evangile: Io 6,48-54.

Apôtre: 1 Thess 4,13-17. Evangile: Lc 7,11-16.

APPENDICES

Τάξις καὶ ἀκολουθία γινομένη τῇ α' τοῦ Σεπτεμβρίου
μηνὸς εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς Ἰνδίκτου, ἀπερχομένης τῆς
λιτῆς ἐν τῷ Φόρῳ καὶ καθ' ἐξῆς.

(D'un ms. du Musée Archéol. de Kiev, DMITRIEVSIIJ, *Opisanie* I, 152)

- Μετὰ τὸν ὄρθρον, κατέρχεται ὁ ἀρχιερεὺς καὶ εἰσέρχεται διὰ τῆς
5 πλαγίας ἐν τῷ ἱερατείῳ, καὶ γίνεται εὐχὴ συναπτῇ, πλὴν οὐ λέγει ὁ
διάκονος· *Εὐλόγησον, δέσποτα, ἀλλ' οὕτως ἄρχεται· Ἐν εἰρήνῃ τοῦ*
Κυρίου δεηθῶμεν. Καὶ μετὰ τὸ ἐκφωνῆσαι τὸν ἀρχιερέα ἢ τὸν ἱερέα
καὶ εἰρηνεῦσαι αὐτόν, οὐ λέγει· *Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν ὁ διάκονος ὁ ποιήσας*
τὴν συναπτὴν, ἀλλ' ὁ ἀρχιδιάκονος ἱστάμενος ὀπίσω τοῦ ἀρχιερέως.
10 Οἱ δὲ ψάλλται λέγουσιν ἐν τῷ ἁμβωνί ἑναρξιν τὸ μέγα τρισάγιον.
Τοῦτο ψάλλεται μέχρι τοῦ Φόρου. Καὶ ὅτε ἀνέλθῃ ἡ λιτὴ ἐν τῷ Φόρῳ,
δοξάζουσιν οἱ ψάλλται τὸ αὐτὸ τρισάγιον, καὶ μετὰ τὸ πληρῶσαι αὐτὸ
καὶ τὸν λαόν, ποιεῖ ὁ διάκονος εὐχὴν ἀντιφώνου (μὴ λέγει· *Εὐλόγησον,*
δέσποτα, ἀλλ' Ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν) καὶ γίνονται ἀντίφωνα γ'·
15 Τὸ α'· *Μακάριος ἀνὴρ, ὃς οὐκ ἐπορεύθη· Ἀντιλαβοῦ μου, Κύριε.*
Στίχος β'· Καὶ ἐν ὁδῷ ἁμαρτωλῶν· Ἀντιλαβοῦ μου, Κύριε. Στίχος
γ'· *Ὅτι γινώσκει Κύριος ὁδὸν δικαίων· Ἀντιλαβοῦ μου, Κύριε.*
Στίχος δ'· *Καὶ ὁδὸς ἀσεβῶν ἀπολεῖται· Ἀντιλαβοῦ μου, Κύριε.*
Δόξα, καὶ νῦν· τὸ αὐτό, περισσὴ δὲ οὐ λέγεται.
20 Ἀντίφωνον β'· *Ἰνα τί ἐφρούαξαν ἔθνη· Ἀλληλούια δειλινὸν τρι-*
πλοῦν. Στίχος β'· *Παρέστησαν οἱ βασιλεῖς· Ἀλληλούια.* Στίχος γ'·
Δουλεύσατε τῷ Κυρίῳ ἐν φόβῳ· Ἀλληλούια. Στίχος δ'· *Μακάριοι*
πάντες· Ἀλληλούια. Δόξα, καὶ νῦν· *τὸ αὐτό.*
Ἀντίφωνον γ'· *Σοὶ πρέπει ὕμνος, ὁ Θεός, ἐν Σιών· Τροπάριον,*
25 ἤχος γ'· *Καταφυγὴ καὶ δύναμις.* Στίχος β'· *Καὶ σοὶ ἀποδοθήσεται*
εὐχὴ ἐν Ἱερουσαλὴμ· Καταφυγὴ καὶ δύναμις. Στίχος γ'· *Ἐπάκουσον*
ἡμῶν, ὁ Θεὸς ὁ σωτὴρ ἡμῶν, ἡ ἐλπίς πάντων· Καταφυγὴ καὶ δύναμις.
Στίχος δ'· *Εὐλογήσεις τὸν στέφανον τοῦ ἐναντοῦ· Καταφυγὴ καὶ*
δύναμις. Δόξα, καὶ νῦν· *Τροπάριον, ἤχος δ'· Ἡ κυρίως καὶ ἀληθῶς*
30 *Θεοτόκος.*

Ordo et acolouthie qui a lieu le 1er septembre
pour le début de l'Indiction,
lorsque la procession va au Forum.

Après l'orthros, le pontife (1) descend et entre au sanctuaire par la porte latérale. On fait une prière synaptie; le diacre, cependant, ne commence pas disant: *Bénis, maître*, mais: *En paix prions le Seigneur*. Après que le pontife ou un prêtre a prononcé l'ecphonesis et qu'il a dit: *Paix à tous*, l'archidiacre, qui se tient debout derrière le pontife (et non pas le diacre qui a dit la synaptie), dit: *⟨Inclinons⟩ nos têtes ⟨devant le Seigneur⟩*. Et le pontife récite la prière d'inclination.

Comme début, les psaltes disent sur l'ambon le grand trisagion, qui se chante jusqu'au Forum. Lorsque la procession est montée jusqu'au Forum, les psaltes disent le *Gloria Patri* (pour terminer) le trisagion; lorsque le peuple a chanté lui aussi le trisagion, le diacre fait la prière de l'antiphone (il ne dit pas: *Bénis, maître*, mais: *En paix prions le Seigneur*) et l'on chante trois antiphones.

Premier antiphone: (1er stique:) ps 1,1^a: *Secours-moi, Seigneur*; 2e stique: *ibid.*, 1^b: *Secours-moi, Seigneur*; 3e stique: *ibid.*, 6^a: *Secours-moi, Seigneur*; 4e stique: *ibid.*, 6^b: *Secours-moi, Seigneur*. *Gloria, et nunc: Secours-moi, Seigneur*. Il n'y a pas de perissie (2).

Deuxième antiphone: (1er stique:) ps 2,1: *Alléluia* triple vespéral; 2e stique: *ibid.*, 2: *Alléluia*; 3e stique: *ibid.*, 11: *Alléluia*; 4e stique: *ibid.*, 12^a: *⟨Alléluia⟩*. *Gloria, et nunc: ⟨Alléluia⟩*.

Troisième antiphone: (1er stique:) ps 64,2^a, tropaire, mode 3: *Refuge et force* (3); 2e stique: *ibid.*, 2^b: *Refuge et force*; 3e stique: *ibid.*, 6: *Refuge et force*; 4e stique: *ibid.*, 12: *Refuge et force*. *Gloria, et nunc, tropaire, mode 4: Toi, réellement et vraiment Mère de Dieu* (4).

(1) La mention du pontife (*archiereus*), au lieu du patriarche, semble indiquer que le scribe de ce manuscrit n'écrivait pas à Constantinople.

(2) Le mot *perissie* semble indiquer ici un tropaire autre que le refrain.

(3) Cf. *Horologion*, p. 794.

(4) Cf. *Paraclétique*, p. 292.

Καὶ μετὰ τὰ ἀντίφωνα λέγει ὁ ἀρχιερεὺς τὰς προσυνήθεις ἐκτενεῖς δεήσεις οὕτως·

5 Ὑπὲρ τῆς οἰκουμενικῆς καταστάσεως καὶ εὐσταθείας τῶν ἁγίων ἐκκλησιῶν καὶ τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως, εἰπόμεν· Κύριε, ἐλέησον γ'.

Ὑπὲρ τῶν εὐσεβεστάτων ἡμῶν βασιλέων, παντὸς τοῦ παλατίου καὶ τοῦ στρατοπέδου αὐτῶν, καὶ τοῦ φιλοχρίστου λαοῦ, εἰπόμεν· Κύριε, ἐλέησον γ'.

10 Ὑπὲρ τοῦ ἁσειστον καὶ ἄφλεκτον καὶ ἀναίμακτον διαφυλαχθῆναι τὴν πόλιν ἡμῶν καὶ πᾶσαν πόλιν καὶ χώραν, εἰπόμεν· Κύριε, ἐλέησον γ'.

Καὶ σφραγίζει τὸν λαὸν γ' καὶ ἐκφωνεῖ· Ὅτι ἅγιος εἶ, καὶ μετὰ τὸ Ἀμήν, κάθεται ἐν τῷ θρόνῳ.

Εἶτα ὁ διάκονος λέγει· Σοφία, ὁ ψάλτης τὸ προκείμενον· Μέγας 15 ὁ Κύριος ἡμῶν. Στίχος α'· Αἰνεῖτε τὸν Κύριον, ὅτι ἀγαθός. Στίχος β'· Οἰκοδομῶν Ἱερουσαλήμ. Ὁ ἀπόστολος πρὸς Τιμόθεον· Τέκνον Τιμόθεε, παρακαλῶ πρῶτον πάντων ποιῆσθαι δεήσεις. Ἀλληλούια, ᾠχος δ'· Σοὶ πρέπει ὕμνος, ὁ Θεός. Στίχος β'· Εὐλογήσεις τὸν στέφανον. Καὶ λέγοντος τοῦ διακόνου· Σοφία, λέγει ὁ ἀρχιδιάκονος· Ὅρθοι ἀκούσωμεν 20 τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου. Καὶ τοῦ λαοῦ ἡσυχάζοντος, σφραγίζει ὁ ἀρχιερεὺς τὸν λαὸν γ', καὶ λέγει· Εἰρήνη πᾶσιν. Εἶτα ἐκφωνεῖ ὁ ἀρχιερεὺς· Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν, καὶ λέγει ὁ ἀρχιδιάκονος· Ἐν σοφία πρόσχωμεν. Καὶ τότε ἀπάρχεται τῆς περιοχῆς ὁ ἀρχιερεὺς, ὁ δὲ τῶν διακόνων δευτερεύων ἐκφωνεῖ τὰ ὑπ' αὐτοῦ λεγόμενα· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἦλθεν 25 ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Ναζαρέτ.

Καὶ τοῦ διακόνου λιτανεύοντος τὸ μέγα Κύριε, ἐλέησον, σφραγίζει ὁ ἀρχιερεὺς τὸν λαὸν γ' καὶ ἐκφωνεῖ· Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιλόανθρωπος. Εἰρήνη πᾶσιν. Ὁ ἀρχιδιάκονος· Τὰς κεφαλὰς, καὶ ποιεῖ ὁ ἀρχιερεὺς τὴν εὐχὴν τῆς κεφαλοκλισίας, (καὶ) ἐκφωνεῖ· Σὸν γὰρ ἐστι τὸ ἐλεεῖν 30 καὶ σώζειν, ὁ Θεός ἡμῶν.

Καὶ ἄρχονται οἱ ψάλται τοῦ τροπαρίου, ᾠχος β'· Ὁ πάσης δημιουργὸς τῆς κτίσεως, καὶ κατέρχονται ἐν τοῖς Χαλκοπραπεῖσις, καὶ ἄρχεται ἡ λειτουργία.

14 Ps 146,5.1.2

16 1 Tim 2,1<-7>

18 Ps 64,2.12

24 Lc 4,16<-22^a>

Après les antiphones, le pontife récite les demandes insistantes habituelles:

Pour l'universelle stabilité et prospérité des Saintes Eglises et pour l'union de tous, disons: Kyrie, eleison, trois fois.

Pour nos très pieux empereurs, pour toute leur cour et leur armée, et pour le peuple qui aime le Christ, disons: Kyrie, eleison, trois fois.

Pour que notre ville et toute ville et contrée soient préservées des tremblements de terre, des incendies et du versement de sang, disons: Kyrie, eleison, trois fois.

Il bénit le peuple trois fois et dit l'ecphonèse: *Car tu es saint* (1). Après l'*Amen*, il s'assoit sur le trône.

Ensuite le diacre dit: *Sagesse*, et le psalte <chante> le prokimenon: ps 146,5; 1er stique: *ibid.*, 1; 2e stique: *ibid.*, 2. Apôtre: 1 Tim 2,1<-7>. Alléluia, mode 4; <1er stique:> ps 64,2; 2e stique: *ibid.*, 12. Le diacre dit: *Sagesse*, et l'archidiacre: *Ecoutons debout le saint Evangile*. Lorsque le peuple se tient calme, le pontife le bénit trois fois et dit: *Paix à tous*. Puis, il proclame: <Lecture du saint Evangile> selon Luc. Et l'archidiacre dit: *Avec sagesse, soyons attentifs*. Le pontife commence alors la péricope, tandis que le second diacre proclame à haute voix ce que le pontife lit: *En ce temps-là, Jésus alla à Nazareth (Lc 4,16<-22^a>)*.

Lorsque le diacre dit la grande ecténie (2), le pontife bénit le peuple trois fois et dit l'ecphonèse: *Car <tu es un Dieu> de miséricorde et d'amour* (3). *Paix à tous*. L'archidiacre: <Inclinons nos têtes <devant le Seigneur>. Le pontife récite la prière d'inclination <et> dit l'ecphonèse: *Car c'est à toi de prendre pitié et de sauver, ô notre Dieu* (4).

Alors, les psaltes commencent le tropaire, mode 2: *Artisan de la création entière* (5), et on descend aux Chalcoprateia, où l'on commence la Liturgie.

(1) Cf. *Hiératikon*, p. 114.

(2) Appelée dans ce manuscrit, comme dans P, «le grand Kyrie, eleison». Cf. p. ex. le 6-XI (tome I, p. 92, apparat à la ligne 9).

(3) Cf. *Hiératikon*, p. 67.

(4) *Ibid.*, p. 69.

(5) Cf. le 1er septembre.

⟨'Ακολουθία τῆς παννοχίδος τῇ πρώτῃ ἐβδομάδι τῶν νηστειῶν.⟩

(selon le ms Dresde 104 A, DMITRIEVSKIJ, *Древниѣише патриаршіе митиконы*, Kiev 1907, pp. 330-334.)

Εἰσερχομένου τοῦ πατριάρχου διὰ τῆς πλαγίας εἰς τὸ ἱερατεῖον καὶ εὐχομένου, καὶ τοῦ ἀρχιδιάκονος λέγοντος· *Εὐλόγησον, δέσποτα, εἴτα τοῦ πατριάρχου ἐκφωνοῦντος· Εὐλογημένη ἡ βασιλεία, ἄρχεται τὸ Ὁ κατοικῶν ὁ δευτερεύων, καὶ εἰς τὸ πλήρωμα λέγει· Τὸν Ὑψιστον*
5 ἔθου τρίτον, καὶ δοξάζει.

Καὶ λέγει εἴτα ὁ διάκονος τὴν συναπτὴν τῆς α' εὐχῆς τῆς παννοχίδος· *Οἱ κατὰ καιρόν. Καὶ τοῦ πατριάρχου ποιοῦντος τὴν ἐκφώνησιν, ἄρχεται ὁ δομέστικος τῆς α' <ἐβδομάδος>· Πρὸς Κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαι, καὶ τροπάριον, ἥχος πλ. α'· Ὡς οἰκτίρων Κύριος, σπλαγχνίσθητι.*
10 Στίχος β'· *Κύριε, ῥῦσαι τὴν ψυχὴν μου· Ὡς οἰκτίρων. Στίχος γ'· Μετὰ τῶν μισούντων· Ὡς οἰκτίρων. Στίχος δ'· Ὅταν ἐλάλουν αὐτοῖς· Ὡς οἰκτίρων. Δόξα, καὶ νῦν ὁμοίως καὶ ἡ περισσὴ.*

Εἴτα συναπτὴ καὶ εὐχὴ β'. Μετὰ τὴν ἐκφώνησιν ἄρχεται ὁ δομέστικος τῆς δευτέρας <ἐβδομάδος> ἀπὸ τοῦ ἀριστεροῦ μέρους εἰς ἥχον πλ.
15 β'· *Ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς· Τῆς εὐσπλαγχνίας τὴν πόλιν. Στίχος β'· Ἡ βοήθειά μου παρὰ Κυρίου· Τῆς εὐσπλαγχνίας τὴν πόλιν. Στίχος γ'· Κύριος φυλάξει σε ἀπὸ παντός· Τῆς εὐσπλαγχνίας τὴν πόλιν. Στίχος δ'· Κύριος φυλάξει τὴν εἵσοδον· Τῆς εὐσπλαγχνίας τὴν πόλιν. Δόξα, καὶ νῦν, ἡ περισσὴ.*

La pannychis de la première semaine du Carême

Le patriarche entre par la porte latérale au sanctuaire et fait une prière. L'archidiacre dit: *Bénis, maître*, et le patriarche prononce l'ecphonèse: *Béni le Règne*. Le deuxième <diacre> ⁽¹⁾ commence alors le *ps* 90; le psaume terminé, il dit le *verset* 9^b trois fois et ensuite le *Gloria Patri*.

Le diacre dit alors la synaptie de la première prière de la pannychis: *Ceux qui pendant le temps <du jour>* ⁽²⁾. Quand le patriarche a prononcé l'ecphonèse, le domesticos ⁽³⁾ de la première semaine commence: *ps* 119,1 et le tropaire, mode 1: *Toi qui es compatissant, Seigneur, aie pitié*; 2e stique: *ibid.* 2: *Toi qui es compatissant*; 3e stique: *ibid.* 7^a: *Toi qui es compatissant*; 4e stique: *ibid.* 7^b: *Toi qui es compatissant. Gloria Patri, et nunc*: de même, et la perissie ⁽⁴⁾.

Ensuite, synaptie et deuxième prière. Après l'ecphonèse, le domesticos de la deuxième semaine commence du côté gauche sur le mode 2 pl.: *ps* 120,1, <et le tropaire> *La porte de la miséricorde* ⁽⁵⁾; 2e stique: *ibid.* 2: *La porte de la miséricorde*; 3e stique: *ibid.* 7: *La porte de la miséricorde*; 4e stique: *ibid.* 8: *La porte de la miséricorde. Gloria Patri, et nunc*: la perissie ⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ Le mot *δευτερεύων* peut s'appliquer à un diacre ou à un prêtre. Ici, après la mention de l'archidiacre, il signifie le diacre qui suit l'archidiacre en dignité. Cf. CLUGNET, *Dictionnaire*, p. 33.

⁽²⁾ Pour le texte des prières destinées aux antiphones de la pannychis, cf. DMITRIEVSKIJ, *Opisanie* II, pp. 13-14.

⁽³⁾ Le *domesticos* était le chef d'un chœur, cf. CLUGNET, *Dictionnaire*, p. 37. Dans le ms H, cependant, c'était le primicère à exercer cette fonction.

⁽⁴⁾ La perissie ou répétition finale du même tropaire.

⁽⁵⁾ Cf. *Horologion*, ps. 263.

⁽⁶⁾ Il faut supposer une répétition du tropaire après le *Gloria Patri*, et une autre finale ou perissie. Cf. les deux autres antiphones.

Εἶτα συναπτὴ καὶ ἀντίφωνον γ', ἤχος πλ. β'. *Εὐφρανθήν ἐπὶ τοῖς εἰρηκόσιν· Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε. Στίχος β'· Ἐστῶτες ἦσαν οἱ πόδες· Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε. Στίχος γ'· Γενέσθω δὴ εἰρήρη ἐν τῇ δυνάμει σου· Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε. Στίχος δ'· Ἐνεκα τοῦ οἴκου Κυρίου· Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε. Δόξα, τὸ αὐτό. Καὶ νῦν, ὁμοίως. Περισσή δὲ οὐ λέγεται, ἀλλ' εὐθέως ὁ ν' μετὰ τοῦ Ἐλεήμων Κύριε, ἐλέησόν με.*

Δεῖ δὲ γινώσκειν ὅτι ἅμα τὸ ἄρξασθαι τὸ πρῶτον ἀντίφωνον, ἔχουν τὸ *Πρὸς Κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαι*, λαμβάνει ὁ πατριάρχης θυμιατὸν καὶ θυμιᾶ κύκλῳ τὴν ἁγίαν τράπεζαν, προηγούμενου τοῦ κανστροῦ μετὰ
10 φατλίου, εἶτα τὰ ἀντιμίσια, τὸ κυκλίον, καὶ λέγει· *Δόξα σοι, Χριστέ ὁ Θεός, ἀποστόλων καύχημα*, καὶ τὰ λοιπά, ὡς κατὰ συνήθειαν. Καὶ ἐξέρχεται εἰς τὰ ἀριστερά ἀντιμίσια διὰ τῶν ἁγίων θυρίων. Εἶτα, λαμβάνων τὸ φατλίου ἀπὸ τοῦ κανστροῦ, κουβουκλίσειος προήγεται, καὶ θυμιᾶ ὁ πατριάρχης τὸν ναὸν ὅλον κύκλῳ καὶ τὸν λαόν, καὶ κατέρχεται
15 ἔξω τῆς σωλαίας τὸ ἀριστερὸν μέρος, καὶ εἰσέρχεται ἐν τῷ ἄμβωνι, καὶ διέρχεται διὰ τῆς σωλαίας, καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἀποδιδούς τὸ θυμιατὸν, σφραγίζει μετὰ κηρίου.

Καὶ τοῦ ν' πληρουμένου, λέγει ὁ ψάλτης προκείμενον· *Κύριος ἰσχήν τῷ λαῷ αὐτοῦ. Στίχος· Ἐνέγκατε τῷ Κυρίῳ. Ὁ ἀρχιδιάκονος·*
20 *Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ πατριάρχης· Ὅτι ἅγιος εἶ, ὁ Θεὸς ἡμῶν.*

Ensuite, synaptie et troisième antienne, mode 2 pl.: *ps 121, 1: Pitié pour nous, Seigneur* (1); 2e stique: *ibid.* 2: *Pitié pour nous, Seigneur*; 3e stique: *ibid.* 7: *Pitié pour nous, Seigneur*; 4e stique: *ibid.* 9: *Pitié pour nous, Seigneur. Gloria Patri*, et le même tropaire. *Et nunc*, pareillement. On ne dit pas de perissie (2), mais tout de suite le ps 50 avec le <refrain>: *Seigneur miséricordieux, aie pitié de moi.*

N.B. — Lorsqu'on commence le premier antienne, c.-à-d. le *ps 119*, le patriarche prend l'encensoir et encense la Sainte Table tout autour, précédé du castrensis (3) qui porte un cierge; ensuite <il encense> les antimisia (4) et le cyclion (5), en disant <le tropaire>: *Gloire à toi, Christ Dieu, orgueil des apôtres* (6) et les autres <tropaires>, comme d'habitude. Il sort par les portes Saintes pour aller aux antimisia du côté gauche. Puis, un cubiculaire, ayant pris le cierge du castrensis, le précède. Le patriarche encense l'église entière tout autour et le peuple, il descend hors de la soléa par le côté gauche et entre dans l'ambon, traverse ensuite la soléa et entre dans le sanctuaire, d'où, après avoir remis l'encensoir, il bénit avec un cierge.

Une fois terminé le ps 50, le psalte dit le prokeimenon: *ps 28,11*; stique: *ibid.* 1. L'archidiacre dit: *Prions le Seigneur*. Le patriarche:

(1) Cf. *Horologion*, p. 263.

(2) Donc une seule répétition après le *et nunc*.

(3) CLUGNET, *Dictionnaire*, p. 77: *Castrensis*: Officier ecclésiastique admis au service privé du patriarche et préposé à la garde de ses insignes. A l'église, il l'aide à revêtir les ornements pontificaux, il lui présente l'encensoir, etc.

(4) Ces *antimisia*, se trouvaient-ils sur l'autel? On parlera plus bas d'autres antimisia situés au côté gauche, en dehors du sanctuaire. Il est peut-être question de l'antimision impérial, qu'on mettait sur une table devant la porte nord du sanctuaire, lorsque l'empereur devait recevoir la communion. Cf. ANTONIADÈS, *Hagia Sophia II*, pp. 90-91.

(5) Le *cyclion* était la partie semicirculaire — d'où son nom — de l'abside, derrière la Sainte Table et devant les sièges du patriarche et du clergé. Au milieu du cyclion se dressait le grand Crucifix d'or, haut 3 m. 40 à peu près. Devant celui-ci était placée une croix plus petite (0 m. 75), aussi en or, peut-être pour les processions. Cf. *ibid.*, pp. 125-27.

(6) Cf. *Euchologe*, p. 173.

Εἶτα · Πᾶσα πνοή. Εἶτα τὸ εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν · Εἶπεν ὁ Κύριος, βλέπετε μὴ πλανηθῇτε.

Εἰς δὲ τὴν ἐκφώνησιν τοῦ εὐαγγελίου εἰρηνεύει, εἰ μὲν ἔστιν, ὁ πατριάρχης, εἰ δὲ μή, ὁ ἀναγινώσκων πρεσβύτερος ἐν τῷ ἄμβωνι τὸ εὐαγγέλιον.

5 Μετὰ δὲ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ εὐαγγελίου, εὐθύς · Ἡ ἀσώματος φύσις, εἶτα τὸ Κύριε, ἐλέησον μ', εἶτα ἐκφώνησις, ἡ κεφαλοκλισία καὶ ἀπόλυσις.

1 Ps 150,6 || Lc 21,8<-26>

Car tu es saint, ô notre Dieu ⁽¹⁾. Ensuite, le *Omnis spiritus* (ps 150,6), et l'évangile selon Luc: Lc 21,8<-36> ⁽²⁾.

N.B. — A l'ecphonèse de l'évangile, c'est le patriarche qui dit: *Paix à tous*. S'il n'est pas présent, ceci est dit par le prêtre qui, sur l'ambon, doit lire l'évangile.

Après la fin de l'évangile, on chante tout de suite <l'hymne>: *La nature incorporelle*. Puis, le *Kyrie, eleison*, 40 fois, l'echphonèse ⁽³⁾, la prière d'inclination et le renvoi.

⁽¹⁾ Cf. *Hiératikon*, p. 61.

⁽²⁾ Dans l'Evangéliaire liturgique il y a encore aujourd'hui des périopes pour la pannychis de la première semaine du Carême. La péricope de Lc 8 correspond au lundi.

⁽³⁾ Cette ecphonèse est précédée d'une prière (la quatrième prière de la pannychis), et suivie de la prière d'inclination. Cf. DMITRIEVSKIJ, *Opisanie* II, pp. 14-15.

INDEX

I. INDEX BIBLIQUE

II. INDEX DES FÊTES DES SAINTS ET DES COMMÉMORAISSONS

III. INDEX TOPOGRAPHIQUE

IV. INDEX DES TROPAIRES

V. INDEX LITURGIQUE

I.

INDEX BIBLIQUE

Lorsqu'un passage de l'Écriture est utilisé en dehors de la Liturgie eucharistique, on indique l'office auquel il appartient.

Abréviations: jours de la semaine (D, L, M, X, J, V, S); Epiph(anie), Tyroph(agie), Car(ême), Rés(urrection), Asc(ension), Pentec(ôte), av(ant), ap(rès), App(endice).

Exemples: 2XCar = 2^e mercredi du Carême; DavNoël = dimanche avant Noël; SapEpiph = samedi après l'Épiphanie; II 180 = tome II, p. 180

Genèse

(à vêpres)

1 1-5 SSaint	10 32-11 9 4JCar
1-13 24-XII, 5-I, 1LCar	12 1-7 4VCar
14-23 1MCar	13 12-18 5LCar
24-2 3 1XCar	14 14-20 ^a 16-VII, DavPentec
2 4-19 1JCar	15 1-15 5MCar
20-3 20 1VCar	17 1-10 5XCar
3 21-4 7 2LCar	18 20-23 5JCar
4 8-15 2MCar	22 1-18 5VCar, SSaint
16-26 2XCar	27 1-41 6LCar
5 1-24 2JCar	28 10-17 1-IX, 8-IX, 2-II, 15-VIII
32-6 8 2VCar	31 3-16 6MCar
6 9-22 3LCar	32 2-11 5-I
7 1-5 3MCar	43 26-45 16 6XCar
6-9 3XCar	46 1-7 6JCar
11-8 4 3JCar	49 1-12 6SCar
8 4-21 3VCar	33-50 26 6VCar
21-9 7 4LCar	
9 8-17 4MCar	
18-10 1 4XCar	

Exode

(à vêpres)

1 1-20 LSaint	3 1 ^b -8 ^a 25-III
2 5-10 5-I, MSaint	12 1-11 SSaint
11-22 XSaint	13 20-14 31 SSaint

- 14 15-29 5-I
 15 1^b SSaint
 1^b.1^c 7-VIII (*prokeimenon*)
 22-26 14-IX
 22-16 1 5-I
 19 10-19 JSaint
 24 12-18 6-VIII
 33 11-23 VSaint
 11-34 8 6-VIII

Nombres(à *vêpres*)

- 11 16-29 DPentec
 24 2^b-18 24-XII

Deutéronome(à *vêpres*)

- 1 8-17 16-VII, DavPentec
 10 14-21 16-VII, DavPentec

Josué(à *vêpres*)

- 3 7-17 5-I
 11 5^b-15^a SSaint

Juges(à *vêpres*)

- 6 36-40 5-I

I Samuel

- 3 1 25-XII (*orthros*)

I Rois(à *vêpres*)

- 8 22-30 18-XII, 23-XII, commun
 Dédicace II 186
 17 8-24 SSaint
 18 30-39 5-I
 19 3^b-16 6-VIII

II Rois(à *vêpres*)

- 2 4-14 5-I
 19-22 5-I
 4 8-37 SSaint
 5 9-14 5-I

Psaumes*a) Prokeimena*

Si le même prokeimenon présente selon les jours un nombre différent de versets, on donnera dans l'index le nombre le plus long.

- 1 6.1.2 1LCar (*tierce-sexe*)
 2 2^b.1-2.3-4.5 JSaint (*vêpres*)
 7^{bc}.8.9.10 24-XII
 11.1-2.3.4.5 1LCar (*tierce-sexe*)
 3 9.2-3.4-5.6 1LCar (*vêpres*)
 4 4^b.2^a.3-4^a 1LCar (*vêpres*), II 178
 (*vêpres*)
 5 3.2 1MCar (*tierce-sexe*)
 6 2.3 1MCar (*tierce-sexe*)
 7 2^a.2^b 1MCar (*vêpres*)
 7^c.8^a.2 II 170 (*orthros*)
 8 2^a.2^b.3^a 1MCar (*vêpres*), 6SCar
 (*vêpres*)
 3^a.2^a II 182 (*orthros*)
 9 2.3 1XCar (*tierce-sexe*)
 33.2.3.4 SSaint; II 172 (*orthros*)
 10 7^a.1 1XCar (*tierce-sexe*)
 11 8.2.3 9-III, 7-IV, 10-VII, 1XCar
 (*vêpres*), VSaint (*tierce-sexe*)
 6^{cd}.7 II 170 (*orthros*)
 12 4^a.2 1XCar (*vêpres*)
 13 7.1^{ab} 1JCar (*tierce-sexe*)
 14 1.2 1JCar (*tierce-sexe*)
 15 3.8 20-IX, 7-X, 20-X, 26-X,
 27-XII, 30-V, 1DPentec
 7.1-2 1JCar (*vêpres*)
 16 8.1 1JCar (*vêpres*)
 17 2-3^a.3^{bc}.4.7^{cd} 1VCar (*tierce-sexe*),
 1JRés (*vêpres*)
 18 5.2.3 26-IX, 1-X, 6-X, 18-X,
 14-XI, 16-XI, 30-XI, 16-I,
 25-IV, 8-V, 11-VI, 29-VI,
 1LRés, DPentec
 15^c.2 1VCar (*tierce-sexe*)
 19 2^a.2^b.3 1VCar (*vêpres*)
 20 14^a.2 1VCar (*vêpres*)
 21 19.2 VSaint (*vêpres*)
 24^a.2 2LCar (*tierce-sexe*)
 22 4^c.1-2^a 2LCar (*tierce-sexe*)
 6^a.1-2^a.2^b.3^b II 178 (*vêpres*)
 23 8^{bc}.1 25-VI, 2LCar (*vêpres*)
 24 16.1-2^a 2LCar (*vêpres*)
 25 8.1 2MCar (*tierce-sexe*)
 26 1^a.1^b.3 5-I, 2MCar (*tierce-sexe*),
 6SCar, SSaint, 1SRés
 27 9.1.2 26-X, 14-XII, XTroph
 (*tierce-sexe*), 2MCar (*vêpres*), 1LPentec, II 174
 28 3.1 II 182 (*orthros*)
 11.1.2 25-IX (*litie*), 6-XI, 26-I,
 5-VI, 2MCar (*vêpres*), 1X
 Pentec, II 176, App. II
 (II 202)
 29 9.2 2XCar
 30 2^a.2^b.3^a 2XCar (*tierce-sexe*)
 31 11.1 9-IX, 15-IX, 20-X, 14-VI,
 Dap16-VII, 2XCar (*vêpres*),
 1SPentec
 32 22.1.3 2XCar (*vêpres*), 2SCar,
 II 174
 33 5.2 2JCar (*tierce-sexe*)
 34 1.2.3^a VSaint (*vêpres*)
 23^a.1 2JCar (*tierce-sexe*)
 35 6.2 2JCar (*vêpres*)
 36 29.26 SCarnaval
 34^a.1 2JCar (*vêpres*)
 37 2.3 2VCar (*tierce-sexe*)
 38 13.2 2VCar (*tierce-sexe*)
 39 12^b.2 2VCar (*vêpres*)
 40 2.6.10^b-11^a JSaint
 5.2 2VCar (*vêpres*), II 194
 41 9^b-10^a.23 LCar (*tierce-sexe*)
 42 5^c.1 3LCar (*tierce-sexe*)

- 43 9.2^{ab} 3LCar (*vêpres*)
27.2^{ab}.2^c.3 SSaint, II 170 (*orthros*)
- 44 18.2^{ab} 3LCar (*vêpres*), 1XRés
18.11 1-IX, 8-IX (*vêpres*), 2LRés, II 180 (*orthros*)
- 45 8.2 3MCar (*tierce-sexe*)
- 46 6.2 II 184 (*orthros*)
7.2.8 DapNoël, 30-IV, 21-V, XTyroph (*tierce-sexe*), VTyroph (*tierce-sexe*), 3MCar (*tierce-sexe*) 1JRés, II 174
- 47 2^a.2^b-3^a 3MCar (*vêpres*)
- 48 4.2.3 25-IX, 13-XI, 1-I, 2-VI, 3MCar (*vêpres*)
- 49 14.1 3XCar (*tierce-sexe*)
- 50 3^a.3^b 3XCar (*tierce-sexe*)
13.11.14 II 178 (*vêpres*)
- 51 10^b.3-4^a 3XCar (*vêpres*)
- 52 7^{bc}.2 3XCar (*vêpres*)
- 53 3.4.6-7^a XTyroph (*vêpres*), 3JCar (*tierce-sexe*), II 178 (*vêpres*)
- 54 2.3-4^a.4^{bc}.17 17-III, 3JCar (*tierce-sexe*) 1XRés (*vêpres*)
- 55 2^a.2^b 3JCar (*vêpres*)
- 56 12.2 3JCar (*vêpres*)
- 57 11.2 3VCar (*tierce-sexe*)
- 58 2.3 JSaint (*vêpres*)
10^b-11^a.2 VTyroph (*vêpres*)
18^{bc}.2.3 3VCar (*tierce-sexe*), II 180 (*vêpres*)
- 59 13.3 3VCar (*vêpres*)
- 60 2^a.2^b-3^a 3VCar (*vêpres*)
6^b.3-5^a.5^b-6^a.9 1VRés (*vêpres*), II 178 (*vêpres*)
- 61 8.2 4LCar (*tierce-sexe*)
- 62 5.2^{ab} 4LCar (*tierce-sexe*)
- 63 2^a.2^b 4LCar (*vêpres*)
11.2 sept. 1, 2, 3; oct. 2, 3, 30; nov. 17; déc. 5, 6, 20, 28; jan. 7, 17, 20, 22, 23, 25, 28, 29; fév. 1, 3, 11, 23, 24; mars 22; avr. 6, 11, 23; mai 11, 12, 23;
- juin 4, 8, 24, 27; juil. 22, 27; août 9, 23, 29; 1SCar; 2DCar
- 64 5^{cd}.2 commun Dédicace II 186 (*orthros*)
6.2 4LCar (*vêpres*)
- 65 4.1-2.3 25-XII, SSaint (*vêpres*)
20.1^b-2 4MCar (*tierce-sexe*)
- 66 7^b.2 4MCar (*tierce-sexe*)
- 67 5^a-5^b 4MCar (*vêpres*), 1SRés, 2SRés, 7VRés
36.27 sept. 16, 24, 30; oct. 25; nov. 1, 7, 11, 15; déc. 4, 13, 22; jan. 14, 31; fév. 16; avr. 23; mai 1, 4, 14; juin 5, 24, 30; juil. 1, 8, 11, 15, 27; août 1, 20
- 68 18-19^a.30^b-31.33 17-III (*vêpres*)
II 178 (*vêpres*)
30^b.33 4MCar (*vêpres*)
- 69 2.3^a.3^b VSaint (*tierce-sexe*)
2^{bc}.5 4XCar (*tierce-sexe*)
- 70 1^b.2 4XCar (*tierce-sexe*)
- 71 18.1 4XCar (*vêpres*)
- 72 28.1 4XCar (*vêpres*)
- 73 12.1 4JCar (*tierce-sexe*)
12.2 II 180 (*orthros*)
- 74 10.2 4JCar (*tierce-sexe*)
- 75 12.2 24-XII, VTyroph (*tierce-sexe*), DTyroph, 4JCar (*vêpres*), JSaint (*tierce-sexe*), II 176.
- 76 2.3^{ab}.3^c-4^a.14-15^a 4SCar (*vêpres*), 1MRés (*vêpres*)
14^b-15^a.11.12-13.15^b-16^a 25-XII (*vêpres*), 16-VIII, DRés (*vêpres*), 2 DRés (*vêpres*), DPentec (*vêpres*)
- 77 38^{ab}.1 4VCar (*tierce-sexe*)
- 78 9.1^{ab} 4VCar (*tierce-sexe*)
- 79 2^a.2^c-3^a 4VCar (*vêpres*)
4.1 5-I (*vêpres*)
3^{bc}.2 II 172 (*orthros*)
- 80 2.3 4VCar (*vêpres*)

- 81 1.2 II 184 (*orthros*)
6.1 5LCar (*tierce-sexe*)
8.1.2-3.5-7 SSaint (II 90)
- 82 19.2 JSaint (*tierce-sexe*)
19^b.2 5LCar (*tierce-sexe*)
- 83 4^{cd}.5 5LCar (*vêpres*), commun Dédicace (II 186) (*orthros*)
- 84 8.2-3^a 5LCar (*vêpres*)
- 86 3.1-2 8-IX (*vêpres*)
- 87 7.2-3 VSaint (*vêpres*)
16^a.16^b-17^a 5MCar (*tierce-sexe*)
- 88 13^b.16-17^a II 184 (*orthros*)
16^a.16^b-17^a 5MCar (*tierce-sexe*)
- 89 1.2^{ab} 5MCar (*vêpres*)
- 90 1.2 5MCar (*vêpres*)
- 91 2.3 5XCar (*tierce-sexe*)
- 92 1^a.1^b.1^c.5^{bc} 14-IX (*vêpres*), 5XCar (*tierce-sexe*), SSaint (*vêpres*), 1SRés (*vêpres*), II 180 (*vêpres*)
5^b.1^{ab} commun Dédicace (II 186)
- 93 1.2 5XCar (*vêpres*)
- 95 1^a.1^b 5XCar (*vêpres*)
2^b.1 25-III (*vêpres*)
10^{ab}.1 II 170 (*orthros*)
- 96 1^a.1^b-2^a 5JCar (*tierce-sexe*)
- 97 1^a.1^b-d 5JCar (*tierce-sexe*)
1.7^c-8^b 6SCar (*vêpres*)
2.3^{ab} II 182 (*orthros*)
- 98 9.1 14-IX, 5JCar (*vêpres*)
- 99 1.2 5JCar (*vêpres*)
- 100 1.2 5VCar (*tierce-sexe*)
- 101 2.3 5VCar (*tierce-sexe*)
- 102 8.1 5VCar (*vêpres*)
- 103 4.1^{ab} 8-XI
24.1^{ab}.33 6-VIII, 5VCar (*vêpres*), 1VRés, II 176
- 104 3.1 6LCar (*tierce-sexe*)
- 105 48.1 6LCar (*tierce-sexe*)
- 106 1.2 6LCar (*vêpres*)
- 107 6.2 6LCar (*vêpres*), JAsc
- 108 26.1-2^a 6MCar (*tierce-sexe*)
- 109 3^c-4^a.1 II 182 (*orthros*)
4^b.1 6MCar (*tierce-sexe*)
- 110 10^{ab}.1 6MCar (*vêpres*)
- 111 4^b.1 6MCar (*vêpres*)
- 112 1.2 29-XII, 6XCar (*tierce-sexe*)
- 113 11.1.3.5-6 6-I (*vêpres*), 1LRés (*vêpres*)
23.24^a 6XCar (*tierce-sexe*)
- 114 9.1 6XCar (*vêpres*)
- 115 6.3 2-IX, Dap 14-IX, 21-X, 6-XI, 25-XI, 18-I, 2-V, 4-VI, 22-VII, 23-VII, 18-VIII
9.1 6XCar (*vêpres*)
- 117 20.1 6JCar (*tierce-sexe*)
24.1-2 DRés
26-27^a.1 6-I
- 118 32.33 6JCar (*tierce-sexe*)
- 119 1.2 6JCar (*vêpres*)
- 120 2.1.3-4 II 180 (*vêpres*)
7.1 6JCar (*vêpres*)
- 121 9.1 6VCar (*tierce-sexe*)
- 122 3.1 6VCar (*tierce-sexe*)
- 123 8.1 6VCar (*vêpres*)
- 124 1^a.1^b 6VCar (*vêpres*)
- 125 1.2 LSaint (*tierce-sexe*)
- 126 1^a.1^{cd} LSaint (*tierce-sexe*)
- 127 5.1 LSaint (*vêpres*)
- 128 8^b.1 LSaint (*vêpres*)
- 129 7.1 MSaint (*tierce-sexe*)
- 130 3.1.2 XTyroph (*vêpres*), VTyroph (*vêpres*), MSaint (*tierce-sexe*)
- 131 8.1-2 MSaint (*vêpres*), II 172 (*orthros*)
- 132 1.2 MSaint (*vêpres*)
- 133 1^{ab}.1^{cd}.2 II 178 (*vêpres*)
3.1 XSaint (*tierce-sexe*)
- 134 20^b.1 XSaint (*tierce-sexe*)
- 135 26.1 XSaint (*vêpres*)
- 137 8^b.1 XSaint (*vêpres*)
- 139 2.3 JSaint (*tierce-sexe*)

- 140 2 9-III (*vêpres*), 25-III (*vêpres*), 1LCar (*vêpres*)
 142 10^b.1^{ab} II 184 (*orthros*)
 145 10.2 II 172 (*orthros*)
 146 5.1-2.7 1-IX, 22-XII, 26-IV, 16-VII, DCarnaval, 2DRés, 4XRés, II 176, App. II (II 202)
 147 1.2 6SCar (*vêpres*), II 172 (*orthros*)
- 149 5.1 11-X, 14-XI, 10-I, 25-VIII, STyroph, 1DCar, 3DRés
 150 6 (*orthros*) II 170 (*quater*), 172 (*quater*), 180 (*bis*), 182 (*quater*), 184 (*quinquies*), 186, App. II (II 206)
 v. Ex 15 1^b.1^c; Dan 3 26.27; Lc 1 46-47.48

b) Versets à l'alléluia

- 6 2-3^a II 194
 18 2.3 25-IX, 25-XII, 30-VI
 19 2 II 174
 28 3 6-I
 32 6.13-14 1-X, 30-XI, DRés
 33 2-3^a 2SCar
 18 7-X, 25-X, 7-XI, 14-XI, 15-XI, 13-XII, 14-XII, 10-I, 14-I, 31-I, 16-II, 4-V, 30-V, 8-VII, 15-VII, Dap 16-VII, 1DPentec
 36 30 2-X, 13-XI, 2-VI
 39 3-IX, 9-IX, 15-IX, 20-IX, 30-IX, 4-XII, 22-XII, 1-VIII, 2SRés, 1SPentec
 37 2 6-XI, 5-VI
 39 2 3-X, 20-X, 6-XI
 41 2 5-I
 43 2^{ab} 25-XI, DavNoël (I 136), 16-VII, 23-VII, DavPentec
 44 2-3^a.3^{bc}.4-5^a 5-I
 3^{bc} 20-XII
 11-12^a.13^b.14 8-IX, 15-VIII
 15-16 21-XI
 45 5 11-V (*litie*), 1VRés
 46 6 JAsc
 49 2^a-3 DCarnaval
 53 3 25-IX (*litie*), 26-I, 5-VI (*litie*), II 194
 59 3.4-5 26-X, 1LPentec
 3.13 17-III
- 64 2.12 1-IX (*litie*), 23-XII, App. I (II 202)
 5 SCarnaval
 65 1-2.10-12 9-III, 7-IV, 10-VII, II 174
 66 2 II 176
 67 2-4^a SSaint
 68 2-3.21-23.24 VSaint (*vêpres*), II 176
 71 6-7^{ab} 25-III
 7 1-IX
 73 2^{ab}.3-4^a 4XRés
 2.12 14-IX, 22-XII, 25-VI, 7-VIII
 74 2 II 176
 79 19 25-I
 84 12 24-II
 86 1-2 6-IX, 5-XI, 18-XII, 25-IV, 18-VII, commun Dédicace (II 186)
 88 2 II 176
 6.8 26-IX, 6-X, 16-XI, 27-XII, 16-I, 25-IV, 8-V, 11-VI, 29-VI, 1LRés, 7VRés
 12-13 18-X, 6-VIII
 91 2 II 176
 13 1-IX, 2-IX, 17-IX, 5-XII, 20-XII, 27-XII, 1-I, 7-I, 17-I, 20-I, 22-I, 28-I, 29-I, 1-II, 11-II, 23-II, 24-II, 6-IV, 11-IV, 23-IV, 26-IV,

- 23-V, 4-VI, 8-VI, 27-VI, 22-VII, 27-VII, 9-VIII, 1SCar, 2DCar
 92 1^{ab} 6SCar, 1JRés, 1SRés
 94 1 2DRés, 1LPentec, II 176
 96 11 21-X, 26-X, 30-X, 11-XI, 22-III, 1-V, 14-V, 22-VII, 27-VII, 20-VIII, 23-VIII, 29-VIII
 12 14-VI
 97 1.2 16-VIII, DRam, II 174
 98 6 1DCar
 100 1-2^a.2^b-3 16-IX, 11-VII, DTyroph
 101 14.20^b-21 DRés
- 102 20 8-XI
 109 1.2-3^a.3^c-4 24-XII
 3^c-4 SapNoël
 111 1 Dap14-IX, 28-XII, 11-V
 118 132 II 176
 122 3 II 174
 131 1-2 8-IX, DapNoël, 30-IV, 21-V, 3DRés
 8 26-XII, 29-XII, 2-VII, 31-VIII, 5SCar, 1MRés
 9 2-IX, 11-X, 20-XI, 6-XII, 18-I 2-V, 12-V, 18-VIII, 25-VIII, STyroph
 132 1 1-XI, 1-VII
 v. Lc 1 68.76; 2 29-30

c) Koinonica

- 4 7 14-IX
 8 3 6SCar, DRam
 18 5 26-IX, 6-X, 18-X, 16-XI, 30-XI, 8-V, 29-VI
 32 1 sept. 2, 3, Dap 14-IX, 15, 16, 20, 24, 25, 26, 30; oct. 1, 2, 3, 6, 7, 11, 20, 21, 25, 26, 30; nov. 1, 5, 6, 7, 11, 15, 16, 17, 25, 30; déc. 5, 6, 13, 14, DavSS.Pères, 20, 22, 24, 27, 29; jan. 7, 10, 14, 16, 17, 18, 29, 31; fév. 1, 3, 16, 23, 24; mars 9; avr. 7, 11, 23, 25, 26; mai 1, 2, 4, 8, 12, 14, 21, 23, 30; juin 4, 8, 11, 14, 24, 29, 30; juil 1, 8, 10, 11, 15, 16, Dap 16, 22, 23, 27; août 1, 18, 20, 25, 29; DTyroph, 1SCar, 1DCar, 2DCar, 2DRés, 3DRés, DavPentec, 1SPentec, 1DPentec
 33 9 17-III, XTyroph; 1LCar; VSaint
 46 6 JAsc
 77 65 SSaint
- 88 16^b-17^a 6-VIII
 103 4 8-XI
 110 9 25-XII
 111 6^b oct. 3; nov. 13; déc. 6, 28; jan. 1, 20, 22, 25, 28; mars 22; avr. 6; juin 2, 4, 27; août 9, 23
 115 4 sept. 1, 6, 8; oct. 26; nov. 21; déc. 18, 26; jan. 26; fév. 2; mars 25; juin 25; juil. 2, 9, 18, 31; août 7, 15, 16, 31; 5SCar, DRam; 2LRés, 1LPentec
 117 26 DRam
 131 13 25-III
 142 10^b DPentec
 147 1 2DRés
 148 1 14-IX, 8-XI, 23-XII, 24-XII, 5-I, 25-IV, 11-V, 5-VI, 16-VIII, DCarnaval, DTyroph, 6SCar, SSaint, 2DRés, 2LRés, DPentec, Commun Dédicace (II 186)
 v. Prov 10 7, Lc 1 46, Io 6 56, Tit 2 11

d) Psaumes avec un tropaire à vêpres

18 (trois stiques) DPentec	66 2-3.4-5.6-8 5-I
39 2-4.10-12.17-18 1-IX	86 1-4 ^a .4 ^b -5.6-7 24-XII
43 2.3.8 DavPentec	92 1-2.3-4 ^a .4 ^b -5 24-XII, 5-I
46 2.5.7-8 JAsc	cf. Lc 1 46

e) Antiphones

1,2,64 1-IX (litie), App. I (II 200)	65,66,67 DRés et toute la semaine
(litie)	91,92,94 2DRés, 2LRés (antiphones ordinaires)
1,2,109 24-XII	
18,19,20 DPentec	109,110,111 25-XII
26,27,28 5-I	113,114,117 6-I
41,45,46 JAsc	119,120,121 (litie) 7-X, 1LRés
45,46,47 1-V (litie)	119,120,122 6-XI

f) Autres psaumes

3 6 (1 ^{re} antiphone orthros) DRés	VIII, XTroph, 6SCar, SSaint, JAsc, DavPentec, DPentec, 1SPentec
23 7 (tropaire du ps 50) 6-IX, 18-XII, 23-XII, 18-VII	
(tropaire de l'Entrée) 22-XII (I 144), 9-VII, 31-VII	90 (pannychis) App. II (II 204)
(tropaire des vêpres) 23-XII (I 146), commun Dédicace II 186	118 (orthros) DTroph, DRés, 2DRés
31 (au baptême) 6-I, 6SCar, SSaint, DPentec	140 (vêpres) 1-IX, 1 4-IX, 23-XII, 24-XII, 5-I, 11-V, 29-VI, 16-VII, 6-VIII, XTroph, 1LCar, 6SCar, VSaint, SSaint, DRés, JAsc, DavPentec, DPentec, 1SPentec
85 (vêpres) 1-IX, 23-X, 24-X, 5-I, 11-V, 29-VI, 16-VII, 6-	

g) Nombre d'antiphones du psautier chantés à l'orthros et à vêpres selon les différents temps de l'année (les points indiquent un changement non signalé par le ms)

14-IX 12 13	11-X 14 11
..... 13 12 (1)	21-X 15 10

(1) Ce changement devrait se trouver le 14-IX, car, en ce jour, la rubrique prescrit 12 et 13 antiphones jusqu'au 14-IX; le changement devait donc survenir depuis cette même date.

31-X 16 9	6SCar 8 12
10-XI 17 8	1LRés 7 13 (2)
20-XI 18 7	Début mai 7 14 (3)
7-I 17 8 (1)	 7 15
14-I 16- 9	 7 16
20-I 15 10	4-VI 7 17
28-I 14 11	11-VI 7 18
..... 13 12	Lap 16-VIII 8 17
1LCar 12 12	31-VII 9 16
2LCar 11 12	14-VIII 10 15
4LCar 10 12	 11 14
5LCar 9 12	

Proverbes

(à vêpres)

1 1-20 1LCar	10 1-22 3JCar
20-33 1MCar	7 (koinonicon) 9-IX, SCarnaval
2 1-21 1XCar	31-11 2 3VCar
3 1-18 1JCar	11 19-12 6 4LCar
11-18 14-IX	12 8-22 4MCar
19-33 Commun Dédicace (II 186)	23-13 9 ^a 4XCar
19-34 18-XII, 23-XII, 1VCar	13 19-14 6 4JCar
34-4 22 2LCar	14 15-26 4VCar
5 1-15 2MCar	14 27-15 4 5LCar
15-6 3 ^a 2XCar	15 7-19 5MCar
6 3-20 2JCar	20-29 ^b 5XCar
20-7 12 2VCar	16 17-33 5JCar
8 1-21 3LCar	17 17-18 5 5VCar
22-30 25-III	19 16-25 6LCar
32-9 11 3MCar	21 3-21 6MCar
9 1-11 1-IX, 8-IX, 18-XII, 2-II, 25-III, 15-VIII, Commun Dédicace (II 186)	23-22 4 6XCar
12-18 3XCar	23 15-24 5 6JCar
	31 8-31 6VCar

Job

(à vêpres)

1 1-12 1Saint	38 1-21 JSaint
13-22 MSaint	42 12-17 ^c VSaint
2 1-10 XSaint	

(1) Le ms. écrit clairement 7 antiphones pour vêpres, mais c'est, sans aucun doute, une erreur du copiste.

(2) La rubrique se trouve au dimanche de Pâques (II 92).

(3) Ibid.

Sagesse(à *vêpres*)

3 1-9 1-IX, 1SPentec 5 15-6 3 1-IX
4 7-15 1-IX

Michée

4 6-5 3 24-XII

Ioël

2 12-27 STyroph (*tierce-sexe*) 4 12-21 XTyroph (*vêpres*)
23-3 5 DPentec (*vêpres*)

Jonas

1 1-4 11 SSaint (*vêpres*)

Sophonias

3 8-15 SSaint (*vêpres*) 3 14-19 6SCar (*vêpres*)

Zacharias

8 7-17 VTyroph (*tierce-sexe*) 11 10-13 VSaint (*tierce-sexe*)
19-23 VTyroph (*vêpres*) 14 1-11 JAsc (*vêpres*)
9 9-15 6SCar (*vêpres*)

Isaïe(à la *tierce-sexe*, sauf indication)

1 1-20 1LCar	10 12-20 3XCar
16-20 5-I (<i>vêpres</i>)	11 1-10 24-XII (<i>vêpres</i>)
19-2 3 1MCar	10-12 2 3JCar
2 2-3 JAsc (<i>vêpres</i>)	12 3-6 5-I (<i>bén. eaux</i>)
3-11 1SCar	13 2-13 3VCar
11-21 1JCar	14 24-32 4LCar
3 1-14 1VCar	26 1-9 4MCar
4 2-5 6 2LCar	21-27 9 4XCar
5 7-16 2MCar	28 14-22 4JCar
16-25 2XCar	29 13-23 4VCar
6 1-12 2JCar	35 1-10 5-I (<i>bén. eaux</i>)
7 1-14 ^a 2VCar	37 33-38 6 5LCar
10-8 10 24-XII (<i>liturgie</i>)	40 18-31 5MCar
8 13-9 6 3LCar	41 4-14 5XCar
9 5-6 24-XII (<i>vêpres</i>)	42 5-16 5JCar
8-16 3MCar	

43 9-14 ^a 1SPentec (<i>vêpres</i>)	60 1-16 SSaint
45 11-17 5VCar	11-16 14-IX (<i>vêpres</i>)
48 17-49 4 6LCar	61 1-10 SSaint (<i>vêpres</i>)
49 6-10 6MCar	10-62 5 8-V (<i>vêpres</i>), SSaint
49 8-15 5-I (<i>liturgie</i>)	(<i>vêpres</i>)
50 4-11 JSaint (<i>liturgie</i>)	62 10-63 9 JAsc (<i>vêpres</i>)
52 13-54 1 VSaint	63 11-64 4 SSaint (<i>vêpres</i>)
54 9-17 8-V (<i>vêpres</i>)	15 17-III
55 1-13 5-I (<i>bén. eaux</i>)	65 8-16 6JCar
58 1-11 6XCar	18 ^b -25 8-V (<i>vêpres</i>)
	66 10-24 6VCar

Jérémie

11 18-12 5 JSaint (*tierce-sexe*) 38 31-34 SSaint (*vêpres*)

Baruch

3 36-4 4 24-XII (*vêpres*)

Ezéchiël

1 1-20 LSaint (<i>tierce-sexe</i>)	37 1-14 SSaint (<i>orthros</i>)
21-28 MSaint (<i>tierce-sexe</i>)	43 27-44 4 1-IX (<i>vêpres</i>), 8-IX (<i>vêpres</i>), 2-II (<i>vêpres</i>), 15-VIII (<i>vêpres</i>)
2 3-3 3 XSaint (<i>tierce-sexe</i>)	
26 24-28 DPentec (<i>vêpres</i>)	

Daniel

2 31-45 24-XII (<i>vêpres</i>)	DRés, 1MRés, 1XRés,
3 1-51 SSaint (<i>vêpres</i>)	1JRés, 2DRés, 2LRés
26.27 (<i>prokeimenon</i>) DavNoël,	(chaque jour jusqu'à la
DRam, DavPentec	Pentecôte), 3DRés, 4XRés,
57 (cantique <i>Benedicite</i>) 1-IX,	JAsc, DPentec
8-IX, DTyroph, 1LCar,	9 15 17-III (<i>vêpres</i>)

Matthieu ⁽¹⁾

1 1-25 (α') DavNoël (I 136)	3 1-6 (ζ') SapNoël, 5-I
18-25 (γ') II 182 (<i>orthros</i>)	13-17 (ιγ') 6-I
2 1-12 (ε') 25-XII	4 1-11 (ιε') SapEpiph
13-16 (ς') 29-XII	12-17 (ιη') DapEpiph
13-23 (ς') 26-XII, DapNoël, 30-IV	18-23 (κ') 30-XI, 2DPentec

⁽¹⁾ Les chiffres grecs correspondent aux sections d'Eusèbe (κεφάλαια, H) selon H. von Soden, *Die Schriften des N. T.*, I, 1, Berlin 1902, 396-402.

- 4 25-5 12 (κγ') 3-IX, 3-X, 6-XII, 14-I 25-I
- 5 14-19 (λβ') 2-IX, 15-IX, 11-X, 20-XI, 10-I, 18-I, 11-II, 2-V, 16-VII, 18-VIII, 25-VIII
- 42-48 (λθ') 1SPentec
- 6 1-13 (μβ') STyroph
14-21 (μδ') DTyroph
22-33 (μζ') 3DPentec
- 7 1-8 (ν') 2SPentec
7-8 (νγ') II 192
7-11 (νγ') 25-IX
24-8 4 (ξα') 3SPentec
- 8 5-13 (ξδ') 4DPentec
14-18.23 (ξζ') II 192
14-23 (ξζ') 4 SPentec
23-27 (ξθ') 14-XII, 26-I, 17-III, 5-VI (*litie*), 25-VI, II 190
28-9 1 (ξθ') 5DPentec
- 9 1-8 (ο') 6DPentec
9-13 (οα') 16-XI, 5SPentec
18-26 (οδ') 6SPentec
27-35 (οε') 7DPentec
- 10 1.5-8 (οθ') 1-XI, 17-XI, 31-I, 1-VII
1-8 (οθ') 20-VIII
16-22 (πς') 27-VII, 1-VIII
32-33.37-38; 19 27-30 (ιγ') 30-V, 1DPentec
32-42 (ιγ') 22-I
37-42 (ις') Sav 14-IX, II 192
37-11 1 (ις') 7SPentec
- 11 2-15 (ρβ') SavEpiph, 24-II
22-26 (ρη') 7-VIII
27-30 (ρια') 5-XII, 20-I, 28-I, II 192
- 12 15^b-21 (ριη') DavSS.Pères (I 134)
30-37 (ρκγ') 8SPentec
- 13 45-54 (ρμ') 30-IX
- 14 14-22 (ρμς') 8DPentec
22-34 (ρμη') 9DPentec
- 15 21-28 (ρνη') 22-XII, 32DPentec
32-39 (ρξ') 9SPentec
- 16 13-18 (ρξς') 18-XII, 23-XII, 25-IV, 1-V, 9-VII, 31-VII, commun Dédicace (II 186)
13-19 (ρξς') 29-VI
- 17 1-10 (ροβ') 6-VIII
14-23^a (ροδ') 10DPentec
24-18 4 (ροζ') 10SPentec
24-18 5 (ροζ') 15-VII
- 18 10-20 (ρπα') 11DPentec
23-35 (ρπη') 11DPentec
- 19 3-12 (ρπθ') 11SPentec
16-24 (ριγ') 12SPentec
27-30 (ριε') 30-V, 1DPentec
- 20 1-16 (σ') 7-XI, 9-III, 7-IV, 10-VII
29-34 (σε') 12SPentec
- 21 1-11.15.17 (σς') II 182 (*orthros*)
33-42 (σιθ') 27-XII, 13DPentec
- 22 2-14 (σκα') 14DPentec
14 (σκαβ') 27DPentec
15-22 (σκγ') 13SPentec
35-46 (σκδ') 15SPentec
- 23 1-12 (σκζ') 14SPentec
- 24 1-9.13 (σμβ') 15SPentec
3-35 (σμγ') LSaint (*vêpres*)
34-37.42-44 (σνθ') 16SPentec
36-26 2 (σξ') MSaint (*vêpres*)
42-47 (σξγ') 30-IX
- 25 1-13 (σξη') 4-XII, 17SPentec
14-30 (σξθ') 16DPentec
31-46 (σογ') DCarnaval
- 26 2-27 2 (σοδ') JSaint
6-16 (σος') XSaint (*vêpres*)
57-75 (τς') JSaint (*pannychis*)
- 27 1-38 (τιζ') VSaint (*vêpres*)
3-32 (τιθ') JSaint (*pannychis*)
27-31 (τκθ') II 188
33-54 (τλβ') JSaint (*pannychis*)
35-42 (τλδ') II 188
39-54 (τλθ') VSaint (*vêpres*)
55-61 (τμζ') VSaint (*vêpres*)
62-66 (τνα') JSaint (*pannychis*), SSaint (*orthros*)
- 28 1-20 (τνβ') SSaint
16-20 (τνε') II 170 (*orthros*)

Marc

- 1 1-8 (α') DapNoël, DavEpiph
9-11 (ε') II 182 (*orthros*)
35-44 (ιζ') 2SCar
- 2 1-12 (κ') 2DCar
14-17 (κα') 5SCar
23-3 5 (κδ') 8-VI, 1SCar
- 5 24^b-34^a (μθ') 4-XII, II 194
- 6 7-13 (νγ') 25-IV, II 194
14-30 (νζ') 29-VIII
- 7 31-37 (οδ') 3SCar
- 8 27-31 (πβ') 4SCar
34-9 1 (πε') Dap 14-IX, 3DCar
II 192
- 9 17-31 (ια') 4DCar
33-41 (ιδ') 20-X, 20-XII
- 10 32-45 (ριβ') 5DCar
- 11 22-25 (ρκδ') II 192
- 13 9-13 (ρλθ') II 190
- 15 1-15 (ριη') II 188
15-20 (σς') II 188
16-32 (σζ') JSaint (*pannychis*)
43-47 (σκζ') JSaint (*pannychis*)
43-16 8 (σκζ') 3DRés
- 16 1-8 (σλ') 22-VII, II 170 (*orthros*)
9-20 (σλγ') II 170 (*orthros*), II 184 (*orthros*)

Luc

- 1 1-25.76-77.80 (α') 24-VI
24-38 (α') 25-III
39-50.56 (α') 1-IX, 21-XI, SapNoël, 2-VII, 31-VIII, 5SCar, II 180 (*orthros*), II 182 (*orthros*)
- 46 8-IX (*vêpres*, avec tropaire)
- 46-47.48 (α') (*prokeimenon*) 1-IX (*vêpres*), 8-IX (*vêpres*), 8-IX, 21-XI, 26-XII, 2-II, 11-V (*litie*), 2-VII, 15-VII (*vêpres*), 15-VIII, 31-VIII, 5SCar, 1MRés, (*alléluia*) 9-VII, 1XRés, 2LRés
- 68-76 (*alléluia*) 24-VI, 1SRés
- 2 1-20 (α') 24-XII
20-21.40-52 (γ') 1-I
22-40 (γ') 2-II
25-39 (γ') 3-II
29-30.31-32 (*alléluia*) 2-II, 3-II
- 3 1-8 (ς') 5-I
- 4 16-22^a (ιη') 1-IX (*litie*), App. I (II 202)
22^b-30 (ιθ') 14-VI
31-36 (κγ') 17DPentec
- 5 1^b-11 (κθ') 30-VI, 17DPentec
17^b-26 (λς') 18SPentec
27-32 (λη') 19SPentec
- 6 1-10 (μα') 20SPentec
12-19 (μγ') 7VRés
17-23 (με') 21-X, 17-I, 23-V
31-36 (νδ') 18DPentec
- 7 1-10 (ξε') 21SPentec
11-16 (ξζ') 19DPentec, II 196
36-50 (οδ') Sap 14-IX, 16-IX, 11-VII
- 8 5-8^a.9-15.8^b (ος') 20DPentec
16-21 (οθ') 9-IX, 1SPentec, 22-SPentec
22-25 (πγ') 25-IX, (*litie*), 26-X, II 190
27-35.38-39 (πγ') 22DPentec
41-56 (πε') 23DPentec
- 9 1-2; 10 1.16-21 (πς') 11-VI
1-6 (πς') 23SPentec
28-36 (ιη') II 184 (*orthros*)
37-43 (ιθ') 24SPentec
57-62 (ρε') 25SPentec
- 10 1.16-21 (ρζ'), v. 9 1-2
16-21 (ρις') 18-X, 8-XI
19-21 (ρις') 1-II, 11-IV, 26SPentec
25-37 (ρκα') 24DPentec
38-42; 11 27-28 (ρκβ') 8-IX, 15-VIII
- 11 1^b-13 (ρκγ') 5-VI
27-28 (ρλα'), v. 10 38-42

- 12 2-12 (ρμε') 25-X, 22-VII
 8-12 (ρμε') 6-XI
 16-21; 14 35 (ρμθ') 25DPentec
 32-40 (ρνα') 27-VI, 27SPentec
 13 10-17 (ρξε') 26DPentec
 19-29 (ρξζ') 28SPentec
 14 1-11 (ρoς') 29SPentec
 16-24 (ρπα') 27DPentec
 35 (ρπε') v. 12 16-21
 15 11-32 (ρλ') DavCarnaval
 16 10-15 (ρλ') 30SPentec
 19-31 (ρλζ') Dav 6-XI, 6-XI,
 21DPentec
 17 3-10 (ρλγ') 31SPentec
 12-19 (σα') 28DPentec
 18 2-8^a (σιδ') 32SPentec
 18 10-14 (σιδ') 33DPentec
 18-27 (σιη') 29DPentec
 35-43 (σκδ') 30DPentec
 19 1-10 (σκε') 5-XI, 31DPentec
 20 46-21 8^a.14.35 (σμς') 33SPentec
 46-21 19 (σμς') 20-IX
 21 8-36 (σμθ') SCarnaval, App. II
 (II 206)
 12-19 (σν') 2-X, 7-X, 13-XII,
 26-II, 8-VII, II 190
 22 43-44 (σπγ') JSaint
 23 32-49 (τιζ') JSaint (*pannychis*)
 39-43 (τκε') VSaint (*vêpres*)
 24 1-12 (τλς') II 170 (*orthros*)
 21-35 (τλθ') 1MRés, II 172(*orthros*)
 36-53 (τμ') JAsc, II 172 (*orthros*)

Jean

- 1 1-17 (α') DRés
 18-28 (η') 1LRés
 25-52 (ια') 1XRés
 29-34 (ιγ') 7-I
 35-42 (ις') 1-X, 30-XI
 43-51 (ιζ') 14-XI, 1DCar, 1X-
 Pentec
 2 1-11 (ιη') 1XRés, 2LRés
 12-22 (ιθ') 1VRés
 3 1-16 (κδ') 1JRés
 13-17 (κδ') Dav 14-IX
 16-21 (κδ') 2MRés
 22-33 (κδ') 1SRés
 4 5-42 (λγ') 5DRés
 46^b-54 (λζ') 3LRés
 5 1-15 (λη') 4DRés
 17-24 (λθ') 2XRés
 19-24 (λθ') II 194
 24-30 (μα') 2JRés, II 194
 30^b-6 2 (μβ') 2VRés
 6 5-14 (μθ') 5XRés
 14-27 (ν') 2SRés
 27-33 (νβ') 3MRés
 35-39 (νε') 3XRés, II 196
 39-40 (νη') II 196
 40-44 (νη') 3JRés
 6 48-54 (ξγ') 3VRés, II 196
 56 (*koionicon*) 4XRés
 56-59 (ξη') 4LRés
 7 1-13 (οε') 4MRés, II 184 (*orthros*)
 14-30 (οε') 4XRés
 37-53; 8 12 (πα') DPentec
 8 3-11 (πς') II 194
 12-20 (πς') 4JRés
 21-30 (πθ') 4VRés
 31-42 (πθ') 4SRés
 42-52 (πθ') 5LRés
 52-59 (πθ') 5MRés
 9 1-38 (πθ') 6DRés
 39-10 9 (πθ') 5JRés
 10 2-5.27-30 (πθ') 21-V
 9-16 (πθ') 30-X, 13-XI, 28-XII,
 22-III, 6-IV, 12-V, 2-VI,
 4-VI, 9-VIII, 23-VIII, II
 190
 17-28 (ιβ') 5VRés
 22-28^a (ιβ') commun Dédicace
 (II 186) (*orthros*)
 22-30 (ιβ') 6-IX, 22-XII, 18-VII
 27-38 (ιβ') 5SRés
 11 1-45 (ιζ') 6SCar
 47-54 (ιζ') 6LRés

- 12 1-18 (ιζ') DRam
 19-36 (ρβ') 6MRés
 24-28 (ρδ') II 190
 24-36 (ρδ') 23-II
 25-26, 31-36^a (ρε') II 192
 25-46 (ρε') II 180 (*orthros*)
 36-47 (ρη') 6XRés
 13 3-17 (ριδ') JSaint (*bis*)
 31-18 1 (ρκε') JSaint (*pannychis*)
 14 1-11 (ρκζ') 6VRés
 10-17.21 (ρκζ') 6SRés
 15-27^a (ρκη') 11-V
 27-15 7 (ρλβ') 7LRés
 15 1-11 (ρλβ') 2-IX, 16-VIII
 9-16 (ρλδ') 11-V (*litie*)
 17-16 2 (ρλη') 26-X, 11-XI, 15-
 XI, 25-XI, 29-I, 23-IV,
 26-IV, 4-V, 14-V, 23-VII,
 27-VII, 3SRés
 16 2^b-13 (ρμς') 7MRés
 15-23 (ρμη') 7XRés
 23^b-33 (ρν') 7JRés
 17 1^a.11^b-21 (ρνγ') Dap 16-VII
 1-13 (ρνγ') DavPentec
 18-26 (ρνγ') 7VRés
 18 1-18 (ρνς') JSaint
 28-37 (ρoς') II 188
 28-19 16 (ρoς') JSaint (*pannychis*)
 29-39 (ρoς') v. 19 15
 19 9-11.13-20 (ρλβ') v. 19 15
 15; 18 29-39; 19 9-11.13-20.25-28.
 30-35 (ρλδ') 14-IX
 25-27; 21 24-25 (σβ') 8-V
 25-28 (σβ') v. 19 15
 25-37 (σβ') JSaint, II 188
 30-35 (σδ') v. 19 15
 31-37 (σε') VSaint (*vêpres*)
 38-42 (ςς') JSaint (*pannychis*)
 20 1-10 (σθ') II 172 (*orthros*)
 11-18 (σια') II 174 (*orthros*)
 17-31 (σιβ') 2DRés
 19-23 (σιγ') DRés (*vêpres*)
 19-31 (σιγ') 6-X, II 174 (*orthros*)
 II 184 (*orthros*)
 21 1-14 (σιθ') II 174 (*orthros*)
 1-19 (σιθ') 16-I
 1-25 (σιθ') 26-IX
 14-25 (σκς') SavPentec, II 174
 (*orthros*)
 24-25 (σλβ') v. 19 25-27

Actes des Apôtres

- 1 1-8 DRés
 1-12 JAsc
 12-14 1XRés
 12-17.21.26 1LRés
 2 1-11 DPentec
 14-21 1LRés, 1MRés
 22-36 1XRés
 38-43 1JRés
 3 1-8 1VRés
 11-16 1SRés
 19-26 1-V, 2LRés
 4 1-10 2MRés
 6-18 4XRés
 13-22 2XRés
 23-31 2JRés
 5 1-11 2VRés
 12-20 2DRés
 21-32 2SRés
 6 1-7 3DRés
 8-7 5^a.47-60 27-XII, 1XRés,
 3LRés
 8 5-16 3MRés
 18-25 3XRés
 26-39 14-XI, 6SCar (*proanagno-*
sis), 3JRés, DPentec (*pro-*
anagnosis)
 40-9 19 3VRés
 9 19-31 3SRés
 32-35 4DRés
 32-42 II 194
 10 1-16 4LRés
 1-43 20-X
 21-33 4MRés
 34-43 4JRés
 44-11 10 4VRés
 11 19-26.29-30 11-VI, 5DRés

- 12 1-11 16-I, 23-IV, 14-V, 4SRés, II 192
12-17 2LRés, 5LRés
25-13 12 12-V, 5MRés
- 13 13-24 5XRés
25-39 29-VIII
- 14 20-27 5JRés
- 15 5-12 5VRés
5-15^a, 19-20, 22-24, 28-31 2SRés
35-41 4-VI, 5SRés
- 16 16-34 6DRés
- 17 1-17 6LRés
16-34 3-X
19-28 6MRés
- 18 1-11 11-V (*litie*)
22-28 6XRés
- 19 1-8 SavEpiph, 7-I, 1SRés,
6VRés
- 20 7-12 6SRés
16-17, 28-36 7DRés
- 21 8-14 7LRés
26-32 7MRés
- 23 1-11 7XRés
- 25 13-19 7JRés
- 26 1-20 11-V, 21-V
- 27 1-28 1 7VRés
- 28 1-31 SavPentec

Romains

- 1 7^b-12 1SPentec
- 2 10-16 2DPentec
- 3 19-26 2SPentec
28-4 3 3SPentec
- 5 1-10 3DPentec
- 6 3-11 SSaint
11-17 4SPentec
18-23 4DPentec
- 8 14-21 22-XII, 5SPentec, II 192
28-39 20-XII, 1-II, 11-IV, II 190
- 9 1-5 6SPentec
- 10 1-10 5DPentec
- 12 1-3 7SPentec
6-14 6DPentec
- 13 1-10 8SPentec
11^b-14 4 24-VI, DTyroph
- 14 6-9 9SPentec, II 194
19-23; 16 25-27 STyroph
- 15 1-7 II 194
30-33 10SPentec
- 16 25-27 v. 14 19-23

1 Corinthiens

- 1 3-9 11SPentec
10-17 II 188
10-18 8DPentec
18-24 14-IX
18-2 2 VSaint (*vêpres*)
26-29 Sap 14-IX
- 2 6-9 Sav 14-IX, 13SPentec, II 188
- 3 9-17 25-X, 23-IV, 26-IV, 9DPentec
- 4 1-5 14SPentec
9-16 1-X, 6-X, 16-XI, 30-XI, 25-IV, 30-VI, 20-VIII, 10DPentec
17-5 5 15SPentec
- 5 6-8 SSaint (II 82)
- 6 12-20 DavCarnaval (II 2)
- 8 8-9 2 DCarnaval
- 9 2^b-12 2-IX, 11DPentec
5-12 22-VII
19-10 4 5-I
- 10 1-4 5-I
23-26 16SPentec
23-28 SCarnaval
- 11 23-32 JSaint
- 12 7-11 25-I, 31-I
27-13 8^a 1-XI, 1-VII
- 13 11-14 5 15-VII
- 14 20-25 17SPentec

- 15 1-11 12DPentec
20-28 II 194
39-45 18SPentec, II 196
- 15 47-57 II 196
58-16 3 19SPentec
- 16 13-24 17-XI, 25-I, 13DPentec

2 Corinthiens

- 1 8-11 20SPentec
21-2 4 14DPentec
- 3 12-18 21SPentec
- 4 6-10 20-I 28-I, II 190
6-15 15DPentec
- 5 1-10^a 22SPentec, II 196
- 6 1-10 16-IX, 11-VII, 16DPentec
16^b-7 1 17DPentec
- 8 1-5 23SPentec
- 9 6-11 21-X, 27-VI, 18DPentec
- 11 1-6 24SPentec
21^b-12 9 29-VI
31-12 9 19DPentec

Galates

- 1 3-10 25SPentec
11-19 DapNoël, 30-IV, 21-V, 20DPentec
- 2 19-3 16 II 188
- 3 8-12 Sav SS. Pères (I 134), 26SPentec
13-14 SSaint
16-20 Dap 14-IX, 21DPentec
- 3 23-29 4-XII
27 v. *l'index liturgique*, τρισάγιον
- 4 4-7 25-XII
22-27 8-IX
- 5 22-6 2 1-IX, 9-IX, 21-X, 5-XII, 1SPentec, 27SPentec
- 6 11-18 Dav 14-IX, 22DPentec
12-16 II 188

Ephésiens

- 1 3-14 16-VIII
16-23 28SPentec
- 2 4-10 14-XII, 5-VI, 8-VI, 25-VI, 7-VIII, 1SCar, 23DPentec, II 190
11-13 29SPentec
14-18 II 188
14-22 24DPentec
- 4 1-7 24-II, 25DPentec
7-13 16-XI, 10-I, 23-II
25-32 25-IX
- 5 1-8^a 30SPentec
8^b-19 11DPentec, 26DPentec, II 190
- 6 10-17 20-IX, 15-XI, 13-XII, SapEpiph, 27DPentec, II 192

Philippiens

- 2 5-11 8-IX, 15-VIII, II 188
- 3 20-4 3 25-XI, 23-VII
- 4 4-9 DRam

Colossiens

- 1 2^b-7^a 31SPentec
12-18 28DPentec
- 2 8-12 1-I
12-15 II 190

- 3 4-11 Dav SS. Pères (I 134), 4 5-9.14.18 18-X
29DPentec
12-16 1-IX (*litie*), 30-IX,
30DPentec

1 Thessaloniens

- 4 13-17 II 196 5 14-23 II 196

1 Timothée

- 1 15-17 31DPentec 4 9-15 8-VII, 32DPentec
2 1-7 App. I (II 202) 6 11^b-16 SapNoël, 5-I
3 13-4 5 1-IX, 2-IX, SavEpiph

2 Timothée

- 1 3-9 33DPentec 2 11-19 33SPentec
6-10 DapEpiph 3 10-15 24-IX, 14-I, 33DPentec
2 1-10 26-X, 11-XI, 22-VII, 27-
VII 4 5-8 DavEpiph

Tite

- 1 1-5; 3 12-13.15 25-VIII 2 11-3 7 6-I
2 11 (*koinonicon*) 6-I 3 8-15 Dap 16-VII

Hébreux

- 1 1-12 24-XII, 1SCar 7 7-17 2-II
10-2 3 2DCar 26-8 2 30-X, 13-XI, 22-XII,
2 2-10 8-XI, 1XPentec 11-II, 22-III, 6-IV, 2-VI,
11-18 26-XII, 29-XII, 25-III, 4-VI, 9-VIII, 23-VIII
5SCar 8 1^b-6 6-XI
3 1-4 6-IX, 5-XI, 18-XII, 23-XII, 9 1-7 21-XI, SapNoël, 2-VII, 31-
25-IV, 9-VII, 18-VII, 31- VIII, 5SCar, commun Dédicace
VII, commun Dédicace (II 186)
12-14 2SCar 11-14 3-II, 5DCar
4 14-5 6 20-XII, 29-I, 3DCar 24-28 5SCar
5 4-6 II 190 10 19-31 Dav 6-XI, 6-XI
4-10 28-XII 32-37 23-I
6 9-12 4SCar 32-38^a 1-X, 3SCar
13-20 4DCar 11 9-40 DavNoël (I 136)
24-26.32-40 1DCar
33-40 25-X, 4-V, 1-VIII

- 11 33-12 2^a 7-X, 30-V, 1DPentec 12 28-13 8 6SCar
12 1-3 II 190 13 7-16 2-IX, 3-IX, 15-IX, 11-X,
1-10 7-XI, 1 6-II, 9-III, 7-IV, 20-XI, 18-I, 2-V, 12-V,
10-VII 16-VII, 18-VIII, II 192
6-10 25-IX (*litie*), 26-X, 26-I, 17-21 6-XII, 17-I, 23-V
17-III, 5-VI (*litie*), II 190

Jacques

- 5 7-20 14-VI, II 192 5 10-16 II 194

1 Pierre

- 1 3-9 29-VI (*vêpres*) 2 11-24 29-VI (*vêpres*)
13-19 29-VI (*vêpres*)

2 Pierre

- 1 2-10 II 192 1 10-19 6-VIII

1 Jean

- 1 1-7 8-V 4 12-5 20 26-IX

Jude

- 1-25 7VRés

II.

INDEX DES FÊTES DES SAINTS
ET DES COMMÉMORAIIONS

Abréviations: *ap.* = apôtre; *archev.* = archevêque; *emp.* = empereur; *év.* = évêque; *conf.* = δμολογητής; *imp.* = impératrice; *hiérom.* = hiéro-martyr; *higoum.* = higoumène; *hos.* = ὁσιος, ὁσία; *hosiom.* = ὁσιομήτης; *m.* = martyr, martyre; *patr.* = patriarche; *proph.* = prophète, prophétesse; *CP* = Constantinople.

Les dates anniversaires des Dédicaces des églises contenues dans le ms. H se trouvent dans l'Index topographique.

Ordre alphabétique: à chaque nom, on met d'abord les saints isolés, ensuite les groupes des saints.

- Ἀαθούσης *cf.* Μάρτυρες *de Gothie*
Ἀαρών *cf.* Μωσῆς
Ἀββάδες (οἱ ἄγιοι) = Μάρτυρες *du monastère de Saint-Sabas*
Ἀβδᾶς *év. m.* 5-IX = Ἀβδιᾶς
Ἀβδᾶς, Ἀβδησοῦς *év. et comp. mm.* 16-V H P
Ἀβδᾶς *év., Βενιαμὴν diac. mm.* 31-III H P
Ἀβδᾶς, Σάβας *mm.* 8-VII H P
Ἀβδελαῖος *m.* 14-IV, *cf.* Συμεών
Ἀβδιᾶς *év. m.* 5-IX H P, (Ἀβδᾶς) Fa Ox
Ἀβδιᾶς *proph.* 19-XI Fa Ox; 30-XII H
Ἀβδησοῦς *m.* 16-V, *cf.* Ἀβδᾶς
Ἀβέρκιος *év. Hiéropolis* 22-X H P Fa Ox
Ἀβέρκιος *m.* 5-XII H P
Ἀβέρκιος *m.* 28-II H P Fa; 27-II (Ἀμβρίκιος) Ox
Ἀβέρκιος, Ἑλένη *mm.* 26-V H P
Ἀβιβος 6-IX = Βίβος, *cf.* Φαῦστος
Ἀβιβος *m.* 15-XI, *cf.* Γουρίας
Ἀβιβος *m.* 2-XII H P
Ἀβιβος *m.* 29-I, *cf.* Φιλόθεος
Ἀβίππας *cf.* Μάρτυρες *de Gothie*
Ἀβούδιμος *m.* 15-VII H P
Ἀβραάμ, Ἰσαάκ, Ἰακώβ *DavNoël* H P Fa Ox
Ἀβραάμ, Λώτ 9-X H P Fa
Ἀβραάμης *hos.* 14-II Fa Ox
Ἀβράμιος *hos.* 1-X H P
Ἀβράμιος *hos.* 29-X H P Fa Ox
Ἀβράμιος 7-XII P
Ἀβράμιος *le Perse m.* 5-II H P Fa Ox
Ἀβσελᾶμος 15-X, *cf.* Πέτρος
Ἀγαβος *proph.* 10-IV H P
Ἀγαθάγγελος 5-XI H P Fa Ox
Ἀγαθάγγελος *m.* 23-I, *cf.* Κλήμης
Ἀγάθη *m.* 5-II H P Fa Ox
Ἀγαθόδωρος *m.* 13-X, 28-VI, *cf.* Κάρπος
Ἀγαθόδωρος *m.* 13-X H
Ἀγαθόδωρος *év. m.* 6-III, *cf.* Βασιλεὺς
Ἀγαθόκλεια, Καλλίστη, Εὐδοκία, Ἐρμολόγος *mm.* 1-IX H (P *desunt folia*), (om Ἀγαθόκλεια) Fa Ox
Ἀγαθόκλεια *m.* 17-IX, *cf.* Χαράλαμπος
Ἀγαθονίκη *m.* 13-X, 28-VI, *cf.* Κάρπος
Ἀγαθόνικος, Ζωτικός, Ζήνων, Θεοπροπής, Ἀκίνδυνος, Σευηριανός *mm.* 22-VIII H P

- Ἀγαθόπους *m.* 4-IV, *cf.* Θεόδουλος
Ἀγάθων 22-I Fa Ox
Ἀγάθων *év. Rome* 20-II H P Fa
Ἀγάπη *m.* 17-IX, 4-VII, 1-VIII, *cf.* Πίστις
Ἀγάπη *m.* 22-XII, 23-XII, *cf.* Χρυσόγονος
Ἀγάπη, Εἰρήνη, Χιονία *mm.* 3-IV H P
Ἀγαπητὸς *év. Synaos* 18-II H P Fa Ox
Ἀγαπητὸς *pape* 17-IV H P
Ἀγάπιος *m.* 20-IX, *cf.* Εὐστάθιος
Ἀγάπιος *m.* 2-XI, *cf.* Ἀττικὸς
Ἀγάπιος *m.* 19-XI Fa Ox
Ἀγάπιος *m.* 22-XI H
Ἀγάπιος *m.* 3-XII, *cf.* Ἰνδης
Ἀγάπιος *m.* 11-I, *cf.* Μάρκος
Ἀγάπιος *m.* 19-VIII, *cf.* Τιμόθεος
Ἀγάπιος *m.* 21-VIII, *cf.* Βάσσα
Ἀγάπιος, Ἀλέξανδροι δύο, Διονύσιοι δύο, Τιμόλαος, Ῥωμύλος, Πλήσιος *mm.* 15-III H P
Ἀγαπίος *proph.* 16-XII H Fa Ox
Ἀγγέλων μυρίων σύναξις 11-I H; 12-I Fa Ox
Ἄγιοι ζ' παῖδες ἐν Ἐφέσῳ, *cf.* Παῖδες ζ'
Ἄγιοι πάντες 1D Pentec H P
Ἀγνή *m.* 20-I, *cf.* Θύρσος
Ἀγνή *m.* 21-I H P
Ἀγνή *m.* 5-VII H P
Ἀγρίππας *m.* 1-XI, *cf.* Καισάρειος
Ἀγριππίνη *m.* 23-VI P
Ἀδαυκτός, Καλλιθένη *mm.* 4-X H Ox, (Bδαῦτος) P, (Δαῦκτος) Fa
Ἀδριανός *m.* 1-XI, *cf.* Καισάρειος
Ἀδριανός *m.* 3-II H P, *cf.* Ἀδριανός, Εὐβουλος
Ἀδριανός *év.* 5-III P, *cf.* Γρηγόριος 5-III
Ἀδριανός *m.* 26-VIII H P
Ἀδριανός, Εὐβουλος *mm.* 3-II Fa Ox, *cf.* Ἀδριανός 3-II
Ἀδριανός, Ναταλία, Ἀττικὸς, Σισίνιος *et comp. mm.* 26-VIII H P
Ἀειθαλᾶς *m.* 3-XI, *cf.* Ἀκεψιμᾶς
Ἀειθαλᾶς, Ἀκεψῆς (Ἀψεῆς P) *mm.* 11-XII H P Fa Ox
Ἀειθαλᾶς, Ἀμμὼν *mm.* 1-IX H, (*desunt folia* P), (om Ἀειθαλᾶς) Ox
Ἀειθαλᾶς, Ἰουνίας, Φίλιππος, Θεόδοτος *mm.* 2-IX H
Ἀζαρίας *DavNoël*, 17-XII, *cf.* Ἀνανίας
Ἀζαρίας *proph.* 5-II Fa
Ἀζᾶς *diac. m.* 14-IV, *cf.* Ἰάκωβος
Ἀζης *m.* 15-XI H
Ἀζης *m.* 19-XI H Fa Ox, (Ἀζιος) P; 19-XI P, *cf.* Δάσιος
Ἀζιος 19-XI = Ἀζης
Ἀθανασία *m.* 31-I, *cf.* Κύρος
Ἀθανασία 2-III, *cf.* Ἀνδρόνικος
Ἀθανάσιος *m.* 3-I, 4-I, *cf.* Ζώσιμος
Ἀθανάσιος *du Paulopétrion* 22-II H P Fa Ox
Ἀθανάσιος 20-IV = Ἀναστάσιος
Ἀθανάσιος *m.* 23-VI, *cf.* Ἀριστοκλῆς
Ἀθανάσιος *m.* 22-VIII, *cf.* Ἀνθούσα
Ἀθανάσιος, Κύριλλος *archev. Alexandrie* 18-I H P Fa Ox, Ἀθανάσιος *seul* 2-V H P
Ἀθηνόγεννης *m.* 17-VII H P
Ἀθηνόδωρος 7-XI H P
Ἀθηνόδωρος *m.* 7-XII H P; 18-XII Fa Ox
Ἀἰγίων *anachorète* 16-VIII H P
Αἰδέσιος *m.* 2-IV, *cf.* Ἀμφιανός
Αἰθέριος *év. m.* 6-III, *cf.* Βασιλεὺς
Αἰκατερίνα *m.* 24-XI Fa Ox; 25-XI H P
Αἰμιλιανός *m.* 11-XII, *cf.* Τερέντιος
Αἰμιλιανός *m.* 18-VII H P
Ἀκάκιος *év. Méliène* 15-IX H
Ἀκάκιος 11-X = Ἀρσάκιος
Ἀκάκιος 26-XI H P Fa Ox
Ἀκάκιος *év. m.* 30-III H P
Ἀκάκιος *m.* 8-V H P, 21-VII H
Ἀκάκιος *m.* 19-V, *cf.* Πατρίκιος
Ἀκάκιος *m.* 2-VI H, (*add et compagnons*) P
Ἀκάκιος *m.* 28-VII H P
Ἀκεψῆς *m.* 11-XII, *cf.* Ἀειθαλᾶς
Ἀκεψιμᾶς *m.* 10-X H
Ἀκεψιμᾶς 2-XI = Ἀκίνδυνος
Ἀκεψιμᾶς *hos.* 3-XI Fa Ox, 13-II Fa Ox

- Ἀκεψιμᾶς *m.* 11-XII, *cf.* Πέτρος
Ἀκεψιμᾶς, Ἰωσήφ, Ἀειθαλᾶς *mm.*
3-XI H P Fa Ox
Ἀκεψιμᾶς, Λέων, Ἰσίδωρος *mm.* 4-X
H P Fa
Ἀκίνδυνος *m.* 18-IV, *cf.* Βίκτωρ
Ἀκίνδυνος *m.* 22-VIII, *cf.* Ἀγαθό-
νικος
Ἀκίνδυνος, Πηγάσιος, Ἀνεμπόδιστος,
Ἀφθόνιος, Ἐλπιδοφόρος *mm.* 2-XI
H, (*add et compaignons*) P, (Ἀκε-
ψιμᾶς *pro* Ἀκίνδυνος) Fa Ox
Ἀκόλουθος 19-V = Κόλουθος
Ἀκούστιος *diac.* *m.* 19-IX, *cf.* Ἰα-
νούαριος
Ἀκύλας *m.* 20-I, *cf.* Οὐαλεριανός;
21-I, *cf.* Εὐγένιος
Ἀκύλας *m.* 23-III, *cf.* Δομέτιος
Ἀκύλας, Ἰλάριος *mm.* 14-VII P
Ἀκύλας, Πρισκίλλα *mm.* 13-II H P
Fa
Ἀκυλίνα *et* 200 *comp.* *mm.* 7-IV
H P
Ἄλας, *cf.* Μάρτυρες *de Gothie*
Ἀλεξάνδρα *m.* 21-IV H P
Ἀλεξάνδρα, Κλαυδία, Εὐφρασία, Μα-
τρώνα, Ἰουλιανή, Εὐφημία, Θεοδοσία
mm. 20-III H P
Ἀλέξανδροι δύο *mm.* 15-III, *cf.*
Ἀγάπιος
Ἀλέξανδρος *m.* 28-IX, *cf.* Ἀλφειὸς
Ἀλέξανδρος *m.* 30-X, *cf.* Ἰουλιανὸς
Ἀλέξανδρος *m.* 9-XI H P Fa Ox
Ἀλέξανδρος *archev.* CP 20-XI, *cf.*
Μαξιμιανός; *cf.* Ἀλέξανδρος, Ἰωάν-
νης *etc.*
Ἀλέξανδρος *m.* 17-XII, 9-VII, *cf.*
Πατερμούθιος
Ἀλέξανδρος *m.* 25-II H P Fa Ox
Ἀλέξανδρος *pape* *m.* 16-III H P
Ἀλέξανδρος *m.* 10-IV, *cf.* Τερέντιος
Ἀλέξανδρος *m.* 13-V H P
Ἀλέξανδρος *év. Jérusalem* 16-V H P
Ἀλέξανδρος *év. Prouse* 9-VI P
Ἀλέξανδρος *m.* 6-VII, *cf.* Ἀπολ-
λώνιος
Ἀλέξανδρος *m.* 29-VII P
Ἀλέξανδρος, Ἀντωνῖνα *mm.* 9-VI H P
- Ἀλέξανδρος, Ἡράκλειος, Ἀννη, Ἐλι-
σάβετ, Θεοδότῃ, Γλυκερία *mm.* 22-
X H, (Ἀλέξανδρος, Ἡράκλειος
seuls) P
Ἀλέξανδρος, Ἰωάννης III, Παῦλος IV
archev. CP 30-VIII P (*deest*
fol. H)
Ἀλέξανδρος, Κόλουθος, Βάρβαρος *mm.*
14-V H
Ἀλέξιος *homme de Dieu* 17-III H
P, 17-VI H P
Ἀλύπιος *stylite* 26-XI H P Fa Ox
Ἀλύπιος, Εὐβίωτος, Παῦλος, Ἰουλιανή
mm. 27-V H P
Ἀλφαῖος *frère du Seigneur, ap. et*
ses fils 26-V H P
Ἀλφειὸς *m.* 18-XI, *cf.* Ζαχαρίας
Ἀλφειός, Ἀλέξανδρος, Ζώσιμος, Νί-
κων, Νέων, Ἡλιδώρος, Μάρκος *mm.*
28-IX H P, (*om* Ἀλφειός) Fa Ox
Ἀλφειός, Φιλάδελφος, Κυρῖνος *et comp.*
mm. 10-V H P
Ἀμανδῖνος *m.* 30-I, *cf.* Ἰππόλυτος
Ἀμβακούμ *proph.* 2-XII H P Fa
Ox
Ἀμβρόκιος 27-II = Ἀβέρκιος 28-II
Ἀμβρόσιος *év. Milan* 7-XII H P
Fa Ox
Ἀμμιανὸς *m.* 4-IX, *cf.* Ὠκεανὸς
Ἀμμών *m.* 1-IX, *cf.* Ἀειθαλᾶς
Ἀμμών 4-X = Ἀμοῦν
Ἀμοῦν *hos.* 4-X Fa, (Ἀμμών) Ox
Ἀμφία 23-XI = Ἀπφία; 19-II, 20-
II, *cf.* Ἀρχιππος
Ἀμφιανός, Αἰδέσιος *mm.* 2-IV H P
Ἀμφιλόχιος *év. Iconium* 19-X H P,
22-XI Fa Ox; 12-XII H P
Ἀμὼς *proph.* 16-VI H; 17-VI P
Ἀνάδειξις ἀχειροποιήτου εἰκόνος ἐν Κα-
μουλιαναῖς 15-V H P
Ἀνανίας *ap.* 1-X H P Fa Ox
Ἀνανίας *m. de Perse* 1-XII H P
Fa Ox
Ἀνανίας 20-II = Ἀνίνας
Ἀνανίας *m.* 14-IV, *cf.* Συμεὼν
Ἀνανίας, Ἀζαρίας, Μισαήλ, Δανιήλ
DavNoël H P Fa Ox; 17-XII H
P Fa Ox

- Ἀνανίας, Πέτρος *et comp.* *mm.* 27-I
H P Fa Ox
Ἀναστασία *m.* 12-X H P; 29-X,
Fa Ox
Ἀναστασία *et comp.* *mm.* 22-XII
H P, (*om comp.*) Fa Ox
Ἀναστασία 15-IV, *cf.* Βασίλισσα
Ἀναστασία, Πετρωνία *mm.* 29-IX
H P Fa
Ἀναστάσιος *le Perse* *m.* 22-I H P
Fa Ox
Ἀναστάσιος *patr.* CP 10-II H P,
12-II Fa
Ἀναστάσιος *le Sinaïte* 20-IV P,
(Ἀθανάσιος) H
Ἀναστάσιος *év. Antioche* *m.* 20-IV
H P
Ἀνατόλιος *archev.* CP 20-XI, *cf.*
Μαξιμιανός; 3-VII H P
Ἀνατόλιος *m.* 20-XI *cf.* Εὐστάθιος
Ἀνδρέας *m.* 6-IX, *cf.* Φαῦστος
Ἀνδρέας *m.* 20-IX, *cf.* Ὑπάτιος
Ἀνδρέας *m.* 28-XI, *cf.* Στέφανος
Ἀνδρέας *ap.* 30-XI H P Fa Ox, 30-
VI H P
Ἀνδρέας *ermite* 2-XII, *cf.* Ἰωάννης
Ἀνδρέας *archev. Crète* 4-V P, 4-VI
H P
Ἀνδρέας *m.* 15-V, *cf.* Πέτρος
Ἀνδρέας 4-VII, *cf.* Μάρκος
Ἀνδρέας *stratélate* 10-VIII H P, *et*
comp. *mm.* 19-VIII H P
Ἀνδρέας, Ἡράκλειος, Φαῦστος, Μηνᾶς
et comp. *mm.* 13-VII H, (*om* Ἀν-
δρέας, Μηνᾶς) P
Ἀνδρέας, Ἰωάννης, Πέτρος, Ἀντώνιος
mm. 23-IX Fa Ox
Ἀνδρέας, Πρόβος *mm.* 12-VII H P
Ἀνδρέας, Στέφανος, Παῦλος, Πέτρος
et comp. *mm.* 20-X H P, (Ἀν-
δρέας *seul*) Fa Ox
Ἀνδρόμαχος *m.* 12-X, *cf.* Διόδωρος
Ἀνδρονᾶς *m.* 4-XI, 5-XI, *cf.* Δάσιος
Ἀνδρόνικος *m.* 6-IX, *cf.* Φαῦστος
Ἀνδρόνικος *m.* 12-X, *cf.* Πρόβος
Ἀνδρόνικος, Ἀθανασία 2-III H P
Ἀνδρόνικος, Ἰουνίας *app. (inv. reli-
ques)* 22-II Fa Ox
- Ἀνδροπελαγία *m.* 6-IX, *cf.* Φαῦστος
Ἀνεκτος *m.* 10-III, *cf.* Κοδρᾶτος
Ἀνεμπόδιστος *m.* 2-XI, *cf.* Ἀκίνδυνος
Ἀνθιμος *év. Nicomédie* *m.* 3-IX H
P Fa Ox
Ἀνθιμος *m.* 26-XI, *cf.* Κοσμᾶς
Ἀνθιμος, Θαλελαῖος, Χριστοφόρος, Εὐ-
φημία *et leurs enfants* *mm.* 19-XI
H P
Ἀνθιμος *prêtre*, Στέφανος 7-VI H P
Ἀνθουσα *et deux servantes* *mm.* 21-
II H P Fa Ox
Ἀνθουσα *m.* 27-VIII P, 28-VIII H
Ἀνθουσα, Ἀθανάσιος, Χαρήσιμος, Νεό-
φυτος *mm.* 22-VIII H, (Ἀνθουσα
seule) P
Ἀνιαμαῖς, *cf.* Μάρτυρες *de Gothie*
Ἀνίκητος, Φώτιος *mm.* 12-VIII
H P
Ἀνίνας 20-II H P, (Ἀνανίας) Fa
Ἄννα *mère de la Théotocos* 9-IX,
cf. Ἰωακείμ; 25-VII P; (*Con-
ception*), *cf.* Μαρία *Mère de Dieu*
Ἄννα, Ἐλισάβετ 8-X P Fa, *cf.* Γυ-
ναῖκες *τινες*; 9-X H
Ἄννα *m.* 22-X, *cf.* Ἀλέξανδρος
Ἄννα *m.* 16-I P, 20-I Fa Ox
Ἄννα *proph.* 3-II H P Fa Ox
Ἄννα, *cf.* Μάρτυρες *de Gothie*
Ἀντίγονος *m.* 16-X H P, (*desunt*
folia Fa)
Ἀντίοχος *hos.* 23-II, *cf.* Ἰωάννης
Ἀντίοχος *m.* 16-VII H P
Ἀντίπας *év. Pergame* 11-IV H P
Ἀντίπατρος *év. Bostra* 13-VI H P
Ἀντωνῖνα *m.* 1-III H P, 12-VI H P
Ἀντωνῖνα *m.* 9-VI, *cf.* Ἀλέξανδρος
Ἀντωνῖνος *m.* 23-X, *cf.* Παῖδες ζ'
Ἀντωνῖνος *m.* 19-IV, *cf.* Χριστοφόρος
Ἀντωνῖνος *m.* 9-VIII H P
Ἀντωνῖνος, Νικηφόρος, Ζεβινᾶς, Γερ-
μανός, Μανὰθ *mm.* 13-XI, H,
(Ἀντώνιος, Βαναθᾶ) P; 14-XI (Μα-
ναθῆς) Fa Ox
Ἀντώνιος *m.* 23-IX, *cf.* Ἀνδρέας
Ἀντώνιος *m.* 10-XI H P Fa Ox
Ἀντώνιος 13-XI, 19-IV = Ἀντω-
νῖνος

- Ἀντώνιος *l'Egyptien*, *hos.* 17-I H P Fa Ox
 Ἀντώνιος II *archev. CP* 12-II H Fa Ox
 Ἀντώνιος *hos.* 23-II, *cf.* Ἰωάννης
 Ἀντώνιος *m.* 25-II H P Fa Ox
 Ἀντώνιος *m.* 1-III, *cf.* Μάρκελλος
 Ἀντώνιος *m.* 4-V, *cf.* Ἀφροδίσιος
 Ἀντώνιος, Μελάσιππος, Κασσίνη *mm.* 7-XI H P Fa Ox
 Ἀνυσία *m.* 30-XII H P Fa Ox
 Ἀπηλεύς, Νεῖλος, Πατερμούθιος, Ἡλίας *et comp. mm.* 19-IX H P, (Πηλεύς) Fa Ox
 Ἀπολλινάρια *m.* 5-I H P Fa Ox
 Ἀπολλινάριος, Βιτάλιος *év. Ravenne mm.* 23-VII H P
 Ἀπόλλων *m.* 5-VI, *cf.* Μαρκιανός
 Ἀπολλώνιος *m.* 14-XII, *cf.* Φιλήμων
 Ἀπολλώνιος *m.* 10-VII H P
 Ἀπολλώνιος *év. Rome m.* 23-VII H P
 Ἀπολλώνιος, Ἀλέξανδρος, Ἐπίμαχος, Ὀνήσιμος *mm.* 6-VI H P
 Ἀπολλῶς *ap.* 7-I P
 Ἀπολλῶς *év.* 10-VI H
 Ἀπολλῶς, Ἰσαάκος, Κοδράτος *mm.* 21-IV H, (*om* Κοδράτος) P
 Ἀπόστολοι 30-VI H P, 1-LRÉS H P
 Ἀππίων *m.* 26-VII, *cf.* Ἰερουσαλήμ
 Ἀπρίων *év. Chypre* 7-II H Fa Ox, (Σαραπίων) P
 Ἀπφία *m.* 23-XI, *cf.* Ἀρχιππος 23-XI, 19-II, 20-II
 Ἀρδαλίον *m.* 17-IV H P
 Ἀρέθας *et comp. mm.* 24-X H P Fa Ox
 Ἀρειος *m.* 5-VI, *cf.* Μαρκιανός
 Ἀρετίων 3-IX = Ἀριστίων
 Ἀρης *m.* 19-XII, *cf.* Πρόμος
 Ἀριάδνη *dite* Μαρία *m.* 18-IX H P Fa Ox
 Ἀριάδνη *m.* 27-IX, *cf.* Ῥυψμία
 Ἀριάδνη *imp.* 22-VIII H P
 Ἀριανός *m.* 21-I, *cf.* Εὐγένιος
 Ἀριστίων *év. Alexandrie m.* 3-IX H P Fa, (Ἀρετίων) Ox
 Ἀριστόβουλος *ap.* 15-III H P
 Ἀριστοκλῆς, Δημητριανός, Ἀθανάσιος *mm.* 23-VI H P
 Ἀρκάδιος 26-I, *cf.* Ξενοφών
 Ἀρκάδιος, Νέστωρ *év.* 7-III H P
 Ἀρπυήλας, *cf.* Μάρτυρες *de Gothie*
 Ἀρσάκιος *archev. CP* 11-X, *cf.* Νεκτάριος
 Ἀρσάκιος *m.* 12-XI H, (*add.* Βίκτωρ) P
 Ἀρτεμίδωρος *m.* 20-IX, 21-IX, *cf.* Θαλελαῖος
 Ἀρτεμίδωρος *m.* 26-X, *cf.* Βασίλειος
 Ἀρτεμίδωρος *m.* 27-X H Fa Ox
 Ἀρτέμιος *m.* 20-X H P Fa Ox
 Ἀρτέμων *conf.* 8-X H P Fa Ox
 Ἀρτέμων *m.* 9-XI, *cf.* Ὀνησιφόρος
 Ἀρτέμων *m.* 12-IV H P
 Ἀρχέλαος *m.* 30-I, *cf.* Ἰππόλυτος
 Ἀρχέλαος, Κύριλλος, Φώτιος *mm.* 4-III H P
 Ἀρχιππος, Φιλήμων, Ἀμφία *mm.* 23-XI Ox, (*om* Ἀμφία) H P, (Ἀπφία *pro* Ἀμφία) Fa; 19-II Ox; 20-II Fa, (Ἀρχιππος *seul*) H; 6-VII (*om* Ἀμφία) H P
 Ἀσθήη 26-II = Θεή
 Ἀσθίων = Ἀστεῖος
 Ἀσκηταί, ἐπίσκοποι, ἱερομάρτυρες STyroph H P
 Ἀσκλης *m.* 20-V H P
 Ἀσκληπιάδης *m.* 3-VII, *cf.* Θεόδοτος
 Ἀσκληπιόδοτος *m.* 15-IX, 19-II, *cf.* Μάξιμος
 Ἀσκληπίος, Ἰάκωβος *hoss.* 25-II Fa Ox
 Ἀστεῖος *év. Dyrrachium* 6-VII H, (Ἀσθίων) P
 Ἀστέριος *m.* 30-X, 27-I, *cf.* Κλαύδιος
 Ἀσύγκριτος *hiérom.* 20-VI H, (*add et comp.*) P
 Ἀττάκες *à la ville de CP*, *cf.* βοθητίας, ἐπιδρομή, φιλανθρωπίας
 Ἀττικὸς *archev. CP* 11-X, *cf.* Νεκτάριος
 Ἀττικὸς *m.* 29-IV, *cf.* Κυντιανός
 Ἀττικὸς *m.* 26-VIII, *cf.* Ἀδριανός
 Ἀττικὸς, Εὐδόξιος, Ἀγάπιος, Μαρίνος, Ὠκεανός, Εὐστράτιος, Καρτέριος, Νι-

- κοπολίτης, Στυράκιος, Τωβίας *et comp. mm.* 2-XI H, (Σταυράκιος) P, (*om* Ἀττικὸς *et* *quinque postremos*) Fa Ox
 Αὐκτος, Ταυρίων, Θεσσαλονίκη *mm.* 7-XI H P Fa Ox
 Αὐξέντιος 11-XII = Βικέντιος
 Αὐξέντιος *m.* 13-XII, *cf.* Εὐστράτιος
 Αὐξέντιος *hos.* 14-II H P Fa Ox
 Αὐξίβιος *év. Soloï* 17-II H P Fa
 Αὔρα *m.* 30-I, *cf.* Ἰππόλυτος
 Αὐτόνομος *év. Italie* 12-IX H P Fa Ox
 Ἀφθόνιος *m.* 2-XI, *cf.* Ἀκίνδυος
 Ἀφραάτης *hos.* 28-I (Εὐφραάτης) Ox; 29-I Fa, (Εὐφραάτης) Ox
 Ἀφρικανός *m.* 28-X, 10-IV, *cf.* Τερέντιος
 Ἀφρικανός, Πούπλιος, Τερέντιος *mm.* 13-III H P, *cf.* Τερέντιος
 Ἀφροδίσιος, Μίλδας, Μακρόβιος, Οὐαλεριανός, Λεόντιος, Ἀντώνιος *et comp. mm.* 4-V H, (*add* Γορδιανός) P
 Ἀχαϊκός, Σχίνων *mm.* 24-XII H, (Σχίνων) Fa Ox, (*om* Σχίνων) P
 Ἀχιὰ *proph.* 9-I H Fa Ox
 Ἀχιλλᾶς *év. Alexandrie* 3-VI P
 Ἀψεῆς 11-XII = Ἀκεψεῆς
 Βαβαῖα 29-I = Βεβαῖα
 Βαβύλας *patr. Antioche et enfants mm.* 4-IX H Fa, (Βαβύλας *seul*) P Ox
 Βαβύλας *m.* 4-IX P, (*add et enfants*) Ox
 Βάβυλος *év. Antioche m.* 15-I, *cf.* Καρτέριος
 Βάδμιος *archimandrite* 9-IV H P
 Βαθούεις, *cf.* Μάρτυρες *de Gothie*
 Βαιεβᾶ 5-IX = Βεβλία
 Βάχχος *m.* 7-X, 29-XI, 27-V, *cf.* Σέργιος
 Βάχχος *le Jeune, m.* 15-XII Fa Ox, 16-XII H P
 Βαλεντίων *m.* 24-IV, *cf.* Πασικράτης
 Βαλεριανός *m.* 22-XI, 24-XI, *cf.* Κικιλία
 Βαναθὰ *m.* 13-XI = Μαναθὰ
 Βάπτισις τῶν τιμίων ξύλων 1-VIII H P
 Βαραδάτης *hos.* 26-II Fa
 Βαραχῆσιος *m.* 29-III, *cf.* Ἰωνᾶς
 Βαράχιος *m.* 27-III, *cf.* Ἰωάννης
 Βαρβάρια *m.* 4-XII H P Fa Ox
 Βάρβαρος *m.* 14-V, *cf.* Ἀλέξανδρος
 Βάρβαρος, Πελαγία *mm.* 5-V H P
 Βαρδάνιος *m.* 27-I, *cf.* Πολυχρόνιος
 Βαρθολομαῖος, Βαρνάβας *ap.* 11-VI H P; (Βαρθολομ. *seul*) 30-VI H P
 Βαριησοῦς *év. Damas* 28-II Fa, 27-II (Βάρσος) Ox
 Βαριφαββᾶς *m.* 10-IX H Fa Ox, (Βαριφουββᾶς) P
 Βάρκα, *cf.* Μάρτυρες *de Gothie*
 Βαρλαάμ *m.* 16-XI H P Fa Ox
 Βαρνάβας *ap.* 29-X H P Fa Ox; 11-VI, *cf.* Βαρθολομαῖος
 Βαρούχ *hos.* 15-XI H P
 Βαρουχῆσιος 29-III = Βαραχῆσιος
 Βαρούχιος 27-III = Βαράχιος
 Βαρσανούφιος *hos.* 6-II H P
 Βαρσιμαῖος *év. Edesse* 30-I H P Fa Ox
 Βάρσος = Βαριησοῦς
 Βασιανός *hos.* 10-X H P Fa Ox
 Βασίλειος *le Grand, archev. Césarée* 1-I H P Fa Ox
 Βασίλειος *m.* 2-I H P Fa Ox
 Βασίλειος *m.* 6-II, *cf.* Φαῦστος
 Βασίλειος *conf.* 27-II P Ox, 28-II H Fa
 Βασίλειος *m.* 22-III P
 Βασίλειος *et comp. mm.* 5-VII H P
 Βασίλειος *m.* 7-VII, *cf.* Ἰσαυρος
 Βασίλειος, Ἀρτεμίδωρος, Γλύκων *mm.* 26-X, H, (*om* Βασίλειος) P
 Βασιλεὺς *év. Amasée m.* 26-IV H P, (*inv. reliques*) 28-IV H P
 Βασιλεύς, Εὐγένιος, Ἀγαθόδωρος, Ἐλπιδίος, Αἰθέριος, Καπίτων, Ἐφραίμ *év. Cherson mm.* 6-III H P
 Βασιλίδης *m.* 20-I, *cf.* Βάσσος
 Βασιλίδης *m.* 13-IV, *cf.* Θεοδόσιος
 Βασίλισκος *m.* 3-III, *cf.* Εὐτρόπιος
 Βασίλισκος *m.* 22-V H P

Βασιλίσκος *m.* 30-VII, *cf.* Μάμας
 Βασίλισσα *m.* 3-IX H P Fa Ox
 Βασίλισσα = Βασίλειος 22-III P
 Βασίλισσα *m.* 22-III, *cf.* Καλλινίκη
 Βασίλισσα *m.* 16-IV, *cf.* Λεωνίδης
 Βασίλισσα, Ἀναστασία 15-IV H P
 Βάσσα *m.* 29-X H P Fa Ox, 23-VI P
 Βάσσα, Θεόγνιος, Ἀγάπιος, Πιστός *mm.* 21-VIII H P
 Βασσόης *m.* 6-III, *cf.* Θεόδωρος
 Βάσσος 1-V P
 Βάσσος, Εὐσέβιος, Εὐτύχιος, Βασιλίδης *mm.* 20-I H P Fa Ox
 Βατά *m.* 1-V H P
 Βαχθισόη, *cf.* Παχθισόη
 Βδαῦτος = Ἄδαυκος
 Βεβαία *m.* 10-XII, 11-XII, *cf.* Θουθαήλ; 29-I, *cf.* Σάρβηλος
 Βεβαία *m.* 11-XII, *cf.* Τερέντιος
 Βεβλία 5-IX, *cf.* Θουθαήλ
 Βελέσιππος *m.* 16-I, 17-I, *cf.* Σπεύσιππος
 Βενδεμιανός *hos.* 1-II H, (Βενδιμιανός) P Fa Ox
 Βενέδημος *m.* 15-V, *cf.* Ἡράκλειος
 Βενεδίκτος *moine* 14-III H P
 Βενέριος *m.* 30-I, *ch.* Ἰππόλυτος
 Βενιαμίν *diac.* *m.* 31-III, *cf.* Ἀβδᾶς
 Βενιαμίν, Βενίας, Βινᾶιος *mm.* 30-VII, H, (Μηναῖος, *om* Βενίας) P
 Βενίας *m.* 30-VII, *cf.* Βενιαμίν
 Βερέκα 8-XI, *cf.* Ματρῶνα
 Βερνίκη, Προσδόκη, Δομνίνα 4-X Fa Ox
 Βερονίκη *l'hémorroïse* 12-VII H P
 Βερονίκη *m.* 17-VII, *cf.* Σπερᾶτος
 Βηρῆνα 8-XI, *cf.* Ματρῶνα
 Βήλης *m.* 28-X, *cf.* Τερέντιος
 Βήρυλλος *év.* *Catane* *m.* 22-III H, (Κύριλλος) P
 Βησαρίων, *cf.* Βισάριος
 Βιάνωρ, Σίλουανός *mm.* 10-VII H P
 Βίβος *m.* 6-IX, *cf.* Φαῦστος
 Βιβουδιανός = Βίβος
 Βιθύσιος *m.* 3-IV, *cf.* Γάλυκος
 Βικέντιος *m.* 11-XI, *cf.* Βίκτωρ
 Βικέντιος *m.* 11-XII, *cf.* Τερέντιος

Βικέντιος *diac.* *m.* 22-I H P Fa Ox
 Βίκτωρ 12-XI, *cf.* Ἀρσάκιος
 Βίκτωρ, Ζωτικός, Ζήνων, Ἀκίνδυνος, Σευηριανός *mm.* 18-IV H P
 Βίκτωρ, Στεφανίς, Βικέντιος *mm.* 11-XI H, (*om* Βικέντιος) P, (*add* Οὐαλέριος) Fa Ox
 Βινᾶιος *m.* 30-VII, *cf.* Βενιαμίν
 Βισάριος *hos.* 29-XI Fa Ox
 Βιτάλιος *év.* *Ravennne* *m.* 23-VII, *cf.* Ἀπολλινάριος
 Βιτάλιος, Ζήνων, Εὐσέβιος Νέων, Νεσταβος *mm.* 28-IV H, (*om* Νέων) P
 Βλάσιος *m.* 3-II Fa Ox
 Βλάσιος *év.* *Sébastée et femmes* *mm.* 11-II H P Fa Ox
 Βλάσιος *év.* 22-II H
 Βοηθείας κατὰ τῶν κυκλωσάντων ἐχθρῶν μνήμη (*attaque des Avars et des Perses*) 7-VIII H P
 Βοηθείας κατὰ τῶν κυκλωσάντων Σαρακηνῶν ἀνάμνησις 25-VI H P
 Βονιφάντιος *m.* 19-XII Fa Ox, 15-VI H P
 Βονιφάντιος, Ἐρμόλαος *mm.* 19-XII H P Fa Ox
 Βούκολος *év.* *Smyrne* 6-II Fa Ox
 Βούσιρι *m.* 21-IX, *cf.* Εὐσέβιος

Γαβέδ *m.* 29-IX, *cf.* Δάδας
 Γαβριήλ *archange (synaxe)* 16-X H; *cf.* Μιχαήλ
 Γαῖανη *m.* 27-IX, *cf.* Ἐπιχαρίς
 Γαῖανη *m.* 30-IX, *cl.* Γρηγόριος
 Γαῖανη *m.* 5-V, *cf.* Νεόφυτος
 Γαῖανός *m.* 4-X, 5-V, 11-VIII, *cf.* Νεόφυτος
 Γαῖνη 30-IX, 5-V = Γαῖανη
 Γάιος *m.* 3-X, *cf.* Διονύσιος
 Γάιος *m.* 4-X, 5-V, 11-VIII, *cf.* Νεόφυτος
 Γάιος *m.* 21-X, *cf.* Δάσιος
 Γαλακτίων, Ἐπιστήμη *mm.* 5-XI H P Fa Ox
 Γαλακτίων *m.* 22-VI, *cf.* Πομπιανός
 Γαλήνη *m.* 16-IV, *cf.* Λεωνίδης
 Γάλυκος, Βιθύσιος, Δίος *mm.* 3-IV H, (Γλαῦκος, *om* Δίος) P

Γελάσιος *m.* 28-II Fa Ox
 Γεμελλος *m.* 10-XII Fa Ox
 Γεμινιανός *m.* 17-IX, *cf.* Λουκία
 Γενέθλιον Κωνσταντινουπόλεως 11-V H P
 Γεννάδιος *archev.* *CP* 20-XI, *cf.* Μαξιμιανός
 Γεννάδιος, Ἰωάννης II, Ἐπιφάνιος, Μηναῖος *archev.* *CP* 25-VIII H P
 Γεράσιμος *hos.* 4-III H P
 Γεράσιμος 2-VI, *cf.* Πύρρος
 Γερβάσιος *m.* 14-X, *cf.* Ναζάριος
 Γερμανός *m.* 13-XI, 14-XI, *cf.* Ἀντωνῖνος
 Γερμανός *archev.* *CP* 12-V H P
 Γερμανός *m.* 7-VII, *cf.* Περεγρίνος
 Γερόντιος *m.* 13-IV, *cf.* Θεοδόσιος
 Γεώργιος *év.* *Nicomédie* 29-XII Fa Ox
 Γεώργιος *hos.* 31-XII P
 Γεώργιος *m.* 22-I, *cf.* Μανουήλ
 Γεώργιος *év.* *Amastris* 21-II Fa Ox
 Γεώργιος *év.* *Antioche* 18-IV H P
 Γεώργιος *m.* 23-IV H P
 Γεώργιος *év.* *Mitylène* 16-V H
 Γεώργιος I *archev.* *CP* 18-VIII, *cf.* Ἰωάννης; 20-VIII P
 Γεώργιος *le Limniote* *m.* 24-VIII H P
 Γεώργιος, Θεόδωρος *mm.* 20-VII H
 Γλαῦκος = Γάλυκος 3-IV P
 Γλυκερία *m.* 22-X, *cf.* Ἀλέξανδρος
 Γλυκερία 24-X H
 Γλυκερία *m.* 12-V H P
 Γλυκερίος *m.* 30-IX, *cf.* Μαρδόνιος
 Γλυκερίος *m.* 3-XII, *cf.* Ἰνδης
 Γλύκων *m.* 26-X, *cf.* Βασίλειος
 Γοβεδλάας *m.* 29-IX, *cf.* Δάδας
 Γολινδούχ *m.* 3-VII, *cf.* Θεόδοτος
 Γολινδούχ *dite* Μαρία *m.* 12-VII H P
 Γόργιος *m.* 5-VI, *cf.* Μαρκιανός
 Γοργόνιος *m.* 30-IX, *cf.* Μαρδόνιος
 Γορδιανός *m.* 13-IX, *cf.* Ἡλεῖ
 Γορδιανός *m.* 9-V, *cf.* Ἐπίμαχος
 Γόρδιος *m.* 3-I H P Ox, 4-I Fa
 Γουρίας, Σαμωνᾶς, Ἀβιβος *mm.* 15-XI H P Fa Ox
 Γουσταζάτ *m.* 14-IV, *cf.* Συμεών

Γραπτός 4-XII = Γρᾶτος
 Γράτος *archev.* *Ephèse* 4-XII H, (Γραπτός) P
 Γρηγόριος *thaum.* *év.* *Néocésarée* 17-XI H P Fa Ox
 Γρηγόριος *le Décapolite* 20-XI H P Fa Ox
 Γρηγόριος *év.* *Agrigente* 24-XI, *cf.* Μακάριος
 Γρηγόριος *d'Acrite* 5-I H P Fa Ox
 Γρηγόριος *év.* *Nysse* 10-I H P Fa Ox
 Γρηγόριος *le Théologien* 25-I H P Fa Ox
 Γρηγόριος *év.* *Constantia* 5-III H (*add* Ἀδριανός) P
 Γρηγόριος *pape* 12-III H P
 Γρηγόριος *év.* *conf.* 19-VII H P
 Γρηγόριος *év.* *Arménie*, Γαῖανη, Ῥιψιμία *et comp.* *mm.* 30-IX H P, (Γαῖνη) Fa, (Γρηγόριος *seul*) Ox
 Γριγεντίνος *hos.* 19-XII Fa Ox
 Γυναῖκες ζ' 20-III, *cf.* Ἀλεξάνδρα
 Γυναῖκες τινες *mm.* 8-X H, *cf.* Ἀννα, Ἐλισάβετ

Δαβίδ = Δαυὶδ
 Δάδας *m.* 28-IV, 2-VIII, *cf.* Μάξιμος
 Δάδας *m.* 28-VII, *cf.* Κυντιανός
 Δάδας, Γοβεδλάας *mm.* 29-IX Fa, (Γαβέδ, Λαάς; *add* Κασδῶα) Ox
 Δάλματος *hos.* 3-VIII H P
 Δαμιανός 17-X, 29-X, 1-XI, 26-XI, 3-XII, 9-XII, 1-VII, *cf.* Κοσμάς
 Δαμιανός 24-II, *cf.* Ζεβινᾶς
 Δάναβος *m.* 24-IV, *cf.* Εὐσέβιος
 Δάναξ *m.* 15-I, 20-I, *cf.* Ἐλπίδιος; 16-I H P Fa Ox
 Δάναξ *m.* 6-V, *cf.* Δημήτριος
 Δανιήλ *du Thassios* 12-IX Fa, 13-IX Ox
 Δανιήλ *stylite* 11-XII H P Fa Ox
 Δανιήλ *proph.* *DavNoël*, 17-XII, *cf.* Ἀνανίας
 Δανιήλ *m.* 16-II, *cf.* Πάμφιλος
 Δαρεία *m.* 17-X, 19-III, *cf.* Χρύσανθος
 Δάσιος *m.* 1-XI, *cf.* Καισάρειος
 Δάσιος *m.* 20-XI H P Fa Ox

Δάσιος *m.* 18-VII, *cf.* Μάρκελλος
 Δάσιος, Γάιος, Ζωτικὸς *mm.* 21-X
 H P Fa Ox
 Δάσιος, Παγχάριος, Ἀζης *mm.* 19-
 XI P, *cf.* Ἀζης
 Δάσιος, Σεῦρος, Ἀνδρονᾶς, Θεόδοτος,
 Θεοδότῃ *mm.* 4-XI H P, 5-XI
 Fa Ox
 Δαυὶδ *roi* DapNoël H P Fa Ox
 Δαυὶδ *de Thessalonique hos.* 26-VI
 H P
 Δαῦκτος 4-X = Ἀδαυκτος
 Δαῦκτος *m.* 10-II, *cf.* Χαραλάμπιος
 Δημητριανὸς *m.* 11-IX, 12-IX, *cf.*
 Δημήτριος
 Δημητριανὸς *m.* 23-VI, *cf.* Ἀριστο-
 κλῆς
 Δημήτριος *m.* 26-X H P Fa Ox
 Δημήτριος *m.* 15-XI H P Fa Ox
 Δημήτριος *m.* 24-IV, *cf.* Εὐσέβιος
 Δημήτριος, Δονᾶτος, Θερνίος, Μεσερεή-
 ρας *et comp. mri.* 6-V H, (*add*
 Δάναξ, Νικήτας, *om* Μεσερεήρας) P
 Δημήτριος, Εὐανθία, Δημητριανὸς *mm.*
 11-IX H P, 12-IX Fa
 Δησιδέριος *m.* 19-IX, *cf.* Ἰανουάριος
 Δίδυμος *m.* 11-IX, *cf.* Διόδωρος
 Δίδυμος *m.* 27-V, *cf.* Θεοδώρα
 Διογένης *m.* 4-X, *cf.* Θεότεκνος
 Διόδωρος *m.* 31-I, *cf.* Οὐικτωρίνος
 Διόδωρος *m.* 4-II, *cf.* Παπίας
 Διόδωρος, Ἀνδρόμαχος *mm.* 12-X H
 P Fa Ox
 Διόδωρος, Δίδυμος *mm.* 11-IX H P
 Fa Ox
 Διόδωρος, Ῥοδοπιανὸς *mm.* 29-IV H P
 Διομήδης *m.* 28-X H P Fa Ox
 Διομήδης *m.* 3-VII, *cf.* Θεόδοτος
 Διομήδης *m.* 16-VIII H P, 19-VIII
 H P, 28-VIII H
 Διονύσιοι δύο *mm.* 15-III, *cf.* Ἀγά-
 πιος
 Διονύσιος *m.* 6-IX, *cf.* Φαῦστος
 Διονύσιος *l'Aréopagite* 3-X H P Fa
 Ox
 Διονύσιος *m.* 23-X, *cf.* Παῖδες ζ'
 Διονύσιος *év. Corinthe* 29-XI P Fa
 Ox

Διονύσιος *m.* 19-I, 3-VI, *cf.* Λουκιλ-
 λιανὸς
 Διονύσιος *m.* 8-III H P
 Διονύσιος *m.* 10-III, *cf.* Κοδράτος
 Διονύσιος *m.* 15-V, *cf.* Πέτρος
 Διονύσιος, Πέτρος, Παῦλος, Φαῦστος,
 Γάιος *mm.* 3-X Ox (Διονύσιος
seul) Fa
 Δῖος *m.* 3-IV, *cf.* Γάλυκος
 Δῖος *hos.* 19-VII H P
 Διοσκορίδης *m.* 11-V H P
 Διοσκορίδης *m.* 28-V, *cf.* Κρίσκης
 Διόσκορος *m.* 13-X Fa Ox
 Δομετιανὸς *év. Méliène* 10-I H P
 Fa Ox
 Δομετιανὸς *m.* 18-VI, *cf.* Λεόντιος
 Δομέτιος *m.* 2-X P, 4-X H Ox, 7-
 VIII H P, 4DCar H P
 Δομέτιος *m.* 4-X, *cf.* Νεόφυτος
 Δομέτιος *m.* 17-X, *cf.* Λεόντιος
 Δομέτιος *hos.* 7-III H P
 Δομέτιος, Παφνούτιος *hoss.* 26-I P
 Δομέτιος, Πελαγία, Ακύλας, Θεοδοσία
mm. 23-III H P
 Δόμνα *m.* 3-XII, *cf.* Ἰνδης
 Δόμνα *et comp. mm. de Nicomédie*
 31-XII H, (*praem* Ἰνδης) P Fa;
 28-XII (*praem* Ἰνδης) Ox
 Δόμνα, Δομνίνα, Κυριακή *mm.* 1-XI
 H P, (Κυριακός) Fa Ox
 Δόμνικα *hos.* 8-I P, 10-I H
 Δομνίνα 4-X, *cf.* Βερνίκη
 Δομνίνα *m.* 12-X H P Fa Ox
 Δομνίνα *m.* 1-XI, *cf.* Δόμνα
 Δομνίνος *m.* 1-X H P Fa Ox
 Δομνίνος *et comp. mm.* 16-X H,
 (*desunt folia* Fa)
 Δομνίνος *m.* 17-X, *cf.* Λεόντιος
 Δομνίνος *m.* 28-X H Fa Ox
 Δομνίνος *m.* 5-XI H P. (*add et*
comp.) Fa Ox
 Δομνίνος *m.* 21-III, *cf.* Φιλήμων
 Δονᾶτος *m.* 24-IV, *cf.* Εὐσέβιος
 Δονᾶτος *m.* 6-V, *cf.* Δημήτριος
 Δονᾶτος *év. Lybie m.* 4-VII, *cf.* Θεό-
 δотος
 Δορυμέδων *m.* 19-IX, 29-X, *cf.* Τρό-
 φιμος

Δορυμέδων *m.* 29-IX, *cf.* Τρύφων
 Δουλαῖς *m.* 15-VI H P
 Δουναλὲ *conf.* 17-XII Fa Ox
 Δωρόθεος *m.* 30-IX, *cf.* Μαρδόνιος
 Δωρόθεος *év. Tyr m.* 9-X H P, 5-
 VI H (Θεόδωρος) P
 Ἐβόρης *m.* 13-XI, *cf.* Μίλης
 Εἰρηναῖος *év. Sirmium m.* 22-VIII
 H P
 Εἰρήναρχος *m.* 28-XI H P Fa Ox
 Εἰρήνη *m.* 17-IX, *cf.* Σοφία
 Εἰρήνη *m.* 22-XII 23-XII, *cf.* Χρυ-
 σόγονος
 Εἰρήνη *m.* 21-I H, 5-V H P
 Εἰρήνη *m.* 3-IV, *cf.* Ἀγάπη
 Εἰρήνη *m.* 16-IV H
 Εἰρήνη *m.* 5-VI, *cf.* Μαρκιανὸς
 Εἰρήνη *impr.* 7-VIII, *cf.* Πουλχερία;
 9-VIII P
 Ἐκλειψις τοῦ ἡλίου 8-VIII H
 Ἐλάσιππος *m.* 16-I, 17-I, *cf.* Σπεύ-
 σιππος
 Ἐλεάζαρος, Φινεῆς 2-IX P
 Ἐλεάζαρος *m.* 1-VIII, *cf.* Μακκαβαῖοι
 Ἐλεάζαρος *m.* 1-VIII, *cf.* Πολύευκτος
 Ἐλένη *m.* 15-I, 20-I, *cf.* Ἐλπίδιος
 Ἐλένη *impr.* 21-V, *cf.* Κωνσταντίνος
 Ἐλένη *m.* 26-V, *cf.* Ἀβέρκιος
 Ἐλενος *év. Tarse* 23-XI H P
 Ἐλευθέριος *m.* 15-XII H P Fa Ox,
 20-VII H
 Ἐλευθέριος *m.* 13-IV H P
 Ἐλευθέριος *m.* 21-VII H
 Ἐλευθέριος, Λεωνίδης *et enfants mm.*
 8-VIII H P
 Ἐλικωνίς *m.* 28-V H P
 Ἐλισάβητ (*conception*) 23-IX, *cf.*
 Ἰωάννης Baptiste
 Ἐλισάβητ *m.* 8-X, 9-X, *cf.* Ἄννα
 Ἐλισάβητ *m.* 22-X, *cf.* Ἀλέξανδρος
 Ἐλισάβητ *hos.* 24-IV H P
 Ἐλισσαῖος *proph.* 14-VI H P
 Ἐλλάδιος *m.* 8-I, *cf.* Θεόφιλος
 Ἐλπίδιος, Εὐστόχιος, Μάρκελλος *et*
comp. mm. 15-XI Fa Ox
 Ἐλπίδιος, Δάναξ, Ἐλένη *mm.* 15-I
 P, 20-I Fa Ox

Ἐλπίδιος *év. Cherson m.* 6-III, *cf.*
 Βασιλεὺς
 Ἐλπιδιφόρος *m.* 2-XI, *cf.* Ἀκίνδυνος
 Ἐλπίς *m.* 17-IX, 4-VII, 1-VIII, *cf.*
 Πίστις
 Ἐμπρησμὸς μέγας 1-IX H Fa Ox
 (*desunt folia* P)
 Ἐνναθά, Οὐαλεντῖνα, Παῦλος *mm.*
 10-II Fa Ox, *cf.* Παῦλος 16-VII
 Ἐπαφρόδιτος *ap.* 18-V H P
 Ἐπιδρομή βαρβάρων (*attaque des*
Avars) 5-VI H P
 Ἐπίμαχος *m. Alexandrie* 31-X H
 P Fa Ox
 Ἐπίμαχος *m.* 6-VII, *cf.* Ἀπολλώνιος
 Ἐπίμαχος, Γορδιανὸς *mm. Rome* 9-
 V H P; 31-X (Ἐπίμαχος *seul*) Fa
 Ox
 Ἐπιστήμη *m.* 5-XI, *cf.* Γαλακτίων
 Ἐπιφάνιος *archev. Constantia* 12-V
 H P; 14-VII H
 Ἐπιφάνιος *patr. CP* 5-VI H P; 25-
 VIII, *cf.* Γεννάδιος
 Ἐπίχαρις, Γαϊανή *et comp. mm.* 27-
 IX H, (Ἐπίχαρις *seule*) P Fa Ox
 Ἐρασμος 2-VI, *cf.* Πύρρος
 Ἐραστος, Ὀλυμπᾶς, Σωσίπατρος, Τέρ-
 τιος, Ῥοδίω, Κουάρτος *ap.* 10-
 XI (Ὁσίπατρος) Fa, (Τερέντιος) Ox
 Ἐρκούλιος *m.* 30-I, *cf.* Ἰππόλυτος
 Ἐρμαῖος *m.* 4-XI, *cf.* Νικάνδρος
 Ἐρμείας *m.* 31-V H P
 Ἐρμείας *m.* 7-VII, *cf.* Ἰσαυρος
 Ἐρμῆς *m.* 30-I, *cf.* Ἰππόλυτος
 Ἐρμῆς *ap.* 8-III H P
 Ἐρμῆς, Σαραπίων, Πολύαινος *mm.*
 18-VIII H P
 Ἐρμόνη *m.* 4-IX H P Fa Ox
 Ἐρμογένης *m.* 1-IX, *cf.* Ἀγαθόκληια
 Ἐρμογένης *év. Agrigente* 24-XI, *cf.*
 Μακάριος
 Ἐρμογένης *m.* 10-XII, *cf.* Μηνᾶς
 Ἐρμογένης *m.* 27-I, *cf.* Πολυχρόνιος
 Ἐρμογένης *m.* 25-VII H
 Ἐρμογένης, Φιλήμων *mm.* 24-I P
 Ἐρμόλαος *m.* 19-XII, *cf.* Βονιφάντιος
 Ἐρμόλαος *et comp. mm.* 26-VII H P
 Ἐρμυλος *m.* 18-XII, *cf.* Φωκᾶς

Ἑρμυλος, Στρατόνικος *mm.* 13-I H
P Fa Ox, 1-VI H P
Ἑρωτηῖς *m.* 27-X, *cf.* Καπετωλῖνα
Ἑσπερος, Ζωή, Κυριακός, Θεόδουλος
mm. 2-V H P
Εὐάγγελος *m.* 7-VII, *cf.* Εὐστάθιος
Εὐανθία *m.* 11-IX, 12-IX, *cf.* Δη-
μήτριος
Εὐάρεστος *hos.* 26-XII Fa Ox
Εὐβίωτος *m.* 18-XII Fa Ox
Εὐβίωτος *m.* 27-V, *cf.* Ἀλύπιος
Εὐβίωτος, Πολύευκτος *mm.* 21-XII
H P
Εὐβουλος *m.* 3-II, *cf.* Ἀδριανός
Εὐβουλος, Ἰουλιανός *mm.* 7-III H P
Εὐβουλος, Νυμφᾶς *apf.* 27-II Ox,
28-II H P
Εὐγενία *m.* 24-XII H P, (*et comp.*)
Fa Ox; (*et comp.*) 13-I H
Εὐγένιος *m.* 13-XII, *cf.* Εὐστράτιος
Εὐγένιος 8-I P
Εὐγένιος *m.* 20-I, *cf.* Οὐαλεριανός
Εὐγένιος *év. Cherson m.* 6-III, *cf.*
Βασιλεύς
Εὐγένιος *m.* 23-VII H P
Εὐγένιος, Κάνδιδος, Ἀριανός, Ἀκύλας
mm. 21-I Fa Ox, *cf.* Οὐαλεριανός,
Κάνδιδος *etc.*
Εὐγένιος, Μακάριος *mm.* 20-XII H
P Fa Ox
Εὐγένιος, Μαρίνος *mm.* 10-XII H P,
11-XII Fa
Εὐγένιος, Χριστοφόρος, Φιλούμενος *mm.*
24-XI H, (Φιλούμενος *seul*) P
Εὐγραφος *m.* 10-XII, *cf.* Μηνᾶς
Εὐδοκία *la Samaritaine m.* 1-III
H P
Εὐδοκία *imp.* 13-VIII P (*deest*
fol. H)
Εὐδόκιμος *hos.* 31-VII P
Εὐδόξια *m.* 31-I, *cf.* Κύρος
Εὐδόξιος *m.* 2-XI, *cf.* Ἀττικὸς
Εὐδόξιος Ῥωμῖλος, Ζήνων, Μακάριος
mm. 6-IX H P Fa Ox
Εὐέλπιστος *m.* 1-VI, *cf.* Ἰουστῖνος
Εὐθαλία *m.* 2-III H P
Εὐθύμιος *év. Sardes conf.* 26-XII
H P Fa Ox

Εὐθύμιος *le Jeune* 4-I Fa Ox
Εὐθύμιος *prêtre* 20-I H P Fa Ox,
(*transl. reliques*) 7-V P
Εὐύλασιος *m.* 6-II, *cf.* Φαῦστα
Εὐλαμπία *m.* 10-X, *cf.* Εὐλάμπιος
Εὐλάμπιος *m.* 3-VII, *cf.* Θεόδοτος
Εὐλάμπιος, Εὐλαμπία *mm.* 10-X H
P Fa Ox
Εὐλόγιος *év. Alexandrie* 13-II H P;
13-VI H P
Εὐλόγιος *m.* 5-III H P
Εὐλόγιος *hôtelier* 27-IV H P
Εὐμένιος *év. Gortyne* 18-IX H P
Fa Ox
Εὐνίκη *m.* 28-X, *cf.* Τερέντιος
Εὐοδος *m.* 1-IX, *cf.* Ἀγαθόκλεια
Εὐπλος *m.* 11-VIII H P
Εὐπραξία *hos.* 25-VII H P
Εὐπρέπιος *m.* 26-XI, *cf.* Κοσμάς
Εὐσέβεια (Ξένη) *hos.* 18-I H P, 24-I
Fa Ox
Εὐσέβιος *m.* 23-IX Fa Ox
Εὐσέβιος *m.* 20-I, *cf.* Βάσσοις
Εὐσέβιος *hos.* 23-I Fa Ox
Εὐσέβιος *m.* 30-I, *cf.* Ἰππόλυτος
Εὐσέβιος *hos.* 15-II Fa Ox
Εὐσέβιος *m.* 28-IV, *cf.* Βιτάλιος
Εὐσέβιος *év. Samosate m.* 22-VI H P
Εὐσέβιος, Νέσταβος, Ζήνων, Νέστωρ,
Βούσιρι *mm.* 21-IX Fa, (*om* Νέ-
στωρ) Ox
Εὐσέβιος Νέων, Λέων, Λογγῖνος, Χρι-
στοφόρος, Δημήτριος, Δάναβος, Δο-
ναῖτος, Θερίνος, Νέσταβος, Νίκη *et*
comp. mm. 24-IV H, (Λεόντιος,
om *trois derniers*) P
Εὐσέβιος, Ῥωμανός, Μελέτιος, Χαρα-
λάμπης, Χριστῖνα *et comp. mm.*
30-V H, (*om* Μελέτιος) P
Εὐσίγιος *m.* 5-VIII H P
Εὐστάθιος *et comp. mm.* 28-IX H,
(*praem* Καλλίνικος) P Fa
Εὐστάθιος *év. Antioche* 21-II H P
Fa Ox; 23-VIII H P
Εὐστάθιος *m.* 28-VII H P
Εὐστάθιος, Θεοπίστη, Θεόπιστος, Ἀγά-
πιος *mm.* 20-IX H Fa Ox, (*om*
Θεόπιστος) P

Εὐστάθιος, Θεοπέσιος, Ἀνατόλιος *mm.*
20-XI Fa Ox
Εὐστάθιος, Πολύκαρπος, Εὐάγγελος
mm. 7-VII H P
Εὐστολία 9-XI H P Fa Ox
Εὐστόχιος *m.* 15-XI, *cf.* Ἐλπίδιος
Εὐστόχιος *et comp. mm.* 23-VI H P
Εὐστράτιος *m.* 2-XI, *cf.* Ἀττικὸς
Εὐστράτιος *hos.* 9-I Fa Ox
Εὐστράτιος, Αὐξέντιος, Εὐγένιος, Μαρ-
δάριος, Ὀρέστης *mm.* 13-XII H
P Fa Ox
Εὐτροπία *m.* 30-X P Fa Ox
Εὐτρόπιος 20-II H P Fa
Εὐτρόπιος, Κλεόνικος, Βασιλίσκος *mm.*
3-III H P
Εὐτυχίδης *m.* 4-IX, *cf.* Πετρώνιος
Εὐτυχιανός *m.* 17-VIII, *cf.* Στράτων
Εὐτύχιος *m.* 19-IX, *cf.* Ἰανουάριος
Εὐτύχιος *m.* 20-I, *cf.* Βάσσοις
Εὐτύχιος *év.* 28-III H P
Εὐτύχιος *archev. CP* 6-IV H P
Εὐτύχιος, Θεσσαλονίκη *et comp. mm.*
19-XII H P Fa Ox
Εὐφημία *m.* 16-IX H P Fa Ox, 16-
V H, 11-VII H P
Εὐφημία *m.* 19-XI, *cf.* Ἀνθίμος
Εὐφημία *m.* 20-III, *cf.* Ἀλεξάνδρα
Εὐφραάτης 28-I, 29-I = Ἀφραάτης
Εὐφρασία *m.* 19-I H Fa Ox, (Εὐφρά-
σιος) P
Εὐφρασία *m.* 20-III, *cf.* Ἀλεξάνδρα
Εὐφράσιος *m.* 19-I = Εὐφρασία
Εὐφροσύνη *dite* Σμάραγδος 25-IX H
P Fa Ox
Εὐφροσύνη 15-II, *cf.* Παφνούτιος
Εὐψύχιος, Νέαρχος, Καρτέριος *et comp.*
mm. 16-XI P
Εὐψύχιος, Σεῦρος *mm.* 7-IX H,
(Εὐψύχιος *seul*) Fa Ox, (*deest fol. P*)
Ἐφραίμ *le Syrien* 28-I H P Fa Ox
Ἐφραίμ *év. Cherson m.* 6-III, *cf.*
Βασιλεύς
Ζαχαῖος *m.* 18-XI, *cf.* Ζαχαρίας
Ζαχαῖος *ap.* 21-IV H
Ζάρβηλος *m.* 5-IX, *cf.* Θουθαῖλ
Ζαρβίλιος *m.* 5-IX, *cf.* Θουθαῖλ
Ζαχαρίας *père du Baptiste* 5-IX H
P Fa Ox, 23-X H P, (*inv. reliques*)
11-II H P Fa
Ζαχαρίας *proph.* 8-II Fa Ox, 15-V
P, 16-V H
Ζαχαρίας *archev. Jérusalem* (Ζακ-
χαῖος) 21-II H P Fa Ox
Ζαχαρίας, Ἀλφειός, Ζαχαῖος *mm.* 18-
XI H P, (Ζαχαῖος *seul*) Fa Ox
Ζεβινᾶς *m.* 13-XI, 14-XI, *cf.* Ἀν-
τωνῖνος
Ζεβινᾶς, Πολυχρόνιος, Μωυσῆς, Δα-
μιανός *hoss.* 24-II Fa Ox
Ζηναῖς *m.* 6-VI H P
Ζηναῖς, Φιλωνίλλα *mm.* 11-X H P
Fa Ox
Ζηναῖς *m.* 22-VI, *cf.* Ζήνων
Ζηνοβία *m.* 30-X, 31-X, *cf.* Ζηνόβιος
Ζηνόβιος, Ζηνοβία *mm.* 30-X H P,
31-X Fa Ox, 5DCar (Ζηνόβιος
seul) H P
Ζήνων *m.* 6-IX, *cf.* Εὐδόξιος
Ζήνων *m.* 21-IX, *cf.* Εὐσέβιος
Ζήνων *hos.* 10-II Ox, (Ζίζων) Fa
Ζήνων *m.* 5-IV, 10-IV, *cf.* Τερέντιος
Ζήνων *m.* 18-IV, *cf.* Βίκτωρ
Ζήνων *m.* 28-IV, *cf.* Βιτάλιος
Ζήνων *m.* 11-VIII, *cf.* Νεόφυτος
Ζήνων *m.* 22-VIII, *cf.* Ἀγαθόνικος
Ζήνων, Ζηναῖς *mm.* 22-VI H P
Ζήνων, Τριφύλλιος *év.* 12-VI H,
(Τριφύλλιος, Ζήνων *év.*) P
Ζίζων 10-II = Ζήνων
Ζωή *m.* 18-XII, *cf.* Σεβαστιανός
Ζωή *m.* 2-V, *cf.* Ἑσπερος
Ζώϊλος *m.* 13-VI H P
Ζώσιμος *m.* 28-IX, *cf.* Ἀλφειός
Ζώσιμος, Ἀθανάσιος *mm.* 3-I Fa Ox,
4-I H P
Ζώσιμος *év. Syracuse* 21-I H P Fa
Ox
Ζώσιμος *m.* 19-VI H P
Ζωτικὸς 13-IX, *cf.* Ἡλεῖ
Ζωτικὸς *m.* 21-X, *cf.* Δάσιος
Ζωτικὸς *prêtre* 30-XII Fa, 31-XII
H P Ox, 8-I H
Ζωτικὸς *m.* 18-IV, *cf.* Βίκτωρ
Ζωτικὸς *m.* 22-VIII, *cf.* Ἀγαθόνικος

Ἡγάθαρχ, cf. Μάρτυρες de Gothie
 Ἡλεῖ, Ζωτικὸς, Λουκιανός, Οὐαλεριανός mm. 13-IX H, (praem. Μακρόβιος, Γορδιανός, om Ἡλεῖ) P, (praem. Μακρόβιος, Γορδιανός) Fa Ox
 Ἡλῆριος hos. 3-IV H
 Ἡλίας m. 19-IX, cf. Ἀπληεύς
 Ἡλίας m. 19-XII, cf. Πρόμος
 Ἡλίας m. 16-II, cf. Πάμφιλος
 Ἡλίας proph. 20-VII H P
 Ἡλιόδωρος m. 28-IX, cf. Ἀλφειὺς
 Ἡραῖος m. 10-XI, cf. Νηρεὺς
 Ἡραῖς m. 5-IX Ox, (Ἱεραῖς) Fa
 Ἡραῖς m. 23-IX H P, (Ἱεραῖς) Fa
 Ἡραῖς m. 4-III H P
 Ἡρακλάμων ermite 2-XII, cf. Ἰωάννης
 Ἡρακλείδης év. Tamassos m. 17-IX, cf. Μύρων
 Ἡράκλειος m. 22-X, cf. Ἀλέξανδρος
 Ἡράκλειος m. 30-X Fa Ox, 31-X H
 Ἡράκλειος, Παυλῖνος, Βενέδημος mm. 15-V H P
 Ἡράκλειος m. 21-V P
 Ἡράκλειος m. 13-VII, cf. Ἀνδρέας
 Ἡρσᾶς 20-XI = Νηρσᾶς
 Ἡρωδίων αρ. 28-III H P
 Ἡσαῖας proph. 9-V H P
 Ἡσαῖας m. 16-II, cf. Πάμφιλος
 Ἡσύχιος m. 19-II, cf. Μάξιμος
 Ἡσύχιος m. 10-V H
 Ἡσύχιος conf. 10-V H P
 Ἡσύχιος m. 7-VII, cf. Περεγρίνος
 Θαδδαῖος αρ. 19-VI H P, 19-VIII P, 20-VIII H
 Θαλάσσιος hos. 20-V H P
 Θαλάσσιος, Λιμναῖος hoss. 22-II Fa Ox
 Θαλαλαῖος m. 19-XI, cf. Ἀνθιμος
 Θαλαλαῖος hos. 27-II Fa Ox
 Θαλαλαῖος m. 20-V H P
 Θαλαλαῖος, Ἀρτεμίδωρος mm. 20-IX H P, 21-IX Fa
 Θαῦμα ἐν Κανᾷ 8-I H
 Θεή m. 26-II H Fa Ox, (Ἀσθήη) P
 Θεή m. 16-VII, cf. Παῦλος

Θέκλα 6-IX = Θεοκλής
 Θέκλα m. 24-IX H P Fa Ox
 Θέκλα m. 19-VIII, cf. Τιμόθεος
 Θεμιστοκλῆς m. 21-XII H P Fa Ox
 Θεογένης hiéromart. 3-I H P Fa Ox
 Θεόγνιος m. 21-VIII, cf. Βάσσα
 Θεοδοσία hos. 8-II H P Fa
 Θεοδοσία m. 20-III, cf. Ἀλεξάνδρα
 Θεοδοσία m. 23-III, cf. Δομέτιος
 Θεοδοσία m. 3-IV H P
 Θεοδοσία m. 29-V H P, (et comp.) 18-VII P
 Θεοδόσιος le Grand, emp. 9-XI H, 10-XI P Fa Ox
 Θεοδόσιος év. Théodosiopolis 28-XI H (= Θεόδωρος)
 Θεοδόσιος cénobiarque 11-I H P Fa Ox
 Θεοδόσιος m. 5-II Fa Ox
 Θεοδόσιος m. 26-III, cf. Μανουήλ
 Θεοδόσιος le Jeune, emp. 30-VII H P
 Θεοδόσιος, Βασιλίδης, Γερόντιος mm. 13-IV H, (om Γερόντιος) P
 Θεοδότῃ m. 22-X, cf. Ἀλέξανδρος
 Θεοδότῃ m. 4-XI, 5-XI, cf. Δάσιος
 Θεοδότῃ m. 22-XII, 23-XII, cf. Χρυσόγονος
 Θεοδότῃ m. 31-I, cf. Κύρος
 Θεοδότῃ m. 3-VII, cf. Θεόδοτος
 Θεοδότῃ et ses enfants mm. 29-VII H P
 Θεοδότῃ, Σωκράτης mm. 23-X H P, (Θεοδότῃ seule) Fa Ox
 Θεοδοτίων m. 24-I, cf. Παῦλος
 Θεόδοτος m. 2-IX, cf. Αἰθιαλᾶς
 Θεόδοτος m. 15-IX, 19-II, cf. Μάξιμος
 Θεόδοτος archev. Ephèse 5-X H Fa
 Θεόδοτος m. 4-XI, 5-XI, cf. Δάσιος
 Θεόδοτος év. Cyrénie m. 19-I H P
 Θεόδοτος m. 18-V, cf. Παρθένου ζ'; 6-VI H P
 Θεόδοτος, Δονᾶτος ένν. Lybie mm. 4-VII H P
 Θεόδοτος, Θεοδότῃ, Διομήδης, Εὐλάμπιος, Ἀσκληπιάδης, Γολινδοῦχ mm. 3-VII H P
 Θεοδούλη m. 24-I H Ox, (praem. Χρυσοπλόκη) P; 30-I Fa Ox

Θεόδουλος m. 12-IX, 13-IX, cf. Μακεδόνιος
 Θεόδουλος m. 28-X, cf. Τερέντιος
 Θεόδουλος hos. 3-XII H P Fa Ox
 Θεόδουλος hos. 3-XII Fa Ox
 Θεόδουλος m. 16-II, cf. Πάμφιλος
 Θεόδουλος m. 2-V, cf. Ἑσπερος
 Θεόδουλος m. 18-VI, cf. Λεόντιος
 Θεόδουλος, Ἀγαθόπους mm. 4-IV H P
 Θεοδώρα m. 11-IX H P Fa Ox; 12-I P
 Θεοδώρα m. 18-IX, 21-IX, cf. Κάστωρ
 Θεοδώρα 14-XI, cf. Ἰουστινιανός
 Θεοδώρα hos. 29-XII Fa Ox
 Θεοδώρα m. 16-IV, cf. Λεωνίδης
 Θεοδώρα, Δίδυμος mm. 27-V H P
 Θεοδώρητος prêtre 18-V H P
 Θεόδωρος m. 4-IX, cf. Ὀκεανός
 Θεόδωρος m. 6-IX, cf. Οὐρβανός
 Θεόδωρος m. 12-IX H P Fa
 Θεόδωρος m. 21-IX H P Fa Ox
 Θεόδωρος poète 11-X, cf. Θεοφάνης; 27-XII H P Fa Ox
 Θεόδωρος év. Ancyre 4-XI H P; 5-XI Fa Ox
 Θεόδωρος Studite 11-XI H P Fa Ox
 Θεόδωρος év. Théodosiopolis 29-XI Fa Ox, (Θεοδόσιος) 28-XI H
 Θεόδωρος év. Alexandrie m. 3-XII H P Fa Ox
 Θεόδωρος archev. CP DapNoël H, 28-XII H P Fa Ox
 Θεόδωρος le Stéphánite 23-I P
 Θεόδωρος m. 30-I, cf. Ἰππόλυτος
 Θεόδωρος stratélate 8-II Fa Ox, 8-VI H P
 Θεόδωρος m. 17-II H P Fa Ox, 1-XII H, 1SCar H P; (βροδισμός) 2DPentec H P
 Θεόδωρος salos 25-II H Fa Ox
 Θεόδωρος m. 10-IV, cf. Τερέντιος
 Θεόδωρος év. Anastasiopolis 22-IV H P
 Θεόδωρος le Sanctifié 14-V, cf. Παχώμιος
 Θεόδωρος pape m. 18-V H P
 Θεόδωρος 5-VI P = Δωρόθεος
 Θεόδωρος év. Cyrène m. 4-VII H P
 Θεόδωρος m. 20-VII, cf. Γεώργιος
 Θεόδωρος m. 1-VIII, cf. Πολύευκτος
 Θεόδωρος, Κωνσταντῖνος, Κάλλιστος, Θεόφιλος, Βασσός et comp. mm. 6-III H, (om Βασσός) P
 Θεόδωρος, Παυσολύπιος mm. 15-IV H, (Θεόδωρος seul) P
 Θεοκλῆς m. 6-IX, cf. Φαῦστος
 Θεόκλητος hos. 27-VIII P
 Θεοκτίστη hos. 9-XI Fa Ox
 Θεοκτίστη m. 31-I, cf. Κύρος
 Θεόκτιστος hos. 3-IX H P Fa Ox
 Θεόκτιστος m. 6-IX, cf. Φαῦστος
 Θεόκτιστος higoum. 4-I H P Fa Ox
 Θεόκτιστος m. 10-II, cf. Χαραλάμπιος
 Θεονίλλα m. 30-X, cf. Κλαύδιος
 Θεόπεμπος et comp. mm. 7-II H P
 Θεόπεμπος, Θεωνᾶς mm. 4-I H P Fa Ox
 Θεοπίστη m. 20-IX, cf. Εὐστάθιος
 Θεόπιστος m. 20-IX, cf. Εὐστάθιος
 Θεοπρεπῆς m. 22-VIII, cf. Ἀγαθόνικος
 Θεοστήρικτος hos. 9-XI H Fa Ox
 Θεοστήρικτος hos. 17-II H P Fa
 Θεότεκνος, Διογένης mm. 4-X H P Fa
 Θεοτόκος, cf. Μαρία ἡ Θεοτόκος
 Θεοφάνης archev. Nicée poète 11-X H, (Στέφανος) P, (add. Θεόδωρος) Fa Ox
 Θεοφάνης 16-X H P (desunt folia Fa)
 Θεοφάνης conf. 12-III H P
 Θεοφάνης, Πανσέμνη 10-VI H P
 Θεοφάνω imp. 16-XII H Fa Ox
 Θεόφιλος archev. Ephèse 25-IX H P Fa
 Θεόφιλος m. 30-IX, cf. Μαργδόνιος
 Θεόφιλος conf. 2-X Fa Ox
 Θεόφιλος ermite 2-XII, cf. Ἰωάννης
 Θεόφιλος m. 6-III, cf. Θεόδωρος
 Θεόφιλος hiérom. 21-VII, cf. Τρόφιμος
 Θεόφιλος le Jeune, m. 30-I H P Fa Ox

- Θεόφιλος, Ἑλλάδιος *mm.* 8-I H P Fa Ox
 Θεοφύλακτος *év. Nicomédie* 8-III H P
 Θεράπων *év. Sardes* 25-V H P
 Θεράπων, Μάρκος, Μαρκία *mm.* 26-VI H P
 Θέρδας, *cf. Μάρτυρες de Gothie*
 Θερῖνος *m.* 24-IV, *cf. Εὐσέβιος*
 Θερῖνος *m.* 6-V, *cf. Δημήτριος*
 Θέρμος *et comp. mm.* 5-IV H P
 Θεσπέσιος *m.* 20-XI, *cf. Εὐστάθιος*
 Θεσσαλονίκη *m.* 7-XI, *cf. Αὔκτος*
 Θεσσαλονίκη *m.* 19-XII, *cf. Εὐτύχιος*
 Θεωνᾶς *m.* 4-I, *cf. Θεόπεμπος*
 Θεωνᾶς *m.* 19-IV, *cf. Χριστοφόρος*
 Θουθαήλ, Βεβαία *mm.* 10-XII H, 11-XII Fa Ox
 Θουθαήλ, Ζάρβυλος, Βεβλία *mm.* 5-IX H, (Θουθαήλ, Βαιεβά, Ζαρβίλιος) P, (Οὐθαήλ *seul*) Fa, (Θουθαήλ, Βεβαία) Ox
 Θουθαήλ, Ἰα *mm.* 4-VIII H, 5-VIII P
 Θύρσος, Ἀγνή *mm.* 20-I H Fa Ox
 Θύρσος, Λεύκιος, Καλλίνικος *mm.* 14-XII H P Fa Ox
 Θύρσος, Λεύκιος, Κορωνᾶτος *et comp. mm.* 16-VIII H, (Κορνᾶτος) P
 Θωμάς 3-I P Fa Ox
 Θωμάς *ap.* 6-X H P Fa Ox, 20-XI H, 30-VI H P
 Θωμάς *m.* 1-XI, *cf. Καισάρειος*
 Θωμάς II *patr. CP* 14-XI H P Ox
 Θωμάς 5-I, *cf. Λουκιανός*
 Θωμάς I *archev. CP* 22-II H P Fa, 22-III H P
 Θωμάς I, Ἰωάννης IV *le Jeûneur, archev.* CP 18-II H P
 Ἰα *m.* 11-IX H P Fa Ox, 25-IX H P; 4-VIII, 5-VIII, *cf. Θουθαήλ*
 Ἰακώβ *patriarche, cf. Ἀβραάμ*
 Ἰάκωβος d'Alphée 9-X Fa Ox, 9-XI H P
 Ἰάκωβος *économiste* 21-X Fa
 Ἰάκωβος frère du Seigneur, *év. Jérusalem m.* 23-X H Fa Ox, 19-XI H, DapNoël H P Fa Ox, 30-IV H P, 2SRés H P
 Ἰάκωβος *m.* 1-XI, *cf. Ἰωάννης*
 Ἰάκωβος frère de Jean, *ap.* 15-XI H P, 30-VI H P, 1JRés H
 Ἰάκωβος le Persé 27-XI H P Fa Ox
 Ἰάκωβος de Nisibe 13-I Fa Ox
 Ἰάκωβος l'hésichaste 28-I P Fa Ox, 29-I H
 Ἰάκωβος *m.* 29-I, *cf. Φιλόθεος*
 Ἰάκωβος *hos.* 20-II Fa Ox
 Ἰάκωβος *hos.* 25-II, *cf. Ἀσκληπίος*
 Ἰάκωβος, Ἀζᾶς *mm.* 14-IV H P
 Ἰάμβλιχος *m.* 23-X, *cf. Παῖδες ζ'*
 Ἰανουάριος *év. Bénévvent, Σόσσοι, Πρόκλος, Εὐτύχιος, Ἀκούστιος, Φαῦστος, Δησιδέριος mm.* 19-IX H Fa Ox, ("Όσσοι, add Βενέβεντος) P
 Ἰάσων *év. Damas* 9-X H P
 Ἰάσων *ap.* 27-IV H P
 Ἰγνάτιος *higoum.* 27-IX Fa
 Ἰγνάτιος *archev. CP* 23-X H P Fa Ox
 Ἰγνάτιος le Théophore, *archev. Antioche m.* 20-XII H P Fa Ox, (*transl. reliques*) 29-I H P Fa Ox
 Ἰγνάτιος le Steironite 26-VII H
 Ἰεζεκιήλ *proph.* 20-VII H
 Ἰεραῖς 5-IX, 23-IX = Ἡραῖς
 Ἰεραῖς *m.* 5-X, *cf. Σαβίνος*
 Ἰεραῖς *m.* 30-V H
 Ἰέραξ *m.* 28-X, *cf. Τερέντιος*
 Ἰέραξ *m.* 1-VI, *cf. Ἰουστίνος*
 Ἰερεμίας *m.* 16-II, *cf. Πάμφιλος*
 Ἰερεμίας *proph.* 1-V H P
 Ἰερόθεος 4-X H Fa Ox
 Ἰερουσαλήμ, Ἀππίων *mm.* 26-VII P
 Ἰέρων 7-XI, *cf. Μάρτυρες de Méli-tène*
 Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ 1-IX Fa Ox, 19-IX H
 Ἰησοῦς Χριστός (*Nativité*) 25-XII H P Fa Ox, (*Circoncision*) 1-I H P Fa Ox, (*Théophanie*) 6-I H P Fa Ox, (*Rencontre*) 2-II H P Fa Ox, (*Transfiguration*) 6-VIII H P; *cf. ἀνάδειξις*
 Ἰλάριος *m.* 14-VII, *cf. Ἀκύλας*

- Ἰλάριος *m.* 12-VIII, *cf. Πρόκλος*
 Ἰλαρίων *anach.* 21-X H P Fa Ox
 Ἰλαρίων *m.* 16-XII, *cf. Πρόμος*
 Ἰλαρίων *hos.* 6-V, *cf. Παχώμιος*
 Ἰνάς, Ῥιμμάς, Πιννάς *mm.* 20-I H P Fa Ox
 Ἰνδης *m.* 30-IX, *cf. Μαρδόνιος*; 28-XII, 31-XII, *cf. Δόμνα*
 Ἰνδης, Δόμνα, Σέλευκος, Ἀγάπιος, Μάμας, Γλυκερίος *et comp. mm.* 3-XII H Ox, (*om Ἀγάπιος*) P Fa
 Ἰνδική 3-I P
 Ἰνοκέντιος *m.* 7-VII, *cf. Ἰσαυρος*
 Ἰουβενάλιος *patr. Jérusalem* 2-VII P
 Ἰουβεντίνος, Μάξιμος, *mm.* 9-X H P Fa Ox
 Ἰούδας le Zélote, *ap.* 28-IV H P, 22-V H P
 Ἰούδας frère de Jacques, *ap.* 16-V H P, 30-VI H, 7VRés H
 Ἰουλιανή *m.* 1-XI, *cf. Κυρίαίνα*
 Ἰουλιανή *m.* 21-XII H P Fa Ox
 Ἰουλιανή *m.* 20-III, *cf. Ἀλεξάνδρα*
 Ἰουλιανή *m.* 27-V, *cf. Ἀλύπιος*
 Ἰουλιανή *m.* 22-VI, *cf. Πομπιανός*
 Ἰουλιανή *m.* 17-VIII, *cf. Παῦλος*
 Ἰουλιανή *m.* 18-VIII H
 Ἰουλιανός *m.* 4-IX, *cf. Ὠκεανός*
 Ἰουλιανός *m.* 13-IX P Fa
 Ἰουλιανός Σάβας 17-I Fa Ox
 Ἰουλιανός *m.* 29-I, *cf. Φιλόθεος*
 Ἰουλιανός *m. Edesse* 6-II H P, *m. Emèse* 6-II P Fa Ox
 Ἰουλιανός *m.* 16-II, *cf. Πάμφιλος*
 Ἰουλιανός *m.* 7-III, *cf. Εὐβουλος*
 Ἰουλιανός *m.* 16-III H P
 Ἰουλιανός *m.* 18-V H P
 Ἰουλιανός ἐν τῇ Δαγούτῃ 12-VI H
 Ἰουλιανός *et comp mm. d'Egypte* 21-VI H P
 Ἰουλιανός, Κρονίων, Μακάριος, Ἀλέξανδρος *et comp. mm.* 30-X Fa Ox
 Ἰουλίττα *m.* 15-VII, *cf. Κήρυκος*
 Ἰουνίας *m.* 2-IX, *cf. Ἀειθαλᾶς*
 Ἰουνίας 22-II, *cf. Ἀνδρόνικος*
 Ἰουστίνος 2-X, *cf. Κυπριανός*
 Ἰουστινιανός I *emp.*, Θεοδώρα 14-XI H P Fa Ox; (Ἰουστ. *seul*) 2-VIII HP
 Ἰουστινιανός II *emp.* 15-VII H
 Ἰουστίνος *philos. m.* 1-VI H P
 Ἰουστίνος, Χαρίτων, Χαριτώ, Εὐέλπιστος, Ἰέραξ, Παίων, Λιβεριανός *mm.* 1-VI H P
 Ἰοῦστος *m.* 14-VII H P
 Ἰοῦστος, Ματθαῖος *mm.* 21-VII H, (Ματθαίας) P
 Ἰππόλυτος, *m.* 10-VIII, *cf. Λαυρέντιος*
 Ἰππόλυτος, Κενσουρίνος, Αὔρα, Φῆλιξ, Μάξιμος, Ἐρμούλιος, Βενέριος, Στυράκιος, Μηνᾶς, Κόμοδος, Ἐρμῆς, Μαῦρος, Εὐσέβιος, Ῥουστικός, Μονάγριος, Ἀμανδίνος, Ὀλύμπιος, Κύπρος, Θεόδωρος, Μάξιμος, Ἀρχέλαος, Κυριακός, Μάξιμος, Σαβίνος *mm.* 30-I Fa Ox, (Ἰππόλυτος *et* 16 *comp.*) P
 Ἰρων *m. CP* 22-II Ox
 Ἰσαὰκ *patriarche, cf. Ἀβραάμ*
 Ἰσαὰκ *m.* 9-XII, *cf. Σωσίθεος*
 Ἰσαάκιος *év. Cité m.* 21-IX H P Fa
 Ἰσαάκιος *m.* 21-IV, *cf. Ἀπολλῶς*
 Ἰσαάκιος *m.* 15-V, *cf. Ῥαχθισόη*
 Ἰσαάκιος *conf.* 29-V P, 30-V H
 Ἰσαάκιος *m.* 30-V P
 Ἰσάκιος = Ἰσαάκιος
 Ἰσαυρος, Βασίλειος, Ἰνοκέντιος, Φῆλιξ, Ἐρμείας, Περεγρίνος *mm.* 7-VII H P
 Ἰσίδωρος *m.* 4-X, *cf. Ἀκεψιμάς*
 Ἰσίδωρος de Péluse 4-II H P Fa Ox
 Ἰσίδωρος *m.* 14-V H P
 Ἰσκόης, *cf. Μάρτυρες de Gothie*
 Ἰσμαήλ *m.* 17-VI, *cf. Μανουήλ*
 Ἰωὰδ *proph.* 31-III H
 Ἰωακείμ, Ἄννα 9-IX H P Fa Ox, 1SPentec H P
 Ἰωάννης Chrysostome *archev. CP* 14-IX Fa Ox, 13-XI H P Fa Ox, (*transl. reliques*) 27-I H P Fa Ox
 Ἰωάννης Baptiste (*conception*) 23-IX H P Fa Ox, 29-X H P, 7-I H P Fa Ox, 24-I H, (*inv. chef*) 24-II H P Fa Ox, (3e *inv. chef*)

- 25-V P; 24-VI H P, 23-VII H, (décollation) 29-VIII H P; 1SRés H
 'Ιωάννης m. 23-IX, cf. 'Ανδρέας
 'Ιωάννης ap. 26-IX H P Fa Ox, 15-II H, 8-V H P, 30-VI H P, 10-VII H, 2-VIII H, 8-VIII H P, 1JRés H
 'Ιωάννης m. 23-X, cf. Παῖδες ζ'
 'Ιωάννης le Chozebite 28-X H P Fa Ox
 'Ιωάννης l'Aumônier 11-XI H P, 12-XI F Ox
 'Ιωάννης Damascène 29-XI H, 4-XII H P Fa Ox
 'Ιωάννης m. Perse 29-XI H P Fa Ox
 'Ιωάννης év. Polybote 4-XII Fa Ox
 'Ιωάννης év. Colonia 7-XII Fa Ox, 8-XII H P
 'Ιωάννης celui de l'évangile d'or 15-I H P Fa Ox
 'Ιωάννης 26-I, cf. Ξενοφών
 'Ιωάννης m. 31-I, cf. Κύρος
 'Ιωάννης IV le Jeûneur, archev. CP 18-II, cf. Θωμᾶς
 'Ιωάννης III le Scholastique, archev. CP 21-II H P Fa Ox; cf. 'Αλέξανδρος
 'Ιωάννης patr. Jérusalem 29-III H P
 'Ιωάννης Climaque 30-III H P
 'Ιωάννης m. 24-V, cf. Μελέτιος
 'Ιωάννης soldat 12-VI H, 30-VII H P
 'Ιωάννης év. Gothie 26-VI H P
 'Ιωάννης 21-VII, cf. Συμεών salos
 'Ιωάννης archev. CP 30-VII P, cf. Κωνσταντῖνος
 'Ιωάννης II archev. CP 25-VIII, cf. Γεννάδιος
 'Ιωάννης, Βαράχιος mm. 27-III H, (Βαρούχιος) P
 'Ιωάννης V, Γεώργιος I archev. CP 18-VIII H P
 'Ιωάννης, 'Ηρακλάμων, 'Ανδρέας, Θεόφιλος ermites 2-XII H P Fa Ox
 'Ιωάννης év., 'Ιάκωβος prêtre mm. 1-XI H P Fa Ox
 'Ιωάννης moine, 'Ιωάννης le Jeune, archev. Ephèse 3-VIII P
 'Ιωάννης, Μωυσῆς, 'Αντίοχος, 'Αντώνιος hoss. 23-II Fa Ox
 'Ιωάννης IV, Παῦλος III archev. CP 2-IX H P Fa Ox
 'Ιωαννίκιος hos. 3-XI H P Fa Ox
 'Ιώβ proph. 6-V H P
 'Ιωήλ proph. 19-X H P Fa Ox
 'Ιωνᾶς proph. 22-IX H P Fa Ox
 'Ιωνᾶς prêtre 22-IX H P Fa Ox
 'Ιωνᾶς, Βαραχῆσιος mm. 29-III H, (Βαρουχῆσιος) P
 'Ιωσήφ patr. 29-X H P Fa Ox
 'Ιωσήφ m. 3-XI, cf. 'Ακεψιμᾶς
 'Ιωσήφ m. 20-XI, cf. Νηρσᾶς
 'Ιωσήφ époux de Marie DapNoël H P Fa Ox
 'Ιωσήφ anachorète 20-VI P
 'Ιωσήφ archev. Thessalonique conf. 15-VII H P
 'Ιωσήφ d'Arimathie, Μαρία Madeleine et les autres femmes disciples du Seigneur 3DRés H P
 'Ιωσήφ, Συμεών, Μάρθα, Μαρία 24-IV P
 Καيسάρειος, Δάσιος, Σάβας, Σαβινιανός, 'Αγρίππας, 'Αδριανός, Θωμᾶς et comp. mm. 1-XI H, (Σαβῖνος pro Σαβινιανός, om Καيسάρειος) P, (om Σάβας) Fa Ox
 Καλλιέπιος 10-XI = Καλλιόπιος
 Καλλινίκη, Βασίλισσα mm. 22-III H P
 Καλλίνικος m. 28-IX, cf. Εὐστάθιος
 Καλλίνικος m. 17-X H P Ox (desunt folia Fa)
 Καλλίνικος m. 14-XII, cf. Θύρσος
 Καλλίνικος m. 28-VII, cf. Κυντιανός
 Καλλίνικος m. 29-VII H P
 Καλλίνικος I archev. CP 23-VIII H P
 Καλλιόπη 10-XI = Καλλιόπιος
 Καλλιόπιος m. 10-XI, cf. Νηρεὺς
 Καλλιόπιος m. 7-IV H, (Καλλίπιος) P
 Καλλίπιος 10-XI, 7-IV = Καλλιόπιος
 Κάλλις m. 16-IV, cf. Λεωνίδης
 Καλλιζένη 23-IX = Πολυζένη
 Καλλισθένη m. 4-X, cf. 'Αδαυκος

- Καλλίστη m. 1-IX, cf. 'Αγαθόκλεια
 Κάλλιστος m. 6-III, cf. Θεόδωρος
 Καλλίστρατος et comp. mm. 27-IX H P Fa Ox
 Καλοδόγη m. 6-IX, cf. Φαῦστος
 Κάνδιδος m. 20-I, cf. Οὐαλεριανός; 21-I, cf. Εὐγένιος
 Κανίδης m. 21-I = Κάνδιδος
 Καπετωλίνα, 'Ερωτήης mm. 27-X H P Fa Ox
 Καπίτων év. Cherson m. 22-XII H P; 6-III, cf. Βασιλεὺς
 Καπίτων m. 24-VII, cf. Μεναῖος
 Καπίτων m. 13-VIII, cf. Πάμφιλος
 Κάρπος m. 13-X, cf. Παπύλος
 Κάρπος, Παπύλος, 'Αγαθόδωρος, 'Αγαθονίκη mm. 13-X Fa Ox, 28-VI H P
 Καρτέριος m. 2-XI, cf. 'Αττικὸς
 Καρτέριος m. 16-XI, cf. Εὐψύχιος
 Καρτέριος hiérom. 8-I Fa Ox
 Καρτέριος, Βάβυλος év. Antioche et enfants mm. 15-I P
 Κασδῶα m. 29-IX, cf. Δάδας
 Κασιανός hos. 28-II Fa Ox
 Κασσίνη m. 7-XI, cf. 'Αντώνιος
 Κάστολος m. 18-XII, cf. Σεβαστιανός
 Κάστωρ év. m. 5-XI H P Fa Ox
 Κάστωρ m. 18-XII, cf. Σεβαστιανός
 Κάστωρ, Θεοδώρα mm. 18-IX H P, 21-IX Fa
 Κενσουρίνος m. 30-I, cf. 'Ιππόλυτος
 Κελεστῖνος παρ. 8-IV H P
 Κέλσιος m. 14-X, cf. Ναζάριος
 Κένδιος év. Pisidie 20-II H P, (Κινδαῖος) Fa
 Κεντυρίων m. 4-IX, cf. 'Ωκεανός
 Κήρυκος m. 1-VIII, cf. Πολύευκτος
 Κήρυκος, 'Ιουλίττα mm. 15-VII H P
 Κικιλία, Βαλλεριανός, Τιβούρτιος mm. 22-XI Fa Ox, 24-XI H P
 Κινδαῖος év. = Κένδιος
 Κινδαῖος m. 11-VII H P
 Κλαυδία m. 20-III, cf. 'Αλεξάνδρα
 Κλαυδιανός 30-X = Κλαύδιος
 Κλαυδιανός m. 4-II, cf. Παπίας
 Κλαύδιος m. 18-XII, cf. Σεβαστιανός
 Κλαύδιος m. 19-I, 3-VI, cf. Λουκίλιανός
 Κλαύδιος m. 31-I, cf. Οὐικτωρίνος
 Κλαύδιος hos. 4-II H
 Κλαύδιος, 'Αστέριος, Νέων, Θεονίλλα mm. 30-X H, (Νεονίλλα) P, (Κλαυδιανός, Νεονίλλα) Fa Ox; (Νεονίλλα) 27-I Fa Ox
 Κλεόνικος m. 3-III, cf. Εὐτρόπιος
 Κλεώπας 29-X H P Fa Ox
 Κλήμης archev. Rome, Πέτρος archev. Alexandrie mm. 25-XI H P Fa Ox
 Κλήμης év. Ancyre m. 23-I H, (add 'Αγαθάγγελος) P Fa Ox
 Κλήμης prêtre 28-IV H P
 Κοδράτος ap. 21-IX H P Fa Ox
 Κοδράτος m. 26-III, cf. Μανουήλ
 Κοδράτος m. 21-IV, cf. 'Απολλῶς
 Κοδράτος et comp. mm. 9-V H P
 Κοδράτος, Διονύσιος, Κυπριανός, 'Ανεκτος, Παῦλος, Κρίσκη mm. 10-III H P
 Κόιντος m. 2-VII H P
 Κόλουθος m. 14-V, cf. 'Αλέξανδρος
 Κόλουθος m. 19-V H, ('Ακλόουθος) P
 Κόμοδος m. 30-I, cf. 'Ιππόλυτος
 Κόνεως μνήμη 6-XI H P Fa Ox
 Κόνων m. 6-III H P
 Κόνων m. Isaurie 6-III H P
 Κόνων, Χριστοφόρος mm. 5-VI H P
 Κόπρης m. 17-XII, 9-VII, cf. Πατερμούθιος
 Κορνᾶτος = Κορωνᾶτος
 Κορνήλιος centurion 11-IX Ox, 13-IX Fa, 20-X H P
 Κορνοῦτος m. 12-IX H P Fa, (Κορωνᾶτος) Ox
 Κορωνᾶτος 12-IX = Κορνοῦτος
 Κορωνᾶτος m. 16-VIII, cf. Θύρσος
 Κοσμάς de Μαῖουμα 15-I Fa Ox
 Κοσμάς, Δαμιανός et leurs trois frères mm. 17-X Ox, (desunt folia Fa); (add 'Ανθιμος, Λεόντιος, Εὐπρέπιος) 26-XI H P
 Κοσμάς, Δαμιανός mm. de Rome 29-X H P Fa Ox; 1-VII H P

Κοσμάς, Δαμιανός *mm. d'Asie* 1-XI
H P Fa Ox, 3-XII H, 9-XII H
Κουάρτος *ap.* 10-XI, *cf.* Ἑραστος
Κρίσκης *m.* 10-III, *cf.* Κοδράτος
Κρίσκης *m.* 13-IV H P
Κρίσκης, Παῦλος, Διοσκορίδης *mm.*
28-V H P
Κρονίδης, Λέων *et comp. mm.* 13-IX
Ox, 15-IX Fa
Κρονίων *m.* 30-X, *cf.* Ἰουλιανός
Κυντιανός, Ἀττικὸς *mm.* 29-IV H
Κυντιανός, Δάδας, Μάξιμος, Καλλίνικος
mm. 28-VII H, (Κυντιλλιανός) P;
cf. Μάξιμος.
Κυντιλλιανός *m.* 28-IV, 2-VIII, *cf.*
Μάξιμος; 28-VII = Κυντιανός
Κυπριανός *m.* 10-III, *cf.* Κοδράτος
Κυπριανός, Ἰουστίνος *mm.* 2-X H P
Fa Ox
Κύπρος *m.* 30-I, *cf.* Ἰππόλυτος
Κύρα 27-II, 28-II, *cf.* Μαράνα
Κυρίανα *m.* 1-XI H P, (*add* Ἰου-
λιανή) Fa Ox
Κυρίανα *m.* 13-XII H P
Κυριακή *m.* 1-XI, *cf.* Δόμνα
Κυριακή *m.* 7-VII P
Κυριακός *m.* 6-IX, *cf.* Φαῦστος
Κυριακός *anachor.* 29-IX H P Fa Ox
Κυριακός *archev. CP* 30-X H P Fa
Ox
Κυριακός 1-XI = Κυριακή
Κυριακός *m.* 30-I, *cf.* Ἰππόλυτος
Κυριακός *archev. Jérusalem* 30-III
H P
Κυριακός *m.* 2-V, *cf.* Ἑσπερος
Κύριλλος *év. Gortyne m.* 6-IX Fa,
14-VI H P, 9-VII H P
Κύριλλος *archev. Alexandrie* 18-I,
cf. Ἀθανάσιος; 27-VI H P
Κύριλλος 4-III, *cf.* Ἀρχέλαος
Κύριλλος *év. Jérusalem* 18-III H P
Κύριλλος *év. m.* 22-III = Βήρυλλος
Κύριλλος *diac. m.* 30-III, *cf.* Μάρκος
Κύριλλος 1-VIII = Κήρυκος
Κυρίνα 8-XI, *cf.* Ματρώνα
Κυρίνος *m.* 10-V, *cf.* Ἀλφειός
Κῦρος *archev. CP* 7-I H Fa Ox
Κῦρος, Ἰωάννης, Θεοδότῃ, Θεοκτίστῃ,

Εὐδοξία, Ἀθανασία *mm.* 31-I H
P Fa Ox, (*inv. reliques, Κύρος et*
Ἰωάννης seuls) 28-VI H P
Κωνσταντίνος *emp.* 3-IX H Fa Ox,
(*add* Ἑλένη) 21-V H P
Κωνσταντίνος *m.* 23-X, *cf.* Παῖδες ζ'
Κωνσταστίνος *le Juif* 26-XII Fa Ox
Κωνσταντίνος *m.* 6-III, *cf.* Θεόδωρος
Κωνσταντίνος II *archev. CP* 30-VII
H
Κωνσταντίνος I *archev. CP* 9-VIII
H P
Κωνσταντίνος, Μαρκιανός *empp.* 28-
XI H
Κώνστας *cf.* Μάρτυρες *de Gothie*
Κωπρίλα *m.* 5-VII P

Λάας *m.* 29-IX, *cf.* Δάδας
Λάζαρος *le Peintre* 17-XI Fa Ox
Λάζαρος *ami du Seigneur* 6SCar H
P, (*transl. reliques*) 4-V H, *cf.*
Μαρία Madeleine
Λαυρέντιος, Εὐστός, Ἰππόλυτος *mm.*
10-VIII H P, 28-VIII (Λαυρέντιος
seul) H
Λαῦρος, Φλωρος *mm.* 18-VIII H P
Λεόντιος *philos.* 30-X (Λέων) Fa
Ox, 31-X H P
Λεόντιος *archev. Rome* 12-XI = Λέων
Λεόντιος *m.* 26-XI, *cf.* Κοσμάς
Λεόντιος *archimandrite* 29-XII Fa
Ox; 30-XII P, (Λέων) H
Λεόντιος *m.* 24-IV, *cf.* Εὐσέβιος
Λεόντιος *m.* 4-V, *cf.* Ἀφροδίσιος
Λεόντιος, Δομέτιος, Τερέντιος, Δομνίνος
et comp. mm. 17-X Ox, (*om* Τε-
ρέντιος) P, (*desunt folia* Fa)
Λεόντιος, Ὑπάτιος Θεόδουλος *mm.*
18-VI H, (Ὑπατος, *add* Πούπλιος,
Δομετιανός) P
Λεύκιος *m.* 14-XII, 16-VIII, *cf.*
Θύρσος
Λέων *m.* 13-IX, 15-IX, *cf.* Κρο-
νίδης
Λέων *m.* 4-X, *cf.* Ἀκεψιμᾶς
Λέων 30-X = Λεόντιος
Λέων *archev. Rome* 12-XI, 17-II
H, *cf.* Φλαβιανός; 18-II P Fa Ox

Λέων *archimandrite* 30-XII, *cf.*
Λεόντιος
Λέων *emp.* 15-I P, 20-I Fa Ox
Λέων *m.* 22-I, *cf.* Μανουήλ
Λέων *év. Catane* 19-II Ox, 20-II
H P Fa
Λέων *m.* 24-IV, *cf.* Εὐσέβιος
Λέων, Παρηγόριος *mm.* 18-II Fa,
(*om* Παρηγόριος, *add et compa-*
gnons) Ox
Λεωνίδης *m.* 5-VI, *cf.* Μαρκιανός
Λεωνίδης *m.* 8-VIII, *cf.* Ἐλευθέριος
Λεωνίδης, Χαρίσσα, Νουνεχία, Βασι-
λισσα, Νίκη, Γαλήνη, Κάλλις, Θεο-
δώρα *mm.* 16-IV H, (Χαρίσα) P
Λιβεριανός *m.* 1-VI, *cf.* Ἰουστίνος
Λιβέριος *év. Rome* 27-VIII H P
Λιμναῖος 22-II, *cf.* Θαλάσσιος
Λογγίνος *m.* 16-X H P Ox (*desunt*
folia Fa)
Λογγίνος *m.* 24-IV, *cf.* Εὐσέβιος
Λουκάς *évang.* 18-X H P Fa Ox
Λουκάς *de Taormina* 6-XI Fa Ox
Λουκάς *le Stylite* 11-XII Fa Ox
Λουκάς *de Grèce* 7-II Fa Ox
Λουκία *m.* 13-XII H P Fa Ox
Λουκία, Γεμινιανός *mm.* 17-IX H P
Fa Ox
Λουκία, Ῥῆζος *et comp. mm.* 6-VII
H P
Λουκιανός *m.* 13-IX, *cf.* Ἡλεῖ
Λουκιανός *év. Antioche m.* 15-X H
P Fa Ox
Λουκιανός *év., Θωμᾶς* 5-I P
Λουκιανός *m.* 19-I = Λουκιλλιανός
Λουκιανός *m.* 7-VII, *cf.* Περεγρίνος
Λουκιλλιανός, Παῦλα, Κλαύδιος, Ὑπά-
τιος, Παῦλος, Διονύσιος *mm.* 19-I
H, (Λουκιανός, Παῦλα *et comp. mm.*)
P; 3-VI H P
Λούκιος *m.* 14-VIII H P, 21-VIII
H P
Λουκαρίων *m.* 8-II, 9-II, *cf.* Μάρθα
Λὼτ 9-X, *cf.* Ἀβραάμ

Μαθηταὶ τοῦ Κυρίου, *cf.* Ἰωσήφ d'A-
rimathie
Μαῖωρ *m.* 15-II Fa Ox

Μακαρία *m.* 11-VIII, *cf.* Νεόφυτος
Μακάριος *m.* 6-IX, *cf.* Εὐδόξιος
Μακάριος *m.* 6-IX, *cf.* Φαῦστος
Μακάριος *m.* 30-X, *cf.* Ἰουλιανός
Μακάριος *m.* 20-XII, *cf.* Εὐγένιος
Μακάριος *anachor.* 19-I H Fa Ox,
21-I P
Μακάριος *hos.* 19-I Fa Ox
Μακάριος *év. Paphos* 8-II H P Fa
Μακάριος *m.* 11-VIII, *cf.* Νεόφυτος
Μακάριος, Γρηγόριος, Ἑρμογένης *év.*
Agrigente 24-XI H, (Γρηγόριος
seul) P Fa Ox
Μακεδόνιος *hos.* 11-II Fa Ox
Μακεδόνιος *archev. CP* 25-IV H P
Μακεδόνιος, Θεόδουλος, Τατιανός *mm.*
12-IX Fa, 13-IX Ox
Μακκαβαῖοι, Ἐλεάζαρος, Σολομωνίς
mm. 1-VIII H, (Σολομωνή) P
Μακρίνα 19-VII H P
Μακρόβιος *m.* 13-IX, *cf.* Ἡλεῖ
Μακρόβιος *m.* 4-V, *cf.* Ἀφροδίσιος
Μαλαχίας *proph.* 3-I H P Fa Ox
Μαλδός 16-X H P (*desunt folia* Fa)
Μαλφεθὰ 5-X, *cf.* Χαριτίνη
Μάμας *m.* 2-IX H P Fa Ox, 13-
VII H
Μάμας *m.* 3-XII, *cf.* Ἰνδης
Μάμας *hos.* 6-V, *cf.* Παχώμιος
Μάμας, Βασιλίσκος *mm.* 30-VII H P
Μαμέλχθα *m.* 5-X H P Fa Ox
Μαμίκα, *cf.* Μάρτυρες *de Gothie*
Μαναθὰ *m.* 13-XI, 14-XI, *cf.* Ἀν-
τωνῖνος
Μαναθῆς *m.* 14-XI = Μαναθὰ
Μανουήλ, Γεώργιος, Λέων, Μαρίνος,
Πέτρος *et 377 comp. mm.* 22-I
Fa Ox
Μανουήλ, Σαβέλ, Ἰσμαήλ *mm.* 17-VI
H P
Μανουήλ, Σαβίνος, Κοδράτος, Θεοδόσιος
mm. 26-III H, (*om* Μανουήλ) P
Μαξιμιανός, Πρόκλος, Ἀνατόλιος, Γεν-
νάδιος *archev. CP* 20-XI H, (Μά-
ξιμος *add* Ἀλέξανδρος) P Fa Ox
Μαξιμιλιανός *m.* 23-X, *cf.* Παῖδες ζ'
Μαξιμῖνος *m.* 6-II, *cf.* Φαῦστα
Μάξιμος *m.* 9-X, *cf.* Ἰουβεντίνος

- Μάξιμος *m.* 28-X, 5-IV, 10-IV, *cf.* Τερέντιος
 Μάξιμος 20-XI = Μαξιμιανός
 Μάξιμος *conf.* 21-I Ox, 13-VIII H P, 19-VIII H, 26-VIII P
 Μάξιμος *m.* 30-I, *cf.* Ἰππόλυτος
 Μάξιμος 6-II = Μαξιμῖνος
 Μάξιμος *archev.* CP 21-IV H P
 Μάξιμος *m.* 14-V H P
 Μάξιμος, Δάδας, Κυντιλιανός *mm.* 28-IV H P, (*inv. reliques*) 2-VIII H P; 28-VII, *cf.* Κυντιανός
 Μάξιμος, Θεόδοτος, Ἀσκληπιόδοτος *mm.* 15-IX H Fa Ox, (*add* Ἡσύχιος) 19-II H P Fa Ox
 Μαράνα, Κύρα *hoss.* 27-II Ox, 28-II Fa
 Μαρδάριος *m.* 13-XII, *cf.* Εὐστράτιος
 Μαρδόنيος, Μυγδόنيος, Γοργόνιος, Δωρόθεος, Ἰνδης *et stes femmes mm.* 30-IX H, (*om* Γοργόνιος, *add* Στρατόνικος, Γλυκέριος, Θεόφιλος) P Fa
 Μάρης *hos.* 19-III Fa Ox
 Μάρθα *mère de Syméon Stylite* 1-IX Fa Ox, 4-VII (Μαρία) P, 5-VII H P
 Μάρθα *myrophore* 4-VI, *cf.* Μαρία
 Μάρθα 6-VI, *cf.* Παρθένοι ε', Μαρία
 Μάρθα, Μαρία, Λυκαρίων *mm.* 8-II H P, 9-II Fa Ox
 Μαρία *Mère de Dieu (des Miasenoi)* 1-IX H Fa Ox (*desunt folia* P), (*Nativité*) 8-IX H Fa Ox (*desunt folia* P), 22-IX H, 4-X H, 16-X H, 9-XI H, (*Entrée au Temple*) 21-XI H P Fa Ox, (*Conception*) 9-XII H P Fa Ox, 26-XII H P Fa Ox, 10-II H, (*Annonciation*) 25-III H P, 13-V H P, 15-V H, 23-V H, 8-VI H P, 15-VI P, 16-VI H, (*Déposition de l'Habit*) 2-VII H P, 21-VII H, 25-VII H, (*Trépas*) 15-VIII H P, 17-VIII H, 28-VIII H, (*Déposition de la Ceinture*) 31-VIII P (*deest folium* H), 5SCar H P, 1MRés H P, 1XRés H P, 2LRés H P, 1SPentec H P, 2XPentec H
- Μαρία *m.* 8-II, 9-II *cf.* Μάρθα
 Μαρία *dite* Μαρίνος 12-II H P Fa Ox
 Μαρία *l'Egyptienne* 1-IV H P
 Μαρία, Μάρθα 6-VI, *cf.* Παρθένοι ε'
 Μαρία, Μάρθα *myrophores* 4-VI H P
 Μαρία 4-VII = Μάρθα
 Μαρία *Madeleine myrophore* 22-VII H P, (*transl. reliques*) 4-V H, *cf.* Λάζαρος; 4-VIII H P, *cf.* Ἰωσήφ *d'Arimathie*, Μαθηταίαι τοῦ Κυρίου
 Μαριάμη *m.* 17-II H P Fa
 Μαρίνα *m.* 17-VII H P
 Μαρίνος *le Vieillard m.* 18-X Ox, 8-VIII H P
 Μαρίνος *m.* 2-XI, *cf.* Ἀττικὸς
 Μαρίνος *m.* 10-XII, 11-XII, *cf.* Εὐγένιος
 Μαρίνος *m.* 16-XII H P Fa Ox
 Μαρίνος *m.* 22-I, *cf.* Μανουήλ
 Μαρίνος 12-II = Μαρία
 Μαρίνος *m.* 17-III H P
 Μαρκελλῖνος *m.* 18-XII, *cf.* Σεβαστιανός
 Μάρκελλος *m.* 15-XI, *cf.* Ἐλπίδιος
 Μάρκελλος *hos.* 29-XII H P Fa Ox
 Μάρκελλος *év.* *Apamée* 25-II H P Fa Ox, 14-VIII P (*deest folium* H)
 Μάρκελλος *m.* 22-V H
 Μάρκελλος, Ἀντώνιος, Σίλβεστρος, Σωφρόνιος *mm.* 1-III H P
 Μάρκελλος, Δάσιος, Μάρων *mm.* 18-VII H P
 Μάρκελλος, Φιλάργιος *év.* *Chypre*, Παγκράτιος *év.* *Taormine* 9-II H, (*om* Μάρκελλος) P
 Μαρκία *m.* 26-VI, *cf.* Θεράπων
 Μαρκιανή *impér.* 27-I H, 28-I Fa Ox
 Μαρκιανός *év.* *Syracuse* 30-X P Fa Ox
 Μαρκιανός *emp.* 28-XI, *cf.* Κωνσταντῖνος
 Μαρκιανός *économe* 10-I H P Fa Ox
 Μαρκιανός *hos.* 18-I Fa Ox
 Μαρκιανός 27-II H P Fa
 Μαρκιανός 3-VII = Μωκιανός
 Μαρκιανός *m.* 11-VII H P

- Μαρκιανός, Μαρτύριος *mm.* 25-X H P Fa Ox
 Μαρκιανός, Νικανδρος, Ἀπόλλων, Λεωνίδης, Ἀρείος, Γόργιος, Ὑπερέχιος, Σεληνιάς, Εἰρήνη, Πάμβων *mm.* 5-VI H P; *cf.* Νικανδρος 8-VI
 Μαρκιανός *emp.*, Πουλχερία, *cf.* Φλαβιανός
 Μάρκιος *m.* 11-VIII, *cf.* Νεόφυτος
 Μάρκος *m.* 28-IX, *cf.* Ἀλφειός; 21-V P
 Μάρκος *m.* 18-XII, *cf.* Σεβαστιανός
 Μάρκος *ap. évang.* 12-I P, 25-IV H P, 30-VI H P
 Μάρκος *hos.* 5-III H P
 Μάρκος *ermite* 20-V H P
 Μάρκος *m.* 26-VI, *cf.* Θεράπων
 Μάρκος, Ἀγάπιος 11-I P
 Μάρκος, Ἀνδρέας *hoss.* 4-VII H P
 Μάρκος *év.* *Aréthuse*, Κύριλλος *diac. et comp. mm.* 30-III H P
 Μάρκος, Μωκιανός *mm.* 3-VII H, (Μαρκιανός) P
 Μάρκος, Στέφανος *mm.* 22-XI H P Fa Ox
 Μάρκος, Σωτήριχος, Οὐαλεντῖνα *mm.* 24-X H Fa Ox, (Οὐαλεντιανός) P
 Μαρουθᾶς *év.* 16-II H P Fa Ox
 Μαρτινιανός *m.* 23-X, *cf.* Παῖδες ζ'
 Μαρτινιανός *hos.* 13-II H P Fa Ox
 Μαρτινιανός *hos.* 18-V H P
 Μαρτῖνος *archev. Rome* 16-IX H P Fa Ox
 Μαρτῖνος *m.* 22-IX, 7-XII, *cf.* Πρίσκος
 Μαρτῖνος *év. des Francs* 10-XI Fa Ox; 12-XI H P
 Μάρτυρες *d'Afrique* 7-XII Ox, 8-XII Fa Ox
 Μάρτυρες *d'Alexandrie* 10-VII H P
 Μάρτυρες *d'Antioche* 1-VI P
 Μάρτυρες *des Calytenoi* 28-IX, *cf.* Ἀλφειός
 Μάρτυρες *de Cesarée en Palestine* 24-III H P
 Μάρτυρες *de Crète* 23-XII H P Fa Ox
 Μάρτυρες *de Cyzique* 29-IV H
- Μάρτυρες *de Gothie*: Ἀθανάσιος, Οὐήρικας, Ἀρτυήλας, Ἀβίππας, Κώνστας, Οὐῖας, Ἡγάθραξ, Ἰσκόης, Σίλας, Σιγήσας, Σουῖμπλας, Θέρθας, Φίλγας, Ἀννα, Ἄλας, Βάρκα, Μωϊκῶ, Μαμίκα, Οὐηκῶ, Ἀνιαμαῖς 26-III H, (*add* Σουρίλας, Κάλλας *avec d'autres variantes*) P
 Μάρτυρες *de Martyropolis* 16-II H P Fa Ox
 Μάρτυρες *de Mélitène* 7-XI H P, (Ἰέρων *et comp. mm.*) Fa Ox
 Μάρτυρες *de Nicomédie* 2-IX Ox, 3-IX Fa; 3-XII, 28-XII, 31-XII *cf.* Ἰνδης, Δόμνα; 7-II H P Fa Ox; 30-V, *cf.* Εὐσέβιος, Ῥωμανός; 27-VIII P, 28-VIII H
 Μάρτυρες *de Nicopolis en Arménie* 10-VII H P
 Μάρτυρες *de Palestine* 29-IX H P
 Μάρτυρες *de Perse* 5-IV H, 6-IV P, 9-IV H P, 14-IV H P
 Μάρτυρες *de Raithou* 27-XII H P, 13-I P
 Μάρτυρες *du monastère de Saint-Sabas* 16-V H P
 Μάρτυρες *de Samosate* 29-I, *cf.* Φιλόθεος
 Μάρτυρες 40 *de Sébastée* 9-III H P, 28-VIII H
 Μάρτυρες *du Sinaï* 14-I H P Fa Ox
 Μάρτυρες *de Syrie* 6-III, *cf.* Θεόδωρος, Κωνσταντῖνος, *etc.*
 Μάρτυρες *γυναῖκες, cf.* Γυναῖνές τινες, Ἀννα, Ελισάβετ
 Μάρτυρες *γυναῖκες ζ'* 20-III, *cf.* Ἀλεξάνδρα
 Μάρτυρες *γυναῖκες μ'* 1-IX H Fa Ox (*desunt folia* P)
 Μάρτυρες *διὰ τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ* 9-VIII P
 Μάρτυρες *ιεράρχαι ζ'* 6-III, *cf.* Βασίλειος, Εὐγένιος *etc.*
 Μάρτυρες *παρθένοι ζ'* = Παρθένοι ζ'
 Μάρτυρες *λη'* 31-III H P
 Μάρτυρες *μ'*, *cf.* Μάρτυρες *de Sébastée*

- Μάρτυρες μβ' 6-III, *cf.* Μάρτυρες de Syrie
 Μάρτυρες ρν' 19-IX, *cf.* Ἀπὸ λυεύς
 Μαρτύριος *m.* 25-X, *cf.* Μαρκιανός
 Μαρτύριος *m.* 9-XI, *cf.* Ὀνησιφόρος
 Μάρων *hos.* 14-II Fa Ox
 Μάρων *m.* 18-VII, *cf.* Μάρκελλος
 Μαρώνη 8-XI, *cf.* Ματρώνα
 Ματθαῖος *ap.* 16-XI H P Fa Ox, 30-VI H P
 Ματθαῖος *m.* 21-VII, *cf.* Ἰοῦστος
 Ματθαῖος *ap.* 30-VI H, 9-VIII H
 Ματθαῖος 21-VII = Ματθαῖος
 Ματρώνα *hos.* 8-XI H, (*add* Μαρώνη, Βερέκα) P, (*add* Βηρήνα) Fa, (*add* Κυρίνα) Ox
 Ματρώνα *m.* 20-III, *cf.* Ἀλεξάνδρα
 Ματρώνα *m.* 28-III H P
 Μαύρα *m.* 9-XI, *cf.* Ὀνησιφόρος
 Μαύρα *m.* 3-V, *cf.* Τιμόθεος
 Μαυρίκιος *et comp. mm.* 21-II Fa Ox
 Μαῦρος *m.* 30-I, *cf.* Ἰππόλυτος
 Μανσημᾶς *hos.* 13-II Fa, (Μανσημᾶς) Ox
 Μέδιμος *m.* 6-IX, *cf.* Οὐρβανός
 Μεθόδιος *archev. CP* 14-VI H P
 Μεθόδιος *év. Patares* 13-V P
 Μελένη *hos.* 28-XII Fa Ox
 Μελάσιππος *m.* 7-XI, *cf.* Ἀντώνιος
 Μελαχίων 28-X = Μελχίων
 Μελέτιος *archev. Antioche* 12-II P Fa Ox, 23-VIII H P
 Μελέτιος *m.* 30-V, *cf.* Εὐσέβιος
 Μελέτιος, Ἰωάννης, Στέφανος *et comp. mm.* 24-V H P
 Μελιτήνη *m.* 16-IX H P Fa
 Μελχίων 28-X P Fa Ox, (Μελαχίων) H
 Μέμων *archev. Ephèse* 16-XII H P Fa Ox
 Μέμων *m.* 24-VIII, *cf.* Σεῦρος
 Μεναῖος (= Ὑμεναῖος), Καπίτων *mm.* 24-VII H
 Μένανδρος *m.* 31-III H
 Μένανδρος *m.* 19-V, *cf.* Πατρίκιος
 Μένιγνος *m.* 23-XI, *cf.* Σισίνιος
 Μένιγνος *m.* 15-III, *cf.* Ῥωμανός
- Μεόρτιος *m.* 12-I P Ox, (Μεόρτος) H (Μέρτιος) Fa
 Μεόρτος = Μεόρτιος
 Μερκούριος *m.* 25-XI H P Fa Ox
 Μέρτιος = Μεόρτιος
 Μεσερεήρας *m.* 6-V, *cf.* Δημήτριος
 Μηναῖος *m.* 29-X, 1-VIII, *cf.* Μήνης
 Μηναῖος 30-VII = Βιναῖος
 Μηναῖος *m.* 11-XI H P Fa Ox, (*inv. reliques*) 17-II Fa Ox
 Μηναῖος *m.* 30-I, *cf.* Ἰππόλυτος
 Μηναῖος *m.* 13-VII, *cf.* Ἀνδρέας
 Μηναῖος 1-VIII = Μήνης
 Μηναῖος *archev. CP* 24-VIII P; 25-VIII, *cf.* Γεννάδιος
 Μηναῖος, Ἐρμολόγιος, Εὐεργάτος *mm.* 10-XII H P Fa Ox
 Μήνης, Μηναῖος *mm.* 29-X H P Fa Ox, 1-VIII H, (Μηναῖος) P
 Μηνοδώρα, Μητροδώρα, Νυμφοδώρα *mm.* 10-IX H P Fa Ox
 Μητροδώρα *m.* 10-IX, *cf.* Μηνοδώρα
 Μητροφάνης *archev. CP* 4-IV H P
 Μίλδας *m.* 4-V, *cf.* Ἀφροδίσιος
 Μίλδης, Ἐβόρης, Σεβόι *mm.* 13-XI H P Fa, (Σενοῖ) Ox
 Μισαήλ *DavNoël*, 17-XII, *cf.* Ἀνανίας
 Μισαήλ *archange* 6-IX H P Fa Ox, 8-XI H P Fa Ox, 10-XII H, 9-VI H P, 11-VI H, 19-VI H P, (*add* Γαβριήλ) 1X Pentec H P
 Μισαήλ *higoum. et comp. mm.* 1-X H Fa Ox
 Μισαήλ *syncelle conf.* 20-XII H P Fa Ox
 Μισαήλ *év. Synade* 23-V H P
 Μισαῖος *proph.* 14-VIII P (*deest fol. H*)
 Μνάσων *év. Chypre m.* 19-X H P
 Μόδεστος *év. Jérusalem* 19-X H P, 16-XII H P Fa Ox
 Μονάχιος *m.* 30-I, *cf.* Ἰππόλυτος
 Μυγδόσιος *m.* 30-IX, *cf.* Μαρθόσιος
 Μύρων 9-VIII H P
 Μύρων *m.* 16-VIII H
 Μύρων, Ἡρακλείδης *év. Tamassos mm.* 17-IX H P Fa

- Μύρων *m.* 4-XII, *cf.* Χριστόδουλος
 Μυρώπη *m.* 23-XI H P, 13-VII H P; 4-XII, *cf.* Χριστόδουλος
 Μωϊκῶ, *cf.* Μάρτυρες de Gothie
 Μωκιανός *m.* 3-VII, *cf.* Μάρκος
 Μώκιος *m.* 11-V H P
 Μωσῆς *législateur* 4-IX H Fa Ox, *add* Ἀαρών, Σαμουήλ 1DCar H P
 Μωσῆς *conf.* 2-XII H P Fa Ox
 Μωσῆς *l'Ethiopien* 28-VIII H
 Μωυσῆς *hos.* 23-II, *cf.* Ἰωάννης
 Μωυσῆς *hos.* 24-II *cf.* Ζεβινᾶς
- Ναζάριος, Γερβάσιος, Πρωτάσιος, Κέλσιος *mm.* 14-X H P Fa Ox
 Ναθαναήλ *ap.* 22-IV H P
 Ναούμ *proph.* 1-XII H P Fa Ox
 Ναρσῆς *m.* 9-XI, *cf.* Ὀνησιφόρος
 Ναρσῆς *m.* 9-XII, *cf.* Σωσίθεος
 Ναταλία *m.* 26-VIII, *cf.* Ἀδριανός
 Νατάλιος, Σαλωνᾶς *mm.* 28-V H P
 Νέαρχος *m.* 16-XI, *cf.* Εὐψύχιος
 Νεῖλος *m.* 19-IX, *cf.* Ἀπὸ λυεύς
 Νεῖλος 12-XI H P Fa Ox
 Νεκτάριος, Ἀρσάκιος, Ἀττικὸς, Σισίνιος *archev. CP* 11-X H P Ox, (Ἀκάκιος *pro* Ἀρσάκιος) Fa
 Νεκτάριος, Φλαβιανός *archev. CP* 27-IX Fa
 Νεονίλλα *m.* 28-X, *cf.* Τερέντιος
 Νεονίλλα 30-X = Θεονίλλα; 27-I, *cf.* Κλαύδιος
 Νεονίλλα *m.* 16-I, 17-I, *cf.* Σπεύσιππος
 Νεόφυτος *m.* 21-I H P Fa Ox
 Νεόφυτος *m.* 22-VIII, *cf.* Ἀνθούσα
 Νεόφυτος, Γάιος, Γαϊανός *mm.* 5-V H P
 Νεόφυτος, Γάιος, Γαϊανός, Δομέτιος *mm.* 4-X H, (*om* Δομέτιος) P, (*om* Γάιος) Fa
 Νεόφυτος, Γάιος, Γαϊανός, Ζήνων, Μάρκιος, Μακάριος *mm.* 11-VIII H, (*add* Μακαρία) P
 Νέσταβος *m.* 21-IX, *cf.* Εὐσέβιος
 Νέσταβος *m.* 24-IV, *cf.* Εὐσέβιος
 Νέσταβος *m.* 28-IV, *cf.* Βιτάλιος
 Νέστωρ *m.* 21-IX, *cf.* Εὐσέβιος
- Νέστωρ *m.* 25-X H P, 27-X Fa Ox, 28-X P
 Νέστωρ *m.* 27-II Ox, 28-II H P
 Νέστωρ *év. Trimithonte* 7-III, *cf.* Ἀρχάδιος
 Νέστωρ, Τριβίμιος *mm.* 1-III H P
 Νέων *m.* 28-IX, *cf.* Ἀλφειός
 Νέων *m.* 30-X, 27-I, *cf.* Κλαύδιος
 Νέων *m.* 24-IV, *cf.* Εὐσέβιος
 Νέων *m.* 28-IV, *cf.* Βιτάλιος
 Νήπια ἐν Βηθλεὲμ 29-XII H P Fa Ox
 Νηρεὺς, Καλλιόπιος, Ὀρέστης *mm.* 10-XI P, (Καλλιπίος) H, (Ἡραῖος, Καλλιόπη, *om* Ὀρέστης) Fa, (Νηρεὺς, Καλλιέπιος, *om* Ὀρέστης) Ox
 Νηρσᾶς, Ἰωσήφ *et comp. mm.* 21-XI H P Ox, (Ἡρσᾶς) Fa
 Νηφᾶς 27-II = Νυμφᾶς
 Νίκανδρος *m.* 15-III H P
 Νίκανδρος *m.* 5-VI, *cf.* Μαρκιανός
 Νίκανδρος, Ἐρμαῖος *mm.* 4-XI H P Fa Ox
 Νίκανδρος, Μαρκιανός *mm.* 8-VI H P, *cf.* Μαρκιανός 5-VI
 Νίκη *m.* 16-IV, *cf.* Λεωνίδης
 Νίκη *m.* 24-IV, *cf.* Εὐσέβιος
 Νικήτας *m.* 15-IX H P Fa Ox
 Νικήτας *hos.* 6-X Fa Ox
 Νικήτας *hos.* 3-IV H P
 Νικήτας *m.* 6-V, *cf.* Δημήτριος
 Νικήφορος *m.* 13-XI, 14-XI, *cf.* Ἀντωνίνος
 Νικήφορος *m.* 31-I, *cf.* Οὐικτωρίνος
 Νικήφορος *m.* 9-II H P Fa Ox
 Νικήφορος *higoum.* 4-V H
 Νικήφορος 12-V H
 Νικήφορος *archev. CP* 2-VI H P, (*transl. reliques*) 13-III H P
 Νικόλαος *m.* 22-IX, 7-XII *cf.* Πρίσκος
 Νικόλαος *év. Myre* 6-XII H P Fa Ox
 Νικόλαος *Studite* 4-II Fa Ox
 Νικόλαος I *archev. CP* 15-V H
 Νικοπολίτης *m.* 2-XI, *cf.* Ἀττικὸς
 Νικόστρατος *m.* 18-XII, *cf.* Σεβαστιανός

- Νίκων *m.* 28-IX, *cf.* Ἀλφειὺς
 Νίτας *m.* 28-X, *cf.* Τερέντιος
 Νουνεχία *m.* 16-IV, *cf.* Λεωνίδης
 Νυμφᾶς *ap.* 27-II, 28-II, *cf.* Εὐ-
 βουλος
 Νυμφοδόρα *m.* 10-X, *cf.* Μηνοδόρα
- Ξανθίππη, Πολυξένη *mm.* 23-IX H
 P Fa, (Καλλιζένη) Ox
 Ξένη 18-I, 24-I, *cf.* Εὐσέβεια
 Ξενοφών, Ἀρχάδιος, Ἰωάννης 26-I H
 P Fa Ox
 Ξύστος *m.* 10-VIII, *cf.* Λαυρέντιος
- Ὀλβιανὸς *év. et comp. mm.* 4-V H,
 (Ὀλβιανὸς *seul*) P
 Ὀλβιανὸς 29-V H P
 Ὀλυμπᾶς *ap.* 10-XI, *cf.* Ἐραστος
 Ὀλυμπιάς *hos.* 25-VII H P
 Ὀλυμπιοδόρα *m.* 13-IX P Fa
 Ὀλύμπιος *m.* 30-I, *cf.* Ἰππόλυτος
 Ὀνήσιμος 1-XII = Ὀνησιφόρος
 Ὀνήσιμος *hiérom.* 15-II H P Fa
 Ox
 Ὀνήσιμος *m.* 6-VII, *cf.* Ἀπολλώνιος
 Ὀνήσιμος *hos.* 14-VII H P
 Ὀνησιφόρος *ap.* 17-I P
 Ὀνησιφόρος, Πορφύριος, Χριστοφόρος,
 Μαύρα, Τιμόθεος, Ἀρτέμιον, Ναρσῆς
mm. 9-XI H P Ox, (*add* Μαρτύ-
 ριος) Fa
 Ὀνησιφόρος, Σολομὼν *archev. Ephèse*
 1-XII H P
 Ὀνούφριος *hos.* 11-VI P, 12-VI H
 Ὀρέντιος *et comp. mm.* 24-VI H P
 Ὀρέστης *m.* 10-XI, *cf.* Νηρεὺς
 Ὀρέστης *m.* 13-XII, *cf.* Εὐστράτιος
 Ὀρέστης *m.* 19-VII H P
 Ὅσιος *év. Cordoue conf.* 27-VIII
 H, 28-VIII P
 Ὁσίπατρος 10-XI = Σωσίπατρος
 Ὁσσος 19-IX = Σόσσος
 Οὐαλεντιανὸς 24-X = Οὐαλεντῖνα
 Οὐαλεντῖνα *m.* 24-X, *cf.* Μάρκος
 Οὐαλεντῖνα *m.* 10-II, *cf.* Ἐνναθα
 Οὐαλεντῖνα *m.* 16-VII, *cf.* Παῦλος
 Οὐαλεριανὸς *m.* 13-IX, *cf.* Ἡλεῖ
 Οὐαλεριανὸς 25-X = Οὐαλέριος
- Οὐαλεριανὸς 22-XI, 24-XI = Βαλε-
 ριανὸς
 Οὐαλεριανὸς *m.* 4-V, *cf.* Ἀφροδίσιος
 Οὐαλεριανός, Κάνδιδος, Ἀκύλας, Εὐγέ-
 νιος *mm.* 20-I H P Fa Ox
 Οὐαλέριος *m.* 11-XI, *cf.* Βίκτωρ
 Οὐαλέριος, Χρυσάφιος *mm.* 25-X H
 Fa, (Οὐάριος) P, (Οὐαλεριανός, Χρυ-
 σαφία) Ox
 Οὐάλης *m.* 16-II, *cf.* Πάμφιλος
 Οὐάριος 25-X = Οὐαλέριος
 Οὐάρος *et comp. mm.* 19-X Fa Ox,
 (Οὐάρος *seul*) P, 25-X H P
 Οὐγκῶ, *cf.* Μάρτυρες *de Gothie*
 Οὐήρικας, *cf.* Μάρτυρες *de Gothie*
 Οὐθαήλ 5-IX = Θουθαήλ
 Οὐτάς, *cf.* Μάρτυρες *de Gothie*
 Οὐίκτωρ *m.* 31-I, *cf.* Οὐικτωρίνος
 Οὐικτωρίνος, Οὐίκτωρ, Νικηφόρος,
 Κλαύδιος, Διόδωρος, Σαραπίων, Πα-
 πίας *mm.* 31-I H P, (Πατάπιος
pro Παπίας) Fa Ox
 Οὐρβανὸς *év. Macédoine* 29-XI H
 P Fa Ox
 Οὐρβανός, Θεόδωρος, Μέδιμος *et*
comp. mm. 6-IX Fa Ox
 Οὐρσικῖνος *hiérom.* 14-VIII H
- Παγκράτιος *év. Taormine* 9-II H P,
cf. Μάρκελλος; 9-VII P
 Παγχάριος *m.* 19-XI, *cf.* Δάσιος
 Παῖδες γ', *cf.* Ἀνανίας
 Παῖδες ζ'. Μαξιμιλιανός, Ἰάμβελιχος,
 Μαρτινιανός, Διονύσιος, Ἰωάννης,
 Κωνσταντῖνος, Ἀντωνῖνος *mm.*
 23-X H P Fa Ox, 2-VIII H P
 Παίων *m.* 1-VI, *cf.* Ἰουστίνος
 Παλλάδιος *hos.* 28-I Fa Ox
 Πάμβων *m.* 5-VI, *cf.* Μαρκιανός
 Πάμφιλος, Καπίτων *mm.* 13-VIII P
 (*deest fol.* H)
 Πάμφιλος, Οὐάλης, Παῦλος, Πορφύριος,
 Σέλευκος, Θεόδουλος, Ἰουλιανός, Ἡ-
 λίας, Ἰερεμίας, Σαμουήλ, Ἡσαΐας,
 Δανιήλ *mm.* 16-II H P Ox, (*om.*
 Παῦλος) Fa
 Πανσέμνη 10-VI, *cf.* Θεοφάνης
 Πανσόφιος *m.* 15-I Fa Ox, 16-I H P

- Παντελεήμων *m.* 27-VII H P
 Παντολέον *m.* 17-IX, *cf.* Χαραλάμπης
 Πάπας *m.* 14-IX H P Fa Ox
 Παπίας *m.* 31-I, *cf.* Οὐικτωρίνος
 Παπίας *m.* 7-VII, *cf.* Περεγρίνος
 Παπίας, Διόδωρος, Κλαυδιανός *mm.*
 4-II H P Fa Ox, *cf.* Οὐικτωρίνος
 Παπύλος *m.* 13-X, 28-VI, *cf.* Κάρπος
 Παπύλος, Κάρπος *et comp. mm.* 13-
 X H P, *cf.* Κάρπος, Παπύλος
 Παράνομος *m.* 29-XI H P, (*add et*
comp.) Fa Ox
 Παρηγόριος *m.* 29-I, *cf.* Φιλόθεος
 Παρηγόριος *m.* 18-II, *cf.* Λέων
 Παρθένιος *év. Lampsaque* 7-II H P
 Fa Ox
 Παρθένος ε' *et comp.* 6-VI H, (Μα-
 ρία, Μάρθα *et comp.*) P
 Παρθένος ζ', Θεόδοτος *mm.* 18-V
 H P
 Παρμενᾶς *diac.* 2-III H P
 Πασικράτης, Βαλεντίων *mm.* 24-IV
 H P
 Πατάπιος *hos.* 8-XII Fa Ox, 9-XII
 H P
 Πατάπιος 31-I = Παπίας
 Πατερμούθιος *m.* 19-IX, *cf.* Ἀπηλεὺς
 Πατερμούθιος, Κόπρης, Ἀλέξανδρος *mm.*
 17-XII H P, 9-VII H P
 Πατρίκιος *év. Prouse*, Ἀκάκιος, Μέ-
 νανδρος, Πολύαινος *mm.* 19-V H P
 Παῦλα *m.* 19-I, 3-VI, *cf.* Λουκιλλια-
 νός
 Παυλῖνος *m.* 15-V, *cf.* Ἡράκλειος
 Παῦλος III *archev. CP* 2-IX, *cf.* Ἰω-
 ἀννης IV
 Παῦλος *m.* 25-IX, *cf.* Σαβινιανός
 Παῦλος *m.* 3-X, *cf.* Διονύσιος
 Παῦλος *le Simple* 5-X Fa Ox
 Παῦλος *m.* 20-X, *cf.* Ἀνδρέας
 Παῦλος *ap.* 29-X H, 19-XI H, 29-
 VI H P, 30-VI H P, 28-VIII H,
 1VRés H, (*guérison des yeux*)
 1-IX Fa Ox, *cf.* Πέτρος *ap.*
 Παῦλος *de Thèbes* 29-X H P, 15-I
 H P Fa Ox
 Παῦλος I *archev. CP* 6-XI H P
 Fa Ox
- Παῦλος *de Corinthe, hos.* 7-XI Fa
 Ox
 Παῦλος *m.* 19-I, 3-VI, *cf.* Λουκιλ-
 λιανός
 Παῦλος *m.* 10-II, *cf.* Ἐνναθα
 Παῦλος *m.* 16-II, *cf.* Πάμφιλος
 Παῦλος *év. Prouse, conf.* 9-III H P
 Παῦλος *m.* 10-III, *cf.* Κοδρᾶτος
 Παῦλος *m.* 15-V, *cf.* Πέτρος
 Παῦλος *m.* 27-V, *cf.* Ἀλύπιος
 Παῦλος *m.* 28-V, *cf.* Κρίσκης
 Παῦλος *le Médecin* 28-VI P
 Παῦλος III *archev. CP* 20-VIII,
cf. Παῦλος 2-IX
 Παῦλος IV *archev. CP* 31-VIII, *cf.*
 Ἀλέξανδρος
 Παῦλος, Ἰουλιανή, Στρατόνικος *mm.*
 17-VIII H P
 Παῦλος, Οὐαλεντῖνα, Θεῆ *mm.* 16-
 VII H P
 Παῦλος, Παυσήριος, Θεοδοτίων *mm.*
 24-I H P Fa Ox
 Παυσήριος *m.* 24-I, *cf.* Παῦλος
 Παυσίλυπος *m.* 8-IV H P
 Παυσολύπιος *m.* 15-IV, *cf.* Θεόδωρος
 Παφνούτιος *m.* 25-IX H P Fa, (*et*
comp.) Ox
 Παφνούτιος 14-I P; 26-I, *cf.* Δομέ-
 τιος
 Παφνούτιος *hos.* 20-IV H P
 Παφνούτιος *hos.* Εὐφροσύνη 15-II
 H P
 Παχώμιος Θεόδωρος *hoss.* 14-V H P
 Παχώμιος Ἰλαρίων, Μάμας *hoss.* 6-
 V H P
 Πελαγία 6-IX = Ἀνδροπελαγία
 Πελαγία *m. Antioche* 8-X H P Fa
 Ox
 Πελαγία *m. Tarse* 8-X H P
 Πελαγία *m.* 23-III, *cf.* Δομέτιος
 Πελαγία *m.* 5-V, *cf.* Βάρβαρος
 Πελαγία *la courtisane* 9-VI H P,
 29-VII H P
 Περγίτης *m.* 30-I P, 8-II Fa
 Περεγρίνος *m.* 7-VII, *cf.* Ἰσαυρος
 Περεγρίνος, Λουκιανός, Πομπήιος, Ἡσύ-
 χιος, Παπίας, Σατορνῖλος, Γερμανός
mm. 7-VII H P

- Περπετούα *m.* 14-III, *cf.* Σατορνίνος
Περπετούα, Σάτυρος, Έρεκάτος, Σατορνίνος, Σεκοῦνδος, Φηλικιτάτης *mm.* 2-II H P Fa Ox, *cf.* Σατορνίνος 14-III
Πέρσα *m.* 24-IX H P, 23-IX (Περσία) Fa
Περσία = Πέρσα
Πέτρος *ap.* 5-IX H, 29-X H P, 19-XI H, (*chaîne*) 16-I H P Fa Ox, 29-VI H P, 30-VI H P, 28-VIII H, 1VRés H; *cf.* Παῦλος *ap.*
Πέτρος *archev. Nicée* 11-IX H P Fa
Πέτρος *d'Atroas, hos.* 13-IX Ox, 15-IX Fa
Πέτρος *m.* 23-IX, *cf.* Άνδρέας
Πέτρος *m.* 3-X, *cf.* Διονύσιος
Πέτρος *de Capitolias hiérom.* 4-X H P Fa Ox
Πέτρος *hos.* 9-X P Fa Ox
Πέτρος Άβσελᾶμος 15-X Ox, (*desunt folia* Fa); 11-I H P Ox
Πέτρος *m.* 20-X, *cf.* Άνδρέας
Πέτρος *m.* 22-I, *cf.* Μανουήλ
Πέτρος *archev. Alexandrie* 25-XI, *cf.* Κλήμης
Πέτρος *m.* 28-XI, *cf.* Στέφανος
Πέτρος *le Publicain, hos.* 20-I Fa Ox
Πέτρος *le Galate, hos.* 1-II Fa Ox
Πέτρος, Άκεψιμᾶς *mm.* 11-XII H P, (Πέτρος *seul*) Fa Ox
Πέτρος, Διονύσιος, Χριστίνα, Άνδρέας, Παῦλος *mm.* 15-V H P
Πετρωνία *m.* 29-IX, *cf.* Άναστασία
Πετρώνιος, Χαριτίνη, Εὐτυχίδης *mm.* 4-IX H, (*om* Εὐτυχίδης) P
Πηγάσιος *m.* 2-XI, *cf.* Ακίνδυνος
Πηλεὺς *m.* 19-IX = Άπηλεὺς
Πινᾶς *m.* 20-I, *cf.* Ἰνᾶς
Πιόνιος *m.* 11-III H P
Πίστις, Ἐλπὶς, Ἀγάπη, Σοφία *mm.* 17-IX Fa Ox, 4-VII H, 1-VIII H P
Πιστὸς *m.* 21-VIII, *cf.* Βάσσα
Πλακίλλα *impr.* 14-IX Fa
Πλάτων *m.* 18-XI H P Fa Ox
Πλήσιος *m.* 15-III, *cf.* Ἀγάπιος
Πλουτόδωρος *m.* 28-I P
Πλωτῖνος, Σατορνίνος *mm.* 12-II H P Fa
Ποιμὴν *hos.* 27-VIII H
Πολύαινος *m.* 19-V, *cf.* Πατρίκιος
Πολύαινος *m.* 18-VIII, *cf.* Ἑρμῆς
Πολύβιος 13-V P
Πολύευκτος *m.* 19-XII, *cf.* Τιμόθεος
Πολύευκτος *m.* 21-XII, *cf.* Εὐβίτωτος
Πολύευκτος *m.* 9-I H P Fa Ox
Πολύευκτος, Θεόδωρος, Κήρυκος, Ἐλεάζαρος *et comp. mm.* 1-VIII H, (Κύριλλος *pro* Κήρυκος) P
Πολύκαρπος *m.* 8-II, *cf.* Φιλάδεφρος
Πολύκαρπος *év. Smyrne m.* 23-II H P Fa Ox, 2DCar H P
Πολύκαρπος *m.* 7-VII, *cf.* Εὐστάθιος
Πολυκράτης 8-II = Πολύκαρπος
Πολυξένη *m.* 23-IX, *cf.* Ξανθίππη
Πολυχρόνιος *m.* 7-X Fa, (*add et comp.*) Ox
Πολυχρόνιος 24-II, *cf.* Ζεβινᾶς; 25-II Fa
Πολυχρόνιος, Βαρδάνιος, Ἑρμογένης *mm.* 27-I P
Πομπήϊος *m.* 28-X, 5-IV, 10-IV, *cf.* Τερέντιος
Πομπήϊος *m.* 7-VII, *cf.* Περεγρῖνος
Πομπιανός, Γαλακτίων, Σατορνίνος, Ἰουλιανή *mm.* 22-VI H P
Πόπλιων *m.* 27-IV H P
Πορφύριος *m.* 15-IX Fa Ox
Πορφύριος *m.* 4-XI H P Fa Ox
Πορφύριος *m.* 9-XI, *cf.* Ὀνησιφόρος
Πορφύριος *m.* 10-II, *cf.* Χαλαλάμπιος
Πορφύριος *m.* 16-II, *cf.* Πάμφιλος
Πορφύριος *év. Gaza* 26-II H P Fa Ox; 2-III H P
Πουλχερία *impr.* 10-IX Ox, (Πουλχερία) Fa; 17-II, *cf.* Φλαβιανός
Πουλχερία, Εἰρήνη *impr.* 7-VIII H, (Εἰρήνη *seule*) P
Πουπλία *diac.* 9-X H P Fa Ox
Πούπλιος *hos.* 25-I Fa Ox
Πούπλιος *m.* 13-III, *cf.* Ἀφρικανός
Πούπλιος *m.* 18-VI, *cf.* Λεόντιος
Πρισκίλλα *m.* 13-II, *cf.* Ἀκύλας
Πρίσκο, Μαρτίνος, Νικόλαος *mm.*

- 22-IX H, (*om* Μαρτίνος) P; 7-XII H P
Πρόβος *m.* 12-VII, *cf.* Άνδρέας
Πρόβος, Τάραχος, Άνδρόνικος *mm.* 12-X H P Fa Ox
Πρόκλος *diac. m.* 19-IX, *cf.* Ἰανουάριος
Πρόκλος *archev. CP* 24-X; 20-XI, *cf.* Μαξιμιανός
Πρόκλος, Ἰλάριος *mm.* 12-VII H P
Προκόπιος *m.* 22-XI Fa Ox, 23-XI H P
Προκόπιος *conf.* 27-II H Fa Ox, 26-II P
Προκόπιος *m.* 8-VII H P
Προκόπιος, Χριστοφόρος *mm.* 24-XI H
Πρόμος, Ἄρης, Ἡλίας *mm.* 19-XII H P Fa Ox
Πρόμος, Ἰλαρίων *et comp. mm.* 16-XII H P
Προσδόκη 4-X, *cf.* Βερνίκη
Προτέριος *archev. Alexandrie m.* 22-II Fa Ox
Πρωτάσιος *m.* 14-X, *cf.* Ναζάριος
Πύρρος *év.*, Γεράσιμος, Ἑρασμος 2-VI H P
Ῥαχθισόη, Ἰσάκιος, Συμεὼν *mm.* 15-V H, (Βαχθισόη) P
Ῥευκάτος *m.* 2-II, *cf.* Περπετούα
Ῥευκάτος *m.* 14-III, *cf.* Σατορνίνος
Ῥηγῖνος *hiérom.* 25-II H P Fa Ox
Ῥῆζος *m.* 6-VII, *cf.* Λουκία
Ῥιμμάς *m.* 20-I, *cf.* Ἰνᾶς
Ῥιψιμία *m.* 30-IX, *cf.* Γρηγόριος
Ῥιψιμία, Ἀριάδνη *mm.* 27-IX Fa
Ῥοδισμός, *cf.* Θεόδωρος *m.*, Τιμόθεος *patr.*
Ῥοδίων *ap.* 10-XI, *cf.* Ἑραστος
Ῥοδοπιανός *m.* 29-IV, *cf.* Διόδωρος
Ῥουστικός *m.* 30-I, *cf.* Ἰππόλυτος
Ῥουφῖνος *diac.* 7-IV H P
Ῥοῦφος *ap.* 26-VI H P
Ῥωμανός *m.* 25-IX P Fa
Ῥωμανός *mélode* 1-X H P Fa Ox
Ῥωμανός *m.* 28-X P
Ῥωμανός *et un enfant mm.* 18-XI H Fa, (*des enfants*) P, (Ῥωμανός *seul*) Ox
Ῥωμανός *m. Palestine* 18-XI Fa Ox
Ῥωμανός *m.* 29-I, *cf.* Φιλόθεος
Ῥωμανός *hos.* 9-II Fa Ox
Ῥωμανός *m.* 30-V, *cf.* Εὐσέβιος
Ῥωμανός, Μένιγνος *mm.* 16-III H
Ῥωμύλος, *m.* 6-IX, *cf.* Εὐδόξιος
Ῥωμύλος *m.* 15-III, *cf.* Ἀγάπιος
Σάβας *soldat m.* 29-X H P Fa Ox, 25-IV H P
Σάβας 29-X P Fa Ox
Σάβας *m.* 1-XI, *cf.* Καισάρειος
Σάβας *hos.* 5-XII H P Fa Ox
Σάβας *le Goth, m.* 15-IV H P
Σάβας *m.* 8-VII, *cf.* Ἀβδᾶς
Σαββάτιος *m.* 19-IX, 29-X, *cf.* Τρόφιμος
Σαβέλ *m.* 17-VI, *cf.* Μανουήλ
Σαβιριανός *m.* 1-XI, *cf.* Καισάρειος
Σαβιριανός *m.* 13-III H P
Σαβιριανός, Παῦλος, Τάττα *mm.* 25-IX H P Fa
Σαβῖνος *év.* 15-X H P (*desunt folia* Fa)
Σαβῖνος 1-XI = Σαβιριανός
Σαβῖνος *m.* 30-I, *cf.* Ἰππόλυτος
Σαβῖνος *m.* 13-III H P
Σαβῖνος *m.* 26-III, *cf.* Μανουήλ
Σαβῖνος *év.*, Ἰεραῖς *mm.* 5-X H P Fa
Σαδὼθ *év. Perse et comp. mm.* 19-X H P Fa Ox, *cf.* Σαδὼχ
Σαδὼχ *év. et comp. mm.* 20-II H P, (Σαδὼκ) Fa Ox, *cf.* Σαδὼθ
Σαλαμάνης *hos.* 17-II Fa Ox
Σαλωνᾶς *m.* 28-V, *cf.* Νατάλιος
Σαμουήλ *m.* 16-II, *cf.* Πάμφιλος
Σαμουήλ *proph.* 20-VIII H P; 1D Car, *cf.* Μωσῆς
Σαμφὼν *prêtre et hôtelier* 27-VI H P
Σαμωνᾶς *m.* 15-XI, *cf.* Γουρίας
Σάρα *m.* 2-I, *cf.* Συγκλητικὴ
Σαραπάμβων *m.* 6-IX, *cf.* Φαῦστος
Σαραπίων *m.* 31-I, *cf.* Οὐικτωρίνος
Σαραπίων 7-II = Ἀπρίων

- Σαραπίων *m.* 18-VIII, *cf.* Ἑρμῆς
 Σάρβηλος *m.* 28-X, *cf.* Τερέντιος
 Σάρβηλος, Βεβαία *mm.* 29-I H, (Βα-
 βαία) P, *cf.* Θουδαῖλ
 Σατορνίλος *m.* 2-II, *cf.* Περπετούα
 Σατορνίλος *m.* 7-VII, *cf.* Περεγρίνος
 Σατορνίλος *m.* 12-II, *cf.* Πλωτίνος
 Σατορνίλος *m.* 22-VI, *cf.* Πομπιανός
 Σατορνίλος, Ῥευκάτος, Περπετούα, Φη-
 λικιτάτη *mm.* 14-III H, (*om* Ῥευ-
 κάτος, Φιλήτη *pro* Φηλικιτάτη) P
 Σάτυρος *m.* 2-II, *cf.* Περπετούα
 Σεβαστιανή *m.* 16-IX H P Fa Ox
 Σεβαστιανή *m.* 7-VI H P
 Σεβαστιανός, Τραγκυλίνος, Νικόστρα-
 τος, Κλαύδιος, Κάστωρ, Τιβούρτιος,
 Κάστολος, Μαρκελλίνος, Μάρκος,
 Ζωή *mm.* 18-XII Fa Ox
 Σεβόι *m.* 13-XI, *cf.* Μίλης
 Σεισμού μνήμη 7-X H P Fa, 26-X
 H P Fa Ox, 14-XII H P Fa Ox,
 9-I H P Fa Ox, 26-I H P Fa Ox,
 17-III H P, 16-VIII H P, 1LPen-
 tec H P
 Σεκοῦνδος *m.* 2-II, *cf.* Περπετούα
 Σέλευκος *m.* 3-XII, *cf.* Ἰνδῆς
 Σέλευκος *m.* 16-II, *cf.* Πάμφιλος
 Σεληνιάς *m.* 5-VI, *cf.* Μαρκιανός
 Σεραπίων *m.* 13-VII H P
 Σέργιος, Βάκχος *mm.* 7-X H P Fa
 Ox, 27-V H
 Σέργιος, Στέφανος *hoss.* 13-VIII P
 (*deest fol. H*)
 Σευηριανός *m.* 9-IX H P Fa Ox
 Σευηριανός *m.* 18-IV, *cf.* Βίκτωρ
 Σευηριανός *m.* 22-VIII, *cf.* Ἀγα-
 θόνικος
 Σευῆρος *m.* 7-IX, *cf.* Εὐψύχιος
 Σευῆρος *m.* 4-XI, 5-XI, *cf.* Δάσιος
 Σευῆρος, Μέμνων *et comp. mm.* 24-
 VIII H P
 Σιγῆσας *cf.* Μάρτυρες *de Gothie*
 Σίλας *ap.* 26-XI H P, 29-XI Fa Ox
 Σίλας, *cf.* Μάρτυρες *de Gothie*
 Σιλβανός *év. m.* 14-X Fa Ox, 4-V
 H P
 Σιλβανός *m.* 6-II H
 Σιλβανός *m.* 10-VII, *cf.* Βιάνωρ
- Σίλβεστρος *pape* 2-I H P Fa Ox
 Σίλβεστρος *m.* 1-III, *cf.* Μάρκελλος
 Σιλουανός = Σιλβανός
 Σίμων *le Cananéen, ap.* 28-IV H P,
cf. Ἰούδας
 Σίμων *Zélate, ap.* 10-V H P, 30-VI
 H P
 Σισίνιος *archev. CP* 11-X, *cf.* Νεκ-
 τάριος
 Σισίνιος *m.* 26-VIII, *cf.* Ἀδριανός
 Σισίνιος, Μένιγνος *mm.* 23-XI H P,
 (Μένιγνος *seul*) Fa Ox
 Σμάραγδος = Εὐφροσύνη
 Σολομών *archev. Ephèse* 1-XII, *cf.*
 Ὀνησιφόρος
 Σολομωνή = Σολομωνίς
 Σολομωνίς *m.* 1-VIII, *cf.* Μακκα-
 βαῖοι
 Σολόχων *et comp. mm.* 17-V H P
 Σόσσοι *diac. m.* 19-IX, *cf.* Ἰανουά-
 ριος
 Σουίμπλας, *cf.* Μάρτυρες *de Gothie*
 Σουρίλας, *cf.* Μάρτυρες *de Gothie*
 Σοφία *m.* 17-IX, 4-VII, 1-VIII, *cf.*
 Πίστις
 Σοφία *médécine m.* 22-V H P
 Σοφία, Εἰρήνη 19-IX H P
 Σοφονίας *proph.* 3-XII H P Fa Ox
 Σπεράτος, Βερονίκη *mm.* 17-VII H
 P
 Σπεύσιππος, Ἐλάσιππος, Βελέσιππος,
 Νεονίλλα *mm.* 16-I P Fa Ox; 17-I
 H (*om* Βελέσιππος, *add. et compa-*
gnons) P
 Σπιδίδων *év. Trimithonte* 12-XII H
 P Fa Ox
 Σταυράκιος 2-XI = Στυράκιος
 Σταυρός τοῦ Κυρίου (*exaltation*) 14-
 IX H P Fa Ox, (*invention*) 6-III
 H P, (*translation*) 1-V P, (*appa-*
rition dans le ciel) 7-V H P, (*ado-*
ration) 10-IX H P Fa Ox; 11, 12,
 13-IX H Fa Ox, 4MCar à 4VCar
 H P; *cf.* βάπτισις
 Στεφανίς *m.* 11-XI, *cf.* Βίκτωρ
 Στέφανος *de Triglie* 3-IX H P Fa
 Ox
 Στέφανος *pape* 7-IX Fa Ox

- Στέφανος *Sabaïte* 11-X = Θεοφάνης;
 28-X H P
 Στέφανος *m.* 20-X, *cf.* Ἀνδρέας
 Στέφανος *protom.* 29-X H P Fa Ox,
 19-XI H, 11-XII H, 27-XII H P
 Fa Ox, 8-I H, (*inv. reliques*) 15-
 IX H P Fa, (*transl. reliques*) 2-
 VIII H P
 Στέφανος *m.* 22-XI, *cf.* Μάρκος
 Στέφανος *le Jeune, m.* 9-XII Fa Ox
 Στέφανος *hos.* 28-XII H P
 Στέφανος *du Khénolaccos hos.* 14-I
 H P Fa Ox
 Στέφανος *hos.* 26-II H Fa Ox
 Στέφανος *le Xylinite, hos.* 26-III H P
 Στέφανος *m.* 24-V, *cf.* Μελέτιος
 Στέφανος I *archev. CP* 27-V H
 Στέφανος 7-VI, *cf.* Ἀνθιμος
 Στέφανος II *archev. CP* 18-VII H
 Στέφανος *pape et comp. mm.* 2-VIII
 H P
 Στέφανος *hos.* 13-VII, *cf.* Σέργιος
 Στέφανος, Πέτρος, Ἀνδρέας *hosiommm.*
 28-XI H P, (Στέφανος *seul*) Fa Ox
 Στρατόνικος *m.* 30-IX, *cf.* Μαρθόνιος
 Στρατόνικος *m.* 13-I, 1-VI, *cf.* Ἐρ-
 μύλος
 Στρατόνικος *m.* 17-VIII, *cf.* Παῦλος
 Στράτων, Φίλιππος, Εὐτυχιανός *mm.*
 17-VIII H P
 Στυλιανός *hos.* 27-XI Fa Ox
 Στυράκιος *m.* 2-XI, *cf.* Ἀττικὸς
 Στυράκιος *m.* 30-I, *cf.* Ἰππόλυτος
 Συγκλητική *m.* 4-I H P Fa Ox, 2-I
 (*add* Σάρα) P
 Συμεών *stylite* 1-IX H Fa Ox (*de-*
sunt folia P), 26-VII H P
 Συμεών *parent du Seigneur* 14-IX
 Ox, Dap 14-IX H P Fa, 18-IX
 H Fa Ox
 Συμεών *le Juste* 23-X H P, 3-II H
 P Fa Ox
 Συμεών (= Συμεώνης) *l'Ancien, hos.*
 26-I Fa Ox
 Συμεών *m.* 15-V, *cf.* Παχθισόη
 Συμεών *du Mont Admirable, hos.*
 23-V H P
 Συμεών *archev. Perse, Αβδελάς, Γου-*
σθαζάτ, Φουσίχ et comp. mm. 14-
 IV H, (*om* Γουσθαζάτ, *add* Ἀνα-
 νίας) P
 Συμεών *salos, Ἰωάννης* 21-VII H P
 Συμεώνης 26-I, *cf.* Συμεών
 Συνετός *m.* 12-XII Fa Ox, 22-II HP
 Σύνοδος α' 29-V H P; DapPentec
 P, (σύνοδοι α'-ς') H
 Σύνοδος β' 3-VIII P
 Σύνοδος γ' 9-IX H Fa Ox
 Σύνοδος δ' 11-VII H P, 16-VII H P
 Σύνοδος ε' 25-VII H P
 Σύνοδος ζ' 14-IX Ox, 15-IX H P
 Fa
 Σύνοδος ζ' 11-X H P Fa Ox
 Σύνοδος *contre Severe* Dap 16-VII
 H P
 Σφαγή καὶ πτώσις ἐν Βουλγαρία 26-
 VII H P
 Σχίνων *m.* 24-XII, *cf.* Ἀχαΐκος
 Σώζων *m.* 7-IX H Fa Ox (*deest fol.*
P)
 Σώζων *m.* 7-VIII H
 Σωκράτης *m.* 23-X, *cf.* Θεοδότῃ
 Σωσάννα *m.* 15-XII H P Fa Ox
 Σωσίθεος, Ναρσής, Ἰσαάκ *mm.* 9-XII
 H P
 Σωσίπατρος *ap.* 10-XI, *cf.* Ἑραστός
 Σωτήριχος *m.* 24-X, *cf.* Μάρκος
 Σωφρόνιος *év. Constantia* 8-XII H
 P
 Σωφρόνιος *év.* 19-II H P
 Σωφρόνιος *m.* 1-III, *cf.* Μάρκελλος
 Σωφρόνιος *archev. Jérusalem* 10-III
 H P
 Ταβηθά 25-X H P Fa Ox
 Ταϊσία 8-X H P Fa Ox
 Τάρασιος *archev. CP* 25-II H P Fa
 Ox
 Τάραχος *m.* 12-X, *cf.* Πρόβος
 Τατιανή *m.* 8-I H P, 12-I H P Fa
 Ox
 Τατιανός *m.* 12-IX, 13-IX, *cf.* Μα-
 κεδόνιος
 Τατιανός (Τατίων) *m.* 24-VIII H P
 Τατίων 24-VIII = Τατιανός
 Τάττα *m.* 25-IX, *cf.* Σαβινιανός

- Ταυρίων *m.* 7-XI, *cf.* Αὔκτος
 Τελέσφορος *év. Rome* 22-II H P Fa
 Τερέντιος *m.* 17-X, *cf.* Λεόντιος
 Τερέντιος 10-XI = Τέρτιος
 Τερέντιος *m.* 13-III, *cf.* Ἀφρικανός
 Τερέντιος, Βικέντιος, Αἰμιλιανός, Βε-
 βαία *mm.* 11-XII H, (*om* Τερέν-
 τιος, Βεβαία) P, (Αὐξέντιος *pro* Βι-
 κέντιος, *om* Βεβαία) Fa Ox
 Τερέντιος, Νεονίλλα, Νίτας, Σάρβηλος,
 Θεόδουλος, Ἰέραξ, Βήλης, Φώτας,
 Εὐνίκη *mm.* 28-X H Fa Ox
 Τερέντιος, Πομπήιος, Μάξιμος, Ζήνων
mm. 5-IV H P, (*add* Ἀφρικανός,
 Ἀλέξανδρος, Θεόδωρος) 10-IV H P,
 (*add* Ἀφρικανός, *om* Ζήνων) 28-X
 Fa Ox; *cf.* Ἀφρικανός
 Τέρτιος *ap.* 10-XI, *cf.* Ἐραστος
 Τιβούρτιος *m.* 22-XI, 24-XI, *cf.* Κι-
 κιλία
 Τιβούρτιος *m.* 18-XII, *cf.* Σεβαστιανός
 Τιμόθεος *m.* 9-XI, *cf.* Ὀνησιφόρος
 Τιμόθεος *ap.* 22-I H P Fa Ox
 Τιμόθεος *m.* 19-II H P
 Τιμόθεος *des Symboles, hos.* 21-II H
 P Fa Ox
 Τιμόθεος *patr.* (ῥοδισμός) 9-V H
 Τιμόθεος *év. Prouse* 10-VI H P
 Τιμόθεος, Ἀγάπιος, Θέκλα *mm.* 19-
 VIII H, (Τιμόθεος *et comp.* *mm.*)
 P
 Τιμόθεος, Μαύρα *mm.* 3-V H P
 Τιμόθεος, Πολύευκτος *m.* 19-XII H
 Fa Ox, (*om* Πολύευκτος) P
 Τιμόλαος *m.* 15-III, *cf.* Ἀγάπιος
 Τίτος *ap.* 25-VIII H P
 Τραγκυλῖνος *m.* 18-XII, *cf.* Σεβα-
 στιανός
 Τριβίμιος *m.* 1-III, *cf.* Νέστωρ
 Τριφύλλιος *év.* 12-VI, *cf.* Ζήνων
 Τρόφιμος *m.* 29-IX, *cf.* Τρύφων
 Τρόφιμος, Δορυμέδων, Σαββάτιος *mm.*
 19-IX H P Fa Ox, 29-X (*om* Σαβ-
 βάτιος) H P Fa Ox
 Τρόφιμος, Θεόφιλος *hiéromm. et comp.*
 21-VII H P
 Τρύφαινα *m.* 31-I H P Fa Ox
 Τρύφαινα *m.* 9-V H
 Τρύφων *m.* 1-II H P Fa Ox
 Τρύφων *archev. CP* 18-IV H
 Τρύφων, Τρόφιμος, Δορυμέδων *mm.*
 29-IX H P Fa
 Τρωάδιος *et comp. mm.* 2-III H P
 Τύχων *év. Amathonte* 16-VI H P
 Τωβίας *m.* 2-XI, *cf.* Ἀττικὸς
 Ὑάκινθος *m.* 4-VII H P
 Ὑάκινθος *m.* 18-VII H P
 Ὑμεναῖος = Μεναῖος
 Ὑπάτιος *év. Gangres m.* 14-XI H P
 Fa Ox
 Ὑπάτιος *m.* 14-XII, *cf.* Φιλήμων
 Ὑπάτιος *m.* 19-I, 3-VI, *cf.* Λουκιλ-
 λιανός
 Ὑπάτιος *év.* 1-VI H P
 Ὑπάτιος *hos.* 17-VI H
 Ὑπάτιος *m.* 18-VI, *cf.* Λεόντιος
 Ὑπάτιος, Ἀνδρέας *mm.* 20-IX Fa
 Ox
 Ὑπατος *m.* 14-XII, *cf.* Φιλήμων;
 18-VI (= Ὑπάτιος), *cf.* Λεόντιος
 Ὑπερέχιος *m.* 29-I, *cf.* Φιλόθεος
 Ὑπερέχιος *m.* 5-VI, *cf.* Μαρκιανός
 Φαντῖνος 14-XI Fa Ox
 Φαῦστα, Εὐδίσσιος, Μαξιμῖνος *mm.*
 6-II H, (*om* Μαξιμῖνος) P, (Μάξι-
 μος) Fa Ox
 Φαῦστος *m.* 19-IX, *cf.* Ἰανουάριος
 Φαῦστος *m.* 3-X, *cf.* Διονύσιος
 Φαῦστος *m.* 13-VII, *cf.* Ἀνδρέας
 Φαῦστος, Βασίλειος *mm.* 6-II H P
 Fa
 Φαῦστος, Βίβος, Διονύσιος, Κυριακός,
 Ἀνδρόνικος, Θεόκτιστος, Μακάριος,
 Ἀνδρέας, Σαραπάμβων, Κυριακός,
 Ἀνδροπελαγία, Θεοκλῆς, Καλοδότῃ
mm. 6-IX H, (Βιβουδιανός *pro*
 Βίβος, Πελαγία *pro* Ἀνδροπελαγία,
 Θέκλα *pro* Θεοκλῆς) P, (Φαῦστος,
 Ἀβιβος, Διονύσιος *et comp. mm.*) Fa,
 (*om* Ἀνδρέας, Θέκλα *pro* Θεοκλῆς)
 Ox
 Φεβρωνία *m.* 25-VI H P
 Φερφοῦθα *et comp. mm.* 5-IV H P

- Φηλικιτάτη *m.* 2-II, *cf.* Περπετούα
 Φηλικιτάτη *m.* 14-III, *cf.* Σατορνίνος
 Φήλιξ *m.* 30-I, *cf.* Ἰππόλυτος
 Φήλιξ *m.* 7-VII, *cf.* Ἰσαυρος
 Φιλάγριος *év. Chypre* 9-II, *cf.* Μάρ-
 κελλος
 Φιλάδελφος, Πολύκαρπος *mm.* 8-II H
 Fa, (Πολυκράτης) P
 Φιλάδελφος *m.* 10-V, *cf.* Ἀλφειδός
 Φιλανθρωπίας τοῦ Θεοῦ ἀνάμνησις (*siège*
de CP par les Arabes) 16-VIII HP
 Φιλάρετος *hos.* 1-XII Fa Ox
 Φίλγας *cf.* Μάρτυρες *de Gothie*
 Φιλέορτος *m.* 19-V H
 Φιλήμων *m.* 23-XI, 19-II, 20-II,
 6-VII, *cf.* Ἀρχιππος
 Φιλήμων *m.* 24-I, *cf.* Ἐρμογένης
 Φιλήμων *év. Gazza m.* 14-II H, (Φί-
 λιππος) P
 Φιλήμων, Ἀπολλώνιος, Ὑπατος *et comp.*
mm. 14-XII H P Fa Ox
 Φιλήμων, Δομνῖνος *mm.* 21-III H P
 Φιλήτῃ 14-III = Φηλικιτάτη
 Φίλιππος *m.* 2-IX, *cf.* Ἀειθαλῆς
 Φίλιππος *diac.* 11-X Fa Ox, 1-V P
 Φίλιππος *ap.* 14-XI H P Fa Ox, 30-
 VI H P
 Φίλιππος 14-II = Φιλήμων
 Φίλιππος *m.* 17-VIII, *cf.* Στράτων
 Φιλογόνιος *év. Antioche* 20-XII Ox;
 21-XII Fa
 Φιλόθεος *m.* 15-IX Fa Ox
 Φιλόθεος, Ὑπερέχιος, Ἀβιβος, Ἰουλιανός,
 Ῥωμανός, Ἰάκωβος, Παρηγόριος
mm. 29-I Fa Ox
 Φιλούμενος *m.* 24-XI, *cf.* Εὐγένιος
 Φιλούμενος *m.* 29-XI H P Ox
 Φιλωνίδης *év. m.* 29-VIII P (*deest*
fol. H)
 Φιλωνίλλα *m.* 11-X, *cf.* Ζηναῖς
 Φιρμιλιανός *archev. Césarée* 28-X H
 P Fa Ox
 Φλαβιανός *archev. CP* 27-XI, *cf.*
 Νεκτάριος
 Φλαβιανός *archev. CP, Λέων archev.*
Rome 12-XI H, (Λεόντιος) P; (*add*
 Μαρκιανός *emp.*, Πουλχερία) 17-II
 H, D Tyroph H P
 Φλωρέντιος *m.* 13-X H P
 Φλώρος *hos.* 18-XII H P Fa Ox
 Φλώρος *m.* 18-VIII, *cf.* Λαῦρος
 Φόβων ἀνάμνησις 25-IX H Fa Ox
 Φουσίλ *m.* 14-IV, *cf.* Συμεών
 Φωκᾶς *m.* 22-IX H P Fa Ox, 22-
 VII H P
 Φωκᾶς *m.* 2-VIII H
 Φωκᾶς, Ἐρμούλος *mm.* 18-XII H P
 Fa Ox
 Φώτας *m.* 28-X, *cf.* Τερέντιος
 Φωτεινή *m.* 20-VIII H P
 Φώτιος *archev. CP* 6-II H
 Φώτιος *m.* 4-III, *cf.* Ἀρχέλαος
 Φώτιος *m.* 12-VIII, *cf.* Ἀνίκητος
 Φωτὸς ἐν οὐρανοῦ μνήμη 21-X H
 Χαράλαμπος *m.* 30-V, *cf.* Εὐσέβιος
 Χαράλαμπος, Παντολέων, Ἀγαθόκλεια
et comp. mm. 17-IX H, (Ἀγαθόκ-
 λεια *separée*) P Fa, (Ἀγαθόκλεια
seule) Ox
 Χαράλαμπος, Πορφύριος, Δαῦκτος, Θεό-
 κτιστος *et 3 femmes mm.* 10-II
 H, (Χαράλαμπος) P, (Χαράλαμπος
seul) Fa Ox
 Χαρίσημος *m.* 22-VIII, *cf.* Ἀνθούσα
 Χαρίσσα *m.* 16-IV, *cf.* Λεωνίδης
 Χαρίσα 16-IV = Χαρίσσα
 Χαριτίνη *m.* 4-IX, *cf.* Πετρώνιος
 Χαριτίνη, Μαλφεθὰ 5-X H P, (*om*
 Μαλφεθὰ) Fa Ox
 Χαριτίνη *m.* 15-I H, (Χριστίνα) P;
 20-I Fa Ox
 Χαριτὼ *m.* 1-VI, *cf.* Ἰουστῖνος
 Χαρίτων *m.* 9-IX H P
 Χαρίτων *conf.* 28-IX H P Fa Ox
 Χαρίτων *m.* 1-VI, *cf.* Ἰουστῖνος
 Χιονία *m.* 22-XII, 23-XII, *cf.* Χρυ-
 σόγονος
 Χιονία *m.* 3-IV, *cf.* Ἀγάπη
 Χριστιανοὶ πάντες ἐν λιμῷ καὶ δίψει καὶ
 μαχαίρᾳ τελειωθέντες 29-XII H P
 Fa Ox
 Χριστίνα *m.* 15-I = Χαριτίνη
 Χριστίνα *m.* 14-III H P
 Χριστίνα *m.* 15-V, *cf.* Πέτρος
 Χριστίνα *m.* 30-V, *cf.* Εὐσέβιος

Χριστῖνα <i>m.</i> 24-VII H P, 5-VIII P	Χρύσανθος, Δαρεία <i>mm.</i> 17-X H P
Χριστοδούλη <i>m.</i> 4-XII = Χριστό- δουλος	(<i>desunt folia Fa</i>); 19-III H P
Χριστόδουλος <i>m.</i> 4-XII H	Χρυσαφία 25-X = Χρυσάφιος
Χριστόδουλος, Μύρωνος <i>mm.</i> 4-XII	Χρυσάφιος <i>m.</i> 25-X, <i>cf.</i> Ουαλέριος
H, (Χριστοδούλη, Μυρώπη) P	Χρυσόγονος, Θεοδότη, Ἀγάπη, Εἰρήνη,
Χριστοφόρος <i>m.</i> 9-XI, <i>cf.</i> Ὀνησι- φόρος	Χιονία <i>mm.</i> 22-XII P, 23-XII
Χριστοφόρος <i>m.</i> 19-XI, <i>cf.</i> Ἀνθιμος	Fa Ox
Χριστοφόρος <i>m.</i> 24-XI, <i>cf.</i> Εὐγένιος	Χρυσοπλόκη <i>m.</i> 24-I, <i>cf.</i> Θεοδούλη
Χριστοφόρος <i>m.</i> 24-XI, <i>cf.</i> Προκόπιος	
Χριστοφόρος <i>m.</i> 24-IV, <i>cf.</i> Εὐσέβιος	ᾠκεανός <i>m.</i> 2-XI, <i>cf.</i> Ἀττικὸς
Χριστοφόρος <i>m.</i> 9-V H P	ᾠκεανός, Θεόδωρος, Ἀμμιανός, Ἰου- λιανός <i>mm.</i> 4-IX H P (<i>add</i> Κεν- τυρίων) Fa, (<i>add</i> Τυρίων) Ox
Χριστοφόρος <i>m.</i> 5-VI, <i>cf.</i> Κόνων	ᾠση <i>phroph.</i> 17-X H P Ox (<i>desunt</i> <i>folia Fa</i>)
Χριστοφόρος, Θεωνᾶς, Ἀντωνῖνος <i>mm.</i> 19-IV H, (Ἀντώνιος) P	

III.

INDEX TOPOGRAPHIQUE

A) Eglises et monastères de Constantinople.

Lorsque le ms. H, le seul utilisé dans cet index, n'indique pas explicitement que l'église où l'on célèbre la synaxe est dédiée au saint, on met entre crochets < > le nom de celui-ci.

Ἀγάθη ἐν τῷ Τρικόγχῳ 5-II	Ἀνδρέας ὁ στρατηλάτης ἐν τῷ Τρι- κόγχῳ πλησίον τοῦ Καπετωλίου 10-VIII
Ἀγαθόνικος ἐν Καινουπόλει 22-VIII	Ἀνδρέας ἐν τῷ Τρίτῳ 1X-Rés
< Ἀγγέλων (ἄγιοι μύριοι) > ἔνδον τῆς ἁγ. Ἀναστασίας ἐν τοῖς Δομνίνου ἐμβό- λοις 11-I	< Ἀνθιμος > πέραν εἰς τὸ Κέρας 3-IX
Ἀγία Δύναμις 16-V	Ἀνθου μονή, <i>v.</i> μονή
Ἀγία Σοφία 22-XII (I 145), <i>v.</i> Με- γάλη Ἐκκλησία	< Ἀνθουσα > ἐν Ἱπποτχνοῖς 22-VIII
Ἅγιοι πάντες, <i>v.</i> Πάντες ἅγιοι	Ἀνίκητος καὶ Φώτιος ἐν τῷ Στρατηγίῳ 12-VIII
Ἀδριανὸς καὶ Ναταλία ἐν Ἀργυροπόλει 26-VIII	Ἄννα ἐν τῷ Δευτέρῳ 5-IX, 29-IX, 10-X
Αἰμιλιανὸς ἐν τῇ Ῥάβδῳ 18-VII	Ἄννα, Ἐλισάβετ καὶ συνοδία πλησίον τοῦ ἁγ. Γεωργίου ἐν τῷ Κυπαρισσίῳ 22-X
Ἀκάκιος ἐν τῷ Ἑπτασκάλῳ 7-V (Déd.), 8-V, 4-VI, 21-VII	Ἀντωνίου, <i>v.</i> μονή
Ἀκίνδυνος, Πεγάσιος καὶ συνοδία ἐν τῷ Δευτέρῳ 2-XI	< Ἀπολλώνιος, Ἀλέξανδρος, Ἐπίμαχος καὶ Ὀνήσιμος > εἰς τὸ Ἐξακιώνιον 6-VII
Ἀκοιμήτων, <i>v.</i> μονή	Ἀπόστολοι οἱ Μεγάλοι 18-X, 9-XI, 13-XI, 28-XI, 30-XI, 16-XII, 22-I, 25-I, 27-I, 13-III, 25-III, 17-IV, 21-IV, 21-V, 2-VI, 29-VI, 14-VII, 15-VII, 18-VII, 2-VIII, 7-VIII, DTyroph, 1LRés, 1L- Pentec, 1DPentec
< Ἀκυλίνα > ἐν τῷ Περιτειχίσματι (ἐν τῷ Πτωχείῳ P) 13-VI	Ἀρχιεπίσκοπος καὶ Φιλήμων ἐν τῇ Ἐλαίᾳ 6-VII
Ἀκυλίνα ἐν τοῖς Φιλοξένου πλησίον τοῦ Φόρου 28-I, 13-VI, 10-VII	ἀσκητήρια, τὰ τρία 1-IX (I 4, lin. 13-14)
< Ἀλέξανδρος > ἐν Κεντουκέλλαις 13-V	< Ἀυξέντιος > ἐν τῇ μονῇ τῶν Καλλιστρά- του 14-II
Ἀλυπίου, <i>v.</i> μονή	Ἀφαψις, <i>v.</i> μονή
Ἀλφειός, Ἀλέξανδρος καὶ συνοδία πλη- σίον τοῦ ἁγ. Κυπριανοῦ ἐν τοῖς Σολομῶνος 28-IX	
Ἀναστασία ἐν τοῖς Δομνίνου ἐμβόλοις 7-X, 22-XII, 11-I, 25-I	
Ἀναστάσιος ἔνδον τοῦ ἁγ. Φιλήμονος ἐν τῷ Στρατηγίῳ 5-XII, 22-I	
Ἀναστασίου πατριάρχου οἶκος ἐν τῇ Ὁξειᾳ 19-I	

- <Αφρικανός, Πούπλιος καὶ Τερέντιος>
 ἐν τῷ Πετρίῳ 13-III
 <Βαβύλας> ἐν τοῖς Ἀλουστίου πλησίον
 τοῦ Ἐβδόμου 4-IX
 Βαρβάρα ἐν τοῖς Βασιλίσκου πλησίον
 τῆς ἁγ. Ζηναΐδος 4-XII
 Βασιανός πλησίον τῆς ἁγ. Ἀννης
 10-X
 Βασιλίσκος πλησίον τοῦ Στροβιλίου
 22-V
 <Βενιαμίν, Βενίας, Βινάϊος> πλησίον τοῦ
 Παλατίου τοῦ Ἐβδόμου 30-VII
 <Βικέντιος> ἐν τῷ Κάμπῳ 22-I
 Βίκτωρ καὶ Στεφανίς ἐν τῷ Γαϊτανῷ
 11-XI
 Βλάσιος πλησίον τοῦ ἁγ. Φιλίππου ἐν
 τοῖς Μιλτιάδου 11-II
 Γεώργιος ἐν τῷ Δευτέρῳ 22-IV,
 23-IV
 Γεώργιος ἐν τῷ Κυπαρισσίῳ 16-X,
 22-X, 26-XI (Déd.), 24-IV (Déd.),
 9-V, 22-VI, 17-VII
 Γεώργιος ἐν τῇ μονῇ Συκεοῦς 27-V
 Γουρίας, Σαμωνᾶς καὶ Ἀβιβος πλησίον
 τοῦ Φόρου 15-XI
 Δαλμάτων, *ν. μονή*
 <Δανιήλ> ἐν τῷ Ἀνάπλῳ 11-XII
 Δημήτριος ἐν τῷ Δευτέρῳ 26-X
 Δημήτριος, Δονᾶτος, Θερίνος, Μεσερεή-
 ρας καὶ συνοδία ἐν τῷ Δευτέρῳ 6-V
 Διομήδης ἐνδον τῆς Θεοτόκου πλησίον τῆς
 Χρυσῆς Πόρτης 16-VIII, 19-VIII
 <Διομήδης> εἰς τὸν Λευκὸν Ποταμὸν
 19-VIII
 Δίου, *ν. μονή*
 Δομέτιος ἐν Ἰουστινιανᾷς 4-X,
 7-VIII, 4DCar
 <Δομνῖνος καὶ συνοδία> πλησίον τοῦ
 Δευτέρου 16-X
 Δύναμις, *ν. Ἀγία Δύναμις*
 Εἰρήναρχος ἐν τῇ Ῥάβδῳ 28-XI
 Εἰρήνη ἀρχαῖα καὶ νέα 1-XII, 23-I,
 27-IV (Déd.), 12-VII, 24-VII,
 VSaint
 Εἰρήνη ἡ πρὸς θάλασσαν 23-XI,
 21-I, 14-V, 20-VI
 Εἰρήνη πέραν ἐν Ἰουστινιανᾷς 8-VIII
 Ἐλευθέριος πλησίον τοῦ Ξηρολόφου
 15-XII, 20-VII
 Ἐλισσαῖος <ἐν τοῖς Ἀντιόχου> 3-XI,
 28-XI (Déd.), 14-VI, 17-VI
 Ἐπιφάνιος ἐνδον τοῦ ἁγ. Φιλήμονος
 ἐν τῷ Στρατηγίῳ 21-X, 12-V,
 14-VII
 Ἐπίχαρις, Γαϊανὴ καὶ συνοδία ἐν τῷ
 Γαϊτανῷ 27-IX
 Ἐρμιόνη πλησίον τοῦ ἁγ. Ῥωμανοῦ
 4-IX
 <Ἐρμυλος καὶ Στρατόνικος> ἐν τοῖς
 Σπουδαίου πλησίον τοῦ Ὁρφανοτρο-
 φείου 1-VI
 <Ἐρμυλος καὶ Στρατόνικος> ἐν Φιρ-
 μουπόλει 1-VI
 Ἐσπερος καὶ Ζωὴ ἐν τῷ Δευτέρῳ 2-V
 Εὐκτήρια τοῦ Πατριαρχείου 31-X
 (Déd.), DRés
 Εὐλάμπιος καὶ Εὐλαμπία ἐν τοῖς Ἀδδᾶ
 10-X
 Εὐστάθιος, Θεοπίστη καὶ συνοδία ἐν τῷ
 Δευτέρῳ 20-IX
 <Εὐστάθιος, Πολύκαρπος καὶ Εὐάγγε-
 λος> ἐν Σιβωνίᾳ 7-VII
 Εὐφημία ἐν τοῖς Ἀντιόχου πλησίον τοῦ
 Λάουσου 16-IX, 11-VII
 Εὐφημία πλησίον τοῦ ἁγ. Λαυρεντίου
 ἐν τῷ Πετρίῳ 21-XII, 30-V,
 22-VI, 15-VIII
 Εὐφημία πλησίον τοῦ Νεωρίου λιμένος
 εἰς τὴν Ἀγίαν Δύναμιν 16-V
 Ζαχαρίας ἐν τοῖς Ἀρεοβίνδου 16-V
 Ζηναῖς ἐν τοῖς Βασιλίσκου 4-XII,
 6-VI
 <Ζηνόβιος> ἐν Ἰουστινιανᾷς 5DCar
 Ζωὴ καὶ Ἐσπερος *ν. Ἐσπερος*
 <Ζωτικὸς> ἐν τῷ πτωχείῳ ἐν Ἐλεα-
 ναῖς 8-I
 Ἡλίας ἐν τῷ Πετρίῳ 20-VII
 Θαλαλαῖος ἐνδον τοῦ ἁγ. Ἀγαθονίκου
 <ἐν Καινουπόλει> 20-V

- Θαλαλαῖος καὶ Ἀρτεμίδωρος ἐνδον τοῦ
 ἁγ. Θεοδώρου ἐν τῷ Κόσμιδίῳ
 20-IX
 Θέκλα ἐν τοῖς Κριθοπωλείοις 24-IX
 Θεοδότῃ ἐν τῷ Κάμπῳ 29-VII
 <Θεοδότῃ καὶ Σωκράτῃ> ἐν τῇ Ξυλο-
 κίρκῳ 23-X
 <Θεοδώρα> πλησίον τῆς Ἰουστινιανοῦ
 γεφύρας 18-IX
 Θεοδώρα ἐν τῇ Ξηροκίρκῳ 22-VIII
 Θεόδωρος ἐν τῷ Κοσμιδίῳ 20-IX
 Θεόδωρος ἐν τῷ Ῥησίῳ 26-VI (Déd.),
 4-VII
 Θεόδωρος ἐν τοῖς Σπαρακίου 5-XI
 (Déd.), 1-XII, 17-II, 1SCar,
 2DPentec
 Θεόδωρος πλησίον τοῦ Χαλκοῦ Τετρα-
 πύλου 30-IX, 1-XI
 <Θεόδωρος καὶ Παισολύπιος> ἐν τῷ
 γηροκομείῳ τοῦ Μελοβίου 15-IV
 Θεοτόκος ἐν τῷ οἴκῳ τῆς ἁγ. Ἀννης εἰς
 τὸ Δεύτερον 6-IX (Déd.)
 Θεοτόκος ἐν τοῖς Ἀρεοβίνδου 10-II
 Θεοτόκος ἐν τοῖς Ἀρματίου (Ἀρμα-
 σίου) 19-I, 21-VII, 17-VIII
 Θεοτόκος ἐν τοῖς Βιγλεντίου 28-VII,
 2-VIII
 Θεοτόκος ἐν Βλαχέρναις 26-X, 26-
 XII, 2-II, 25-VI, 2-VII, 31-VII
 (Déd.), 7-VIII, 15-VIII, 5SCar,
 1MRés, 1LPentec
 Θεοτόκος ἐν τοῖς Διακονίσσης 19-XI
 (Déd.), 13-V, 28-VII (Déd.)
 Θεοτόκος πλησίον Ἑλενιάνων 26-I
 Θεοτόκος πέραν ἐν Εὐδοκιανᾷς 16-VI
 Θεοτόκος ἐν τοῖς Εὐουράνοις πλησίον
 τῆς Μεγάλῃς Ἐκκλησίας 9-XII
 Θεοτόκος ἐν Ἱερουσαλὴμ, *ν. Θεοτ. πλη-
 σίον τῆς Χρυσῆς Πόρτης*
 Θεοτόκος τῶν Καλλιστράτου 18-VII
 (Déd.)
 Θεοτόκος ἐν τοῖς Κουράτορος πλησίον
 τοῦ Ταύρου 8-XII (Déd.), 22-
 VII
 Θεοτόκος ἐν τοῖς Κύρου 1-X, 9-X,
 5-V (Déd.), 19-V
 Θεοτόκος πέραν ἐν τοῖς Μαρινακίου
 8-VIII
 Θεοτόκος πέραν ἐν τοῖς Ὀνειράταις
 4-X
 <Θεοτόκος> ἐν τοῖς Οὐρβικίου 1-IX
 (Déd.)
 Θεοτόκος πέραν ἐν τῷ Παγιδίῳ, πλη-
 σίον τοῦ Νέου Ἐμβόλου 25-VII
 Θεοτόκος ἐν τῇ Παλαιᾷ Πέτρᾳ 2X
 Pentec
 Θεοτόκος ἐν τῷ Παραδεισίῳ πλησίον
 τοῦ ἁγ. Μωκίου 16-X, 9-XI
 Θεοτόκος ἐν τῷ Περιτειχίσματι 15-V
 Θεοτόκος ἐν τῇ Πηγῇ 8-I, 9-VII
 Θεοτόκος ἐν Πιννουλόφῳ 28-VIII
 <Θεοτόκος> ἐνδον τοῦ ἁγ. Πολυεύκτου
 8-I
 Θεοτόκος πλησίον τῶν Προμούντων
 29-VII (Déd.)
 Θεοτόκος ἐν τοῖς Προτασίου 24-X,
 9-XI (Déd.)
 Θεοτόκος ἐν τῷ Σοσθενίῳ 8-VI
 Θεοτόκος ἐν Σοφριανᾷς 23-V
 Θεοτόκος ἐν Χαλκοπρατείοις 1-IX,
 8-IX, 9-IX, 23-X, 7-XI, 21-XI,
 18-XII (Déd.), DapNoël, 29-XII,
 2-II, 3-II, 24-III, 25-III, 30-IV,
 4-V, 15-VIII, 1XRés, 2LRés,
 1LPentec, 1SPentec
 Θεοτόκος πλησίον τῆς Χρυσῆς Πόρτης
 16-VIII, 19-VIII
 Θεοτόκος πέραν ἐν Χρυσοπόλει 22-IX
 Θεράπων πλησίον τῆς Ἑλαιᾶς 25-V
 <Θουθαῖ καὶ Ἰα> ἐν τῷ Ἑπτασκάλῳ
 4-VIII
 <Θουθαῖ καὶ Ἰα> ἐπέκεινα τοῦ Στε-
 νοῦ 4-VIII
 <Θουθαῖ καὶ Ἰα> ἔξω τῆς Χρυσῆς
 Πόρτης 4-VIII
 <Θύρσος> πλησίον Ἑλενιανῶν 14-XII,
 20-I, 16-VIII
 Θωμᾶς ἐν τοῖς Ἀμαντίου 19-IX
 (Déd.), 6-X, 27-I
 Θωμᾶς ἐν τοῖς Ἀνθεμίου 23-VII
 Θωμᾶς ἐν τοῖς Κύρου πλησίον τοῦ ἁγ.
 Μωκίου 20-XI
 Ἰάκωβος ὁ ἀδελφὸς τοῦ Κυρίου ἐνδον
 τῆς ἁγ. Θεοτόκου ἐν τοῖς Χαλκο-
 πρατείοις 23-X (Déd.), 7-XI,

- DapNoël, 3-II, 30-IV, 4-V, 2SRés, 7VRés
 'Ιάκωβος ὁ Πέρσης ἐν τῇ μονῇ τῶν
 Δαλμάτων 27-XI
 <'Ιάκωβος ὁ Πέρσης> ἐν τοῖς 'Ρουστι-
 κίου 27-XI
 'Ια, *v.* Θουθαῖα
 <'Ιγνατίου> μονή, *v.* μονή
 <'Ιουλιανῇ> πλησίον τοῦ Στροβύλου
 18-VIII
 'Ιουλιανῇ πλησίον τῆς ἀγ. Εὐφημίας ἐν
 τῷ Πετρίῳ 21-XII
 'Ιουλιανὸς εἰς τὰ Λίβια ἐν τῇ Δαγούτῃ
 12-VI
 'Ιουλιανὸς πλησίον τοῦ Φόρου (ἐν τῷ
 Φόρῳ) 8-XI, 19-VI, 21-VI,
 5-VII (Déd.)
 'Ισιδωρος ἔνδον τῆς ἀγ. Εἰρήνης τῆς
 πρὸς θάλασσαν 20-VI
 'Ιωάννης ὁ Βαπτιστής, *v.* Πρόδρομος
 'Ιωάννης ἐν τοῖς Βεάτου πλησίον τῶν
 'Ανθεμίου 8-XI (Déd.), 10-VII
 'Ιωάννης ἐν τοῖς Διακονίσης 15-II
 'Ιωάννης ἐν τῷ 'Εβδόμῳ 25-IX, 8-V
 'Ιωάννης ἔνδον τῆς παναγ. Θεοτόκου
 ἐν τοῖς Μαρινακίου 8-VIII (Déd.)
 'Ιωάννης πλησίον τῆς Μεγάλης 'Εκκλη-
 σίας 22-IX, 26-IX, 9-X, 13-XII,
 1-II, 11-IV, 9-VII, 22-VII, 30-
 VII, 2-VIII (Déd.), 1JRés
 <'Ιωάννης> ἐν τῷ Παλατίῳ 1JRés
 <Καλλίνικος> πλησίον τῆς 'Ιουστινιανοῦ
 γεφύρας 29-VII
 <Καλλίνικος> πλησίον τοῦ Πετρίου
 29-VII
 Καλλιστράτου (μονή τῶν) *v.* μονή
 Καπετωλίνα καὶ 'Ερωτῆς πέραν πλη-
 σίον τοῦ ἀγ. Φωκά 27-X
 Κάρπος, *v.* Παπύλος
 <Κάστωρ καὶ Θεοδώρα> πλησίον τῆς
 'Ιουστινιανοῦ γεφύρας, *v.* Θεοδώρα
 Κλήμης πέραν ἐν τοῖς Εὐδοξίου ἐπέ-
 κεινα τοῦ 'Ανάπλου 23-I
 Κοδράτος πλησίον τῆς Ξηροκίρκου
 9-V
 Κοσμάς καὶ Δαμιανὸς ἐν τοῖς Δαρείου
 1-XI, 5-V, 11-VIII
 Κοσμάς καὶ Δαμιανὸς εἰς τὰ Παυλίνου
 1-VII
 Κυπριανὸς καὶ 'Ιουστίνῃ ἐν τοῖς Σολο-
 μῶνος 28-IX, 2-X
 Κύρος καὶ 'Ιωάννης ἐν τῷ Σπαρακίῳ
 31-I
 Κύρου (εὐκτήριον τοῦ ἀγ. ἁββᾶ) 12-XI
 (Déd.)
 Κωνσταντῖνος ἐν τῇ κινστέρνῃ τῆς Βώ-
 νου 21-V
 Λαζάρου (μονή τοῦ ἀγ.) *v.* μονή
 Λαυρέντιος ἐν τῷ Πετρίῳ 9-V, 30-V,
 2-VII, 10-VIII, 1XRés
 Λαῦρος καὶ Φλῶρος πλησίον τοῦ ἀγ.
 Φιλίππου 18-VIII
 <Λεόντιος> πέραν ἐν τῷ Καμαροδίῳ
 18-VI
 Λεόντιος ἔγγιστα τῆς Πόρτης τῆς Πηγῆς
 18-VI
 Λογγῖνος πλησίον τῆς 'Ιουστινιανοῦ γε-
 φύρας 16-X
 Λουκιανὸς ἔνδον τοῦ ἀγ. Μακίου 15-X
 Λουκιλιανὸς καὶ Παῦλα πλησίον τοῦ
 ἀρχ. Μιχαὴλ ἐν τῇ 'Οξείᾳ 3-V
 Μακκαβαῖοι ἐν τοῖς Δομνίνου ἐμβόλοις
 1-VIII
 <Μακκαβαῖοι> ἐν τῇ 'Ελαίᾳ 1-VIII
 <Μάμας> ἐν τῇ Ξηροκίρκῳ 30-VII
 <Μάμας> πέραν 6-V
 Μάμας πέραν ἐν τῷ Σίγματι 2-IX,
 13-VII
 Μαμέλχθα, πέραν ἐν τῷ Κέρατι 5-X
 Μανουήλ, Σαβέλ καὶ 'Ισμαὴλ πλησίον
 τοῦ ἀγ. 'Ελισσαίου 17-VI
 Μαξιμίνου μονή, *v.* μονή
 Μαρίας μονή, *v.* μονή
 <Μαρκιανὸς καὶ Μαρτύριος> ἐν τῇ Με-
 λανθησίᾳ Πόρτῃ ἐν τῷ Δευτέρῳ
 25-X
 Μάρκος πλησίον τοῦ Ταύρου 25-IV
 Μεγάλη 'Εκκλησία sept. 1, 2, 8, 9, 10,
 11, 12, 13, 14, Dap 14-IX, 15,
 18, 25, 26; oct. 3, 6, 7, 11, 18, 19;
 nov. 1, 6, 8, 11, 13, 14, 16, 17, 20,
 21, 25, 28, 30; déc. 6, 7, 9, 12, 13,
 17, 18, 20, 22, 23 (Déd.), 24, 25,

- 26, DapNoël, 27, 28; jan. 1, 5,
 6, 7, 9, 10, 11, 16, 17, 18, 20, 22,
 25, 27, 29; fév. 1, 2, 3, 6, 13, 16,
 17, 23, 24, 25; mars 12, 17, 22,
 24, 25; avr. 6, 11, 18, 23, 25, 26;
 mai 1, 4, 8, 11, 12, 21, 27; juin 2,
 4, 11, 14, 24, 25; juil. 1, 8, 16,
 Dap 16, 18, 20, 27; août 6, 7, 9,
 18, 23, 25, 29; 1SCar, 1DCar,
 2DCar, DRam, 1Saint, JSaint,
 DRés, 1LRés, 1MRés, 1XRés,
 1JRés, 1VRés, 3DRés, JAsc,
 DavPentec, 7VRés, DPentec,
 1LPentec, 1XPentec, 1SPentec,
 1DPentec, 2XPentec, *v.* 'Ιωάννης
 πλησίον τῆς Μεγ. 'Εκκλ.
 Μεθόδιος ἔνδον τῶν 'Αγίων 'Αποστόλων
 14-VII
 Μηνᾶς πλησίον τῆς 'Ακροπόλεως 6-IX,
 21-IX (Déd.), 11-XI, 17-VII
 <Μήνης καὶ Μηναῖος> ἐν τῷ 'Εβδόμῳ
 29-X, 1-VIII
 Μητροφάνης πλησίον τοῦ ἀγ. 'Ακακίου
 ἐν τῷ 'Επτασκάλῳ 4-VI
 Μιχαὴλ ἐν τοῖς 'Αδδᾶ 8-XI, 10-XII,
 11-VI, 15-VII
 Μιχαὴλ ἐν τῷ 'Ανάπλῳ 6-IX
 Μιχαὴλ ἔνδον τοῦ ἀγ. 'Ιουλιανοῦ πλη-
 σίον τοῦ Φόρου 8-XI, 19-VI
 Μιχαὴλ πέραν ἐν τῷ Λιθοστρώτῳ 1-X
 Μιχαὴλ ἐν τῷ Νέφ Παλατίῳ 1XPentec
 Μιχαὴλ ἐν τῇ 'Οξείᾳ 8-XI, 13-I,
 1-VI, 3-VI
 <Μιχαὴλ> ἐν τῷ Σινάτωρος πλησίον
 'Αρκαδιανῶν 8-XI
 Μιχαὴλ πέραν ἐν τῷ Σωσθενίῳ 9-VI
 Μιχαὴλ πέραν ἐν Χάλλαις 26-VII
 (Déd.)
 μονή τῶν 'Ακοιμήτων 29-XII
 μονή τοῦ ἀγ. 'Αλυπίου 12-VI
 μονή τῶν 'Ανθου πλησίον τῆς Ξηροκίρ-
 κου 9-VII
 μονή 'Αντωνίου ἀρχιεπισκόπου Κωνστ.
 12-II
 μονή τῆς 'Αφάψεως 12-V (¹)
 μονή τῶν Δαλμάτων 27-XI
 μονή τοῦ ὁσίου Δίου 19-VII
 μονή 'Ιγνατίου πέραν ἐν τῷ Σατύρῳ
 23-X
 μονή τῶν Καλλιστράτου 3-XI, 14-II
 μονή τοῦ ἀγ. Λαζάρου 4-V (Déd.),
 22-VII
 μονή τοῦ Μαξιμίνου 9-VI
 μονή τῆς Μαρίας πλησίον τοῦ τείχους
 τῶν Βλαχερνῶν 3-IX
 μονή τοῦ ὁσίου Νικολάου ἐν Γαλακρή-
 ναις 15-V
 μονή τῶν Πρόβου 20-VIII
 μονή τοῦ Στουδίου 11-XI
 μονή Συκεοῦς 27-V
 μονή τῆς 'Υπατίας πλησίον τῆς Ματρώ-
 νης 12-VII
 μονή τῆς Χώρας 4-IX, 7-I
 Μώκιος 15-X, 9-XI, 20-XI, 11-V,
 27-VI, 9-VII
 Νέα Βασιλική 8-XI, 20-VII
 Νικολάου μονή, *v.* μονή
 Νοτάριοι, *v.* Μαρκιανὸς καὶ Μαρτύριος
 'Ομόνοια ἁγίων 'Εκκλησιῶν 2-XII
 'Ονούφριος ἐν τῇ μονῇ τοῦ ἀγ. 'Αλυ-
 πίου 12-VI
 Παντελεήμων (ἐν τοῖς Ναρσοῦ) 27-VII
 Παντελεήμων ἐν τῇ 'Ομονοίᾳ 2-XII
 (Déd.)
 Πάντες 'Αγιοὶ πλησίον τῶν 'Αγίων
 'Αποστόλων 1DPentec
 Πάντων (εὐκτήριον τῶν ἁγίων) ἐν τῷ
 ξενῶνι τῶν Εὐβούλου 20-V (Déd.)
 Παπύλος, Κάρπος καὶ συνοδία πλησίον
 'Ελενιάνων 13-X
 <Πατερμούθιος, Κόπρης καὶ 'Αλέξαν-
 δρος> ἐν τῇ μονῇ τῶν 'Ανθου, πλη-
 σίον τῆς Ξηροκίρκου 9-VII
 Παῦλος ἐν τῷ 'Ορφανοτροφείῳ, *v.* Πέ-
 τρος καὶ Παῦλος
 Πέτρος 5-VI (Déd.)
 Πέτρος ἐν τῷ 'Αθύρᾳ 5-IX
 Πέτρος πλησίον (ἔνδον) τῆς Μεγάλης
 'Εκκλησίας 16-XI, 12-XII, 11-I,

(¹) Le site de ce monastère est inconnu.

16-I, 13-II, 25-IV (Déd.), 1-V, 11-VI, 29-VI, 20-VIII, 1VRés
 Πέτρος καὶ Παῦλος ἐν τῷ Ὁρφανοτρο-
 φείῳ 19-IX, 29-X (Déd.), 31-
 XII, 14-I, 29-VI, 30-VI, 14-VII,
 1VRés
 Πέτρος καὶ Παῦλος ἐν τῷ Περιτειχίῳ
 8-VIII (Déd.)
 Πέτρος καὶ Παῦλος ἐν τῷ Τρικόγχῳ
 6-XI
 <Πιόνιος> ἐν τῷ Λιθοστρώτῳ 11-III
 Πλάτων ἐν τοῖς Δομνίνου ἐμβόλοις
 18-XI, 24-V
 Πολύευκτος <πλησίον τῶν Ἀποστόλων>
 16-XII, 8-I, 9-I, 9-V
 <Πολύευκτος> ἐν τοῖς Βιγλεντίου πλη-
 σίον τοῦ Χαλκοῦ Τετραπύλου 1-VIII
 Πομπιανός, Γαλακτιανὸν καὶ συνοδία πλη-
 σίον τῆς ἀγ. Εὐφημίας ἐν τῷ Πετρίῳ
 22-VI
 <Πρίσκοι, Μαρτίνος καὶ Νικόλαος> πλη-
 σίον τοῦ τεύχους τῶν Βλαχερνῶν
 22-IX, 7-XII
 Πρόβος, Τάραχος καὶ Ἀνδρόνικος ἐν
 τοῖς Ναρσοῦ 12-X
 <Πρόβος, Τάραχος καὶ Ἀνδρόνικος> ἐν
 τῇ Πηγῇ 12-X
 Πρόβου μονή, *v. μονή*
 Πρόδρομος πλησίον τῶν Ἀρκαδιανῶν
 22-VI
 Πρόδρομος πλησίον τοῦ Ἐβδόμου 5-VI
 Πρόδρομος ἐν τοῖς Ἡρεμίας 6-II
 Πρόδρομος πλησίον τῆς κινστέρνης Μω-
 κησίας ἐν τοῖς Δανιήλ 10-I
 Πρόδρομος ἐν τοῖς Ὀλυμπίου πλησίον
 τοῦ ἀγ. Θωμᾶ ἐν τοῖς Ἀνθεμίου
 23-VII
 Πρόδρομος ἐν τῇ Ὁρείᾳ 20-X, 25-VI
 Πρόδρομος ἐν τοῖς Σπαρακίου 23-IX,
 7-I, 24-II, 24-VI, 29-VIII, 1SRés
 Πρόδρομος πλησίον τοῦ Ταύρου 24-I
 <Προκόπιος> ἐν τῷ Κονδυλίῳ 8-VII
 Προκόπιος ἔνδον τοῦ ἀγ. Μητᾶ 6-IX
 Προκόπιος πλησίον τῆς Χελώνης 24-
 XI, 29-V, 8-VII, 4-VIII
 Ῥωμανός ἐν τοῖς Ἐλεβίχου 4-IX,
 28-X (Déd.), 18-XI, DRam

<Σάβας> πλησίον τοῦ ἀγ. Ἀναστασίου,
 ἔνδον τοῦ ἀγ. Φιλήμονος ἐν τῷ
 Στρατηγίῳ 5-XII
 Σαμψὼν ἐν τῷ αὐτοῦ ξενῶνι 27-VI
 Σατύρου μονή, *v. μονή* Ἰγνατίου
 Σέργιος καὶ Βάκχος πλησίον τῆς Ἀετίου
 κινστέρνης 29-XI (Déd.)
 Σέργιος <καὶ Βάκχος> εἰς τὸ Νέον
 Παλάτιον 7-X
 Σέργιος καὶ Βάκχος πέραν ἐν Ῥου-
 φινιανῶν 27-V
 Σοφία, *v. Ἁγία Σοφία*
 Στέφανος ἐν τῷ Ζεύγματι 2-VIII
 Στέφανος εἰς τὰ Κώνστα 28-XI
 Στέφανος ἐν Κωνσταντιναῖς (πλησίον
 Κωνσταντ.) 11-XII, 27-XII. 2-
 VIII
 Στέφανος πλησίον τῆς Πλακιδίας 23-
 XII
 Στουδίου, *v. μονή*
 Στρατόνικος 9-V
 Συκεοὺς μονή, *v. μονή*
 <Τερέντιος, Βικέντιος καὶ συνοδία> ἐν
 τῷ Καστελλίῳ 11-XII
 <Τεσσαράκοντα Μάρτυρες> ἐν τῷ Νέῳ
 Παλατίῳ 28-VIII
 Τεσσαράκοντα Μάρτυρες ἐν Σοφianaῖς
 ἤτοι ἐν τοῖς Δαρείου 3-XII (Déd.)
 Τεσσαράκοντα Μάρτυρες πλησίον τοῦ
 Χαλκοῦ Τετραπύλου 30-XII (Déd.),
 9-III, DRam
 Τιμόθεος καὶ Μαύρα πέραν ἐν Ἰουστι-
 νιανῶν 3-V
 Τιμόθεος Προύσης ἔνδον τοῦ ξενῶνος
 ἐν τῷ Δευτέρῳ 10-VI
 Τρύφων πλησίον τῆς ἀγίας Εἰρήνης τῆς
 ἀρχαίας καὶ νέας 1-XII (Déd.),
 12-VII, 24-VII
 Τρύφων ἔνδον τοῦ ἀγ. Ἰωάννου πλησίον
 τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας 19-X, 1-II
 Τρύφων πλησίον τοῦ Χαμούνδου DRam
 <Τρύφων, Τρόφιμος καὶ Δορυμέδων>
 πλησίον τῆς ἀγ. Ἀννης ἐν τῷ Δευ-
 τέρῳ 29-IX
 Ὑάκινθος ἐν τοῖς Τρωαδησίου ἐμβόλοις
 4-VII

Ὑπατίας μονή, *v. μονή*
 <Φαῦστος καὶ Βασίλειος> ἐν τοῖς Δα-
 ρείου 6-II
 Φιλήμων ἐν τῷ Στρατηγίῳ 21-X,
 5-XII, 22-I, 12-V, 14-VII
 Φίλιππος ἐν τοῖς Μιλιτιάδου 14-XI,
 11-II, 18-VIII
 Φωκᾶς ἔνδον τοῦ ἀγ. Ἰωάννου πλησίον
 τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας 22-IX,
 27-X, 22-VII
 Φωκᾶς πέραν 27-X
 Φωτεινὴ ἔξω τῆς Πόρτης 20-VIII

Χαραλάμπης, Παντολέον, Ἀγαθό-
 κλεια καὶ συνοδία ἐν τῷ Δευτέρῳ
 17-IX
 <Χαρίτων> ἐν τῷ Δευτέρῳ 9-IX
 Χριστίνη ἐν τῷ Νέῳ Παλατίῳ 24-VII
 <Χριστίνη> ἐν Νύμφαις ταῖς μεγάλαις
 24-VII
 Χριστοφόρος πλησίον τῆς ἀγ. Εἰρήνης
 τῆς ἀρχαίας καὶ νέας 1-XII
 (Déd.)
 Χριστοφόρος πλησίον τοῦ ἀγ. Πο-
 λυεύκτου 16-XII (Déd.), 9-V
 Χώρας μονή, *v. μονή*

B) Quartiers, localités, monuments, etc.

Ἀδδᾶ, τὰ 10-X, 8-XI, 10-XII, 11-
 VI, 15-VII
 Ἀετίου, *v. κινστέρνη*
 Ἀθύρας, ὁ 5-IX
 Ἀκοιμήτων 29-XII, *v. μονή*
 Ἀκρόπολις, ἡ 21-IX, 11-XI
 Ἀλουστίου (Σαλλουστίου), τὰ 4-IX
 Ἀλυπίου 12-VI, *v. μονή*
 Ἀμαντίου, τὰ 19-IX, 6-X, 27-I
 Ἀνάπλους, ὁ 6-IX, 11-XII, 23-I
 Ἀνθεμίου, τὰ 8-XI, 23-VII
 Ἀνθου, 9-VII, *v. μονή*
 Ἀντιόχου, τὰ 16-IX, 11-VII
 Ἀντωνίου 12-II, *v. μονή*
 Ἀργυρόπολις 26-VIII
 Ἀρεοβίνδου, τὰ 10-II, 16-V
 Ἀρκαδιανῶν, αἱ 8-XI, 22-VI
 Ἀρματίου (Ἀρμασίου), τὰ 19-I, 26-
 II, 21-VII, 17-VIII, *v. γηροκομεῖον*
 Ἀττάλου, *v. πόρτα*
 Ἀφαψίς 12-V, *v. μονή*
 Βασιλική, ἡ Νέα 8-XI, 20-VII
 Βασιλίσκου, τὰ 4-XII, 6-VI
 Βεάτου, τὰ 8-XI, 10-VII
 Βιγλεντίου, τὰ 28-VII, 1-VIII, 2-
 VIII
 Βλαχερναι, αἱ 22-IX, 26-X, 7-XII,
 26-XII, 2-II, 25-VI, 2-VII, 31-
 VII, 7-VIII, 15-VIII, 5SCar,
 1MRés, 1LPent; *v. πόρτα, τεῖχος*

Βώνου, *v. κινστέρνη*
 Γαῖτανόν, τὸ 27-IX, 11-XI
 Γαλακρῆναι, αἱ 15-V
 γεφύρα, ἡ Ἰουστινιανοῦ 18-IX, 16-
 X, 29-VII
 γηροκομεῖον τῶν Ἀρματίου 26-II
 γηροκομεῖον τοῦ Μελοβίου 15-IV
 γηροκομεῖον τοῦ Σάγματος 26-II
 Δάγουτα, ἡ 12-VI
 Δαλμάτων 27-XI, *v. μονή*
 Δανιήλ, τὰ 10-I
 Δαρείου, τὰ 1-XI, 3-XII, 6-II,
 5-V, 11-VIII, *v. Σοφianaῖ*
 Δεύτερον, τὸ 6-IX, 9-IX, 17-IX,
 20-IX, 29-IX, 16-X, 25-X, 26-X,
 2-XI, 22-IV, 23-IV, 2-V, 6-V,
 10-VI, *v. ξενῶν*
 Διακονίσσης, τὰ 19-XI, 15-II, 25-
 III, 13-V, 28-VII
 Δίου 19-VII, *v. μονή*
 Δομνίνου *v. ἐμβόλοι*
 Ἐβδομον, τὸ 4-IX, 25-IX, 29-X, 8-V,
 5-VI, 30-VII, 1-VIII, *v. παλάτιον*
 Ἐλαία, ἡ 25-V, 6-VII, 1-VIII
 Ἐλεανῶν, αἱ 8-I, *v. πτωχεῖον*
 Ἐλεβίχου, τὰ 18-XI, DRam
 Ἐλενιαῖ, αἱ 13-X, 14-XII, 20-I,
 26-I, 16-VIII

- ἔμβολοι, οἱ Δομνίνου 7-X, 18-XI, 22-XII, 11-I, 25-I, 24-V, 1-VIII
 ἔμβολοι, οἱ Τρωαδησίου 4-VII
 Ἐμβολος, ὁ Νέος 25-VII
 Ἐξακιώνιον, τὸ 26-I, 6-VII
 Ἐπτάσκαλον, τὸ 7-V, 8-V, 4-VI, 21-VII, 4-VIII
 Εὐβούλου, τὰ 20-V, *υ. ξενὼν*
 Εὐδοκιαναί, αἱ 16-VI
 Εὐδοξίου, τὰ 23-I
 Εὐούρανοι, οἱ 9-XII
 Ζεῦγμα, τὸ 2-VIII
 Ἡρεμίας, τὰ 6-II
 Ἰππότχνα, τὰ 22-VIII
 Ἰουστινιαναί, αἱ 4-X, 3-V, 7-VIII, 8-VIII, 4DCar, 5DCar
 Καινούπολις [22-VIII]
 Καλλιστράτου, τὰ 3-XI, 14-II, 18-VII, *υ. μονή*
 Καμαρόδιον, τὸ 18-VI
 Κάμπος, ὁ 25-IX, 22-I, 29-VII
 Καπετώλιον, τὸ 10-VIII
 Καστέλλιον, τὸ 11-XII
 Κεντουκέλλαι, αἱ 13-V
 Κέρας, τὸ 3-IX, 5-X
 κινστέρνη, ἡ Ἀετίου 29-XI
 κινστέρνη τῆς Βώνου, ἡ 21-V
 κινστέρνη Μωκησία, ἡ 10-I
 Κονδύλιον, τὸ 8-VII
 Κοσμίδιον, τὸ 20-IX
 Κουράτορος, τὰ 8-XII, 22-VII
 Κριθοπωλεῖα, τὰ 24-IX
 Κυπαρίσσιον, τὸ 16-X, 22-X, 26-XI, 24-IV, 9-V, 22-VI, 17-VII
 Κύρου, τὰ 1-X, 9-X, 20-XI, 5-V, 19-V
 Κώνστα, τὰ 28-XI
 Κωνσταντιαναί, αἱ 11-XII, 27-XII, 2-VIII
 Λαζάρου 4-V, 22-VII, *υ. μονή*
 Λάυσου, τὰ 16-IX, 11-VII
 Λευκὸς ποταμὸς 19-VIII
 Λίβα ἐν τῇ Δαγούτῃ, τὰ 12-VI
 Λιθόστρωτος, ὁ 1-X, 11-III
 λιμήν, ὁ τοῦ Νεωρίου 16-V
 Μαξιμίνου 9-VI, *υ. μονή*
 Μαρινακίου, τὰ 8-VIII
 Ματρώνης, τὰ 12-VII
 Μελανδήσια, *υ. πόρτα*
 Μελοβίου, τὰ, *υ. γηροκομεῖον*
 Μίλιον, τὸ 18-XII
 Μιλτιάδου, τὰ 14-XI, 11-II
 Μολυβδουργόν, τὸ 18-XII
 Μωκησία, *υ. κινστέρνη*
 Ναρσοῦ, τὰ 12-X
 Νέα Βασιλική, ἡ, *υ. Βασιλική*
 Νεώριον, τὸ, *υ. λιμήν*
 Νικολάου 15-V, *υ. μονή*
 Νύμφαι μεγάλαι, αἱ 24-VII
 ξενὼν ἐν τῷ Δευτέρῳ 10-VI
 ξενὼν τῶν Εὐβούλου 20-V
 ξενὼν τοῦ ἁγίου Σαμφῶν 27-VI
 Ἐηρόκιρκος (= Εὐλόκιρκος), ἡ 9-V, 9-VII, 30-VII, 22-VIII
 Ἐηρόλοφος, ὁ 15-XII, 20-VII
 Εὐλόκιρκος (= Ἐηρόκιρκος), ἡ 23-X
 Ὀλυμπίου, τὰ 23-VII
 Ὄξεϊα ἡ 20-X, 8-XI, 13-I, 19-I, 1-VI, 3-VI, 25-VI
 Ὀνειράται, αἱ 4-X
 Ὀρφανοτροφεῖον, τὸ 19-IX, 29-X, 31-XII, 8-I, 14-I, 1-VI, 29-VI, 30-VI, 14-VII, 1VRés
 Οὐρβικίου, τὰ 1-IX (I 6)
 Παγίδιον, τὸ 25-VII
 Παλαιὰ Πέτρα, ἡ, *υ. Πέτρα*
 Παλάτιον, τὸ VSaint, 1JRés
 Παλάτιον τοῦ Ἐβδόμου, τὸ 30-VII
 Παλάτιον, τὸ Νέον 7-X, 24-VII, 28-VIII, 1XPentec
 Παραδείσιον, τὸ 16-X, 9-XI
 Πατριαρχεῖον, τὸ 31-X
 Παυλίνου, τὰ 1-VII
 Παυλοπέτριον, τὸ 22-II
 Περιτελχίον, τὸ 8-VIII
 Περιτελχισμα, τὸ 15-V, 13-VI

- Πέτρα, ἡ Παλαιὰ 2XPentec
 Πέτριον, τὸ 21-XII, 13-III, 30-V, 22-VI, 20-VII, 29-VII, 15-VIII
 Πηγῇ, ἡ 12-X, 8-I, 18-VI, 9-VII, *υ. πόρτα*
 Πιννουλόφος, ὁ 28-VIII
 Πλακιδίας, τὰ 23-XII
 πόρτα, ἡ Ἀττάλου 16-VIII
 πόρτα (τῶν Βλαχερνῶν), ἡ 7-VIII, 20-VIII
 πόρτα, ἡ Μελανδήσια 25-X
 πόρτα τῆς Πηγῆς, ἡ 18-VI
 πόρτα, ἡ Χρυσία 25-IX, 5-VI; ἡ Χρυσῇ 4-VIII, 16-VIII
 Πρόβου, τὰ 20-VIII, *υ. μονή*
 Προμούντων, τὰ 29-VII
 Προτασίου, τὰ 24-X, 9-XI
 Πτερὸν (τοῦ τεῖχους τῶν Βλαχερνῶν), τὸ 7-VIII
 πτωχεῖον ἐν Ἐλεαναῖς, τὸ 8-I
 Ῥάβδος, ἡ 28-XI, 18-VII
 Ῥήσιον, τὸ 26-VI, 4-VII
 Ῥουστικίου, τὰ 27-XI
 Ῥουφινιαναί, αἱ 27-V
 Σάγμα, τὸ, *υ. γηροκομεῖον*
 Σαλλουστίου, τὰ, *υ. Ἀλουστίου*
 Σάτυρος, ὁ 23-X, *υ. μονή Ἰγνατίου*
 Σέκρετον, τὸ μέγα I-IX (I 10)
 Σιβώνια, ἡ 7-VII
 Σίγμα, τὸ 2-IX
 Σίγμα πέραν, τὸ 13-VII
 Σινάτωρος, τὰ 8-XI
 Σολομῶνος, τὰ 28-IX, 2-X
 Σοφιαναί, αἱ 3-XII (= τὰ Δαρείου), 23-V
 Σπαρακίου, τὰ 23-IX, 5-XI, 1-XII, 7-I, 31-I, 17-II, 24-II, 24-VI, 29-VIII, 1SCar, 1SRés, 2DPentec
 Σπουδαίου, τὰ 1-VI, 7-VI
 Στενόν, τὸ 4-VIII
 Στούδιος, ὁ 11-XI, *υ. μονή*
 Στρατήγιον, τὸ 21-X, 5-XII, 22-I, 14-VII, 12-VIII
 Στροβίλιον, τὸ 22-V
 Στρόβιλον, τὸ 18-VIII
 Συκεοῦς 27-V, *υ. μονή*
 Σωσθένιον, τὸ 8-VI, 9-VI
 Ταῦρος, ὁ 24-I, 25-IV, 22-VII
 τεῖχος, τὸ 9-VII
 τεῖχος τῶν Βλαχερνῶν, τὸ 3-IX, 7-XII
 Τετράφυλον, τὸ Χαλκόν 30-IX, 1-XI, 30-XII, 9-III, 1-VIII, DRam
 Τριβουνάλιον, το 25-IX, 5-VI
 Τρίκογχος, ὁ 6-XI, 5-II, 10-VIII
 Τρίτον, τὸ 1XRés
 Ὑπατίας 12-VII, *υ. μονή*
 Φιλοξένου, τὰ 28-I, 13-VI
 Φιρμούπολις 1-VI
 Φλωρεντίου, τὰ 7-VI
 Φόρος, ὁ sept. 1, 8, 24, 25; oct. 6, 7, 18, 26; nov. 6, 8, 9, 13, 15, 30; déc. 14, 22, 26, 27; jan. 9, 22, 25, 26, 28; févr. 2, 6; mars 17, 25; avr. 23; mai 8, 11, 27; juin 2, 4, 5, 13, 14, 19, 21, 25; juil. 1, 5, 8, 10, 20, 27; août 16; DRam; 1LRés 1LPentec; 2XPentec
 Χαλκόν Τετράφυλον, τὸ, *υ. Τετράφυλον*
 Χαλκοπρατεῖα, τὰ, *υ. Θεοτόκος ἐν Χαλκοπρατεῖαις*
 Χάλλαι, αἱ 26-VII
 Χαμουῆδον, τὸ DRam
 Χελόνῃ, ἡ 24-XI, 29-V, 8-VII, 4-VIII
 Χρυσῇ Πόρτα, ἡ, *υ. πόρτα*
 Χρυσία Πόρτα, ἡ, *υ. πόρτα*
 Χρυσόπολις 22-IX
 Χώρα, ἡ 4-IX, 7-I, *υ. μονή*

- ἔμβολοι, οἱ Δομνίνου 7-X, 18-XI, 22-XII, 11-I, 25-I, 24-V, 1-VIII
 ἔμβολοι, οἱ Τρωαδῆσιου 4-VII
 Ἐμβολος, ὁ Νέος 25-VII
 Ἐξακιώνιον, τὸ 26-I, 6-VII
 Ἐπτάσκαλον, τὸ 7-V, 8-V, 4-VI, 21-VII, 4-VIII
 Εὐβούλου, τὰ 20-V, *υ. ξενῶν*
 Εὐδοκιαναί, αἱ 16-VI
 Εὐδοξίου, τὰ 23-I
 Εὐούρανοι, οἱ 9-XII
 Ζεῦγμα, τὸ 2-VIII
 Ἡρεμίας, τὰ 6-II
 Ἰππόχνα, τὰ 22-VIII
 Ἰουστινιαναί, αἱ 4-X, 3-V, 7-VIII, 8-VIII, 4DCar, 5DCar
 Καινούπολις [22-VIII]
 Καλλιστράτου, τὰ 3-XI, 14-II, 18-VII, *υ. μονή*
 Καμαρόδιον, τὸ 18-VI
 Κάμπος, ὁ 25-IX, 22-I, 29-VII
 Καπετώλιον, τὸ 10-VIII
 Καστέλλιον, τὸ 11-XII
 Κεντουκέλλαι, αἱ 13-V
 Κέρας, τὸ 3-IX, 5-X
 κινστέρνη, ἡ Ἀετίου 29-XI
 κινστέρνη τῆς Βώνου, ἡ 21-V
 κινστέρνη Μωκησία, ἡ 10-I
 Κονδύλιον, τὸ 8-VII
 Κοσμίδιον, τὸ 20-IX
 Κουράτορος, τὰ 8-XII, 22-VII
 Κριθοπωλεῖα, τὰ 24-IX
 Κυπαρίσσιον, τὸ 16-X, 22-X, 26-XI, 24-IV, 9-V, 22-VI, 17-VII
 Κύρου, τὰ 1-X, 9-X, 20-XI, 5-V, 19-V
 Κώνστα, τὰ 28-XI
 Κωνσταντιαναί, αἱ 11-XII, 27-XII, 2-VIII
 Λαζάρου 4-V, 22-VII, *υ. μονή*
 Λάυσου, τὰ 16-IX, 11-VII
 Λευκὸς ποταμὸς 19-VIII
 Λίβα ἐν τῇ Δαγούτῃ, τὰ 12-VI
 Λιθόστρωτος, ὁ 1-X, 11-III
 λιμὴν, ὁ τοῦ Νεωρίου 16-V
 Μαξιμίνου 9-VI, *υ. μονή*
 Μαρινακίου, τὰ 8-VIII
 Ματρώνης, τὰ 12-VII
 Μελανδήσια, *υ. πόρτα*
 Μελοβίου, τὰ, *υ. γηροκομεῖον*
 Μίλιον, τὸ 18-XII
 Μιλτιάδου, τὰ 14-XI, 11-II
 Μολυβδουργόν, τὸ 18-XII
 Μωκησία, *υ. κινστέρνη*
 Ναρσοῦ, τὰ 12-X
 Νέα Βασιλική, ἡ, *υ. Βασιλική*
 Νεώριον, τὸ, *υ. λιμὴν*
 Νικολάου 15-V, *υ. μονή*
 Νύμφαι μεγάλαι, αἱ 24-VII
 ξενῶν ἐν τῷ Δευτέρῳ 10-VI
 ξενῶν τῶν Εὐβούλου 20-V
 ξενῶν τοῦ ἁγίου Σαμφῶν 27-VI
 Ξηρόκιρκος (= Ξυλόκιρκος), ἡ 9-V, 9-VII, 30-VII, 22-VIII
 Ξηρόλοφος, ὁ 15-XII, 20-VII
 Ξυλόκιρκος (= Ξηρόκιρκος), ἡ 23-X
 Ὀλυμπίου, τὰ 23-VII
 Ὁξεῖα ἡ 20-X, 8-XI, 13-I, 19-I, 1-VI, 3-VI, 25-VI
 Ὀνειράται, αἱ 4-X
 Ὀρφανοτροφεῖον, τὸ 19-IX, 29-X, 31-XII, 8-I, 14-I, 1-VI, 29-VI, 30-VI, 14-VII, 1VRés
 Οὐρβικίου, τὰ 1-IX (I 6)
 Παγίδιον, τὸ 25-VII
 Παλαιὰ Πέτρα, ἡ, *υ. Πέτρα*
 Παλάτιον, τὸ VSaint, 1JRés
 Παλάτιον τοῦ Ἐρδόμου, τὸ 30-VII
 Παλάτιον, τὸ Νέον 7-X, 24-VII, 28-VIII, 1XPentec
 Παραδείσιον, τὸ 16-X, 9-XI
 Πατριαρχεῖον, τὸ 31-X
 Παυλίνου, τὰ 1-VII
 Παυλοπέτριον, τὸ 22-II
 Περιτείχιον, τὸ 8-VIII
 Περιτείχισμα, τὸ 15-V, 13-VI

- Πέτρα, ἡ Παλαιὰ 2XPentec
 Πέτριον, τὸ 21-XII, 13-III, 30-V, 22-VI, 20-VII, 29-VII, 15-VIII
 Πηγῇ, ἡ 12-X, 8-I, 18-VI, 9-VII, *υ. πόρτα*
 Πινουλόφος, ὁ 28-VIII
 Πλακιδιάς, τὰ 23-XII
 πόρτα, ἡ Ἀττάλου 16-VIII
 πόρτα (τῶν Βλαχερνῶν), ἡ 7-VIII, 20-VIII
 πόρτα, ἡ Μελανδήσια 25-X
 πόρτα τῆς Πηγῆς, ἡ 18-VI
 πόρτα, ἡ Χρυσία 25-IX, 5-VI; ἡ Χρυσῇ 4-VIII, 16-VIII
 Πρόβου, τὰ 20-VIII, *υ. μονή*
 Προμούντων, τὰ 29-VII
 Προτασίου, τὰ 24-X, 9-XI
 Πτερὸν (τοῦ τεύχους τῶν Βλαχερνῶν), τὸ 7-VIII
 πτωχεῖον ἐν Ἐλεαναῖς, τὸ 8-I
 Ῥάβδος, ἡ 28-XI, 18-VII
 Ῥήσιον, τὸ 26-VI, 4-VII
 Ῥουστικίου, τὰ 27-XI
 Ῥουφινιαναί, αἱ 27-V
 Σάγμα, τὸ, *υ. γηροκομεῖον*
 Σαλλουστίου, τὰ, *υ. Ἀλουστίου*
 Σάτυρος, ὁ 23-X, *υ. μονή Ἰγνατίου*
 Σέκρετον, τὸ μέγα 1-IX (I 10)
 Σιβώνια, ἡ 7-VII
 Σίγμα, τὸ 2-IX
 Σίγμα πέραν, τὸ 13-VII
 Σινάτωρος, τὰ 8-XI
 Σολομῶνος, τὰ 28-IX, 2-X
 Σοφιαναί, αἱ 3-XII (= τὰ Δαρείου), 23-V
 Σπαρακίου, τὰ 23-IX, 5-XI, 1-XII, 7-I, 31-I, 17-II, 24-II, 24-VI, 29-VIII, 1SCar, 1SRés, 2DPentec
 Σπουδαίου, τὰ 1-VI, 7-VI
 Στενόν, τὸ 4-VIII
 Στούδιος, ὁ 11-XI, *υ. μονή*
 Στρατήγιον, τὸ 21-X, 5-XII, 22-I, 14-VII, 12-VIII
 Στροβίλιον, τὸ 22-V
 Στρόβιλον, τὸ 18-VIII
 Συκεοῦς 27-V, *υ. μυνή*
 Σωσθένιον, τὸ 8-VI, 9-VI
 Ταῦρος, ὁ 24-I, 25-IV, 22-VII
 τεῖχος, τὸ 9-VII
 τεῖχος τῶν Βλαχερνῶν, τὸ 3-IX, 7-XII
 Τετράπυλον, τὸ Χαλκόν 30-IX, 1-XI, 30-XII, 9-III, 1-VIII, DRam
 Τριβουνάλιον, το 25-IX, 5-VI
 Τρίκογχος, ὁ 6-XI, 5-II, 10-VIII
 Τρίτον, τὸ 1XRés
 Ὑπατίας 12-VII, *υ. μονή*
 Φιλοξένου, τὰ 28-I, 13-VI
 Φιρμούπολις 1-VI
 Φλωρεντίου, τὰ 7-VI
 Φόρος, ὁ sept. 1, 8, 24, 25; oct. 6, 7, 18, 26; nov. 6, 8, 9, 13, 15, 30; déc. 14, 22, 26, 27; jan. 9, 22, 25, 26, 28; févr. 2, 6; mars 17, 25; avr. 23; mai 8, 11, 27; juin 2, 4, 5, 13, 14, 19, 21, 25; juil. 1, 5, 8, 10, 20, 27; août 16; DRam; 1LRés 1LPentec; 2XPentec
 Χαλκὸν Τετράπυλον, τὸ, *υ. Τετράπυλον*
 Χαλκοπρατεῖα, τὰ, *υ. Θεοτόκος ἐν Χαλκοπρατείοις*
 Χάλλαι, αἱ 26-VII
 Χαμοῦνδον, τὸ DRam
 Χελόνῃ, ἡ 24-XI, 29-V, 8-VII, 4-VIII
 Χρυσῇ Πόρτα, ἡ, *υ. πόρτα*
 Χρυσία Πόρτα, ἡ, *υ. πόρτα*
 Χρυσόπολις 22-IX
 Χώρα, ἡ 4-IX, 7-I, *υ. μονή*

IV. INDEX DES TROPAIRES

Lorsqu'un tropaire ne figure pas dans H un jour déterminé, on indique le ms. où il apparaît. Les *italiques* signalent les jours où le texte du tropaire est donné en entier.

- "Αγιοι ἀνάργυροι 1-XI Fa
 "Αγιωτέρα 9-IX, 31-VII, 5SCar, 2LRés, 1SPentec.
 "Αθλοφόρε ἅγιε 2-IX, 7-IX Fa, 26-X, 11-XI, 1-II, 22-VII, 27-VII
 "Αθλοφόροι ἅγιοι 12-V
 "Ακαταμάχητον τεῖχος 5VCar, 6XCar
 "Αμαρτωλοῖς καὶ τελώναις 5-I
 "Αναστάς ἐκ τοῦ μνήματος 1LRés
 "Ανελήφθης ἐν δόξῃ JAsc
 "Ανέτειλας, Κύριε, τὴν ἡμέραν 25-IX Fa, 26-I
 "Ανέτειλας, Χριστέ 24-XII (I 150)
 "Αντιλήπτωρ ἡμῶν ὁ Θεὸς 5MCar
 "Ανυμνοῦμέν σε, Χριστέ 5-VI, 25-VI, 7-VIII
 "Ανυπόστατος, Κύριε 5XCar, 6LCar, 6VCar
 "Αζίως ἀνυμνεῖν σε 2MCar
 "Απας σου ὁ βίος 2-IX FaOx
 "Απὸ ὕψους ἀοράτως 4VCar
 "Απόστολε ἅγιε, πρέσβευε 6-X, 18-X, 9-XI Fa, 14-XI, 16-XI, 25-IV, 20-VIII
 "Απόστολε Χριστοῦ... ἡγαπημένε 25-IX, 26-IX, 8-V
 "Απόστολοι ἐνδοξοί, πρεσβεύσατε 11-VI
 "Αρατε πύλας 6-IX, 23-X P, 29-X P, 18-XII, 22-XII, 23-XII, 9-VII, 31-VII, commun Dédicace (II 186)
 "Αρχὴν σοφίας τὸν φόβον 23-II FaOx
 "Αρχιστράτηγε Θεοῦ 8-XI
 Αὐλῶν ποιμενικῶν 24-XII (I 148)
 Αὕτη ἐστίν, ὁ Θεὸς 6LCar, 6XCar
 Βασίλειον διάδημα 27-XII PFa
 Βασιλεῦ ἅγιε, παντοδύναμε XTyr
 Βηθλεὲμ εὐτρεπίζου 23-XII (I 146) P (ἐξαποστειλάριον)
 Γεωργηθεὶς ὑπὸ Θεοῦ 23-IV
 Δόγμα ἐνθεον ἐπικρατύνας 21-I Ox, 18-II Ox (var.)
 Δὸς ἡμῖν βοήθειαν VTyr
 Δόξα σοι, Χριστέ ὁ Θ., ἀποστόλων καύχημα App. II (II 206)
 "Εὰν ἀνομίας παρατηρήσης 3JCar
 "Εγκράτειαν προβαλλομένη VTyr
 Εἰ καὶ βρωμάτων πρὸς ὀλίγον 3LCar
 Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν 31-XII Fa, 1-I
 "Εκ τῶν οὐρανῶν ἐδέξω 27-I Ox
 "Εν ἀνομίαις συλλειφθέντες 3VCar
 "Εν ἐτοίμῃ καρδίᾳ 1MCar, 1JCar, 2LCar
 "Εν "Ιορδάνῃ βαπτίζομένου 5-I, 6-I
 "Εν κυπαρίσσῳ καὶ πεύκῃ 14-IX Fa
 "Εν νυκτὶ καὶ ἡμέρᾳ 2VCar
 "Εν πίστει τοὺς προπάτορας Dav SS. Pères (I 134) Fa, DavNoël
 "Εν προσευχαῖς γρηγορῶν 17-XI
 "Εν σοί, μῆτερ 9-XI FaOx, 28-XII Fa
 "Εν τῇ αὐλῇ Καίσαρος XSaint

- "Εν τῇ γεννήσει τὴν παρθενίαν 15-VIII
 "Εν τῇ τῶν τρόπων ἀπλότητι 2-IX, 18-IX Fa
 "Εν τῇ ὑπομονῇ σου 2-IX, 30-X, 31-X Fa, 15-I Ox, 27-VI
 "Εν τοῖς ὄρθροις ἐξαγγέλλω 2XCar
 "Εν τῷ λειμῶνι τῆς καρδίας 24-XI Fa
 "Εν ψυχῇ συντετριμμένη LSaint
 "Ενδοξε ἀειπαρθένε DRés
 "Επεσκέψατο ἡμᾶς 25-XII (I 156) P (ἐξαποστειλάριον)
 "Επεφάνης ἐν τῷ κόσμῳ 5-I
 "Εργοὶς λάμπαντες ὁρθοδοξίας 14-XI, 7-VIII
 "Εσφραγισμένου τοῦ μνήματος 2DRés
 Εὐαγγελίζου, "Ιωσήφ DapNoël
 Εὐλογητὸς εἶ, Χριστέ... ὁ δοξάζων 16-II
 Εὐλογητὸς εἶ, Χριστέ... ὁ παιδεύων 14-XII Fa
 Εὐλογητὸς εἶ, Χριστέ... ὁ πανσόφους DPentec
 Εὐλογητὸς εἶ, Χριστέ... ὅτι ἐθαυμάστωσας 16-VIII
 Εὐσπλαγχνε, μακρόθυμε 5JCar
 Εὐφραίνεσθω τὰ οὐράνια 1JRés
 Εὐφραίνου, ἔρημος 20-I
 "Η ἀμνάς σου 4-XII Fa, 21-XII Ox, 6-II Ox
 "Η Γέννησίς σου, Θεοτόκε 8-IX
 "Η Γέννησίς σου, Χριστέ 25-XII, 26-XII Ox
 "Η "Εκκλησία βοᾷ 14-IX
 "Η ἐν τῇ στείρᾳ 23-IX Fa
 "Η καθαρὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος 31-I
 "Η κυρίως καὶ ἀληθῶς Θεοτόκος 11-V, App. I (II 200)
 "Η νηστεία τὸν Μωσέα 1LCar, 1XCar, 1VCar
 "Η Παρθένος σήμερον 25-XII
 "Η πεντάριθμος λαμπρότης 2-XI Fa
 "Η πεντάριθμος στερότης 13-XII Ox
 "Η πόλις σου, Θεοτόκε 22-XII (I 144), 16-VIII
 "Η σεπτὴ τοῦ προφῆτου 5-IX Fa
 "Η σεπτὴ τῶν προφητῶν 1DCar
 "Η τοῦ Προδρόμου ἐνδοξος 29-VIII P
 "Η τοῦ στόματός σου 13-XI, 27-I Fa
 "Η τῷ λόγῳ μαθητευθεῖσα 24-IX
 Θεασάμεναι τὸν τάφον 1VRés
 Θείας πίστεως ὁμολογία 6-XI
 Θεὸν ἐκ σοῦ σαρκωθέντα 24-XII (I 148) (Fa = ὑπακοή)
 Θεοτόκε ἀειπαρθένε, τῶν ἀνθρώπων 2-VII
 Θεοτόκε Παρθένε, χαῖρε 1-IX
 Θεοφόροι κυβερνῆται 11-X, 20-XI
 Θησαυρὸν θαυμάτων 24-II Fa
 "Ιερεὺς καρποῦται 24-VI
 "Ιλάσθητί μοι ὡς τῷ τελώνῃ 2VCar
 Καὶ ἐν πυρὶ παραδειχθεὶς 1DCar
 Καὶ ὁ χορὸς τῶν προφητῶν 1DCar
 Καὶ τρόπων μέτοχος 3-IX, Dap14-IX, 20-XII, 29-I, 6-II Ox, 23-II, 2DCar
 Κανόνα πίστεως 6-XII, 23-I, 7-II Ox, 11-II Ox
 Καταφυγὴ καὶ δύναμις 1-IX, App. I (II 200)
 Κλῆμα ὁσιότητος 23-I
 Κράτος ἐννομον DTyroph
 Κύριε, ἡμάρτομεν 6-XI, 14-XII
 Κύριε, Κύριε, ὃν πάντα 1LCar
 Κύριε, μὴ τῷ θυμῷ σου 4LCar
 Λαθὼν ἐτέχθης 24-XII (I 150)
 Λόγῳ τὰ πάντα 3VCar
 Μακαρίζομέν σε 15-VIII
 Μαρτυρήσας γενναίως 27-VII P
 Μεγάλα τὰ τῆς πίστεως... Θεόδωρος 17-II Ox, 1SCar
 Μεγάλα τὰ τῆς πίστεως... οἱ ἅγιοι παῖδες DavNoël (I 136)
 Μεγάλῃς εὐεργεσίας ἀπολαύειν JSaint P
 Μέσον τῶν ταγμάτων 6-IX Fa
 Μεσούσης τῆς ἑορτῆς 4XRés
 Μετανοίας θεμέλιος 28-I
 Μετεμορφώθης ἐν τῷ ὄρει 6-VIII
 Μνήμη δικαίου μετ' ἐγκωμίων 7-I, 24-II, 5-VI

Μόνον ἐπάγη 14-IX
 Μυρίζεται ἡ κτίσις 14-XI Fa
 Νηστείαν ἐπαγγέλλομαι STyroph
 Νῦν αἱ δυνάμεις 9-III, XTyroph, VSaint
 Ὁ ἄδυτος ἥλιος 1SRés
 Ὁ ἀπαθής τῇ θεότητι LSaint
 Ὁ εἰδὼς ὅτι ἐγὼ 2MCar
 Ὁ ἐν Τριάδι ὑμνούμενος 13-I Fa
 Ὁ ἐπιβλέπων ἐπὶ τὴν γῆν 25-X Fa, 26-X, 9-I Ox, 1LPentec
 Ὁ εὐσχήμων Ἰωσήφ IVRés, 3DRés
 Ὁ Θεὸς τῶν πατέρων 15-IX, 20-XI Fa, 25-XI, 10-I, 18-I, 12-V, 16-VII, 18-VIII, 25-VIII, DavPentec
 Ὁ Ἰωάννης προῆλθεν 24-VI P
 Ὁ λεντίφ ζωσάμενος JSaint P
 Ὁ μάρτυς σου, Κύριε 9-I Ox, 9-II Ox
 Ὁ μήτραν παρθενικὴν 2-II Fa
 Ὁ μονογενὴς Υἱὸς 1-IX (I 8) Fa, 8-IX (I 20) Fa, 14-IX Fa, 24-XII (I 156) FaOx, 25-XII PFa, 5-I (I 178) Fa, 6-I (I 186) P FaOx, 2-II Fa, XTyroph, 5SCar P, DRés, 2LRés, DPentec, 1XPentec
 Ὁ νίψας τοὺς πόδας JSaint P
 Ὁ πάσης δημιουργὸς 1-IX, App. I (II 202)
 Ὁ πλάσας κατὰ μόνας 2LCar
 Ὁ ποιμενικὸς αὐλὸς 25-I
 Ὁ ραπισθεὶς ὑπὲρ γένους JSaint
 Ὁ συμμύστης τῆς θείας 6-X Fa
 Ὁ συνέχων τὰ πέρατα τάφῳ SSaint
 Ὁ τελώνης διδάσκει 2JCar
 Ὁ τῆς πόρνῆς τὰ δάκρυα 3LCar
 Ὁ τὸ φῶς ἀναβαλλόμενος 5-I Fa
 Ὁ τὸν ἐπινίκιον ὕμνον 8-XI Fa
 Ὁ τῷ κορυφαίῳ Πέτρῳ 25-IV P (καταβασία)
 Ὁ ὑψωθείς ἐν τῷ Σταυρῷ 14-IX
 Ὁ φύσει ἀόρατος νῦν 1-I Ox
 Οἱ ἀγῶνές σου ἐκμειοῦσι 1-II Fa
 Οἱ μάρτυρές σου, Κύριε 20-IX Fa

Οἱ ὕσιοί σου, Κύριε 14-I FaOx
 Οἱ σοφοὶ τῆς οἰκουμένης 1-XI
 Οἱ τὰ Χερουβὶμ SSaint, DRés
 Οἱ τῆς Ἐδέσεως προστάται 15-XI Fa
 Οἱ τοῦ νόμου φύλακες 1-VIII
 Οἱ τῶν ἀποστόλων πρωτόθρονοι 29-VI, 30-VI
 Οἶδας τὸ πλάσμα ἡμῶν 1XCar
 Ὅλον μου τὸν βίον 3XCar
 Ὅρατῶν καὶ ἀοράτων 1JCar
 Ὁρθοδοξίας ὁδηγὲ 26-XII Ox
 Ὁρθρὸς ἔτοιμος τῆς Ἐκκλησίας 25-II Fa
 Ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε v. l'index liturgique
 Ὅτι αἱ ἀνομίαι ἡμῶν 5LCar
 Ὅτι ἀσθενεῖς ἡμεῖς 3MCar
 Ὅτι πάροικοι ἐσμεν 1MCar
 Οὕσπερ ἡ φύσις 7-X Fa
 Πάντα πόνον ὑπὲρ τῆς ἀληθείας 6-IV
 Πεπτωκότας ἀνάστησον 2JCar
 Πλατύνας τὸ στόμα ἐπλήρωσας 10-I Ox
 Πληρωθῆτω τὸ στόμα JSaint (II 76)
 Πλούτος γνώσεως τῆς Ἐκκλησίας 18-I Ox
 Πλυνόν με τοῖς δάκρυσιν 3MCar
 Ποία φυλακὴ οὐκ ἔχει 29-VI
 Πρεσβείαις τῶν ἁγίων σου v. l'index liturgique, ἀντίφωνον
 Πρόδρομε, προφῆτα 7-I
 Προσκυνοῦμεν τὴν λόγχην JSaint, VSaint
 Πρωτοτόκου βασιλείας πατὴρ 4-VI
 Πτωχεῖαν πλουτίσας 30-IX Fa
 Σήμερον ἡ ἀπαρχὴ 9-XII Ox
 Σήμερον ὁ βασιλεὺς JSaint
 Σήμερον σωτηρίᾳ τῶ κόσμῳ DRés
 Σήμερον τῆς εὐδοκίας 20-XI Fa, 21-XI
 Σήμερον τῆς εὐσπλαγχνίας 9-XII FaOx
 Σήμερον τῆς σωτηρίας 25-III
 Σήμερον τὸ πονηρὸν XSaint
 Σήμερον τὸ προφητικὸν 14-IX, 4MCar

Σήμερον τοῦ ναοῦ VSaint
 Σήμερον Τριάς 5-I Fa, 6-I
 Σταυρωθέντος σου, Χριστέ VSaint
 Στόμα γέγονας τῆς παρρησίας DTyr
 Στύλος γέγονας ὀρθοδοξίας 18-I Ox
 Συγκλονουμένης τῆς κτίσεως DRés, 2DRés
 Συνταφέντες σοι 6SCar
 Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ v. l'index liturgique, ἀντίφωνον
 Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου 10-IX Fa, 11-IX Fa, 12-IX Fa, 13-IX, 14-IX, 2MCar
 Σωτηρίᾳ ἡμῶν ὑπάρχεις 3LCar
 Σωτηρίαν εἰργάσω 14-IX Fa, 4JCar
 Σωτηρίας ἐλπίδα 9-VII
 Τὰ ἄνω ζητῶν 1-IX (I 8) Fa (κοντάκιον)
 Τὰ ἐλέη σου, Κύριε 6XCar
 Τὰ θαύματα τῶν ἁγίων 7-X (cf. P), 25-X, 11-XI P, 31-I
 Ταῖς μυροφόροις γυναιξὶ 1XPâques, 3DRés P
 Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου v. l'index liturgique, ἀντίφωνον
 Ταῖς τῶν δακρύων (σου ῥοαῖς) 28-IX Fa, 5-XII Fa
 Τὰς ἀλγιδόνας τῶν ἁγίων 25-X, 7-XI, 15-XI, 13-XII, 29-XII, 9-III, 4-V, 6XCar
 Τὰς ἀνομίας μου, Κύριε 3JCar
 Τὰς ἐκκλησίας ἐν ἐλαίῳ 9-VIII
 Τεῖχος ἀκαταμάχητον 9-VII, 7-VIII, 16-VIII
 Τὴν ἀπαρχὴν τῶν ἐθνῶν 22-XII (I 144), 24-XII Fa (I 152)
 Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν 25-III (I 256), 6SCar, DRam
 Τὴν πόλιν ἡμῶν, Κύριε 22-XII (I 144), 11-V
 Τὴν Ῥώμην μὴ λιπὼν 16-I
 Τὴν τῶν ἀληθινῶν δογμάτων 11-X Fa
 Τὴν τῶν Μάγων θρησκείαν 22-I Ox
 Τὴν ὑπερένδοξον 24-XII Fa (I 152)
 Τῆς ἐκκλησίας θρέμμα 14-XI
 Τῆς ἐρήμου πολίτης 21-X Fa, 5-XII Ox

Τῆς εὐσπλαγχνίας τὴν πύλην App. II (II 204)
 Τῆς Θεοτόκου ἡ πόλις 11-V, 5SCar
 Τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας 16-VII
 Τῆς νικηφόρου Ἀναστάσεως 22-XII
 Τῆς νοητῆς θαλάσσης 30-XI
 Τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγαγούσης 27-XII Ox
 Τῆς πρωτομάρτυρός σου, Κύριε 24-IX
 Τῆς φωνῆς τῶν ἱκετῶν 6MCar, 6JCar
 Τὸ αἷμά σου, σοφὲ 28-XI Fa
 Τὸ ἀπλαστον τοῦ Ἰακώβ 12-XII FaOx, 22-III
 Τὸ κατ' εἰκόνα τηρῶν 11-I FaOx
 Τὸ μνημα σου ἐφύλαττον SSaint
 Τὸ στάδιον τῆς νηστείας 4LCar
 Τὸ στόμα σου ἐπλάτυνας 28-XII
 Τὸ σῶμα ταπεινώσαντες 18-VIII
 Τὸ σῶμα ταπεινώσας 2-IX FaOx, 20-XI Fa, 18-VIII P
 Τὸ τελώνιον κατέλιπες 16-XI Fa
 Τοῖς ἀμέτρως παιῶνισιν MSaint
 Τὸν ἀίδιον τοῦ Πατρὸς 25-XII (I 156)
 Τὸν ἐν ἀρχῇ Λόγον 25-XII
 Τὸν ζηλωτὴν Ἠλίαν 17-I
 Τὸν ζωοποιὸν Σταυρὸν 14-IX, 4XCar
 Τὸν πολυαμάρτητον ἡμῶν 1VCar
 Τὸν πρὸ τοῦ Παύλου 1-X
 Τὸν Σταυρὸν σου προσκυνοῦμεν 10-IX Fa, 11-IX Fa, 14-IX, 4MCar, 4XCar, 4JCar, 4VCar
 Τὸν οὐρανίων ἀψίδων 3-II P (ἐξαποστειλάριον)
 Τοῦ ἀθλοφόρου σου τὸ λείψανον 26-IV
 Τοῦ ἀποστόλου σου, Κύριε 7VRés
 Τοῦ δείπνου σου JSaint
 Τοῦ ἱεράρχου σου, Κύριε 14-VIII P
 Τοῦ ὁσίου σου, Κύριε 21-X, 5-XII
 Τοῦ προφῆτου σου, Κύριε 8-II Ox, 1-V
 Τοῦ πρωτομάρτυρός σου, Κύριε 27-XII
 Τοῦ Σταυροῦ σου τὸν τύπον 21-V
 Τοῦ τεχθέντος κράτος 29-XII P
 Τύπος γέγονας θεολογίας 4-X Fa
 Τύπος γέγονας τῆς ἐγκρατείας 14-II Ox
 Τῷ τῆς ἀγνείας πυρσῷ 12-II Ox

Τῶν ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ 1SPent, 1DPent	Χαῖρε, κεχαριτωμένη, ... ἐκ σοῦ 2- II, 3-II
Τῶν ἱεραρχῶν σου, Κύριε 11-V P	Χαῖρε, κεχαριτωμένη, ... λιμὴν 1- IX, 9-IX, 18-XII, 26-XII, 5SCar,
Τῶν μαθητῶν σου ὁ χορὸς 3DRés	1SPent
Τῶν ὁσίων σου, Κύριε 14-I	Χρηστότητα ἐκδιδαχθεῖς 3-X, 22-I, 25-VIII
Τῶν σοφῶν ἀποστόλων 27-XII	Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐπ' ὀνόματι 25-IV
Ἵπερδεδοξασμένος εἶ, Χριστὲ Dav Pentec	Χριστὸς ἀνέστη 25-III (I 258), DRés, 1LRés
Ἵπερευλογημένη ὑπάρχεις 26-XII, 5SCar, 1MRés, 2LRés	Ψυχὴν μολυνθεῖσαν τῷ ῥύπῳ 2LCar
Ἵπερύμνητος εἶ, Χριστὲ 5VCar	Ὡς ἀμίαντον τὸ σῶμα 16-IX
Ἵπομονῆς στύλος 1-IX, 26-XI Fa, 11-XII Fa	Ὡς θεῖον θησαύρισμα 24-II P
Ἵπόστασις ἔργων 3XCar	Ὡς ὁ ληστής ὁμολογῶν MSaint
Ἵψιστε ἐν οὐρανοῖς 2XCar	Ὡς τοῦ ἄνω στερεώματος 12- IX Fa, commun Dédicace (II 186)
Φιλοπτωχεῖαν πλουτίσας 12-II Fa (var.), 23-VIII	Ὡς τοῦ Κυρίου μαθητῆς 23-X Fa, DapNoël, 2SRés
Φιλοσοφῶν ἐν ταῖς γραφαῖς 13-XII	Ὡς οἰκτιρμῶν Κύριος App. II (II 204)
Φωνὴ Κυρίου ἐπὶ τῶν ὑδάτων 5-I	
Φωστήρας ἐν τῷ κόσμῳ Dap 16- VII	
Φῶς ἱλαρὸν 24-XII (I 148) Fa	

V.

INDEX LITURGIQUE

Cet index tient compte surtout des données du texte édité (ms H), complétées par celles des autres mss (apparat critique); les Appendices I et II ne sont utilisés qu'accidentellement.

L'exposant accolé au numéro d'une page (v.g. 324°) indique, s'il est question du ms H, la ligne du texte; si d'un autre ms., il renvoie à l'apparat critique.

A la fin de l'index, quelques mots-clés en faciliteront l'usage.

αἰτήσεις (*petitiones*, demandes): série de demandes concernant les fidèles présents à la célébration.

Elle n'est jamais dite seule, mais toujours comme complément de la *synaptie*, cf. εὐχή VII, συναπτή.

ἀκολουθία (*ritus, ordo, officium, acolouthie*).

I. OFFICE, c.-à-d. la suite des éléments fixes et variables qui forment un office, description plus ou moins détaillée d'un office, p. ex.: 14-IX (*élévation de la Croix*), 25-IX (*procession*, cf. II 200), XTroph (*tierce-sexe et lucernaire des jours de jeûne*, II 4-6), JSaint (*lavement des pieds*, II 72-74), SSaint (*vigile pascale et baptême*, II 84-88), II 204 (*pannychis*).

II. OFFICE PROPRE, c.-à-d. l'ensemble des pièces propres à l'office d'un jour: les jours les plus solennels ont des pièces propres pour la vigile (cf. ἀνάγνωσμα I, λυχνικὸν I a, παραμονή a b, τροπάριον IV a), souvent pour la procession (cf. λιτή, τροπάριον I a), pour l'orthros (cf. τροπάριον V b), pour la Liturgie (minimum de l'acolouthie *per annum*, cf. ci-dessous a); — les jours de jeûne, pour l'orthros, la tierce-sexe et le lucernaire, suivi parfois de la Liturgie des Présanctifiés (XTroph II 4-6, VTroph, les quatre premières semaines du Carême du lundi au vendredi, les jours de la Semaine Sainte, cf. τροπάριον V b, IV d; ἀνάγνωσμα III, IV; προκείμενον II a c), ou seulement pour la tierce-sexe et le lucernaire (cinquième et sixième semaines du Carême, du lundi au vendredi, cf. τροπάριον IV d, ἀνάγνωσμα III, IV; προκείμενον II a c).

a) jours avec une acolouthie comprenant au moins TROPAIRE, PROKEIMENON, APÔTRE, ALLÉLUIA, ÉVANGILE: sept. 3, 6, 8, 14, Dap. 14 (I 34), 15, 16, 20, 23, 24, 25, 26, 30; oct. 1, 2, 3, 6, 7, 11, 18, 20, 21, 25, 29, 30, 31; nov. 1, 5, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 20, 21, 25, 26, 30; déc. 4, 5, 6, 9, 13, 14, DavNoël (I 136), 18, 20, 22, 23, 24, 25, 26, Dap.Noël (I 160), 27, 28, 29; jan. 1, 5, 6, 10, 14, 16, 17, 18, 20, 22, 23, 25, 26, 27, 28, 29, 31; fév. 1, 2, 3, 11, 16, 17, 23, 24; mars 9, 17, 22, 25; avr. 6, 11, 23, 26, 30; mai 1, 2, 4, 8, 11, 12, 14, 21, 23, 30; juin 2, 4, 5, 8, 11, 14, 24, 25, 27, 29, 30; juil. 1, 2, 8, 9, 10, 11, 15, 16, Dap 16, 18, 20, 23, 27, 31; août 1, 6, 9, 15, 16, 18, 20, 23, 25, 29, 31; STyroph (II 8), DTyroph (II 8-10), 1DCar (II 20-22), 2DCar (II 30), 6SCar (II 62-64), DRam (II 64-66), JSaint (II 72-78), VSaint (II 78-82), SSaint (II 82-90, cf. ἀλληλούια a), DRés et toute la semaine du Renouveau, 2DRés (II 108), 3DRés (II 114-16), 4XRés (II 120), JAsc (II 126-28), DavPentec (II 130-32), DPentec (II 136-38), 1LPentec, 1XPentec (II 142), 1DPentec (II 144-46).

b) jours avec une acolouthie comme ci-dessus, mais SANS TROPAIRE: 20-IX, 30-IX, 2-X, 4-XII, 11-II, 14-IV, 8-VII, 15-VII, 22-VII, SCarnaval (II 2), DCarnaval.

c) jours avec une acolouthie comprenant seulement l'APÔTRE et l'ÉVANGILE: Sav 14-IX (I 26), Dav 14-IX (I 26), Sap 14-IX (I 34), DavSS.Pères (I 134), SavSS.Pères (I 134), SapNoël (I 160), SavEpiph (I 172), DavEpiph (I 172), SapEpiph (I 188), DapEpiph (I 188), DavCarnaval (II 2), 1SCar (II 18), 2SCar (II 28), 3SCar (II 38), 3DCar (II 38), 4SCar (II 46), 4DCar (II 46), 5DCar (II 54-56), 2MRés à 2VRés, 3LRés à 4MRés, 4JRés à 6XRés, 6VRés, 6SRés, 7LRés à 7JRés, SavPentec (II 136), les samedis et les dimanches du 2SPentec au SavCarnaval (II 146-66).

d) jours avec deux acolouthies: 1-IX, 2-IX, 9-IX, 23-X, 26-X, 6-XI, 22-XII (I 142, 144), 23-XII (I 142, 146), 7-I, 25-IV, 22-VII, 7-VIII, 1SCar (II 18-20), 5SCar (II 52-54), 1SRés (II 106), 2LRés, 2SRés, 7VRés (II 134), 1SPentec (II 142-44); — avec trois acolouthies 1XRés (II 100-102).

III. VARIA: acol. commune d'un martyr: 2-IX (κατὰ τύπον); — de plusieurs martyrs: 20-IX; — acol. habituelle (ἡ συνήθως ἀκολουθία): 2-V; — acolouthies occasionnelles: II 190-96; cf. προηγιασμένων.

ἀλλάσσειν (commutare, changer).

I. Changer ou REMPLACER LE REFRAIN ou le tropaire au cours du chant d'un psaume (II 94: καὶ ἀλλάσσουσι), c.-à-d. chant alterné de deux refrains ou tropaires (antiphones), cf. μετὰ β' στίχους ἀλλάσσομεν: I 4¹⁸ (Ox), II 114¹⁹; cf. aussi I 12⁹ (μετὰ γ' στ. H, μετὰ β' στ. Ox); — lorsqu'il y a trois tropaires, on fait probablement l'alternance avec les deux der-

niers: μετὰ β' (II 8²⁴⁻²⁵), μετὰ γ' (II 8³⁰); — deux tropaires pour le ps 50, cf. τροπάριον V b, ἀνταποκρινόμενον, ἀντίφωνον I.

II. Changer d'habit, et à l'époque de H, REVÊTIR (*induere*) UN HABIT LITURGIQUE: II 84¹⁵ (ἀλλάσσει στιχάριον), 86³⁰⁻³¹ (ἀλλάσσουσι στιχάρια), 88⁹ (ἡλλαγμένοι); — pour le phélonion on utilise περιβάλλειν (*amicire*): II 74², cf. στιχάριον, φελώνιον.

III. CHANGER la couverture de l'autel, cf. ἐνδυτή, τράπεζα.

ἀλληλούια (*alleluia*).

a) chanté avec un ou deux versets de psaume ENTRE L'APÔTRE ET L'ÉVANGILE: *passim*, — avec trois versets de psaume: 24-XII (I 154), 5-I (I 180), JSaint (II 74), VSaint (II 80); — deux alléluia pour une même Liturgie: 8-IX (I 20), 24-IX, 20-XII, 27-XII, 24-II, 27-VII; — alléluia *ad libitum*: 23-I, 1XRés (2e acolouthie, II 102); — versets de la Résurrection pour l'alléluia du dimanche: II 174-76; — remplacé le SSaint par un psaume responsorial (*praeconium pascale*): II 90, cf. προκείμενον III; — non indiqué, cf. ἀκολουθία II c.

b) DANS UN OFFICE DE TROIS ANTIPHONES, répons du deuxième ou du troisième, cf. ἀντίφωνον IV b c.

c) DANS LA « PSALMODIA CURRENS » nocturne et vespertine, le dernier antiphone (cf. τελευταῖον) était chanté au cours de l'année avec un nombre variable d'alléluias: deux (21-IX, I 74), trois (10-XI, I 96), un (7-I, I 190), deux (à vèpres, 4-VI, I 304), un dès le Lap 16-VII (à vèpres, Dap 16-VII, I 344); cf. ψαλτῆρ c.

ἄμβων (*ambo*, *ambon*): estrade placée au centre de la nef, correspondant au *bēma* (βῆμα) des rites syriens.

Un psalte y chante les versets de psaume: 6-I (I 186), 6SCar (II 62), SSaint (II 88), DPentec (II 138), cf. ψάλτης III a; — les psaltes y chantent les tropaires, cf. ψάλλτης II; — on y fait les lectures: 5-I (I 182), cf. ἀνάγνωσμα; — on y célèbre l'orthros solennel, cf. ὁρθρος I a; — le 14-IX, le patriarche y fait l'élévation de la Croix, cf. ὕψωσις.

ἄμωμος (*immaculatus*): terme désignant le ps 118, *Beati immaculati in via*.

Propre à l'orthros des dimanches (cf. ὁρθρος II b); — divisé en trois antiphones (cf. ἀντίφωνον II) au troisième on entre (cf. εἰσερχεσθαι d) du narthex à la nef: DTyroph (II 8), 1DCar (II 20), DRés (II 92), 2DRés (II 108), parfois au chant d'un tropaire (cf. τροπάριον I c).

ἀνάγνωσμα (*lectio*, lecture).

I. A LA VIGILE d'une fête (*cf. λυχνικὸν* I a, III a; *παραμονή* a):

a) TROIS LECTURES, de l'A.T.: 1-IX (I 2,4-6), 8-IX, 13-IX (*paramonie Exalt.*, I 26-28), 18-XII, 23-XII (I 146), 2-II, 25-III (*si elle tombe un samedi ou un dimanche*: I 254, 258), 11-V, 16-VII, 6-VIII, 15-VIII (I 370), 6SCar (II 64), JAsc (II 126), DavPentec (II 130), DPentec (II 136), 1SPentec (II 144), commun Dédicace (II 186); — du N. T.: 29-VI (I 324); *cf. προκείμενον* II a b.

b) SEPT LECTURES de l'A.T.: vigile de Noël (*interrompues par des tropaïres*, I 148-50, *cf. τροπάριον* III); — vigile de l'Épiphanie (*cf. τροπάριον* III); si le patriarche tarde à rentrer, on peut en ajouter cinq autres (*interrompues par un prokeimenon*, I 178, *cf. προκείμενον* II b); si la fête tombe un dimanche ou un lundi, on transfère le jeûne, mais non les lectures, au vendredi précédent (I 174); — vigile pascale (*interrompues par un prokeim. et un cantique*, II 84-86, *cf. προκείμενον* II b, Ὡδὴ); on peut en ajouter sept autres si le patriarche s'attarde à baptiser (*interrompues par un prokeim.*, II 86); *cf. ἄμβων*, *προκείμενον* II a b, *σωλαία*, et ci-dessous II.

II. A LA LITURGIE (*cf. λειτουργία* IV B):

a) LECTURE PROPHÉTIQUE, après le trisagion: 24-XII (8e lecture, I 152), 5-I (13e lecture, *si c'est un jour de jeûne*, I 180); — à la suite des deux lectures propres aux vêpres de Carême: JSaint (II 74); — avant l'entrée du patriarche avec les nouveaux baptisés: SSaint (15e lecture, II 86).

b) lecture DES DÉCRETS DES CONCILES, après le trisagion: 15-IX, 16-VII, Dap 16-VII, *cf. ὅρος*.

c) lecture DES ACTES OU DE L'APÔTRE ET DE L'ÉVANGILE: *passim*, *cf. πράξεις*, *ἀπόστολος*, *εὐαγγέλιον*.

III. AU LUCERNAIRE des jours de jeûne (*cf. λυχνικὸν* I c, III b):

a) UNE LECTURE prophétique: XTroph (II 6), VTroph (II 8).

b) DEUX LECTURES, l'une du Pentateuque, l'autre des Sapientiaux: chaque semaine de Carême, du lundi au vendredi, *cf. aussi*: 9-III (I 246), 17-III (*une lect. spéciale*, I 250), 25-III (*si c'est un jour de jeûne*, I 254); — le LSaint, MSaint, XSaint on y ajoute une lecture évangélique: II 68, 70; — le VSaint, pour la Liturgie des Présanctifiés, on y ajoute les trois lectures propres jadis à une synaxe eucharistique: prophétie, apôtre, évangile: II 80.

IV. A LA TIERCE-SEXTÉ des jours de jeûne, une lecture prophétique: XTroph (II 4), VTroph (II 6) et chaque semaine de Carême du lundi au vendredi; *cf. τριτοέκτη*.

V. Selon le ms **Dresde 104 A**, à la PANNYCHIS de la première semaine du Carême, lecture évangélique: II 208.

VI. Pendant la BENEDICTION DE L'EAU au baptistère, sur l'ambon de l'église on fait trois lectures de l'A.T.: 5-I (I 182), *cf. εὐχὴ* I, *πατριάρχης* VI.

ἀναγνώστης (*lector*, lecteur).

Les lecteurs chantent les antiphones (*cf. ἀντίφωνον* II): 6-I (I 186), 1LRés (II 98), DPentec (II 138), c.-à-d. les versets psalmiques et le *Gloria*: XTroph (II 4); — se tiennent sur la soléa (*cf. σωλαία*), d'où ils reprennent (*cf. δέχεσθαι*) le tropaire de la tierce-sexe (*cf. τροπάριον* IV d): XTroph (II 4); — selon le ms **Ox** au Forum ils reprennent (*δέχονται*) la dernière répétition du trisagion processionnel après le *Gloria* chanté par les psaltes (I 617); — selon le ms **P**, font la lecture d'attente (*cf. προανάγνωσις*): 5SCar (II 54e).

ἀνέρχασθαι (*ascendere*, monter).

a) au sens classique, p. ex.: (*monter à l'ambon*) I 301³, 186⁴; II 41², 62²⁵, 88¹⁷; (*monter de la nef à l'abside*, *cf. εἰσοδεῖν*): I 152⁴, 254¹⁰; II 427-61, 122², 74⁶, 80⁴, 82¹³.

b) au sens de ἀρχεσθαι, ἀπάρχεσθαι, p. ex.: I 20², 28⁹, 138¹¹, 154¹³, 184³, 186⁶; II 128³, 132⁵, 136²⁰, 138⁵.

ἀνταποκρινόμενον (répons alternatif).

Second de deux refrains destinés à un même psaume, *cf. ἀντίφωνον* I, *ἀλλάσσειν* I.

ἀντίφωνον (*antiphona*).

I. SIGNIFICATION:

A) REFRAIN d'un ou de plusieurs psaumes: II 48-9, *cf. ci-dessous* II B; — la présence de deux refrains pour le même psaume montre que l'ἀντίφωνον était chanté alternativement à deux chœurs (*cf. II 94: καὶ ἀλλάσσουσιν*): 7-X, 6-XI, DRés (II 94), DPentec (II 138); — le ms **P** appelle le second de ces refrains τὸ ἀνταποκρινόμενον (II 96²⁶); *cf. ἀλλάσσειν* I, *τροπάριον* V.

B) Par extension, PSAUME OU GROUPE PSALMIQUE accompagné d'antiphones et terminé par le *Gloria* (*cf. I 54, note sur le psautier*): 25-IX (I 46), 14-XII (I 130), 26-I, 2-II, 16-VIII; — premier antiphone à vêpres (= *ps 85*): 13-IX (*paramonie Exaltation*, I 26); — premier antiphone à l'orthros (= *pss 3, 62, 133*): 5-I (*cité par son intonation: ps 3,6*) DRés (II 92); — dernier antiphone à vêpres et à l'orthros, *cf. τελευταῖον*; — trois antiphones au début des vêpres (= *ps 85, τελευταῖον, ps 140*): SSaint (II 84), *cf. VSaint*

(II 80); — trois antiphones du ps 118: DRés (II 92, cf. ἄνωμος); — distribution des antiphones du psautier à l'orthros et à vêpres, cf. *index biblique* (II 220-21).

II. [OFFICE DE] TROIS ANTIPHONES, c.-à-d. de trois psaumes (cf. *index biblique*, II 220), chantés par un lecteur (cf. ἀναγνώστης), accompagnés de refrains-antiphones.

A) DANS PLUSIEURS CÉLÉBRATIONS LITURGIQUES:

a) AVANT UNE PROCESSION: 6-XI, 1LRés (II 96-98), cf. λιτή.

b) A UNE STATION de la procession: I-IX (I 6-8, cf. II 200), 7-X, 6-XI, 11-V (I 288), cf. λιτή II.

c) A LA LITURGIE: I-IX (2e acolouthie, I 8), 25-IX (I 48), 6-XI (après procession), 24-XII (le soir, I 150), 25-XII (I 156-58), 5-I (le soir I 178), 6-I (I 186), 5-VI (après procession), 5SCar, 6SCar (II 62-64), DRés (II 94, pour la semaine de Pâques), 1LRés (II 98), 1MRés (II 100), 1XRés, 1SRés, 2DRés, 2LRés (bis), 4XRés (= 2DRés), JAsc (II 128), DavPentec (II 132), DPentec (II 138); — normes générales pour les antiph. pendant l'année: 2LRés (II 110), dont les répons sont identiques à ceux de la tierce-sexe, cf. XTroph (II 4), appelées par le ms Fa ἀντίφωνα καθημερινά: 1-I (I 170⁹), cf. τροπάριον I d; — antiphones omises à la Liturgie: 1-IX (aux Chalcoprateia, I 8), 8-IX (I 20), 14-IX (I 32), 7-X, 26-X, 14-XII (I 132), 18-XII (I 138), 22-XII (I 146), 16-I, 26-I, 2-II, 25-III (I 254, 256), 11-V (I 288), 25-VI, 29-VI, 2-VII, 9-VII, 7-VIII, 15-VIII (I 370), 16-VIII (I 374), DRam (II 66), SSaint (II 90), 1LPentec, 1XPentec.

d) A LA TIERCE-SEXE: XTroph (II 4), 1LCar (II 12); — avec tropaire au 3e antiph.: VSaint (II 78), cf. JSaint (II 72).

e) A VÊPRES, trois petits antiphones (= pss réduits à quatre versets): I-IX (I 2,4), 8-IX, 13-IX (I 26), 18-XII, 23-XII (I 146), 24-XII (I 148), 2-II, 25-III (I 258), 11-V, 29-VI, 16-VII, 6-VIII, 15-VIII (I 370), 6SCar (avant l'Entrée, II 64), JAsc, DavPentec (II 130), DPentec, 1SPentec (II 144).

f) selon le ms Ox, A MINUIT, trois antiphones, cf. μεσονυκτικά.

B) REFRAINS des trois antiphones (ci-dessus, a, b, c, d; les italiques indiquent qu'il y a deux refrains pour le même psaume):

a) Au premier psaume:

Ἀντιλαβοῦ μου, Κύριε I-IX (I 6, cf. II 200), 24-XII (I 152).

Βοήθει ἡμῖν, Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν 6-XI (I 90-92).

Βοήθησόν μοι, Κύριε 5-I (I 158).

Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς 6-XI.

Ἐλέησον ἡμᾶς, φιλόανθρωπε Κύριε 7-X, 6-XI (I 90).

Ἐλέησον ἡμᾶς, Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν 1LRés.

Πρεσβείαις τῶν ἁγίων σου DRés (II 94), DPentec (II 138).

Σῶσον ἡμᾶς, Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν 7-X.

Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου 25-XII (I 156), 6-I (I 186), 11-V (I 288), XTyr (tierce-sexe, I 14), 6SCar, DRés (II 94), 2DRés, 2LRés (1e et 2e acolouthie), JAsc (II 128), DPentec (II 138).

b) Au deuxième psaume:

Ἀλληλούια simple 6SCar, simple vespéral 6-XI

Ἀλληλούια double vespéral 1-IX (I 6-8, sed cf. II 200), 11-V

Ἀλληλούια triple XTroph (II 4), 2LRés (1e et 2e acolouthie), JAsc (II 128).

Πρεσβείαις τῶν ἁγίων σου 7-XI

Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ DRés (II 94), 2DRés, DPentec (II 138).

Σῶσον... ὁ ἐκ Παρθένου τεχθεὶς 25-XII (I 156).

Σῶσον... ὁ ἐν Ἰορδάνῃ 6-I (I 186).

Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου 7-X, 24-XII (I 152), 5-I (I 178), 1LRés.

c) Au troisième psaume:

Ἀλληλούια vespéral 24-XII (I 152).

Ἀλληλούια simple 7-X; simple vespéral 1LRés (II 96-98).

Ἀλληλούια double 5-I (I 180), double vespéral 6-XI.

Ὁ μονογενὴς XTroph (tierce-sexe, II 4), 2LRés (1e acolouthie, II 110).

cf. τροπάριον I d e.

ἀποδείπνια (completorium, apodeipnia): terme liturgique palestinien, correspondant au constantinopolitain παννυχίς.

Remplacées par le trisagion et trois métanies: DTroph (II 10).

ἀπόλυσις (dimissio, renvoi).

I. Renvoi des fidèles à la fin d'un office, fait par le diacre: (ὁ διάκονος... ἀπολύει, II 6), avec la formule *Allons en paix*: 5-I (I 182), cf. Ἐν εἰρήνῃ προέλθωμεν.

II. Ἡ ἀπόλυσις τοῦ εὐαγγελίου, le renvoi des catéchumènes après l'évangile, ou plutôt, «l'évangile terminé»: SSaint (II 88), cf. II 208⁸.

ἀπολυτικίον (dimissorium, apolytikion): tropaire qui se situe près de l'ἀπόλυσις ou renvoi des fidèles.

a) à la Liturgie, le tropaire après le chant de communion (cf. κοινωνικόν), ordinairement le Πληρωθήτω (cf. ce mot et τροπάριον IV c), mais spécial pour le JSaint: II 76, cf. ψαλμὸς I b.

b) aux vêpres, le tropaire final: 1VRés (II 106), cf. τροπάριον IV a.

ἀπόστολος (apostolus, apôtre).

I. LIVRE LITURGIQUE contenant les épîtres apostoliques, epistolarium: προανάγνωσις ἐκ τοῦ ἀποστόλου (II 108²⁸⁻²⁹).

II. PÉRICOPE de ce livre (*epistula*) lue:

a) à une station de la PROCESSION: 1-IX (I 8), 25-IX (à la troisième station, I 46), 11-V, 5-VI (à la troisième station, I 306).

b) à la LITURGIE: *passim* (cf. ἀκολουθία II); — deux lectures de l'ap. pour la Lit.: 8-IX, 14-IX (I 32), 21-X, 25-X, 16-XI, 20-XII, SapNoël (I 160), SavEpiph (I 173), 25-I, 23-IV, 4-VI, 5SCar (II 54); — deux lectures au choix: commun Dédicace (II 186); — deux lect., à utiliser selon le temps liturgique: 5-I (I 180), 12-V, 21-V; — lecture propre à la Grande Eglise: 1LRés (II 98); — selon le ms. OX, lu par le protoprêtre la vigile de Noël: I 152¹³; — cf. Πράξεις.

c) à la Liturgie des PRÉSANTIFIÉS: 9-III (I 246), VSaint (II 80).

d) comme lecture d'attente, cf. προανάγνωσις VII.

Ἀρατε πύλας (*Attollite portas*, Levez vos portes): ps 23,7 utilisé comme tropaire l'anniversaire de la Dédicace d'une église.

a) tropaire final des VÊPRES: 23-XII (*chanté par les psaltes*, I 146), commun Dédicace (II 186); cf. τροπάριον IV a.

b) tropaire AU PS 50: 18-XII (I 138), 23-XII (I 146); cf. τροπάριον V b.

c) tropaire À L'ENTRÉE de la procession, chanté par les orphelins: 18-XII (I 138), 22-XI (I 144), 9-VII (I 334), répété après des vv. psalmiques, puisque les psaltes en chantent le *Gloria*: 9-VII (I 334); — à l'entrée de la Liturgie: commun Dédicace (II 186); cf. ὁρφάνος, τροπάριον I a d.

ἀρχιδιάκονος (*archidiaconus*, archidiacre): premier des diacres en dignité (cf. δευτερεύων).

Dit la grande ecténie au Forum: 1LPentec (II 140), cf. ἐκτενή II a. — dit l'avertissement *Sagesse* à divers moments des célébrations, cf. σοφία; — fait signe à un lecteur ou à un psalte pour qu'il termine le chant d'un psaume, cf. καιρός.

ἀρχιεπίσκοπος (*archiepiscopus*, archevêque).

II 72²⁹, cf. νιπτήρ.

ἀρχιερεὺς (*pontifex*, évêque).

Douze évêques (ἀρχιερεῖς), en habit liturgique et avec les omophoria (cf. ὠμοφόριον), célèbrent avec le patriarche à la vigile pascale: SSaint (II 88), et entrent au sanctuaire par la porte latérale, cf. πλαγία.

ἀσκητήριον (*asceterium*, communauté d'ascètes).

Les trois *asceteria* chantent [la psalmodie de] l'orthros le 1-IX (I 4¹³⁻¹⁴), cf. ci-dessous; — selon le ms P, les trois *asceteria* chantent à l'orthros de Noël (I 154¹⁷); un *asceterium*, à l'orthros du 16-I (I 198¹⁸); un, à l'orthros du 25-IV (I 272²²); un *asceterium* de la Grande Eglise, à l'orthros du 5SCar aux Blachernes (II 52²⁷); ils chantaient, à l'orthros, la psalmodie nocturne (I 154¹⁷, II 52²⁷), cf. l'usage de ψάλλειν, sans complément: I 4¹³.

βάϊα (*rami*, rameaux).

Distribués par le patriarche le DRam, dans l'église des Quarante-Martyrs, aux clercs et aux laïques qui participaient à la procession des rameaux: II 64; — dans le tropaire processionnel, allusion aux rameaux: II 63, note 1; — une autre procession des rameaux, qui suivait un usage plus ancien, avait lieu en même temps entre deux églises différentes: II 64.

βαπτίζειν (*baptizare*, baptiser).

Jours où le patriarche administrait le baptême, cf. πατριάρχης, VI; — baptême (6-I, I 184-86) séparé de la bénédiction de l'eau baptismale (5-I, I 182), cf. εὐχή I, βαπτιστήριον, κατηχούμενος, νεοφώτιστος, φώτισμα, χρίειν.

βαπτιστήριον (*baptisterium*, baptistère).

a) grand baptistère (τὸ μέγα βαπτιστ.), où le patriarche baptise à la vigile pascale: SSaint (II 84, cf. II 85, note 2).

b) petit baptistère (τὸ μικρὸν βαπτιστ.), où il baptise le 6SCar (II 62) et le matin du SSaint (II 84, cf. II 85, note 1).

c) baptistère (φιᾶλη τοῦ λουτήρος) où le patriarche bénit les eaux: 5-I (I 182); (φωτιστήριον) où il baptise: 6-I (I 184); — baptistère, sans précision (βαπτιστήριον): DPentec (I 136); tous à identifier, sans doute, avec le grand baptistère; cf. βαπτίζειν, λουτήρ, πατριάρχης VI, φιᾶλη a, φωτιστήριον, χρίειν, ψάλτης III c.

βασιλεὺς (*imperator*, empereur).

Assiste à la procession (cf. λιτή): 21-V (I 296), à la Liturgie: 20-VII (I 346); — change les couvertures de la Sainte Table: SSaint (II 84), cf. ἐνδυτή; — selon le ms OX, le jour de Noël, il assistait à la Liturgie à Sainte-Sophie (I 156¹⁸); — le jour de l'Epiphanie, le patriarche le couronnait (στέφει) après la Liturgie (ou peut-être après la communion, I 186¹⁹); — le 2-II, il rejoignait dans le Portique (cf. *index topographique B*: ἔμβολος) la procession, saluait le patriarche, baisait la croix et l'évangile, et marchait en tête de la procession, un cerge à la main, jusqu'aux Blachernes, où il encensait dans la chapelle de la sainte Châsse (I 224¹).

γυρεύειν (*circumire*, faire le tour).

Le patriarche encense trois fois, en faisant le tour de la sainte piscine: II 84¹⁷.

Λεῖτε, προσκυνήσωμεν (*venite, adoremus*): verset 6 du ps 94 (3e antiphone ou psaume d'entrée), qu'on chante au moment de l'entrée.

Lorsque le psaume du 3e antiphone change, le verset d'entrée change aussi: DRés (II 94); — à la commémoration d'un tremblement de terre, il est remplacé par le *Kyrie, eleison*: 9-I (I 192); cf. ἀντίφωνον III c, εἴσοδος II c.

δευτερεύων (*qui est secundus*, second en rang).

Second diacre (ὁ δευτερεύων τῶν διακόνων): 24-XII (I 154), c.-à-d. le second en dignité après l'archidiaque (cf. ἀρχidiaconos): 25-IX (parallélisme entre archidiaque et δευτερεύων, I 46).

δέχεσθαι (*excipere*, reprendre).

Les lecteurs reprennent la dernière répétition d'un tropaire (cf. περισσή) chanté par les psaltes: XTyroph (II 4¹⁸); — après chaque verset du cantique de l'Exode (cf. Ὡδή) chanté par le psalte, le peuple reprend le premier verset: SSaint (II 86²); — selon les ms Ox, les lecteurs reprennent la dernière répétition du trisagion processionnel, après le *Gloria* chanté par les psaltes: I 6¹⁷; cf. ἀναγνώστης, τρισάγιον a.

διάκονος (*diaconus*, diacre), cf. ἀρχidiaconos.

a) DIT LES LITANIES: *passim*, p. ex. l'εὐχή συναπτὴ avant la procession: 1LRés (II 98); — la συναπτὴ τοῦ τρισαγίου: 5-I (I 180); — la μεγάλη ἐκτενή, à vêpres: 1-IX (I 2), JAsc (II 126); — à une station de la procession: 6-XI (I 92), 25-III (I 254); cf. εὐχή V, VI; ἐκτενή II; συναπτὴ.

b) LIT L'ÉVANGILE: 5-I (ὁ μέλλων ἀναγνῶναι I 180); — proclame à haute voix l'évangile lu par le patriarche: 25-IX (I 46), DRés (*sur l'ambon*, II 94-96).

c) RENVOIE (ἀπολύει) LE PEUPLE à la fin d'un office (cf. ἀπόλυσις a); — si un autre office ou une lecture (cf. προανάγνωσις) suit, il dit σοφία: 1-IX (I 4), 13-IX (I 28) et *passim*.

d) ACCOMPAGNE LE PATRIARCHE: plusieurs diacres entrent au sanctuaire avec lui pour la bénédiction de l'eau: 5-I (I 182); — l'escortent (ὀψικευόντων) pendant l'encensement de la piscine baptismale: SSaint (II 84); — un diacre l'escorte au retour du baptistère: 6-I (I 186), DPentec (II 138).

e) VARIA: fait l'entrée avec un cierge aux vêpres des Présanctifiés (cf. Φῶς Χριστοῦ); — fait signe au psalte de terminer le chant d'un psaume: 6SCar (II 62, cf. καίρος); — dit *Sagesse* à divers moments de l'office (cf. σοφία); — à la vigile de l'Épiphanie, trois diacres portent trois évangiles (cf. εὐαγγέλιον): 5-I (*si c'est un samedi ou un dimanche*, I 180); — le second diacre (cf. δευτερεύων); — trois diacres dans une célébration (ὁ διάκονος, ἄλλος διάκ., ἕτερος) outre l'archidiaque (cf. ἀρχidiaconos): 25-IX (I 46-48).

Λόξα (*Gloria Patri*).

a) à la fin d'un PSAUME ANTIPHONÉ le lecteur dit le *Gloria*: XTyroph (II 4), cf. ἀντίφωνον, ψαλμός I b, ἀναγνώστης.

b) lorsqu'une PROCESSION arrive à une station ou à son terme, les psaltes chantent le *Gloria* (le tropaire processionnel était donc l'antiphone d'un psaume): avec le trisagion processionnel: 1-IX (I 6, cf. II 202: τὸ μέγα τρισάγιον), 25-IX (*ter*, I 46), 6-XI (I 92); — avec un tropaire: 1-IX (I 8), 8-IX (I 20), 7-X (*bis*), 26-X (*bis*), 14-XII (*bis*), 22-XII (I 144), 26-I, 2-II, 25-III (I 254, 256, 258), 11-V, 5-VI, 25-VI, 29-VI (*tropaire différent au Gloria*, 2e procession, I 324), 2-VII, 9-VII, 7-VIII, 15-VIII, 16-VIII (*ter*), DRam (*bis*, II 66), 1LRés (*bis*, II 98), 1LPentec (*bis*, II 140); — à l'anniversaire d'une Dédicace, les psaltes disent le *Gloria* du tropaire d'entrée: 18-XII (I 138); — au tropaire *Nous adorons ta Croix*, à l'ORTHROS: 4MCar (II 40); cf. λιτή, τρισάγιον a, τροπάριον I.

Λόξα ἐν ὑψίστοις (*Gloria in excelsis*).

A la fin de l'orthros, suivi du trisagion: SSaint (II 82, cf. 14-IX, I 28, et apparat à ligne 14), cf. ὁρθρος III a, τρισάγιον e.

ἐβδομάς (*hebdomada*, semaine),

I. SEMAINE: la semaine commence le lundi et se termine le dimanche, sauf de Pâques à la Pentecôte, où elle commence le dimanche et se termine le samedi. Ceci est dû au caractère spécial du dimanche de Pâques, qui constitue en même temps la fin de la Grande Semaine et le début de celle du Renouveau. A partir du dimanche de la Pentecôte, qui clot le temps pascal en restant en dehors de toute semaine, la semaine recommence le lundi.

II. CHŒUR de psaltes ou de lecteurs, qui étaient divisés en deux chœurs (ἐβδομάδες); cf. pour les psaltes I 156: ἄλλο τροπάριον, τῆς β' ἐβδομάδος, c.-à-d. chanté par le second chœur de psaltes; cf. pour les lecteurs (ms P), II 52²⁷: ἡ μία ἐβδομάς ... ἡ ἄλλη ἐβδομάς τῶν ἀναγνωστῶν; cf. ψάλτης, ἀναγνώστης, περιμικτήριος.

ἐγκαίνια (*dedicatio ecclesiae*, Dédicace).

ANNIVERSAIRE de la Dédicace d'une église: jours où on les célèbre, cf. index topographique A; — Dédicace de Sainte-Sophie, avec procession vespérale: I 144-46; — formulaire commun: II 187; cf. Ἀρατε πύλας, ὁρφανοί, τροπάριον I d, ψάλτης IV a.

εἰρήνη (*pax*, paix).

SIGNE fait par l'archidiacre au psalmiste, afin que celui-ci mette terme au chant d'un psaume, cf. καιρός.

Εἰρήνη πᾶσι (*Pax omnibus*, paix à tous).

Dit par le patriarche avant l'évangile: 25-IX (I 46), DRés (εἰρηνεύει, II 94); — aux vêpres, dit par le patriarche (εἰρηνεύει) après l'ecténie: I-IX (I 2¹²⁻¹³); — aux vêpres de Carême, dit par un prêtre après l'entrée: ILCar (II 12) et avant le *Dignitarius* (cf. Κατευθυνθήτω): 9-III (I 246); — le patriarche le dit en faisant un signe de croix sur le peuple: 25-IX (ἐπισφραγίζει τὸν λαόν, I 46²³).

εἰσερχεσθαι (*ingredi*, entrer).

a) L'ENTRÉE MATÉRIELLE, le fait d'entrer, par opposition à εἰσοδεύειν, réservé pour l'entrée solennelle (cf. εἰσοδεύειν, εἴσοδος): comparer II 86²⁹ avec 88¹³ qui se réfèrent à la même entrée; I 186²⁻³: εἰσερχεται τὴν εἴσοδον τῆς ἐκκλησίας, cf. II 138¹⁻².

b) L'ENTRÉE DU PATRIARCHE au sanctuaire EN FORME PRIVÉE, par la porte latérale: I 6¹⁵, 20⁷, 46¹⁰, 78²², 92², 130¹⁸, etc., cf. πλαγία.

c) L'ENTRÉE DES PRÊTRES au sanctuaire, au lucernaire de Carême (εἰσερχονται εἰς τὴν εἴσοδον, entrent par la porte centrale, cf. εἴσοδος I).

d) L'ENTRÉE DES PSALTES du narthex à la nef, à l'orthros festif et ferial (εἰσερχονται ἔσσω), après la psalmodie nocturne, parfois au chant d'un tropaire, cf. ὁρθρος II c, ψάλτης IV b, τροπάριον I c.

e) συνεισερχεσθαι, L'ENTRÉE NON PROCESSIONNELLE du patriarche et des évêques au sanctuaire (le patriarche par la porte centrale, les évêques par la porte latérale): II 88¹¹⁻¹²; cf. ἀρχιερέως.

εἰσοδεύειν (*introire*, entrer).

a) indique l'ENTRÉE SOLENNELLE DU PATRIARCHE à l'église, p. ex.: I 2¹¹, 4²¹, 28¹⁶, 138², 148¹¹; II 74⁵ (*du narthex à la nef*), 84⁷⁻⁸; — une fois, dans les mss H et D, l'entrée solennelle d'un ou plusieurs diacres portant la lumière au lucernaire des Présanctifiés: I 246⁸⁻⁹, cf. Φῶς Χριστοῦ, λυχνικὸν III b.

b) NON LA MONTÉE de la nef à l'ABSIDE, pour laquelle on utilise ἀνέρχεσθαι (cf. ce mot, a); comparer II 74⁵: εἰσοδεύει ὁ πατριάρχης (*du narthex à la nef*), avec 74⁶: καὶ ἀνέρχεται ἐν τῷ συνθρόνῳ.

c) NI L'ENTRÉE EN FORME PRIVÉE au sanctuaire, désignée par εἰσερχεσθαι, tout comme L'ENTRÉE DES PSALTES à la nef à l'orthros festif et ferial ou L'ENTRÉE DES PRÊTRES au sanctuaire à vêpres, cf. εἰσερχεσθαι, πλαγία, ὁρθρος II c, ψάλτης IV b.

d) Εἰσὶν αὐτὸς ὁ εἴσοδος (comparer les citations données ci-dessus a, avec I 18⁴, 176²; II 4¹⁰, 80²) qu'on distingue aussi de ἀνέρχεσθαι; cf. II 42⁷, 80^{2,4}, 82^{8,13}; cf. εἴσοδος II.

εἴσοδος (*introitus*, entrée).

I. PORTE D'ENTRÉE: (à l'église) 6-I (εἰσερχεται τὴν εἴσοδον τῆς ἐκκλησίας, I 186²), SSaint (εἰσῆλθεν εἰς τὴν εἴσοδον, II 86²⁹), DPentec (εἰσερχεται εἰς τὴν εἴσοδον II 138¹⁻²); cf. πύλαι, πυλώνες; — (*porte centrale du sanctuaire*) ILCar (εἰσερχονται εἰς τὴν εἴσοδον, II 12²²), SSaint (διὰ τῆς εἰσόδου, II 88¹¹); cf. θυσιαστήριον a; — la « deuxième entrée » (ἡ β' εἴσοδος, II 88⁴), par laquelle passe la procession qui va du baptistère aux portes principales de l'église, est sans doute le portail situé à l'extrémité sud du narthex — côté du grand baptistère (à moins qu'il ne faille l'interpréter de la deuxième entrée du patriarche à l'église).

II. ENTRÉE SOLENNELLE DU PATRIARCHE à l'église (cf. εἰσοδεύειν):

a) A VÊPRES, le patriarche, accompagné des prêtres (II 84, mais I 174¹⁶ les prêtres seuls, cf. cependant I 176²), fait son entrée à l'église et monte à l'abside (cf. ἀνέρχεσθαι a) après (μετὰ τό, I 176¹) ou pendant (εἰς τό, II 80²) le chant du ps 140 (cf. λυχνικὸν III παραμονή a, πατριάρχης I a); — le JSaint, entrée du narthex à la nef, précédée de sa prière (cf. εὐχή IV) après le lavement des pieds: II 74; cf. νιπτήρ.

b) A L'ORTHROS: à la fin de l'orthros (qui sera suivi de l'élévation de la Croix: 14-IX, ou d'un office de lectures: SSaint), entrée du patriarche, qui monte à l'abside au chant du trisagion, cf. πατριάρχης II a, τρισάγιον e, εἰσερχεσθαι d.

c) A LA LITURGIE (ἡ τῆς λειτουργίας εἴσοδος 9-I, cf. 6-VIII), entrée de la procession à l'église, au chant du tropaire de procession (cf. λιτή I, τροπάριον I a), ou entrée du patriarche à l'église (cf. ἀνέρχεσθαι a), au chant du 3e antiphone (cf. ἀντίφωνον III c; πατριάρχης IV); — au moment de l'entrée, on chante un verset déterminé du psaume du 3e antiphone: DRés (II 94), cf. Δεῦτε προσκυνήσωμεν); — le tropaire εἰς τὴν εἴσοδον prend son nom de l'entrée du patriarche à l'église: cf. I 342¹: μετὰ τὴν εἴσοδον τοῦ πατριάρχου pour le tropaire ou Gloria; I 48⁸⁻⁹: εἰς τὸ τρίτον ἀντίφωνον λέγεται τροπάριον... καὶ εἰσοδεύει ὁ πατριάρχης.

N.B. — Le terme εἴσοδος ne s'applique dans H aux entrées actuelles de la Liturgie (μικρὰ ou μεγάλη εἴσοδος), ni à celle de vêpres, qui consistent en une sortie du sanctuaire par une porte latérale pour rentrer ensuite par la porte centrale, ni même à la montée de la nef au sanctuaire. Il est réservé aux entrées solennelles du patriarche à l'église: cf. εἰσοδεύειν.

d) A LA TIERCE-SEXTE, entrée du patriarche pendant le chant du 3e antiphone; immédiatement après l'entrée, à un signe de l'archidiacre, le lecteur dit le Gloria du psaume: XTroph (II 4) et tous les jours de jeûne (*ibid.*); mais le ILCar (II 12) et le JSaint (II 72) nulle mention du patriarche.

III. Les ENTRÉES ORDINAIRES du patriarche aux offices (ci-dessus II a c d) ont tendance à se situer entre le chant de trois antiphones et une litanie diaconale:

a) comparer les TROIS ANTIPHONES ordinaires de la Liturgie: 2LRés (II 110, cf. II 111, note 4), avec celles de la tierce-sexe, dont les refrains sont identiques: XTroph (II 4), et avec le début des vêpres (*ps* 85, *dernier antiphone et ps* 140, cf. λυχνικὸν II, III), appelé « les trois antiphones »: VSaint (II 80), SSaint (II 84); cf. λειτουργία IV A a, τριτοέκτη I.

b) comparer, d'autre part, la SYNAPTIE du trisagion (cf. εὐχὴ V συναπτῇ), dite après l'entrée de la Liturgie, avec la synaptie sans les demandes (cf. εὐχὴ VI, συναπτῇ), après l'entrée de la tierce-sexe (cf. τριτοέκτη), et avec la synaptie (II 64) ou l'ecténie, après l'entrée des vêpres (cf. ἐκτενὴ II b; εὐχὴ VI, VII; λυχνικὸν III a).

c) comparer finalement le chant du TRISAGION à la Liturgie (cf. τρισάγιον c), après la litanie: 5-I (I 180), avec le chant du tropaire qui remplace le trisagion à la tierce-sexe: ILCar (II 12).

ἐκκλησία (ecclesia, église).

I. SES PARTIES: le NARTHEX ou vestibule (cf. νάρθηξ) d'où l'on entre à la nef (*p. ex.* I 130¹⁶⁻¹⁷: εἰσέρχονται ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἔσω) par des portes monumentales (cf. πύλαι, πυλῶνες); — dans la nef se trouve l'AMBON ou estrade (cf. ἄμβων) et le TRÔNE d'en bas (cf. καθέδρα a); — au fond de la nef, en face de l'ambon (II 110¹⁶⁻¹⁷: ἔμπροσθεν τοῦ ἄμβωνος, εἰς τὴν σωλίαν), devant le sanctuaire, s'élève une plate-forme, la SOLÉA (cf. σωλαία) à travers laquelle on entre au SANCTUAIRE (cf. θυσιαστήριον; II 206¹⁶: διέρχεται διὰ τῆς σωλαίας καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸ θυσιαστήριον) par une PORTE CENTRALE (cf. εἴσοδος I); — le sanctuaire a aussi une PORTE LATÉRALE (cf. πλαγία); — à l'intérieur du sanctuaire se trouve la SAINTE TABLE (cf. τράπεζα) couverte d'un linge (cf. ἐνδυτή), et derrière celle-ci, à l'abside, le TRÔNE du patriarche (cf. καθέδρα b) et les sièges pour les concélébrants (cf. σύνθρονον).

II. ON L'OUVRE (ἀνοίγει) avant vêpres: 13-IX (paramonie Exalt., I 26), VSaint (II 80), SSaint (ἀνοίγεται, II 84); — RESTE FERMÉE (ἀσφαλίζε-

ται) pendant la procession (cf. λιτὴ II) et les psaltes (cf. ψάλτης IV a) ouvrent les portes (cf. πυλῶνες) au retour: 22-XII (I 144, 146); cf. ἐγκαίνια.

ἐκτενὴ μεγάλη (grande ecténie): grande supplication (ἱκεσία) en forme litanique, appelée insistante (ἐκτενής, forme byzantine ἐκτενή) à cause de la répétition du Κύριε, ἐλέησον.

I. APPELÉE par le ms P τὸ μέγα Κύριε, ἐλέησον: cf. l'apparat critique à pp. I 92, 144, 212, 222, 254, 256, 258, 288, 306, 374, II 98 et ailleurs; cf. aussi II 202.

II. Elle est DITE par le diacre:

a) AUX STATIONS DES PROCESSIONS: 1-IX (I 8), 25-IX (I 46, 48), 7-X, 6-XI, 22-XII (I 144), 26-I, 2-II, 25-III (I 254, 256, 258), 11-V (I 288), 5-VI (*ter*, I 306-308), 25-VI, 16-VIII (*bis*, I 374), ILRés (II 98), ILPentec; cf. λιτὴ II B.

b) A L'OFFICE DU SOIR: dans la vigile, exceptionnellement, après le prokeimenon: 1-IX (I 2), JAsc (II 126); — au lucernaire des Présanctifiés (cf. λυχνικὸν 3 b), après le 2e prokeimenon: XTroph (II 6), ou après l'évangile: VSaint (II 80); — le soir de Pâques, avant l'évangile: II 96.

c) A LA TIERCE-SEXTE, après le 2e prokeimenon: XTroph (II 4), VTroph (II 6), ILCar (II 12); cf. τριτοέκτη I d.

d) DANS UN OFFICE DE LECTURES, après l'évangile: en dehors de la Liturgie eucharistique: I-IX (I 8), 25-III (*s'il tombe le JSaint ou le VSaint*, I 256), SSaint (*après l'orthros*, II 82); dans la Liturgie eucharistique: 24-XII (I 154), 25-III (I 258), DRés (II 96); cf. λειτουργία IV B.

Ἐν εἰρήνῃ προέλθωμεν (*exeamus in pace*, allons en paix).

Dit par le diacre, pour indiquer la FIN D'UN OFFICE (= ἀπόλυσις: 5-I, I 182, cf. ce mot I): de la tierce-sexe: XTroph (II 4); — d'un office de lectures: 25-III (I 256), SSaint (*ἐν εἰρ. προέλθετε*, II 82-84).

ἐνδυτή (*mappha altaris*, couverture de l'autel).

La couverture de l'autel de Sainte-Sophie est changée par l'empereur le SSaint, cf. τράπεζα c.

ἐνόρδινος, ον (*in ordine, secundum ordinem*).

a) ORDINAIRE: psaumes ordinaires des antiphones: XTroph (II 4), (au singulier): 6-XI; — dimanches ordinaires après la Pentecôte (τὰς ἐνορδίνους κυριακάς); Dap 14-IX (I 34); — dans le ms P, h y p a c o i ordinaire: II 40²⁰.

b) ἐνορδίνως: EN ORDRE, d'affilée; le psalte récite le ps 31 d'affilée: 6SCar (II 62²⁶), cf. DPentec (ἐφεξῆς, II 138²); — on fait en ordre les lectures prévues: SSaint (II 86⁷).

ἐορτή (*festum, festivitas, fête*).

I. FÊTES DU CALENDRIER UNIVERSEL, indiquées par la phrase ἐορτάζεται ἐν τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ καὶ ἐν ταῖς κατὰ τόπον παντὸς τοῦ κόσμου ἁγίαις ἐκκλησίαις ou par une autre semblable: vigile de Noël (I 148), Noël (I 154), vigile de l'Epiphanie (I 174), Epiphanie (I 184), Transfiguration (I 360), Pâques (II 92), Ascension (II 126), Pentecôte (II 136).

II. FÊTES OU SYNAXES DE LA SAINTE VIERGE:

a) célébrée dans toutes les églises à elle dédiées (καὶ ἐν ταῖς κατὰ τόπον αὐτῆς ἁγίαις ἐκκλησίαις): 15-VIII.

b) célébrées dans une église particulière: (aux Chalco-prateia) 8-IX, 21-XI, 25-III (I 254); (aux Blachernes) 26-XII, 2-II.

c) sans vigile (cf. παραμονή): 21-XI, 25-III (cf. 24-III, I 252) (si elle tombe un jour de jeûne, I 254, cf. 24-III).

III. SOLENNISATION DES FÊTES (en dehors du cycle pascal):

a) par une paramonie ou vigile avec les lectures: cf. παραμονή a d.

b) par des lectures spéciales le samedi et le dimanche avant et après la fête: 14-IX, 25-XII (cf. I 135, note 1), 5-I.

c) la fête de Noël, par des tropaires à l'orthros le 22 et le 24-XII (I 144, 148).

N. B. — Les autres avant-fêtes (προεόρτια) et les octaves, sauf celle de Pâques, sont inconnues du ms H; le tropaire d'une fête n'est chanté que le jour de la fête.

ἐπιτροπή (*permissio, signe*).

Signe fait par l'archidiacre au psalmiste, afin que celui-ci mette terme au chant d'un psaume, cf. καιρός.

ἐσπερινὰ [ἀντίφωνα] (*vespertina antiphona*).

Equivalent de psalmodie vespertine (ps 85, dernier antiphone, ps 140): JSaint (II 72), cf. νιπτήρ; — selon le ms P, chantés aux Blachernes le 5SCar par la première semaine (cf. ἑβδομάς II) de lecteurs de la Grande Eglise: II 52²⁷, cf. λυχνικὸν II, III; τελευταῖον.

Ἐστερεώθη (*Confirmatum est*): le cantique d'Anne, mère de Samuel (1 Sam 3,1-10).

Chanté, suivi du Magnificat et d'un tropaire, à l'orthros de Noël, après le dernier antiphone (cf. τελευταῖον b) de la psalmodia currens: I 154 (cf. I 157, note 1).

εὐαγγέλιον (*evangelium, évangile*).

I. LIVRE DES ÉVANGILES, évangélaire:

a) on le porte à l'ENTRÉE DES VÊPRES, sans encens ni cierges: JSaint (II 74); — un évangélaire plus orné, appelé μεγαλεῖον (cf. II 81, note 1), le VSaint (sans encens ni cierges, II 80) et le SSaint (avec encens et cierges, II 84), cf. θυμιαμα, θυμιατόν, μανουάλιον.

b) à la VIGILE DE NOËL, deux évangélaïres sont placés, l'un sur l'autel, l'autre sur le trône de l'abside (le patriarche siège à gauche H, à droite OX): I 152; ce dernier est donné par le patriarche au diacre pour la lecture; I 154; — à la VIGILE DE L'EPIPHANIE, trois évangélaïres: le premier est placé sur l'autel, le deuxième sur le trône (le patriarche siège d'un côté), le troisième est donné au diacre qui doit le lire: I 180 (si la vigile tombe un samedi ou un dimanche).

c) à une station de la PROCESSION, le patriarche prend l'évangile (λαμβάνει τὸ εὐαγγέλιον) pour le lire: 25-IX (I 46²⁵).

II. LECTURE DE L'ÉVANGILE:

a) à une STATION DE LA PROCESSION: 11-V, (lu par le patriarche) 5-VI (I 306), (lu par le patriarche et proclamé par un diacre) 1-IX (I 8, cf. II 202), 25-IX (I 46); cf. διάκονος b, Εὐαγγελισμός, λιτή II B, πατριάρχης III.

b) à la LITURGIE: passim, cf. ἀκολουθία II; — le dimanche de Pâques, lu en latin (τὸ ῥωμαῖον) et en grec, ce dernier par le patriarche (proclamé par le diacre, cf. διάκονος b): II 94-96, ou par un prêtre, si le patriarche ne célèbre pas: I 256-58; — selon le ms OX, lu par le patriarche la vigile de Noël: I 152¹³; cf. λειτουργία III b.

c) à la LITURGIE DES PRÉSANTIFIÉS: 9-III (précédé de l'apôtre, I 246), 17-III (précédé de l'apôtre, I 250), LSaint (II 68), MSaint, XSaint, VSaint (précédé de la prophétie et de l'apôtre, II 80), cf. λυχνικὸν III b.

d) aux VÊPRES DU JOUR DE PÂQUES, autrefois lu par le patriarche à l'oratoire du patriarcat; au temps du ms. H, lu à l'église sur l'ambon par le protoprêtre: II 96.

e) au LAVEMENT DES PIEDS le JSaint, interrompu par le lavement: II 72-74, cf. πατριάρχης VII, νιπτήρ.

f) DOUZE ÉVANGILES à la pannyichis du JSaint: II 76-78. cf. παννυχὶς I b, προηγιασμένων c.

g) ÉVANGILES POUR L'ORTHROS des dimanches et des fêtes, cf. II 171, note 1, et 181, note 1.

III. VARIA: deux lectures évangéliques pour la même Liturgie: 3-X, 30-XI, 4-XII, SapNoël (I 160), DapNoël (I 162), 27-VII; — le 17S-Pentec, selon la date où il tombe, on lira l'un ou l'autre des évangiles prescrits par le Typicon: II 156; — évangile « selon l'ordo [des dimanches] » (cf. ἐνόρδινος a): DavSS. Pères (I 134); — év. ad libitum: 23-I; — évangile composite: JSaint (II 74-76), VSaint (II 80); — distribution des évangiles au cours de l'année: II 90, 156 (cf. index biblique, II 223-27).

Εὐαγγελισμός (*Annuntiatio*, Annonciation): la fête du 25 mars.

a) si elle tombe UN JOUR DE JEÛNE en Carême, on célèbre les vêpres quadragésimales (avec deux lectures, de l'Exode et des Proverbes, qui remplacent les lectures fériales), on chante le *Dirigatur* (cf. *Κατευθυνθήτω*) comme prokeimenon entre la deuxième lecture et l'apôtre (le trisagion est omis), et l'on continue la Liturgie complète (cf. *λειτουργία* I): I 254.

b) si elle tombe UN SAMEDI OU UN DIMANCHE, on célèbre la vigile (cf. *παραμονή*), en ajoutant aux deux lectures mentionnées une troisième des Proverbes: I 254; le matin du 25-III, Liturgie.

c) si elle tombe le DIMANCHE DES RAMEAUX OU celui de PÂQUES, la vigile omise, on célèbre la Liturgie de l'Annonciation aux Chalcoprateia, et celle de la fête à la Grande Eglise: I 256, 258.

d) si elle tombe le JEUDI, VENDREDI OU SAMEDI SAINT, ou le LUNDI DE PÂQUES, on ne célèbre ni la vigile ni la Liturgie de l'Annonciation; on la commémore par une procession et un office de lectures aux Chalcoprateia (JSaint, VSaint, SSaint) ou à l'église de la Théotocos dans le quartier de la Diaconesse (ILRés): II 256, 258.

e) si elle tombe DU MARDI AU SAMEDI DE PÂQUES, on célèbre la vigile (avec les lectures du 8-IX) et la Liturgie de l'Annonciation aux Chalcoprateia: I 258.

Εὐλογεῖτε (*Benedicite*): cantique de Dan 3,57-88.

À l'orthros solennel et au festif, cf. ὁρθρος I a b, II a; — à la vigile pascalle comme cantique de la 15e lecture (cf. ἀνάγνωσμα I b), appelé prokeimenon: II 86, cf. προκείμενον II c.

εὐλογία (*benedictio*, bénédiction).

a) prière de bénédiction, cf. εὐχή I.

b) signe fait par l'archidiacre au psalte, afin que celui-ci mette terme au chant d'un psaume, cf. καιρός.

c) pain béni ou, peut-être, «cadeau»: 1-IX (I 10), cf. πατριάρχης VII, σέκρετον.

εὐχή (*oratio*, *prex*, prière).

I. PRIÈRE DE BENEDICTION: (de l'eau) εὐχή τῶν ὑδάτων = εὐλογία τῶν ὑδάτων, εὐχή τῆς τῶν ὑδάτων εὐλογίας 5-I (I 182); — (du Chrême) εὐχή ἢ ποίησις τοῦ μύρου JSaint (II 76).

II. PRIÈRES D'INTERCESSION (συνήθεις εὐχαί, prières habituelles), prononcées parfois par le patriarche, à une station de la procession: sept. 1, 24, 25 (*bis*); oct. 6, 18, 26; nov. 6, 8, 13, 30; déc. 26, 27; jan. 9, 22, 25; fév. 6; mars 17; avr. 23; mai 8, 11, 27; juin 2, 4, 14; juil. 1, 8, 20, 27;

1LPentec, 2XPentec; appelées εὐχή 1LRés (II 98); προσυνήθεις ἑκτενεῖς δεήσεις II 202 (texte); cf. λιτή, πατριάρχης III.

III. PRIÈRE DE L'ANTIPHONÈ (εὐχή ἀντιφώνου ou simplement εὐχή, I 288), dite par le diacre (I 150), comprenant donc une synaptie et une prière sacerdotale (cf. συναπτή), avant un office de trois antiphones: à la Liturgie vespérale: 24-XII (I 150), 5-I (I 178), omise lorsqu'il n'y a pas d'antiphones: SSaint (II 90); — avant la procession (cf. λιτή II B): 1-IX (I 6, cf. II 200), 11-V (I 288), 1LRés (II 96).

IV. PRIÈRE DE L'ENTRÉE (εὐχή τῆς εισόδου), le JSaint à l'entrée des vêpres, qui est en même temps l'entrée de la Liturgie: II 74.

V. PRIÈRE DU TRISAGION (εὐχή τοῦ τρισαγίου):

A) PRIÈRE SACERDOTALE: dite par le patriarche avant une procession: 1-IX (I 6); précédée du τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν du diacre, aux Présanctifiés après le *Dirigatur* (cf. *Κατευθυνθήτω*): 9-III (I 246).

B) PRIÈRE DIACONALE: appelée aussi συναπτή τοῦ τρισαγίου (I 180) et εὐχή συναπτῆ τοῦ τρισαγίου (I 46), dite par le diacre (I 180), comprenant donc une litanie diaconale (cf. συναπτή) et la prière sacerdotale du trisagion:

a) avant la procession (cf. λιτή II B), soit qu'on y chantait le trisagion: 1-IX (I 6), 25-IX (I 46), 6-XI (selon P, I 92^a), soit un tropaire: 8-IX (I 20), 7-X, 14-XII, 22-XII (I 144), 26-I, 2-II, 25-III (I 254, 256, 258), 11-V (I 288), 5-VI, 25-VI, 29-VI, 2-VII, 9-VII, 7-VIII, 15-VIII (I 370), 16-VIII, 1LPentec.; — appelée εὐχή συναπτῆ 1LRés (II 98), II 200; cf. I 222¹⁸: εὐχή τρισαγίου H = εὐχή συναπτῆ P.

b) à la Liturgie, après l'entrée: 24-XII (I 152), 5-I (I 180); cf. ci-dessus VI.

VI. PRIÈRE SYNAPTIE (εὐχή συναπτῆ, cf. συναπτή), appelée aussi εὐχή συναπτῆ χωρίς αἰτήσεων (II 4), la grande synaptie actuelle: avant la PROCESSION: 1LRés (II 98); — à la TIERCE-SEXTÉ de Carême, après l'entrée: XTroph (II 4); — à la PARAMONIE ou vigile (cf. παραμονή), après l'entrée: 6SCar (II 64); — avant la BÉNÉDICTION DE L'EAU: 5-I (I 182); cf. ci-dessus VII b.

VII. PRIÈRE SYNAPTIE AVEC LES DEMANDES (εὐχή συναπτῆ μετὰ τῶν αἰτήσεων, cf. αἰτήσεις).

a) À VÊPRES, après les trois petits antiphones: 8-IX (I 18), 13-IX (*paramonie Exalt.* I 26), 18-XII (I 138), 23-XII (I 146); 24-XII (I 148), 2-II, 25-III (I 258), 11-V, 29-VI, 16-VII, 6-VIII, 15-VIII (I 370), JAsc (II 126), DPentec (II 136); — s'il n'y a pas d'antiphones, après l'Entrée 5-I (I 176).

b) DANS UN OFFICE DE LECTURES, après l'évangile et l'ecténie 24-XII (I 154), 25-III (I 258), SSaint (II 82); — appelée εὐχή συναπτῆ 25-IX (I 48), 5-VI (I 308).

c) À LA TIERCE-SEXTÉ des jours de jeûne, après l'ecténie: XTroph (II 4).

ἦχος (*modus*, mode musical).

Mode 1, 2, 3, 4 (ἦχος α', β', γ', δ'): *passim*; — mode 1 plagal, 2 pl., grave, 4 pl. (ἦχος πλάγιος α', πλ. β', βαρύς, πλ. δ'): *passim*; — mode 1 moyen (ἦχος μέσος α'): 2MCar (II 24); — mode 4 moyen (ἦχος μέσος δ'): 22-XII (I 144), 3JCar (II 34), JSaint (II 76).

θυμίαμα (*thus*, encens).

Le JSaint et le VSaint on ne porte pas d'encens à l'entrée des vêpres: II 74, 80; cf. θυμιατόν, μανουάλιον.

θυμιᾶν (*thurificare*, encenser).

Encensements faits par le patriarche, cf. πατριάρχης VI, VII.

θυμιατόν (*thuribulum*, encensoir).

On porte l'encensoir lorsque le patriarche entre au sanctuaire pour la bénédiction de l'eau: 5-I (I 182); — le grand encensoir (τὸ μέγα θυμιατόν), à l'entrée du patriarche à la vigile pascale: SSaint (II 84); cf. μανουάλιον.

θυσιαστήριον (*altare*, *sanctuarium*, sanctuaire).

a) deux portes donnent accès au sanctuaire, l'une centrale (cf. εἴσοδος I), l'autre latérale (cf. πλαγία, ἀρχιερεύς, πατριάρχης II b, VI).

b) le patriarche s'y tient pendant que le protoprêtre lit l'évangile sur l'ambon: DRés (II 96, cf. πρωτοπρεσβύτερος); — l'archidiaque ou le diacre fait signe du sanctuaire au psalte qui se trouve sur l'ambon, afin qu'il mette terme au chant d'un psaume: DTyroph (II 4), 6SCar (II 62), cf. ἀρχιδιάκονος, διάκονος e, καιρός.

c) appelé ιερατεῖον par des mss autres que H: I 152⁴ (ms P); Appendice I (II 200⁵).

ἱερεὺς (*sacerdos*, prêtre).

Les prêtres se lèvent après la 7e lecture de la VIGILE DE NOËL: I 150; — après la 12e de celle de l'EPIPHANIE: I 178; — à la VIGILE PASCALE, font l'entrée des vêpres avec le patriarche (II 84); plus tard, tandis qu'ils répondent au chant du *Benedicite*, ils descendent de l'abside et revêtent des sticharia blancs: II 86; sont rappelés à l'abside après l'évangile: II 88; — si le patriarche n'assiste pas AU LUCERNAIRE ils y font l'entrée: 5-I (à la paramonie anticipée de l'Epiphanie, I 174), et un dit Paix à tous: 1LCar (II 12), cf. VTyroph (II 6).

Ἰνδοκτος (*indictio*, indiction): début de l'année civile (cf. I 54-55, notes sur l'indiction et sur le nouvel an).

La CÉLÉBRATION RELIGIEUSE de l'indiction se faisait au Forum, où l'on allait en procession le matin du 1-IX (cf. λιτὴ I); — l'office comprenait trois antiphones (cf. ἀντίφωνον II A), les prières habituelles dites par le patriarche (cf. εὐχή II), apôtre, évangile et ecténie (cf. ἐκτενή II a): I 6-8, cf. II 200-202.

καθέδρα (*cathedra*, trône épiscopal).

a) LE TRÔNE D'EN BAS (ἡ κάτω καθέδρα), dans la nef de l'église, où le patriarche siège, entouré des prêtres, pour écouter les lectures de la vigile de l'Epiphanie: I 176.

b) LE TRÔNE D'EN HAUT (ἡ ἄνω καθέδρα), dans l'abside (P ἡ καθέδρα τοῦ συνθρόνου: I 152⁴, cf. σύνθρονον); — le patriarche y monte pendant le chant du trisagion: 5-I (I 180), SSaint (II 82); cf. πατριάρχης I a c, II a.

κάθισμα (*sessio*, cathisme): division du psautier palestinien, inconnue du psautier constantinopolitain (cf. I 54, note sur le psautier).

DTyroph (II 10, cf. II 11, note 1).

καιρός (*tempus opportunum*, signe).

Plusieurs termes, tels καιρός, εὐλογία (*bénédictio*), εἰρήνη (*paix*), ἐπιτροπή (*permission*), sont utilisés pour indiquer le signe fait par l'archidiaque ou le diacre au psalte (cf. ψάλτης), afin que celui-ci mette terme au chant d'un psaume: 6SCar (δώσει καιρόν, II 62), DPentec (λάβη καιρόν, II 138); (δίδωσιν εὐλογίαν) XTyroph (II 4), SSaint (II 88); (δίδωσιν εἰρήνην) 1LRés (II 98); (λάβη ἐπιτροπήν) 6-I (I 186); cf. θυσιαστήριον b.

κανὼν (*canon*): genre de poésie liturgique byzantine bâti sur le schéma des neuf cantiques de l'orthros monastique palestinien, inconnu à l'orthros constantinopolitain.

DTyroph (II 10), probablement le canon pénitentiel d'André de Crète, cf. II 11, note 1, et Introduction IX-X.

κατάπλυσις (*lotio*, lavage).

Lavage de la Sainte Table, cf. τράπεζα b.

Κατευθυνθήτω (*Dirigatur*): ps 140,2, chanté comme refrain de ce psaume; par extension, le ps 140 avec ce refrain.

a) est appelé *prokeimenon* (cf. προκείμενον III): 25-III (I 254).

b) est chanté aux vêpres des Présanctifiés: 9-III (par le psalte, I 246), 25-III (I 254), 1LCar (II 14); — le ps 140 est donc chanté deux fois dans ces vêpres, d'abord à sa place ordinaire, ensuite, avec le refrain *Dirigatur*, après les lectures; cf. λυχνικόν III.

c) est absent aux vêpres des Présanctifiés; XTroph (II 6), VTroph (II 8); VSaint (II 80); — le XTroph et le VTroph il est remplacé par un *prokeimenon*: II 6e (cf. le ms P).

κατηχούμενος (*catechumenus*, catéchumène).

I. LES CATÉCHUMÈNES:

a) à la Liturgie du 2DCar, après l'évangile, on en fait le PREMIER APPEL (cf. προσφωνητικὸν a).

b) à la Liturgie du 3DCar, après le trisagion, on fait le SECOND APPEL (cf. προκηρυκτικός).

c) le 4LCar reçoivent la « SIGNATIO » (cf. προκηρυκτικός).

d) les jours qui suivent, font une espèce de RETRAITE pour y être CATÉCHISÉS (cf. προκηρυκτικός).

e) si cette instruction manque, ne sont pas admis au baptême sans examen, sauf le cas d'extrême nécessité: II 31, note 2 (à la fin), 3DCar (II 38).

f) le VSaint, à l'église Sainte-Irène, le patriarche fait la CATÉCHÈSE, probablement la *traditio symboli*: II 78, cf. II 79, note 6.

g) jours où le patriarche administrait le BAPTÊME: 6-I, 6SCar (II 62), SSaint (*matin et soir*, II 84), DPentec (II 136); cf. βαπτιστήριον, νεοφώτιστος, πατριάρχης VI, φωτιστήριον.

II. LA LITANIE pour les catéchumènes, (οἱ κατηχούμενοι), aux vêpres des Présanctifiés (καὶ ἄλλος <διάκονος λέγει> τοὺς κατηχουμένους): XTroph (II 6); selon le ms Fa, à la Liturgie vespérale du 5-I: I 184².

κηρυκτικός (*nuntiatorius* [*sermo*], annonce).

Avertissement donné le 3DCar, après l'évangile, pour indiquer l'ordre de l'adoration de la Croix: II 38.

κηρύττειν (*praedicare*, annoncer).

On annonce (κηρύσσεται), à la dernière station d'une procession, dans quelle église aura lieu la synaxe: 25-IX (I 46-48), 5-VI (I 306-307). — Annonce faite à la Liturgie après le trisagion, cf. προκηρυκτικός, annonce après l'évangile, cf. κηρυκτικός.

κοινωνικὸν (*antiphona ad communionem*, koinonicon): verset, ordinairement psalmique, qui sert de répons au psaume de communion.

a) A LA LITURGIE EUCHARISTIQUE: *passim*; deux koinon. pour la même Liturgie (cf. I 49, note 4): 14-IX (I 32), 26-IX, 6-X, 8-XI, 16-XI, 30-XI, 6-XII, 25-III (I 254), 8-V, 4-VI, 29-VI, 16-VIII, DTroph (II 10), 6SCar (II 64), appelés « l'ancien » et « le nouveau »: SSaint (II 90), 2DRés (II 108), DPentec (II 138); — trois koinon.: DRam (II 66); — le même koinon. pour toute la semaine de Pâques: DRés (II 94, cf. 98, 100); — *ad libitum*: 23-I; — non indiqué: 1-IX (I 10), 14-XI, 20-XI, 4-XII, DapNoël (I 162), 12-II, STroph (II 8), 7VRés (II 134), cf. ἀκολουθία II c, ψαλμός I b, Πληρωθήτω, et ci-dessous b.

b) A LA LITURGIE DES PRÉSANTIFIÉS (ps 33,9): XTroph (II 6), 1LCar (II 14), VSaint (II 82); — le même une fois dans la Liturgie eucharistique: 17-III (ή θεία λειτουργία καὶ μυσταγωγία, I 250).

c) koinon. bibliques NON PSALMIQUES, cf. index biblique (II 219); — koinon. de composition ecclésiastique: JSaint (II 76, cf. Τοῦ δείπνου σου), SSaint (II 90), DRés (II 94).

κολυμβήθρα (*piscina*, piscine baptismale).

ή ἁγία κολυμβ.: SSaint (II 84); le patriarche, accompagné des diacres, l'encense trois fois tout autour: *ibid.*

κόντάκιον (*lit. virgula*, baguette): poésie didactique, composée d'une strophe courte (*proæmion*) et d'un nombre assez élevé de strophes plus longues (οἷχοι), qui se terminent toutes par le dernier vers du *proæmium* (refrain); les plus anciennes sont l'œuvre de s. Romain le Mélode et correspondent au *madraša* syrien.

Selon le ms Ox, le kontakion en l'honneur de s. Syméon Stylite chanté le I-IX après les complies (cf. παννυχίς) comme chant d'attente jusqu'aux antiphones de minuit (cf. μεσονυκτικά): I 4¹², cf. ms Fa, (I 8²⁵, kontakion = *proæmium*); — selon le ms P, le kontakion (sans doute l'Ἀνάθιστος) chanté aux Blachernes, après les vêpres, par la 1e semaine des lecteurs de la Grande Eglise: II 52²⁷.

Κύριε, ἐκέκραξα (*Domine, clamavi*): ps 140, fixe dans le lucernaire constantinopolitain.

Chanté avec un tropaire: 24-XII (I 148), 1LCar (II 10-12) DRés (II 96); cf. λυχνικόν, τροπάριον V, a; — deux fois aux vêpres des Présanctifiés, cf. Κατευθυνθήτω b, λυχνικόν III.

Κύριε, ἐλέησον (*Kyrie, eleison*).

a) chanté par le peuple lorsque le patriarche fait l'élévation de la Croix: 14-IX (I 30).

b) chanté à l'entrée de la Liturgie au lieu de *Venez, adorons*: 9-I, cf. *Δεῦτε, προσκυνήσωμεν* b.

c) le grand, *Kyrie, eleison*, cf. *ἐκτενή* I.

λέγειν (*dicere, dire*).

Synonyme de *ψάλλειν* *passim*; comparer p. ex.: *λέγειν τροπάριον* (I 4¹, 4¹⁴, 8²⁶, 18²³, 22⁴, 28¹⁴, etc.) avec *ψάλλειν τροπάριον* (I 6⁴, 8¹³, 30¹², etc.); cf. 30¹²: *ψαλλομένων τῶν τροπαρίων πολλάκις πρὸ τοῦ λεχθῆναι πάντα*.

λειτουργία (*Missa, Liturgia, Liturgie*).

I. LITURGIE COMPLÈTE (τελεία, cf. I 180^{3,7}, 246¹⁴), appelée *ἡ λειτουργία* (25-IX, I 46⁶), *ἡ θεία λειτουργία* (I 48³) et souvent *ἡ θεία λειτουργία καὶ μυσταγωγία* (p. ex. I 250³, 296¹³, 300⁷; II 140⁸, 144²⁵, 146¹⁰); — la Liturgie des Présanctifiés est toujours appelée *ἀκολουθία τῶν προηγιασμένων*, sauf peut-être le 24-III (*ἡ καθημερινή λειτουργία, la liturgie quotidienne*); cf. *προηγιασμένων, ἀκολουθία* I.

II. CÉLÉBRÉE aux FÊTES du Seigneur, chaque jour du TEMPS PASCAL, et les SAMEDIS et DIMANCHES de toute l'année; — aux COMMÉMORATIONS des saints, avec caractère stational (cf. *ἀκολουθία* II, *συναξίς*, et ci-dessous III); — *ad libitum* les MERCREDIS et VENDREDIS pendant l'année (II 188); — les JOURS DE JEÛNE, l'après-midi ou le soir, après une procession (cf. *λιτή* II b): 17-III (I 248-50) qui remplace l'office du soir: 22-XII (I 146), respectant en Carême les deux lectures vespérales: 25-III (I 254); — les AUTRES JOURS, le matin, souvent après une procession (cf. *λιτή* I).

III. Aux commémorations de la Sainte Vierge (sauf le 15-VIII cf. *εορτή* II a) et des saints, la Liturgie a un caractère STATIONAL, c.-à-d. elle est célébrée dans une église dédiée au saint ou choisie pour l'occasion (cf. *συναξίς* a et *index topographique* A); — des formulaires différents pour la Liturgie peuvent donc exister le même jour, destinés à la célébration dans des églises diverses (cf. *ἀκολουθία* II a).

IV. DONNÉES DU MS H sur le déroulement de la Liturgie:

A) Début de la Liturgie, jusqu'aux lectures:

a) S'il n'y a pas de procession avant la Liturgie, elle commence par un office de TROIS ANTIPHONES (cf. *ἀντίφωνον* II A c): 2I, Rés (II 110), ordinairement le ps 91 avec le refrain *Par les prières de la Théotocos*, le ps 92 avec *allélouia*, le ps 94 avec le tropaire *O Fils unique* (cf. II 111, note 4; et aussi *ἀντίφωνον* II B, *Ὁ μονογενής*); — souvent donc, dans les acolouthies, on n'indique pas de tropaire pour

la Liturgie: sept. 2, 6, 15, 16, 26, 30; déc. 5, 6, 23 (I 146), 24 (I 152), 28, 29; jan. 1, 16, 17, 20, 25, 29, 31; fév. 1, 11, 16, 24; mars 22; avr. 6, 23, 25 (*bis*), 26; mai 4, 8, 12, 14, 21; juin 4, 11, 14, 24; juil. 1, 8, 15, Dap 16, 22, (*bis*); août 1, 9, 18, 23, 25; STyroph (II 8), 3DRés (II 114); — si le 3e antiphone a un tropaire propre (cf. *τροπάριον* I d), le *ὁ μονογενής* semble passer à la fin du 2e antiphone (cf. III 111, note 4); — les fêtes du Seigneur possèdent des antiphones spéciales: 24 et 25-XII (I 150-52, 156-58), 5 et 6-I (I 178-80, 186), DRés et toute la semaine du Renouveau (II 94), JAsc (II 128), DPentec (II 138); — pendant le 3e antiphone a lieu l'entrée (cf. *εἴσοδος* II c); — ensuite, le diacre dit la synaptie suivie de la prière du trisagion (cf. *εὐχή* V), les psaltes chantent le trisagion (cf. *ψάλτης* III a) ou le tropaire qui le remplace (cf. *τρισάγιον* c), pendant lequel le patriarche monte au trône de l'abside (cf. *σύνθρονον, καθέδρα* b).

b) si la Liturgie suit une procession (cf. *λιτή*) les ANTIPHONES sont généralement OMISES (cf. *ἀντίφωνον* II A c), le chant de procession sert de chant d'entrée (cf. *τροπάριον* I a, *εἴσοδος* II c); — aux Dédicaces les orphelins entonnent le tropaire *Levez vos portes* devant la porte de l'église (cf. *ὄρφανοί, Ἀγαπὲ πύλας* c); — dans l'église, la Liturgie commence par le trisagion (cf. *τρισάγιον* b), puisque la prière du trisagion a été dite avant la procession (cf. *εὐχή* V B a).

B) L'OFFICE DES LECTURES comprend ordinairement l'apôtre et l'évangile (cf. *προκείμενον* II a, *ἀπόστολος* b, *ἀλληλούια* a, *εὐαγγέλιον* II b); — parfois, avant l'apôtre, s'est conservée l'ancienne lecture prophétique (cf. *ἀνάγνωσμα* II a), ou bien on fait à cette place la lecture des décrets des conciles (cf. *ἀνάγνωσμα* II b, *ῥος*); — le 3DCar, après le trisagion, avertissement aux familiers des catéchumènes (cf. *προκηρυκτικός*); — les lectures sont suivies de l'ecténie (cf. *ἐκτενή* II d) dite par le diacre (cf. *διάκονος* a) et précédée du *Sagesse, debout* (*σοφία, ὀρθοί*) dit par l'archidiacre: DRés (II 96); cf. *Σοφία*.

C) A la procession avec les dons, les psaltes (cf. *ψάλτης* III b) chantent l'HYMNE MYSTIQUE (cf. *μυστικόν*), ordinairement, même le SSaint, le Chérubicon (cf. *Οἱ τὰ Χερουβίμ*), remplacé par un autre le JSaint (cf. *Τοῦ δείπνου σου*); cf. *μύρον*.

D) A la communion, on chante le PSAUME DE COMMUNION, dont les acolouthies ne donnent que le refrain (cf. *κοινωνικὸν* a, *ψαλμὸς* I b), sans doute en rapport avec le tropaire *Que ma bouche se remplisse* (cf. *Πληρωθήτω*), appelé *ἀπολυτίκιον* (cf. *ce mot*), car il était probablement la dernière pièce poétique chantée à la Liturgie.

V. VARIA: attachée aux lectures vespérales de Carême, en omettant le *Lumen Christi* (cf. *Φῶς Χριστοῦ*) et le trisagion: 25-III (I 254, cf. le 17-III, I 250); commencée par le patriarche et, après l'ecténie, continuée par un prêtre: 25-III (I 256-58), cf. *πρεσβύτερος*.

λιτανεύω (*supplicare*).

Aller en procession, sans doute en esprit de pénitence: 6-XI (I 90²⁴), cf. λιτή.

λιτή (*rogatio*, rogation).

I. CHANT — tropaire pénitentiel — DES ROGATIONS: ἀπάρχονται οἱ ψάλται τῆς λιτῆς (I 92¹⁰, cf. I 362²¹: ἀρχονται οἱ ψάλται... τροπάριον); — ἀντὶ λιτῆς τὸ τρισάγιον (I 6¹⁷, 46¹², 92⁴; cf. le ms. OX I 6¹⁷: ἀντὶ τροπαρίου τρισάγιον); — τὸ αὐτὸ τροπάριον H = τῆς αὐτῆς λιτῆς P (I 254⁸).

II. PROCESSION DES ROGATIONS, ensuite aussi FESTIVE: τῆς λιτῆς συγκινοῦσης (I 78²³), τροπάριον τῆς λιτῆς (I 372²²⁻²³), et *passim*;

A) CÉLÉBRÉE:

a) LE MATIN, pour aller à l'église où l'on célébrait la synaxe, faisant souvent une station au Forum (F), où l'on disait les prières habituelles (cf. εὐχή II); — heure du départ, 9e h. nuit: 2XPentec (II 146, F); — 10e h. nuit: 8-V (F); — à l'aurore (ξωθεν): 8-XI (F), 11-XI, 21-XI, 26-XII (F), 27-XII (F), 9-I (F), 22-I (F), 25-I (F), 23-IV (F), 27-V (F), 2-VI (F), 14-VI (F), 1-VII (F), 8-VII (F), 9-VII (F), 20-VII (F), 2-VIII, 7-VIII, 29-VIII, DRam (*deux*, une F, II 66); 1e h. matin: 26-X (F), 11-V (I 288, F), 1XPentec (II 142); 2e h. matin: 8-XI (*après orthros et lecture* F), 16-I, 26-I (F), 29-VI (*après orthros*); après l'orthros: 1-XI (I 6, cf. II 200, F), 6-XI (F), 18-XII, 25-III (I 254, 256, 258, F), 15-VIII; le matin, sans précision: 24-IX (F), 26-IX, 6-X (F), 7-X, 18-X (F), 13-XI (F), 30-XI (F), DapNoël (I 160), 27-I, 2-II, 6-II (F), 24-II, 21-V, 4-VI (F), 24-VI, 30-VI, 2-VII, 18-VII, 27-VII (F), 16-VIII, 1LRés (II 98, F), 1MRés, 1DPentec; — parfois, la procession interrompt la psalmodie nocturne et remplace la partie matinale de l'orthros: 25-IX (I 46), 14-XII, 26-I, 2-II, 5-VI, 16-VIII.

b) LE SOIR, avant vêpres: 8-IX (I 18), 24-III (*vêpres Carême*), 29-VI (*on y porte la croix*, I 324); — au milieu des vêpres: 1-IX (I 4, F); — à la place des vêpres: 22-XII (I 144, F), 25-III (I 254, F).

c) en Carême, APRÈS LA TIERCE-SEXTE: 25-III (I 254, 256), ou A LA 7e HEURE du jour: 17-III (F).

B) VARIA: deux stations pendant la procession: 7-X, 16-VIII; — trois stations: 25-IX, 5-VI; — deux processions la même fête, le soir et le matin: 1-IX (I 2,4,6), 29-VI; le matin, à l'aurore et après l'orthros (F): 1LPentec (II 140); — le patriarche y assiste, cf. πατριάρχης III; — le consul et les autorités: 29-VI; — avant le départ, on dit la prière du trisagion: cf. εὐχή V, parfois trois antiphones, cf. ἀντίφωνον II A a; — pendant le trajet on chante le trisagion, cf. τρισάγιον a, le Ὁ μονογενής: 1XPentec (II 142), ou un autre tropaire, cf. τροπάριον I a; — aux stations on dit parfois trois antiphones, cf. ἀντίφωνον II A b, parfois aussi on fait des lectures, cf. ἀπόστολος, εὐαγγέλιον, on récite les prières ha-

bituelles, cf. εὐχή II, πατριάρχης III, la grande ecténie, cf. ἐκτενής II a, une synaptie (cf. εὐχή VII b): 25-IX (I 48), 5-VI (I 308); — lorsque la procession rentre à l'église on commence la Liturgie par le trisagion, cf. τρισάγιον b.

λουτήρ (*phiscina*, *baptisterium*, baptistère).

Cf. φιάλη.

λυχνικὸν (*lucernarium*, lucernaire): office du soir, comprenant une psalmodie vespertine et un lucernaire proprement dit (cf. Introduction, p. xxii).

I. ESPÈCES DE LUCERNAIRES:

a) SOLENNEL, qui réduit la psalmodie variable à un seul antiphone (cf. ἀντίφωνον I B, et ci-dessous II), et possède des lectures adaptées à la fête (cf. ἀνάγνωσμα I), appelé généralement vigile (cf. παραμονή, et le 15-VIII: εἰς τὸ λυχνικὸν ἡγουν εἰς τὴν παραμονήν); — le tropaire (cf. τροπάριον IV) est la seule pièce poétique propre de cet office; — le patriarche y assiste (cf. πατριάρχης I a).

b) ORDINAIRE *per annum*, avec psalmodie complète (16-VIII: πεπληρωμένον ἡγουν τὸ κατ' ἔθος, I 372), sans lectures ni pièces poétiques propres. Le ms. H ne décrit nulle part ce lucernaire, cf. p. ex. 25-IX (I 46); — le patriarche y assiste parfois (cf. πατριάρχης I b).

c) DES JOURS DE JEÛNE, commencé en Carême à la 9e h.: 1LCar (II 10-12, cf. II 13, note 1), avec psalmodie complète (sauf le cas où l'on célèbre la Liturgie des Présanctifiés, cf. ci-dessous II), de deux prokeimena propres (cf. προκείμενον II a c) et une ou deux lectures de l'A.T. (cf. ἀνάγνωσμα III); — le patriarche y assiste parfois (cf. πατριάρχης I c).

II. LA PSALMODIE VESPERTINE: précédée parfois d'une lecture d'attente (cf. προανάγνωσις I a), se compose d'un PSAUME INTRODUCTOIRE, le ps 85: 1-IX (I 2, cf. I 54, note sur le psautier), 13-IX (*paramonie Exalt.*, I 26), 23-XII (I 146), 24-XII (I 148), 5-I (I 174), 11-V, 29-VI, 16-VII, 6-VIII, 6SCar (II 64), JAsc (II 126), DapPentec (II 132), DPentec (II 136), 1SPentec (II 144), appelé premier antiphone: 13-IX (*paramonie Exaltation*, I 26; cf. ἀντίφωνον I B); et d'une PSALMODIE VARIABLE (cf. *index biblique*, II 220-21), réduite au dernier antiphone (cf. τελευταῖον) les jours de vigile (cf. les jours cités ci-dessus, et παραμονή) et les jours où l'on célébrait la Liturgie des Présanctifiés: 1LCar (II 10, cf. le XTyroph, II 4-6).

III. LE LUCERNAIRE proprement dit commence par le ps 140 (cf. les jours cités ci-dessus II pour le ps 85, et Κύριε ἐκέκραξα), considéré cependant dans H comme formant corps avec la psalmodie qui le précède: 8-IX (τῆς συνήθως τελουμένης παρασκευῆς, I 18, cf. I 19, note 2; et ἐσπερινά); ensuite, du moins en certains jours, a lieu l'ENTRÉE du patriarche

à l'église (cf. εἴσοδος II a, πατριάρχης I a c) ou celle des prêtres au sanctuaire (cf. εἰσέρχασθαι c, ἱερεύς): — à partir de ce moment le lucernaire se diversifie:

a) les JOURS DE VIGILE (παραμονή), immédiatement après l'entrée on chante le prokeimenon (cf. προκείμενον I), suivi exceptionnellement de la grande ecténie: 1-IX (I 2), JAsc (II 126), cf. ἐκτενή II b; ordinairement, des trois petits antiphones fixes (cf. ἀντίφωνον II A e), de la synaptie avec les demandes (cf. εὐχή VII a, συναπτή, αἵτησις), des lectures (cf. ἀνάγνωσμα I, προκείμενον II) et du chant du tropaire (cf. τροπάριον IV a); — les vigiles de Noël, de l'Épiphanie et de Pâques présentent quelques particularités (cf. ἀνάγνωσμα I b).

b) les JOURS DE JEÛNE, les prêtres montent à l'abside (cf. εἰσέρχασθαι c) et l'un d'eux dit: *Paix à tous*: 1LCar (II 12); premier prokeimenon, suivi d'une lecture, et second prokeimenon, suivi d'une lecture en Carême, non le XTyroph et VTyroph (cf. προκείμενον II a c, ἀνάγνωσμα III); — en Carême, après la seconde lecture, un diacre (ou plusieurs) fait l'entrée avec un cierge (cf. εἰσοδεῦν a) et dit le *Lumen Christi* (cf. Φῶς Χριστοῦ); — un diacre dit *Sagesse*, un prêtre *Paix à tous*: 9-III (I 246), et un psalte chante le *Dirigatur* (c.-à-d. le ps 140 une seconde fois, cf. Κατευθυνθήτω); un diacre dit la grande ecténie (cf. ἐκτενή II b) un autre la litanie des catéchumènes (cf. κατηχούμενος II); parfois avant les litanies, on insère une lecture évangélique, deux lectures (ἀπότρε, εὐαγγίλιον), ou trois lectures (prophétie, ἀπότρε, εὐαγγίλιον): cf. ἀνάγνωσμα II b, εὐαγγέλιον II c.

μανουάλιον (*manuale, candelerium, chandelier surmonté d'un cierge*).

a) à l'entrée du patriarche au sanctuaire, on porte trois cierges: 5-I (I 182), SSaint (II 84); — on ne les porte pas le JSaint (II 74) ni le VSaint (II 80).

b) au lucernaire des Présanctifiés, le diacre (cf. διάκονος e) fait l'entrée avec un cierge (μανουάλιν, cf. εἰσοδεῦν a) et dit *Lumen Christi* (cf. Φῶς Χριστοῦ): 9-III (I 246).

μεγαλειον (de l'hébreu *megilla* = livre).

Évangélaire, sans doute spécialement orné, employé le VSaint et le SSaint: II 80, 82, 84, cf. εὐαγγέλιον I a.

μεγαλονάριον (*megalyrnarium*): tropaire en rapport avec le *Magnificat*.

A l'orthros: 25-XII (I 154-56).

μεσονυχτικά [ἀντίφωνα] (*mediae noctis antiphonae*).

Selon le ms OX, trois antiphones de minuit (τὰ μεσονυχτικά γ' ἀντίφωνα) chantés le 1-IX après les complies (cf. παννυχίς) et le kontakion (cf. κοντάκιον): I 412; — selon le ms P, chantés par le clergé des Blachernes le 5SCar: II 5227.

μετάνοια (*prostratio, inclinatio, métanie*).

Le 14-IX, même s'il tombe un samedi ou un dimanche, le patriarche fait une prostration devant le saint Bois de la Croix: I 30, cf. ὕψωσις; — le DTyroph, on chante, au lieu des apodeipnia, le trisagion avec trois prostrations: II 10, cf. ἀποδείπνια.

μητροπολίτης (*metropolita, métropolitain*).

II 7229, cf. νιπτήρ.

μόρον, τὸ ἄγιον (*sanctum Chrisma, saint Chrême*).

[Le patriarche] consacre le saint Chrême à la Liturgie du JSaint: II 76, cf. εὐχή I, ποίησις; — le patriarche oint les néophytes avec le Saint Chrême: 6SCar (II 62), SSaint (II 88), DPentec (II 136), cf. πατριάρχης VI.

μυστικόν, τὸ (*hymnus mysticus*): hymne pour l'entrée avec les dons à la Liturgie (*antiphona ad offertorium*).

Ordinairement, le Chérubicon (cf. Οἱ τὰ Χερουβίμ): SSaint (II 90), DRés (II 96); — spécial pour le JSaint (cf. Τοῦ δείπνου σου): II 76; — à la Lit. des Présanctifiés, une autre hymne remplace le μυστικόν (cf. Νῦν αἱ δυνάμεις): XTyroph (II 6).

νάρθηξ (*narthex*): grand vestibule qui précède la nef (ναός) d'une église, correspondant à la *estûwā* (στοά) des Chaldéens.

On y célèbre la première partie de l'orthros: 14-XII (I 130), 2-II (à la Grande Eglise, I 222), DTyroph (II 8); 6SCar (II 62), LSaint (II 66), MSaint (II 68), VSaint (II 78), SSaint (II 82), DRés (II 92), 1LRés (II 96), 1MRés, 1XRés, 1JRés, 2DRés, 2LRés (1e acolouthie, II 108), 3DRés; cf. ἔρθρος II; — on y fait le lavement des pieds: JSaint (II 72-74), cf. νιπτήρ.

νεοφώτιστος (*recenter illuminatus, néophyte*).

Reçoivent l'onction des mains du patriarche 6-I (I 184), 6SCar (II 62), SSaint (II 88), DPentec (II 136); — reviennent en procession du baptistère, avec le patriarche, et entrent avec lui à l'église: SSaint (II 86, 88), cf. πατριάρχης VI; ψάλτης III c.

νηστεία (*ieiunium*, jeûne).

a) JEÛNE: si la fête de l'Épiphanie tombe un dimanche ou un lundi, le jeûne de la vigile est transféré au vendredi précédent: 5-I (I 174), cf. ἀνάγνωσμα I b.

b) JOUR DE JEÛNE: II 4²⁴.

νιπτῆρ (*lotio pedum*, lavement des pieds).

Ἀκολουθία τοῦ νιπτῆρος, ORDO DU LAVEMENT DES PIEDS, fait par le patriarche le JSaint: au narthex, après la psalmodie des vêpres (après le ps 140, cf. ἑσπερινά, λυχνικόν II, III), on lit l'évangile (Io 13,3-11); le patriarche sans phélonion (cf. φελώνιον), prend un linge (λέντιον) et lave les pieds à trois sous-diacres, trois diacres, trois prêtres, deux métropolitains et un archevêque; ensuite, il dépose le linge, revêt son phélonion et lit la seconde partie de l'évangile (Io 13,12-17) puis, on fait l'entrée des vêpres du narthex à l'abside pour l'office des lectures: II 72-74, cf. εἴσοδος II a, πατριαρχης VII.

Νῦν αἱ δυνάμεις (*Nunc virtutes*, Maintenant les puissances).

Hymne pour la procession avec les dons à la Liturgie des Présanctifiés: 9-III (I 246), XTroph (II 6), VSaint (II 82); — les psaltes l'entonnent sur la soléa au lieu du Chérubicon: XTroph (II 6); cf. μυστικόν, ψάλτης III a.

Ὁ μονογενῆς (*O Unigenite*, O Fils unique): tropaire christologique très fréquent dans l'Eglise byzantine.

Chanté à la PROCESSION (cf. τροπάριον I a): IXPentec (II 142); — au TROISIÈME ANTIPHON, soit de la tierce-sexe: XTroph (II 4), soit de la Liturgie pendant l'année: 2LRés (II 110), cf. ἀντίφωνον II A c d; B c; — au Gloria du DEUXIÈME ANTIPHON, lorsque le troisième a un tropaire spécial (cf. II 111, note 4): DRés (II 94), 2LRés (2e acolouthie, II 110), DPentec (II 138), cf. ψαλμός I b.

Οἱ τὰ Χερουβὶμ (Chérubicon): hymne ordinaire pour la procession avec les dons à la Liturgie (*antiphona ad offertorium*).

Appelé ὁ μυστικὸς ὕμνος: SSaint (II 90), cf. μυστικόν; — chanté par les psaltes (cf. ψάλτης III a): SSaint (II 90), DRés (II 96), trois fois le DRés: II 96; — remplacé par un autre à la Liturgie des Présanctifiés: XTroph (II 6, cf. Νῦν αἱ δυνάμεις) et le JSaint: II 76 (cf. Τοῦ δείπνου σου); non le SSaint: II 90.

ὄρθρος (*matutinum*, orthros): office comprenant une psalmodie nocturne et une partie matinale (cf. Introduction, pp. xxiii-xxiv).

I. TROIS ESPÈCES d'orthros:

a) SOLENNEL, célébré à l'ambon (ἐν τῷ ἁμβωνί) depuis le début: 1-IX (I 4), 8-IX (I 20), 14-IX (I 28), 18-XII, 23-XII (I 146), 25-XII, 6-I, 2-II (aux Chalcoprateia, I 222), 11-V, 16-VII, 6-VIII, 16-VIII, DRam (II 66), JAsc (II 128), DavPentec (II 132), DPentec (II 136); — ou devant l'ambon, sur la soléa ((ἐμπροσθεν τοῦ ἁμβωνος, εἰς τὴν σωλίαν): 2LRés (2e acolouthie, II 110); — on y chante le *Benedicite* (cf. Εὐλογεῖτε): 1-IX (I 4), 8-IX, DRam (II 66), JAsc, DPentec (II 136).

b) FESTIF, la psalmodie nocturne se chante au narthex, la partie matinale, qui commence par le *Benedicite*, dans la nef: 2-II (à la Grande Eglise, I 222), DTroph (II 8), 6SCar (II 62), SSaint (II 82), DRés (II 92) et tout le temps pascal (II 110), cf. εἰσερχεσθαι d.

c) FÉRIAL, la psalmodie nocturne se chante au narthex, la partie matinale, qui, le *Benedicite* omis, commence par le ps 50, dans la nef; 1LCar (II 10), chaque semaine de Carême, du lundi au vendredi, et tous les jours de l'année où l'on n'indique pas explicitement le chant du *Benedicite* (sauf quelques fêtes comme le 15-VIII); — «célébré comme d'habitude» (συνήθως τελουμένου); 25-IX (I 46); — le 26-I, interrompu par une procession, est commencé à l'intérieur (ἔσω) de l'église: I 212, cf. ci-dessous II b.

II. LA PSALMODIE NOCTURNE (cf. ἀσκητήριον):

a) commence par le PREMIER ANTIPHON fixe (ps 3,6,2,133, cf. ἀντίφωνον II), appelé le *Ego decubui* (ps 3,6: Ἐγὼ ἐκοιμήθην): DRés (II 92); — du moins certains jours, avant le premier antiphon on chantait une hypacoi (cf. ὑπακοή), remplacée parfois par un tropaire (cf. τροπάριον IV b): 4MCar (II 40).

b) après le premier antiphon on chantait un nombre variable d'ANTIPHON DU PSAUTIER (cf. index biblique, II 220-21); — on commençait le psautier le 1LCar (II 10) (cf. ψαλτῆρ a); — les dimanches, c'était le ps 118 (cf. ἄμωμος): DTroph (II 8), 2DRés (II 108), divisé en trois antiphones: 1DCar (II 20), DRés (II 92); — le samedi, selon le ms. P, les sept cantiques: 5SCar (II 52²⁷); — cette psalmodie était chantée même le DRés et la semaine du Renouveau (II 92, cf. *ibid.*, note 1); — parfois elle était interrompue par la célébration d'une procession; 25-IX (I 46), 14-XII, 26-I, 2-II, 5-VI, 16-VIII, cf. λιτῆ II A a.

c) à l'orthros festif et ferial, les psaltes ENTRAIENT DU NARTHEX A LA NEF (cf. εἰσερχεσθαι d) au dernier antiphon (cf. τελευταῖον): DTroph (II 8), 1LCar (II 10), 1DCar (II 20), 6SCar (II 62), LSaint, MSaint, VSaint (II 78), SSaint (II 82), DRés (II 92), 1LRés (II 96), 1MRés, 1XRés, 1JRés, 2DRés, 2LRés, 2SRés, 3DRés; les dimanches, on y chantait un tropaire, cf. τροπάριον I c.

III. LA PARTIE MATINALE:

a) A L'ORTHROS SOLENNEL ET FESTIF, elle commençait par le chant du *Benedicite* (cf. ci-dessus, I a b), suivi du ps 50 accompagné d'un tropaire (cf. τροπάριον V b); à la fin de l'orthros, on chantait le *Gloria in excelsis*, suivi du trisagion (cf. τρισάγιον e), pendant lequel le patriarche faisait parfois son entrée (cf. πατριάρχης II a).

b) A L'ORTHROS FÉRIAL, elle commençait par le ps 50, chanté sur la soléa (cf. σολαία) tout de suite après l'entrée: 1LCar (II 10), accompagné d'un tropaire propre ou de quotidiano (cf. τροπάριον V b).

c) elle est parfois REMPLACÉE PAR UNE PROCESSION (cf. λιτή II A a, in fine).

ῥος (*decretum*, décret).

DÉCRETS DES CONCILES lus à la Liturgie: du 6e concile (15-IX, I 36), du 4e concile (16-VII, I 342), du concile contre Sévère (Dap 16-VII, I 342), cf. ἀνάγνωσμα II b, προσφωνητικὸν b, λειτουργία IV B.

ὀρφανὸς (*orphanus*, orphelin).

L'anniversaire de la Dédicace de certaines églises, les orphelins, à l'entrée de la procession, entonnent le *Levez vos portes* (cf. Ἀράτε πόλεις): 18-XII (I 138), 22-XII (I 144), 9-VII (I 334).

Ὅσοι εἰς Χριστὸν (*Quicumque in Christo*): Gal 3,27, employé comme tropaire.

a) est appelé TROPAIRE: DRés (II 94).

b) chanté par le chef du premier chœur des psaltes (cf. πρῶτος ψάλτης III a) PENDANT que le patriarche OINT les nouveaux baptisés: SSaint (II 88); — selon le ms. P, chanté par les psaltes, AVEC LE PS 92, utilisant comme répons le seul ἀκροτελεύτιον ou *clausula* du tropaire (*Christum induistis, alleluia*): cf. II 88³; — chanté de nouveau à l'arrivée A L'ÉGLISE, lorsque le patriarche est entré au sanctuaire (II 88-90).

c) chanté à la LITURGIE, à la place du trisagion (cf. τρισάγιον), les jours où l'on administrait le baptême: 6-I (I 186) (aussi à Noël, dédoublement de l'Épiphanie: I 158), 6SCar (II 64), SSaint (II 90), DPentec (II 138), et toute la semaine pascale: DRés (II 94, cf. II 98).

ὀψικεῖν (*comitari*, escorter).

Les diacres escortent le patriarche: II 84¹⁷, 138¹.

Παλαιὰ <διαθήκη> (*Vetus Testamentum*, Ancien Testament).

Livre qui le contient: προανάγνωσις ἐκ τῆς Παλαιᾶς, XTroph (II 4⁶).

παννοχίς (lit. *vigilia totius noctis*, pannychis).

I. OFFICE DE COMPLIES:

a) célébré SELON L'ORDO (κατὰ τάξιν), généralement après une lecture d'attente (cf. προανάγνωσις II), après la vigile (cf. λυχνικὸν I a, παραμονή): 1-IX (I 4), 8-IX (I 20), 13-IX (I 28), 18-XII, 25-III (I 258), 11-V, 29-VI, 15-VII, 6-VIII, 15-VIII (I 370), JAsc (II 128), DavPentec (II 132), DPentec (II 136); — parfois après le lucernaire ordinaire: 16-VIII (I 372); — le 23-XII et 24-XII, après la Liturgie vespérale (I 146, 154); — le 5-I, après la bénédiction de l'eau et une lecture d'attente (I 184).

b) la première semaine de Carême et la Semaine Sainte, PANNYCHIS SOLENNELLE en esprit de pénitence: 1LCar (II 14), LSaint (II 66), (cf. le formulaire à l'Appendice II, II 204-208); — le JSaint on y lit douze évangiles: II 76-78.

II. Par extension, TOUTE LA CÉLÉBRATION VESPERTINE (παννοχίς: 8-IX, 16-VIII, ou τῆς παννοχίδος ἀπὸ ἐσπέρας τελουμένης: la plupart des jours cités ci-dessous): comprenant le lucernaire et la pannychis proprement dite: 11-X, 25-II, 16-VIII (le patriarche n'y descend pas I 372), ou la vigile (lucernaire avec lectures, cf. λυχνικὸν I a, παραμονή) et la pannychis: 8-IX (I 18), 14-IX (I 28), 24-XII (I 148), 5-I, 29-VI, 5SCar (II 54), 2LRés (2e acolouthie, II 110), JAsc (II 126), DavPentec (II 130), DPentec (II 136), 1DPentec (II 144); — on trouve, le même jour, le mot pannychis utilisé dans les deux sens: comparer les jours cités dans ce paragraphe avec ceux de I a; — cf. πατριάρχης I d.

παραμονή (*vigilia*, paramonie): vêpres solennelles, qui réduisent la psalmodie vespérale et ajoutent des lectures au lucernaire ordinaire, cf. λυχνικόν.

a) JOURS AVEC VIGILE, indiquée soit le jour précédant la fête, soit le jour de la fête: 1-IX, 8-IX, 13-IX (I 26), 18-XII, 23-XII (I 146), 24-XII (I 148), 5-I (I 174-76), 2-II, 24-III (I 252), 25-III (I 254, 258), 11-V, 29-VI, 16-VII, 6-VIII, 15-VIII, 5SCar (II 52), 6SCar (du DRam, II 64), JAsc (II 126), DavPentec (II 130), DPentec (II 136), 1SPentec (du 1DPentec, II 144), commun Dédicace (II 186); — le 24-XII et le 5-I, s'ils tombent un jour de jeûne, on célèbre la Liturgie le soir, comme conclusion de la paramonie; s'ils tombent un samedi ou un dimanche, le jeûne (ή νηστεία τῆς παραμονῆς I 174) est transféré au vendredi précédent, mais les lectures se font le jour avant la fête: I 174 (cf. ἀνάγνωσμα I b); — la vigile du 23-XII et du 25-III est célébrée seulement si la fête ne tombe pas un jour de jeûne: I 146, 254, 258.

b) vigiles avec TROIS OU SEPT LECTURES, cf. ἀνάγνωσμα I.

c) παραμονή synonyme de λυχνικόν: 5-VI (I 306).

d) dans les mss postérieurs à H, non constantinopolitains, apparaissent des VIGILES POUR D'AUTRES FÊTES ou commémoraisons, p. ex.: 8-XI (Fa), 13-XI (Fa), 20-XI (Fa), 31-XII (Fa), etc.

πατριάρχης (patriarche).

I. ASSISTE AUX OFFICES DU SOIR:

a) A LA VIGILE (cf. παραμονή), où il fait son entrée après ou pendant (cf. εἰσοδος II a) le ps 140: 1-IX (I 24), 8-IX (I 18), 13-IX (paramonie Exalt., I 26), 18-XII, 23-XII (I 146), 24-XII (I 148), 5-I (I 176) 2-II (I 222), 25-III (I 258), 29-VI (I 324), 16-VII, 6-VIII, 15-VIII, SSaint (II 84); JAsc (II 126), DavPentec (II 130), DPentec (I 136), 1SPentec (II 144); — pour écouter les lectures siège sur le trône d'en bas: 5-I (I 176), ou à l'abside: SSaint (II 84), d'où il descend après la première lecture pour aller au baptistère: SSaint (II 84), cf. ci-dessous VI.

b) AU LUCERNAIRE ORDINAIRE, on l'avertit parfois du déroulement de l'office, probablement pour qu'il descende: 25-IX (I 46), 5-VI (I 306); — parfois, n'y assiste pas: 16-VIII (I 372).

c) AU LUCERNAIRE DE CARÊME, fait parfois son entrée: XTroph (II 4), VSaint (II 80), à la façon ordinaire (ὡς καθ' ἡμέραν): 9-III (I 246), et monte à l'abside pour écouter les lectures: 25-III (I 254), XTroph (II 4-6), VSaint (II 80); — parfois, il n'assiste pas: 1LCar (II 12), cf. ιερεύς.

d) CÉLÈBRE LA PANNYCHIS (cf. παννυχίς): 5SCar (II 52-54).

II. A L'ORTHROS:

a) il le célèbre: 5SCar (II 54); ou fait son entrée à la fin de l'orthros, pendant le trisagion du *Gloria in excelsis* et monte à l'abside: 14-IX (I 28, cf. I 29, note 1), SSaint (II 82); cf. ὑψωσις, εἰσοδος II b, ὁρθρος III a.

b) pendant l'orthros, on l'avertit pour commencer la procession: 5-VI, 14-XII, dès le premier antiphone: 5-VI; — il indique à quel antiphone on doit interrompre l'office: 14-XII; — descend à l'église: 26-I, 2-II, et entre au sanctuaire par la porte latérale (cf. πλαγία): 1-IX (I 6, cf. II 200), 8-IX (I 20), 25-IX (I 46), 26-X, 6-XI, 14-XII, 22-XII (I 144), 26-I, 2-II, 25-III (I 256, 258), 11-V, 5-VI, 25-VI, 7-VIII, 16-VIII, 1LRés (II 98), 1LPentec (II 140); cf. ὁρθρος II b, λιτή II a.

III. ASSISTE A LA PROCESSION: 1-IX (I 2, 4, 6, cf. II 200), 25-IX (I 46), 7-X, 26-X, 6-XI, 11-XI, 13-XI, 21-XI, 14-XII, 22-XII (I 144), 25-III (I 254, 256, 258), 11-V, 21-V (avec l'empereur et le Sénat), 5-VI, 25-VI, 29-VI (le soir, seulement au début), 30-VI, 2-VII, 9-VII, 7-VIII, 15-VIII, 16-VIII, DRam (II 66, distribue les rameaux au clergé et aux laïcs), 1LRés (II 98), 1MRés, 1LPentec (2e procession); — au Forum, prononce les prières habituelles (cf. εὐχή II): 1-IX (I 8, cf. II 202); — lit l'évangile dans une station: 25-IX (I 46), 5-VI; — bénit lorsque la procession arrive à l'église: 22-XII (I 144); cf. λιτή II.

IV. CÉLÈBRE LA LITURGIE: 9-III, 27-VI, 31-VII, JSaint, DRés, 1MRés, 1XRés, 1JRés, 1VRés, 2LRés (2e acolouthie, II 110);

entre à l'église avec la procession: 8-IX (I 20), 22-XII (I 144-46), 25-III (I 254), ou pendant le troisième antiphone: 25-IX (I 48), 11-XI, 16-XI; — va à la Grande Eglise pour être présent à l'entrée: 25-III (I 258); — aux vigiles de Noël et de l'Épiphanie, monte à l'abside mais siège d'un côté; I 152 (à gauche), I 180, cf. εὐαγγέλιον I b; — lit l'évangile grec à la Liturgie la vigile de Noël et le jour de Pâques, cf. εὐαγγέλιον II b, διάκονος b, I 259, note 1.

V. ASSISTE A LA TIERCE-SEXTE, où il fait son entrée au troisième antiphone: XTroph (II 4).

VI. BÉNIT L'EAU qu'on distribue aux fidèles: 5-I (I 182), et celle de la piscine baptismale: 5-I (I 182), cf. εὐχή I, μύρον; — revêt un sticharion (cf. στιχάριον) blanc pour administrer le baptême: SSaint (II 84), encense trois fois la piscine autour (II 84), ADMINISTRE LE BAPTÊME ET L'ONCTION: 6-I, 6SCar (II 62), SSaint (le matin: II 84, et le soir: II 86-88), DPentec (II 136); — au retour en procession, il fait trois génuflexions avant d'entrer à l'église: SSaint (II 88), et entre lui seul par la porte centrale du sanctuaire: SSaint (II 88).

VII. CÉRÉMONIES SPÉCIALES: Monte à l'ambon pour faire l'ÉLÉVATION DE LA CROIX, cf. ὑψωσις, σύγκελλος, ὁμοφόριον; — adore la sainte Lance: JSaint (II 72); — distribue les RAMEAUX au clergé et aux laïcs, cf. βάρια; — fait le LAVEMENT DES PIEDS le Jeudi Saint, sans le phélonion (cf. φελώνιον) et y lit, revêtu du phélonion, la seconde partie de l'évangile, cf. νιπήρ; — fait la CATÉCHÈSE aux catéchumènes (traditio symboli), cf. κατηχούμενος I f; — encense après que l'empereur (cf. βασιλεύς) a changé les couvertures de l'autel (cf. ἐνδυτή): SSaint (II 84); — distribue les EULOGIES, cf. εὐλογία c, σέκρετον; — encense et allume des cierges dans une église de la Ste Vierge: 1-IX (I 6); — lisait autrefois l'évangile aux vêpres du jour de Pâques, cf. εὐαγγέλιον II d.

περισσή (lit. *superflua, redundans, extra numerum, périsse*): dernière répétition d'un tropaire ou d'un refrain, ou bien autre tropaire au lieu de la dernière répétition.

I. D'UN TROPAIRE:

a) RÉPÉTITION « IN EXTENSO », après le *Gloria* (Δόξα καὶ μίαν περισσήν) des tropaires entre les lectures, dont la seule *clausula* ou phrase finale a été utilisée comme répons aux versets psalmiques: 24-XII (bis, I 150^{9,24}), 5-I (bis, I 176¹⁷, 178², cf. mss Fa OX).

b) DERNIÈRE RÉPÉTITION: sans *Gloria*, du tropaire final des vêpres (καὶ τὴν περισσήν) après avoir été chanté trois fois avec des versets psalmiques: 1-IX (I 4⁸, cf. ms OX), 8-IX (I 20¹), JAsc (II 128³), DavPentec (II 132⁴), DPentec (II 136¹⁰); — après le *Gloria* (δοξάζουσι καὶ μίαν περισσήν) du tropaire de la tierce-sexe,

chanté trois fois; les lecteurs, sur la soléa (cf. σωλαία), reprennent le chant de la périssie fait par les psaltes sur l'ambon: XTyroph (II 4); cf. ἀναγνώστης, τροπάριον IV a d.

c) TROPAIRE DIFFÉRENT, au lieu de la dernière répétition du tro-paire qui précède: 4MCar (II 40), 4XCar, 4JCar, 4VCar; 6XCar (τὰ περισσεύοντα, aussi pour les deux jours suivants: II 58¹⁷).

II. D' UN REFRAIN:

a) sans Gloria, à la fin du ps 31 (τὴν περισσὴν): 6-I (I 186⁵), SSaint (II 88¹⁹), DPentec (II 138⁴).

b) avec Gloria (Δόξα καὶ μίαν περισσὴν); à la fin du cantique de l'Exode: SSaint (II 86⁹); cf. Ὡδή.

πλαγία πόρτα εἰς τὸ θουσιαστήριον (porte latérale du sanctuaire).

Le patriarche entre au sanct. par cette porte lorsqu'il descend pour assister à la procession, cf. πατριάρχης II b; — le SSaint, les douze évêques qui célèbrent avec le patriarche entrent au sanct. par cette porte: II 88, cf. ἀρχιερεύς, πατριάρχης VI.

Πληρωθήτω (Repleatur, [Que notre bouche] se remplisse): tro-paire d'action de grâces pour la communion.

Est appelé ἀπολυτίκιον (cf. ce mot); — le JSaint, on chante à sa place le tro-paire Τοῦ θείνου σου: II 76; cf. τροπάριον IV c, ψαλμὸς I b.

ποίησις (confectio, confection).

ποίησις τοῦ μύρου = εὐχή τοῦ μύρου (confection du Saint Chrême), cf. εὐχή I.

Πράξεις (Actus Apostolorum, Actes des Apôtres).

I. LIVRE QUI LES CONTIENT, *passim*, p. ex.: I 58²⁰: ἀνάγνωσμα τῶν Πράξεων; I 186⁶: προανάγνωσις ἐκ τῶν Πράξεων.

II. Les PÉRICOPES DES ACTES sont INDIQUÉES par ἀνάγνωσμα τῶν Πρ., *passim* (cf. *index biblique*, II 227-28), ou par Πράξεων, p. ex. II 118^{14,18}; — une fois, par ἀνάγνωσις τῶν Πράξεων: I 288¹⁰; — constituent la lecture apostolique de la Liturgie pendant le temps pascal (cf. *index biblique*) à la place de l'apôtre; — sont considérées comme « apôtre »: I 288²⁵: Ὁ ἀπόστολος; I 304¹⁶: Ἄλλος ἁπόστολος Πράξεων; II 94²¹: Ὁ ἀπόστολος, Πράξεων ἡ ἀρχή.

πρεσβύτερος (presbyter, prêtre).

Si le 25-III tombe le dimanche de Pâques, un des prêtres hebdomadaires (εἰς τῶν ἑβδομαδαρίων πρεσβ.) termine aux Chalcopra-teia la Liturgie commencée par le patriarche: 25-III (I 258); cf. ἱερεὺς, πατριάρχης IV, Εὐαγγελισμὸς c, λειτουργία V.

πριμικήριος τῶν ψαλτῶν (primicerius, chef de chœur).

Le chef du 1er chœur (ὁ πρῶτος πριμικήριος τῶν ψαλτῶν) chante le *Quicumque in Christo* (cf. Ὅσοι εἰς Χριστόν) pendant que le patriarche fait l'onction des baptisés: SSaint (II 88); — le chef du second chœur (ὁ δεύτερος πριμ.) chante le ps 31 pendant la procession à l'église: SSaint (II 88); cf. ψάλτης III d; — ils sont, sans doute, les chefs des deux « semaines » de psaltes, cf. ἑβδομάς II.

προανάγνωσις (praelectio, lecture d'attente avant un office).

I. SE FAIT:

a) Avant le LUCERNAIRE: XTyroph (II 4), VSaint; omise le SSaint (II 84).

b) Avant la PANNYCHIS (cf. παννυχίς), après la fin de la vigile (cf. παραμονή): 1-IX (I 4), 8-IX (I 20), 13-IX (paramonie Exalt., I 28), 18-XII, 6-VIII, DavPentec (II 132), DPentec (II 136); — ou après la fin de la Liturgie vespérale: 24-XII (I 154); — ou après la bénédiction de l'eau: 5-I (I 184).

c) Avant la PROCESSION (cf. λιτή), après la fin de l'orthros: 8-IX (I 20); — omise: 1LRés (II 96).

d) Avant le BAPTÊME, après la fin de l'orthros: 6SCar (II 62), DPentec (II 136).

e) Avant la LITURGIE, après la fin de l'orthros: DTyroph (II 10), DRés (II 94), 1MRés, 1XRés, 1JRés, 2LRés, JAsc (II 128), DavPentec (II 132); — ou après la fin des baptêmes: 6-I (I 186), 6SCar (II 62), DPentec (II 138⁵, cf. 138⁷: προαναγινώσκεται).

f) Avant la TIERCE-SEXTÉ, après la fin de l'orthros: XTyroph (II 4), 1LCar (προαναγνώσματα, II 12).

II. LIVRES QU'ON LIT: Ancien Testament: XTyroph (II 4⁶); — Proverbes: 1-IX (I 4⁹); — Actes des Apôtres (les jours de Baptême): 6-I (I 186⁶), 6SCar (II 62^{17,28}), DPentec (II 138⁵); — Apôtre: de Pâques à Pentecôte (II 94³, 108²⁷, 136²¹); — vie de s. Syméon Stylite: 1-IX (I 4¹¹); — selon le ms P, écrits de s. Grégoire le Théologien et d'autres SS. PP.: 24-XII (I 154⁹); — sermon de s. Grégoire le Théologien sur la Pentecôte: DPentec (II 136²⁶); — décrets des ss. synodes (cf. προσφωνητικὸν b): DavPentec (II 132¹¹).

προηγιασμένων, ἀκολουθία τῶν (ordo praesantificationum, Liturgie des Présanctifiés).

a) par OPPOSITION à la Liturgie complète (cf. λειτουργία I).

b) CÉLÉBRATION ORDINAIRE: après les litanies du lucernaire des jours de jeûne (cf. λυχνικὸν III b), les psaltes entonnent sur la soléa l'hymne: *Maintenant les puissances* (cf. Νῦν αἱ δυνάμεις, σωλαία, ψάλτης III b). Le ms H ne donne pas d'autres détails sur cette Liturgie, sauf le koino-

nicon (ps 33,9), cf. κοινωνικὸν b; — on la célèbre le XTyroph, VTyroph, ILCar et probablement chaque jour jusqu'au IVCar (cf. II 14, et 13, note 1); — nulle indication pour les autres semaines, sauf pour le VSaint (II 82): — sa célébration comportait la réduction de la psalmodie vespertine à un seul antiphone: ILCar (II 10), VSaint (II 80), cf. λυχνικὸν II, τελευταῖον a.

c) CÉLÉBRATIONS SPÉCIALES: le 9-III, outre les deux lectures de l'A.T.: trisagion précédé de sa prière, apôtre et évangile du jour (le tout après le Dirigatur): I 246; — le LSaint, MSaint, XSaint, lecture évangélique: II 68, 70; — le VSaint, omettant le lucernaire et le Dirigatur, on ajoute aux deux lectures ordinaires trois autres: prophétie, apôtre, évangile: II 80; — on peut la célébrer les mercredis et vendredis pendant l'année, avec apôtre et évangile: II 188, cf. 189, note 1.

προκειμένον (prokeimenon, correspond au romain *responsorium*): [verset] placé avant [le psaume] pour être chanté comme répons; par extension, psaume responsorial. Il est chanté par les psaltes sur l'ambon (cf. ψάλτης) et n'est pas suivi du *Gloria*.

I. SANS RAPPORT A UNE LECTURE: AU LUCERNAIRE (cf. λυχνικόν), où il se place entre l'entrée et les trois petits antiphones: 8-IX, 18-XII (I 138), 23-XII (I 146), 24-XII (I 148), 2-II (I 222), 25-III (I 258), 11-V, 29-VI, 16-VII, 15-VIII, DavPentec (II 130), ISPentec (II 144); — ou entre l'entrée et la grande ecténie: 1-IX (I 2), JAsc (II 126); — même s'il y a des lectures à la vigile: cf. les mêmes jours.

II. EN RAPPORT AVEC DES LECTURES:

a) AVANT UNE LECTURE: à la vigile (cf. παραμονή), avant chacune des trois lectures: 6SCar (II 64); — au lucernaire des jours de jeûne, deux prok., un avant chaque lecture: 9-III, 17-III (spéciaux, I 250), ILCar (II 12-14) et chaque semaine de Carême du lundi au vendredi; le XTyroph et le VTyroph, ayant une seule lecture, un prok. avant, l'autre après (cf. ci-dessous, c); — entre l'entrée et la première lecture de la vigile pascalle: SSaint (II 84); — à tierce-sexe XTyroph (II 4), VTyroph, ILCar et chaque semaine de Carême du lundi au vendredi; — à un office de lectures, avant la prophétie et avant l'apôtre: 24-XII (I 152, mais cf. 5-I: si c'est un jour de jeûne, seulement entre prophétie et apôtre: I 180), SSaint (II 82); — à la Liturgie, avant l'apôtre: *passim*.

b) ENTRE LES LECTURES: à la vigile: 8-IX (I 18), 5-I (entre les lectures ad libitum, I 178, cf. ἀνάγνωσμα); — entre la 3e et la 4e lect. à la vigile pascalle: II 84, entre la 10e et la 11e: II 86; — à un office de lectures: 5-I (si c'est un jour de jeûne, I 180); joint au lucernaire: JSaint (trois prok., II 74), VSaint (trois, II 80).

c) APRÈS UNE LECTURE: au lucernaire (cf. λυχνικόν): XTyroph (II 6), VTyroph (II 6-8); — à la tierce-sexe (cf. τριτοέκτη): XTyroph (II 4), VTyroph, ILCar (II 12) et chaque semaine de Carême du lundi au vendredi; *Benedicite* (= *prokeimenon*, II 86²⁵), après la 15e lect.: SSaint (II 86); cf. Ὡδὴ.

III. VARIA: double à la Liturgie: 23-IV, 4-VI, 24-VI, 27-VII; — acolouthies sans prok. propre, cf. ἀκολουθία II c; — *ad libitum*: 1XRés (2e acolouthie); — avec trois stiques à vêpres: 25-XII (I 158), 6-I (I 186-88), DRés (II 96) = 2DRés (II 108) = DPentec (II 138), 1LRés (II 98), 1MRés, 1XRés, 1JRés, 1VRés, 1SRés; — entre prophétie et apôtre: 24-XII (I 152), JSaint (II 74); — selon l'ordo du lucernaire, (cf. ἐνόρδινον a): 1-IX (I 4), 5-I (I 174), 17-III (de Carême, I 250); — depuis le ILCar, les prok. de tierce-sexe et de vêpres suivent l'ordre numérique des pss., cf. index biblique; — le Dirigatur est appelé prok., cf. Κατευθυνθήτω; — le SSaint, s'il y a des baptêmes, on signale son absence (II 90), car le prok. était le *Benedicite* (II 86); — le *praeconium paschale*, qui remplace l'alléluia avant l'évangile, a la forme d'un prok.: SSaint (II 90⁵, 91 note 1).

προκηροκτικὸς (*praenuntiatorius* [sermo], proclamation).

Avertissement donné aux parents des catéchumènes, à la Liturgie du 3DCar, après le trisagion, afin que, dès le lendemain, ceux qui doivent recevoir le baptême le jour de Pâques, soient amenés à l'église pour recevoir la *signatio* (τὴν ἐν Χριστῷ σφραγίδα), faire ensuite une sorte de retraite (φυλάττεσθαι), et assister aux dernières catéchèses (καὶ κατηχεῖσθαι): II 38; cf. κατηχοῦμενος I, προσφωνητικὸν a.

προσκύνησις (*adoratio*, adoration).

a) DE LA SAINTE CROIX (προσκ. τῶν τιμίων ξύλων τοῦ ἀχράντου Σταυροῦ: 12-IX), depuis l'aurore jusqu'à la sixième heure (10-IX, I 24), pendant les quatre jours qui précèdent la fête de l'Exaltation, les deux premiers jours, pour les hommes (10-IX, 11-IX), les deux derniers, pour les femmes (12-IX, 13-IX); — pareillement, les jours du 4 MCar au 4 VCar, les deux premiers pour les hommes, les deux derniers pour les femmes: 3DCar (II 38, cf. 40, 42).

b) DE LA SAINTE LANCE, le JSaint et VSaint depuis l'aurore jusqu'à la 6e h.: II 72, 78.

c) DE LA SAINTE FIBULE, le 1LRés depuis la sortie de la procession jusqu'aux antiphones de la Liturgie: II 98.

προσφωνητικὸν (*proclamatio*, appel, décret).

a) τῶν κατηχομένων, appel des catéchumènes qui devront être baptisés à Pâques, fait le 2DCar après l'évangile de la Liturgie: II 30; cf. κατηχοῦμενος I a; selon le ms. *Dresde 104 A*, il était proclamé sur la

partie antérieure de l'ambon par un prêtre escorté de six diacres; il exhortait les fidèles à amener à l'église, avant le 3DCar, ceux qui devaient recevoir le baptême à Pâques, pour commencer leur instruction, ou plus probablement pour l'inscription dans le catalogue, puisque l'instruction elle-même, selon le ms. H, ne commençait que le lundi de la 4e semaine de Carême, cf. II 31, note 2, et προκηρυκτικός.

b) προσφωνητικά τῶν ἁγίων συνόδων, décrets des ss. Conciles, lecture avant la Liturgie: DavPentec (II 132), cf. προανάγνωσις I e, II.

πρωὶ (*mane*, le matin).

Dans la célébration de l'orthros indique la partie matinale de celui-ci, soit le moment de l'entrée des psaltes (cf. εἰσερχεσθαι d, ψάλλτης IV b): LSaint (I 66), MSaint (II 68), soit celui du chant du ps 50: 15-VIII (I 370), cf. ὁρθρος III b.

πρωτοπρεσβύτερος (*archipresbyter*, archiprêtre, protoprêtre).

Lit sur l'ambon l'évangile du lucernaire de Pâques: II 96; — selon le ms OX, le protoprêtre (πρωτοπαπῆς) lisait l'apôtre à la vigile de Noël: I 152¹³.

πόλαι μεγάλαι (*portae magnae*).

Portes monumentales du narthex à la nef de Sainte-Sophie, cf. πυλώνες, νάρθηξ.

πυλώνες (*ostia*, portes).

Portes monumentales de Sainte-Sophie, ouvertes par les psaltes au retour d'une procession: 22-XII (I 144²⁷), appelées « grandes portes » (πόλαι μεγάλαι: I 144²⁵⁻²⁶) ou « portes centrales » (οἱ μέσοι πυλώνες) par où entrait la procession des nouveaux baptisés: 6SCar (II 62²²), SSaint (II 88⁶⁻⁷), équivalent à l'εἰσοδος τῆς ἐκκλησίας (cf. εἰσοδος I): 6-I (I 186³) ou simplement à l'εἰσοδος: SSaint (II 88²⁹), DPentec (II 138²); cf. ψάλλτης, III d.

ῥεφερενδάριος (*nuntius*, référendaire), cf. II 79, note 2.

Reporte au Palais la Sainte Lance le VSaint: II 78, cf. προσκύνησις b.

σέκρετον (*secretum*, bureau).

Dans le Grand Bureau (τὸ μέγα σέκρετον), le patriarche distribue les eulogies (cf. εὐλογία c) aux membres du Bureau: I-IX (I 10⁹).

Σοφία (*Sapientia*, Sagesse).

Dit par l'archidiacre, avant le prokeimenon (cf. προκείμενον): 25-IX (I 46¹⁷), — par le diacre, avant le cantique de l'Exode (cf. ᾠδὴ): SSaint (II 84³⁰); — par le deuxième diacre (cf. δευτερεῶν), avant l'évangile: 25-IX (I 46²⁷: Ἐν σοφίᾳ πρόσχωμεν, cf. DRés: II 94²⁷); — par l'archidiacre, avant la grande ecténie (cf. ἑκτενὴ II d): DRés (II 96³: Σοφία, ὁρθοί); — selon le ms OX, par le diacre, avant un tropaire: I 150¹; — par le diacre (le prêtre dira *Paix à tous*) avant le *Dirigatur* (cf. Κατευθυνθήτω) aux vêpres des Présanctifiés: 9-III (I 246¹⁰); — à la fin d'un office, au lieu de *Allons en paix* (cf. Ἐν εἰρήνῃ προέλθωμεν): 22-XII (I 146), 5-I (I 182), lorsqu'une lecture d'attente (cf. προανάγνωσις) ou un autre office suit: 1-IX (I 4), 8-IX (I 20) 13-IX (I 28), 18-XII (I 138), 23-XII (I 146), 24-XII (I 154), etc.; cf. ἀρχιδιάκονος, διάκονος c.

στιχάριον (*tunica, alba*, sticharion).

Le patriarche revêt un sticharion blanc pour administrer le baptême à la vigile pascale: SSaint (II 84¹⁵); — à la même vigile, les prêtres descendent de l'abside pendant le chant du *Benedicite* pour revêtir des sticharia blancs: SSaint (II 86³¹), cf. ἱερεύς.

στιχολογία (*versuum dictio*, stichologie).

Chant d'un verset psalmique, après lequel on répète la *clausula* d'un tropaire: 25-XII (*bis*, I 150^{8,19}), cf. 5-I (I 176); — l'ensemble des trois stichologies qui accompagnent le tropaire comprend le *psaume* entier: I 150⁸ (μέχρι τέλους), 150²⁴ (ἕως τοῦ τέλους), cf. 176¹⁶.

σύνκελλος (*syncellus*, syncelle): ecclésiastique placé auprès d'un évêque et qui couchait dans sa chambre; sorte de secrétaire.

Le syncelle assiste en retrait le patriarche lorsque celui-ci fait l'élévation de la Croix: 14-IX (I 30), cf. πατριάρχης VII.

Σύγκλητος [*βουλὴ*], ἡ (*Senatus*, Sénat).

Avec l'empereur (cf. βασιλεύς), assiste à la procession: 21-V (I 296); — à la Liturgie: 20-VII (I 356).

σύναξις (*statio*, synaxe): réunion liturgique pour la célébration d'une fête ou d'une commémoration.

a) PLUSIEURS SYNAXES LE MÊME JOUR (incluant les anniversaires des *Dédicaces*): (*deux*) sept 1, 2, 3, 19, 20, 22; oct. 4, 10, 12, 26, 29; nov. 1, 3, 11, 15, 18, 27; déc. 7, 16, DapNoël (I 160-62); jan. 7, 10, 11, 19, 20, 23; fév. 17; mars 13; mai 4, 5, 6, 8, 11, 12, 13, 15, 16, 20, 27; juin

4, 5, 9, 11, 13, 14, 18, 25; juil. 4, 6, 8, 10, 12, 14, 17, 21, 22, 23, 28, 30; août 10, 18, 19, 20, 25, 28, 30; (trois) sept. 6, 9; oct. 1; nov. 9; déc. 1, 11; jan. 8, 22, 25; jun. 1, 22, 29; jul. 9, 18, 20, 24; août 2, 7, 8, 16, 22; (quatre) 4-IX, 16-X, 23-X, 4-XI, 29-VII, 1-VIII, 4-VIII; (cinq) 28-XI, 9-V; (six) 8-XI; — pour la plupart de ces synaxes, le Typicon n'indique pas d'accolouthie, cf. ἀκολουθία.

b) SYNAXES TRANSFÉRÉES à un dimanche: 15-IX, 18-IX, 3-X, 6-XI, 14-XI, 20-XI, 25-XI, 28-XII (cf. DapNoël, I 162), 7-I (I 190), 17-II (au DTyroph, II 8), 23-II (non indiquée, mais cf. 2DCar, II 30); transférée à un samedi: 17-II (au 1SCar, II 20).

συναπτή (lit. *colligata, coniuncta*, synaptie): prière litanique.

a) est dite par le diacre (cf. διάκονος a) à plusieurs offices (cf. εὐχή VI, VII); — commence par *En paix prions le Seigneur* (II 200);

b) est dite seule (συναπτή, εὐχή συναπτή, εὐχή συναπτή χωρίς αἰτήσεων, cf. εὐχή VI) ou suivie des demandes (εὐχή συναπτή μετὰ τῶν αἰτήσεων, cf. εὐχή VII, αἰτήσεις).

c) admet des demandes spéciales, car elle est dite avant la bénédiction de l'eau: 5-I (I 182²), cf. ms. OX: συναπτή τοῦ ἁγιασμοῦ (I 182³), appelée συναπτή par P (I 182¹³).

N. B. — Le ms H ignore l'existence de deux sortes de synapties, grande (μεγάλη) et petite (μικρά). Le ms OX (XIVe s.), pour indiquer la petite synaptie, utilise le verbe τριστίχειν (= dire les trois stiques: "Ἐτι κ. ἔτι, Ἀντιλαβοῦ, Τῆς παναγίας): I 6¹⁹.

συνθρόνον ensemble de la *cathedra* (cf. καθέδρα b) patriarcale ou épiscopale et des sièges pour les évêques ou les prêtres concélébrants, à l'abside d'une église.

Le patriarche monte au trône de l'abside (cf. ἀνέρχασθαι a) pour écouter les lectures: 25-III (immédiatement après l'entrée de la procession, I 254), JSaint (II 74), VSaint (II 80), SSaint (II 82,84); — douze évêques montent avec lui: SSaint (II 88); — aux vigiles de Noël et de l'Épiphanie, si c'est un jour de jeûne, il ne s'assoit pas sur le trône, mais sur un côté: I 152 (à gauche), 180; — selon le ms OX il y avait un siège spécial à droite pour le protoprétre et c'est là que le patriarche siégeait à la vigile de Noël: I 152⁴; cf. εὐαγγέλιον I b.

σφραγίς (*sigillum, signum*, sceau).

Les catéchumènes le reçoivent immédiatement après le 3DCar, probablement le lundi, comme début de la catéchèse précédant le baptême à Pâques: II 38, cf. προκηρυκτικός, κατηχούμενος I.

σολαία, σολία (*solea, soléa*): plateforme devant les cancels du sanctuaire, surélevée par rapport à la nef, correspondant au *gestroma* (κατάστρομα) des rites syriens.

S'Y TIENNENT LES LECTEURS qui reprennent la perissie du tropaire de la tierce-sexe (cf. περισσή I b): XTyroph (II 4); — ON Y CHANTE le ps 50 de l'orthros: 1LCar (II 10), et l'hymne pour la procession avec les dons à la Liturgie des Présanctifiés: XTyroph (II 6), cf. Νῦν αἱ δυνάμεις; — selon le ms P, LES DIACRES S'Y TIENNENT pendant les lectures de la vigile de Noël, jusqu'aux antiphones de la Liturgie: I 148¹², cf. ἀνάγνωσμα I b.

Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ (*Salva nos, Fili Dei*, Sauve-nous, Fils de Dieu).

Tropaire chanté comme refrain du 2e antiphone, jamais du 3e, dans un office de trois antiphones; — les seules variantes qu'il présente pendant l'année sont celles de Noël et de l'Épiphanie; — son texte ordinaire devait donc être: Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ψάλλοντάς σοι ἁλληλούια; — chanté aussi le DPentec (II 138); — non chanté le JAsc (II 128); cf. ἀντίφωνον II B b.

τελευταῖον (*postremum*, dernier): dernier antiphone de la *psalmodia currens* de vêpres ou de l'orthros (cf. ἀντίφωνον I B).

a) à vêpres, la *psalmodia currens* était RÉDUITE AU DERNIER ANTIPHONE les jours de vigile et les jours de jeûne où l'on célébrait la Liturgie des Présanctifiés (cf. λυχνικὸν II).

b) à l'orthros festif et ferial, ON ENTRAÎT du narthex à la nef AU DERNIER ANTIPHONE (cf. ὄρθρος II c; τροπάριον I c); — le jour de Noël, après le dernier antiphone on chantait le CANTIQUE D'ANNE: I 154, cf. Ἐσπερεώθη.

c) était CHANTÉ AVEC un nombre variable d'ALLÉLUIAS selon les temps de l'année, cf. ἁλληλούια c.

Τὸν Σταυρόν σου (*Crucem tuam*, Nous adorons ta Croix).

I. APPELÉ tropaire: 4MCar (II 40).

II. CHANTÉ, AU PS 50 DE L'ORTHROS les jours de l'adoration de la Croix (10-13 sept.): 13-IX (I 26⁴), et du 4MCar au 4VCar: II 40, cf. προσκύνησις; — APRÈS L'ORTHROS, peut-être au lieu du trisagion, trois fois et *Gloria*: 4MCar (II 40); — A LA LITURGIE, au lieu du trisagion: 10-13 sept. (I 26⁵), 14-IX (I 32²); — A LA TIERCE-SEXE, au troisième antiphone et comme tropaire de l'heure, du 4MCar au 4VCar: II 40; en ce dernier cas, ayant comme perissie (cf. περισσή) un tropaire différent: II 40²⁵, 42¹⁴, 44^{2.17}.

Τοῦ δεῖπνου σου (*Cenae tuae*, A ta Cène mystique): tro-paire propre au JSaint.

Chanté à la Liturgie du JSaint à la place du Chérubicon (cf. *μυστικόν, Οἱ τὰ Χερουβίμ*), comme chant de communion (cf. *κοινωνικόν*) et comme apolytikion (cf. *ἀπολυτίκιον, Πληρωθήτω*) selon le mode 4 moyen (cf. *ἦχος*).

τράπεζα, ἡ ἁγία (*sacra mensa, altare, Sainte Table*).

a) le patriarche entre εἰς τὸ ἐσώτερον τῆς ἁγίας τραπέζης (« à l'intérieur du sanctuaire » ou, peut-être, « au sanctuaire derrière la Sainte Table »), pour bénir l'eau qu'on distribue aux fidèles: 5-I (I 182); cf. *εὐχή I, πατριάρχης VI*.

b) le JSaint, après le renvoi de la tierce-sexe, a lieu le lavage (*κατάπλυσις*) de la Sainte Table: II 72, cf. 73, note 1.

c) le SSaint, vers la sixième heure, l'empereur change la couverture (*ἐνδυτή*) de la Sainte Table: II 84; cf. *βασιλεὺς, πατριάρχης VII*.

τριαδικὸς (*trinitarius*).

Selon le ms P, chanté par le clergé des Blachernes le 5SCar, avant les antiphones de minuit (cf. *μεσονυκτικά*), peut-être à la place des complices (cf. *παννυχίς*): II 52²⁷.

τρισάγιον (*trisagium, trisagion*).

a) CHANT DE PROCESSION, sans doute comme répons à un psaume (cf. τὸ μέγα τρισάγιον, II 200¹⁰): 1-IX (I 6), 25-IX (*pendant les trois trajets*, I 46), 6-XI (*deux trajets*).

b) DÉBUT DE LA LITURGIE, immédiatement après l'entrée de la procession: cf. *ἀντίφωνον, II A c* (*antiphones omis à la Liturgie*); séparé de sa prière par la procession: cf. *εὐχή V a*.

c) s'il y a des antiphones A LA LITURGIE, après l'entrée, avant le prokeimenon: *passim*; — ou avant la lecture prophétique de la Liturgie: 24-XII (I 152), 5-I (I 180); — ou avant la lecture des décrets des conciles: 15-IX (I 26), 16-VII (I 342), Dap 16-VII (I 342); — omis le JSaint: II 74⁷; — remplacé par le *Quicumque in Christo* (cf. *Ὅσοι εἰς Χριστόν*), ou par le *Crucem tuam* (cf. *Τὸν Σταυρόν σου*).

d) à une LITURGIE DES PRÉSANTIFIÉS avec apôtre et évangile, précédé de sa prière, après le *Dirigatur* (cf. *Κατευθυνθήτω*): 9-III (I 246); — absent à la Lit. des Présanctifiés ordinaire: XTroph (II 4-6) et le VSaint, cf. II 80.

e) chant d'entrée A LA FIN DE L'ORTHROS (*trisagion du Gloria in excelsis*): SSaint (II 82), cf. 14-IX (τοῦ ὕμνου ψαλλομένου, I 28¹⁵ et mss P Fa 28¹⁴; cf. *εἴσοδος II b, πατριάρχης II a*.

f) au lieu des APODEIPNIA, avec des métanies: 1DCar (II 10), cf. *ἀποδείπνια, μετάνοια*.

τριστίχιν (*tres versus dicere*).

Dans le ms OX (XIVe s.), indique la récitation par le diacre de l'actuelle petite synaptie, cf. *συναπτὴ N. B.*

τριτοέκτη (*tertia-sexta, tierce-sexe*): office célébré les jours de jeûne entre la 3e et la 6e heure du matin.

I. IMITE la structure de la première partie de LA LITURGIE:

a) TROIS ANTIPHONES avec les mêmes refrains qu'à la Lit. eucharistique (cf. *λειτουργία IV A a, ἀντίφωνον II, εἴσοδος III, Ὁ μονογενής*).

b) ENTRÉE pendant le chant du 3e antiphone (cf. *εἴσοδος II c d*), suivie de la SYNAPTIE (cf. *συναπτὴ, εὐχή VI*) et d'un TROPAIRE qui prend la place du trisagion: 1LCar (II 12).

c) chant du PROKEIMENON, suivi d'une LECTURE prophétique et d'un second prokeimenon (*pas de seconde lecture*), cf. *προκείμενον II c*.

d) ECTÉNIE (cf. *ἐκτενής II c*), prière SYNAPTIE AVEC LES DEMANDES (cf. *εὐχή VII c, αἰτήσεις*) et renvoi (cf. *ἀπόλυσις, Ἐν εἰρήνῃ προέλθωμεν*).

II. CÉLÉBRÉE le XTroph, le VTroph et chaque semaine du Carême du lundi au vendredi, JSaint et VSaint inclus; — le PATRIARCHE y assiste parfois: XTroph (II 4) et probablement le JSaint (II 72) et le VSaint (II 78).

τροπάριον (tropaire): strophe poétique, souvent répétée avec des versets psalmiques, correspondant au palestinien ὑπακοή, au chaldéen *'onita* et, probablement, au romain *antiphona*; cf. *ψάλλης II*.

I. ACCOMPAGNE UNE PROCESSION:

a) DE ROGATIONS OU FESTIVE (cf. *λήτῃ*): 1-IX (I 2,8), 8-IX (I 20), 7-X, 26-X, 6-XI, 14-XII, 18-XII, 22-XII (*deux trop.*, I 144), 16-I, 26-I, 2-II, 25-III (I 254, 256, 258), 11-V (*deux*, I 288), 5-VI, 25-VI, 29-VI (*deux, le second au Gloria Patri*), 2-VII, 9-VII (*deux*), 7-VIII (*deux*), 15-VIII, 16-VIII (*trois*), DRam (II 66), 1LRés (II 98), 1LPentec, 1XPentec

b) AU BAPTISTÈRE: 5-I (I 182).

c) D'ENTRÉE DU NARTHEX A LA NEF, à l'orthros: les dimanches, le tropaire est intercalé après chaque verset du ps 118 (cf. *ἄνωμος* depuis le 2e avant le verset de l'entrée: 1DCar (II 20), DRés (II 92), 2DRés.

d) D'ENTRÉE DU PATRIARCHE A L'ÉGLISE POUR LA LITURGIE (*antiphona ad introitum*, cf. *εἰσοδεῖν, εἴσοδος II c*): 20-X, 26-X, 13-XI (I 100), 16-XI, 26-XII, 27-VII; — parfois le même qu'au ps 50 (cf. ci-dessous IV b); — appelé aussi trop. au troisième antiphone (probablement lorsque le patriarche n'assiste pas ou qu'il est déjà présent): 9-IX (1e acolouthie), 25-IX (I 48), 6-XI, 25-XII (I 156), 6-I (I 186), 9-III, 5-VI, 27-VI, 30-VI, 31-VII, 5SCar (*un tropaire au choix*, II 54), 6SCar, DRés

(II 94), 2DRés, 2LRés (II 110), JAsc (II 128), DPentec (II 138), 1SPentec; — au *Gloria* qui termine le psaume, on chante parfois un trop. différent: 9-IX (2e acolouthie), 25-XII (I 156-58), 26-XII, 16-VII (après l'entrée du patriarche, I 342), 31-VII, 2LRés (2e acolouthie, II 110), cf. 1-IX (deux trop. au 3e antiph., I 8-10); — après une procession (cf. λιτή), les antiphones étant souvent omises, le tropaire processionnel sert de trop. d'entrée (cf. ἀντίφωνον II A c), parfois, avec un second tropaire au *Gloria*: 29-VI (I 324²⁵); — si l'on célèbre une Dédicace, on entonne (cf. ὁρφανοί) le *Levez vos portes* (cf. Ἀγατε πόλις) pour entrer à l'église: 18-XII (I 138), 22-XII (I 144), 9-VII.

e) D'ENTRÉE DU PATRIARCHE A LA TIERCE-SEXTE: XTroph (II 4); cf. εἰσόδος II d, Ὁ μονογενής.

II. ACCOMPAGNE UNE CÉRÉMONIE: l'ÉLEVATION DE LA CROIX: 14-IX (I 28-30, cf. 31, notes 1,3); — l'ADORATION DE LA STE LANCE: JSaint (II 72); — l'ONCTION DES NÉOPHYTES (cf. Ὅσοι εἰς Χριστόν, ψάλλτης III c): SSaint (II 88).

III. INTERROMPT LES LECTURES de la vigile: 24-XII (après la 3e et la 6e, I 150), 5-I (de même, I 176-78), cf. ἀνάγνωσμα I b, προκείμενον.

IV. DANS UN OFFICE:

a) à la fin des VÊPRES (ἀπολυτίκιον: 1VRés, II 106), probablement le chant de l'ancienne procession finale de vêpres: 1-IX (I 6), 13-IX (paramonie Exalt., I 28), 18-XII, 23-XII (I 146), 11-V, 29-VI, 16-VII, 6-VIII, 15-VIII (I 370), 6SCar (II 64), 1SPentec (II 144), commun Dédicace (II 186); — chanté par les psaltes sur l'ambon, (cf. ψάλλτης) trois fois avec des stiques de psaume: 1-IX (I 4, cf. ms Ox: I 6⁸), 8-IX, JAsc (II 126-28), DavPentec (II 130-32), DPentec (II 136); cf. περισσή I.

b) au début de l'ORTHROS remplace l'hypacoï (cf. ὑπακοή): 4MCar et les trois jours suivants (II 40).

c) à la LITURGIE, probablement comme finale du psaume de communion: JSaint (II 76), cf. ἀπολυτίκιον, Πληρωθήτω.

d) à la TIERCE-SEXTE, comme imitation du trisagion de la Liturgie (cf. 1LCar, II 12): XTroph (II 4), VTroph, et chaque semaine de Carême, du lundi au vendredi; — les psaltes le chantent trois fois, sur l'ambon, avec *Gloria Patri* et répétition finale (cf. περισσή): XTroph (II 4); parfois deux tropaires: 5VCar (II 50-52), 6LCar; cf. τριτοέκτη.

V. Intercalé ENTRE LES VERSETS D'UN PSAUME de l'office:

a) du ps 140 à vêpres: 24-XII (I 148), 1LCar (le même est chanté jusqu'au 1VCar, II 10-12), DRés (II 96).

b) du ps 50 à l'orthros (seule pièce poétique variable de cet office); sept. 2 (I 10, deux I 12), 6, 8 (I 20), 9 (1e acolouthie), 15, 16, 26; nov. 7, 8, 20, 25; déc. 5, 6, 13 (deux), Dav Noël (deux, I 136), 18, 22 (πεντηκοστής, I 142, 144), 23 (I 146), 24, 28, 29; jan. 1, 5 (I 174), 6, 7, 16, 17, 20, 25, 29, 31; fév. 1, 16, 24; mars 22, 25 (I 252-54, 258); avr. 6, 23, 25 (bis),

26; mai 4, 8, 11, 12, 14, 21; juin 4, 11, 24, 29; juil. 16, Dap 16, 22; août 1, 9, 18, 23, 25; XTroph (II 4), VTroph, STroph, 1LCar (le même au ps 140, cf. ci-dessus, a), du 1MCar au 1VCar, 1DCar (deux trop.), 2LCar (deux), du 2MCar au 2VCar, 3LCar (deux), du 3MCar au 3VCar, du 4LCar au 4VCar, 5SCar, 6SCar, DRam, du LSaint au SSaint, DRés (II 92-94), 1XRés, 1VRés, 2DRés, 2LRés (1e acolouthie), 3DRés (deux), 1SPentec, commun Dédicace (II 186); — tropaire de quotidianos (καθημερινόν): 2LRés (II 108); — trop. à la Ste Vierge après le ps 50: 1MRés; — souvent, un même tropaire sert pour le ps 50 et pour l'entrée de la Liturgie: sept. 1 (I 4), 9, 10-13 (I 26), Dap 14 (I 34), 24 (deux); oct. 1, 3, 6, 11, 18, 21, 25 (deux), 30; nov. 1, 6, 14 (trois), 15, 17, 21, 30; déc. 20, 25 (deux, I 156-58), Dap Noël (deux, I 160-62), 27; jan. 10, 14, 18, 22; fév. 2, 3, 23; mai 1; août 6, 15, 20, 29; DTroph (trois, II 8-10), 2DCar, 1JRés, 1SRés, 2LRés (2e acolouthie, II 110), 4XRés, JAsc, DavPentec (deux, II 132), 7VRés (2e acol.), DPentec (II 136, 138), 1DPentec; — on n'indique pas sa destination: 3-IX, 23-I (deux), 28-I.

c) du TROISIÈME ANTIPHON à une station de la procession (cf. ἀντίφωνον II A b; λιτή): 1-IX (I 8), 11-V (I 288).

VI. TROPAIRES DIVERS: COMMUN d'un martyr; 2-IX (cf. ἀκολουθία III); — de plusieurs martyrs (μαρτυρικόν) 20-X; — de RÉSURRECTION (ἀναστάσιμον): DTroph (II 8²⁴); — DEUX TROPAIRES pour le même saint: 25-X, 7-I, dont un commun (probablement le plus ancien) l'autre propre: 24-IX, 13-XII, 27-XII, 23-I, 31-I; — quelques tropaires font un JEU DE MOTS avec le nom du saint, p. ex.: 13-XI (Χρυσόστομος) Ἡ τοῦ στόματος σου καθάπερ χρυσός (texte moderne: πηρὸς); 17-XI (Γρηγόριος) Ἐν προσευχαῖς γρηγορώ; 23-I (Κλήμης) Κλήμα δσιότητος; 23-IX (Γεώργιος) Γεωργηθεὶς ὑπὸ Θεοῦ... γεωργός.

II. MODES D'EXÉCUTION des tropaires:

a) chanté APRÈS CHAQUE VERSET D'UN PSAUME FIXE (élément principal, le psaume, cf. ψαλμός I): cf. ci-dessus I d, V a b; — le tropaire peut changer pendant le psaume: 3-IX (I 12), DTroph (trois trop., II 8-10), 3DRés, cf. ἀλλάσσειν II; — parfois, un second tropaire au *Gloria*: cf. ci-dessus I d.

b) répété APRÈS DES VERSETS PSALMIQUES (cf. στιχολογία) adaptés au tropaire (élément principal, le tropaire, cf. ψαλμός II): cf. ci-dessus IV a; — chanté en entier au début et après le *Gloria*, après chaque verset seulement la phrase finale (ἀκροτελεύτιον, clausula, versus ad repetendum); 24-XII (bis, I 150), 5-I (bis, I 176-78); cf. περισσή.

ὑπακοή (responsorium, hypacoï): terme d'origine probablement palestinienne pour indiquer un tropaire chanté selon la manière décrite à τροπάριον VII b.

I. ÉQUIVALENT A TROPAIRE: I 148⁹ (H τροπάριον, Fa ὑπακοή, pour le refrain du ps 140, μετὰ τῶν στίχων Fa); — remplacée par un tropaire du 4MCar au 4VCar: II 40¹⁸⁻²⁰; cf. ὁρθρος II a.

II. Chantée tout AU DÉBUT DE L'ORTHROS de Carême: 4MCar (II 40), appelée « ordinaire » par le ms P (cf. ἐνόρδινος): II 40²⁰; — selon le ms OX, aussi en dehors du Carême: DavSS.Pères (I 134¹).

ὄπατος (*consul*, consul).

Assiste à la procession la vigile du 29-VI: I 324.

ὀποδιάκονος (*subdiaconus*, sous-diacre).

II 72²⁸, cf. νιπτήρ.

Ὑψωσης τοῦ Σταυροῦ (*Exaltatio Crucis*, Exaltation de la Croix): fête du 14-IX.

Selon le ms H, le titre de la fête dérive de la cérémonie qui avait lieu à la Grande Eglise après l'orthros: le patriarche montait à l'ambon et, après avoir adoré, prosterné à terre, le Saint Bois, il l'élevait trois fois (selon le ms OX, chaque élévation comportait une ostension du Saint Bois vers les quatre points cardinaux), tandis que le peuple clamait: *Kyrie, eleison*. L'élévation terminée, le patriarche descendait de l'ambon et l'on faisait l'adoration du Saint Bois: I 28-30, cf. 31, notes 1-3; cf. πατριάρχης VII, σύγκελλος, ὁμοφύριον.

φελώνιον (φελώνιν, φαινώλιον, *paenula*, phélonion).

Le patriarche le revêt (περιβάλλεται) pour lire l'évangile du lavement des pieds: JSaint (II 74); — le psalte le dépose (ἀποδύεται) avant de monter à l'ambon: 6-I (I 186), 6SCar (II 82), SSaint (II 88); cf. ἀλλάσσειν II, νιπτήρ, ψάλτης III c.

φιάλη (fontaine).

a) φιάλη τῆς Μεγ. Ἐκκλησίας, fontaine, dans l'atrium de Sainte-Sophie: 29-VI (I 324).

b) φιάλη τοῦ λουτήρος, piscine du baptistère: 5-I (I 182), cf. βαπτιστήριον, φωτιστήριον.

Φῶς Χριστοῦ φαίνει πᾶσι (*Lumen Christi*).

Au lucernaire des Présanctifiés, dit par le diacre qui fait l'entrée en portant un cierge (cf. μανουάλιον), après la seconde lecture: 9-III (I 246); — selon le ms. D, plusieurs diacres font l'entrée avec des cierges: I 246⁸; — omis, comme le *Dirigatur* (cf. Κατευθυνθήτω.), le XTyroph (II 6), VTyroph, VSaint (II 80); cf. λυχνικὸν III b, διάκονος e, μανουάλιον.

φώτισμα (*illuminatio*, baptême).

Τὰ φωτίσματα: SSaint, le matin (II 84²); — τὰ τῆς βαπτίσεως φωτίσματα: SSaint, le soir (II 84¹⁸), cf. βαπτίζειν, κατηχούμενος.

φωτιστήριον (lieu de l'illumination, piscine baptismale, baptistère).

6-I (I 184¹⁵), cf. βαπτιστήριον, φιάλη.

χρίειν (*ungere*, oindre).

Le patriarche oint (χρίει) les néophytes, cf. μύρον, νεοφώτιστος, πατριάρχης VI, ψάλτης III d.

ψαλμός (*psalmus*, psaume).

I. Le psaume comme ÉLÉMENT PRINCIPAL; modes d'exécution:

a) AVEC RÉPONS, sans *Gloria* (cf. προκείμενον), en Carême, *ex ordine psalterii*, cf. *index biblique*.

b) AVEC ANTIPHONE, simple ou double, souvent un tropaire (cf. ἀντίφωνον, ἀλληλούια c, ψαλτῆρ II); parfois double ou triple (cf. τροπάριον V b); — au *Gloria*, souvent un tropaire différent: au 2e antiphone de la Liturgie, le *O Fils unique*, (cf. Ὁ μονογενής), au 3e antiphone, tropaire après l'Entrée (cf. τροπάριον I d), au psaume de communion, probablement le tropaire d'action de grâces (cf. κοινωνικόν, Πληρωθήτω).

II. Le psaume comme ÉLÉMENT SUBORDONNÉ, pour aider à la répétition d'un tropaire (cf. τροπάριον VII b).

III. VARIA:

a) PSAUMES ordinaires DES ANTIPHONES (ψαλμοὶ ἐνόρδινοι): XTyroph (II 47), (ἐνόρδινος) 6-XI, cf. *index biblique* (II 220).

b) PSAUMES FIXES de l'office: à vêpres, pss 85, 140; — à l'orthros, ps 50; cf. λυχνικὸν II, III; ὄρθρος III a b.

c) PENDANT L'ONCTION des nouveaux baptisés, et pendant la procession du baptistère à l'église, on chante le ps 31, utilisant comme répons le v. 1: 6-I (I 184-86), 6SCar (II 62), DPentec (II 136-38); cf. ψάλτης III c.

d) PSAUME = PSAUME RESPONSORIAL, composé du prokeimenon et du stique, cf. I 289, note 3.

ψαλτῆρ (*psalterium*, psautier).

a) ON LE COMMENCE à l'orthros du 11Car (II 10²¹) et aux vêpres du DRés (II 92⁸).

b) EST DIVISÉ EN ANTIPHONES, cf. ἀντίφωνον I b, *index biblique* (II 220-21), ἄμωμος, ψαλμός, I 54 (note sur le psautier), κάθισμα.

c) PSALMODIE « CURRENTÉ PSALTERIO »: à vêpres (*psalmodie vespertine avant le lucernaire*, cf. λυχνικὸν II), à l'orthros (*psalmodie nocturne avant l'office du matin*, cf. ὄρθρος II); — le nocturne des samedis et des dimanches reste en dehors du cycle (cf. ὄρθρος II b); — à vêpres, réduite au dernier antiphone (cf. τελευταῖον a) les vigiles des fêtes et les jours où l'on célèbre la Liturgie des Présanctifiés (cf. λυχνικὸν II); — le nombre d'antiphones (cf. ἀντίφωνον I b) chantées oscille entre un minimum de 7 et un maximum de 18, cf. index biblique (II 220-21); — n'est pas supprimée le DRés ni la semaine du Renouveau: II 92, 93, note 1; — cf. ἀλληλούια c.

ψάλτης (*psalmista*, psalte, cantor, chantre).

I. Les psaltes forment DEUX CHOEURS (cf. ἐβδομάς II), il y a deux chefs de chœur, cf. πριμικήριος; — l'HABIT LITURGIQUE du psalte est le phélonion qu'il enlève pour monter à l'ambon (cf. φελώνιον),

II. Ils entonnent ou CHANTENT (sur l'ambon) LES TROPAIRES:

a) entonnent (ἄρχονται) le TROP. DE PROCESSION: 1-IX (I 2,6), 8-IX (I 20), 25-IX (I 46), 7-X, 26-X, 6-XI, 14-XII, 18-XII, 22-XII (I 144), 26-I, 2-II, 25-III (I 254, 256, 258), 11-V (I 288), 5-VI, 25-VI, 2-VII, 9-VII, 7-VIII, 15-VIII (I 370), 16-VIII (I 372-74), DRam (II 66), ILPentec (II 140), et, aux stations ou à la fin de la procession, chantent le Gloria, cf. Δόξα.

b) chantent (λέγουσι, ψάλλουσι) le TROPAIRE FINAL DES VÊPRES: 1-IX (I 4,6), 8-IX, 13-IX (*paramonie Exalt.*, I 28), 18-XII, 23-XII (I 146), 2-II, 11-V, 29-VI, 16-VII, 6-VIII, 15-VIII (I 370), 6SCar (II 64), JAsc (II 126-28), DavPentec (II 130-32), DPentec (II 136), 1SPentec.

c) les TROPAIRES ENTRE LES LECTURES de la vigile: 24-XII (I 150), 5-I (I 176-78).

d) le TROP. lorsque le patriarche MONTE A L'ABSIDE: SSaint (II 82).

e) le TROP. DE LA TIERCE-SEXTE: XTyroph (II 4), ILCar (II 12), VSaint (II 78).

III. Ils CHANTENT ENCORE:

a) A LA LITURGIE, le trisagion: DPentec (II 138) ou le tro-paire qui le remplace: 14-IX (I 32); — le Chérubicon: SSaint (II 90), DRés (II 96), cf. Οἱ τὰ Χερουβίμ; — selon le ms P, le psaume de communion: I 258⁶, cf. κοινωνικόν; — à la LITURGIE DES PRÉSANTIFIÉS, l'hymne pour la procession avec les dons: XTyroph (*sur la soléa*: II 6, cf. σωλαία), VSaint (II 82), cf. Νῦν αἱ δυνάμεις.

b) AUX VÊPRES, le prokeimenon: 1-IX (I 2, 4), XTyroph (II 6), VTyroph (*sur l'ambon*, ἀνέρχονται, II 6²⁶); — à la VIGILE PASCALE, le refrain et les versets du cantique de l'Exode: SSaint (II 84-86), et le *Benedicite* (cf. προκείμενον, II c): II 86; — le *Dirigatur* des Présanctifiés (cf. Κατευθυνθήτω): 9-III (I 246).

c) A L'ONCTION DES NÉOPHYTES, le ps 31, le continuant pendant la procession à l'église: 6-I (I 184-86), 6SCar (II 62); — mais LE SSaint, le chef du 1er chœur (cf. πριμικήριος) chante le *Quicumque in Christo* (cf. Ὅσοι εἰς Χριστόν) pendant l'onction, et le chef du 2e chœur (cf. πριμικήριος) le ps 31 pendant la procession, le commençant au portail du côté sud du narthex (II 88¹, cf. εἴσοδος I); — le psalmiste, escortant le patriarche (II 138¹), va en tête de la procession, devant les néophytes: 6SCar (II 62²²); — à la porte de la basilique (cf. πυλῶνες) chante le ps 31, 5^{ed}: 6SCar (II 62), SSaint (II 88), et, déposant le phélonion (cf. φελώνιον): 6-I (I 186), 6SCar (II 62), SSaint (II 88), continue le psaume à l'ambon jusqu'au signal du diacre ou de l'archidiaque (cf. καιρός): 6SCar (II 62), SSaint (II 88).

IV. VARIA:

a) le jour de la Dédicace de Sainte-Sophie, ils OUVRONT LES PORTES (cf. πυλῶνες) à l'entrée de la procession: 22-XII (I 144-46).

b) à l'orthros, ils ENTRENT DU NARTHEX À LA NEF: 14-XII (I 130).

ᾠδὴ τῆς Ἑξόδου (*canticum Exodi*, cantique de l'Exode).

Chanté par un psalte, sur l'ambon, à la vigile pascale, comme cantique de la 6e lecture; — après chaque stique, le peuple, reprend le premier, cf. δέχεσθαι; — le psalte le termine par le Gloria: SSaint (II 84-86); cf. ἀνάγνωσμα I b.

ὠμοφόριον (*pallium*, omophorion).

Lorsque le patriarche va adorer la Croix (cf. ὕψωσις), l'archidiaque (cf. ἀρχιδιάκονος) lui enlève l'omophorion: 14-IX (I 30); — les douze évêques qui célèbrent avec le patriarche à la vigile pascale, portent l'omophorion: SSaint (II 88); cf. ἀκριεῦς, πατριάρχης VII.

QUELQUES MOTS-CLÉS

Année liturgique, *cf.* Ἰνδικτος, ἑορτή, ἑβδομάς, Εὐαγγελισμός, προσκύνησις, συναξίς, ἀκολουθία II.

Antiphone, *cf.* ἀντίφωνον, τροπάριον.

Autorités civiles, *cf.* βασιλεὺς, σύγκλητος, ὕπατος.

Baptême, *cf.* βαπτίζειν, βαπτιστήριον.

Cantique, *cf.* Ἑσπερώθη, Εὐλογεῖτε, Ὁδὴ τῆς Ἐξόδου, ὁρθρος II b.

Chrême, *cf.* μύρον, χρίειν.

Clergé, *cf.* πατριάρχης, ἀρχιεπίσκοπος, μητροπολίτης, ἀρχιερεὺς, πρωτοπρεσβύτερος, πρεσβύτερος, ἱερεὺς, ἀρχιδιάκονος, δευτερέων, διάκονος, ὑποδιάκονος, ψάλτης, ἀναγνώστης, σύγκελλος, ῥεφερενδάριος.

Lectures, *cf.* ἀνάγνωσμα.

Messe, *cf.* λειτουργία.

Messe des Présanctifiés, *cf.* προηγιασμένων, λυχνικόν.

Modes musicaux, *cf.* ᾠχός.

Moines, *cf.* ἀσκητήριον.

Office divin: *vêpres*, *cf.* λυχνικόν, παραμονή, ἑσπερινά;

complies, *cf.* παννυχίς, ἀποδείπνια;

matines, *cf.* ὁρθρος;

tierce-sexte, *cf.* τριτοέκτη.

Ordo, *cf.* ἀκολουθία.

Prière, *cf.* εὐχή, ἑκτενή, συναπτή, αἰτήσεις.

Procession, *cf.* λιτή, εἴσοδος, εἰσέρχεσθαι.

Psalmodie, *cf.* ψαλτήρ, προκείμενον, ἀντίφωνον, τροπάριον, στιχολογία.

Vêtements liturgiques, *cf.* στιχάριον, φελώνιον, ὠμοφόριον.

ADDENDA ET CORRIGENDA

Tome I

<i>Pag., lin.</i>	<i>au lieu de:</i>	<i>lire:</i>
VI ⁶	εἴτε . . . εἴτε	εἴτε . . . εἴτε
VII ³	Λευκοπόλεως	Λευκοσίας
22 ¹⁵	οδ'	ῥοθ'
31 ⁹	on	il
32 ¹⁹	οβ'	ῥοβ'
39 ¹²	Sa	Leur
40 ¹⁵	ση'	ῥοσ'
40 ²⁸ , 41 ¹⁴	Lc 20,46-21,19	Lc 21,12-19
47 ²⁷	il	on
48 ¹³	ογ'	ῥογ'
58 ⁸	ση'	σν'
62 ²⁹	Οὔσπερ	Οὔσπερ
64 ⁶	ση'	σν'
89 ¹⁰	de Callistrate	du quartier de Callistrate
102 ³⁰	Io 1,44-52	Io 1,43-51
122 ¹	Μυρόπου	Μυρώπου
124 ²	ριδ'	ῥοα'
130 ³	ση'	σν'
144 ²⁷	πυλώνας	πυλῶνας
185 ¹⁴	du trotaire	de l'orthros
204 ²⁰ , 205 ⁵	Ἀγνῆς	Ἀγνῆς
221, note 2	le louons	te louons
234 ⁴	ση'	σν'
241 ²⁰	Alexandrie	Alexandre
241 ²⁹	Bassien	delendum
252 ¹³	πα'	ῥοθ'
274 ¹⁹	λη'	ῥολη'
278 ¹⁴	ξγ'	ῥοξζ'
280 ³⁰ , 281 ¹⁵	Hebr 11,23-40	Hebr 11, 33-40
286 ³³	—	2 Τελεῖται usq 3 Ἐηροκίρκου om P
309 note 1	275-78	426-29

<i>Pag., lin.</i>	<i>au lieu de :</i>	<i>lire :</i>
326 ⁶	ρξθ'	ρξς'
332 ¹	Ἀγνῆς	Ἀγνῆς
334 ³¹ , 335 ¹⁵	ps 23,9	ps 23,7
340 ²	οζ'	ροζ'
354 ²⁹ , 355 ¹¹	ps 23,9	ps 23,7
362 ¹⁵	τελείαν βοήθειαν	τελείας βοηθείας
364 ¹¹	Ματθαῖον	Μάρκον
365 ⁷	<i>Mt</i>	<i>Mc</i>
376 ³³	—	18 Τελεῖται usq 20 Φιλίππου om P

Tome II

92 ⁶	ἄρχομεν	ἀρχόμεθα
224 ³⁵ A	22-26 (ρη') 7-VIII	<i>delendum</i>
225 ⁴ B	11 22-25 etc.	11 22-26 (ρκδ') 7-VIII, II 192
226 ⁶ B	Lc 20,46-21,19 etc.	<i>delendum</i>
226 ⁹ B	—	<i>intercal.</i> 20-IX

TABLE DES MATIÈRES
du tome II

LE CYCLE DES FÊTES MOBILES

	PAGES
DU DIMANCHE AVANT LE CARNAVAL JUSQU'A LA RÉSURREC- TION	2
Semaine « des Laitages »	4
Première semaine du Carême	10
Deuxième semaine du Carême	22
Troisième semaine du Carême	30
Quatrième semaine, de la mi-Carême	38
Cinquième semaine du Carême	46
Sixième semaine, des Rameaux	56
Semaine Sainte	66
DE LA RÉSURRECTION JUSQU'A LA PENTECÔTE	92
Dimanche de Pâques	92
Semaine du Renouveau	96
Deuxième semaine après Pâques	108
Troisième semaine après Pâques	114
Quatrième semaine après Pâques	118
Mercredi de la mi-Pentecôte	120
Cinquième semaine après Pâques	122
Sixième semaine après Pâques	124
Jeudi de l'Ascension	126
Septième semaine après Pâques	130
Dimanche de la Pentecôte	136
DE LA PENTECÔTE JUSQU'AU DIMANCHE AVANT LE CARNAVAL	140

SUPPLÉMENT AU TYPICON

	PAGES
Prokeimena pour les lectures matinales selon les huit modes et les onze évangiles matinaux	170
Prokeimena de la Résurrection pour la Liturgie	174
Prokeimena du lucernaire pour chaque jour de la se- maine	178
Prokeimena et évangiles pour l'orthros des grandes fêtes	180
Ordo pour l'anniversaire de la Dédicace d'une église . .	186
Péricopes de l'apôtre et de l'évangile relatives à la Croix . .	188
Lectures diverses	190

APPENDICES

Appendice I: Ordo du 1 ^{er} septembre pour le début de l'In- diction	200
Appendice II: La pannychis de la première semaine du Carême	204

INDEX

I. Index biblique	213
II. Index des fêtes des saints et des commémoraisons . .	232
III. Index topographique	265
IV. Index des tropaires	274
V. Index liturgique	279
Addenda et corrigenda	331